

CAP Strategic Plan 2021 Report

CCI	2023HR06AFSP001
Title in English	Strategic Plan of the Common Agricultural Policy of the Republic of Croatia 2023 - 2027
Title in national language(s)	HR - Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. - 2027.
Version	1.0
First year	2023
Last year	2027
Eligible from	01-Jan-2021
Eligible until	31-Dec-2030
Commission decision number	
Commission decision date	
Fund(s) concerned	EAGF, EAFRD

Table of Contents

1 Strategic Statement.....	29
2 Assessments of needs and intervention strategy, including target plan and context indicators.....	32
2.1 Assessments of needs and intervention strategy.....	32
2.1.SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union.....	48
2.1.SO1.1 Summary of the SWOT Analysis.....	48
2.1.SO1.1.1 Strengths.....	48
2.1.SO1.1.2 Weaknesses.....	49
2.1.SO1.1.3 Opportunities.....	50
2.1.SO1.1.4 Threats.....	52
2.1.SO1.1.5 Other comments.....	53
2.1.SO1.2 Identification of needs.....	53
2.1.SO1.4 Intervention logic.....	55
2.1.SO1.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective.....	56
2.1.SO1.8 Selection of the result indicator(s).....	56
2.1.SO1.9 Justification of the financial allocation.....	58
2.1.SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation.....	59
2.1.SO2.1 Summary of the SWOT Analysis.....	59
2.1.SO2.1.1 Strengths.....	59
2.1.SO2.1.2 Weaknesses.....	59
2.1.SO2.1.3 Opportunities.....	61
2.1.SO2.1.4 Threats.....	63
2.1.SO2.1.5 Other comments.....	64
2.1.SO2.2 Identification of needs.....	64
2.1.SO2.4 Intervention logic.....	65
2.1.SO2.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective.....	67
2.1.SO2.8 Selection of the result indicator(s).....	67
2.1.SO2.9 Justification of the financial allocation.....	69
2.1.SO3 Improve the farmer' position in the value chain.....	69
2.1.SO3.1 Summary of the SWOT Analysis.....	69
2.1.SO3.1.1 Strengths.....	69
2.1.SO3.1.2 Weaknesses.....	70
2.1.SO3.1.3 Opportunities.....	71
2.1.SO3.1.4 Threats.....	72
2.1.SO3.1.5 Other comments.....	73
2.1.SO3.2 Identification of needs.....	73
2.1.SO3.4 Intervention logic.....	74
2.1.SO3.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective.....	75
2.1.SO3.8 Selection of the result indicator(s).....	75
2.1.SO3.9 Justification of the financial allocation.....	76
2.1.SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy.....	77
2.1.SO4.1 Summary of the SWOT Analysis.....	77
2.1.SO4.1.1 Strengths.....	77
2.1.SO4.1.2 Weaknesses.....	78
2.1.SO4.1.3 Opportunities.....	79
2.1.SO4.1.4 Threats.....	80
2.1.SO4.1.5 Other comments.....	81

2.1.SO4.2 Identification of needs	81
2.1.SO4.3 Identification of the relevant (elements of) national plans emanating from the legislative instruments referred to in Annex XI of the CAP plan Regulation that have been taken into account in the CAP plans' needs assessment for this specific objective	81
2.1.SO4.4 Intervention logic.....	84
2.1.SO4.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective.....	85
2.1.SO4.7 Are you planning CAP contribution towards the LIFE programme (only for SO4, SO5, SO6).....	85
2.1.SO4.8 Selection of the result indicator(s).....	85
2.1.SO4.9 Justification of the financial allocation.....	88
2.1.SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency	88
2.1.SO5.1 Summary of the SWOT Analysis	88
2.1.SO5.1.1 Strengths	88
2.1.SO5.1.2 Weaknesses.....	90
2.1.SO5.1.3 Opportunities	91
2.1.SO5.1.4 Threats	92
2.1.SO5.1.5 Other comments.....	94
2.1.SO5.2 Identification of needs	94
2.1.SO5.3 Identification of the relevant (elements of) national plans emanating from the legislative instruments referred to in Annex XI of the CAP plan Regulation that have been taken into account in the CAP plans' needs assessment for this specific objective	94
2.1.SO5.4 Intervention logic.....	96
2.1.SO5.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective.....	97
2.1.SO5.7 Are you planning CAP contribution towards the LIFE programme (only for SO4, SO5, SO6).....	97
2.1.SO5.8 Selection of the result indicator(s).....	97
2.1.SO5.9 Justification of the financial allocation.....	99
2.1.SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes	100
2.1.SO6.1 Summary of the SWOT Analysis	100
2.1.SO6.1.1 Strengths	100
2.1.SO6.1.2 Weaknesses.....	103
2.1.SO6.1.3 Opportunities	105
2.1.SO6.1.4 Threats	106
2.1.SO6.1.5 Other comments.....	107
2.1.SO6.2 Identification of needs	108
2.1.SO6.3 Identification of the relevant (elements of) national plans emanating from the legislative instruments referred to in Annex XI of the CAP plan Regulation that have been taken into account in the CAP plans' needs assessment for this specific objective	108
2.1.SO6.4 Intervention logic.....	110
2.1.SO6.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective.....	111
2.1.SO6.7 Are you planning CAP contribution towards the LIFE programme (only for SO4, SO5, SO6).....	111
2.1.SO6.8 Selection of the result indicator(s).....	111
2.1.SO6.9 Justification of the financial allocation.....	114
2.1.SO7 Attract and sustain young farmers and other new farmers and facilitate sustainable business development in rural areas.....	114
2.1.SO7.1 Summary of the SWOT Analysis	114
2.1.SO7.1.1 Strengths	114
2.1.SO7.1.2 Weaknesses.....	115
2.1.SO7.1.3 Opportunities	116

2.1.SO7.1.4 Threats	118
2.1.SO7.1.5 Other comments.....	118
2.1.SO7.2 Identification of needs	118
2.1.SO7.4 Intervention logic.....	119
2.1.SO7.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective.....	120
2.1.SO7.6 Are you planning CAP contribution towards the Erasmus programme.....	120
2.1.SO7.8 Selection of the result indicator(s).....	120
2.1.SO7.9 Justification of the financial allocation.....	120
2.1.SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry	121
2.1.SO8.1 Summary of the SWOT Analysis.....	121
2.1.SO8.1.1 Strengths.....	121
2.1.SO8.1.2 Weaknesses.....	122
2.1.SO8.1.3 Opportunities	123
2.1.SO8.1.4 Threats	124
2.1.SO8.1.5 Other comments.....	125
2.1.SO8.2 Identification of needs	125
2.1.SO8.4 Intervention logic.....	126
2.1.SO8.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective.....	126
2.1.SO8.8 Selection of the result indicator(s).....	126
2.1.SO8.9 Justification of the financial allocation.....	128
2.1.SO9 Improve the response of Union agriculture to societal demands on food and health, including high quality, safe, and nutritious food produced in a sustainable way, the reduction of food waste, as well as improving animal welfare and combatting antimicrobial resistances	128
2.1.SO9.1 Summary of the SWOT Analysis.....	128
2.1.SO9.1.1 Strengths.....	128
2.1.SO9.1.2 Weaknesses.....	131
2.1.SO9.1.3 Opportunities	132
2.1.SO9.1.4 Threats	134
2.1.SO9.1.5 Other comments.....	135
2.1.SO9.2 Identification of needs	135
2.1.SO9.4 Intervention logic.....	136
2.1.SO9.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective.....	136
2.1.SO9.8 Selection of the result indicator(s).....	137
2.1.SO9.9 Justification of the financial allocation.....	137
2.1.XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake	137
2.1.XCO.1 Summary of the SWOT Analysis.....	137
2.1.XCO.1.1 Strengths.....	137
2.1.XCO.1.2 Weaknesses	138
2.1.XCO.1.3 Opportunities.....	140
2.1.XCO.1.4 Threats	141
2.1.XCO.1.5 Other comments	142
2.1.XCO.2 Identification of needs.....	142
2.1.XCO.4 Intervention logic	143
2.1.XCO.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective.....	144
2.1.XCO.8 Selection of the result indicator(s)	144
2.1.XCO.9 Justification of the financial allocation	145
2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets	146
2.3 Targets Plan	147

2.3.1 Recapitulative table	147
2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators	154
2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030	154
3 Consistency of the Strategy and complementarities.....	158
3.1 Overview of the environmental and climate architecture.....	158
3.1.1 A description of the overall contribution of conditionality to the specific environmental- and climate-related objectives set out in points (d), (e) and (f) of Article 6(1).....	158
3.1.2 Overview of the complementarity between the relevant baseline conditions, as referred to in Article 31(5) and Article 70(3), conditionality and the different interventions addressing environment and climate-related objectives	161
3.1.3 Explanation on how to achieve the greater overall contribution set out in Article 105	164
3.1.4 Explanation of how the environmental and climate architecture of the CAP Strategic Plan is meant to contribute to already established long-term national targets set out in or deriving from the legislative instruments referred to in Annex XI	169
3.1.5 Where relevant, CAP contribution towards LIFE projects.....	178
3.2 Overview of the generational renewal strategy	178
3.2.1 Where relevant, CAP contribution towards Erasmus projects	180
3.3 Explanation on how the interventions under coupled income support as referred to in Subsection 1 of Section 3 of Chapter II of Title III are consistent with the Water Framework Directive - 2000/60/EC	180
3.4 Overview as regards the aim of fairer distribution and more effective and efficient targeting of income support	181
3.5 Overview of the sector-related interventions.....	181
3.5.1 Fruit and Vegetables.....	182
3.5.2 Apiculture products	183
3.5.3 Wine.....	184
3.5.4 Hops.....	184
3.5.5 Olive oil and tables olive	185
3.5.6 Beef and veal	185
3.5.7 Milk and milk products.....	185
3.5.8 Sheep and goat.....	186
3.5.9 Protein crops	186
3.5.10 Sugar beet	187
3.5.11 Other sectors.....	187
3.6 Overview of the interventions that contribute to ensure a coherent and integrated approach to risk management, where relevant	187
3.7 Interplay between national and regional interventions.....	188
3.7.1 Where relevant, a description of the interplay between national and regional interventions, including the distribution of financial allocations per intervention and per fund	189
3.7.2 Where relevant, where elements of the CAP Strategic Plan are established at regional level, how does the interventions strategy ensure the coherence and the consistency of these elements with the elements of the CAP Strategic Plan established at national level	189
3.8 Overview of how the CAP Strategic Plan contributes to the objective of improving animal welfare and reducing antimicrobial resistance set out in point (i) of Article 6(1), including the baseline conditions and the complementarity	189
3.9 Simplification and reducing the administrative burden.....	190
3.10 Conditionality	197
3.10.1 Main issue: Climate change (mitigation of and adaptation to).....	197
3.10.1.1 GAEC 1: Maintenance of permanent grassland based on a ratio of permanent grassland in relation to agricultural area.....	197
3.10.1.1.1 Summary of the farm obligation (e.g. prior authorisation system and reconversion obligation).....	197
3.10.1.1.2 Territorial scope (national, regional, farm-level, group-of-holdings)	197
3.10.1.1.3 Value of the reference ratio (including calculation method).....	198

Explanation.....	198
3.10.1.1.4.Type of farmers concerned (all farmers that have permanent grasslands).....	198
3.10.1.1.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard	198
3.10.1.2 GAEC 2: Protection of wetland and peatland	198
3.10.1.2.1 Summary of the on-farm practice.....	198
3.10.1.2.2 Year of application of the GAEC	198
3.10.1.2.3 Territorial scope and area designated	198
3.10.1.2.4 Type of farmers concerned.....	199
3.10.1.2.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard	199
3.10.1.3 GAEC 3: Ban on burning arable stubble, except for plant health reasons	199
3.10.1.3.1 Summary of the on-farm practice.....	199
3.10.1.3.2 Territorial scope.....	199
3.10.1.3.3 Type of farmers concerned.....	199
3.10.1.3.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard	199
3.10.2 Main issue: Water.....	199
3.10.2.1 GAEC 4: Establishment of buffer strips along water courses	199
3.10.2.1.1 Summary of the on-farm practice.....	199
3.10.2.1.2 Minimal width of buffer strips (in m).....	199
3.10.2.1.3 Territorial scope, including water courses definition	199
3.10.2.1.4 Type of farmers concerned.....	200
3.10.2.1.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard	200
3.10.3 Main issue: soil(protection and quality)	200
3.10.3.1 GAEC 5: Tillage management, reducing the risk of soil degradation and erosion, including consideration of the slope gradient.....	200
3.10.3.1.1 Summary of the on-farm practice.....	200
3.10.3.1.2 Territorial scope (including erosion risks areas and the slope gradient)	200
3.10.3.1.3 Type of farmers concerned.....	200
3.10.3.1.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard	200
3.10.3.2 GAEC 6: Minimum soil cover to avoid bare soils in period(s) that are most sensitive ...	200
3.10.3.2.1 Summary of the on-farm practice (including the period concerned).....	200
3.10.3.2.2 Territorial scope.....	201
3.10.3.2.3 Type of farmers concerned.....	201
3.10.3.2.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard	201
3.10.3.3 GAEC 7: Crop rotation in arable land except for crops grown under water	201
3.10.3.3.1 Summary of the on-farm practice for crop rotation.....	201
3.10.3.3.2 Summary of the farm practice for crop diversification	201
3.10.3.3.3 Territorial scope.....	202
3.10.3.3.4 Type of farmers concerned.....	202
3.10.3.3.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard (notably if MS has chosen crop diversification).....	202
3.10.4 Main issue: Biodiversity and landscape (protection and quality).....	202
3.10.4.1 GAEC 8: Minimum share of arable land devoted to non-productive areas and features, and on all agricultural area, retention of landscape features and ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season.....	202
3.10.4.1.1 Summary of the in-farm practice.....	202
3.10.4.1.2 Territorial scope (applicable for the “minimum share” standard).....	204
3.10.4.1.3 Type of farmers concerned (applicable for the “minimum share” standard)	204
3.10.4.1.4 Explanation of the contribution to the main objective of the practice/standard.....	204

3.10.4.2 GAEC 9: Ban on converting or ploughing permanent grassland designated as environmentally-sensitive permanent grasslands in Natura 2000 sites	205
3.10.4.2.1 Summary of the on-farm practice	205
3.10.4.2.2 Territorial scope	205
3.10.4.2.3 Type of farmers concerned	205
3.10.4.2.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard	205
3.10.5 Additional GAEC (if applicable).....	205
4 Elements common to several interventions	206
4.1 Definition and minimum requirements.....	206
4.1.1 Agricultural activity.....	206
4.1.1.1 Definition of production	206
4.1.1.2 Definition of maintenance of agricultural area.....	206
4.1.1.2.1 Arable Land	206
4.1.1.2.2 Permanent crops	206
4.1.1.2.3 Permanent grassland	206
4.1.2 Agricultural area	207
4.1.2.1 Elements of agroforestry systems when it is established and/or maintained on the agricultural area	207
4.1.2.1.1 Arable Land	207
4.1.2.1.2 Permanent crops	207
4.1.2.1.3 Permanent grassland	207
4.1.2.2 Arable land	207
4.1.2.2.1 Other comments relating to the definition of arable land	207
4.1.2.3 Permanent crops	207
4.1.2.3.1 Definition of nurseries	207
4.1.2.3.2 Definition of Short Rotation Coppice.....	207
4.1.2.3.3 Other comments relating to the definition of permanent crops	207
4.1.2.4 Permanent grassland	208
4.1.2.4.1 Definition of grasses and other herbaceous forage.....	208
4.1.2.4.2 Decision to use ‘ploughing’ criterion in relation to permanent grassland classification	208
4.1.2.4.3 Decision to use ‘tilling’ criterion in relation to permanent grassland classification	208
4.1.2.4.4 Decision to use ‘reseeding with different types of grasses’ criterion in relation to permanent grassland classification and its description in case of affirmative reply	208
4.1.2.4.5 Decision regarding the inclusion of other species such as trees and/or shrubs which produce animal feed, provided that grasses and other herbaceous forage remain predominant	208
4.1.2.4.6 Decision regarding the inclusion of other species, such as shrubs and/or trees, which could be grazed and/or which produce animal feed, where grasses and other herbaceous forage are traditionally not predominant or are absent in grazing areas	208
4.1.2.4.7 Other comments relating to the definition of permanent grassland.....	208
4.1.2.5 Other comments relating to the definition of agricultural area in general.....	208
4.1.3.1 Criteria how to establish the predominance of agricultural activity in case the land is also used for non-agricultural activities	208
4.1.3.2 Criteria to ensure that the land is at the disposal of the farmer	208
4.1.3.3 Period during which an area has to comply with the definition of ‘eligible hectare’	209
4.1.3.4 Decision to include areas used for agricultural activity only every second year	209
4.1.3.5 Decision regarding the inclusion of other landscape features (those not protected under GAEC), provided that they are not predominant and do not significantly hamper the performance of an agricultural activity due to the area they occupy	209
4.1.3.6 Decision as regards permanent grassland with scattered ineligible features, to apply fixed reduction coefficients to determine the area considered eligible	209
4.1.3.7 Decision to maintain the eligibility of previously eligible areas when they no longer meet the definition of ‘eligible hectare’ pursuant to paragraphs a) and b) of Article 4(4) of the SPR regulation as a result of using national schemes the conditions of which comply with the	

interventions covered by integrated system referred to in Art 63(2) of Regulation (EU) HzR allowing for the production of non-annex 1 products by way of paludiculture and which contribute to envi-clima related objectives of the SPR regulation	210
4.1.4 Active farmer.....	210
4.1.4.1 Criteria to identify those who have minimum level of agricultural activity	210
4.1.4.2 Decision to use a negative list of non-agricultural activities as a complementary tool.....	210
4.1.4.3 Decision to set an amount of direct payments not higher than EUR 5 000 under which farmers shall in any event be considered as ‘active farmers’	210
4.1.5 Young farmer.....	210
4.1.5.1 Maximum age limit	210
4.1.5.2 Conditions for being ‘head of the holding’	210
4.1.5.3 Appropriate training and/or skills required	211
4.1.6.1 Conditions for being ‘head of the holding’ for the first time	211
4.1.6.2 Appropriate training and skills required.....	211
4.1.7 Minimum requirements for receiving direct payments	211
4.1.7.1 Threshold.....	211
4.1.7.2 Explanation.....	211
4.1.8 Other definitions used in the CAP Plan.....	212
4.2 Element related to Direct Payments	213
4.2.1 Description of the establishment of the payment entitlements, if applicable, and functioning of the reserve.....	213
4.2.1.1 Entitlements	213
4.2.1.2 Territorialisation	213
4.2.1.3 System of internal convergence.....	213
Financing of convergence (Art. 24 (6)).....	213
Explanation.....	213
Possible additional explanation on convergence rules	213
4.2.1.4 Functioning of the reserve	213
Financing of convergence (Art. 24 (6)).....	213
Rules on financial replenishment of the reserve.....	214
Rules on Payment Entitlements expiration and reversion to reserve	214
Other elements related to reserve	214
4.2.1.5 Rules related to transfers of payment entitlements (if any).....	214
4.2.2 Reduction of direct payments.....	214
4.2.2.1 Description of the reduction and/or capping of direct payments.....	214
4.2.2.2 Subtraction of labour costs	214
4.2.2.3 Estimated product of the reduction of direct payments and capping for each year.....	215
4.2.3 Application at the level of members of legal persons or groups/ at the level of group of affiliated legal entities (Article 110).....	215
4.2.4 Contribution to risk management tools	216
4.3 Technical Assistance	216
4.3.1 Objectives	216
4.3.2 Scope and indicative planning of activities	216
4.3.3 Beneficiaries	216
4.3.4 Rate.....	216
4.4 CAP Network	216
4.4.1 Summary overview and objectives of the National CAP Network, including activities to support EIP and knowledge flows within the AKIS.....	216
4.4.2 Structure, governance and operation of the National CAP Network	217
4.5 Overview of the coordination, demarcation and complementarities between the EAFRD and other Union funds active in rural areas.....	217
4.6 Financial instruments.....	218
4.6.1 Description of the financial instrument	218
4.7 Common elements for Rural Development types of interventions	220
4.7.1 List of non eligible investments.....	220

4.7.2	Definition of rural area and applicability	222
4.7.3	Additional elements common for Sectoral interventions, for rural development interventions, or common for both Sectoral and Rural Development interventions	222
4.7.4	Contribution rate(s) applicable to Rural Development interventions.....	223
5	Direct payments, sectoral and rural development interventions specified in the strategy	224
5.1	Direct Payments Interventions.....	229
	BISS(21) - Basic income support.....	229
	21.01. - Osnovna potpora dohotku za održivost.....	229
	1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	229
	2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	229
	3 Need(s) addressed by the intervention.....	229
	4 Result indicator(s).....	229
	5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	229
	6 Identification of relevant baseline elements	230
	7 Range and amounts of support	230
	8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	230
	9 WTO compliance.....	230
	11 Planned Unit Amounts - Definition.....	231
	12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	231
	CRISS(26) - Complementary redistributive income support	233
	26.01. - Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost.....	233
	1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	233
	2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	233
	3 Need(s) addressed by the intervention.....	233
	4 Result indicator(s).....	233
	5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	233
	6 Identification of relevant baseline elements	234
	7 Range and amounts of support	234
	8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	234
	9 WTO compliance.....	234
	11 Planned Unit Amounts - Definition.....	236
	12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	236
	CIS-YF(30) - Complementary income support for young farmers	238
	30.01. - Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike	238
	1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	238
	2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	238
	3 Need(s) addressed by the intervention.....	238
	4 Result indicator(s).....	238
	5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	238
	6 Identification of relevant baseline elements	239
	7 Range and amounts of support	239
	8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	239
	9 WTO compliance.....	240
	11 Planned Unit Amounts - Definition.....	241
	12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	241
	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	243
	31.01. - Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina	243
	1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	243
	2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	243
	3 Need(s) addressed by the intervention.....	243
	4 Result indicator(s).....	243
	5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	243
	6 Identification of relevant baseline elements	244
	7 Range and amounts of support	245
	8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	245

9 WTO compliance.....	245
11 Planned Unit Amounts - Definition.....	246
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	246
31.02. - Pašarenje na pašnjacima.....	248
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	248
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	248
3 Need(s) addressed by the intervention.....	248
4 Result indicator(s).....	248
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	248
6 Identification of relevant baseline elements.....	249
7 Range and amounts of support.....	249
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	249
9 WTO compliance.....	250
11 Planned Unit Amounts - Definition.....	251
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	251
31.03. - Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina.....	252
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	252
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	252
3 Need(s) addressed by the intervention.....	252
4 Result indicator(s).....	252
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	252
6 Identification of relevant baseline elements.....	254
7 Range and amounts of support.....	255
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	255
9 WTO compliance.....	255
11 Planned Unit Amounts - Definition.....	256
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	256
31.04. - Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama.....	258
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	258
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	258
3 Need(s) addressed by the intervention.....	258
4 Result indicator(s).....	258
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	258
6 Identification of relevant baseline elements.....	260
7 Range and amounts of support.....	260
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	261
9 WTO compliance.....	261
11 Planned Unit Amounts - Definition.....	262
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	262
31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina.....	264
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	264
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	264
3 Need(s) addressed by the intervention.....	264
4 Result indicator(s).....	264
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	264
6 Identification of relevant baseline elements.....	265
7 Range and amounts of support.....	265
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	265
9 WTO compliance.....	265
11 Planned Unit Amounts - Definition.....	267
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	267
31.06. - Konzervacijska poljoprivreda.....	269
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	269
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	269
3 Need(s) addressed by the intervention.....	269

4 Result indicator(s).....	269
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	269
6 Identification of relevant baseline elements	270
7 Range and amounts of support	270
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	270
9 WTO compliance.....	270
11 Planned Unit Amounts - Definition.....	272
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	272
31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)	274
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	274
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	274
3 Need(s) addressed by the intervention.....	274
4 Result indicator(s).....	274
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	274
6 Identification of relevant baseline elements	275
7 Range and amounts of support	276
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	276
9 WTO compliance.....	276
11 Planned Unit Amounts - Definition.....	277
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	277
CIS(32) - Coupled income support.....	279
32.01. - Krave u proizvodnji mlijeka.....	279
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	279
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	279
3 Need(s) addressed by the intervention.....	279
4 Result indicator(s).....	279
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	279
6 Identification of relevant baseline elements	281
7 Range and amounts of support	281
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	281
9 WTO compliance.....	283
11 Planned Unit Amounts - Definition.....	284
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	284
32.02. - Tov junadi	286
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	286
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	286
3 Need(s) addressed by the intervention.....	286
4 Result indicator(s).....	286
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	286
6 Identification of relevant baseline elements	287
7 Range and amounts of support	287
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	287
9 WTO compliance.....	289
11 Planned Unit Amounts - Definition.....	290
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	290
32.03. - Krave dojilje.....	292
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	292
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	292
3 Need(s) addressed by the intervention.....	292
4 Result indicator(s).....	292
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	292
6 Identification of relevant baseline elements	293
7 Range and amounts of support	293
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	293
9 WTO compliance.....	295

11 Planned Unit Amounts - Definition.....	296
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	296
32.04. - Ovce i koze.....	297
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	297
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	297
3 Need(s) addressed by the intervention.....	297
4 Result indicator(s).....	297
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	297
6 Identification of relevant baseline elements.....	298
7 Range and amounts of support.....	298
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	298
9 WTO compliance.....	300
11 Planned Unit Amounts - Definition.....	301
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	301
32.05. - Povrće.....	302
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	302
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	302
3 Need(s) addressed by the intervention.....	302
4 Result indicator(s).....	302
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	302
6 Identification of relevant baseline elements.....	303
7 Range and amounts of support.....	303
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	303
9 WTO compliance.....	306
11 Planned Unit Amounts - Definition.....	307
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	307
32.06. - Voće.....	308
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	308
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	308
3 Need(s) addressed by the intervention.....	308
4 Result indicator(s).....	308
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	308
6 Identification of relevant baseline elements.....	309
7 Range and amounts of support.....	309
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	309
9 WTO compliance.....	311
11 Planned Unit Amounts - Definition.....	312
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	312
32.07. - Šecerna repa.....	313
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	313
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	313
3 Need(s) addressed by the intervention.....	313
4 Result indicator(s).....	313
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	313
6 Identification of relevant baseline elements.....	314
7 Range and amounts of support.....	314
8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	314
9 WTO compliance.....	316
11 Planned Unit Amounts - Definition.....	317
12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	317
32.08. - Krmno proteinski usjevi.....	318
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	318
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	318
3 Need(s) addressed by the intervention.....	318
4 Result indicator(s).....	318

5	Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	318
6	Identification of relevant baseline elements	319
7	Range and amounts of support	319
8	Additional questions/information specific to the Type of Intervention	319
9	WTO compliance.....	321
11	Planned Unit Amounts - Definition.....	322
12	Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	322
5.2	Sectoral Interventions	323
	Fruit and Vegetables.....	323
	Planned Unit Amounts - Definition.....	324
	Planned Unit Amounts - financial table with output	324
	INVRE(47(1)(a)) - - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions	325
	47.1.a.01. - Ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu	325
	1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	325
	2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	325
	3 Need(s) addressed by the intervention.....	325
	4 Result indicator(s).....	325
	5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	325
	6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	326
	7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	326
	8 WTO compliance.....	326
	47.1.a.02. - Istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje	327
	1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	327
	2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	327
	3 Need(s) addressed by the intervention.....	327
	4 Result indicator(s).....	327
	5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	327
	6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	328
	7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	328
	8 WTO compliance.....	328
	ADV11(47(1)(b)) - - advisory services and technical assistance, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, climate change adaptation and mitigation, the conditions of employment, employer obligations and occupational health and safety	329
	47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć	329
	1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	329
	2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	329
	3 Need(s) addressed by the intervention.....	329
	4 Result indicator(s).....	329
	5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	330
	6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	330
	7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	331
	8 WTO compliance.....	331
	TRAINCO(47(1)(c)) - - training including coaching and exchange of best practices, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, and climate change adaptation and mitigation, as well as the use of organised trading platforms and commodity exchanges on the spot and futures market.....	331
	47.1.c.01. - Trening i/ili razmjena najboljih praksi	331
	1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	331
	2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	331
	3 Need(s) addressed by the intervention.....	332
	4 Result indicator(s).....	332
	5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	332
	6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	333

7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	333
8 WTO compliance.....	333
PROMO(47(1)(f)) - - promotion, communication and marketing including actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the Union quality schemes and the importance of healthy diets, and at diversification and consolidation of markets	333
47.1.f.01. - Promidžba, komunikacija i marketing	333
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	333
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...	333
3 Need(s) addressed by the intervention.....	334
4 Result indicator(s).....	334
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	334
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	335
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	335
8 WTO compliance.....	335
QUAL(47(1)(g)) - - provedba sustavâ kvalitete Unije i nacionalnih sustava kvalitete.....	335
47.1.g.01. - Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode	335
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	335
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...	335
3 Need(s) addressed by the intervention.....	336
4 Result indicator(s).....	336
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	336
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	336
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	337
8 WTO compliance.....	337
CLIMA(47(1)(i)) - - actions to mitigate and to adapt to climate change	337
47.1.i.01. - Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama	337
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	337
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...	337
3 Need(s) addressed by the intervention.....	337
4 Result indicator(s).....	337
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	338
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	338
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	338
8 WTO compliance.....	338
SETUP(47(2)(a)) - - setting up, filling and refilling of mutual funds by producer organisations and by associations of producer organisations recognised under Regulation (EU) No 1308/2013, or under Article 67(7) of this Regulation.....	338
47.2.a.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_01.....	338
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	339
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...	339
3 Need(s) addressed by the intervention.....	339
4 Result indicator(s).....	339
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	339
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	340
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	340
8 WTO compliance.....	340
ORCHA(47(2)(d)) - - ponovna sadnja voćnjaka ili maslinika ako je to potrebno nakon obveznog krčenja iz zdravstvenih ili fitosanitarnih razloga prema uputi nadležnog tijela države članice ili radi prilagodbe klimatskim promjenama	340
47.2.d.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_02	340
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	340
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...	340
3 Need(s) addressed by the intervention.....	341
4 Result indicator(s).....	341

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	341
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	341
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	341
8 WTO compliance.....	341
WITHD(47(2)(f)) - - povlačenje s tržišta za besplatnu distribuciju ili druge svrhe, uključujući prema potrebi preradu kako bi se olakšalo povlačenje.....	342
47.2.f.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_03	342
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	342
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...	342
3 Need(s) addressed by the intervention.....	342
4 Result indicator(s).....	342
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	342
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	343
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	343
8 WTO compliance.....	343
HARIN(47(2)(i)) - - harvest and production insurance that contributes to safeguarding producers' incomes where there are losses as a consequence of natural disasters, adverse climatic events, diseases or pest infestations while ensuring that beneficiaries take necessary risk prevention measures	343
47.2.i.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_04	343
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	343
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...	343
3 Need(s) addressed by the intervention.....	344
4 Result indicator(s).....	344
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	344
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	344
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	344
8 WTO compliance.....	345
Apiculture products	345
ADVIBEEES(55(1)(a)) - - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations.....	345
55.1.a.01. - Savjetodavne usluge, tehnička pomoć, obuka, informacije i razmjena najboljih praksi, uključujući umrežavanje, za pčelare i pčelarske organizacije	345
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	345
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...	345
3 Need(s) addressed by the intervention.....	345
4 Result indicator(s).....	345
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	345
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	346
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	346
8 WTO compliance.....	346
9 Planned Unit Amounts - Definition.....	348
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output	348
INVAPI(55(1)(b)) - - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions.....	350
55.1.b.01. - Nabava novih pomagala, pribora i opreme	350
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	350
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...	350
3 Need(s) addressed by the intervention.....	350
4 Result indicator(s).....	350
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	350
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	351
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	351
8 WTO compliance.....	351
9 Planned Unit Amounts - Definition.....	352

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output	352
55.1.b.02. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze.....	353
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	353
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...	353
3 Need(s) addressed by the intervention.....	353
4 Result indicator(s).....	353
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	353
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	354
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	354
8 WTO compliance.....	354
9 Planned Unit Amounts - Definition.....	355
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output	355
55.1.b.03. - Racionalizacija selećeg pćelarstva	356
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	356
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...	356
3 Need(s) addressed by the intervention.....	356
4 Result indicator(s).....	356
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	356
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	357
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	357
8 WTO compliance.....	357
9 Planned Unit Amounts - Definition.....	358
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output	358
ACTLAB(55(1)(c)) - - actions to support laboratories for the analysis of apiculture products, bee losses or productivity drops, and substances potentially toxic to bees.....	359
55.1.c.01. - Podrška laboratorijima za analizu pćelarskih proizvoda, gubitaka pćela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksićnih za pćele	359
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	359
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...	359
3 Need(s) addressed by the intervention.....	359
4 Result indicator(s).....	359
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	359
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	360
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	360
8 WTO compliance.....	360
9 Planned Unit Amounts - Definition.....	361
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output	361
PRESBEEHIVES(55(1)(d)) - - actions to preserve or increase the existing number of beehives in the Union, including bee breeding.....	362
55.1.d.01. - Oćuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, ukljućujući uzgoj pćela	362
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	362
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...	362
3 Need(s) addressed by the intervention.....	362
4 Result indicator(s).....	362
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	362
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	363
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	363
8 WTO compliance.....	363
9 Planned Unit Amounts - Definition.....	364
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output	364
COOPAPI(55(1)(e)) - - cooperation with specialised bodies for the implementation of research programs in the field of beekeeping and apiculture products.....	365
55.1.e.01. - Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživackih programa u podrućju pćelarstva i pćelarskih proizvoda	365
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	365

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...	365
3 Need(s) addressed by the intervention.....	365
4 Result indicator(s).....	365
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	365
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	366
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	366
8 WTO compliance.....	366
9 Planned Unit Amounts - Definition.....	367
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output	367
PROMOBEES(55(1)(f)) - - promotion, communication and marketing including market monitoring actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the quality of the apiculture products	368
55.1.f.01. - Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda	368
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	368
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...	368
3 Need(s) addressed by the intervention.....	368
4 Result indicator(s).....	368
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	368
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	369
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	369
8 WTO compliance.....	369
9 Planned Unit Amounts - Definition.....	370
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output	370
Wine.....	371
RESTRVINEY(58(1)(a)) - - restructuring and conversion of vineyards	371
58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda	371
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	371
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...	371
3 Need(s) addressed by the intervention.....	371
4 Result indicator(s).....	371
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	371
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	372
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	372
8 WTO compliance.....	372
9 Planned Unit Amounts - Definition.....	373
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output	373
INWINE(58(1)(b)) - - investments in tangible and intangible assets in wine-growing farming systems, excluding operations relevant to the type of intervention provided for in point (a), processing facilities and winery infrastructure, as well as marketing structures and tools	374
58.1.b.01. - Ulaganja	374
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	374
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives ...	374
3 Need(s) addressed by the intervention.....	374
4 Result indicator(s).....	374
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	374
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	375
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	376
8 WTO compliance.....	376
9 Planned Unit Amounts - Definition.....	377
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output	377
INFOR(58(1)(h)) - - mjere informiranja koje se odnose na vina Unije i provode u državama članicama i kojima se potiče odgovorna konzumacija vina ili promiču Unijini sustavi kvalitete Unije obuhvaćaju oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla	378

58.1.h.01. - Informiranje.....	378
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	378
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	378
3 Need(s) addressed by the intervention.....	378
4 Result indicator(s).....	378
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	378
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	379
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	379
8 WTO compliance.....	379
9 Planned Unit Amounts - Definition.....	380
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output.....	380
PROMOWINE(58(1)(k)) - - promotion carried out in third countries.....	381
58.1.k.01. - Promidžba.....	381
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	381
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	381
3 Need(s) addressed by the intervention.....	381
4 Result indicator(s).....	381
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	381
6 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	382
7 Additional information specific to the Type of Intervention.....	382
8 WTO compliance.....	382
9 Planned Unit Amounts - Definition.....	383
10 Planned Unit Amounts - Financial table with output.....	383
5.3 Rural Development Interventions.....	384
ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments.....	384
70.01. - Smanjenje korištenja zaštitivih sredstava u višegodišnjim nasadima.....	384
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	384
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	384
3 Need(s) addressed by the intervention.....	384
4 Result indicator(s).....	384
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	384
6 Identification of relevant baseline elements.....	386
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	390
8 Information regarding State aid assessment.....	390
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	390
10 WTO compliance.....	392
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	392
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	393
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	393
70.02. - Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama.....	397
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	397
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	397
3 Need(s) addressed by the intervention.....	397
4 Result indicator(s).....	397
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	397
6 Identification of relevant baseline elements.....	401
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	414
8 Information regarding State aid assessment.....	416
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	416
10 WTO compliance.....	417
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	417
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	418
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	418
70.03. - Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.....	421
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	421

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	421
3 Need(s) addressed by the intervention.....	421
4 Result indicator(s).....	421
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	421
6 Identification of relevant baseline elements	423
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	424
8 Information regarding State aid assessment	426
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	426
10 WTO compliance.....	427
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	427
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	428
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	432
70.04. - Ekološki uzgoj.....	442
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	442
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	442
3 Need(s) addressed by the intervention.....	442
4 Result indicator(s).....	442
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	442
6 Identification of relevant baseline elements	444
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	446
8 Information regarding State aid assessment	447
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	447
10 WTO compliance.....	448
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	449
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	450
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	450
70.05. - Potpora za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi	453
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	453
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	453
3 Need(s) addressed by the intervention.....	453
4 Result indicator(s).....	453
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	453
6 Identification of relevant baseline elements	456
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	456
8 Information regarding State aid assessment	457
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	457
10 WTO compliance.....	457
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	457
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	458
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	458
70.06. - Plaćanja za dobrobit životinja	461
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	461
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	461
3 Need(s) addressed by the intervention.....	461
4 Result indicator(s).....	461
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	461
6 Identification of relevant baseline elements	469
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	495
8 Information regarding State aid assessment	501
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	501
10 WTO compliance.....	501
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	501
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	502
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	502
ANC(71) - Natural or other area-specific constraints	506

71.01. - Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima	506
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	506
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	506
3 Need(s) addressed by the intervention.....	506
4 Result indicator(s).....	506
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	506
6 Identification of relevant baseline elements	509
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	509
8 Information regarding State aid assessment	511
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	511
10 WTO compliance.....	511
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	511
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	512
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	512
ASD(72) - Area-specific disadvantages resulting from certain mandatory requirements.....	516
72.01. - Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)	516
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	516
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	516
3 Need(s) addressed by the intervention.....	516
4 Result indicator(s).....	516
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	516
6 Identification of relevant baseline elements	530
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	530
8 Information regarding State aid assessment	542
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	543
10 WTO compliance.....	543
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	543
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	544
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	544
INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	547
73.01. - Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš.....	547
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	547
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	547
3 Need(s) addressed by the intervention.....	547
4 Result indicator(s).....	547
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	547
6 Identification of relevant baseline elements	551
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	552
8 Information regarding State aid assessment	552
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	552
10 WTO compliance.....	552
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention	553
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	554
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	556
73.02. - Obnova poljoprivrednog potencijala.....	561
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	561
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	561
3 Need(s) addressed by the intervention.....	561
4 Result indicator(s).....	561
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	561
6 Identification of relevant baseline elements	562
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	562
8 Information regarding State aid assessment	563
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	563
10 WTO compliance.....	563

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	563
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	564
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	564
73.03. - Korištenje obnovljivih izvora energije.....	567
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	567
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	567
3 Need(s) addressed by the intervention.....	567
4 Result indicator(s).....	567
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	567
6 Identification of relevant baseline elements.....	569
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	569
8 Information regarding State aid assessment.....	569
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	570
10 WTO compliance.....	570
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	570
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	571
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	571
73.04. - Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture.....	573
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	573
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	573
3 Need(s) addressed by the intervention.....	573
4 Result indicator(s).....	573
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	573
6 Identification of relevant baseline elements.....	574
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	575
8 Information regarding State aid assessment.....	575
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	575
10 WTO compliance.....	575
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	576
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	577
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	577
73.05. - Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma.....	579
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	579
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	579
3 Need(s) addressed by the intervention.....	579
4 Result indicator(s).....	579
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	579
6 Identification of relevant baseline elements.....	581
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	582
8 Information regarding State aid assessment.....	583
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.....	583
10 WTO compliance.....	583
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	583
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	584
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	584
73.06. - Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reprodukcijuskog materijala).....	586
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	586
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	586
3 Need(s) addressed by the intervention.....	586
4 Result indicator(s).....	586
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.....	586
6 Identification of relevant baseline elements.....	588
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	588
8 Information regarding State aid assessment.....	588

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	589
10 WTO compliance.....	589
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	589
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	590
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	590
73.07. - Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva	593
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	593
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	593
3 Need(s) addressed by the intervention.....	593
4 Result indicator(s).....	593
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	593
6 Identification of relevant baseline elements	595
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	595
8 Information regarding State aid assessment	595
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	595
10 WTO compliance.....	596
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	596
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	597
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	597
73.08. - Izgradnja šumske infrastrukture	600
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	600
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	600
3 Need(s) addressed by the intervention.....	600
4 Result indicator(s).....	600
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	600
6 Identification of relevant baseline elements	602
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	602
8 Information regarding State aid assessment	602
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	602
10 WTO compliance.....	603
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	603
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	604
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	604
73.09. - Promocija šumskih proizvoda i usluga.....	606
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	606
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	606
3 Need(s) addressed by the intervention.....	606
4 Result indicator(s).....	606
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	606
6 Identification of relevant baseline elements	607
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	607
8 Information regarding State aid assessment	608
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	608
10 WTO compliance.....	608
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	609
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	610
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	610
73.10. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju.....	612
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	612
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	612
3 Need(s) addressed by the intervention.....	612
4 Result indicator(s).....	612
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	612
6 Identification of relevant baseline elements	615
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	615

8 Information regarding State aid assessment	615
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	616
10 WTO compliance.....	616
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	616
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	617
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	617
73.10.FI - FI_Potpورا za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	620
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	620
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	620
3 Need(s) addressed by the intervention.....	620
4 Result indicator(s).....	620
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	620
6 Identification of relevant baseline elements	621
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	621
8 Information regarding State aid assessment	622
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	622
10 WTO compliance.....	622
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	623
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	624
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	624
73.11. - Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda	627
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	627
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	627
3 Need(s) addressed by the intervention.....	627
4 Result indicator(s).....	627
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	627
6 Identification of relevant baseline elements	629
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	629
8 Information regarding State aid assessment	629
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	630
10 WTO compliance.....	630
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	630
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	631
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	631
73.11.FI - FI_Potpورا za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda	634
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	634
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	634
3 Need(s) addressed by the intervention.....	634
4 Result indicator(s).....	634
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	634
6 Identification of relevant baseline elements	635
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	635
8 Information regarding State aid assessment	636
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	636
10 WTO compliance.....	636
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	636
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	638
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	638
73.12. - Potpora malim poljoprivrednicima.....	641
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	641
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	641
3 Need(s) addressed by the intervention.....	641
4 Result indicator(s).....	641
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	641
6 Identification of relevant baseline elements	644

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	644
8 Information regarding State aid assessment	644
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	644
10 WTO compliance.....	644
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	645
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	646
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	646
73.13. - Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima	649
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	649
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	649
3 Need(s) addressed by the intervention.....	649
4 Result indicator(s).....	649
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	649
6 Identification of relevant baseline elements	652
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	652
8 Information regarding State aid assessment	653
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	653
10 WTO compliance.....	654
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	654
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	655
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	655
73.14.FI - FI_Razvoj poslovanja u ruralnim područjima	658
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	658
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	658
3 Need(s) addressed by the intervention.....	658
4 Result indicator(s).....	658
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	658
6 Identification of relevant baseline elements	659
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	659
8 Information regarding State aid assessment	660
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	660
10 WTO compliance.....	660
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	661
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	662
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	662
74.01. - Potpora za sustave javnog navodnjavanja.....	665
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	665
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	665
3 Need(s) addressed by the intervention.....	665
4 Result indicator(s).....	665
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	665
6 Identification of relevant baseline elements	668
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	668
8 Information regarding State aid assessment	669
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	669
10 WTO compliance.....	670
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	670
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	671
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	671
INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up	674
75.01. - Uspostava mladih poljoprivrednika	674
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	674
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	674
3 Need(s) addressed by the intervention.....	674
4 Result indicator(s).....	674

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	674
6 Identification of relevant baseline elements	676
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	676
8 Information regarding State aid assessment	677
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	677
10 WTO compliance.....	677
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	677
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	678
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	678
RISK(76) - Risk management tools.....	681
76.01. - Osiguranje poljoprivredne proizvodnje.....	681
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	681
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	681
3 Need(s) addressed by the intervention.....	681
4 Result indicator(s).....	681
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	681
6 Identification of relevant baseline elements	682
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	683
8 Information regarding State aid assessment	683
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	683
10 WTO compliance.....	684
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	684
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	685
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	685
COOP(77) - Cooperation.....	688
77.01. - Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete	688
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	688
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	688
3 Need(s) addressed by the intervention.....	688
4 Result indicator(s).....	688
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	688
6 Identification of relevant baseline elements	690
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	690
8 Information regarding State aid assessment	691
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	691
10 WTO compliance.....	691
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	691
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	692
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	692
77.02. - Potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja koje provode skupine proizvođača na unutaršnjem tržištu	694
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	694
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	694
3 Need(s) addressed by the intervention.....	694
4 Result indicator(s).....	694
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	694
6 Identification of relevant baseline elements	697
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	697
8 Information regarding State aid assessment	697
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	697
10 WTO compliance.....	697
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	698
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	699
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	699
77.03. - Potpora za EIP operativne skupine.....	701

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	701
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	701
3 Need(s) addressed by the intervention.....	701
4 Result indicator(s).....	701
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	701
6 Identification of relevant baseline elements	703
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	703
8 Information regarding State aid assessment	703
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	704
10 WTO compliance.....	704
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	704
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	705
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	705
77.04. - Potpora za kratke lance opskrbe i lokalna tržišta	707
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	707
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	707
3 Need(s) addressed by the intervention.....	707
4 Result indicator(s).....	707
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	707
6 Identification of relevant baseline elements	709
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	709
8 Information regarding State aid assessment	709
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	709
10 WTO compliance.....	709
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	709
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	710
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	710
77.05. - Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija	712
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	712
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	712
3 Need(s) addressed by the intervention.....	712
4 Result indicator(s).....	712
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	712
6 Identification of relevant baseline elements	714
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	714
8 Information regarding State aid assessment	715
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	715
10 WTO compliance.....	715
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	715
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	716
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	716
77.06. - Potpora LEADER (CLLD) pristupu	718
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	718
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives.....	718
3 Need(s) addressed by the intervention.....	718
4 Result indicator(s).....	718
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	718
6 Identification of relevant baseline elements	724
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	724
8 Information regarding State aid assessment	725
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	725
10 WTO compliance.....	726
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	727
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	728
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	728

KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information	731
78.01. - Potpora prenošenju znanja	731
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	731
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	731
3 Need(s) addressed by the intervention.....	731
4 Result indicator(s).....	731
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	731
6 Identification of relevant baseline elements	734
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	734
8 Information regarding State aid assessment	735
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	735
10 WTO compliance.....	735
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	735
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	736
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	736
78.02. - Potpora za pružanje savjetodavnih usluga	739
1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension.....	739
2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives	739
3 Need(s) addressed by the intervention.....	739
4 Result indicator(s).....	739
5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention	739
6 Identification of relevant baseline elements	743
7 Form and rate of support/amounts/calculation methods.....	743
8 Information regarding State aid assessment	743
9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention	743
10 WTO compliance.....	743
11 Contribution rate(s) applicable to this intervention.....	744
12 Planned Unit Amounts - Definition.....	745
13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs.....	745
6 Financial plan	749
6.1 Overview table.....	749
6.2 Detailed financial information and breakdown per intervention and planning of output (TO BE FINALIZED)	752
6.2.1 Direct Payments.....	752
6.2.2 Sectoral	758
6.2.3 Rural Development.....	762
7 Governance and Coordination system.....	793
7.1 Identification of governance and coordination bodies + control bodies	793
7.2 Description of the monitoring and reporting structure	794
7.3 Information on the control system and penalties.....	796
7.3.1 IACS - Integrated Administration and Control System.....	796
7.3.1.1 All elements of the IACS as set out in the Regulation [HZR] are established and operating as from 1 January 2023.....	796
7.3.1.1.1 Identification system for agricultural parcels (LPIS)	796
7.3.1.1.2 Geo-spatial (GSA) and an animal-based application system (GSA).....	797
7.3.1.1.3 Are you applying an automatic claim system (in the meaning of Article 65(4)(f) of the HZR?	797
7.3.1.1.4 Area monitoring system (AMS)	797
7.3.1.1.6 System for the identification and registration of payment entitlements, where applicable	798
7.3.1.1.7 System for the identification and registration of animals in the meaning of article 65(4)(c) [Article 66(1)(g) HZR]	798
7.3.2 Non-IACS.....	798
7.3.2.1 Brief description on the penalty system for non-IACS interventions in line with the principles of effectiveness, proportionality and dissuasiveness	798

7.3.2.2 Brief description of the control system for non-IACS (control methods, cross-checks, durability of investments and related ex-post checks, etc).....	801
7.3.2.3 Public procurement rules?	815
7.4 Conditionality	815
7.4.1 Control system for conditionality	816
7.4.1.1 Description of the control system for conditionality	816
7.4.1.2 Types of checks	817
7.4.2 Penalty system for conditionality	819
7.4.2.1 Description on the penalty system for conditionality	819
7.4.2.2 Definition and application of ‘reoccurrence’ (calculation and time span covered):	819
7.4.2.3 Definition and application of ‘intentionality’	819
7.4.3 Indication of the application of a simplified control system for small farmers.....	819
7.4.4 Competent control bodies responsible for the checks of conditionality practices, statutory management requirements.....	820
7.5 Social conditionality	822
7.5.1 Description of the control system for social conditionality.....	822
7.5.2 Description on the penalty system for social conditionality.....	822
8 Modernisation: AKIS and digitalisation.....	823
8.1 AKIS	823
8.1 Overall envisaged organisational set-up of the improved AKIS	823
8.2 Description of how advisory services, research and CAP networks will work together within the framework of the AKIS (Art.114)(a)(ii)	827
8.3 Description of the organisation of all farm advisors according to the requirements referred to in Articles 15(2), 15(3) and 15(4).....	828
8.4 Description of how innovation support is provided as referred to in Article 114(a)(ii).....	829
8.5 Digitalisation strategy (Art.114)(b)).....	830
Annexes	833
Annex I on the ex-ante evaluation and the strategic environmental assessment (SEA) referred to in Directive 2001/42/EC	833
1. Summary of ex-ante evaluation process and results.....	833
2. Recommendations of the ex-ante evaluation and SEA and how they have been addressed	834
3. Ex-ante evaluation report.....	834
4. Strategic environmental assessment report.....	834
Annex II on the SWOT analysis.....	834
Annex III on the consultation of the partners	834
Annex IV on the crop-specific payment for cotton (where relevant).....	834
Annex V on the additional national financing provided within the scope of the CAP Strategic Plan	835
Annex VI on transitional national aid (where relevant)	836
Other annex: Consistency with and contribution to the Union targets for 2030	836
National contribution to the EU 2030 target of 50% reduction of nutrient losses, while ensuring no deterioration in soil fertility.....	836
National contribution to the EU 2030 target of 10% of agricultural area under high-diversity landscape features.....	836
National contribution to the EU 2030 target of 25% of the EU’s agricultural land under organic farming.....	836
National contribution to the EU 2030 targets of 50% reduction of the overall use and risk of chemical pesticides, and use of more hazardous pesticides.....	836
National contribution to the EU 2030 target of 50% reduction of sales of antimicrobials for farmed animals and in aquaculture	836
National contribution to the EU 2025 target to roll-out of fast broadband internet in rural areas to achieve the objective of 100% access.....	836

1 Strategic Statement

Poljoprivreda je u Republici Hrvatskoj strateška grana gospodarstva i kao takva suočava se s brojnim izazovima, ali se kontinuirano unaprjeđuje i raste. U Republici Hrvatskoj započeti su procesi okrupnjavanja poljoprivrednih gospodarstava, generacijske obnove, modernizacije proizvodnje kao i prepoznatljivosti hrvatskih proizvoda. Intervencije u SP ZPP bit će usmjerene na daljnja ulaganja u proizvodnju i preradu poljoprivrednih proizvoda, s posebnim naglaskom na investicije u digitalizaciju i općenito primjenu inovacija te tzv. zelenu tranziciju, a koja podrazumijeva investicije koje ne štete ili su korisne za prirodu i okoliš, kao na primjer investicije u obnovljive izvore energije. Potpore će posebno biti usmjerene na male i mlade s najvećim potencijalom rasta i razvoja proizvodnje kao i poticanje udruživanja poljoprivrednika s ciljem jačanja njihova položaja na tržištu.

Poseban naglasak je na intervencijama s ciljem prenošenja znanja i inovacija te poticanja za sudjelovanje poljoprivrednika u istraživačkim projektima. S tim ciljem uspostaviti će se i AKIS sustav kojem je osnovna namjena umrežavanje svih sudionika navedenih procesa s ciljem učinkovite razmjene znanja i iskustava. Kontinuiran rad na unapređenju savjetodavnih službi (npr. razvoj i uvođenje FaST alata) osnova je unapređenja savjetodavnih usluga, a poseban naglasak će biti na poticanju inovacija direktnim savjetovanjem kroz savjetničke pakete ili korištenjem svi ostalih digitalnih alata koje će savjetnici imati na raspolaganju. Poseban fokus staviti će se na pružanje savjetovanja o inovativnim tehnologijama te savjetovanja inovativnih skupina poljoprivrednika o stvaranju i radu EIP-AGRI operativnih skupina, odnosno širenja inovativnih rješenja stvorenih kroz operativne skupine.

S obzirom na usmjerenost sadašnje proizvodnje na proizvode niske dodane vrijednosti (prvenstveno žitarice), intervencijama će se poticati prelazak na proizvode veće dodane vrijednosti, a čemu će pridonijeti i spomenute razmjene znanja i iskustava. Potporom za sudjelovanje poljoprivrednika u shemama kvalitete osigurava se veća kvaliteta i značajke samog proizvoda. Ekološki proizvodi i proizvodi s oznakom kvalitete imaju odgovarajući znak na ambalaži proizvoda neposredno uz naziv, koji potrošaču jamči kupnju autentičnog i kontroliranog proizvoda, priznate kvalitete i lokalnog podrijetla. Informativnim i promotivnim aktivnostima cilj je naglasiti dodatnu kvalitetu ili druga posebna svojstva poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.

Sve navedeno u konačnici će rezultirati povećanjem dohotka poljoprivrednika, koji je još uvijek značajno ispod prosjeka dohotka cjelokupnog gospodarstva. S ciljem potpore poljoprivrednom dohotku planirane su i intervencije izravnih plaćanja, uz preusmjeravanje potpore prema malim i srednjim proizvođačima.

Unutar zelene arhitekture Strateškog plana od uvjetovanosti (koja predstavlja znatno više okolišno klimatske ambicije u odnosu na višestruku sukladnost), preko eko shema unutar izravnih plaćanja i klimatsko okolišnih intervencija unutar II stupa, pa sve do dijela investicijskih mjera, značajno se doprinosi ciljevima Zelenog sporazuma poput: smanjenja ukupne uporabe pesticida za 50%, uključivanje najmanje 25% poljoprivrednog zemljišta EU pod ekološkim uzgojem uz značajan porast ekološke akvakulture, smanjenje prodaje antimikrobnih sredstava namijenjenih uzgoju životinja i akvakulturi za 50%, smanjenje upotrebe gnojiva za najmanje 20%, vraćanje barem 10% poljoprivrednih površina pod visoko raznolika obilježja krajobraza. Kako bi se ostvarili spomenuti klimatsko okolišni ciljevi pripadajućim intervencijama dodjeljivat će se potpore u oblicima: dodatnih plaćanja na osnovnu potporu dohotku, nadoknade dodatnih troškova i gubitka prihoda koji su rezultat preuzetih obveza ili za odgovarajuća ulaganja.

Intervencije vezane uz smanjivanje korištenja pesticida, dobrobit životinja i antimikrobnu rezistenciju vezane su i uz zahtjeve društva prema poljoprivredi, a u tom kontekstu je potrebno istaknuti i problem otpada od hrane. Područje sprječavanja otpada od hrane zauzima značajno mjesto u „Strategiji od polja do stola“. Vlada RH je donijela Plan sprječavanja i smanjenja nastajanja otpada od hrane RH 2019.-2022., a Ministarstvo poljoprivrede tijekom 2020. godine, s ciljem podizanja svijesti potrošača vezano uz problem prekomjernog bacanja hrane u Republici Hrvatskoj, pokrenulo niz aktivnosti pod sloganom „Pojedi, podijeli, hrana nije otpad“.

Nezamjenjiv doprinos nacionalnim i EU politikama do 2030. godine, prvenstveno Strategiji EU za šume,

zatim Strategiji bioraznolikosti, ali i Od polja do stola, koje čine osnovu Europskog zelenog plana, daju šume i šumska zemljišta koja ukupnom površinom od gotovo 2,7 milijuna ha zauzimaju 49,3% kopnene površine države. Gotovo 50% od ukupne površine šuma je u režimu NATURA 2000 područja, 76% (sve šume u državnom vlasništvu) nositelj su FSC certifikata. Rezultat odgovornog i stručnog održivog gospodarenja su šume visoke prirodnosti, a kao takve bogate bioraznolikošću flore i faune, daju značajan doprinos prilagodbi klimatskim promjenama i sekvenciji ugljika. Izravan doprinos klimi kroz SP ZPP osiguran je intervencijom za konverziju šuma kojom se povećava odliv ugljika.

Sinergijski učinak održivog gospodarenja šumama i dobrih praksi u poljoprivredi očituje se i u smanjenu erozije tla, sprječavanje pojave bujica i poplava, uravnoteženju vodnog režima, te povećanju plodnosti tla. Ovdje ne posebno važno istaknuti i povećanje apsorpcije ugljika, čemu doprinose šume, pašnjaci, travnjaci kao i oranične kulture u gustome sklopu.

Skup intervencija vezanih uz klimu i okoliš osigurati će nadoknadu troškova poljoprivrednicima za promjene proizvodnih procesa i potencijalno razinu proizvodnje s ciljem očuvanja biološke raznolikosti i okoliša, što će utjecati na smanjenje onečišćenja tla i voda, a potrošačima osigurati sigurnu i visokovrijednu hranu.

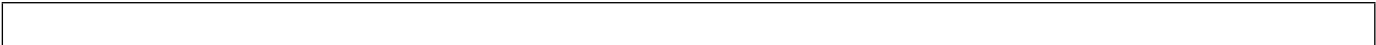
Ove intervencije omogućit će daljnje povećanje proizvodnje, smanjenje troškova proizvodnje i upravljanja, a sve u skladu s principima održivog korištenja resursa, što podrazumijeva ekološki odgovorno, ekonomski isplativo i društveno odgovorno gospodarenje.

Osnovna sastavnica ZPP-a je i razvoj ruralnog prostora. Ciljevi i vizija razvoja uključuju infrastrukturno opremljeno područje, očuvanog okoliša, s dostupnim uslugama za ugodan život. Osnovna intervencija za postizanje tih ciljeva je LEADER, koji omogućuje sudjelovanje lokalnog stanovništva u izradi i provedbi lokalnih razvojnih. U ovom programskom razdoblju značajno su ojačani kapaciteti lokalnih akcijskih grupa koje su nositelji navedenih procesa. U SP ZPP one će imati najvažniju ulogu u povezivanju svih sudionika procesa i definiranja daljnjeg razvoja. Članovi Nacionalne ruralne mreže aktivno su se uključili u definiranje Vizije razvoja ruralnih područja do 2040. godine, a provedba Akcijskog plana, kao i povezivanje kroz Ruralni pakt snažno će se poticati.

U kontekstu infrastrukture vezane uz digitalizaciju, važno je istaknuti kako je Hrvatska Vlada u ožujku 2021. donijela Nacionalni plan razvoja širokopojsnog pristupa koji razmatra ciljeve EU 2030. Nacionalno regulatorno tijelo, HAKOM, utvrdilo je 778 milijuna eura investicijskog jaza kako bi se postigla potpuna pokrivenost VHCN-om. Dio potrebnih sredstava osiguran je investicijama iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, a dio iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova u razdoblju 2021. – 2027. Kroz SP ZPP, u dijelu digitalizacije, predviđene su investicije na razini poljoprivrednih gospodarstava, dok će specifične potrebe lokalnih zajednica biti identificirane u okviru lokalnih razvojnih strategija.

Financiranje projekata ruralnog razvoja proširiti će se lakše dostupnim sredstvima iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova, uz pojačanu koordinaciju s tijelima i dionicima procesa vezanim uz ostale nacionalne i europske politike.

Raspodjela sredstava po intervencijama pokazuje ambiciju doprinosa zajedničkim ciljevima europskih politika, a posebice Europskom zelenom planu te Zajedničkoj poljoprivrednoj politici u novom programskom razdoblju što se posebno ogleda u povećanim alokacijama (preko postavljenih minimalnih pragova) za intervencije prijenosa znanja i inovacija (2,5%, sukladno nacionalnoj poljoprivrednoj strategiji), za LEADER (6%) te za ciljeve koji doprinose klimi i okolišu (40%) od sredstava u okviru EPFRR-a. Pored navedenoga, usmjerenost na pravedniju raspodjelu potpore ZPP-a je jasno vidljiva iz izdvajanja od čak 20% sredstava EFJP za preraspodijeljeno plaćanje. S obzirom da je Hrvatska još uvijek u procesu restrukturiranja sektora poljoprivrede, najveći dio izdvajanja, odnosno oko 60% alokacije SP ZPP usmjeren je na poljoprivredu, otprilike 25% alokacije je za intervencije koje doprinose klimatsko-okolišnim ciljevima, te 15% alokacije za intervencije koje će izravno ili posredno doprinijeti razvoju ruralnih područja.

2 Assessments of needs and intervention strategy, including target plan and context indicators

2.1 Assessments of needs and intervention strategy

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
01	Osigurati veće i stabilne prihode poljoprivrednih gospodarstava i pravičnost dodjele potpore dohotku	Visok	Yes	X									
02	Više i učinkovitije koristiti instrumente za upravljanje rizicima	Srednji	Yes	X									
03	Očuvanje proizvodnog potencijala i korištenja poljoprivrednog zemljišta	Srednji	Yes	X									
04	Povećati dodanu vrijednost poljoprivredne proizvodnje uz ulaganja u inovativne tehnologije	Visok	Yes		X	X							
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes		X								
06	Unaprijediti horizontalnu i vertikalnu povezanost proizvođača	Srednji	Yes			X							
07	Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena	Visok	Yes				X						
08	Povećati korištenje energije iz obnovljivih izvora u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi	Srednji	Yes		X		X						
09	Primjena praksi za smanjuje negativnog utjecaj na tlo, vodu i zrak te povećanje organske tvari u tlu	Visok	Yes					X					
10	Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanju genskih resursa	Srednji	Yes						X				
11	Poboljšati prakse za zaštitu i povećanje bioraznolikosti staništa i vrsta u Natura 2000 području	Srednji	Yes						X				
12	Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza i krajobraznih obilježja	Slab	Yes						X				
13	Poboljšanje starosne strukture nositelja poljoprivrednih gospodarstava	Visok	Yes							X			
14	Olakšati pristup početnom kapitalu za investicije	Visok	Yes							X			
15	Unaprijediti infrastrukturu u ruralnim područjima	Srednji	Yes								X		
16	Poticanje uključivanja dionika	Srednji	Yes								X		

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
	u lokalni razvoj												
17	Stvaranje novih radnih mjesta diverzifikacijom proizvodnje	Visok	Yes								X		
18	Jačanje praksi usmjerenih na dobrobit životinja	Srednji	Yes									X	
19	Poticanje potrošnje zdrave i održive hrane	Slab	Yes									X	
20	Unaprijediti vještine radne snage u poljoprivredno-prehrambenom lancu	Srednji	Yes										X
21	Unaprijediti poduzetničke sposobnosti za proizvođače	Srednji	Yes										X
22	Olakšati pristup prijenosu znanja i vještina	Srednji	Yes										X
23	Unaprijediti koordinaciju i komplementarnost između intervencija u ruralnim područjima		No										X
24	Unaprijediti pristup istraživanjima i razvoju te korištenje znanja i tehnologija u poljoprivredi	Srednji	Yes										X

01 - Osigurati veće i stabilne prihode poljoprivrednih gospodarstava i pravičnost dodjele potpore dohotku

U razdoblju od 2005. do 2018. dohodak od poljoprivrede u Hrvatskoj u prosjeku je bio oko 36% prosječne plaće u cjelokupnom gospodarstvu. Taj se udio kreće od 29% u 2012. do 44% u 2018. i niži je od prosjeka EU. Međutim nepovoljna struktura hrvatske poljoprivrede i sporo restrukturiranje utječe na prihode iz poljoprivrede.

Prihod u poljoprivredi obilježen je velikom oscilacijom cijena, što se odražava na nestabilnost dohotka na poljoprivrednim gospodarstvima (PG).

Nestabilnost dohotka ima dugoročne negativne posljedice na poljoprivrednu proizvodnju. Dio poljoprivrednih potpora u Hrvatskoj usmjeren je ka poljoprivrednim gospodarstvima koja imaju poteškoće u stvaranju dodane vrijednosti.

Između 2013. i 2016. broj PG-ova u Hrvatskoj smanjio se za gotovo 15%, pri čemu su mala i srednja PG pod većim pritiskom prilagodbe promjenama u odnosu na velika PG. Varijabilnost dohotka po godišnjoj jedinici rada bila je puno veća kod manjih PG. Preusmjeravanje potpore prema malim i srednjim proizvođačima nužno je zbog velikog nesrazmjera koji je prisutan u omjeru sredstava izravnih plaćanja koja se isplaćuju velikim poljoprivrednicima u RH (20% korisnika prima oko 77% ukupnih sredstava izravnih plaćanja).

02 - Više i učinkovitije koristiti instrumente za upravljanje rizicima

Ekstremni vremenski događaji u Hrvatskoj, poput suše i tuče, rezultirali su prosječnim gubicima od 176 milijuna eura godišnje u razdoblju 2000-2007, što predstavlja 0,6% nacionalnog BDP (Svjetska banka, 2019.). U 2018. godini gubici zbog katastrofalnih prirodnih događaja dosegli su iznos od milijardu kuna. Za naknadu šteta poljoprivrednicima od katastrofa ili katastrofalnih događaja, koje prema razmjerima šteta proglašavaju jedinice lokalne i regionalne samouprave, osiguravaju se sredstva u Državnom proračunu. Međutim, proračunski iznosi koji se koriste za nadoknadu gubitaka od katastrofa, koje su svake godine sve veće, često nisu dovoljni.

Korištenje instrumenta osiguranja od rizika u poljoprivredi je nisko i u pravilu ga koriste veliki poljoprivrednici. Mali poljoprivrednici manje su svjesni pogodnosti osiguranja proizvodnje.

Od 2016. godine poljoprivrednicima jesu na raspolaganju i potpore za osiguranje proizvodnje od rizika što je utjecalo na postupan porast korištenja osiguranja, međutim potrebno je nastaviti i dalje usmjeravati poljoprivrednike na više i učinkovitije korištenje instrumenata osiguranja.

03 - Očuvanje proizvodnog potencijala i korištenja poljoprivrednog zemljišta

Učestale ekstremne prirodne pojave uzrokuju velike štete na proizvodnom poljoprivrednom potencijalu koje poljoprivrednici teško mogu samostalno obnoviti vlastitim financijskim sredstvima. To može imati za posljedicu duže ili konačno odustajanje od obavljanja poljoprivredne proizvodnje na poljoprivrednim gospodarstvima i iseljavanje iz ruralnih područja. Kako bi se osigurao nastavak i održivost poljoprivredne proizvodnje potrebno je kroz odgovarajuće intervencije osigurati potpore za obnovu poljoprivrednog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima.

04 - Povećati dodanu vrijednost poljoprivredne proizvodnje uz ulaganja u inovativne tehnologije

Hrvatska je neto uvoznik poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i suočava se s rastućim neravnotežama u trgovini poljoprivredno-prehrambenim proizvodima. Da bi hrvatski poljoprivredni proizvođači bili konkurenti na tržištu, moraju ulagati u proizvodnju proizvoda s dodanom vrijednosti. Ulaganja u modernizaciju tehnoloških procesa, uvođenje novih tehnologija za učinkovitije korištenje sirovina, smanjenje potrošnje energije te proizvodnja proizvoda s oznakama kvalitete osigurati će konkurentsku poziciju na tržištu.

Ulaganja u digitalne tehnologije u preradi poljoprivrednih proizvoda prilika su za unapređenje proizvodnje i rast produktivnosti.

05 - Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije

Mala i srednja poljoprivredna gospodarstva imaju veći razvojni potencijal za rast produktivnosti i konkurentnosti. Poljoprivrednu proizvodnju potrebno je usmjeriti prema raznolikijoj strukturi proizvodnje s naglaskom na proizvode visoke vrijednosti.

Digitalne tehnologije u poljoprivrednom sektoru nisu dovoljno zastupljene te postoje mogućnosti za poboljšanje gospodarske održivosti i otpornosti hrvatske poljoprivrede uz očuvanje okoliša. U cilju podizanja razine konkurentnosti i ekonomske održivosti poljoprivrednih gospodarstava nužna je daljnja tehničko-tehnološka modernizacija poljoprivrednih gospodarstava i povećanje produktivnosti.

Ulaganja u digitalne tehnologije i preciznu poljoprivredu kao i inovativne prakse prilika su za unapređenje proizvodnje i rast produktivnosti.

Ulaganja u šumsku infrastrukturu omogućit će bolji pristup šumskim područjima te povećati vrijednost šuma i šumskih zemljišta te pridonijeti stvaranju novih radnih mjesta. Izgradnjom šumskih prometnica stvaraju se preduvjeti za održivo gospodarenje šumama, osobito onih u privatnom vlasništvu. Postizanjem optimalne gustoće šumskih prometnica doprinosi se direktno i zaštiti šuma, osobito prevenciji od biotskih i abiotskih utjecaja te sanaciji i obnovi šuma od katastrofalnih događaja.

Ulaganje u nove, sigurnije te ekološki prihvatljivije tehnike i tehnologije u šumarstvu doprinijet će racionalnijem održivom gospodarenju, a time će i većoj zaštiti radnika i radnog okoliša (šuma) uporabom eko-prihvatljivijih goriva i maziva, većom učinkovitošću i smanjenom bukom te ostalim učincima koji doprinose optimalnom random učinku i zaštiti šuma.

Moderne digitalne tehnologije, osobito u području nadzora i praćenja šuma mogu značajno pripomoći ranoj i pravovremenoj prognoznoj službi za prevenciju i suzbijanje šumskih štetnika i bolesti, šumskih požara, detekciji minski sumnjivih ili miniranih kao i optimalnoj sanaciji stradalih šumskih područja od biotskih i abiotskih čimbenika.

Promocijom šumskih proizvoda kao što su mahovine, paprati, trave, trske, cvijeće, ljekovito, aromatično i jestivo bilje, gljive med, smola te informiranja javnosti o mogućnostima, prednostima i pozitivnim učincima korištenja ovih proizvoda, kao i prerađevina prepoznatljivih za određeno područje RH povećat će se potreba za ovim proizvodima, a time i dohodak stanovnika na tom području.

06 - Unaprijediti horizontalnu i vertikalnu povezanost proizvođača

Lanci vrijednosti koji dobro funkcioniraju preduvjet su za razvoj uspješnog poljoprivredno-prehrambenog sektora.

Organiziranje poljoprivrednih proizvođača u proizvođačke organizacije i druge oblike udruživanja, uz istodobno unaprjeđenje suradnje poljoprivredno-prehrambenih proizvođača s partnerima u proizvodnji, preradi i distribuciji te razvoj suvremenog (digitalnog) marketinga rezultirat će razvojem kvalitetnih proizvoda. Udruživanje će omogućiti objedinjavanje ponude te prilagodbu proizvoda zahtjevima tržišta uz smanjenje troškova proizvodnje. Kratki lanci opskrbe donose više dodane vrijednosti od dugih lanaca opskrbe. Suradnjom relevantnih dionika uspostaviti će se kratki lanci opskrbe kako bi se smanjio broj posrednika između proizvođača i krajnjih potrošača. Jačanjem kratkih opskrbenih lanaca, uz naglasak na lokalnu i regionalnu proizvodnju te uključivanjem poljoprivrednih gospodarstava koja sudjeluju u skupinama proizvođača, organizacijama proizvođača i sustavima kvalitete za koja se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a, unaprjeđuje se funkcioniranje tržišta, odnosno prehrambena sigurnost, u uvjetima nepredviđenih velikih poremećaja na tržištu.

07 - Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena

Iako trend emisije GHG nije zabrinjavajući, a RH ima visoki udio šuma i travnjaka u ukupnom zemljištu, zbog niskog sadržaja humusa u poljoprivrednim tlima, nerazvijenog sustava navodnjavanja i drenaže, te nedovoljne primjene poljoprivrednih praksi i metoda koje doprinose smanjenju rizika u proizvodnji, hrvatska je poljoprivreda ranjiva na klimatske promjene.

Sve češći klimatski i vremenski ekstremi čiju pojavnost i negativan utjecaj na poljoprivredu možemo u budućnosti očekivati u većem obimu, nalažu potrebu za jačanjem praksi prilagodbe i ublažavanja klimatskih promjena. Prilagodbi će doprinijeti provedba praksi i metoda koje osiguravaju pokrivenost tla, raznolikost usjeva, održivo upravljanje travnjacima i oraničnim površinama.

Sanacije oštećenih /konverzije degradiranih šuma i šumskih kultura učinkovit su alat u povratu izvorne šumske zajednice, autohtone vegetacije većeg potencijala prilagodljivosti na klimatske promjene, povećanja bioraznolikosti te stabilnog i dugoročnog povećanja šumske biomase kao pohraništa ugljika. Sadržajom šumskog reprodukcijanskog materijala, primarno autohtonih vrsta, kvalitetnih genetskih predispozicija i optimalne adaptibilnosti na ekstremne utjecaje klimatskih promjena stvaraju se uvjeti za dugoročan i stabilan razvoj autohtonih sastojina te obnovu i obogaćivanje bioraznolikosti. Izgradnja i održavanje šumske infrastrukture preduvjet je održivom gospodarenju te obnovi i zaštiti šumskih ekosustava od kojih je protupožarna zaštita jedna od najvažnijih.

Zbog velikih gubitaka prinosa uslijed suša u svrhu ublažavanja klimatskih promjena potrebno je povećati navodnjavane površine. Hrvatska raspolaže sa velikim vodnim bogatstvom pa ulaganja u održivo navodnjavanje uz očuvanje voda u skladu s Direktivom 2000/60/EK o uspostavi zajedničkog okvira za vodnu politiku i Direktivom Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla neće negativno utjecati na stanje vodnih tijela.

08 - Povećati korištenje energije iz obnovljivih izvora u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi

Obnovljivi izvori energije u Hrvatskoj koriste se za proizvodnju toplinske i električne energije.

Energetska politika i strategija Hrvatske usmjerena je ciljevima EU u pogledu smanjenja emisije stakleničkih plinova, povećanja udjela OIE, energetske učinkovitosti, sigurnosti i kvalitete opskrbe te razvoja unutarnjeg energetskeg tržišta EU, kao i raspoloživim resursima, energetskeg infrastrukture te konkurentnošću gospodarstva i energetskeg sektora.

U 2017. godini Hrvatska je ostvarila udio OIE od 27,3% u bruto neposrednoj potrošnji, dok je prosjek EU iznosio 17,5%.

Povećanje korištenja obnovljivih izvora energije jedan je od strateških prioriteta Hrvatske u pogledu proizvodnje energenata, energetske učinkovitosti i zaštite okoliša.

Strategijom energetskeg razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu planirano je da će udio obnovljivih izvora energije u bruto neposrednoj potrošnji energije do 2030. godine iznositi 35,7% što doprinosi ostvarenju klimatskeg cilja EU-a za 2030. na putu ka klimatskeg neutralnosti iz Europeg zelenog plana.

Hrvatska posjeduje dostatne količine biomase koja je najsloženiji oblik obnovljivih izvora energije, jer kao sirovina obuhvaća šumsku, poljoprivrednu biomasu te biomasu nastalu prilikom proizvodnih procesa i dr., kao i mogućnost proizvodnje bioplina prilikom korištenja stajskog gnojiva, zelenog otpada te organskeg otpada koji nastaje prilikom obrade otpadnih voda itd.

Primarna poljoprivredna proizvodnja u sklopu PRR-a imala je neznatan doprinos u opskrbi i korištenju obnovljivih izvora energije. Do kraja 2017. u Republici Hrvatskoj bilo je instalirano ukupno 51,49 MW fotonaponskih elektrana, uz godišnju proizvodnju električne energije od oko 75 GWh.

Uspoređujući podatke o instaliranom kapacitetu za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, vidljivo je da bioplin i biomasa čine mali dio proizvodnje električne energije u Hrvatskoj (14,10 % u 2018).

U Hrvatskoj je trenutno dozvoljen rad za 184 objekta za proizvodnju električne i toplinske energije iz biomase i bioplina ukupne kombinirane snage (toplinske i električne) od 610,21 MW.

Potencijal biomase u Republici Hrvatskoj se procjenjuje (ali ne i ograničava) na 74,01 – 158,91 PJ/godišnje.

Ulaganja u obnovljive izvore energije osigurati će neovisnost poljoprivrednih gospodarstava o energentima i smanjiti troškove proizvodnje.

09 - Primjena praksi za smanjuje negativnog utjecaj na tlo, vodu i zrak te povećanje organske tvari u tlu

Glavni degradacijski procesi u tlima Hrvatske su erozija, smanjenje organske tvari, zaslanjivanje tla, zbijanje tla, gubitak biološke raznolikosti tla te onečišćenje.

Kako bi se ovi procesi zaustavili ili usporili, potrebno je provoditi prakse (uzgoj leguminoza, konzervacijska poljoprivreda, ekološki uzgoj, mehaničko uništavanje korova u višegodišnjim nasadima) kojima se povećava organska tvar u tlu čime se direktno utječe na smanjenje erozije, povećanje biološke raznolikosti tla, poboljšavaju se vodo-zračni odnosi i smanjuje zbijenost tla. Osim praksi koje povećavaju organsku tvar u tlu, na smanjenje erozije u poljoprivredi utjecaja imaju neproizvodna ulaganja poput podizanja terasa, suhozida i živica, dok u šumarstvu na smanjenje erozije pozitivno utječe konverzija degradiranih šuma.

Konzervacijska poljoprivreda i ekološki uzgoj su okolišno izuzetno vrijedne prakse koje imaju sveobuhvatni pozitivan utjecaj na sve sastavnice okoliša. Ekološki uzgoj dodatno doprinosi smanjenju onečišćenja tla vode i zraka zbog nekorištenja sintetskih mineralnih gnojiva i kemijskih sredstava za zaštitu bilja. Smanjenju korištenja kemijskih sredstava u višegodišnjim nasadima doprinose metode zaštite bilja poput korištenja klopki ili provedbom konfuzije štetnika.

Održivo gospodarenje šumama je kompleksni sustav pozitivnih praksi i šumarskih radova zahvaljujući kojem su hrvatske šume najviše zastupljeni ekosustavi u ekološkoj mreži Natura 2000. Zahvaljujući odgovornom i stručnom održivom gospodarenju hrvatske su šume obilježene visokom prirodnošću te posljedično bogatom bioraznolikošću. Tako gospodarene optimalno ispunjavaju svoje općekorisne funkcije – ekološke (stabilna humifikacija, pročišćava i akumulira pitku vodu, djeluje protuerozijski te sprječava i ublažava posljedice klimatskih ekstrema).

10 - Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanju genskih resursa

Hrvatska je s aspekta bioraznolikosti zahvaljujući geografskom položaju jedna od najbogatijih zemalja Europe. Bogatstvo bioraznolikosti očituje se i u sektoru poljoprivrede s obzirom na brojnost izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja te sorti i kultivara poljoprivrednog bilja. Genetski potencijal u Hrvatskoj vrlo je vrijedan, posebice u pogledu bioraznolikosti i potrebe prilagodbe poljoprivrede klimatskim promjenama. Važno je ne samo očuvanje tradicionalnih, lokalnim uvjetima prilagođenih biljnih i životinjskih vrsta, već i svih sorti i pasmina koje, iako nisu vrijedne u gospodarskom smislu, a mogu biti korištene kao temelj za stvaranje novih ili poboljšanje performansi postojećih sorti poljoprivrednog bilja i pasmina domaćih životinja.

Međutim, napuštanje poljoprivrednih aktivnosti kao i intenziviranje poljoprivredne proizvodnje može dovesti do smanjenja bioraznolikosti, širenja invazivnih stranih vrsta te povećavaju rizik od degradacije okoliša. Ovi negativni procesi mogu se zaustaviti i spriječiti provedbom praksi koje karakterizira izmjena i kombiniranje različitih kultura na istoj površini i održavanje ekološki značajnih površina, ili poticanjem praksi kojima se štite staništa i čuvaju različite vrste na travnjačkim i oraničnim površinama.

Očuvanje bogate bioraznolikosti i šumskih genetskih izvora ostvaruje se dosljednim održivim gospodarenjem šumama koje na taj način osiguravaju optimalnu valorizaciju općekorisnih funkcija šuma. Takvo gospodarenje osigurava prirodnost šuma te svojom bioraznolikošću i očuvanje genskog bogatstva svoje flore i faune.

S obzirom da su šume ugrožene sve više globalnim klimatskim promjenama, za prirodnu obnovu (i njeno pripomaganje) nužno je osigurati dobavu i sadnju šumskog reprodukcijskog materijala autohtonih vrsta dobre adaptabilnosti, a to je moguće osigurati samo iz održivo gospodarenih šuma.

11 - Poboljšati prakse za zaštitu i povećanje bioraznolikosti staništa i vrsta u Natura 2000 području

Ekološka mreža Natura 2000 u Hrvatskoj obuhvaća 36,6% kopnenog područja (CCI 34) te 16,26% teritorijalnog mora i unutarnjih morskih voda. Time je Hrvatska druga u EU po uključenosti površina u ekološku mrežu, što ukazuje na veliku važnost i doprinos poljoprivrede za očuvanje prirode u tim područjima, ali i naglašava utjecaj koji promjene u dosadašnjem načinu poljoprivredne prakse imaju na bioraznolikost.

Tradicionalni oblici niskointenzivne poljoprivrede na područjima velike prirodne vrijednosti značajno doprinose povećanju biološke raznolikosti po pitanju staništa i vrsta unutar Natura 2000 područja. S obzirom da su na tim područjima visoko zastupljeni travnjaci poluprirodne i prirodne vrijednosti potrebno je poticati nisko intenzivne načine gospodarenja ispašom životinja tijekom godine čime se doprinosi zaštiti bioraznolikosti, poboljšanju usluga ekosustava te očuvanju staništa i krajobraza.

Površina šuma u ekološkoj mreži Natura 2000 iznosi gotovo 50% tj. 1,2 mil. ha. Većina tog područja je zaštićena s ciljem očuvanja drugih vrsta, a manja površina ima šume kao ciljane staništa. Za očuvanje tih ciljanih vrsta propisane su mjere koje postavljaju značajna ograničenja u tradicionalnom održivom i prirodi bliskom gospodarenju šumama kakvo se već duže od 250 godina prakticira u RH. Dosadašnje gospodarenje šumama u RH pridonijelo je njihovoj izuzetnoj očuvanosti i prirodnosti te samim time stvorilo uvjete za opstanak svih drugih vrsta koje ovise o šumskim staništima. Provedba mjera očuvanja propisuje se kroz šumsko gospodarske planove čime postaju obavezne za sve vlasnike, a one u pojedinim dijelovima predstavljaju odstupanja od dosadašnje prakse gospodarenja. Gubici prihoda koje uzrokuju mjere očuvanja potvrđeni su i u Prioritetnom akcijskom okviru (PAO- PAF) koji je predvidio značajna sredstva za kompenzaciju vlasnicima poradi ograničenja i negativnog utjecaja na šumarstvo i na šumi bazirane sektore u područjima gdje je dosadašnjim održivim i prirodi bliskim gospodarenjem očuvana ukupna bioraznolikost u šumskim ekosustavima, kao što je to primjer u RH.

12 - Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza i krajobraznih obilježja

Poljoprivredne površine u Hrvatskoj tradicionalno imaju mozaični karakter. Mozaičnost poljoprivrednog krajobraza koju osiguravaju manje plohe poljoprivrednog zemljišta s različitim vrstama poljoprivrednih kultura ispresijecane elementima krajobraza, a kojima se gospodari na ekstenzivan način, ima veliki značaj za očuvanje bioraznolikosti. Proces zarastanja poljoprivrednih površina, okrupnjivanja zemljišta i intenziviranja poljoprivredne proizvodnje značajna su prijetnja mozaičnosti krajobraza i krajobraznim obilježjima.

Tradicionalni, mozaični agroekosustavi imaju značajnu ulogu regulacije pojave biljnih bolesti i štetnika, doprinose plodnosti tla uz ravnomjernije korištenje biljnih hranjiva, a biljne vrste u takvim su sustavima otpornije na okolišne stresove. Također, povoljno djeluju na sprečavanje erozije dok se kroz kontinuiranu pokrivenost tla osigurava sekvestracija ugljika.

Kako bi se u uvjetima intenziviranja poljoprivredne proizvodnje očuvala tradicionalna mozaičnost krajobraza i krajobraznih obilježja sa svim dobrobitima potrebno je poticati tomu slične oblike gospodarenja na poljoprivrednim površinama. Tome doprinose i ulaganja u uklanjanje invazivnih vrsta, obnovu travnjačkih staništa, lokvi i ostalih krajobraznih obilježja.

13 - Poboljšanje starosne strukture nositelja poljoprivrednih gospodarstava

U Hrvatskoj u 2016. godini 5,1% ukupnog broja poljoprivrednika je ispod 35 godina starosti (dobna skupina od 25 do 34 godine). Za razvoj modernog i konkurentnog poljoprivrednog sektora neophodno je povećati udio mladih poljoprivrednika i osnažiti njihova poljoprivredna gospodarstva. Mladi poljoprivrednici iskazuju veću spremnost za tehnološke promjene i lakše se prilagođavaju izazovima vezanim uz tehnološke promjene u proizvodnji. Viša razina obrazovanja također doprinosi većoj produktivnosti i rastu konkurentnosti. Za rast konkurentnosti sve veći značaj imaju inovacije koje će svoju primjenu zasigurno ostvariti na poljoprivrednim gospodarstvima mladih poljoprivrednika.

14 - Olakšati pristup početnom kapitalu za investicije

Mladi poljoprivrednici imaju otežan pristup kapitalu za financiranje investicija. Usprkos visokoj razini likvidnosti hrvatskog bankarskog sustava i relativno niskim komercijalnim kamatnim stopama (3-5%) za poljoprivredne kredite, pristup kapitalu mnogim proizvođačima i prerađivačima u poljoprivredno-prehrambenom sektoru u Hrvatskoj je ograničen, posebice za one male i srednje, a što ujedno znači i za mlade poljoprivrednike. Nedostatak temeljnog kapitala i činjenica da su za programe jamstava potrebna osiguranja, dodatno su ograničenje mladim poljoprivrednicima.

15 - Unaprijediti infrastrukturu u ruralnim područjima

Zadovoljavajuća i funkcionalna komunalna i društvena infrastruktura su važan element kvalitete života ruralnih područja koja su još uvijek suočena s nedostatkom određene vrste javne infrastrukture i nisu iste kvalitete u odnosu na urbana područja. Ruralna područja i dalje u svome prostoru imaju nedostatak i manjak kvalitete po pitanju komunalne, društvene i socijalne infrastrukture u odnosu na urbana područja. Javna infrastruktura će pridonijeti ublažavanju nepovoljnih demografskih kretanja na ruralnom području i omogućiti uvjete za društveni i održivi gospodarski razvoj odnosno doprinijeti zadržavanju postojećih i otvaranju novih radnih mjesta. Na temelju provedenih istraživanja i anketa, ruralne zajednice i dalje imaju veliku potrebu za infrastrukturom u ruralnim područjima. Uzimajući u obzir potrebe ruralnih zajednica, financijske mogućnosti unutar SP ZPP i učinke provedbe pojedinih projekata u prostoru i životu ruralnih zajednica, predložene su određene vrste projekata za sufinanciranje unutar SP ZPP. Stoga je potrebno nastaviti ulagati u infrastrukturu u ruralnim područjima. Ulaganje u vodoopskrbu osigurat će pružanje pitke vode i povećanje stope priključenosti stanovništva na javni sustav opskrbe pitkom vodom. Ulaganja su također usmjerena na povećanje učinkovitosti sustava javne vodoopskrbe i doprinose smanjenju gubitaka vode te otkrivanju i uklanjanju istjecanja. Izgradnja i/ili rekonstrukcija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda doprinijet će smanjenju štete u okolišu sprječavanjem ispuštanja onečišćenih voda. Ulaganja u projekte gradnje i rekonstrukcije nerazvrstanih cesta doprinijet će boljoj prometnoj povezanosti ruralnih naselja čime će se dodatno pridonijeti smanjenju izoliranosti ruralnih područja, bržem protoku kapitala i stanovništva, a sve u cilju održivog razvoja ruralnog područja. Nerazvrstane ceste su ceste najnižeg ranga čije upravljanje i održavanje je pod jedinicama lokalne samouprave i često za financiranje rekonstrukcije i izgradnje takvih cesta nema dovoljno sredstava u lokalnim proračunima. Dječji vrtići osiguravaju mladim obiteljima na ruralnim područjima da u vrijeme radnog vremena imaju osiguranu predškolsku skrb za svoju djecu čime se pridonosi ostanku mladih obitelji na ruralnim područjima odnosno smanjenju gubitka radnih mjesta. Također, predškolska djeca i u ruralnim područjima trebaju imati mogućnost uključivanja u iste u svrhu zadovoljenja svojih razvojnih potreba. Izgradnjom i uređenjem poučnih staza i prateće infrastrukture pridonijet će povećanju javne dobrobiti i rekreacijske vrijednosti šuma kao i povećanju svijesti javnosti o važnosti očuvanja i održivog upravljanja šumskim ekosustavima, što će uvelike doprinijeti očuvanju i poboljšanju biološke raznolikosti, uključujući područja ekološke mreže Natura 2000. Kod provedbe projekata infrastrukture, putem kriterija odabira bit će omogućeno davanje prednosti projektima koji pridonose okolišu. Tijekom zadnjih godina se aktualizirao i problem napuštenih i izgubljenih životinja (poglavito kopitara i goveda) koje se drže bez nadzora vlasnika (posjednika) odnosno predmet su nesavjesnog držanja, prvenstveno goveda i kopitara. S obzirom na nedostatak građevina koje su namijenjene za smještaj napuštenih i izgubljenih životinja, potrebno je omogućiti potporu za građenje i opremanje istih.

Covid19 i post-covid razdoblje prilika je za valorizaciju općekorisnih funkcija šume osobito u području zdravstveno-rekreativnih usluga (ekoturizam i ekoterapije) zbog značajno povećanih potreba za psihofizičku obnovu i holističko jačanje ljudi od posljedica pandemije. Izgradnja zelene infrastrukture (poučne staze, vidikovci i dr.) preduvjet je razvoja individualnih i skupnih usluga na temelju općekorisnih funkcija šuma čime se jačaju ujedno sastavnice održivog gospodarenja šumama.

Ostalu infrastrukturu u ruralnim područjima (koja nije planirana putem ove intervencije) moći će provoditi i LAG-ovi ovisno o potrebama pojedinog LAG područja i financijskim ograničenjima (smale scale projects). U ruralnim područjima je potrebno ulagati u dostupnost širokopojasnog interneta visokih brzina čime se omogućuje ruralnom stanovništvu lakše korištenje digitalnih alata (administrativni postupci putem interneta, online poslovanje i sl.). Širokopojasni internet financirat će se iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026.

16 - Poticanje uključivanja dionika u lokalni razvoj

Uključivanjem lokalnih dionika u pripremu i provedbu Lokalnih razvojnih strategija (LRS) Lokalnih akcijskih grupa (LAG-a) u skladu s principom odozdo prema gore, lokalni dionici imaju mogućnost izravnog utjecaja na poboljšavanje uvjeta odnosno kvalitete života u ruralnom području. U razdoblju 2014. – 2020. odabrana su 54 LAG-a koji pokrivaju oko 90% površine RH i oko 57% stanovništva RH što pokazuje zainteresiranost lokalnih dionika za sudjelovanje u kreiranju razvoja svoga područja. Unatoč činjenici da je Republika Hrvatska provodila LEADER pristup u prethodnom programskom razdoblju, u uskoj povezanosti sa mjerama iz PRR, interes lokalnih zajednica je bio velik što je i rezultiralo velikim brojem stanovništva i površine Republike Hrvatske koji su uključeni u sastav nekih od LAG-ova. O interesu lokalnih dionika za LAG natječaje govori i činjenica da su LAG-ovi objavili na LAG natječajima gotovo cjelokupne alokacije iz svojih LRS-ova. U prošlom i prijelaznome programskom razdoblju, Republika Hrvatska je po prvi put provodila provedbu projekata putem LRS LAG-ova, stoga će stečeno iskustvo i vještine djelatnika LAG-ova za provedbu LRS LAG-ova biti od velike koristi u provedbi LRS u novom programskom razdoblju. Za novo programsko razdoblje, težište je na pripremi i provođenju LRS-ova prilagođenih potrebama područja svakog pojedinog LAG-a. Uključivanjem lokalnog stanovništva/dionika i kroz koncept pametnih sela (Smart Villages) još kvalitetnije će se pridonijeti provedbi potreba i potencijala određenog lokalnog područja.

17 - Stvaranje novih radnih mjesta diverzifikacijom proizvodnje

Poljoprivredna gospodarstva u RH sve češće se susreću s problemima neekonomične proizvodnje zbog koje ne mogu opstati na tržištu, a jedno od mogućih rješenja ove situacije može biti i diverzifikacija poljoprivredne proizvodnje, odnosno nadogradnja poljoprivredne djelatnosti nepoljoprivrednim djelatnostima s ciljem otvaranja novih radnih mjesta u ruralnim područjima uz stvaranje dodatnih prihoda te pretvaranje ruralnih krajeva u mjesta atraktivna za život. Posebno je istaknuta i diverzificirana djelatnost ruralnog turizma koji ima velik potencijal razvoja u RH. Koncept biogospodarstva također nudi značajne mogućnosti razvoja u ruralnim područjima RH.

Od šumskih proizvoda trenutno se pretežno koristi samo drvo što predstavlja potencijal za otvaranje prostora u korištenju drugih proizvoda i usluga šuma (nedrvni šumski proizvodi, rekreacijske, zdravstvene i turističke usluge). Time se otvaraju mogućnosti za razvoj novih inovativnih proizvoda i usluga baziranih na šumi s ciljem stvaranja dodatnih prihoda vlasnicima šuma, novih “zelenih“ radnih mjesta te povećanja kvalitete života u ruralnim sredinama.

18 - Jačanje praksi usmjerenih na dobrobit životinja

Primjenom visokih standarda dobrobiti životinja, koji su iznad važećih zakonskih propisa ili uobičajene prakse, na poljoprivrednim gospodarstvima životinjama se osigurava slobodan pristup dovoljnim količinama svježe vode, kvalitetna hranidba i briga u skladu sa njihovim prirodnim potrebama. Životinje se drže na način da imaju osiguran kvalitetan smještaj s dovoljno prostora i odgovarajućom steljom, prirodno osvjetljenje, poboljšanu skrb te pristup na otvoreno. Ovaj pristup je kod uzgajivača stoke naišao na dobar odaziv, pa bilježimo oko 2000 korisnika mjere 14 Dobrobit životinja.

Osim što provedba nadstandarda ima pozitivni utjecaj na zdravlje životinja, posljedično se smanjuju osjetljivost na bolesti i smrtnost životinja, pa samim time i potreba za korištenjem antimikrobinih pripravaka. Poštivanje principa dobrobiti je u skladu sa zahtjevom društva za humanijim postupanjem sa životinjama na poljoprivrednim gospodarstvima i temeljni je preduvjet za proizvodnju kvalitetne hrane.

Uspostava sustava označavanja proizvoda dobivenih od ovako uzgajanih životinja utjecala bi na njihovu prepoznatljivost i cijenu. Oznaka kvalitete je dodatan podstrek poljoprivrednim proizvođačima za primjenu visokih standarda dobrobiti u uzgoju životinja a potrošačima jamči sigurnost, zdravlje i kvalitetu proizvoda.

19 - Poticanje potrošnje zdrave i održive hrane

Više od polovice osoba starijih od 18 godina ima prekomjernu tjelesnu težinu i pretilost, a što predstavlja rizične čimbenike za nastanak vodećih kroničnih nezaraznih bolesti.

Prema podacima Eurostat-a (*Overweight population map July 2021*), Hrvatska ima najveći udio (65%) stanovništva s prekomjernom tjelesnom težinom u EU (53% je prosjek u EU). Kod pretilosti kod muškaraca i kod žena je Hrvatska među šest država članica EU kod kojih su zabilježene najveće vrijednosti – prosjek EU je 16,3%, dok je u Hrvatskoj 22,6%.

Debljina nije problem samo odraslog stanovništva, ona se javlja u sve ranijoj životnoj dobi te donosi dugoročne posljedice za zdravlje djece.

Prema podacima CroCOSI, 33,1% djevojčica u Hrvatskoj ima prekomjernu težinu ili su pretile, a dječaka čak 37%. Isto istraživanje je pokazalo da čak 66,3% djece u Hrvatskoj ne jede svježe voće svaki dan, odnosno čak 79,5% djece ne jede povrće svaki dan.

Shema školskog voća i povrća provodi se od 2013. godine i omogućuje školskoj djeci besplatan dodatni obrok svježeg voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda s obližnjih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava kao i smanjenje unosa hrane s visokim sadržajem masti, šećera i soli u svakodnevnoj prehrani. Također se podiže razina znanja o važnosti zdrave prehrane i nutritivnim vrijednostima svježeg voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda, kao i edukacija učenika u cilju smanjenja otpada od hrane.

Provedbom sektorske intervencije u sektoru voća i povrća Promidžba, komunikacija i marketing putem aktivnosti sudjelovanja na sajmovima i izložbama, izrade promotivnih materijala i mrežnih stranica, oglašavanjima u medijima, promotivnim kampanjama i organizacijama namjenskih promotivnih događanja planira se, između ostalog, postići povećanje konzumacije voća i povrća.

20 - Unaprijediti vještine radne snage u poljoprivredno-prehrambenom lancu

Poljoprivredno-prehrambeni sektor obilježen je različitim ograničenjima u pogledu radne snage, uključujući nisku razinu produktivnosti rada, iseljavanje mladih iz ruralnih područja i njihov odlazak u druge gospodarske djelatnosti te neusklađenost između postojećih i potrebnih vještina. Ruralna tržišta rada karakterizira manji broj visokokvalificiranih radnika u odnosu na srednje kvalificirane i nekvalificirane radnike.

21 - Unaprijediti poduzetničke sposobnosti za proizvođače

Potrebno je unaprijediti upravljanje poslovanja, financijsku pismenost, vještine vođenja evidencije i računovodstva te marketinških praksi, kao i korištenje (digitalnih) alata u poljoprivredno-prehrambenom sektoru i ruralnim područjima.

22 - Olakšati pristup prijenosu znanja i vještina

Radi veće kvalitete i djelotvornosti savjetovanja, u AKIS uključiti poljoprivredne savjetnike kako bi oni mogli prenijeti najnovije tehnološke i znanstvene informacije nastale kao rezultat istraživanja i inovacija. Uz podršku brze digitalne transformacije u poljoprivredno-prehrambenom sektoru, to bi moglo dovesti do pronalaska novog, optimalnog modela koji će osigurati da poljoprivredni savjetnici, te drugi dionici AKIS-a opće i specifične informacije i savjete učinkovito prenesu na poljoprivrednike.

U sektoru šumarstva potrebne su savjetodavne usluge i prijenos znanja u poticanju praksi održivog gospodarenja šumama koje posebno doprinose poboljšanju multifunkcionalnosti i uloge šuma kao ponora ugljika, zaštiti šuma i obnovi šumskog ekosustava kako bi se postiglo dobro stanje staništa i vrsta, razvoj otpornosti šuma na klimatske promjene te poboljšanje socioekonomskog razvoja ruralnih područja (u: EUFS). Šumoposjednicima će se pružati smjernice i promicati razmjenu znanja o dobrim praksama u području prilagodbe klimatskim promjenama i otpornosti na njih, među ostalim upotrebom platforme Climate-ADAPT (U: EUFS).

23 - Unaprijediti koordinaciju i komplementarnost između intervencija u ruralnim područjima

Uskladiti ulaganja u teritorijalni razvoj na regionalnoj i lokalnoj razini, koja se potiču putem različitih sektorskih programa, uključujući ulaganja u poboljšanje kvalitete osnovnih javnih usluga u ruralnim područjima (npr. gospodarenje otpadom, obrazovanje) te njihovo usklađivanje, gdje je to primjereno, s potrebama biogospodarstva.

24 - Unaprijediti pristup istraživanjima i razvoju te korištenje znanja i tehnologija u poljoprivredi

Poljoprivredni proizvođači i prerađivači suočeni su s velikim izazovima koje pred njih stavlja konkurentno tržište i sve veći zahtjevi potrošača za novim proizvodima te je nužna suradnja s različitim dionicima da bi lakše razvili nove proizvode za tržište. Suradnjom će se osigurati razmjena znanja i informacija o inovacijskim tehnologijama i procesima proizvodnje i prerade s kojima proizvođači nisu upoznati te u praksi osigurati veću produktivnost, ekonomsku isplativost, održivost i učinkovitost resursa u sektoru poljoprivrede.

Vještine i znanja savjetnika u poljoprivredi moraju se neprestano unaprjeđivati kako bi mogli odgovoriti na zahtjeve proizvođača i isporučiti tehnologije i inovacije koje će unaprijediti poljoprivredni sektor.

Operativne skupine olakšat će prijenos inovacija iz istraživačkog sektora u praksu.

Need assessment to specific geographical areas, such as the outermost regions, mountainous and island areas.

Nije primjenjivo.

Methodology and criteria used for prioritisation

Metodologija i kriteriji za priritizaciju potreba

Kao dio procesa programiranja SP ZPP-a, iz pripremljenih SWOT analiza identificirane su i proritizedane potrebe sukladno specifičnim ciljevima ZPP-a. Osim navedenog, potrebe odražavaju ciljeve strategija na nacionalnoj razini, kako specifične ciljeve vezane uz poljoprivredu i ruralni razvoj, tako i nacionalne razvojne ciljeve te ciljeve vezane uz zaštitu okoliša i prirode te klimatske promjene. Potrebe su sukladne i preporukama Europske komisije, dostavljene u okviru procesa strukturiranog dijaloga, a koje su proizašle i iz detaljnih analiza pripremljenih u okviru izrade Strategije poljoprivrede Republike Hrvatske do 2030. godine.

Prioritizacija potreba je provedena u tri faze koje su uključivale konzultacije dionika te interdisciplinarne

stručne rasprave.

U prvoj fazi provedene su javne konzultacije s prezentacijom i posljedičnom doradom SWOT analiza te prezentacija prijedloga potreba s ciljem postizanja koncensusa oko istih, kao i definiranja potencijalnih kriterija za njihovu prioritizaciju.

Kriteriji, odnosno pitanja za evaluaciju svake potrebe, svrstani su u tri kategorije:

-Potreba za djelovanjem – uključujući pitanja koliko je rješavanje potrebe važno, koliko je hitno te da li postoji mogućnost zadovoljavanja potrebe drugim izvorima financiranja (ukupno 3 pitanja, svako nosi najviše 5 bodova, s time da nemogućnost financiranja iz drugih izvora nosi maksimalan broj bodova);

-Povezanost sa strateškim dokumentima – uključujući pitanja vezana uz ciljeve povećanja konkurentnosti/produktivnosti, prehrambene sigurnosti, zaštite prirodnih resursa i bioraznolikosti odnosno povećane okolišne i klimatske ambicije, stvaranje radnih mjesta te očekivanja javnosti u vezi hrane i zdravlja (ukupno 6 pitanja, svako nosi najviše 5 bodova);

-Važnost AKIS-a – procjenjivalo se koliko je za zadovoljenje pojedine potrebe važan funkcionalan AKIS (1 pitanje, najviše 5 bodova).

Nakon definiranja kriterija proveden je sljedeći krug javnih konzultacija na kojima je prezentirana inicijalna prioritizacija potreba kao i potencijalne intervencije kojima bi se iste mogle zadovoljiti. Rezultati ovog kruga konzultacija pokazali su da dionici (koji su sudjelovali) izuzetno visoko ocjenjuju potrebe vezane uz specifične ciljeve 1 i 2, dok izuzetno nisko ocjenjuju potrebe vezane uz specifični cilj 7 te relativno nisko potrebe vezane uz Horizontalni horizontalni (međusektorski) cilj. S obzirom na navedeno, provedena je treća faza konzultacija s identificiranim dionicima, uključujući: poljoprivredni sektor (udruženja poljoprivrednika, savjetodavnu službu, znanstvene institucije), tijela državne uprave i javni sektor povezane sa zelenom ambicijom (EU i SP ZPP), koordinacijsko tijelo za korištenje EU fondova u Republici Hrvatskoj, tijela nadležna za pojedine reforme unutar Nacionalnog plana oporavka i otpornosti te Odbor za praćenje provedbe Programa ruralnog razvoja RH (kao savjetodavno tijelo do osnivanja odbora u sjeni za SP ZPP).

Nakon provedenih konzultacija, ukupno su identificirane 24 potrebe. Svaka potreba procjenjivana je po svih 10 evaluacijskih pitanja, a najviši broj bodova koji je pojedina potreba mogla ostvariti je 50. Na temelju ukupno dodijeljenih bodova, potrebe su razvrstane u jednu od 3 skupine: visoki, srednji ili niski prioritet sa značenjem:

- **“visoki prioritet”**: Rješavanje ovih potreba predstavlja visoki prioritet u smislu postizanja željenih ciljeva. Značaj za ciljnu skupinu je visok, a rješavanje prioritetno. Programiranjem i provođenjem intervencija koje proizlaze iz ovih potreba učinkovito i djelotvorno će se doprinijeti postizanju ciljeva SP ZPP-a.

- **“srednji prioritet”**: Potrebno je rješavanje ovih potreba. Značajne su za određene ciljane skupine te će se uzeti u obzir kod programiranja intervencija SP ZPP. Intervencije koje proizlaze iz ovih potreba dat će doprinos postizanju ciljeva SP ZPP.

- **“niski prioritet”**: Potrebe s niskim prioritetom ukazuju na malu potrebu za djelovanjem kroz SP ZPP. Početna situacija je stabilna ili se ciljevi postižu neizravno. Intervencije koje bi proizlazile iz ovih potreba, programirat će se u SP ZPP samo ukoliko doprinose ciljevima Europskog zelenog plana.

Bodovni razredi po tri navedene skupine definirani su kako slijedi:

Visoki prioritet	36 do 50 bodova
Srednji prioritet	21 do 35 bodova
Niski prioritet	0 do 20 bodova

Rezultati prioritizacije potreba

Nakon provedene prioritizacije, od ukupno 24 potrebe, 3 su svrstane u skupinu niski prioritet, 11 u skupinu srednji prioritet i 10 u skupinu visoki prioritet. Raspored potreba po navedenim skupinama:

Visoki prioritet	Srednji prioritet	Niski prioritet
Primijeniti prakse koje smanjuju negativan utjecaj na tlo, vodu i zrak te povećavaju plodnost i organsku tvar u tlu	Unaprijediti poduzetničke sposobnosti za proizvođače	Unaprijediti koordinaciju i komplementarnost između intervencija u ruralnim područjima
Stvaranje novih radnih mjesta diverzifikacijom proizvodnje	Više i učinkovitije koristiti instrumente za upravljanje rizicima	Poticanje potrošnje zdrave i održive hrane
Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena	Unaprijediti infrastrukturu u ruralnim područjima	Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza i krajobraznih obilježja
Unaprijediti vještine radne snage u poljoprivredno-prehrambenom lancu	Olakšati pristup prijenosu znanja i vještina	
Osigurati veće i stabilne prihode poljoprivrednih gospodarstava te pravičnost dodjele potpore	Poticanje uključivanja dionika u lokalni razvoj	

dohotku		
Poboljšanje starosne strukture nositelja poljoprivrednih gospodarstva	Unaprijediti pristup istraživanjima i razvoju te korištenje znanja i tehnologija u poljoprivrednom sektoru	
Olakšati pristup početnom kapitalu za investicije	Unaprijediti horizontalnu i vertikalnu povezanost proizvođača	
Očuvanje proizvodnog potencijala i korištenja poljoprivrednog zemljišta	Povećati korištenje energije iz obnovljivih izvora u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji	
Povećati dodanu vrijednost poljoprivredne proizvodnje uz ulaganja u inovativne tehnologije	Jačanje praksi usmjerenih na dobrobit životinja	
Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz ulaganja u inovativne tehnologije	Očuvati poljoprivredne površine i unaprijediti prakse i ulaganja koje doprinose zaštiti i povećanju biološke raznolikosti i očuvanju genskih resursa	
	Poboljšati poljoprivredne prakse koje doprinose zaštiti i povećanju biološke raznolikosti staništa i vrsta unutar Natura 2000 područja	

Justification for the decision to not address the identified needs in the CAP Strategic Plan or address them partially

Provedenom prioritizacijom potreba Potreba 23 Unaprjeđenje koordinacije i komplementarnost između intervencija u ruralnim područjima je identificirana kao potreba niskog prioriteta, a za koje je odlučeno da se neće adresirati SP ZPP-om, osim u slučaju da potreba, odnosno intervencije koje iz nje proizlaze, pridonosi ciljevima Europskog zelenog plana. Sukladno navedenom, SP ZPP-om nije programirana intervencija koja je izravno vezana uz ovu potrebu. No, s obzirom na važnost sinergije i komplementarnosti, a koja je na razini EU fondova osigurana tijekom programiranja SP ZPP-a kao i operativnih programa za ESIF 2021. – 2027. te NPOO-a, Upravljačko tijelo će u okviru svoje nadležnosti obavljati te usmjeravati provedbu SP ZPP s ciljem unaprjeđenja koordinacije i komplementarnosti intervencija koje se provode unutar SP ZPP, kao i s ostalim programskim i strateškim provedbenim dokumentima.

2.1.SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

2.1.SO1.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.SO1.1.1 Strengths

S1: Približavanje poljoprivrednog i nepoljoprivrednog dohotka

S2: Uravnotežena zastupljenost spolova u radnoj snazi u poljoprivredi

S3: Financijska otpornost poljoprivrednih gospodarstava

S4: Uravnotežen dohodak poljoprivrednih gospodarstava u područjima s prirodnim ograničenjima

Republika Hrvatska bilježi trend rasta poljoprivrednog dohotka unazad desetak godina, međutim i dalje je riječ o udjelu od 44% u odnosu na prosječnu plaću u cjelokupnom gospodarstvu.

Zastupljenost žena u radnoj snazi u poljoprivredi uravnotežena je u cijeloj Hrvatskoj, u Kontinentalnoj Hrvatskoj (45,3%), u Jadranskoj Hrvatskoj (42,2%), no promotrimo li udio nositeljica PG u odnosu na ukupan broj nositelja PG primjetan je relativno mali rast. Tako je u 2013. godini udio žena nositeljica PG-a bio 27,94% dok je u 2016. tek neznatno iznad 28,08%. Govorimo li o omjeru godišnje jedinice rada po osobi u Republici Hrvatskoj spram EU taj je omjer viši u Hrvatskoj posebno za žensku radnu snagu u poljoprivredi (0,42, u usporedbi sa 0,35 u EU).

Poljoprivredna gospodarstva u Hrvatskoj su prilično otporna na kratkoročni pad dohotka, a njihova financijska otpornost ovisi o veličini samog gospodarstva te sektoru kojim se gospodarstvo bavi. U pogledu ekonomske veličine, otpornost je mnogo veća za mala gospodarstva, a financijska otpornost različitih poljoprivrednih sektora je dvojaka. Omjer obveza i imovine nizak je za sve vrste poljoprivrednih gospodarstava, s dvije važne iznimke: u podsektoru ratarstva omjer je gotovo 10%, dok u podsektoru stočarstva za svinjogojstvo i peradarstvo dostiže visokih 16,7%. U skladu s navedenim i poljoprivredni krediti u Hrvatskoj najviše su usmjereni na ova dva podsektora.

Poljoprivredni faktorski dohodak po godišnjoj jedinici rada prosječno je veći u planinskim područjima s prirodnim ograničenjima (114% dohotka u područjima koja nemaju prirodna ograničenja) i jednak je razini dohotka u ostalim područjima s prirodnim ograničenjima (99%). Međutim, tek 3,1% korištenog zemljišta u Republici Hrvatskoj nalazi se u planinskom području s prirodnim ograničenjima, dok je 28,3 % korištenog zemljišta u ostalim područjima s prirodnim ograničenjima.

2.1.SO1.1.2 Weaknesses

W1: Niski dohodak poljoprivrednih gospodarstava u nekoliko poljoprivrednih sektora

W2: Značajan pad veličine površina, ekonomske veličine i standardne (veličine) proizvodnje za mala i srednja poljoprivredna gospodarstva

W3: Visoka i stalna ovisnost poljoprivrednog dohotka o izravnim plaćanjima

W4: Razmjerno velika varijabilnost dohotka poljoprivrednih gospodarstava

W5: Mala pokrivenost poljoprivrede shemama osiguranja rizika

Prosječna neto dodana vrijednost hrvatskih poljoprivrednih gospodarstava bilježi kontinuirani rast, no i dalje je znatno niža od prosječne neto dodane vrijednosti Europske unije. Produktivnost hrvatskih poljoprivrednih gospodarstava, mjerena neto dodanom vrijednošću po jedinici godišnjeg rada značajno zaostaje od prosjeka Europske unije te Hrvatska pripada u grupu država članica s najnižom produktivnošću koje ostvaruju manje od 40% prosječne produktivnosti Europske unije.

Promatrano po sektorima (tipovima proizvodnje) svi sektori poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj ostvaruju nižu produktivnost od prosjeka Europske unije, pri čemu treba istaknuti da poljoprivrednici mješovitog tipa proizvodnje i tipa proizvodnje voćarstvo i maslinarstvo kontinuirano ostvaruju nižu produktivnost od prosječne produktivnosti Republike Hrvatske. Tu se mogu pribrojiti i poljoprivredna gospodarstva tipa proizvodnje povrtlarstvo i cvjećarstvo te tipa proizvodnje svinjogojstvo i peradarstvo. Najveći broj poljoprivrednika, njih 40 %, bavi se mješovitom proizvodnjom, a budući da uzgajaju četvrtinu ukupnog broja uvjetnih grla stoke (25,1 %) iznimno su bitni za stočarstvo.

Na nisku produktivnost prvenstveno utječu visoki troškovi međufazne potrošnje, koji u razdoblju od 2015. do 2019. godine prosječno čine 68 % ukupne vrijednosti proizvodnje.

U sektoru stočarstva proizvodnja mlijeka, govedarstvo te ovčarstvo i kozarstvo suočavaju se s poteškoćama te su potpore dohotku ovdje od iznimne važnosti.

Poljoprivrednici specijalizirani za proizvodnju mlijeka ostvaruju znatno nižu produktivnost od prosječne vrijednosti Europske unije, pa iako raste prosječna proizvodnja mlijeka po kravi stalno smanjenje broja muznih krava utječe na smanjenje proizvodnje mlijeka.

Poljoprivrednici specijalizirani za govedarstvo te za ovčarstvo i kozarstvo ostvaruju znatno nižu produktivnost od prosječne vrijednosti Europske unije. Sektor ovčarstva i kozarstva bilježi rast broja ovaca i koza, međutim u 2019. vrijednost proizvodnje je, promatrano u odnosu na prethodnu godinu, smanjena za 2,4 %. U sektoru biljne proizvodnje, proizvodnja šećerne repe, voća i povrća zahtijevaju dodatnu potporu. Proizvodnja šećerne repe se smanjuje te su u 2019., u odnosu na proizvodnju iz 2014., površine pod šećernom repom smanjene su za 47 % dok je proizvodnja smanjena za 49 %. Od 2017. godine bilježi se rast površina voćnjaka no ekstremni vremenski uvjeti, posebice u fenofazi pupanja i cvatnje, značajno utječu na proizvodnju. S druge strane za proizvodnju povrća koristi se manje od 1 % ukupno korištenog poljoprivrednog zemljišta, a na samu proizvodnju značajno utječu vremenski uvjeti.

Promatrajući od 2007. godine Republika Hrvatska bilježi stalni pad u broju PG. Prosječna veličina poljoprivrednog gospodarstva povećala se sa 7 na 11 ha, dok je ukupna poljoprivredna površina povećana s 1,21 milijuna ha u 2005. na 1,55 milijuna ha u 2016. (najviše vidljivo u površinama trajnih travnjaka). Mala i srednja poljoprivredna gospodarstva u Hrvatskoj su pod velikim pritiskom prilagodbe promjenama, dok se za velika poljoprivredna gospodarstva može tvrditi suprotno. Standardni ekonomski rezultat značajno je pao za sve vrste poljoprivrednih gospodarstava od 2 do 50 ha, proizvodnja je ostala konstantna za poljoprivredna gospodarstva s manje od 2 ha te se znatno povećala za gospodarstva veća od 50 ha. Broj poljoprivrednih gospodarstava s ekonomskom veličinom do 100.000 EUR također je značajno smanjen, iako je taj pad bio značajno manji za srednje velika poljoprivredna gospodarstva veličine između 25.000 i

100.000 EUR.

Poljoprivrednici u Republici Hrvatskoj u stalnoj su ovisnosti o izravnoj potpori dohotku. Tako je u razdoblju od 2015. do 2019. godine prosječan udio izravne potpore u neto dodanoj vrijednosti hrvatskih poljoprivrednika iznosio 41,1 %. U promatranom razdoblju veći udio izravne potpore bilježe poljoprivrednici mješovitog tipa proizvodnje (prosječan udio izravne potpore u neto dodanoj vrijednosti u razdoblju od 2015. do 2019. godine iznosi 52,5 %), zatim poljoprivrednici specijalizirani za proizvodnju mlijeka (50,9 %), poljoprivrednici specijalizirani za govedarstvo, ovčarstvo i kozarstvo (45,8 %) i poljoprivrednici specijalizirani za ratarstvo (42,1 %). Ostali tipovi proizvodnje bilježe manji, ali značajan, udio izravne potpore u neto dodanoj vrijednosti od prosječnog udjela za Republiku Hrvatsku (voćarstvo i maslinarstvo 30,2 %, svinjogojstvo i peradarstvo 15,8 %, povrtlarstvo i cvječarstvo 7,9 % te vinogradarstvo i vinarstvo 6,2 %).

U razdoblju od 2015. do 2017. godine varijabilnost dohotka hrvatskih poljoprivrednika veća je od prosječne varijabilnosti dohotka poljoprivrednika na razini Europske unije.

Značajno je da većinom poljoprivrednici svih razreda ekonomskih veličina, u razdoblju od 2015. do 2018. godine, bilježe veću varijabilnost dohotka od prosječne varijabilnosti za Republiku Hrvatsku, osim poljoprivrednika razreda ekonomske veličine veće od 500.000 EUR koji bilježe veću varijabilnost od prosječne varijabilnosti za Republiku Hrvatsku samo u 2019. godini.

Politika upravljanja rizicima u poljoprivredi u Hrvatskoj koncipirana je na način da pokriva gubitke godišnje proizvodnje korisnika za jedan ili više rizika poput nepovoljnih klimatskih uvjeta, bolesti životinja, bolesti bilja, ekoloških incidenata i gubitka kvalitete proizvoda.

U Hrvatskoj trenutno postoje četiri mjere za promicanje upravljanja rizicima u poljoprivredi: mjera 4, mjera 5 te mjera 17 Programa ruralnog razvoja, koja je i glavni instrument za upravljanje rizicima u poljoprivredi, dok je uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda uređeno Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

Poljoprivredno osiguranje pokriva većinu kultura kao što su žitarice, hortikultura, masline itd. (50% ukupne premije osiguranja); obuhvaća i stoku (20% ukupne premije osiguranja) i uzgoj ribe (30% ukupne premije osiguranja). Ukupno ugovorena godišnja premija osiguranja iznosi oko 250 milijuna kuna, što iznosi približno 33,3 milijuna EUR. Glavni proizvodi osiguranja usmjereni su na posebne, imenovane, prirodne opasnosti (rizike): oluja, tuča, požar i oluja, proljetni mraz te gubitak kvalitete zbog prirodne opasnosti.

Mali poljoprivrednici rjeđe ugovaraju osiguranje i manje su svjesni pogodnosti osiguranja proizvodnje. Stoga je u novom programskom razdoblju potrebno pojačati aktivnosti na promociji osiguranja te s društvima za osiguranje pokrenuti raspravu o načinu određivanja cijena osiguranja i uvjeta osiguranja za male poljoprivrednike kako bi proizvodi osiguranja postali dostupniji malim poljoprivrednicima. Kada je riječ o rizicima od prirodnih katastrofa ili katastrofalnih događaja, Republika Hrvatska koristi sredstva iz Državnog proračuna za nadoknadu ekonomskih gubitaka zbog gubitaka uroda ili prinosa poljoprivrednicima na područjima koja su bila pogođena prirodnim nepogodama, no ti iznosi uglavnom nisu dostatni za nadoknadu gubitaka poljoprivrednicima. Nadalje, agroklimatski informacijski sustavi i mape rizika ne koriste se u dovoljnoj mjeri pa potpora za osiguranje često nije usmjerena u područja na kojima je najpotrebnija.

2.1.SO1.1.3 Opportunities

O1: Povećanje dohotka u poljoprivredi

O2: Potražnja za kvalitetnim, sigurnim i autentičnim prehrambenim proizvodima može povećati dohodak na poljoprivrednim gospodarstvima

O3: Mogućnosti razvoja bioekonomije i kružne ekonomije

O4: Nove tehnologije mogu smanjiti troškove proizvodnje i ulazne troškove te povećati učinkovitost

O5: Povećanje znanja poljoprivrednika o alatima za upravljanje rizikom i mogućnostima ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama

O6: Politike u smjeru klimatski pametne poljoprivrede

Promatrano u razdoblju od 2012. do 2018. u Republici Hrvatskoj je prisutan rast neto poljoprivrednog poduzetničkog dohotka, međutim, on je i dalje daleko od prosjeka EU. Također, od 2015. godine prisutan je i rast faktorskog dohotka u poljoprivredi po radniku u Republici Hrvatskoj, koji ipak ne prelazi puno iznad 5.000 EUR, dok je on u EU veći od 15.000 EUR.

Prilike i mogućnosti za povećanje dohotka poljoprivrednici mogu iskoristiti kroz trendove u potražnji i izvozu kvalitetnih, sigurnih i autentičnih prehrambenih proizvoda. Zahtjevi potrošača za zdravim i sigurnim prehrambenim proizvodima proizvedenima na ekološki siguran način nude prilike za tržišta visoke vrijednosti. Očekuje se povećana potražnja hrane u rastućim gospodarstvima, u kojima stanovnici postupno razvijaju raznolikiji obrazac prehrane.

Također, pojavljuju se nove mogućnosti povezane s povećanim interesom potrošača za lokalne proizvode i kratke lance opskrbe, ali i pristup tradicionalnim tržištima poput SAD-a i Bliskog istoka koja će ostati ključna za izvoz poljoprivrednih proizvoda iz EU. To otvara nove prilike i za hrvatske poljoprivrednike.

Hrvatska ima potencijal za prelazak na održivu kružnu bioekonomiju s obzirom na svoje bogate zemljišne resurse, što može povećati poljoprivredne i ruralne prihode u Hrvatskoj. Već se određeni broj proizvođača bavi aktivnostima bioekonomije, uglavnom u segmentu proizvodnje biomase iz usjeva i u proizvodnji primarne drvene biomase i travnjaka. Potrošnja biomase koncentrirana je uglavnom u podsektoru hrane i vlakana. Različiti agroekološki uvjeti ključna su prednost u razvoju širokog raspona poljoprivrednih proizvodnih sustava. Učinkovita uporaba resursa i dodavanje vrijednosti kroz diverzifikaciju proizvoda ključni su za povećanje produktivnosti i prihoda u tim sustavima. Prepoznavanje visoke vrijednosti kojom podsektori hrane i stočne hrane mogu doprinositi bioekonomiji ukazuje na ogroman potencijal bioekonomije u Hrvatskoj.

Strateški plan ZPP-a za razdoblje 2023.-2027. predstavlja važnu priliku za uključivanje bioekonomije, s ciljem povećanja konkurentnosti poljoprivrede, osiguranja održive proizvodnje poljoprivrednih proizvoda za industriju u okviru bioekonomije, promicanja tehnologije i inovacija, opskrbe i korištenja obnovljivih izvora energije, otpada, ostataka i drugih sirovina koje se ne koriste za proizvodnju hrane i, u konačnici, kao doprinos stvaranju održivih prihoda poljoprivrednih gospodarstava.

Očekuje se da će strategija „Od polja do stola“ u okviru Europskog zelenog plana potaknuti aktivnosti koje promiču postizanje kružnog gospodarstva, kroz ciljeve vezane za klimu i okoliš, socijalna i ekonomska pitanja.

Digitalizacija poljoprivrede i precizna poljoprivreda imaju velike potencijale za smanjenje troškova poljoprivrednih gospodarstava jer mogu značajno poboljšati produktivnost, učinkovitost i održivost kroz cijeli poljoprivredno-prehrambeni sustav. Obuhvaćen je široki spektar dionika, uključujući poljoprivrednike, prerađivače, logističke usluge i potrošače. Promjene u pristupu podacima, informacijama i odnosima koje omogućuje digitalna poljoprivreda mogu povećati faktor produktivnosti, poboljšati učinkovitost lanca prehrambenih proizvoda, smanjiti negativan utjecaj na okoliš i povećati otpornost na klimatske promjene.

Rizici u proizvodnji mogu se smanjiti ulaganjem u znanje poljoprivrednika o alatima za upravljanje rizikom i mjerama ublažavanja, odnosno prilagodbe klimatskim promjenama kroz specijalizirane programe za poljoprivrednike čime bi se povećala korist od drugih mjera namijenjenih stabilizaciji

dohotka na poljoprivrednim gospodarstvima.

Hrvatska je dobro napredovala u pogledu svojih politika i akcijskih planova vezanih uz klimatske promjene. Politika zaštite okoliša usmjerena je na zaštitu prirode i bioraznolikosti te održivo korištenje prirodnih resursa. Kao država članica EU-a, Republika Hrvatska prihvatila je zajedničke ciljeve EU-a o smanjenju emisija stakleničkih plinova, očuvanju bioraznolikosti i prirodnih resursa i namijenila značajan udio sredstava ESIF-a za mjere ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama, te očuvanja bioraznolikosti i prirodnih resursa uključujući integraciju tih pitanja u sektorske programe.

Hrvatska je izradila Akcijski plan prilagodbe klimatskim promjenama, slijedeći smjernice Strategije prilagodbe klimatskim promjenama koja daje viziju i smjernice za prilagodbu na klimatske promjene do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu. Akcijski plan uključuje aktivnosti poput provođenja eksperimentalnog programa prilagodbe klimatskim promjenama u poljoprivredi; povećanja kapaciteta apsorpcije vode poljoprivrednog tla; primjene metode obrade tla kojima se ono štiti; uzgoja vrsta i sorti poljoprivrednih kultura i pasmina domaćih životinja koje su otpornije na klimatske promjene te izgradnju rezervoara za navodnjavanje.

Ako se prihvati i unaprijedi znanje o klimatski pametnoj poljoprivredi, može se poboljšati provedba mjera za smanjenje emisije stakleničkih plinova. Tome će značajno pridonijeti veća raznolikost poljoprivrednih kultura na poljoprivrednim površinama, očuvanje pašnjačkih površina pašarenjem, te pravilna primjena stajskog gnoja na oranicama, kojom se smanjuje emisija stakleničkih plinova. Doprinos okolišno klimatskim ciljevima pružit će i zaštita prirodnih resursa u cilju koje se uzgojem leguminoza kao visokoproteinskih usjeva osigurava proces biološke fiksacije dušika temeljen na simbioznim interakcijama s mikroorganizmima tla. Uz zaštitu tla od prekomjerne primjene dušičnih gnojiva, leguminoze svojim gustim sklopom osiguravaju pokrivenost tla te doprinose i sekvestraciji ugljika. Zaštiti tla doprinosi i konzervacijska poljoprivreda, koja kontinuiranom pokrivenošću tla doprinosi zaštiti od erozije te ima svoje mjesto kako u ublažavanju tako i u prilagodbi na klimatske promjene. Još veći doprinos ovako važne poljoprivredne prakse može se postići njenom primjenom ne samo na oraničnim površinama nego i na ostalim vrstama uporabe poljoprivrednog zemljišta. Zaštiti prirode i bioraznolikosti poljoprivrednog krajobraza doprinijet će aktivnosti usmjerene na očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti te mozaičnosti ruralnog krajobraza kojoj doprinosi povećanje ekološki značajnih površina unutar poljoprivrednih površina..

2.1.SO1.1.4 Threats

T1: Klimatske promjene mogu povećati nestabilnost prihoda poljoprivrednih gospodarstava i troškove proizvodnje te smanjiti poljoprivrednu proizvodnju

T2: Nestabilnost cijena ulaznih troškova

T3: Visoka koncentracija u preradi hrane i distribuciji hrane

T4: Negativni demografski trendovi posljedično uzrokuju i manjak radne snage u poljoprivredi

T5: Potpora poljoprivrednim gospodarstvima u Hrvatskoj pogoduje većim poljoprivrednim gospodarstvima

Poljoprivreda je posebno osjetljiva na klimatske promjene jer ovisi o vremenskim prilikama. Ekstremni vremenski događaji u Hrvatskoj, poput suše i tuče, rezultirali su prosječnim gubicima od 176 milijuna eura godišnje u razdoblju 2000-2007., što predstavlja 0,6% nacionalnog BDP-a. Nuspojave također povezane s ekstremnim događajima, mogu utjecati na proizvodnju ključnih usjeva, ozimi pšenice i kukuruza. Očekuje se da će na smanjene količine oborina i sve veće toplinske trendove na većini poljoprivrednih područja utjecati povećani broj uzastopnih sušnih dana do 2050. godine. Polako nastupanje klimatskih događaja može dovesti do značajne degradacije okoliša.

Ipak, očekuje se da bi do sredine ovog stoljeća mogle nastupiti promjene u broju dana u godini aktivne vegetacije u nizinskim dijelovima. To može rezultirati pomacima u uzgoju, promjenom rotacije usjeva u poljoprivrednim područjima i promjenama pogodnih površina za voćnjake, vinograde i maslinike, pri čemu područja trenutno neprikladna za poljoprivredu mogu postati privlačnija. Povišene temperature, zajedno s mogućnošću osiguravanja odgovarajuće vode (navodnjavanje), mogu dovesti do povećanja prinosa, posebno za ozime usjeve koji će se uzgajati u blagim zimskim uvjetima.

Promatrano u odnosu na 2015. godinu, u razdoblju od 2016. do 2019. godine sjeme i sadni materijal, dobra i usluge za održavanje zgrada i opreme, veterinarske usluge te dobra i usluge koje doprinose investicijama (oprema i zgrade) bilježe kontinuirani rast cijena. Energenti i maziva te sredstva za zaštitu bilja u 2016. i 2017. godini bilježe smanjenje cijena, dok u 2018. i 2019. bilježe rast. Stočna hrana, gnojiva i ostale usluge u razdoblju od 2016. do 2019. bilježe kontinuirani pad cijena.

Postoje dokazi o visokoj koncentraciji u preradi i distribuciji hrane. U EU je 5 najvećih maloprodajnih trgovaca u 2014. bio blizu 60%, dok je u Hrvatskoj taj udio oko 45%. Te razine koncentracije dovode u rizik zaradu poljoprivrednih gospodarstava, ako nema alternativnih poslovnih partnera.

Negativni demografski trendovi posljednjih godina stvorili su i manjak radne snage u poljoprivredi i prehrambenoj industriji. Odlazak pretežno mladog stanovništva otvara opasnost za nedovoljnu generacijsku obnovu na poljoprivrednim gospodarstvima te predstavlja veliki problem za učinkovito obavljanje aktivnosti u ruralnom prostoru.

Radna snaga u poljoprivredi u razdoblju od 2010. do 2013. smanjena je za 3,4% u usporedbi s 4,9% u EU. Međutim, u razdoblju 2013.-2016. pad radne snage je bio mnogo brži (-9,67 %) od onog u EU (-6,9%).

Izravna plaćanja u Republici Hrvatskoj uvelike pogoduju većim poljoprivrednim gospodarstvima. Udio potpore u dohotku za poljoprivredna gospodarstva s ekonomskom veličinom većom od 25.000 EUR u prosjeku je 20 % viši od onih za mala poljoprivredna gospodarstva. Mehanizmi za smanjenje nejednakosti u raspodjeli izravnih plaćanja u manjoj su mjeri primijenjeni u Hrvatskoj, a kao model preraspodjele u prethodnom razdoblju odabrana su preraspodijeljena plaćanja koja su se dodjeljivala za prvih 20ha i obuhvaćala su 10% omotnice za izravna plaćanja. Nadalje, analizom strukture poljoprivrednih gospodarstava i raspodjele prava na plaćanja u Hrvatskoj dolazi se do zaključka da bi povećanje limita za površinu i financijske omotnice za dodatna plaćanja dovelo do ravnomjernije raspodjele izravnih plaćanja.

2.1.SO1.1.5 Other comments

Nije primjenjivo.

2.1.SO1.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan
01	Osigurati veće i stabilne prihode poljoprivrednih gospodarstava i pravičnost dodjele potpore dohotku	Visok	Yes
02	Više i učinkovitije koristiti instrumente za upravljanje rizicima	Srednji	Yes
03	Očuvanje proizvodnog potencijala i korištenja poljoprivrednog zemljišta	Srednji	Yes

Other comments related to needs assessment.

Za sve vrste poljoprivrednih gospodarstava od 2 do 50 hektara standardni ekonomski rezultat značajno je pao, dok proizvodnja je ostala konstantna za poljoprivredna gospodarstva s manje od 2 ha, a znatno se

povećala za gospodarstva veća od 50 ha.

Broj poljoprivrednih gospodarstava s površinom do 30 ha naglo se smanjivao, dok se broj poljoprivrednih gospodarstava većih od 30 ha povećavao.

Broj poljoprivrednih gospodarstava s ekonomskom veličinom do 100.000 EUR također je značajno smanjen, iako je pad bio značajno manji za srednje velika poljoprivredna gospodarstva veličine između 25.000 i 100.000 EUR.

Analiza strukture poljoprivrednih gospodarstava i raspodjele prava na plaćanja u Hrvatskoj pokazuje da bi viši pragovi za površinu i financijsku omotnicu za dodatna plaćanja doveli do ravnomjernije raspodjele izravnih plaćanja.

S ciljem smanjena nejednakosti RH koristi model preraspodjeljnih plaćanja, koji se dodjeljuju za prvih 30 hektara te obuhvaćaju 20% omotnice za izravna plaćanja.

2.1.SO1.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator
DPdecoupled	BISS(21) - Basic income support	21.01. - Osnovna potpora dohotku za održivost	O.4. Number of hectares benefitting from for basic income support
DPdecoupled	CRISS(26) - Complementary redistributive income support	26.01. - Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost	O.7. Number of hectares benefitting from complementary redistributive income support
DPdecoupled	CIS-YF(30) - Complementary income support for young farmers	30.01. - Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike	O.6. Number of hectares benefitting from complementary income support for young farmers
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	32.01. - Krave u proizvodnji mlijeka	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	32.02. - Tov junadi	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	32.03. - Krave dojilje	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	32.04. - Ovce i koze	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	32.05. - Povrće	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	32.06. - Voće	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	32.07. - Šećerna repa	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
DPcoupled	CIS(32) - Coupled income support	32.08. - Krmno proteinski usjevi	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support
Sectoral - Fruit and Vegetables	SETUP(47(2)(a)) - setting up, filling and refilling of mutual funds by producer organisations and by associations of producer organisations recognised under Regulation (EU) No 1308/2013, or under Article 67(7) of this Regulation	47.2.a.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_01	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	ORCHA(47(2)(d)) - replanting of orchards or olive groves where that is necessary following mandatory grubbing up for health or phytosanitary reasons on the instruction of the Member State competent authority or to adapt to climate change	47.2.d.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_02	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	WITHD(47(2)(f)) - market withdrawal for free-distribution or other destinations, including where necessary processing to facilitate such withdrawal	47.2.f.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_03	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	HARIN(47(2)(i)) - harvest and production insurance that contributes to safeguarding producers' incomes where there are losses as a consequence of natural disasters, adverse climatic events, diseases or pest infestations while ensuring that beneficiaries take necessary risk prevention measures	47.2.i.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_04	O.35. Number of supported operational programmes
RD	ANC(71) - Natural or other area-specific constraints	71.01. - Plaćanja za	O.12. Number of hectares

		područja s prirodnim i ostalim ograničenjima	benefitting from support for areas facing natural or specific constraints, including a breakdown per type of areas
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.02. - Obnova poljoprivrednog potencijala	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	RISK(76) - Risk management tools	76.01. - Osiguranje poljoprivredne proizvodnje	O.9. Number of units covered by supported CAP risk management tools

Overview

Poljoprivredna gospodarstva važan su čimbenik u proizvodnji hrane stoga je potrebno, uz održivo upravljanje prirodnim resursima, očuvati razinu proizvodnje te ublažiti pad dohotka poljoprivrednika prouzročen oscilacijom cijena ili otežanim uvjetima gospodarenja na područjima s prirodnim ili ostalim posebnim ograničenjima.

Intervencije Osnovna potpora dohotku za održivost i Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost za cilj imaju povećanje dohotka poljoprivrednih gospodarstava te indirektno zadržavanje poljoprivrednika u poljoprivrednoj proizvodnji. Uzimajući u obzir izraženu koncentraciju primatelja potpore, bolje usmjeravanje potpore prema malim i srednjim proizvođačima postići će se preraspodijeljenom potporom dohotku za održivost. U okviru izravnih plaćanja intervencija Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike ima za cilj osigurati stabilniji dohodak mladima u poljoprivredi i sigurnost u poslovanju u prvim godinama od preuzimanja upravljanja poljoprivrednim gospodarstvom. Intervencija Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima ima za cilj osigurati adekvatnu nadoknadu dohotka iz poljoprivrede koji značajno ovisi o nepovoljnim klimatskim ili prirodnim ograničenjima. Intervencije Osiguranje poljoprivredne proizvodnje i Obnova poljoprivrednog potencijala pružit će stabilnost prihoda poljoprivrednicima koji uslijed više sile nisu u mogućnosti proizvesti i prodati poljoprivredni proizvod, dok će se sprječavanje kriznih situacija te upravljanje njima u sektoru voća i povrća adresirati putem ciljanih sektorskih potpora. Stabilnost prihoda osigurat će se usmjeravanjem proizvodno vezane potpore dohotku prema poljoprivrednim sektorima koji se nalaze u poteškoćama što se očituje u smanjenju broja PG-a i površina pod proizvodnjom, padu proizvodnje i padu prodajnih cijena što ima za posljedicu nisku dobit, odnosno dohodak poljoprivrednika.

2.1.SO1.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nije primjenjivo.

2.1.SO1.8 Selection of the result indicator(s)

Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	Target value [to be filled from section 2.3]
R.4 - Linking income support to standards and good practices Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality	72.45 %
R.5 - Risk management Share of farms with supported CAP risk management tools	6.69 %
R.6^{PR} - Redistribution to smaller farms Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)	100.00 %
R.7^{PR} - Enhancing support for farms in areas with specific needs Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)	107.54 %
R.8 - Targeting farms in specific sectors Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality	28.08 %

Justification of the selection of the result indicator(s) for this specific objective

Za specifični cilj 01 određen je doprinos za ukupno pet pokazatelja rezultata za okvir uspješnosti Strateškog plana. Ovaj odabir pokazatelja pokazuje doprinos osiguravanju stabilnog dohotka poljoprivrednika, upravljanju rizicima za održivi dohodak i otpornost poljoprivrednika, održavanju poljoprivredne proizvodnje u područjima s ograničenjima, poboljšanju dohodovne pozicije sektora u poteškoćama i osiguravanje prehrambene sigurnosti.

R.4 Povezivanje potpore dohotku sa standardima i dobrim praksama: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) obuhvaćen potporom dohotku i podložan uvjetovanosti

Ovaj pokazatelj određuje udio ukupno korištene poljoprivredne površine (KPP) koji je obuhvaćen potporom dohotku i koji je podložan uvjetovanosti. Promicanje održivog poljoprivrednog dohotka u najvećem dijelu se osigurava u okviru izravnih plaćanja a dio koji je podložan uvjetovanosti uključuje intervencije Osnovna potpora dohotku za održivost, Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost, Plaćanja za mlade poljoprivrednike, intervencije proizvodno vezanih plaćanja te intervencije Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima i Potpora za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS).

Za izračun pokazatelja se uzimaju u obzir površine (bez duplog računanja) za koje se planira obuhvaćenost potporom dohotku – procijenjena površina je 1.090.000 ha. Za nazivnik (denominator) za izračun udjela se uzima vrijednost pokazatelja C.17 Ukupna korištenja poljoprivredna površina u RH (1.504.450 ha, vrijednost 2019.). Očekivana ciljna vrijednost je udio od 72,45% u ukupnoj KPP. Vrijednosti ključnih etapa su jednake kao i ciljna vrijednost.

R.5 Upravljanje rizicima: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za alate upravljanja rizicima

Ovaj pokazatelj određuje udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za alate upravljanja rizicima. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervencije Osiguranje poljoprivredne proizvodnje te intervencije u okviru sektorskog programa za voće i povrće za sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima. Očekivana ciljna vrijednost je 9.000 poljoprivrednika odnosno udio od 6,69% poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za alate upravljanja rizicima u ukupnom broju poljoprivrednih gospodarstava (C.12 – 134.460, vrijednost 2016.). Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja a pokazuju blago rastući trend tijekom razdoblja provedbe.

R.6^{PR} Preraspodjela na manja poljoprivredna gospodarstva: Postotak dodatnih izravnih plaćanja po hektaru za poljoprivredna gospodarstva koja ispunjavaju uvjete, a manja su od prosječne veličine poljoprivrednoga gospodarstva (u odnosu na prosjek)

Ovaj pokazatelj određuje postotak dodatnih izravnih plaćanja po hektaru za poljoprivredna gospodarstva koja ispunjavaju uvjete, a manja su od prosječne veličine poljoprivrednoga gospodarstva (u odnosu na prosjek). Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervencije Osnovna potpora dohotku za održivost i Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost. Očekivana ciljna vrijednost je 100% Za izračun brojnika se u obzir uzimaju planirane prosječne vrijednosti plaćanja po ha za izravna plaćanja za korisnike ispod prosječne veličine. Na planiranu vrijednost pokazatelja utječe povećanje omotnice za dodatnu preraspodijeljenu potporu dohotku za održivost i nastavak procesa konvergencije, međutim s obzirom na dobrovoljni karakter eko shema, postoji mogućnost korekcije vrijednosti ovog pokazatelja.

R.7^{PR} Jačanje potpore za poljoprivredna gospodarstva na područjima sa specifičnim potrebama: Postotak dodatne potpore po hektaru u područjima s većim potrebama (u odnosu na prosjek)

Ovaj pokazatelj određuje postotak dodatne potpore po hektaru u područjima s većim potrebama (u odnosu na prosjek). Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervenciju Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima te intervenciju Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama

(NATURA 2000, NKS) (SO6).

Za izračun pokazatelja u obzir se uzima prosječan iznos potpore dohotku za ha za područja s ograničenjima u odnosu na prosječan iznos potpore dohotku za ha za sve korisnike izravnih plaćanja (procjena prema podacima za 2020. godinu).

Ciljna vrijednost za pokazatelj je 107,53%, što znači da će gospodarstva na područjima s većim potrebama u prosjeku dobiti iznos po hektaru iznad prosjeka. Vrijednost ključnih etapa je ista kao i ciljna vrijednost tijekom godina.

R.8 Usmjerenost na poljoprivredna gospodarstva u specifičnim sektorima: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju proizvodno vezanu potporu dohotku za jačanje konkurentnosti, održivosti ili kvalitete

Ovaj pokazatelj određuje udio poljoprivrednih gospodarstava (PG) koja primaju proizvodno vezanu potporu dohotku te odražava opseg potpore za sektore u poteškoćama. Takva je potpora namijenjena poboljšanju konkurentnosti, održivosti ili kvalitete proizvodnje u tim sektorima. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za sve intervencije proizvodno vezanih plaćanja: Krave u proizvodnji mlijeka i Uzgoj prvotelki, Tov junadi, Krave dojilje, Ovce i koze, Povrće, Voće, Šećerna repa i Krmno proteinski usjevi.

Broj pojedinačnih PG-ova koji primaju proizvodno vezanu potporu koristi se u brojniku (isključujući dvostruko brojanje - 37.750). Broj PG-ova je određen temeljem povijesnih podataka sukladno provedbi PVP mjera u prethodnom programskom razdoblju uzimajući u obzir postavljene kriterije u svakoj od intervencija.. Nazivnik uzima u obzir vrijednosti pokazatelja C.12 (134.460, vrijednost 2016.).

Ciljna vrijednost je 28,07%, što znači da taj udio PG-ova prima proizvodno vezanu potporu za poboljšanje konkurentnosti, održivosti ili kvalitete u sektorima u poteškoćama. Vrijednost ključnih etapa je ista kao i ciljna vrijednost tijekom godina.

Pokazatelji rezultata R.4, R.5, R.6, R.7 i R.8 su specifični i direktno vezani uz ovaj specifični cilj.

2.1.SO1.9 Justification of the financial allocation

Za ovaj specifični cilj planiran je financijski doprinos intervencija: Osnovna potpora dohotku za održivost, Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost, Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima, Dodatna potpora za osjetljive sektore (proizvodnja mlijeka, krave dojilje, tov junadi, voća, povrća, šećerne repe, ovce i koze, krmno proteinski usjevi) i Potpora za osiguranje poljoprivredne proizvodnje i Obnovu poljoprivrednog potencijala.

Ovom specifičnom cilju doprinosi i intervencija Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima u sektoru voća i povrća, a čiji je financijski doprinos prikazan u specifičnom cilju 2.

Ukupno planirani iznos za intervencije u ovom specifičnom cilju je 1.611.997.471 EUR-a (EU dio). Navedeni iznos je planiran kako bi se postigli ciljevi i u skladu je s financijskim planom.

Intervencijom Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima iz EPFRR-a u okviru ovog specifičnog cilja se doprinosi i obvezi iz stavka 1. članka 93. Uredbe (EU) br. 2021/2115, u skladu sa stavkom 2. članka 93. Uredbe (EU) br. 2021/2115.

2.1.SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

2.1.SO2.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.SO2.1.1 Strengths

S1. Poljoprivredna tradicija u Hrvatskoj

S2. Razvijen turizam, povoljna geolokacija i dostupnost tržišta

S3. Velika raznolikost klime, tala te mogućnost proizvodnje raznih poljoprivrednih proizvoda

S4. Dobar zakonodavni okvir za zaštitu proizvođača od nepoštenih trgovačkih praksi otkuplivača i prerađivača

S5. Dominantan udio certificiranih/održivo gospodarenih šuma

S6. Kvalitetna domaća sirovina

S7. Dugogodišnja tradicija održivog gospodarenja šumama

Hrvatska kao turistička lokacija privlači brojne posjetitelje odlikama svog prirodnog prostora i bogatstvom kulturno-povijesne baštine. S obzirom na razvijenost turizma te oko 80 milijuna posjeta godišnje, kao i na trend povećanja turističke aktivnosti tijekom cijele godine na teritoriju cijele države, Hrvatska ima ogroman potencijal za plasman poljoprivredno prehrambenih proizvoda visoke dodane vrijednosti kroz sektor turizma i ugostiteljstva.

Zahvaljujući svom geološkom položaju, Hrvatska obiluje brojnim različitostima, od klimatskih uvjeta, hidroloških i pedoloških uvjeta, do flore i faune. Takvi klimatsko-pedološki uvjeti omogućuju veliku raznolikost poljoprivredne proizvodnje.

U cilju zaštite malih dobavljača od nepoštenih trgovačkih praksi otkuplivača u prerađivača 7. prosinca 2017. godine donesen je Zakon o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom. Njime su propisane obveze u odnosu na izdavanje računa te ništetnost ugovornih odredbi u odnosu na raskid i otkaz ugovora ili jednostranu izmjenu od strane otkuplivača, prerađivača i trgovaca, kao i zabrana nerazmjerno visokih ugovornih kazni.

Hrvatska je jedna od rijetkih europskih država s dominantnim udjelom prirodnih i održivo gospodarenih šuma te je stekla FSC (i manjim dijelom PEFC) certifikat koji danas posjeduje na za više od 2.000.000 ha ili 76% šuma i šumskih zemljišta (www.fsc.org). Na taj način šumarstvo sve svoje proizvode može stavljati na tržište kao FSC certificirane što je od velikog značenja i za komparativnu prednost za hrvatsko šumarstvo, a posebice za drvnu industriju.

Kvalitetni drveni sortimenti, poglavito hrastovina kao tržišno najatraktivnija vrsta iz domaćih šuma, u kombinaciji s razmještajem tvrtki za prerađivanje drva i proizvodnju namještaja u ruralnim krajevima čini važnu pretpostavku za razvoj i proizvodnju ekološki prihvatljivih i poželjnih proizvoda od drva, za razvoj samih drvoprerađivačkih tvrtki te posljedično zadržavanje stanovništva u ruralnim krajevima.

Kao rezultat dugogodišnje tradicije (više do 250 godina gospodarenja) šume u RH su još uvijek visokog stupnja prirodnosti u odnosu na druge članice EU. Takva prirodnost odlikuje ponajprije prirodnim sastavom glavnih vrsta drveća, ali i značajnom biološkom, ekološkom i genetskom raznolikosti koja predstavlja sveobuhvatni potencijal za održivo gospodarenje šumama.

2.1.SO2.1.2 Weaknesses

- W1. Značajna tehnička neučinkovitost poljoprivrednih gospodarstava u Hrvatskoj
- W2. Slabiji rast ukupne faktorske produktivnosti poljoprivrednika u Hrvatskoj u odnosu na EU
- W3. Niska produktivnost zemljišta i rada te niska dodana vrijednost poljoprivrednih proizvoda u Hrvatskoj
- W4. Nedostatak temeljne infrastrukture za skladištenje, pripremu i preradu proizvoda primarne proizvodnje
- W5. Smanjeni broj dostupne radne snage zbog starenja stanovništva, loše obrazovne strukture i depopulacije
- W6. Niska razina samodostatnosti
- W7. Deficit u trgovinskoj razmjeni
- W8. Iznimno niska razina ulaganja u istraživanje i razvoj (R&D) u poljoprivredi
- W9. Niska razina tehnološkog razvoja u šumarstvu i predindustrijskoj obradi drva
- W10. Neatraktivnost poljoprivrednog sektora
- W11. Niska dodana vrijednost gotovih proizvoda
- W12. Teškoće pristupa poljoprivrednom zemljištu
- W13. Nezadovoljavajuća gustoća šumskih prometnica
- W14. Niska razina tehnološkog razvoja i nedostatna ulaganja u znanstveno istraživački sektor šumarstva

Tehnička učinkovitost hrvatskih poljoprivrednih gospodarstava je niska, usprkos dokazima o visokoj učinkovitosti s obzirom na obujam proizvodnje. Promatrana gospodarstva pokazuju značajne varijacije, od 0,05 (vrlo neučinkovito) do 0,80 (vrlo učinkovito), ali su u najvećoj mjeri neučinkovita s prosjekom 0,30 te analiza ukazuje da bi prosječna poljoprivredna gospodarstva mogla proizvoditi istu količinu proizvoda sa 70 % manje ulaznih resursa (inputa) uz primjenu iste tehnologije.

Ukupna faktorska produktivnost poljoprivrede kao mjerilo promjene produktivnosti sektora sporije raste u Hrvatskoj nego na razini EU-28, s time da se razlika smanjuje, ali je rast na razini EU-28 još uvijek 1,28 % veći nego u Hrvatskoj. To znači da hrvatska poljoprivreda osim niže produktivnosti zemljišta (niži prinosi po hektaru) i radne snage (više radnika po jedinici proizvodnje) ima niža ulaganja u kapital.

Produktivnost zemljišta u Hrvatskoj smanjena je od 2008. do 2017. za prosječno 5,2 % mjereno kao bruto poljoprivredna proizvodnja, odnosno 6,2 % kao bruto dodana vrijednost po korištenoj poljoprivrednoj površini. Iako je prije ulaska u EU Hrvatska bilježila veću produktivnost zemljišta od EU prosjeka, od ulaska u EU bilježi se značajan pad i u konačnici zaostajanje za prosjekom EU-a. Dok produktivnost rada na razini EU postepeno i sigurno raste, Hrvatska bilježi kontinuirani pad produktivnosti rada (iako se u 2017. i 2018. ipak bilježi lagani oporavak).

Produktivnost rada u poljoprivredi uvelike je određena negativnim demografskim trendovima u Republici Hrvatskoj koji postaju sve veći ograničavajući faktor gospodarskog rasta. Za ruralna područja u Hrvatskoj je karakterističan niži udio sudjelovanja radne snage naspram drugih država članica EU-a s obzirom da velik broj ljudi „neformalno“ radi u ruralnom gospodarstvu. Prema podacima Eurostata, u Hrvatskoj je u 2019. godini od ukupnog broja zaposlenih osoba u poljoprivredi samo 28,14% osoba bilo u dobi do 39 godina, dok je na razini EU-27 (2020) taj udio iznosio 31,54% što upućuje na niske razine uključenosti mladih u poljoprivredi. Jednako tako udio zaposlenih starijih od 65 godina u Hrvatskoj je iste godine iznosio 11,61% (EU-27 = 8,83%). Posebno zabrinjava podatak da je u Hrvatskoj 72,4% osoba starijih od

65 godina zaposleno u poljoprivredi i šumarstvu dok je na razini EU-27 to svega 15,51%.

Kad su u pitanju skladišni kapaciteti, primjetan je nedostatak rashladnih kapaciteta i distributivnih centara kao i njihova nejednaka regionalna distribucija.

Što se tiče samodostatnosti, Hrvatska poljoprivredna proizvodnja je samodostatna na razini skupina proizvoda kao što su uljarice i žitarice, a kod voća i povrća te proizvoda mesa i mlijeka uglavnom se bilježi deficit. Prema podacima DZS-a poljoprivredna djelatnost je u 2018. godini ostvarila vrijednost proizvodnje od 17,3 milijarde kuna (približno 2,3 milijarde eura), što u odnosu na 2017. godinu predstavlja povećanje za 5,2%. U ukupnoj vrijednosti proizvodnje poljoprivredne djelatnosti Republike Hrvatske najveći udio čini vrijednost biljne proizvodnje s 59,9%, stočarstvo čini udio od 33,1%, uslužne djelatnosti u poljoprivredi 4,1% i sekundarne djelatnosti 2,9%.

Gledajući vanjskotrgovinsku bilancu, Hrvatska je trenutačno neto uvoznik poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i suočena je s rastućom neravnotežom u poljoprivredno-prehrambenoj trgovinskoj razmjeni. Iako je vrijednost izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda kumulativno rasla, trgovinska bilanca za primarne proizvode, a posebice za prerađenu hranu i pića, kontinuirano se pogoršavala tijekom prošlog desetljeća.

S obzirom na izdvajanja za istraživanje i razvoj Hrvatska je na samom začelju EU, odnosno 2018. godine razina izdvajanja, bila je 0,97% BDP dok je na razini EU 27 izdvajanje iznosilo 2,19%.

Zbog niske razine tehnološkog razvoja u šumarstvu i predindustrijskoj obradi drva niska je i razina učešća učinkovitih i okolišno prihvatljivih tehnologija, strojeva i opreme za izvođenje radova u šumarstvu, korištenju šumske biomase i preradi drva.

Poljoprivreda se često povezuje sa pojmom siromaštva, sve to zajedno dovodi do relativno negativne slike o poljoprivredi u očima šire javnosti što odbija mlade ljude od bavljenja poljoprivredom.

Šume u Hrvatskoj imaju prosječnu gustoću šumskih prometnica (10,13 km / 1.000 ha), koja je još uvijek nezadovoljavajuća, s obzirom da bi optimalna gustoća šumskih prometnica trebala biti od 15 km / 1.000 ha na 30 km / 1.000 ha, ovisno o reljefu područja. Obzirom na navedeno, u Hrvatskoj i dalje postoje velika zatvorena, nepristupačna šumska područja.

Značajna je relativno niska razina učešća učinkovitih i okolišno prihvatljivih tehnologija, strojeva i opreme za izvođenje radova u šumarstvu, korištenju šumske biomase i preradi drva. Također, slaba je marketinška aktivnost i nedovoljna povezanost sustava istraživanja i inovacija sa gospodarenjem šumama ali i sa proizvodnjom, razvojem, certifikacijom (manje od 1% certificiranih površina za proizvodnju ekoloških šumskih proizvoda) i tržišnim plasmanom drvnih i nedrvnih šumskih proizvoda.

2.1.SO2.1.3 Opportunities

O1. Upotreba digitalnih alata

O2. Rast interesa potrošača za proizvodima u sustavu sljedivosti

O3. Poboljšani uvjeti pristupa kreditiranju/financiranju

O4. Korištenje novih tehnologija u svrhu ostvarivanja dodane vrijednosti primarnih poljoprivrednih proizvoda

O5. Razvoj kružnog i biogospodarstva

O6. Liberalizacija tržišta rada te korištenje radne snage iz susjednih država koje nisu članice EU-a

O7. Novi modeli prodaje i nova tržišta

O8. Povećanje iskoristivosti potencijala šumske biomase

O9. Uvođenje naprednih i ekološki prihvatljivih tehnologija u šumarstvo

O10. Povećanje vrijednosti opće korisnih funkcija šuma

S obzirom na konstantni nedostatak radne snage u poljoprivredi, digitalizacija, robotizacija i općenito nove tehnologije mogu značajno kompenzirati taj nedostatak, a u konačnici dovesti i do povećanja konkurentnosti. S obzirom na niska ulaganja u digitalne tehnologije i preciznu poljoprivredu, daljnja ulaganja predstavljaju stvarnu priliku.

Trendovi ponašanja potrošača na razini EU-a također se odražavaju i u Republici Hrvatskoj, što se vidi i iz sve većeg broja specijaliziranih trgovina ekološkim proizvodima te rastuće količine ekoloških proizvoda u maloprodaji. Proizvođači ekoloških proizvoda dokazuju organsko porijeklo proizvoda različitim certifikatima uređenim na svjetskoj, EU ili nacionalnoj razini. Uz ekološki, postoje i drugi certifikati koji dokazuju sustav sljedivosti na nacionalnoj i EU razini. Iako se trenutno malen broj proizvođača služi certificiranjem, s obzirom na porast ekološke proizvodnje i potencijal hrvatskih poljoprivrednika za udruživanje, ono bi moglo ući u širu uporabu osnivanjem novih zadruga, čime bi se smanjili pojedinačni troškovi, a proizvodi i proizvođači učinili konkurentnijima s pristupom većem tržištu.

S obzirom na kontinuirani interes i dosadašnju iskorištenost financijskih instrumenata, i dalje postoji prostor za daljnji razvoj i olakšavanje pristupa kapitalu za mikro, male i srednje poljoprivrednike i prerađivače. S druge strane, poduzetnike bi se trebalo poticati na udruživanje, budući da tako imaju veću prednost u pregovorima oko uvjeta s poslovnim bankama, s obzirom na koncentraciju ukupne imovine i kapitala pojedinačnih sudionika udruženja.

Trenutni način upravljanja poljoprivredom u Republici Hrvatskoj rezultira nedovoljnim iskorištavanjem potencijala i resursa, što se može ublažiti upotrebom novih tehnologija i digitalizacijom proizvodnje. Inače, Hrvatska je u odnosu na izdvajanja u istraživanje i razvoj na samom začelju EU.

Kako bi se nadomjestila radna snaga u poljoprivredi, Hrvatska je primorana uvoziti radnu snagu i to pretežito iz trećih zemalja, no još uvijek su na snazi kvotni uvozi radne snage.

Rastuća potražnja za Europskim poljoprivredno – prehrambenim proizvodima te sporazumi o slobodnoj trgovini potpisani s Kanadom i u pripremi sa Sjedinjenim Američkim Državama kao i bilateralni sporazumi o trgovini poljoprivredno-prehrambenih proizvoda s Kinom, Izraelom i Rusijom, otvaraju veliku mogućost za izvoz hrvatskih proizvoda na ta tržišta.

Povećanje iskoristivosti potencijala šumske biomase sa svrhom doprinošenja ostvarivanja cilja povećanja potrošnje energije na 36.4% dobivene iz obnovljivih izvora do 2030. godine

Uvođenje novih, učinkovitijih i ekološki prihvatljivih tehnologija, strojeva i opreme u šumarstvu i preradi drva pridonosi unaprjeđenju poslovnih procesa, korištenju ekološki prihvatljivih sirovina i materijala, prevenciji i/ili smanjenju nastanka otpada, recikliranje i sl. Ekološki prihvatljiva tehnologija podrazumijeva pogone bazirane na ekološki prihvatljivom izgaranju, naprednim konstrukcije i materijalima te korištenje električnog pogona, ali i robotsku automatizaciju i pogonsku tehnologiju gdje je to moguće.

Osim valorizacije općekorisnih funkcija šuma, važno je izraziti njihovu vrijednost u kontekstu društveno gospodarskih odnosa i uključiti ih u odgovarajuće okolišne i ekonomske obračune. Nužno je očuvati i unaprijediti ekosustave i njihove usluge kroz uspostavljanje zelene infrastrukture i obnovu najmanje 15% degradiranih ekosustava te poticati obnovu, očuvanje i povećanje bioraznolikosti, s posebnim fokusom na

područja ekološke mreže Natura 2000, područja s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima.

2.1.SO2.1.4 Threats

T1. Nedostatak radne snage

T2. Konkurentnija proizvodnja iz susjednih država i EU

T3. Klimatske promjene

T4. Odustajanje od poljoprivrede radi pronalaska stabilnijeg izvora prihoda

T5. Poremećaji na tržištu i nedovoljna izgrađenost mehanizama za adekvatan odgovor na te poremećaje

T6. Smanjenje udjela malih i srednjih poljoprivrednika u vrijednosti poljoprivredne proizvodnje, vlasništvu nad poljoprivrednim zemljištem i iznosima primljene potpore

T7. Pad zaposlenosti i depopulacija ruralnih krajeva

S obzirom na depopulaciju ruralnih područja, niže cijene rada te općenitu percepciju poljoprivrede kao neatraktivnog zanimanja, teško je očekivati da će u budućnosti biti više radne snage dostupne za rad u poljoprivrednom sektoru.

Produktivnost rada u poljoprivredi nalazi se danas na oko 20 % od EU-15 prosjeka. Hrvatska bilježi vanjskotrgovinski deficit u gotovo svim poljoprivrednim proizvodima osim žitarica i uljarica. Iako je vanjskotrgovinska bilanca s državama ne-članicama EU-a još uvijek povoljna, relativno je i stagnirajuća s tendencijom pada.

Uzimajući u obzir pozitivan doprinos pretpristupne pomoći u Hrvatskoj u promicanju gospodarskog rasta poljoprivrednog sektora i poboljšanja tržišne učinkovitosti, isto je moguće očekivati i u Hrvatskoj susjednim državama ne-članicama. Predviđajući daljnje snaženje jačanje zemalja ne-članica u području konkurentnosti i strukturalnih prilagodbi (slijedom ulaganja kroz pretpristupni instrument), te uzimajući u obzir snažniju konkurentnost država članica kad je u pitanju cijena i plasman proizvoda, moguće je očekivati da će se hrvatski poljoprivrednici (koji se tradicionalno ne udružuju i stoga teže probijaju na tržišta) suočavati s izazovima u području konkurentnosti, osobito u slučaju proizvoda drugih zemalja s nekim od certifikata na koje kupci sve više obraćaju pozornost (primjerice eko certificirana hrana).

Klimatske promjene prijetnja su za cjelokupni poljoprivredni sektor, budući da se njihove negativne posljedice protežu na prirodne resurse (primjerice vodu, zrak, tlo), a onda i na područja ljudskog djelovanja i upravljanja resursima, odnosno na gospodarstvo i gospodarske aktivnosti kao i smanjenu proizvodnju i slabo prisustvo hrvatskih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na hrvatskom i tržištu EU-a.

Iako se broj poljoprivrednika u Jadranskoj Hrvatskoj ne smanjuje, turistička djelatnost privlačnija je za stanovništvo od poljoprivredne djelatnosti zbog većih prihoda i dohotka za stanovništvo.

Poremećaji na tržištu predstavljaju značajnu prijetnju i povećanju konkurentnosti s obzirom na izravni utjecaj cijene inputa, bilo da se radi o energentima, sirovinama ili radnoj snazi.

Budući da raspodjela sredstava iz prvog stupa ZPP-a uvelike ovisi o površini, nije iznenađujuće da velika gospodarstva povlače značajan iznos novca iz proračuna EU-a. To ukazuje na ključne probleme u usmjeravanju potpora vezanih na površinu, jer se čini da više doprinose povećanju zarade dobrostojećih

proizvođača nego ujednačavanju dohotka siromašnijih proizvođača.

U 2018. godini u Republici Hrvatskoj u djelatnosti poljoprivrede bilo je zaposleno 36.651 osoba, koje u ukupnom broju zaposlenih osoba čine udio od 2,6%. U 2018. godini, promatrano u odnosu na prethodnu godinu, broj zaposlenih u djelatnosti poljoprivrede neznatno je smanjen za 0,03%.

2.1.SO2.1.5 Other comments

Nije primjenjivo.

2.1.SO2.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan
04	Povećati dodanu vrijednost poljoprivredne proizvodnje uz ulaganja u inovativne tehnologije	Visok	Yes
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes
08	Povećati korištenje energije iz obnovljivih izvora u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi	Srednji	Yes

2.1.S02.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator
Sectoral - Fruit and Vegetables	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions	47.1.a.01. - Ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions	47.1.a.02. - Istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	PROMO(47(1)(f)) - promotion, communication and marketing including actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the Union quality schemes and the importance of healthy diets, and at diversification and consolidation of markets	47.1.f.01. - Promidžba, komunikacija i marketing	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Apiculture products	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	55.1.b.01. - Nabava novih pomagala, pribora i opreme	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Apiculture products	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	55.1.b.02. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Apiculture products	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	55.1.b.03. - Racionalizacija selećeg pčelarstva	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Apiculture products	ACTLAB(55(1)(c)) - actions to support laboratories for the analysis of apiculture products, bee losses or productivity drops, and substances potentially toxic to bees	55.1.c.01. - Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksičnih za pčele	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Apiculture products	PRESBEEHIVES(55(1)(d)) - actions to preserve or increase the existing number of beehives in the Union, including bee breeding	55.1.d.01. - Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Apiculture products	COOPAPI(55(1)(e)) - cooperation with specialised bodies for the implementation of research programs in the field of beekeeping and apiculture products	55.1.e.01. - Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Apiculture products	PROMOBEES(55(1)(f)) - promotion, communication and marketing including market monitoring actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the quality of the apiculture products	55.1.f.01. - Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Wine	RESTRVINEY(58(1)(a)) - restructuring and conversion of vineyards	58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector
Sectoral - Wine	INVWINE(58(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets in wine-growing farming systems,	58.1.b.01. - Ulaganja	O.36. Number of actions or units

	excluding operations relevant to the type of intervention provided for in point (a), processing facilities and winery infrastructure, as well as marketing structures and tools		supported in the wine sector
Sectoral - Wine	INFOR(58(1)(h)) - information actions concerning Union wines carried out in Member States encouraging responsible consumption of wine or promoting Union quality schemes covering designations of origin and geographical indications	58.1.h.01. - Informiranje	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector
Sectoral - Wine	PROMOWINE(58(1)(k)) - promotion carried out in third countries	58.1.k.01. - Promidžba	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.02. - Obnova poljoprivrednog potencijala	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.06. - Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reprodukcijuskog materijala)	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.07. - Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.08. - Izgradnja šumske infrastrukture	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.09. - Promocija šumskih proizvoda i usluga	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.10. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.10.FI - FI_Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.11. - Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.11.FI - FI_Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.12. - Potpora malim poljoprivrednicima	O.20. Number of supported on-farm productive

Overview

Potporna u sklopu ovih intervencija utjecat će na smanjenje troškova proizvodnje te povećanje učinkovitosti i produktivnosti rada uz istovremeni doprinos ciljevima Zelenog plana, odnosno unapređenje zraka, tla i vode kao osnovnih resursa poljoprivredne proizvodnje. Ovim ciljevima ujedno će doprinijeti i uvođenje inovativnih i digitalnih tehnologija, s ciljem promjena u strukturi proizvodnje, učinkovitom korištenju prirodnih resursa kao i proizvodnjom visoko profitabilnih kultura. Sve navedeno će poboljšati položaj poljoprivrednika u lancu vrijednosti.

Ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda osigurati će veći broj proizvoda s dodanom vrijednosti, doprinijeti razvoju poduzetništva, stvaranju novih radnih mjesta i tržišno-orijentiranoj poljoprivredi.

Intervencije vezane uz šumarstvo osiguravaju gospodarenje šumama na ekološki prihvatljiviji način, odnosno manji utjecaj šumarskih operacija na staništa kao npr. Ulaganje u šumarsku infrastrukturu koje osiguravaju dobro planiranu i razvijenu mrežu šumskih puteva kojima se izbjegava narušavanje tla/zbijanje/erozija itd.

Ulaganja u modernizaciju šumarskih tehnologija za sječu drva i predindustrijsku preradu drva te marketing potaknut će razvoj mikro, malih i srednjih poduzeća u sektoru šumarstva koji će pomoći u stvaranju novih radnih mjesta u ruralnim područjima čime sprečavaju negativan trend u zapošljavanju i općenito stvaranje novih mogućnosti za zapošljavanje u ruralnim područjima. Degradacija visokih šuma će se rješavati ulaganjima u konverziju dijela panjača, šikara, šibljaka i drugih degradiranih oblika šumskih sastojina.

Nadalje, održivo gospodarenje šumama mora osigurati održivost biološke raznolikosti šumskih ekosustava.

2.1.SO2.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nije primjenjivo.

2.1.SO2.8 Selection of the result indicator(s)

Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	Target value [to be filled from section 2.3]
R.9^{CU PR} - Farm modernisation Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency	2.38 %
R.18^{CU} - Investment support for the forest sector Total investment to improve the performance of the forestry sector	108705546.00 EUR
R.35^{CU} - Preserving beehives Share of beehives supported by the CAP	61.22 %
R.39^{CU} - Developing the rural economy Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support	360.00

Justification of the selection of the result indicator(s) for this specific objective

Za specifični cilj 02 određen je doprinos za ukupno četiri pokazatelja rezultata. Ovaj odabir pokazatelja pokazuje doprinos identificiranih intervencija potpori održivom dohotku poljoprivrednih gospodarstava i otpornosti poljoprivrednog sektora kako bi se poboljšala dugoročna sigurnost opskrbe hranom i poljoprivredna raznolikost te osigurala gospodarska održivost poljoprivredne proizvodnje.

R.9^{PR} Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava: Udio farmi koje primaju investicijsku potporu

za restrukturiranje i modernizaciju, uključujući i poboljšanje učinkovitosti resursa

Ovaj pokazatelj kvantificira intervencije koje primaju investicijsku potporu za restrukturiranje i modernizaciju, uključujući i poboljšanje učinkovitosti resursa. Potpora će se dodijeliti za one intervencije za koje se procjenjuje da najviše doprinose ispunjavanje potreba i ciljeva specifičnog cilja i izazova identificiranih u SWOT analizi. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za sljedeće intervencije: intervencije u sektoru voća i povrća za ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu te istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje, Restrukturiranje i konverzija vinograda i Ulaganja u okviru sektorske intervencije u sektoru vina, Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju, Potpora malim poljoprivrednicima te Obnova poljoprivrednog potencijala. Očekivana ciljna vrijednost je 3.200 poljoprivrednih gospodarstava odnosno udio od 2,38% poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za investicijsku potporu za restrukturiranje i modernizaciju u ukupnom broju poljoprivrednih gospodarstava (C.12 – 134.460, vrijednost 2016.). Vrijednost se izračunava kao doprinos svih prethodno navedenih intervencija (bez duplog brojanja). Najveći pojedinačni doprinos ciljnoj vrijednosti se planira za intervencije Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju (969 PG-ova, uključujući i doprinos FI), Potpora malim poljoprivrednicima (1.500 PG-ova) te Obnova poljoprivrednog potencijala (625 PG-ova). Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja.

R.18 Potpora ulaganjima za sektor šumarstva: Ukupna ulaganja za poboljšanje uspješnosti šumarskog sektora

Ovaj pokazatelj određuje ukupna ulaganja za poboljšanje uspješnosti šumarskog sektora. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za sljedeće intervencije: Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reprodukcijanskog materijala), Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva, Izgradnja šumske infrastrukture, Promocija šumskih proizvoda i usluga te Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture. Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 108.705.546 EUR, a izračunava se kao zbroj potpora ulaganjima za sektor šumarstva za sve intervencije koje ovom pokazatelju doprinose, a kako slijedi: Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reprodukcijanskog materijala) – 40.000.000 EUR, Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva - 53.776.066 EUR, Izgradnja šumske infrastrukture - 12.383.901 EUR, Promocija šumskih proizvoda i usluga - 1.238.390 EUR i Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture - 1.307.190 EUR. Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja svih intervencija koje doprinose ovom pokazatelju.

R.35 Očuvanje košnica: Udio košnica koje primaju potporu u okviru ZPP-a

Ovaj pokazatelj određuje udio košnica koje primaju potporu u okviru ZPP-a. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervencije ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu u sektoru pčelarstva kako slijedi: Nabava novih pomagala, pribora i opreme, Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varoze te Racionalizacija selećeg pčelarstva. Ciljna vrijednost pokazatelja rezultata je 61,22 % (odnosno 270.000 košnica) a što predstavlja udio broja košnica za koje se planira da će dobiti potporu (bez duplog brojanja) u odnosu na ukupan broj košnica (D.29a - 441.004, vrijednost 2020.). Ukupan broj košnica čini prosjek broja košnica u posljednje tri godine (2019. do 2021. godine) prema podacima koji se vode u Evidenciji pčelara i pčelinjaka. Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja i pokazuju blagi trend porasta tijekom razdoblja provedbe (250.000 u 2023. do 270.000 u 2027.).

R.39 Razvoj ruralnoga gospodarstva: Broj ruralnih poduzeća, uključujući poduzeća za biogospodarstvo, razvijenih uz potporu u okviru ZPP-a

Ovaj pokazatelj određuje Broj ruralnih poduzeća, uključujući poduzeća za biogospodarstvo, razvijenih uz potporu u okviru ZPP-a. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervencije Razvoj poslovanja u ruralnim područjima i Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda. Očekivana ciljna vrijednost je 360 korisnika, a izračunata je temeljem očekivanih ostvarenja u okviru relevantnih

intervencija - Razvoj poslovanja u ruralnim područjima – 76, Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda – 306 (uključujući i doprinos FI). Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja.

Pokazatelji rezultata R.9 je specifičan i direktno vezan uz ovaj specifični cilj. Iako povezanost ostalih pokazatelja nije specifična i direktna uz ovaj specifični cilj, oni su izabrani iz razloga povezanosti i doprinosa samih intervencija specifičnim ciljevima. Pokazatelj rezultata R.18 vezan je uz investicije u šumarski i drvno-tehnološki sektor i zaokružuju proces od olakšanja pristupa sirovini u šumama do njenog pridobivanja i obrade do promocije tih gotovih proizvoda kao pretpostavke prepoznatljivosti na tržištu. Pokazatelj rezultata R.35 vezan je uz intervencije u sektoru pčelarstva koje doprinose modernizaciji pčelarstva te poboljšanju učinka kroz znanje i inovacije što doprinosi održivom dohotku poljoprivrednih gospodarstava i otpornosti poljoprivrednog sektora. Pokazatelj R.39 za intervenciju Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda direktno je vezan uz broj ruralnih poduzeća, uključujući poduzeća za biogospodarstvo, razvijenih uz potporu u okviru ZPP-a kroz stvaranje dodane vrijednosti proizvodima iz primarne poljoprivredne proizvodnje. Slijedom navedenoga, pokazatelji rezultata R.18, R.35 i R.39 vežu se uz ovaj specifični cilj.

2.1.SO2.9 Justification of the financial allocation

Za ovaj specifični cilj planiran je financijski doprinos intervencija u sektoru pčelarstva, intervencija u sektoru voća i povrća, intervencija u sektoru vina te intervencija u ruralnom razvoju: Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji šumskog reprodukcijuskog materijala, Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva, Izgradnja šumske infrastrukture, Promocija šumskih proizvoda i usluga, Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju, Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda, Potpora malim poljoprivrednicima.

Ukupno planirani iznos je 435.846.832 EUR-a (EU dio). Navedeni iznos je planiran kako bi se postigli ciljevi i u skladu se je s financijskim planom.

Napomena: dodatni doprinos je planiran za financijske instrumente sredstvima koja se prenose iz razdoblja 2014.-2022 iz ostvarenih povrata sredstava (ukupno 36 mil. EUR).

2.1.SO3 Improve the farmer' position in the value chain

2.1.SO3.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.SO3.1.1 Strengths

S1. Udio dodane vrijednosti koji se odnosi na poljoprivredu je iznad prosjeka EU

S2. Oznake kvalitete - prepoznatljivost hrvatskih proizvoda na tržištu

Udio dodane vrijednosti u poljoprivredi uvelike se razlikuje među državama članicama – od 61 % u Rumunjskoj do 9 % u Luksemburgu. U Hrvatskoj se udio dodane vrijednosti u poljoprivredi smanjivao u razdoblju od 2010. do 2014. godine (s 34,21% na 26,75%), a povećavao se od 2015. godine te u 2017. bilježi vrijednost od 30,2 % koja je iznad prosjeka EU (24,84%). Potrebno je istaknuti kako u Hrvatskoj prevladava proizvodnja poljoprivrednih proizvoda niske dodane vrijednosti.

Unatoč tome, Hrvatska ima bogatu tradiciju proizvodnje i pripreme različitih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koji se odlikuju posebnom kvalitetom i tradicionalnim načinom proizvodnje. Ulaskom u EU, Hrvatskoj je omogućena registracija i zaštita naziva proizvoda na europskoj razini, a 14. travnja 2015. godine prvi je hrvatski prehrambeni proizvod, odnosno naziv „Krčki pršut“ registriran u Europskoj uniji kao zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla. Danas, iako najmlađa država članica Europske unije, Hrvatska ima 32 poljoprivredna i prehrambena proizvoda čiji je naziv zaštićen kao zaštićena oznaka izvornosti ili zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla na razini Europske unije u koje

se, između ostalih, ubrajaju i četiri vrste pršuta, pet ekstra djevičanskih maslinovih ulja, dva kulena i dvije vrste janjetine. Ukupno je u sustav oznake kvalitete uključeno oko 140 proizvođača. Također, značajan broj proizvoda za koje je postupak zaštite naziva odnosno registracije oznake u tijeku, ukazuje kako su proizvođači, posebice oni mali, postali svjesni značaja dodane vrijednosti koju njihovi proizvodi imaju te važnosti standardiziranja kvalitete i prenošenja poruke potrošaču o kupnji tradicionalnog proizvoda provjerene kvalitete.

2.1.SO3.1.2 Weaknesses

W1. Niska razina udruživanja poljoprivrednika

W2. Udio dodane vrijednosti se smanjuje za primarne poljoprivredne proizvođače

W3. Prevladava proizvodnja proizvoda niske vrijednosti

W4. Slab interes proizvođača za sudjelovanje u shemama kvalitete

U hrvatskom poljoprivrednom sektoru, na svim razinama ekonomskog razvoja, postoji velik broj manjih poljoprivrednih proizvođača (96% je ekonomske veličine do 50.000 EUR). Mala poljoprivredna gospodarstva nisu konkurentna velikim proizvođačima te ne mogu na tržištu nastupati kao ravnopravni partneri, jer ne mogu ostvariti neophodni minimum količine i kvalitete proizvoda dostatan kupcima. Zbog ograničenih proizvodnih kapaciteta, problem je i osigurati kontinuitet isporuke proizvoda na tržište.

Uzimajući u obzir strukturu poljoprivrednih gospodarstava i prosječnu veličinu poljoprivrednih gospodarstava u Hrvatskoj (11,6 ha korištene poljoprivredne površine po gospodarstvu u 2016., u odnosu na prosjek u EU - 16,6 ha korištene poljoprivredne površine po gospodarstvu), njihovu tehnološku opremljenost, produktivnost i primjenu inovativnih rješenja, neupitno se može zaključiti da je potrebno njihovo udruživanje.

Prema podacima iz 2018. godine, u EU je tada bilo preko 3.700 priznatih proizvođačkih organizacija, dok je udio Hrvatske u ukupnom broju činio tek 0,4% (11 priznatih proizvođačkih organizacija).

Iako poljoprivredne zadruge u Hrvatskoj imaju dugogodišnju tradiciju, Hrvatska po značaju zadrugarstva uvelike zaostaje za drugim zemljama u EU. Udio zadruga u ukupnom broju poljoprivrednika je vrlo mali i naglasak bi svakako trebao biti na njihovom jačanju. Promatrano kroz četverogodišnje razdoblje (od 2016. do 2019. godine) prema Upisniku poljoprivrednika, broj zadruga u Hrvatskoj bilježi padajući trend (u 2019. ih je bilo 6% manje nego u 2016.), a njihov udio u ukupnom broju poljoprivrednika stagnira i čini tek 0,2%.

Hrvatska potiče udruživanje poljoprivrednih proizvođača u proizvođačke organizacije financiranjem kroz mjeru 9 Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. Do kraja 2021. godine za provedbu tipa operacije 9.1.1 objavljena su 4 natječaja ukupne vrijednosti približno 10,8 mil. EUR. U sklopu natječaja odobrena je potpora za 14 proizvođačkih organizacija.

Što se tiče udjela dodane vrijednosti za primarne proizvođače u prehrambenom lancu u Hrvatskoj, on se s vremenom smanjuje i to sa 34 % u 2010. godini na 30 % u 2017. godini, u korist usluga za korisnike hrane i pića gdje je zabilježen rast s 9 % u 2010. godini na 14 % u 2017. godini, kao i distribucije koja bilježi rast s 24 % u 2010. godini na 27 % u 2017. godini.

Također, dodana vrijednost za primarne proizvođače u apsolutnom iznosu smanjena je između 2010. godine i 2014. godine te iako raste nakon 2015. godine, u 2017. godini bilježi ukupno smanjenje od 40,98

mil. EUR u odnosu na 2010. godinu (-3 %).

Nadalje, volumen poljoprivredne proizvodnje i prerade hrane u Hrvatskoj je nizak i nedostatan za zadovoljenje domaćih potreba, a što je uglavnom i razlog smanjene kupovine proizvoda domaće primarne proizvodnje od strane prerađivačke industrije te slabe povezanosti/integracije poljoprivredno-prehrambenih vrijednosnih lanaca.

U ukupnoj vrijednosti proizvodnje poljoprivredne djelatnosti Hrvatske, najveći udio čini vrijednost biljne proizvodnje koja, iskazano baznim cijenama, čini udio od 59,9 % dok stočarstvo čini udio od 33,1 %, uslužne djelatnosti u poljoprivredi 4,1 % i sekundarne djelatnosti 2,9 %.

Promatrano po proizvodima, najveći doprinos u vrijednosti poljoprivredne proizvodnje Hrvatske u 2018. godini daju: kukuruz, krmno bilje, vino, goveda, svinje, mlijeko i pšenica koji u ukupnoj vrijednosti čine 56,8 %.

Produktivnost zemljišta u Hrvatskoj pala je u razdoblju od 2008. godine do 2017. godine za prosječno 5,2 %, godišnje mjereno kao bruto poljoprivredna proizvodnja, odnosno za prosječno 6,2 % godišnje mjereno kao bruto dodana vrijednost po korištenoj poljoprivrednoj površini. Produktivnost zemljišta u Hrvatskoj je ograničena, jer u proizvodnoj strukturi prevladavaju kulture niske vrijednosti te se na oko otprilike dvije trećine obradivih površina proizvode žitarice niske vrijednosti. Navedeno ukazuje na potrebu promišljanja o sastavu poljoprivredne proizvodnje.

Iskoristivost mjere 3 iz Programa ruralnog razvoja je trenutačno na razini od 2,6% u usporedbi s 38,5% prosjeka EU.

2.1.SO3.1.3 Opportunities

O1. Udruživanje je prilika za poljoprivredni sektor u Hrvatskoj

O2. Kratki lanci opskrbe nude priliku za bolji plasman i konkurentnost

O3. Orijentacija prema proizvodima veće dodatne vrijednosti, diverzifikacija i povezivanje sektora

O4. Velik broj proizvoda u sustavu kvalitete s prepoznatim oznakama na EU razini

Trend rasta broja priznatih proizvođačkih organizacija zabilježen je u trogodišnjem razdoblju i na razini EU i u Hrvatskoj. Na kraju 2021. godine u Hrvatskoj je ukupno 21 priznata proizvođačka organizacija koje djeluju u 8 različitih sektora (sektor voća i povrća (4), meso peradi (1), mlijeko i mliječni proizvodi (3), žitarice (3), govedina i teletina (3), svinjetina (1), vino (2) i drugi proizvodi (krumpir)(4)). Poljoprivredni proizvođači sve više postaju svjesni prednosti koje im sudjelovanje u proizvođačkim organizacijama pružaju.

U lancu hrane najveću korist ostvaruju prerađivači (industrija), trgovci i razni posrednici, dok primarni proizvođači svoje proizvode prodaju po vrlo niskim cijenama. S druge strane, potrošači su sve osjetljiviji na uvjete pod kojima se hrana koju kupuju i konzumiraju proizvodi, uzgaja i prodaje. Stoga udruživanje proizvođača kao i sami plasman proizvoda kroz kratke lance opskrbe dobivaju sve veće značenje. Prema istraživanju Cesaroa i suradnika (2020.), u Hrvatskoj poljoprivrednici koji koriste kratke lance opskrbe postižu u prosjeku 8.138 EUR više dodane vrijednosti na farmi u odnosu na situaciju u kojoj ne bi koristili kratke lance opskrbe. Za obiteljska poljoprivredna gospodarstva kratki opskrbni lanci i udruživanje

predstavljaju izvanrednu priliku za stabilnije prihode.

S obzirom da je u Hrvatskoj velik broj tradicionalnih proizvoda stekao zaštićene oznake, potrebno je osigurati dovoljne količine sirovine visoke kvalitete, prvenstveno svinjskog mesa, kako bi se osigurala proizvodnja tih proizvoda. Krajnji cilj nije sama zaštita naziva i registracija oznake, već je to dodana vrijednost te prednost koju proizvođači mogu i moraju iskoristiti u plasmanu, marketingu i postizanju bolje cijene zaštićenih proizvoda. Proizvođači iz sektora mliječnog govedarstva te proizvođači žitarica, posebice kukuruza i pšenice, imaju veliki potencijal za diversifikaciju proizvodnje u proizvode s većom dodanom vrijednosti. Također, prepoznatljivost proizvoda povezana je i s prepoznatljivošću područja na kojem se on proizvodi, a što doprinosi jačanju turizma, ali i održivom razvoju ruralnih područja.

Razvojem ruralnog turizma otvaraju se prilike za razvoj apiturizma i apiterapije koji su u Hrvatskoj u zaćecima, a za njima je sve veće zanimanje. Važno je također povezivanje podsektora pčelarstva s voćarstvom zbog sve većeg značaja – primjerice oprašivanje voćnih vrsta, čime se doprinosi očuvanju prirode kao i kvaliteti voća. U sektoru grožđa i vina važno je podržati diverzifikaciju malih i srednjih vinogradara i organizaciju proizvođača s ciljem proizvodnje proizvoda s dodanom vrijednosti.

2.1.SO3.1.4 Threats

T1. Negativan utjecaj vanjskog tržišta i uvoza po niskim cijenama

T2. Promjenjivost tržišta i cijena poljoprivrednih proizvoda

T3. Utjecaj klimatskih promjena te usklađivanje s novim obvezama i standardima

T4. Negativni demografski trendovi posljedično uzrokuju i manjak radne snage u poljoprivredi

Niske otkupne cijene i uvoz jeftinijih proizvoda iz drugih država (u i izvan EU) proizvođačima žitarica predstavljaju najveću prijetnju za proizvodnju. Veliki uvoz je posebno izražen i u sektoru svinjogojstva. Hrvatska ima povoljne uvjete i dugu tradiciju u uzgoju svinja, ali već duže vrijeme (za vrijeme i prije ulaska u EU) trendovi u ovom sektoru su negativni i situacija nije logična s obzirom da relativno visoku potražnju prati konstantno smanjenje broja svinja u uzgoju (106.000 svinja u 2013., 99.000 svinja u 2018. godini). Domaća proizvodnja ne zadovoljava domaću potrošnju i uvoz svinjskog mesa je značajno visok. Proizvođači vina smatraju kako im kvaliteta i konkurentna cijena proizvoda daju prednost kad je riječ o uvozu iz drugih država (EU i izvan EU). Pored toga, proizvodnja nije standardizirana niti usklađena sa zahtjevima tržišta (naročito EU tržišta). Iako je cijena po kojoj se vino prodaje relativno niska u usporedbi sa cijenama drugih EU država, u nekim državama u regiji (npr. Republika Sjeverna Makedonija) cijene grožđa su još niže pa se veće vinarije svejedno često odlučuju za uvoz. U sektoru voćarstva, faktor koji ograničava razvoj tog sektora je plasman proizvoda koji je u velikoj mjeri povezan s manjom potražnjom zbog malog tržišta i niskim cijenama u trgovačkim lancima. Količina uvezenog voća koje uvelike premašuje količinu izvoza (150.000 tona voća se uvozi u Hrvatsku svake godine uz izvoz od samo 20.000 tona, većinom mandarine) ima negativan utjecaj na cijenu domaćeg voća koja se stalno smanjuje, a što u konačnici smanjuje isplativost proizvodnje i motivaciju poljoprivrednika za povećanje proizvodnje.

Promjenjivost tržišta i cijena svojstvena je tržištu poljoprivrednih proizvoda. Glavni uzrok tomu je neusklađenost između vremena ponude (koja je sezonska) i vremena potražnje (koja je sve manje sezonska). Upravo je to prijetnja s kojom se stalno suočavaju svi poljoprivredni proizvođači i može imati utjecaj na održivost prihoda i položaj poljoprivrednika u vrijednosnom lancu. Kroz mjere ZPP-a nudi se niz instrumenata i mjera kako bi se stabilizirale cijene i ponuda poljoprivrednih proizvoda. No, poremećaji tržišta su različiti i imaju različite učinke.

Prirodne nepogode u Hrvatskoj su sve učestalije, a razmjeri štetnih posljedica su sve veći i stvaraju veliko opterećenje za poljoprivrednike. Nepovoljni vremenski uvjeti (suša, tuča, poplave, mraz itd.) mogu

utjecati na proizvodnju glavnih poljoprivrednih proizvoda u Hrvatskoj, kao što su ozima pšenica i kukuruz. Istovremeno, smanjeno površinsko otjecanje može utjecati na podzemne vode, na zalihe pitke vode kao i raspoloživost vode za navodnjavanje.

Negativni demografski trendovi posljednjih godina (posebice izraženi u ruralnim područjima) su stvorili i manjak radne snage u poljoprivredi i prehrambenoj industriji. Ulaskom u EU, migracije radne snage, posebno mladih iz Hrvatske u druge države članice, dodatno su smanjile raspoloživost radne snage. Odlazak pretežno mladog stanovništva predstavlja prijetnju za generacijsku obnovu na poljoprivrednim gospodarstvima te predstavlja veliki problem za učinkovito obavljanje aktivnosti u ruralnom prostoru. Sve starija populacija (62% poljoprivrednika upisanih u Upisnik poljoprivrednika je starija od 55 godina, odnosno 39% je starije od 65 godina) dovodi u pitanje održivost i budućnost poljoprivredne proizvodnje i opskrbu hrane u Hrvatskoj.

2.1.SO3.1.5 Other comments

Nije primjenjivo.

2.1.SO3.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan
04	Povećati dodanu vrijednost poljoprivredne proizvodnje uz ulaganja u inovativne tehnologije	Visok	Yes
06	Unaprijediti horizontalnu i vertikalnu povezanost proizvođača	Srednji	Yes

2.1.SO3.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator
Sectoral - Fruit and Vegetables	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions	47.1.a.01. - Ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions	47.1.a.02. - Istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	ADV1(47(1)(b)) - advisory services and technical assistance, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, climate change adaptation and mitigation, the conditions of employment, employer obligations and occupational health and safety	47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	TRAINCO(47(1)(c)) - training including coaching and exchange of best practices, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, and climate change adaptation and mitigation, as well as the use of organised trading platforms and commodity exchanges on the spot and futures market	47.1.c.01. - Trening i/ili razmjena najboljih praksi	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	PROMO(47(1)(f)) - promotion, communication and marketing including actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the Union quality schemes and the importance of healthy diets, and at diversification and consolidation of markets	47.1.f.01. - Promidžba, komunikacija i marketing	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	QUAL(47(1)(g)) - implementation of Union and national quality schemes	47.1.g.01. - Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	SETUP(47(2)(a)) - setting up, filling and refilling of mutual funds by producer organisations and by associations of producer organisations recognised under Regulation (EU) No 1308/2013, or under Article 67(7) of this Regulation	47.2.a.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_01	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Apiculture products	ACTLAB(55(1)(c)) - actions to support laboratories for the analysis of apiculture products, bee losses or productivity drops, and substances potentially toxic to bees	55.1.c.01. - Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksičnih za pčele	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Apiculture products	PROMOBEES(55(1)(f)) - promotion, communication and marketing including market monitoring actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the quality of the apiculture products	55.1.f.01. - Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Wine	INWINE(58(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets in wine-growing farming systems, excluding operations relevant to the type of intervention provided for in point (a), processing facilities and winery infrastructure, as well as marketing structures and tools	58.1.b.01. - Ulaganja	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector
Sectoral - Wine	INFOR(58(1)(h)) - information actions concerning Union wines carried out in Member States encouraging responsible consumption of wine or promoting Union quality schemes covering designations of origin and geographical indications	58.1.h.01. - Informiranje	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector

Sectoral - Wine	PROMOWINE(58(1)(k)) - promotion carried out in third countries	58.1.k.01. - Promidžba	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector
RD	COOP(77) - Cooperation	77.01. - Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete	O.29. Number of beneficiaries receiving support to participate in official quality schemes
RD	COOP(77) - Cooperation	77.02. - Potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu	O.29. Number of beneficiaries receiving support to participate in official quality schemes
RD	COOP(77) - Cooperation	77.04. - Potpora za kratke lance opskrbe i lokalna tržišta	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)
RD	COOP(77) - Cooperation	77.05. - Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija	O.28. Number of supported producer groups and producer organisations

Overview

Iz ovih intervencija dodjeljivati će se potpora za bolju organizaciju poljoprivrednika u cilju postizanja većih prihoda te smanjenja broja sudionika u opskrbnom lancu.

Kako bi se poljoprivrednicima omogućio lakši plasman proizvoda velikim trgovačkim lancima i smanjila ovisnost o posrednicima, poticati će se njihova integracija u uspostavljanje proizvođačkih organizacija kroz koje će osigurati veću količinu proizvoda bolje kvalitete.

Širenje znanja i razvoj te primjena inovacija će se poticati kroz suradnju istraživačkog i poljoprivrednog sektora. Povezivanje poljoprivrednih i prehrambenih proizvođača i njihova suradnja u okviru EIP operativnih skupina doprinijeti će njihovom konkurentnijem sudjelovanju na tržištu. Kroz potporu za operativne grupe i pilot projekte ruralni dionici mogu iskoristiti mogućnosti rješavanja specifičnih problema u poljoprivredi i prehrambenoj industriji. Integracijom razmjerno velikog broja malih poljoprivrednih proizvođača poboljšat će se plasman poljoprivrednih proizvoda na tržištu smanjenjem koraka u lancu opskrbe što će izravno utjecati na povećanje njihove ekonomske dobiti. Ulaganja u horizontalnu i vertikalnu suradnju između sudionika u poljoprivredno-prerađivačkom lancu pridonijet će ostvarenju zajedničkih ciljeva s obzirom na razmjenu iskustava i principa rada. Dodanu vrijednost proizvod može postići i registriranjem oznake kvalitete po kojoj će proizvod biti prepoznatljiv na tržištu. Integracija proizvođača proizvoda sa zaštićenim oznakama izvornosti, zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla, ekološkim proizvodima i zajamčeno tradicionalnim specijalitetima poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda pridonijet će ostvarenju toga cilja.

2.1.SO3.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nije primjenjivo.

2.1.SO3.8 Selection of the result indicator(s)

Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	Target value [to be filled from section
--	--

R.10^{CU PR} - Better supply chain organisation Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	6.43 %
R.11/Fruit and Vegetables - Concentration of supply Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors	7.38 %

Justification of the selection of the result indicator(s) for this specific objective

U okviru specifičnog cilja 03 određen je doprinos za dva pokazatelja rezultata.

R.10^{PR} Bolja organizacija lanca opskrbe: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja sudjeluju u skupinama proizvođača, proizvođačkim organizacijama, lokalnim tržištima, kratkim lancima opskrbe i sustavima kvalitete kojima je dodijeljena potpora u okviru ZPP a

Ovaj pokazatelj određuje udio poljoprivrednih gospodarstava koja sudjeluju u skupinama proizvođača, proizvođačkim organizacijama, lokalnim tržištima, kratkim lancima opskrbe i sustavima kvalitete kojima je dodijeljena potpora u okviru ZPP a. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervenciju Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija, Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete, Potpora za kratke lance opskrbe i lokalna tržišta te intervencije u sektoru voća i povrća. Očekivana ciljna vrijednost je udio od 6,43% (8.650 poljoprivrednika bez duplog brojenja) u ukupnom broju poljoprivrednih gospodarstava (C.12 – 134.460, vrijednost 2016.) za sve intervencije koje doprinose ovom pokazatelju - intervencije u sektoru voća i povrća (Ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu, Istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje, Savjetodavne usluge i tehnička pomoć, Trening i/ili razmjena najboljih praksi, Promidžba, komunikacija i marketing, Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode, Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima), Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete, Potpora za kratke lance opskrbe i Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija. Najveći pojedinačni doprinos očekuje se od intervencije Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete (7.590). Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja za sve intervencije.

R.11 Koncentracija ponude: Udio vrijednosti utržene proizvodnje proizvođačke organizacije ili skupine proizvođača s operativnim programima u određenim sektorima

Ovaj pokazatelj određuje udio vrijednosti utržene proizvodnje proizvođačke organizacije ili skupine proizvođača s operativnim programima u određenim sektorima. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervencije u sektoru voća i povrća, a vrijednosti ključnih etapa su određene temeljem očekivanih vrijednosti utržene proizvodnje od strane proizvođačkih organizacija s odobrenim operativnim programima (6.000.000 EUR u 2023., odnosno 10.558.000 EUR u 2027.). Ciljna vrijednost je 7,38% a predstavlja udio utržene proizvodnje u odnosu na ukupnu vrijednosti proizvodnje sektora (143.060.000 EUR, Eurostat).

Pokazatelji R.10 i R.11 su specifični i direktno vezani uz ovaj specifični cilj.

Napomena: za sektorske intervencije u sektoru voća i povrća je doprinos pokazateljima rezultata određen i planiran temeljem dosadašnjeg iskustva iz odobrenih operativnih programa i očekivanja tijekom razdoblja 2023.-2027. Po odobrenju novih operativnih programa će se, po potrebi, doprinos pokazateljima rezultata (i planirane vrijednosti) prilagoditi (u skladu s nacrtom Provedbene uredbe o utvrđivanje pravila o metodama izračuna zajedničkih pokazatelja ostvarenja i rezultata utvrđenih u Prilogu I. Uredbi (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća).

2.1.SO3.9 Justification of the financial allocation

Potrebama identificiranim u okviru ovog specifičnog cilja planiran je financijski doprinos intervencija: Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija, Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u

sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode, Potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu, Potpora za kratke lance opskrbe i lokalna tržišta.

Ovom specifičnom cilju doprinose i intervencije čiji je financijski doprinos prikazan u drugim specifičnim ciljevima i to intervencije u sektoru pčelarstva (Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksičnih za pčele, Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda), intervencije u sektoru voća i povrća (osim intervencije Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama) te intervencije u sektoru vina (osim intervencije Restrukturiranje i konverzija vinograda).

Ukupno planirani iznos za intervencije koje doprinose ovom specifičnom cilju je 17.615.000 EUR-a (EU dio). Navedeni iznos je planiran kako bi se postigli ciljevi i u skladu se je s financijskim planom.

2.1.SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

2.1.SO4.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.SO4.1.1 Strengths

S1. Trend smanjenja emisije stakleničkih plinova

S2. Visoki udio šuma i šumskog zemljišta te travnjaka u ukupnom zemljištu

S3. Bogatstvo geotermalnim izvorima

S4. Dugogodišnja tradicija održivog gospodarenja šumama

Republika Hrvatska bilježi gotovo konstantan trend smanjenja emisije stakleničkih plinova. Poljoprivredni sektor odražava taj trend, te je emisija stakleničkih plinova u poljoprivredi smanjena za 10,99% u razdoblju 2010. – 2018. godine. U skladu s navedenim vezano za emisije iz kategorija crijevna fermentacija i gospodarenje stajskim gnojem vidljiv je konstantan pad emisije metana iz stočarstva od 2016. godine sa 60,67 kt na 55,24 kt u 2019. godini. Unutar PRR-a TOP-a 4.1.2. (“Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš“) odobreno 3.004.427 EUR potpore. Prema zaključku vanjskog vrednovanja PRR-a u Godišnjem izvješću o provedbi PRR-a za 2018. godinu, provedene mjere doprinijele su smanjenju emisija stakleničkih plinova i amonijaka iz poljoprivrede za minimalno 1% u odnosu na ukupne emisije iz poljoprivrede u RH.

Potencijal za ponor ugljika predstavlja 3.800 pojedinačnih lokaliteta i 8 velikih kompleksnih močvarnih područja koja uključuju 203 km² cretova i tresetišta koji se ne obrađuju.

Šume i travnjaci značajno doprinose ublažavanju posljedica klimatskih promjena kao i njihovoj prilagodbi, kroz smanjenje emisije stakleničkih plinova i sekvencijalno ugljika te proizvodnji biomase za sektore biogospodarstva. Šume i šumsko zemljište u Republici Hrvatskoj pokrivaju 49,3% ukupne kopnene površine. Prema podacima Europske komisije, površina trajnih travnjaka i livada u Republici Hrvatskoj pokriva 607.560 ha, odnosno 40,6 % korištenih poljoprivrednih površina što je iznad EU prosjeka od 31 %.

Prema podacima hrvatske Agencije za ugljikovodike, Republika Hrvatska ima bogatstvo geotermalnih izvora, a Panonski bazen ima za čak 60 % viši geotermalni gradijent od europskog prosjeka. Geotermalne elektrane mogu raditi s faktorom kapaciteta i do 95 %, a geotermalni sustavi mogu pružiti hlađenje, grijanje i toplu vodu iz iste instalacije.

Kao rezultat dugogodišnje tradicije (više do 250 godina gospodarenja) šume u RH su još uvijek visokog stupnja prirodnosti u odnosu na druge članice EU. Takva prirodnost odlikuje ponajprije prirodnim

sastavom glavnih vrsta drveća, ali i značajnom biološkom, ekološkom i genetskom raznolikosti koja predstavlja sveobuhvatni potencijal za održivo gospodarenje šumama.

2.1.SO4.1.2 Weaknesses

W1. Loše stanje sustava za navodnjavanje i odvodnju te mali udio površina pod navodnjavanjem

W2. Mala zastupljenost proizvodnje u zaštićenim prostorima

W3. Mali udio proizvodnje energije iz biomase i bioplina

W4. Nedovoljna provedba mjera za poticanje sekvenciranja ugljika

W5. Velik udio degradiranih šuma

Iako su suše česte (javljaju se svakih 3 do 5 godina) i smanjuju urod za 20-70% (detalji u O7 Dostatne količine vode za navodnjavanje), u razdoblju 2013.–2016. godine najviše štete hrvatskoj poljoprivredi nanijele su poplave. Prema Planu upravljanja vodnim područjem 2016. – 2021. (Vlada Republike Hrvatske, 2016.), većina postojećih melioracijskih sustava u lošem je stanju, što je posljedica velike usitnjenosti privatnih posjeda (prosječna veličina ARKOD parcele u 2019. godini iznosila je 0,83 ha) i nedovoljnog održavanja zbog nedostatka novčanih sredstava. Infrastruktura za navodnjavanje je nerazvijena i prevladavaju individualni, nekontrolirani, raspršeni i neracionalni načini korištenja vode u poljoprivredi. Unutar PRR kroz TOP 4.3.1. zbog dugotrajnog postupka ishoda dokumentacije i gradnje sustava navodnjavanja nije došlo do značajnijeg pomaka u odnosu na ciljeve (65.000 ha do 2020. godine). U okviru tipa operacije 4.3.1. ugovoreno je 17 projekata ukupne vrijednosti 666.356.645,98 kuna, a njihovom realizacijom stvorit će se preduvjeti za navodnjavanje 6.959,70 hektara poljoprivrednih površina. Prema planu Hrvatskih voda u pripremi je 27 projekata kojima bi se trebalo navodnjavati dodatnih 19.452 hektara.

Prema podacima Eurostata, Hrvatska je 2016. godine imala ukupno 620 ha zaštićenih prostora (staklenici, plastenici, odnosno visoki tuneli). Iako je u odnosu na 2013. godinu, to porast od 120 ha, zastupljenost zaštićenih prostora u odnosu na korištenu poljoprivrednu površinu je u usporedbi sa zemljama sa sličnim klimatskim prilikama (Italija, Španjolska), niska. Iako su unutar PRR ulaganja u proizvodnju u zaštićenim prostorima imala uvećani iznos maksimalne vrijednosti potpore u odnosu na neke druge sektore, financirano je u izgradnju i opremanje samo 27,2 ha zaštićenih prostora u iznosu od 17,3 milijuna eura.

U Republici Hrvatskoj prema C. 42 ukupna proizvodnja obnovljive energije u 2018. godini iznosila je 2392,2 kToe, od čega iz poljoprivrede 65,7 kToe, a šumarstva 1496,5 kToe. Iako je vidljiv trend rasta instaliranog kapaciteta za proizvodnju električne energije iz bioplina i biomase, udio je i dalje malen (14,10% u 2018). Prema Završnom izvješću o vrednovanju mjera PRR za potrebe GIP-a u 2019. godini, intervencije u okviru PRR-a imale su neznatan doprinos u opskrbi i korištenju obnovljivih izvora energije, nusproizvoda, otpada i ostataka te drugih neprehrambenih sirovina u svrhu biogospodarstva, posebno iz razloga jer je jedinih 6 do tada isplaćenih projekata ulagalo u sunčane elektrane. Slabo ulaganje ili neulaganje u obnovljive izvore energije povezano s nedovoljnom sviješću potencijalnih korisnika o prednostima korištenja obnovljivih izvora energije, kao i trenutnim fokusom na unaprjeđenje modernizacije i konkurentnosti. Važno je spomenuti povezanost ovog segmenta s mogućnostima prodaje energije, s obzirom na ograničenje korištenja samo za potrebe gospodarstva i s tim u svezi elementa državne potpore.

Republika Hrvatska se prema Europskoj agenciji za okoliš ubraja u skupinu od 3 države članice s najvećim kumulativnim udjelom šteta od ekstremnih vremenskih i klimatskih događaja u odnosu na bruto nacionalni proizvod. Iako se unutar PRR broj zahtjeva za Mjeru 17. povećava (7.011 zahtjeva u 2018. godini u odnosu na 3.077 u 2017. godini), postotak broja zahtjeva u odnosu na ukupni broj poljoprivrednika u Upisniku poljoprivrednika je i dalje iznimno nizak (5,28%, odnosno 9.006 zahtjeva za

potporu u odnosu na 170.662 poljoprivrednika upisana u Upisnik).

Kako u Republici Hrvatskoj CO₂ ima najveći udio u GHG, unutar PRR-a korisnicima su na raspolaganju bile investicije u razvoj šumskog područja, konverzija degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura, te operacije koje se odnose na održavanje trajnih travnjaka te zatravnjivanje i održavanje zatravnenosti trajnih nasada, uz neizravan doprinos (unutar M1, M2, M3, M11 i M17). U GIP-u za 2018. godinu je navedeno kako je provedba tipova operacija koje izravno i neizravno doprinose pohrani i sekvestraciji ugljika u poljoprivredi i šumarstvu niska. Naime, ukupna površina poljoprivrednog i šumskog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju koji pridonose sekvestraciji ili pohrani ugljika je iznosila 5.054 ha, odnosno 0,13 % ukupne poljoprivredne i šumske površine, dok je u odnosu na ukupna sredstva alocirana PRR-om apsorpcija neznatna. Za sve tipove operacija koji izravno i neizravno doprinose sekvestraciji ugljika, isplaćeno je 140.191.919 EUR. Međutim, od tog iznosa se samo 39.633 EUR odnosi na tip operacije 10.1.7. (izravni doprinos). S obzirom na nedovoljno provođenje operacija koje doprinose poticanju pohrane i sekvestraciji ugljika zbog malog interesa potencijalnih korisnika, male površine koje doprinose sekvestraciji/pohranjivanju ugljika te visoki udio emisija CO₂, vidljivo je kako postoji značajan prostor za napredak u ovom području.

Veliki je udio degradiranih oblika šumskih sastojina koje se prostiru na 533.828 ha što predstavlja 22,22% šuma u RH (Šumskogospodarska osnova područja RH 2016-2025). Struktura šuma prema uzgojnom obliku ukazuje da se gospodarenje šumama s ekonomskog gledišta isključivo odvija u šumama sjemenjača kojih ima 0,9 milijuna hektara (55.3%) i koje osiguravaju najvrjednije drvene sortimente.

2.1.S04.1.3 Opportunities

O1. Velika količina dostupne biomase za korištenje u biogospodarstvu te mogućnosti proizvodnje dodatne biomase

O2. Intenziviranje prakse raznolikost usjeva, uzgoj postrnih usjeva i zelenog pokrova

O3. Primjena novih tehnologija i alata za bolju prilagodbu i ublažavanje klimatskih promjena

O4. Smanjenje potrošnje energije u poljoprivredi kroz energetska učinkovitost

O5. Dostatne količine vode za navodnjavanje

O6. Povećana razina svjesnosti o potrebi prelaska na održive sustave gospodarenja

O7. Povećanje iskoristivosti potencijala šumske biomase

Od početka provedbe Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. - 2020. (PRR) zamijećen je značajan porast korisnika mjera koje imaju pozitivan doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenje emisija stakleničkih plinova i poboljšanje sekvestracije ugljika. Osim ekološke poljoprivrede, koja postaje sve značajniji sustav proizvodnje, pozitivnom utjecaju na klimu i okoliš doprinose intervencije iz mjere 10 Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene. Dio ovih operacija značajno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena kroz očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti, poboljšanje kvalitete tla, smanjenje erozije (C. 41 2,4 t/ha 2016. godine, uz prosječno godišnje smanjenje erozije u razdoblju 2010.-2016. od 23,7%, što je znatno iznad EU prosjeka koji iznosi 0,4%).

Prosječna produktivnost u biogospodarstvu Hrvatske ispod je prosjeka u EU-28. Dokument „Razvoj održivog i kružnog biogospodarstva u Hrvatskoj: mogućnosti i izazovi“, izrađen u suradnji sa Svjetskom bankom, ističe potencijal koji Hrvatska ima za prijelaz u održivo kružno biogospodarstvo s obzirom na raspoložive površine zemljišta i morske prirodne resurse. Veliki potencijalni i trenutno nedovoljno iskorišteni resurs je neprehrambena biomasa od otpada i ostataka u poljoprivredno-prehrambenim sustavima. Biomasa predstavlja veliki potencijal u proizvodnji energije iz obnovljivih izvora energije, čiji je ukupni tehnički potencijal biomase 74,01 – 158,91 PJ /godišnje, ne računajući na povećanje površina

pod kulturama kratke ophodnje ili drugim energetske usjevima. U proizvodnji bioplina utvrđen je i značajan potencijal za mikro (iz mokrog gnoja) i mala (iz mokrog gnoja i biootpada te drvene biomase) kogeneracijska postrojenja, gdje je potencijal izgradnje od ova tri oblika 955 MW. Stoga je uzimajući u obzir cjelokupnu trenutnu instaliranu snagu za proizvodnju energije iz bioplina i biomase od 287,83 MW prema registriranim objektima u Registru obnovljivih izvora energije i kogeneracije te povlaštenih proizvođača (Ministarstvo zaštite okoliša i energetike Republike Hrvatske, 2020.), potencijal razvoja je neupitan.

Primjena praksi koje se odnose na diverzifikaciju usjeva, uzgoj postrnih usjeva i zelenog pokrova te uzgoj kultura koje fiksiraju dušik otvara mogućnosti kako prilagodbe na klimatske promjene, tako i ublažavanja istih. Iako su se ove prakse unutar zelenih plaćanja počele su se provoditi od 2015. godine, utvrđena je njihova neravnomjerna i nedovoljna zastupljenost, te ih je zbog njihovog značaja važno intenzivirati u poljoprivrednoj proizvodnji.

Sve dostupniji i kvalitetniji IT alati i sustavi (npr. upotreba satelitskih snimaka programa Sentinel, ortofotosnimke, upotreba dronova) za bolje upravljanje cjelokupnim prostorom, pa time i poljoprivrednom proizvodnjom povećavaju mogućnost predviđanja odnosno prognoziranja određenih događaja na određenom području. Usluge koje omogućuje primjena ovih IT sustava i alata mogu znatno doprinijeti prilagodbi ili ublažavanju klimatskih promjena, bez velikih oscilacija nivoa proizvodnje osiguravajući konstantni izvor prihoda i sigurnost poljoprivrednika.

Iako potrošnja energije u poljoprivredi ne predstavlja značajni udio (6,8% u 2018. godini, odnosno 9,84 PJ od 144,12 PJ), očekivan je porast. Razlog tome su česte neuobičajeno visoke temperature za potrebe hlađenja objekata za držanje životinja ili skladištenje voća i povrća. Dodatno smanjenje potrošnje energije moguće je kroz energetske obnovu poljoprivrednih objekata ili uvjetovanje nove gradnje u skladu s pravilima energetske učinkovitosti.

Republika Hrvatska posjeduje iznimno vodno bogatstvo koje pruža mogućnost održivog navodnjavanja uz očuvanje voda u skladu s Direktivom 2000/60/EK o uspostavi zajedničkog okvira za vodnu politiku (SL L 327, 22.12.2000.) i Direktivom Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla. Prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. (Vlada Republike Hrvatske, 2016.) raspoloživo je 111.660 milijuna m³ vode godišnje ukupno, odnosno 26.059 m³/st. vode godišnje te se prema tom parametru Hrvatska nalazi u vrhu EU (Podatak za RH nije dostupan na Eurostatu). Održivo navodnjavanje podrazumijeva prakse koje ne iscrpljuju zalihe slatke vode i učinkovito sprječavaju gubitke vode u cijelom sustavu.

Povećanjem iskoristivosti potencijala šumske biomase doprinosi se ostvarenju cilja povećanja potrošnje energije na 36,4 % dobivene iz obnovljivih izvora do 2030. godine.

2.1.S04.1.4 Threats

T1. Učestalije ekstremne vremenske i klimatske pojave i njihov negativan utjecaj na poljoprivredu i šumarstvo

T2. Poremećaji na tržištu energenata, sirovine i osiguranja

T3. Sporo vidljivi rezultati intervencija mogu obeshrabriti korisnike za daljnje aktivnosti

Promatrajući samo srednju godišnju temperaturu u posljednje četiri godine u Hrvatskoj zabilježena viša temperatura od višegodišnjeg prosjeka i to u kategorijama ekstremno toplo i vrlo toplo. Srednja godišnja temperatura je viša od višegodišnjeg prosjeka od 2011. godine pa se ovaj trend očekuje i u budućnosti. Iz javno dostupnih podataka Ministarstva financija za štete od elementarnih nepogoda u 2013. i 2014. godini te podatka Ministarstva poljoprivrede o štetama koje je u 2016. godine prouzročio mraz, vidljiva je klimatska varijabilnost, koja je u tri godine prouzročila štetu od ukupno 3 milijarde HRK. Osim već navedenih nepogoda štete poljoprivredi uzrokuju snježne oborine, jaki vjetrovi i tuča. Zbog nerazvijenog

sustava navodnjavanja i drenaže, a osobito zbog niskog sadržaja humusa (C. 40 13,34 g kg⁻¹, izvor: Projekt određivanja područja sa prirodnim ograničenima ili ostalim posebnim ograničenjima s kalkulacijama uz utvrđivanje vrijednosti kontekst indikatora br. 41 „Organska tvar u tlu“ i br. 42 „Erozija tla vodom“, 2018. godina) u poljoprivrednim tlima, hrvatska poljoprivreda je izrazito ranjiva na klimatske promjene. Najveću ugrozu u skladu s procjenom za razdoblje do 2050. godine predstavljaju s jedne strane nedostatak vode i sve dulja sušna razdoblja, a s druge strane poplave. Tla koja su zbijena, imaju loš vodozračni omjer i niski sadržaj humusa, bit će podložna poplavama odnosno stagnirajućim vodama što smanjuje prinos. Unutar PRR-a za TOP 5.2.1. Obnova poljoprivrednog zemljišta i poljoprivrednog potencijala. do sada je ugovorena potpora od 61,4 milijuna kuna (APPRRR, 2020), što upućuje na učestalost katastrofalnih događaja i potrebe poljoprivrednika da osiguraju nastavak proizvodnje.

Na šumskom zemljištu se za razdoblje do 2050. predviđa pomicanje fenoloških faza šumskog drveća, smanjenje produktivnosti pojedinih šumskih ekosustava, veća učestalost šumskih požara uz produljenje njihove sezone. Također, vrlo je moguće pomicanje rasprostranjenosti šumskih vrsta i štetnika, uključujući i invazivne vrste. U slučaju povećanja učestalosti i intenziteta negativnih vremenskih pojava (ledoloma, vjetroloma i sl.) moguće su štete i unutar velikih šumskih ekosustava.

Zbog pandemije bolesti Sars-COV-2 virusa (COVID-19) koja je 2020. godine zahvatila gotovo cijeli svijet, u pitanje je dovedeno funkcioniranje tržišta, gdje rast cijena sirovina može dovesti u pitanje dohodak poljoprivrednika. Time pitanja zaštite klime i okoliša za poljoprivrednike uglavnom postaju sekundarna. Nadalje, tržište osiguranja koje bilježi rast u posljednjih nekoliko godina, uslijed čestih isplata šteta moglo bi reagirati povećanjem cijena polica, što bi za posljedicu moglo imati odvratajući efekt.

Unatoč dugoročnoj isplativosti ulaganja u prilagodbu ili ublažavanje klimatskih promjena, slabi povrat investicija kroz početno razdoblje može dovesti do nezainteresiranosti korisnika za takvu vrstu ulaganja. Uz navedeno, korisnicima nisu u značajnoj mjeri prihvatljive intervencije čiji je učinak prvenstveno smanjenje GHG emisija, a kojima se potpora ostvaruje na godišnjoj razini u obliku nadoknade gubitka prihoda ili povećanih troškova korisnicima, iz razloga što za iste trebaju preuzeti višegodišnju obvezu.

2.1.SO4.1.5 Other comments

Nije primjenjivo.

2.1.SO4.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan
07	Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena	Visok	Yes
08	Povećati korištenje energije iz obnovljivih izvora u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi	Srednji	Yes

2.1.SO4.3 Identification of the relevant (elements of) national plans emanating from the legislative instruments referred to in Annex XI of the CAP plan Regulation that have been taken into account in the CAP plans' needs assessment for this specific objective

Potreba 7 Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena povezana je sa četiri strateška dokumenta:

1. Strategija upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. godine i Akcijski plan upravljanja rizicima od katastrofa 2021. - 2024. za provedbu Strategije upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. godine uključuje dva strateška ciljeva povezana s Potrebom 7:

- Strateški cilj 1. Smanjenje najvećih rizika od katastrofa koje se postiže jačanjem sposobnosti za oporavak, rekonstrukciju, održiv razvoj i prevenciju

- Strateški cilj 2. Povećanje spremnosti za upravljanje katastrofama koje se postiže jačanjem spremnosti te jačanjem sposobnosti za odgovor na katastrofe i ublažavanje negativnih posljedica prijetnji

2. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu i Akcijski plan provedbe Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu ([NN 46/20](#)), uključuje sljedeće mjere:

P-02 Povećanje prihvatnog kapaciteta poljoprivrednog tla za vodu

P-03 Primjena primjerene obrade tla (npr. konzervacijska obrada tla i ostali načini reducirane obrade tla)

P-05 Integriranje rizika od klimatskih promjena pri razvoju sustava navodnjavanja

P-06 Primjena antierozivnih mjera

3. [Integrirani nacionalni energetske i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine](#) uključuje sljedeće mjere:

POLJ-2 Poboljšanje stočarskih gospodarstava i sustava gospodarenja stajskim gnojem

POLJ-6 Unaprjeđivanje i promjena sustava obrade tla (npr. konzervacijska obrada tla i ostali načini reducirane obrade tla)

POLJ-7 Proširenje plodoreda s većim učešćem leguminoza

POLJ-8 Intenziviranje plodoreda korištenjem međuusjeva

POLJ-10 Poboljšanje metoda primjene organskih gnojiva

POLJ-12 Hidromelioracijski zahvati i sustavi zaštite od nepogoda

LUF-6 Gospodarenje pašnjacima

4. Strategija niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu i Akcijski plan provedbe Strategije niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske od 2021. do 2025. godine ([NN 63/21](#)) uključuje sljedeće mjere:

MAG 4. Anaerobna razgradnja stajskog gnoja i proizvodnja bioplina

MAG 2. Poboljšanje stočarskih gospodarstava i sustava gospodarenja stajskim gnojem

MAG 6. Unaprjeđivanje i promjena sustava obrade tla (reducirana obrada)

MAG 7. Proširenje plodoreda s većim učešćem leguminoza

MAG 8. Intenziviranje plodoreda

MAG 12. Hidromelioracijski zahvati i sustavi zaštite od nepogoda

MAG 15. Sakupljanje i obrada poljoprivrednih nasada i ostataka za korištenje u energetske svrhe

Potreba 8 Povećati korištenje energije iz obnovljivih izvora u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji povezana je s dva strateška dokumenta:

1. [Integrirani nacionalni energetska i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine](#) uključuje sljedeće mjere:

POLJ-4 Anaerobna razgradnja stajskog gnoja i proizvodnja bioplina

POLJ-15 Sakupljanje i obrada poljoprivrednih nasada i ostataka za korištenje u energetske svrhe

OIE-1 Informiranje, edukacija i povećanje kapaciteta za korištenje OIE

ES-2 Izgradnja i korištenje spremnika energije

2. Strategija niskougličnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu i Akcijski plan provedbe Strategije niskougličnog razvoja Republike Hrvatske od 2021. do 2025. godine ([NN 63/21](#)) uključuje sljedeće mjere:

MAG 4. Anaerobna razgradnja stajskog gnoja i proizvodnja bioplina

MAG 15. Sakupljanje i obrada poljoprivrednih nasada i ostataka za korištenje u energetske svrhe

2.1.SO4.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	31.01. - Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	31.02. - Pašarenje na pašnjacima	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	31.04. - Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	31.06. - Konzervacijska poljoprivreda	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
Sectoral - Fruit and Vegetables	CLIMA(47(1)(i)) - actions to mitigate and to adapt to climate change	47.1.i.01. - Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Wine	RESTRVINEY(58(1)(a)) - restructuring and conversion of vineyards	58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	70.02. - Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	70.04. - Ekološki uzgoj	O.17. Number of hectares or number of other units benefitting from support for organic farming
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.03. - Korištenje obnovljivih izvora energije	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.10. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	74.01. - Potpora za sustave javnog navodnjavanja	O.22. Number of supported infrastructures investment operations or units

Overview

Odabrane intervencije Strateškog plana, koje će se provoditi na nacionalnoj razini doprinose ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjenama te su sukladne ciljevima i mjerama iz nacionalnih strateških i planskih dokumenata:

- Strategija poljoprivrede 2020. – 2030. „Više od farme“
- Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske (NN 30/09)
- Strategija prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske do 2040. s pogledom na 2070. (NN 46/20)
- Strategija niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu i Akcijski

plan provedbe Strategije niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske od 2021. do 2025. godine

- Integrirani nacionalni energetska i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine.

Eko sheme Intenzivirana raznolikost usjeva/nasada i Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina doprinose prilagodbi poljoprivredne proizvodnje na klimatske promjene i ublažavanju klimatskih promjena. Eko sheme Pašarenje na pašnjacima i Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti uz doprinos očuvanju biološke raznolikosti ima veliku važnost u sekvencijama ugljika čime se značajno ublažavaju utjecaj klimatskih promjena na poljoprivredu. Eko sheme intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina, Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama i Konzervacijska poljoprivreda imaju važnost kako u prilagodbi poljoprivredne proizvodnje na klimatske promjene tako i u ublažavanju istih. U ovome segmentu važno je spomenuti i intervencije iz II stupa: Ekološka poljoprivreda i Sektorske intervencije za voće i povrće. S obzirom na sve učestalija dugotrajnija sušna razdoblja u vrijeme vegetacije poljoprivrednih kultura investicijska intervencija Potpora za sustave javnog navodnjavanja značajno će doprinijeti prilagodbi poljoprivrede klimatskim promjenama. Investicijska intervencija usmjerena na korištenje obnovljivih izvora energije u poljoprivredi također će doprinijeti ublažavanju klimatskih promjena.

2.1.SO4.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nije primjenjivo.

2.1.SO4.7 Are you planning CAP contribution towards the LIFE programme (only for SO4, SO5, SO6)
: **No**

2.1.SO4.8 Selection of the result indicator(s)

Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	Target value [to be filled from section 2.3]
R.12 - Adaptation to climate change Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation	51.18 %
R.14^{PR} - Carbon storage in soils and biomass Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)	52.00 %
R.15^{CU} - Green energy from agriculture and forestry and from other renewable sources Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)	28.00 MW
R.16^{CU} - Investments related to climate Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials	0.16 %
R.22^{PR} - Sustainable nutrient management Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management	14.22 %
R.27^{CU} - Environmental or climate-related performance through investment in rural areas Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas	130.00
R.29^{PR} - Development of organic agriculture Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and	12.03 %

Justification of the selection of the result indicator(s) for this specific objective

U okviru specifičnog cilja 04 određen je doprinos za ukupno sedam pokazatelja rezultata.

R.12 Prilagodba klimatskim promjenama: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za poboljšanje prilagodbe klimatskim promjenama

Ovaj pokazatelj određuje udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za poboljšanje prilagodbe klimatskim promjenama. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za sljedeće intervencije: eko shemu Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina, eko shemu Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina, eko shemu Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama i eko shemu Konzervacijska poljoprivreda te sektorsku intervenciju za voće i povrće Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama. Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 52,18% (odnosno 770.000 ha) a izračunava se kao udio očekivanog broja ha obuhvaćenim obvezama za koje je dodijeljena potpora za poboljšanje prilagodbe klimatskim promjenama unutar pojedinačnih intervencija koje ovom pokazatelju doprinose u odnosu na ukupan broj ha korištene poljoprivredne površine (C.17 - 1.504.450 ha, vrijednost 2019.). Vrijednost ključnih etapa je ista kao i ciljna vrijednost tijekom godina.

R.14^{PR} Skladištenje ugljika u tlu i biomasi: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za smanjenje emisija, održavanje i/ili povećanje skladištenja ugljika (uključujući trajni travnjak, trajne nasade s trajnim zelenim pokrovom, poljoprivredno zemljište u vlažnim područjima i tresetištu)

Ovaj pokazatelj određuje udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za smanjenje emisija, održavanje i/ili povećanje skladištenja ugljika (uključujući trajni travnjak, trajne nasade s trajnim zelenim pokrovom, poljoprivredno zemljište u vlažnim područjima i tresetištu). Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za sljedeće intervencije: Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama, eko shemu Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina, eko shemu Pašarenje na pašnjacima, eko shemu Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama, eko shemu Konzervacijska poljoprivreda i eko shemu Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV). Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 52% (odnosno 782.350 ha) a izračunava se kao udio očekivanog broja ha obuhvaćenim obvezama za koje je dodijeljena potpora za smanjenje emisija, održavanje i/ili povećanje skladištenja ugljika unutar pojedinačnih intervencija koje ovom pokazatelju doprinose u odnosu na ukupan broj ha korištene poljoprivredne površine (C.17 - 1.504.450 ha, vrijednost 2019.). Vrijednost ključnih etapa je ista kao i ciljna vrijednost tijekom godina.

R.15 Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora: Ulaganja u kapacitete za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, uključujući biološke (u megavatima), za koja je dodijeljena potpora

Ovaj pokazatelj određuje ulaganja u kapacitete za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, uključujući biološke (u megavatima), za koja je dodijeljena potpora. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervenciju Korištenje obnovljivih izvora energije, Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju za operacije ulaganja u obnovljive izvore energije te sektorska intervencije za voće i povrće Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama. Očekivana ciljna vrijednost je 28 MW a vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja

R.16 Ulaganja povezana s klimom: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u okviru ZPP-a kojima se doprinosi ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama te proizvodnji obnovljive energije ili biomaterijala

Ovaj pokazatelj određuje udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u okviru ZPP-a kojima se doprinosi ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama te proizvodnji

obnovljive energije ili biomaterijala. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervenciju Restrukturiranje i konverzija vinograda, ulaganja u okviru sektorske intervencije za voće i povrće Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama, Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju i Korištenje obnovljivih izvora energije. Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 0,15% a izračunava se kao udio očekivanog broja podržanih poljoprivrednih gospodarstava (210) unutar pojedinačnih intervencija (bez dvostrukog brojanja) za sve intervencije koje ovom pokazatelju doprinose u odnosu na ukupan broj poljoprivrednih gospodarstava (C.12 – 134.460, vrijednost 2016.). Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja.

R.22^{PR} Održivo gospodarenje hranjivim tvarima: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza povezanih s poboljšanjem gospodarenja hranjivim tvarima za koje je dodijeljena potpora

Ovaj pokazatelj određuje udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza povezanih s poboljšanjem gospodarenja hranjivim tvarima za koje je dodijeljena potpora. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervencije eko shemu Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina i Ekološki uzgoj. Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 14,22% (odnosno 213.985 ha), a izračunava se kao udio očekivanog broja ha obuhvaćenim obvezama za koje je dodijeljena potpora unutar intervencije koja ovom pokazatelju doprinosi u odnosu na ukupan broj ha korištene poljoprivredne površine (C.17 - 1.504.450 ha, vrijednost 2019.). Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja.

R.27 Uspješnost u području okoliša ili klime ostvorena ulaganjem u ruralna područja: Broj operacija kojima se doprinosi ciljevima okolišne održivosti te ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama u ruralnim područjima

Ovaj pokazatelj određuje broj operacija kojima se doprinosi ciljevima okolišne održivosti te ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama u ruralnim područjima. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervenciju Potpora za sustave javnog navodnjavanja i Potpora za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi. Infrastruktura koja će se izgraditi unutar intervencije Potpora za sustave javnog navodnjavanja koristit će se isključivo za navodnjavanje te se intervencija odnosi na izgradnju novog cjelovitog sustava javnog navodnjavanja. Kod provedbe projekata javnog navodnjavanja, potpora se ne dodjeljuje za sustav navodnjavanja na farmi, već je potpora za izgradnju sustava koji će omogućiti navodnjavanje farmerima na njihovim parcelama/površinama (ulaganja su do parcela farmera) i stoga se navedena intervencija direktno povezuje sa pokazateljem R.27 (a ne R.9). Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 130, a izračunava se kao ukupan broj operacija kojima se doprinosi ciljevima okolišne održivosti te ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama u ruralnim područjima za sve intervencije koje ovom pokazatelju doprinose, a kako slijedi: Potpora za sustave javnog navodnjavanja – 16 i Potpora za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi - 114. Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja.

R.29^{PR} Razvoj ekološke poljoprivrede: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) za koju se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a za ekološku poljoprivredu, pri čemu je održavanje ekološke poljoprivrede odvojeno od prelaska na nju

Ovaj pokazatelj određuje udio korištene poljoprivredne površine (KPP) za koju se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a za ekološku poljoprivredu, pri čemu je održavanje ekološke poljoprivrede odvojeno od prelaska na nju. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervenciju Ekološki uzgoj. Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 12,02% a izračunava se kao ukupan planirani broj ha obuhvaćen intervencijom (180.966 ha) u odnosu na ukupan broj ha korištene poljoprivredne površine (C.17 - 1.504.450 ha, vrijednost 2019.). Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja s planiranim godišnjim porastom tijekom razdoblja provedbe (155.715 ha u 2024., 180.966 ha u 2028.).

Pokazatelji rezultata R.12, R.14, R.15, R.16, R.22, R.27 i R.29 su specifični i direktno vezani uz ovaj

specifični cilj.

2.1.SO4.9 Justification of the financial allocation

Potrebama identificiranim u okviru ovog specifičnog cilja planiran je financijski doprinos sljedećih intervencija:

-Korištenje obnovljivih izvora energije

-Potpora za sustave javnog navodnjavanja

-Eko sheme: Intenzivirana raznolikost usjeva/nasada, Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti i Pašarenje na pašnjacima

Ovom specifičnom cilju doprinose i intervencije čiji je financijski doprinos prikazan u drugim specifičnim ciljevima: Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama, Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina, Konzervacijska poljoprivreda, Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama (intervencija u sektoru voća i povrća), Restrukturiranje i konverzija vinograda (intervencija u sektoru vina), Ekološki uzgoj (održavanje i prijelaz).

Ukupno planirani iznos je 355.123.920 EUR-a (EU dio). Navedeni iznos je planiran kako bi se postigli ciljevi i u skladu se je s financijskim planom.

Intervencijama iz EPFRR-a u okviru ovog specifičnog cilja se doprinosi i obvezi iz stavka 1. članka 93. Uredbe (EU) br. 2021/2115.

2.1.SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency

2.1.SO5.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.SO5.1.1 Strengths

S1. Provedba mjera PRR-a koje doprinose boljem gospodarenju tlom

S2. Smanjeno korištenje pesticida i mineralnih gnojiva, povećana uporaba organskih gnojiva

S3. Visoki udio šuma, šumskog zemljišta i travnjaka u ukupnom zemljištu te FSC certifikat šuma

Porast broja poljoprivrednika koji održivo upravljaju prirodnim resursima prati trend povećanja površina pod poljoprivrednu-okolišnim mjerama, prvenstveno provedbom mjere 10 Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene (M10) i mjere 11 Ekološki uzgoj (M11) u kojima bilježimo porast broja korisnika i površina, odnosno sredstava koja se izdvajaju za te mjere.

Ekološka proizvodnja u razdoblju 2014.-2019. bila je zastupljena u sljedećim postocima: 2014. – 4,0%; 2015. – 4,9%; 2016. -6,1%; 2017.- 6,5 %; 2018. -6,9 %; 2019. – 7,2% (C 33). U skladu s podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, M10 u razdoblju 2015.-2019. godini bila je zastupljena u sljedećim postocima: 2015. – 0,03%; 2016. - 0,2%; 2017.- 0,3 %; 2018. – 0,6 %; 2019. – 2,3%. Nužno je napomenuti da se poljoprivredno-okolišne mjera tipa M10 nisu provodile u RH do 2015. godine, dok se M11 provodila od 2001. godine.

U kontekstu erozije tla podaci za Republiku Hrvatsku pokazuju više vrijednosti procijenjene erozije tla poljoprivrednih površina i travnjaka u 2000. i 2010. godini u odnosu na EU prosjek, međutim ohrabruje vrijednost za 2016. godinu koja je približna EU prosjeku (Tablica 2: Postotak procijenjene erozije tla uzrokovana djelovanjem vode - područja pogođena visokim stopama erozije u Republici Hrvatskoj i na razini EU-a (poljoprivredne površine, šume i polu-prirodna područja)).

Godišnje izvješće o provedbi PRR-a (GIP) pokazuje da je u 2019. godini postignuto preko 100 % cilja T12, određenog kao postotak poljoprivrednog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju radi boljeg gospodarenja tlom i/ili sprečavanja erozije. Ciljana vrijednost od 5,18 % poljoprivrednog zemljišta premašena je te su ugovori sklopljeni na 7,5% poljoprivrednog zemljišta. To je prvenstveno rezultat porasta ukupnih površina na kojima se provode M11 (2015. godine - 69.248 ha, a 2019. godine -101.710 ha) i M10 (2015. godine - 596 ha, a 2019. godine - 34.269 ha za sve tipove operacija).

Izravni doprinos sprječavanju erozije tla i boljem upravljanju tlom dale su podmjera 1.1., tip operacije 1.1.1. „Strukovno osposobljavanje za višestruku sukladnost, paket mjera poljoprivrede, okoliš i klimatske promjene, ekološki uzgoj“, podmjera 2.1., tipovi operacije 2.1.1. „Savjetovanje o višestrukoj sukladnosti, mjerama „Poljoprivrede, okoliš i klimatske promjene“ i „Ekološki uzgoj““ i 2.1.3. „Savjetovanje šumoposjednika“, podmjera 2.3., tip operacije 2.3.1. „Osposobljavanje savjetnika“ i podmjera 10.1., tip operacije 10.1.1. „Obrada tla i sjetva na terenu s nagibom za oranične jednogodišnje kulture“. Nastavak izobrazbe i savjetovanja poljoprivrednika i šumoposjednika od osobite je važnosti za daljnje povećanje svjesnosti o značaju održivog upravljanja prirodnim resursima.

Provedba mjera iz PRR, kako je i potvrđeno Završnim izvješćem o vrednovanju mjera PRR za potrebe GIP-a u 2019., doprinijela je povećanju organskog ugljika u tlu te sprječavanju erozije te je potreban nastavak poljoprivrednih praksi upravljanja tlom radi povećanja organskog ugljika i/ili sprečavanja erozije.

Dostupni podaci o potrošnji mineralnih gnojiva u tonama aktivnih tvari dušik i fosfor za Republiku Hrvatsku (Graf 5. Šume i šumska zemljišta prema namjeni, Hrvatska) pokazuju oscilacije u promatranom razdoblju 2015.-2019., ali i lagani pad potrošnje u 2019. godini u usporedbi s 2018. (DZS). Primjetan je višak fosfora pa je bruto iznos bilance fosfora na KPP iznad EU prosjeka (Tablica 5. Bruto iznos bilance fosfora korištenog poljoprivrednog zemljišta (kg P/ha), Republika Hrvatska i EU), jednako kao i bruto iznos bilance dušika (Tablica 4. Bruto iznos bilance dušika korištenog poljoprivrednog zemljišta (kg N/ha), Republika Hrvatska i EU) na KPP no vrijednosti se smanjuju.

Nadalje, iz bilance dušika za Republiku Hrvatsku (DZS) također se može iščitati podatak o udjelu organskih gnojiva u ukupnoj količini unosa dušika, koji pokazuje tendenciju rasta, iako je iznos trenutno još uvijek zanemariv u odnosu na ukupni iznos korištenih gnojiva: u 2018. godini radilo se o 0,07 % (Graf 4. Udio organskih gnojiva u ukupnom unosu dušika kroz gnojiva u bilanci dušika za 2018. godinu (%), Republika Hrvatska). Za isto ne postoje usporedni podaci na razini EU prosjeka.

Ukupna ušteda utroška dušika iz mineralnih gnojiva kao rezultat primjene mjera PRR-a iznosi 7.760,86 t, što znači da je PRR pridonio smanjenju unosa dušika od 4,43 % (srednje vrijednosti za razdoblje 2010.-2017.), odnosno smanjenju potrošnje dušika iz mineralnih gnojiva od 9,01 % (srednje vrijednosti za razdoblje 2012.-2017.). Ukupna ušteda utroška fosfora iz mineralnih gnojiva primjenom mjera PRR iznosi 1.197,16 t, što znači da je PRR pridonio smanjenju unosa fosfora od 5,10 % (srednje vrijednosti za razdoblje od 2010.-2017. godine), odnosno smanjenju potrošnje fosfora iz mineralnih gnojiva od 9,29 % (srednja vrijednost za razdoblje 2012.-2017. godine).

Iako postoje oscilacije u kretanjima potrošnje mineralnih gnojiva koje se povezuju s gospodarskom krizom, trend smanjenja je neupitan (Graf 2. Potrošnja mineralnih gnojiva (N+P) po godinama u Republici Hrvatskoj). Daljnje smanjenje potrošnje mineralnih gnojiva utjecat će na smanjenje onečišćenja kako tla, tako i podzemnih voda i zraka.

Emisija amonijaka u 2016. godini je iznosila 35 kt, što je smanjenje od 34,7 % u odnosu na baznu 1990. godinu (Tablica 7. Pregled trenda emisije amonijaka od poljoprivrede (t), EU prosjek i Republika Hrvatska). Međutim, bez obzira na navedeno smanjenje Hrvatska je iznad dozvoljene kvote za NH₃ od 30 kt. Premašivanje ove vrijednosti je posljedica korekcije emisija koje su napravljene tijekom sveobuhvatnog tehničkog pregleda nacionalnih proračuna emisija iz 2015. godine u skladu s Direktivom o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih onečišćujućih tvari (2016/2284/EU). To znači da potencijalna nesukladnost s ukupnom emisijskom kvotom za NH₃ nije posljedica povećanja broja

životinja ili promjena u načinu gospodarenja stajskim gnojivom koji bi doveli do povećanja emisija NH₃. Broj životinja, kao glavni uzročnik emisija NH₃, u razdoblju od 1990. godine do danas se kontinuirano smanjivao (44 % u 2016. godini u usporedbi s 1990. godinom).

Rezultati provedbe mjera u pokazuju da je PRR također pridonio smanjenju potrošnje pesticida (indikator C.49 i detalji navedeni u SO9, S2: Smanjenje potrošnje pesticida u RH). Ukupna izračunata ušteda potrošnje pesticida kako se navodi u GIP-u za 2018. iznosi 172.514,19 kg, što predstavlja oko 9 % srednje godišnje potrošnje pesticida u razdoblju između 2015. i 2017. godine. Potrebno poticati prakse kojima smanjuje onečišćenje tla, vode i zraka pesticidima te njihov negativni utjecaj na bioraznolikost.

Republika Hrvatska odlikuje se visokim udjelom šuma i šumskog zemljišta i on je viši od prosjeka EU-a. U 2018. godini šumama je bilo prekriveno područje od 2.500.560 ha, dok je na ostalo šumsko zemljište otpadalo 210.775 ha. Republika Hrvatska je u 2017. i 2018. godini imala udio šuma i šumskog područja za otprilike 8-16% veći od prosjeka EU-a (Tablica 8. Udio šuma i ostalog šumskog zemljišta u Republici Hrvatskoj i EU-u 2015. i 2018. godine, u %).

Prema podacima Šumskogospodarske osnove područja RH, ukupna površina šuma i šumskih zemljišta u RH iznosi 2.759.039 ha, što čini 49,3% kopnene površine države. Od toga je 2.097.318 ha (76 %) u državnom vlasništvu, dok je 661.721 ha (24 %) u vlasništvu privatnih šumoposjednika. Šumama u državnom vlasništvu gospodare Hrvatske šume d.o.o. koje su ujedno nositelj FSC certifikata za odgovorno upravljanje šumama. Hrvatske šume d.o.o. su FSC certifikat prvi put ishodile još 2002. godine te je on redovito obnavljan (posljednji put obnovljen 2017. godine, vrijedi do 2022. godine), a pokriva površinu od 2.020.286,48 ha. Što se tiče privatnih šumoposjednika, FSC certifikat ishodjen 2012. godine, odnosno 2013. godine, imaju jedno trgovačko društvo i jedna udruga (Udruga šumovlasnika koja okuplja 12 članova), koji zajedno pokrivaju 24.388,64 ha.

Održivo gospodarenje posebno se ističe u šumarstvu (šumarstvo, lovstvo i drvna industrija) budući da šume svojim općekorisnim funkcijama neizmjerljivo doprinose odlivu stakleničkih plinova, pročišćavanju vode, sprječavanju erozije, očuvanju bioraznolikosti kao primarno ekološkoj te jednako važnoj i nedjeljivoj gospodarskoj i socijalnoj sastavnici.

2.1.SO5.1.2 Weaknesses

W1. Niska razina obrazovanja poljoprivrednika u području digitalizacije i inovacija

W2. Nedostatni i necentralizirani podaci o tlu i izostanak sustavnog monitoringa tala

W3. Usitnjenost šumoposjeda i nesredjenost zemljišnih knjiga privatnih šuma

W4. Nepostojanje nacionalne strategije Šumarstva

Sustavna izobrazba i informiranost poljoprivrednika, kao i njihova prijemčivost i spremnost na primjenu novih tehnoloških rješenja temelj su za uspješnu primjenu održivog razvoja i metoda učinkovitog upravljanja prirodnim resursima u poljoprivredi. U Republici Hrvatskoj se općenito u R&D ulažu zanemarivi iznosi, posebice u usporedbi s prosjekom EU-a, dok se to pogotovo očituje kod ulaganja u poljoprivredu.

Analiza Svjetske banke (Svjetska banka, Stanje sektora i analiza javnih izdataka za poljoprivredu i ruralni razvoj 2019.) je pokazala kako digitalne tehnologije mogu značajno unaprijediti učinkovitost na poljoprivrednom gospodarstvu i izvan njega te istovremeno smanjiti troškove, olakšati realociranje proizvodnih resursa, unaprijediti produktivnost, omogućiti inovacije i privući više kapitala u proizvodnju, uz poboljšanje ekološkog otiska poljoprivrede te povezivanje proizvođača i kupaca.

Na razini Republike Hrvatske prikupljaju se brojni podaci o tlu, ali prvenstveno za potrebe istraživanja za različite svrhe, npr. melioracijske i znanstveno-istraživačke. Podaci se nalaze na različitim mjestima – pri

tijelima državne uprave, znanstvenim institucijama i sl., a najčešće nisu pohranjeni u elektronskom obliku. Uspostava sustava trajnog praćenja poljoprivrednog zemljišta uključena je u Nacionalni plan oporavka i otpornosti. Trajnim praćenjem stanja (monitoring) poljoprivrednog zemljišta osigurat će se djelotvorna zaštita poljoprivrednog zemljišta i kontinuirana dostupnost podataka neophodnih za ocjenu stanja tla te provedbu politike održivog gospodarenja poljoprivrednim zemljištem.

Iako RH obiluje šumama i šumskim zemljištem, ostvarenje održivog gospodarenja i potencijala svih šuma RH značajno otežava izrazita usitnjenost i nesređenost zemljišnih knjiga privatnih šuma te slabo razvijena šumska infrastruktura (šumske ceste i vlake) kao preduvjet optimalnog gospodarenja šumama. Iako je posljednjih godina ostvaren značajni napredak, neriješeni imovinskopravni odnosi, nedorečen Zakonski okvir (nepostojanje nacionalne strategije šumarstva) te nepovoljna sociološka obilježja šumoposjednika (velik udio starije populacije i niska razina obrazovanja) otežavaju daljnje unaprjeđenje održivog gospodarenja šumama.

Održivo gospodarenje šumama podrazumijeva međuovisnost i nedjeljivost tri sastavnice – ekološke (bioraznolikost), gospodarske (drvena sirovina) i socijalne (radna mjesta, općekorisne funkcije šuma).

2.1.SO5.1.3 Opportunities

O1. Potencijal daljnjeg smanjenja korištenja pesticida i mineralnih gnojiva te povećane uporabe organskih gnojiva

O2. Prijelaz na poljoprivredne prakse i metode koje omogućuju održivo upravljanje resursima

O3. Razvoj i primjena precizne poljoprivrede

O4. Potencijal daljnjeg smanjenja emisije onečišćujućih plinova u zrak iz sektora poljoprivrede

O5. Povećanje vrijednosti općekorisnih funkcija šuma

O6. Okrupnjavanje šumoposjeda i sređivanje imovinsko-pravnih odnosa

O7. Povećana razina svjesnosti poljoprivrednika i šumoposjednika o potrebi održivog upravljanja prirodnim resursima

Dosad korištenim mjerama PRR-a uspješno se utjecalo na smanjenje mjerenih razina dušika i fosfora te njihovog utjecaja na vodu i tlo. S druge strane, povećana upotreba organskih gnojiva pruža daljnju osnovu za održivi razvoj pa je potrebno poticati prakse kojima se dio potrebnih hraniva za biljke nadomješta primjenom organskih gnojiva (zelena gnojidba, stajski gnoj) ili se organska tvar ostavlja u ili na tlu (konzervacijska poljoprivreda, mehaničko uništavanje korova).

Provedba PRR dovela je i do smanjenja korištenja pesticida, a nastavak praksi kojima se smanjuje količina pesticida na poljoprivrednim površinama (primjena klopki, metode konfuzije štetnika) dodatno će doprinijeti ovom cilju.

Svako daljnje smanjenje korištenja pesticida i gnojiva utječe na smanjenje onečišćujućih tvari u zrak (amonijak, heksaklorbenzen - HPB, dušikovi oksidi - NO_x, ne-metanske hlapive organske tvari - NMHOS, ukupno suspendirane čestice - TSP, čestice - PM10) čime se doprinosi kvaliteti zraka.

Neproizvodna ulaganja u gradnju tradicionalnih suhozida i terasa i uspostavu živica sa zadaćom zaštite tla od erozije, istovremeno pozitivno utječu na bioraznolikost i krajobrazne značajke.

Korištenje ranije navedenih mjera ukazuje na spremnost poljoprivrednika i njihov interes za daljnju zaštitu prirode kroz odgovorno upravljanje i očuvanje resursa. Iz toga možemo zaključiti da će nastavak primjene ovih dobrih praksi pojačati već postojeće pozitivne učinke što bi u konačnici dovelo do još značajnijih

rezultata.

Posebno se izdvaja ekološka poljoprivreda, koja ima pozitivan utjecaj ne sve sastavnice okoliša, čiji se potencijal i dalje razvija. Uz daljnje osvještavanje poljoprivrednika putem izobrazbe, savjetovanja i demonstracijskih aktivnosti o koristi provedbe održivih poljoprivrednih praksi, može se očekivati nastavak trenda rasta površina i broj UG u ekološkom uzgoju, ali i ostalim okolišno-poljoprivrednim intervencijama. Olakotna okolnost je svakako relativno niži stupanj intenzivnosti i produktivnosti poljoprivrede u odnosu na ostatak EU, čime su potrebne manje prilagodbe agrotehničkih sustava na prelazak na prakse i metode okolišno održive poljoprivrede.

Koncept upravljanja modernim poljoprivrednim gospodarstvom podrazumijeva primjenu precizne poljoprivrede, koristeći digitalnu tehnologiju za nadzor i optimizaciju proizvodnje u svrhu povećanja prinosa i održivog korištenja prirodnih resursa. Kako bi precizna poljoprivreda zaživjela, potrebno je raditi na informiranju i izobrazbi poljoprivrednika, osigurati podršku posebno za starije poljoprivrednike koji se ne služe ili ne znaju dovoljno služiti novom tehnologijom te provesti infrastrukturu potrebnu za primjenu digitalnih rješenja (opisano u SO8, T2: Nedostatak javne infrastrukture u ruralnim područjima u odnosu na urbana područja).

Okupnjavanje šumoposjeda preduvjet je održivog gospodarenja šumama osobito onih u privatnom vlasništvu. Sređivanje imovinskopravnih odnosa pojednostavilo bi i unaprijedilo razvoj, održivo gospodarenje šumama i optimiziranje općekorisnih funkcija šuma. Stoga se poticanjem i evaluacijom općekorisnih funkcija šuma, uz primarno gospodarske, stječu uvjeti za razvoj rast novih „zelenih“ radnih mjesta i usluga primjerice u zdravstveno-rekreativnoj i turističkoj domeni.

Na povećanje razine svjesnosti o potrebi prelaska na održive sustave gospodarenja utjecaja ima provedba zelenih plaćanja unutar modela izravnih plaćanja, koja se započela provoditi 2015. godine. Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u 2018. godini zelena plaćanja provodilo je 101.084 poljoprivrednih gospodarstava na 1.062.966 ha, a 2019. godini 103.970 gospodarstava na 1.075.259 ha.

2.1.SO5.1.4 Threats

T1. Intenzifikacija poljoprivrede koja nije temeljena na održivom gospodarenju resursima

T2. Degradacija tla

T3. Klimatske promjene i prirodne nepogode

T4. Tendencija smanjenja ulaganja u održivo gospodarenje šumama

T5. Negativni utjecaj ljudskih aktivnosti na vodne resurse

T6. Promjenjivo stanje vodnih zaliha te problem zaslanjenja

T7. Trajna konzervacija gospodarskih šuma

Iako je u RH relativno niži stupanj intenzivnosti i produktivnosti poljoprivrede u odnosu na ostatak EU, tendencija povećanja intenzivnosti i produktivnosti poljoprivrede može negativno utjecati na sve sastavnice okoliša pa tako i na kvalitetu i stanje tla. Neovisno o intenzitetu poljoprivredne proizvodnje, nepohodno je primjenjivati prakse i metode koje smanjuju degradacijske procese tla (erozija, smanjenje organske tvari, onečišćenja, zaslanjivanje, zbijanje, prekrivanje tla kao i gubitak biološke raznolikosti tla).

Osim poljoprivrednih površina, erozija može biti problematična i na šumskim površinama, međutim uzgojem odabranih autohtonih šumskih vrsta drveća s dubokim korjenovim sustavom moguće ju je spriječiti te dodatno poboljšati teksturu tla.

Vodni resursi Republike Hrvatske izloženi utjecaju ljudskih aktivnosti, što je vidljivo kroz analizu pojedinih elemenata kakvoće voda iz Plana upravljanja vodnim područjima 2016.-2021.

U odnosu na biološke elemente rijeka (kriterij za procjenu ekološkog stanja vode), iz Izvješća o izvršenju Plana upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. u razdoblju od 2016. do 2018. godine u odnosu na 2015. godinu utvrđeno je pogoršanje ekološkog stanja rijeka te se broj mjernih postaja u umjerenom i lošem ekološkom stanju povećao s 48 % na 76 %. Pogoršanje ekološkog stanja u određenoj mjeri je ocijenjeno dojmom, a ne rezultatom dodatnih antropogenih opterećenja zbog značajno povećanog broja mjernih postaja na kojima su obavljena ispitivanja, posebice bioloških elemenata kakvoće.

Ukupno analizirajući broj postaja po pojedinim stanjima (dobro/nije dobro) utvrđeno je poboljšanje kemijskog stanja s obzirom da je 2015. godine na oko 87 % monitoring postaja utvrđeno dobro kemijsko stanje, a 2018. godine dobro kemijsko stanje utvrđeno je na oko 92 % monitoring postaja. Ekološko stanje ostalih površinskih vodnih tijela (prirodna jezera i akumulacija) značajno varira. Naime, akumulacije pokazuju da je zbog lošeg stanja bioloških elemenata ekološko stanje općenito loše, nasuprot stanju prirodnih jezera koje je načelno umjereno ili dobro, uz izuzetak Vranskog jezera (uzrok vrlo lošeg stanja je prekoračenje graničnih vrijednosti fitoplanktona te organski vezanih halogena koji se mogu adsorbirati).

Kemijsko stanje podzemnih voda utvrđeno monitoringom (C.39) izneseno u Izvješću ukazuje na dobro stanje 11 vodnih tijela (od 33), dok su kod dijela vodnih tijela uočena prekoračenja standarda kakvoće voda i graničnih vrijednosti, ali je istodobno za 6 vodnih tijela utvrđeno izuzeće. Naime, kod tih je 6 vodnih tijela utvrđen drugačiji standard kakvoće voda, odnosno proglašeni su manje strogi standardi kakvoće voda jer prirodno (zbog geološkog podrijetla) sadrže više koncentracije arsena, olova, fosfora i amonijaka, a nije utvrđeno dodatno opterećenje arsenom, olovom, fosforom i amonijakom (antropogenog karaktera). Nadalje, s obzirom na to da je riječ o prirodnom stanju voda, navedeni rezultati su u smislu izuzeća ugrađeni u novu Uredbu o standardu kakvoće voda.

Loše stanje podzemnih voda s obzirom na nitrata zabilježeno je na oba vodna područja (Dunav i Jadransko vodno područje) u ispitivanom razdoblju od 2014.-2017. godine, ali uz pozitivni trend. Naime, vrijednosti su do 2017. godine uglavnom ispravljene te je na vodnom području Dunav utvrđeno prekoračenje srednje godišnje vrijednosti standarda kakvoće za nitrata u 2016. i 2017. godini na 3 postaje. Rezultati za Jadransko vodno područje ukazali su na loše stanje s obzirom na nitrata na jednoj mjernoj postaji u 2014. i na dvije u 2015. godini i to zbog značajnog utjecaja poljoprivrede, ali već 2016. godine stanje je bilo dobro. Od ostalih postaja, 3 su ukazivale na loše stanje u 2016. godini.

U razdoblju 2016.-2021. godine bilo je planirano provesti 269 različitih mjera u cilju postizanja najmanje dobrog stanja voda, od kojih se neke izravno povezuju s utjecajem poljoprivrednih aktivnosti na vodne resurse. Trenutnom Odlukom o određivanju ranjivih područja („Narodne novine“, broj 130/2012) utvrđeno je da ona obuhvaćaju površinu od 9 % teritorija Republike Hrvatske, a revizija područja bi trebala biti definirana kroz pripremu Plana upravljanja vodnim područjima 2022.-2027.

Za poljoprivredu je osobito problematično zaslanjivanje koje vodi do zaslanjivanja tla, odnosno procesa akumulacije topivih soli u tlu što može vrlo negativno utjecati na plodnost. Razlikujemo primarnu (akumulacija soli u tlu prirodnim procesima zbog visokog sadržaja soli u matičnom supstratu tla ili podzemnim vodama) i sekundarno zaslanjivanje (uslijed antropogenog utjecaja – neadekvatno navodnjavanje) (Strateška studija utjecaja na okoliš Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj, 2019.). Zaslanjivanje je u Hrvatskoj utvrđeno u dolini Neretve te u donjem toku rijeka Mirne i Raše u Istri, a radi se o zaslanjivanju primarnog i sekundarnog karaktera. U dolini Neretve se od 1994. provode mjerenja slanosti te je utvrđeno da je prodor morske vode izražen i do nekoliko desetaka kilometara udaljenosti od mora, što posljedično uzrokuje povremeno ili trajno zaslanjene izvore vode koji se koriste za navodnjavanje. Prisutnost morske vode u izvorima za navodnjavanje između ostalog dovodi do smanjenja plodnosti i uporabne vrijednosti tla te potencijalnog smanjenja prinosa za više od 50%.

Unatoč relativnom bogatstvu vode, zbog svoje geološke građe s velikim udjelom krša i velike prostorno-vremenske heterogenosti otjecanja, Republika Hrvatska nije bogata dugotrajnijim vodnim zalihama

(Strategija prilagodbe klimatskim promjenama, [NN 46/2020](#)). Naime, krško područje zauzima oko polovicu površine teritorija Republike Hrvatske, a karakterizira ga mala mogućnost dugotrajnijeg akumuliranja rezervi voda u vrijeme kritičnih sušnih razdoblja. Osnovna karakteristika [vodotoka](#) u kršu je malo vode na površini, ali mnogo u podzemlju, tekućice su u pravilu kratke ponornice.

Ekstremni klimatski događaji i povećanje temperature zraka uslijed klimatskih promjena značajno mijenjaju dosadašnji način gospodarenja šumama. Učestale suše smanjuju prirast stabla de dugoročno dovode do povećanja odumiranja šuma diljem RH. Prirodne nepogode (požari, potkornjaci, vjetroizvale) čine velike štete šumama te dugoročno utječu na pohranu ugljika, biološku raznolikost i stabilnost šuma. Sve navedeno utječe na smanjenje dostupnosti kvalitetne drvne sirovine u budućnosti.

Moguće smanjenje ulaganja u održivo gospodarenje šumama te šumarski obrazovni i znanstveni sustav, uzrokovano ponajprije negativnom tendencijom smanjenja naknade za općekorisne funkcije šuma (OKFŠ) te alokacijom EU namjenskih fondova za šumarstvo dodatno se umanjuju mogućnosti i prilike za dugoročno održivo gospodarenje šumama a time i opstanka i razvoja ruralnih područja.

Nova strategija EU o šumama do 2030. prepoznala je također nove izazove pred šumarstvo slijedom povećanih ambicija EU na području klime i bioraznolikosti. Prema europskoj strategiji do 2030. godine potrebno je pravno zaštititi najmanje 30% kopnene površine EU i 30% morskog područja EU te ih integrirati u ekološke koridore, kao dio prave transeuropske mreže zaštite prirode. Stroga zaštita najmanje trećine već zaštićenih područja EU, uključujući sve preostale primarne i sekundarne prašume potencijalno može trajno naštetiti održivom gospodarenju šumama u RH te posljedično ovakav vid zaštite predstavlja moguću prijetnju održivom gospodarenju šumama u RH.

2.1.SO5.1.5 Other comments

Nije primjenjivo.

2.1.SO5.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan
09	Primjena praksi za smanjuje negativnog utjecaj na tlo, vodu i zrak te povećanje organske tvari u tlu	Visok	Yes

2.1.SO5.3 Identification of the relevant (elements of) national plans emanating from the legislative instruments referred to in Annex XI of the CAP plan Regulation that have been taken into account in the CAP plans' needs assessment for this specific objective

Potreba 9: Primjena praksi za smanjuje negativnog utjecaj na tlo, vodu i zrak te povećanje organske tvari u tlu povezana je s tri strateška dokumenta:

1. Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu i Akcijski plan provedbe Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu ([NN 46/20](#)) uključuje sljedeće mjere:

P02 - Povećanje prihvatnog kapaciteta poljoprivrednog tla za vodu

P03 - Primjena primjerene obrade tla (npr. konzervacijska obrada tla i ostali načini reducirane obrade tla)

P06 - Primjena antierozivnih mjera

ŠU-07 Pošumljavanje i obnova šuma u svrhu jačanja otpornosti na klimatske promjene

2. Integrirani nacionalni energetske i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine uključuje sljedeće mjere:

POLJ-6 Unaprjeđivanje i promjena sustava obrade tla (reducirana obrada)

POLJ-7 Proširenje plodoreda s većim učešćem leguminoza

POLJ-8 Intenziviranje plodoreda korištenjem međuusjeva

LUF-2 Akumulacija ugljika na površinama postojećih šuma

LUF-5: Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem

LUF-6: Gospodarenje pašnjacima

3. Strategija niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu i Akcijski plan provedbe Strategije niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske od 2021. do 2025. godine (NN 63/21) uključuje sljedeće mjere:

MAG 6. Unaprjeđivanje i promjena sustava obrade tla (reducirana obrada)

MAG 7. Proširenje plodoreda s većim učešćem leguminoza

MAG 8. Intenziviranje plodoreda korištenjem međuusjeva

MLF-5 Gospodarenje poljoprivrednim zemljištem

MLF-6 Gospodarenje pašnjacima

2.1.SO5.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	31.04. - Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	31.06. - Konzervacijska poljoprivreda	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
Sectoral - Fruit and Vegetables	ADVII(47(1)(b)) - advisory services and technical assistance, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, climate change adaptation and mitigation, the conditions of employment, employer obligations and occupational health and safety	47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	TRAINCO(47(1)(c)) - training including coaching and exchange of best practices, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, and climate change adaptation and mitigation, as well as the use of organised trading platforms and commodity exchanges on the spot and futures market	47.1.c.01. - Trening i/ili razmjena najboljih praksi	O.35. Number of supported operational programmes
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	70.01. - Smanjenje korištenja zaštitinih sredstava u višegodišnjim nasadima	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	70.04. - Ekološki uzgoj	O.17. Number of hectares or number of other units benefitting from support for organic farming
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.01. - Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš	O.21. Number of supported on-farm non-productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.05. - Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.10. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units

Overview

Odabrane intervencije iz I. i II. stupa ZPP-a učinkovitim agrotehničkim mjerama povoljno utječu na očuvanje prirodnih resursa (tlo, zrak i voda). Tako se kroz eko sheme koje su obuhvaćene ovim specifičnim ciljem (Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina, Konzervacijska poljoprivreda, Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama), intervenciju Ekološki uzgoj, sektorske intervencije za voće i povrće, ulaganjima u konverziju degradiranih šuma doprinosi značajnom umanjeњу primjene pesticida i mineralnih gnojiva, čime se smanjuje onečišćenje prirodnih resursa, te osigurava

povoljan vodozračni odnos i veći prihvatni kapacitet tla za vodu. Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima također doprinosi zaštiti tla, zraka i vode od primjene pesticida te kroz unos organske tvari povećava se prihvatni kapacitet tla za vodu. Kroz intervenciju Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma uzgojem odabranih autohtonih šumskih vrsta drveća s dubokim korjenovim sustavom sprječava se erozija te poboljšava tekstura tla. Odabrane intervencije koje će se provoditi na nacionalnoj razini doprinose očuvanju prirodnih resursa te su sukladne ciljevima i mjerama iz nacionalnih strateških i planskih dokumenata:

- Strategija poljoprivrede 2020. – 2030. „Više od farme“
- Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske (NN 30/09)
- Strategija prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske do 2040. s pogledom na 2070. (NN 46/20)
- Strategija niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu i Akcijski plan provedbe Strategije niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske od 2021. do 2025. godine
- Integrirani nacionalni energetska i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine.

2.1.SO5.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nije primjenjivo.

2.1.SO5.7 Are you planning CAP contribution towards the LIFE programme (only for SO4, SO5, SO6)
: No

2.1.SO5.8 Selection of the result indicator(s)

Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	Target value [to be filled from section 2.3]
R.17^{CU PR} - Afforested land Area supported for afforestation, agroforestry restoration, including breakdowns	1176.00 ha
R.19^{PR} - Improving and protecting soils Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)	11.93 %
R.22^{PR} - Sustainable nutrient management Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management	14.22 %
R.24^{PR} - Sustainable and reduced use of pesticides Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage	1.26 %
R.26^{CU} - Investment related to natural resources Share of farms benefitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural resource	0.13 %
R.29^{PR} - Development of organic agriculture Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion	12.03 %

Justification of the selection of the result indicator(s) for this specific objective

U okviru specifičnog cilja 05 određen je doprinos za ukupno šest pokazatelja rezultata.

R.17^{PR} Pošumljeno zemljište: Površina za koju je dodijeljena potpora za pošumljavanje, agrošumarstvo i obnovu, uključujući raščlambe

Ovaj pokazatelj određuje površina za koju je dodijeljena potpora za pošumljavanje, agrošumarstvo i obnovu. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervenciju Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma. Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 1.176 ha, a izračunava se kao ukupan planirani broj ha obuhvaćen intervencijom tijekom razdoblja provedbe. Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja.

R.19^{PR} Poboljšanje i zaštita tla: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora i koje su korisne za upravljanje tlom radi poboljšanja kvalitete tla i biote (kao što su smanjenje obrade tla, pokrov tla s usjevima, plodored uključujući mahunaste usjeve)

Ovaj pokazatelj određuje udio korištene poljoprivredne površine (KPP) obuhvaćen potporom dohotku i koje su korisne za upravljanje tlom radi poboljšanja kvalitete tla i biote. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervencije: eko shemu Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina, eko shemu Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama i eko shemu Konzervacijska poljoprivreda.

Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 11,93% (odnosno 179.549 ha), a izračunava se kao udio očekivanog broja ha obuhvaćenim obvezama za koje je dodijeljena potpora i koje su korisne za upravljanje tlom radi poboljšanja kvalitete tla i biote unutar pojedinačnih intervencija koje ovom pokazatelju doprinose u odnosu na ukupan broj ha korištene poljoprivredne površine (C.17 - 1.504.450 ha, vrijednost 2019.). Vrijednost ključnih etapa je ista kao i ciljna vrijednost tijekom godina.

R.22^{PR} Održivo gospodarenje hranjivim tvarima: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza povezanih s poboljšanjem gospodarenja hranjivim tvarima za koje je dodijeljena potpora

Ovaj pokazatelj određuje udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza povezanih s poboljšanjem gospodarenja hranjivim tvarima za koje je dodijeljena potpora. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervencije eko shemu Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina i Ekološki uzgoj.

Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 14,22% (odnosno 213.985 ha), a izračunava se kao udio očekivanog broja ha obuhvaćenim obvezama za koje je dodijeljena potpora unutar intervencije koja ovom pokazatelju doprinosi u odnosu na ukupan broj ha korištene poljoprivredne površine (C.17 - 1.504.450 ha, vrijednost 2019.). Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja.

R.24^{PR} Održiva i smanjena uporaba pesticida: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru posebnih obveza za koje je dodijeljena potpora koje dovode do održive uporabe pesticida kako bi se smanjili rizici od pesticida i njihovi učinci, kao što je istjecanje pesticida

Ovaj pokazatelj određuje udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru posebnih obveza za koje je dodijeljena potpora koje dovode do održive uporabe pesticida kako bi se smanjili rizici od pesticida i njihovi učinci, kao što je istjecanje pesticida. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervenciju Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima. Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 1,26 %, a izračunava se kao ukupan planirani broj ha obuhvaćen intervencijom (19.017 ha) u odnosu na ukupan broj ha korištene poljoprivredne površine (C.17 - 1.504.450 ha, vrijednost 2019.). Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja s planiranim godišnjim porastom tijekom razdoblja provedbe.

R.26 Ulaganja povezana s prirodnim resursima: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za produktivna i neproduktivna ulaganja u okviru ZPP-a povezanu sa zaštitom prirodnih resursa

Ovaj pokazatelj određuje udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za produktivna i neproduktivna ulaganja u okviru ZPP-a povezanu sa zaštitom prirodnih resursa. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je u okviru ovog specifičnog cilja planiran za intervenciju Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš i Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju za operacije koje se odnose na upravljanje stajskim gnojem. Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 0,13%, a izračunava se kao omjer između očekivanog broja podržanih poljoprivrednih gospodarstava (180) unutar pojedinačnih intervencija (bez dvostrukog brojanja) za sve intervencije koje ovom pokazatelju doprinose u odnosu na ukupan broj poljoprivrednih gospodarstava (C.12 – 134.460, vrijednost 2016.), a kako slijedi: Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš – 100 i Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju za operacije koje se odnose na upravljanje stajskim gnojem 150. Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja.

R.29^{PR} Razvoj ekološke poljoprivrede: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) za koju se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a za ekološku poljoprivredu, pri čemu je održavanje ekološke poljoprivrede odvojeno od prelaska na nju

Ovaj pokazatelj određuje udio korištene poljoprivredne površine (KPP) za koju se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a za ekološku poljoprivredu, pri čemu je održavanje ekološke poljoprivrede odvojeno od prelaska na nju. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervenciju Ekološki uzgoj. Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 12,02% a izračunava se kao ukupan planirani broj ha obuhvaćen intervencijom (180.966 ha) u odnosu na ukupan broj ha korištene poljoprivredne površine (C.17 - 1.504.450 ha, vrijednost 2019.). Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja s planiranim godišnjim porastom tijekom razdoblja provedbe (155.715 ha u 2024., 180.966 ha u 2028.).

Pokazatelji rezultata R.17, R.19, R.22, R.24, R.26 i R.29 su specifični i direktno vezani uz ovaj specifični cilj.

2.1.SO5.9 Justification of the financial allocation

Za ovaj specifični cilj planiran je financijski doprinos sljedećih intervencija: Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma, Ekološki uzgoj (Održavanje i Prijelaz), Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima (Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki, Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima i Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada) i Eko shema (Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina, Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama i Konzervacijska poljoprivreda).

Ovom specifičnom cilju doprinose i intervencije čiji je financijski doprinos prikazan u drugim specifičnim ciljevima: neke intervencije u sklopu Eko shema (Intenzivirana raznolikost usjeva/nasada, Pašarenje na pašnjacima), intervencije u sektoru voća i povrća (Savjetodavne usluge i tehnička pomoć, Trening i/ili razmjena najboljih praksi), intervencija Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju.

Ukupno planirani iznos je 399.437.117 EUR-a (EU dio). Navedeni iznos je planiran kako bi se postigli ciljevi i u skladu se je s financijskim planom.

Intervencijama iz EPFRR-a u okviru ovog specifičnog cilja se doprinosi i obvezi iz stavka 1. članka 93. Uredbe (EU) br. 2021/2115.

2.1.SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

2.1.SO6.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.SO6.1.1 Strengths

S1. Bogata bioraznolikost

S2. Velika površina zaštićenih područja

S3. Značajni udio korištene poljoprivrede površini (KPP) na području velike prirodne vrijednosti (HNV) te značajni udio šuma visoke vrijednosti očuvanja (HCVF)

S4. Veliki broj poljoprivrednika provodi pravila višestruke sukladnosti te GAEC-a i SMR-ova

S5. Strateški okvir za zaštitu bioraznolikosti

S6. Tradicija održivog gospodarenja šumama

U Hrvatskoj nalazimo veliku raznolikost biljnih i životinjskih divljih vrsta zahvaljujući geografskom položaju Republike Hrvatske. Smještena je na dodiru triju biogeografskih regija (kontinentalna, alpinska i mediteranska) čime je omogućen široki spektar ekoloških uvjeta za razvoj flore i faune te velika raznolikost staništa. Od endemskih biljnih vrsta i podvrsta u Hrvatskoj raste 377, od čega je 265 subendema, a 112 usko rasprostranjenih endema.

Do sada je ukupno poznato oko 40.000 vrsta, od čega je većina beskralježnjaka, a pretpostavlja se da je broj vrsta čak i znatno veći (do 100.000) te se one konstantno bilježe i opisuju. Prema Zakonu o zaštiti prirode ukupno je zaštićeno njih 2.466.

Vaskularna flora Hrvatske broji 5.029 vrsta i podvrsta, a njihov broj konstantno raste. U posljednjih nekoliko godina opisane su i nove vrste za znanost, poput hrvatskog luka (*Allium croaticum*), močvarnog luka (*Allium telmatum*), biokovskog kozlinca (*Astragalus croaticus*) ili južnojadranskog zvončica (*Campanula austroadriatica*).

U Nacionalnoj klasifikaciji staništa do sada je opisano preko 900 prirodnih i doprirodnih stanišnih tipova u 11 osnovnih kategorija.

Bogatstvo bioraznolikosti očituje se i u sektoru poljoprivrede s obzirom na brojnost izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja (Tablica 1: Izvorne i ugrožene pasmine domaćih životinja) te izvornih i zaštićenih sorti i kultivara poljoprivrednog bilja (Tablica 2: Izvorne i zaštićene sorte i kultivari poljoprivrednog bilja). Za očuvanje izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja, osim pčele, trenutno je moguće ostvariti potporu u sklopu TOP-a 10.1.9, dok se iz podmjere 10.2. "Potpora za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi" sufinanciraju javna tijela i pravne osobe koja se u skladu s nacionalnim zakonodavstvom bave očuvanjem biljnih i životinjskih genetskih izvora.

U skladu s člankom 12. Direktive o očuvanju divljih ptica (2009/147/EZ) te člankom 17. Direktive o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (92/43/EEZ) Republika Hrvatska ima obvezu šestogodišnjeg izvješćivanja o stanju očuvanosti vrsta i stanišnih tipova koji su zaštićeni Direktivama, a obitavaju na prostoru RH. Prvo takvo izvješće Hrvatska je dostavila Europskoj komisiji 2019. godine u sklopu izvještajnog razdoblja 2013.-2018. godine. U skladu s rezultatima izvješća poljoprivreda ugrožava 20 % stanišnih tipova, a čak 95 % travnjačkih stanišnih tipova je ugroženo zbog zarastanja u šikaru i šumsku vegetaciju (sukcesija). Poljoprivreda je prepoznata kao gospodarska aktivnost koja negativno utječe na čak 65 % populacija divljih vrsta (osim ptica) i na 86 % populacija ptica. Najveći negativni utjecaj ima korištenje pesticida, zapuštanje travnjaka i uklanjanje krajobraznih značajki poput živica.

Indeks ptica poljoprivrednih staništa (C.36) u Hrvatskoj (engl. Farm Bird Index, FBI) se u Hrvatskoj prati šestu godinu. Iako postoje neznatne fluktuacije indeksa od referentne 2015. godine, zbog kratkog perioda praćenja nije ga moguće koristiti za bilo kakva predviđanja. Izračun indeksa čistih vrsta ptica na

poljoprivrednim staništima za razdoblje od 2015. do 2020. godine obuhvaća podatke o rezultatima terenskih istraživanja 28 vrsta ptica koje se gnijezde na poljoprivrednim staništima, a njihova brojnost izravno ovisi o načinu (a osobito intenzitetu) korištenja poljoprivrednih staništa.

Sagledavajući pojedinačno svaku od 28 vrsta koje ulaze u izračun indeksa, za njih 13 (46 %) 2020. godine ustanovljen je nesiguran trend brojnosti, dok je za četiri (4) vrste utvrđen umjeren rast. S druge strane za osam (8) vrsta se trend smatra stabilnim, a umjeren pad brojnosti u odnosu na 2015. godinu ustanovljen za dvije (2) te nagli pad za jednu (1) vrstu.

U 2019. godini pokrenuto je praćenje učinka tipa operacije 10.1.3. „Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti“ i tipa operacije 10.1.5. „Pilot mjera za zaštitu leptira“ na očuvanje travnjačkih staništa i četiri vrstea danjih leptira kako bi se uspostavili i pratili indikatori očuvanosti staništa i danjih leptira na poljoprivrednim područjima.

Trenutne analize pokazuju pozitivan utjecaj travnjačkih staništa kao i površina pod IAKS mjerama 10 Poljoprivreda okoliš i klimatske promjene, 11 Ekološki uzgoj i 13 Plaćanja područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima na brojnost vrsta i staništa, no s obzirom na mali broj godina koje se prate zaključci nisu konačni.

Ekološka mreža Natura 2000 u Hrvatskoj obuhvaća 36,6% kopnenog područja te 16,26% teritorijalnog mora i unutarnjih morskih voda. Ekološku mrežu čini 743 područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove (SCIs) što je 28,3% te 38 područja značajnih za ptice (SPA) 30,1%.

Ekološka mreža Natura 2000 u Hrvatskoj ima udio od 2,63% ukupno zaštićenog područja u EU-u. S obzirom da šume zauzimaju 45,6% površine Ekološke mreže a korištena poljoprivredna površina (u daljnjem tekstu: KPP) u 2018. godini iznosila je 22,2% površine Ekološke mreže (C.19), može se ustvrditi kako se radi o značajnim površinama za očuvanje bioraznolikosti unutar Ekološke mreže.

Razlika u površini pojedinih županija uključenih u Ekološku mrežu je velika. Na primjer, gledajući izuzetno bogatu bioraznolikost krškog područja koje se proteže većinom na prostoru Jadranske Hrvatske, u Primorsko-goranskoj županiji je 74,94% površine u Ekološkoj mreži, za razliku od Krapinsko-zagorske gdje je samo 9,63% površine u Ekološkoj mreži.

Nadalje, 26,86% područja Ekološke mreže je istovremeno zaštićeno na nacionalnoj razini unutar jedne od 9 kategorija zaštite (Tablica 4. Nacionalno zaštićena područja RH), dok je gotovo ukupna površina (90,80%) nacionalno zaštićenih područja u Ekološkoj mreži.

Hrvatska je prema podacima CLC baze 2000 imala oko 54% od ukupne površine u područjima velike prirodne vrijednosti.

Prema Europskoj agenciji za okoliš, Hrvatska osim visokog udjela HNV područja u ukupnoj površini ima i visoki udio HNV-a u KPP, odnosno taj postotak se kreće od 61% do 80% u Istočnoj Hrvatskoj te 81 – 100% u Sjeverozapadnoj i Jadranskoj Hrvatskoj (NUTS II klasifikacija iz 2012. godine).

Trajni travnjaci u Hrvatskoj se dijele u četiri glavne grupe na kojima živi veliki broj vrsta biljnih i životinjskih od kojih su mnoge zaštićene, a čine značajni dio površina KPP, odnosno 40,59% KPP u 2017. godini (C.17), dok je prosjek EU-a iznosio 33,95% (Graf 1: Udio trajnih travnjaka u KPP (Hrvatska i EU-28)). Površina trajnih travnjaka je 2014. godine iznosila tek 28% KPP, a povećanje se može pripisati stimulativnom financijskom okviru jer je 2015. godine, odnosno plaćanjima ZPP-a, taj udio povećan na 40,2%.

Koncept šuma visoke vrijednosti očuvanja (engl. High Conservation Value Forest, HCVF) kojeg je inicijalno razvio Forest Stewardship Council (FSC) jedna je od bitnih komponenti FSC-ovih zahtjeva za dobrim gospodarenjem šumama. U Hrvatskoj su prepoznate 4 kategorije HCVF-a odnosno standardnih 6 kategorija je združeno u 4 kategorije. Prema FSC-ovoj klasifikaciji, u Hrvatskoj ukupno ima 388.623,16 ha takvih šuma (Tablica 5: Površina šuma visoke vrijednosti očuvanja prema HCVF kategorijama te

nacionalnim kategorijama u Hrvatskoj) što čini 14,09% ukupne površine šuma u Hrvatskoj.

Rezultati administrativne kontrole i kontrole na terenu Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju potvrđuju da su poljoprivrednici u Hrvatskoj shvaćaju potrebu za poštivanje obveza kojima se štite okoliš i priroda te da poljoprivrednici iznimno dobro poštuju pravila višestruke sukladnosti povezana s bioraznolikošću. U razdoblju od 2014. do 2019. godine od zbirno predanih 621.407 zahtjeva za plaćanja zabilježeno svega 9.558 kršenja GAEC-a. Iako je najveći broj kršenja zabilježen baš kod GAEC-a 7 (Očuvanje obilježja krajobraza i minimalno održavanje) koji izravno doprinosi zaštiti bioraznolikosti, od 6.830 kršenja svega 13 su trajna kršenja dok je ostalih 6.817 svrstano u kategoriju popravljivo, odnosno popravljivo (minimalno).

Hrvatska ima snažan zakonodavni i strateški okvir za zaštitu prirode pa je za bilo kakav zahvat u okolišu potrebno ishoditi procjenu o utjecaju zahvata na okoliš, odnosno ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš na temelju Zakona o zaštiti okoliša, odnosno Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš. Također, na temelju Zakona o zaštiti prirode za strategije, planove, programe ili zahvate, kao i svaku izmjenu i/ili dopunu strategije, plana, programa ili zahvata koji sami ili s drugim strategijama, planovima, programima ili zahvatima mogu imati značajan negativan učinak na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, obvezna je provedba postupka ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Svi dokumenti (nacionalni, županijski ili lokalni) u području održivog razvoja i zaštite okoliša popisani su u nacionalnoj bazi koju vodi Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja „Baza dokumenata održivog razvitka i zaštite okoliša“, a koja predstavlja odličnu bazu znanja za bilo koju aktivnost u tom području.

Nadalje, Hrvatska sustavno izrađuje nacionalne strateške dokumente za zaštitu prirode od 1990. godine, odnosno od donošenja Strategije i akcijskog plana zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti RH, a najnoviji i trenutno važeći takav dokument Hrvatski Sabor je usvojio 2017. godine pod nazivom Strategija i akcijski plan zaštite prirode RH od 2017. do 2025. godine. U Strategiju su ugrađeni ciljevi globalnog Strateškog plana za bioraznolikost 2011. – 2020.

Hrvatska je također potpisnica 18 međunarodnih ugovora koji se odnose na zaštitu prirode.

Financiranje aktivnosti za potrebe očuvanja vrsta i stanišnih tipova u skladu s Direktivom o staništima 92/43/EEZ kao i područja posebne zaštite u skladu s Direktivom o pticama 2009/147/EEZ planira se kroz Prioritetni akcijski okvir (PAO) koji je u ovom trenutku u fazi savjetovanja s javnošću.

Šumskogospodarski planovi su temeljni dokumenti za gospodarenje i korištenje šuma i šumskih zemljišta. Na temelju Zakona o šumama, za određene planove gospodarenja šumama koji većinom obuhvaćaju područja ekološke mreže donosi se Program gospodarenja gospodarskom jedinicom s planom upravljanja područjem ekološke mreže. U skladu sa Zakonom o zaštiti prirode planovi prema kojima se gospodari šumama i šumskim zemljištem određene gospodarske jedinice i koji sadrže ranije navedene elemente smatraju se planovima upravljanja ekološkom mrežom.

Operativni program „Konkurentnost i kohezija“ 2014.-2020. financirao je izradu 167 Programa gospodarenja gospodarskom jedinicom s planom upravljanja područjem ekološke mreže u 2019. godini i to isključivo za područja u nadležnosti Hrvatskih šuma.

Do kraja 2019. godine, izrađeni su i ukupno odobreni Programi gospodarenja šumama privatnih šumoposjednika koji pokrivaju površinu od 606.457,64 ha šuma šumoposjednika, a u pripremi je još 57.719,03 ha, kao i programi zaštite, njege i obnove šuma za šume privatnih šumoposjednika koje se nalaze unutar nacionalnih parkova i strogog rezervata. Do kraja 2021. godine sve bi šume privatnih šumoposjednika trebale imati izrađene Programe gospodarenja po prvi put, bez obzira jesu li šume u Natura 2000 području ili nisu.

Kao što je navedeno u SO4 S.2 Visoki udio šuma i šumskog zemljišta te travnjaka u ukupnom zemljištu, šume su većinom u državnom vlasništvu, odnosno samo oko 24% ukupne površine šuma i šumskog

zemljišta jest privatno.

2.1.SO6.1.2 Weaknesses

W1. Mali broj korisnika i mala površina u trenutnom PRR-u obuhvaćena aktivnostima koje doprinose zaštiti bioraznolikosti iznad propisanog minimuma (višestruka sukladnost).

W2. Zbog napuštanja ili intenzifikacije poljoprivrede dolazi do degradacije okoliša i bioraznolikosti

W3. Velik udio degradiranih šumskih sastojina

W4. Minirano šumsko područje

W5. Nedovoljna zastupljenost zelenih praksi i neravnomjerna zastupljenost ekološki značajnih površina unutar zelenih praksi u izravnim plaćanjima

W6. Ograničenja u održivom gospodarenju šumama

Za razliku od obveznih, minimalnih uvjeta postavljenih u I. stupu kroz GAEC-e i SMR-ove, relativno mali broj korisnika (Tablica 10: Broj korisnika (odobreno) M10 po TOP-ovima) je uključen u aktivnosti zaštite bioraznolikosti ili očuvanja krajobraza kroz dobrovoljni sustav mjere 10. Ukupan broj gospodarstava u skladu s C. 12 za 2016. iznosi 134.460 što znači da je mjerom 10 te godine obuhvaćeno 2,3% gospodarstava. Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u 2019. godini bilo je ukupno 170.662 gospodarstava pa je te godine mjeru 10 provodilo 5,6% gospodarstava.

U Hrvatskoj je u 2018. godini ukupno 7,5% poljoprivrednih površina obuhvaćeno mjerom 10 i mjerom 11 pri čemu 6,9% (C. 33) otpada na mjeru 11, a 0,6% na mjeru 10. U 2019. godini ekološki se uzgoj provodi na 7,2 % KPP (C.33), dok se mjera 10 provodi na 2,3% KPP. Bez obzira na porast površina pod poljoprivredno-okolišnim obvezama u 2019. godini za 3,8 puta u odnosu na 2018., u Hrvatskoj je pod mjerom 10 još uvijek mala površina u odnosu na KPP (Graf 3. Broj hektara uključenih u mjeru 10).

Mjerama iz PRR-a za očuvanje bioraznolikosti bilo je obuhvaćeno 0,01% šumskih površina kroz aktivnosti konverzija šumskih površina u TOP-u 8.5.1 Konverzija degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura, što je jedna od najnižih vrijednosti pod tim obvezama na razni EU-a. Aktivnosti pošumljavanja, osnivanja poljoprivredno-šumarskih sustava (engl. agro-forestry) te mjere prevencije i obnove šuma oštećenih požarima, elementarnim nepogodama i drugim katastrofalnim događajima nisu programirane u sklopu PRR-a.

U ukupnoj površini Republike Hrvatske trajni travnjaci sudjeluju s preko 10%. Zbog depopulacije veliki dio ih se ne održava ili je održavanje minimalno s obzirom da površinama raspolaže starija populacija. Stanje očuvanosti poljoprivrednih staništa (travnjaci) C. 37 za period 2013.-2018. nam govori da 27,6% ocijenjenih travnjačkih stanišnih tipova ima povoljan status, 24,1% nepovoljan/neadekvatan, 34,5% nepovoljan/loš i 13,8% nepoznat status. Stanje očuvanosti poljoprivrednih staništa (travnjaci) u Hrvatskoj je iznad EU prosjeka (20% povoljan, 34,6 nepovoljan/neadekvatan, 42,6 nepovoljan/loš).

Sa stanovišta bioraznolikosti osobito su vrijedni krški pašnjaci koji obiluju rijetkim vrstama, a održavati ih je moguće gotovo jedino napasivanjem. Napuštanje ovih površina uzrokuje gubitak flore i faunu te sukcesiju. Upravo zato dobivanje potpore u mjeri 11 Ekološki uzgoj i u mjeri 13 Plaćanja područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima uvjetovano je napasivanjem s najmanje 0,3 do 1 UG po hektaru. Ekstenzivno napasivanje provodi se i na drugim površinama koje nisu u sustavu potpora pa se na taj način održava ukupno 26% KPP, odnosno 405.630 ha (C. 34, 2016).

Prema Šumskogospodarskoj osnovi RH degradirane šumske sastojine (šikare, šibljaci, makije i garizi) zauzimaju površinu od 665.794,35 ha, odnosno oko 27% površine obraslog šumskog zemljišta, a najvećim dijelom ih čine šikare (66%). Oko 80%, odnosno 531 tisuća hektara degradiranih šuma je u

državnom vlasništvu, dok je oko 20% u privatnom vlasništvu. U odnosu na Šumskogospodarsku osnovu RH za prethodno razdoblje 2006. – 2015., to je smanjenje od 381.177,65 ha, ali i dalje se radi o značajnoj površini.

Trenutna provedba TOP-a 8.5.1. Konverzija degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura omogućila je zamjenu oko 3.200 ha degradiranih šumskih površina čime se povećala općekorisna funkcija šumskih ekosustava i bioraznolikost.

Trenutno u Hrvatskoj, prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova – Ravnateljstva civilne zaštite, minski sumnjivo područje iznosi 309,7 km² (Plan protuminskog djelovanja za 2020. i 2021. godinu), odnosno 0,5% kopnene površine. Od ukupne površine 98,6% čine šume i šumska zemljišta. Prema podacima iz „Nacionalnog programa protuminskog djelovanja Republike Hrvatske 2020.-2026. godine“ planirano je smanjenje minski sumnjivog područja (MSP) u šumama do kraja 2026. godine. Planirane površine na razini županija su prikazane u tablici 14. S obzirom na dinamiku razminiranja, potrebna financijska sredstva i ljudske kapacitete, minirano i minski sumnjivo područje i dalje predstavlja veliki problem za čovjeka, okoliš i prirodu. Na tim površinama nije moguće provoditi uobičajeno gospodarenje šumskim površinama niti zahvate kojima bi se spriječila sukcesija i održala ili povećala bioraznolikost.

Iako prema podacima EK površina obuhvaćena zelenim praksama raste u Hrvatskoj u periodu od 2015. do 2017., ona je i dalje relativno niska.

Uspoređujući udio ekološki značajnih površina (EZP-a), koje ulaze u sastav zelenih praksi u Hrvatskoj i EU-28 (Graf 6: Udio ekološki značajnih površina u KPP, ha, 2015. - 2017.) Hrvatska ipak bilježi veće postotke udjela EZP-a u odnosu na KPP od prosjeka EU-28. Provedbom EZP doprinosi se ublažavanju posljedica klimatskih promjena, zaštiti tla, vode i zraka te zaštiti bioraznolikosti.

Distribucija odabira EZP (Tablica 15: Odabir ekološki značajnih površina u Hrvatskoj 2015. - 2017., Pokazatelj OID 09 (u ha)) pokazuje kako korisnici odabiru uglavnom EZP vezane uz uzgoj biljaka koje fiksiraju dušik (soja, grah, kravlji grašak, slanetak, djeteline, leća, lupina, grašak, grahorica i slično), odnosno postrne usjeve i zeleni pokrov (raž, zob, ječam, talijanski ljulj, sirak, gorušice, uljna i krmna rotkva, grahorice, djeteline, krmni grašak, heljda) te ugar. U 2015. udio ugara u KPP iznosio je 1,19%, u 2016. - 0,73%, a u 2017. - 0,62%.

Ovakav odabir EZP zbog zadovoljenja uvjeta ovih zelenih praksi na 5% površina, vrlo malo doprinose bioraznolikosti, odnosno značajnije doprinose zaštiti tla, vode i zraka, te ublažavanju posljedica klimatskih promjena kroz sekvestraciju ugljika ili fiksiranje dušika.

S obzirom na raspodjelu EZP koje se odnose na obilježja krajobraza, Hrvatska nije specifična (jedino Irska pokazuje značajniji odmak gdje se 61% ekološki značajnih površina odnosi na obilježja krajobraza).

S obzirom na navedeno, ima prostora za povećanje udjela obilježja krajobraza na poljoprivrednim površinama u RH. Ako uzmemo u obzir isključivo obilježja krajobraza kao sastavnice EZP na 290 ha, vidljiv je značajan nedostatak takvih površina kako u Hrvatskoj, tako i na razini cijele EU (Graf 7: Udio EZP-a (samo obilježja krajobraza, RPI_13_4c) u obradivoj površini EU-28 i Hrvatska).

Evidencija uporabe poljoprivrednog zemljišta na području Republike Hrvatske, uključuje između ostaloga i evidenciju obilježja krajobraza (Tablica 16. Obilježja krajobraza). Pojedinačno drvo kao točkasto obilježje nema izraženu vrijednost površine, linijska obilježja (drvored, živica, jarak, suhozid) izražena su u metrima dužnim, dok poligonska obilježja (šumarak i lokva) imaju evidentiranu površinu kako se ista ne bi dvostruko evidentirala u odnosu na površinu ARKOD parcele. Zbog specifičnosti evidentiranja u sustavu, te zbog toga što su obilježja krajobraza sastavni dio parcele, ne postoji podatak o njihovoj površini u odnosu na ukupnu površinu poljoprivrednih parcela. Međutim, možemo gledati odnos krajobraznih elemenata i parcela pa tako u 2021. godini bilježimo 164.878 krajobraznih elemenata na 91.192 parcela (11 % od ukupnog broja parcela).

Od 2018. godine u RH je započela implementacija planova upravljanja ekološkom mrežom NATURA

2000. Implementacijom navedenih planova te zbog usklađivanja Zakona o zaštiti prirode (ZZP) s pravnom stečevinom Europske Unije, a naročito implementacijom Uredbe o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže, primjenom Nacionalne klasifikacije staništa i ostalih uvjeta zaštite prirode koji proizlaze iz ZZP-a, postavljaju se značajna ograničenja za održivo gospodarenje šumama (negativan utjecaj na prirodnu obnovu šuma, poremećaj normalnog razmjera dobnih razreda u jednodobnim šumama, poremećaj normalnog razmjera debljinskih razreda u prebornim šumama, smanjenje dostupne drvene sirovine za 30% na godišnjoj razini i dr.).

Ograničenja gospodarenja šumama proizašlih iz ZZP-a je smanjenje dostupnosti drvene sirovine koje za posljedicu imaju značajno smanjenje broja radnih mjesta u ruralnim područjima te direktno smanjenje prihoda od prodaje drva te se na taj način, negativnim utjecajem na gospodarsku i socijalnu sastavnicu održivog gospodarenja šumama, smanjuje potencijal provedbe gospodarenja koje je u prošlosti omogućio očuvanje bogatstva šumskih ekosustava. Osim gubitka prihoda, zbog smanjenja dostupnosti drvene sirove od 30% očekuje se značajna pad broja poslovnih subjekata i broja zaposlenih u sektoru drvene industrije koja se prvenstveno nalazi u ruralnim područjima te zapošljava stanovništvo ruralnih krajeva (6.000 radnih mjesta manje u sektoru drvene industrije).

Osim ograničenja koja proizlaze iz ZZP-a, 30% ukupne površine šuma su zaštitne šume u kojima je normalno gospodarenje onemogućeno zbog različitih reljefnih ograničenja. Takve šume su često nedostupne te u njima nije moguće ili je financijski neisplativo normalno gospodarenje. Zaštitne šume prvenstveno se koriste za zaštitu tla, sprječavanje bujičnih tokova, ali i kao rezervoari bioraznolikosti.

Površina šuma u ekološkoj mreži Natura 2000 iznosi gotovo 50% tj. 1,2 mil. ha. Većina tog područja je zaštićena s ciljem očuvanja drugih vrsta, a manja površina ima šume kao ciljane staništa. Za očuvanje tih ciljanih vrsta propisane su mjere koje postavljaju značajna ograničenja u tradicionalnom održivom i prirodi bliskom gospodarenju šumama kakvo se već duže od 250 godina prakticira u RH. Dosadašnje gospodarenje šumama u RH pridonijelo je njihovoj izuzetnoj očuvanosti i prirodnosti te samim time stvorilo uvjete za opstanak svih drugih vrsta koje ovise o šumskim staništima. Provedba mjera očuvanja propisuje se kroz šumsko gospodarske planove čime postaju obavezne za sve vlasnike, a one u pojedinim dijelovima predstavljaju odstupanja od dosadašnje prakse gospodarenja. Gubici prihoda koje uzrokuju mjere očuvanja potvrđeni su i u Prioritetnom akcijskom okviru (PAO - PAF) koji je predvidio značajna sredstva za kompenzaciju vlasnicima poradi ograničenja i negativnog utjecaja na šumarstvo i na šumi bazirane sektore u područjima gdje je dosadašnjim održivim i prirodi bliskim gospodarenjem očuvana ukupna bioraznolikost u šumskim ekosustavima, kao što je to primjer u RH.

2.1.SO6.1.3 Opportunities

O1. AKIS i unaprijeđen sustav savjetovanja

O2. Razvoj usluga ekosustava

O3. Međuinstitucionalna suradnja i suradnja s organizacijama civilnog društva (OCD)

O4. Povećanje vrijednosti općekorisnih funkcija šuma

O5. Povećana razina svjesnosti o važnosti bioraznolikosti

Kvantiteta i kvaliteta provedbe aktivnosti za očuvanje bioraznolikosti ovise o informacijama koje su dostupne korisniku. Jednako tako je važan način na koji su objašnjenje obveze i način provedbe uvjetovanosti kao i praksi i metoda koje doprinose bioraznolikosti. Uspostavom funkcionalnog sustava znanja i inovacija u poljoprivredi te prijenos istih u praksu, podiže se razina znanja o svim mjerama koje podupiru očuvanje bioraznolikosti i usluga ekosustava.

Ljudsko društvo je korisnik usluga ekosustava, ali istovremeno utječe na njih putem izravnih i neizravnih pokretača promjena (npr. korištenje prirodnih dobara, izgradnja građevina i infrastrukture, onečišćenje) te

stvara različite vrste pritisaka. Usluge ekosustava su brojne, a njihov značaj i potreba dobivaju na težini tek kada se prikaže njihova financijska vrijednost („zeleno knjigovodstvo“). Ovo je osobito bitno kako bi se javnosti predočilo što konkretno znači gubitak bioraznolikosti, odnosno koliki je doprinos poljoprivrednika koji provode različite prakse i metode kojima se izravno ili neizravno štiti ili povećava bioraznolikost. Isto tako, poznavanje vrijednosti usluga ekosustava omogućuje kvalitetno upravljanje resursima kao i planiranje investicija s ciljem smanjenja pritisaka na prirodu uz povećanje dobrobiti za društvo.

Agencija za zaštitu okoliša (danas Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja) je 2015. objavila studiju „Kartiranje i procjena ekosustava i njihovih usluga u Hrvatskoj“ na temelju koje je kartirano 10 različitih tipova ekosustava u Republici Hrvatskoj te je dan prijedlog kriterija za ocjenu stanja ekosustava jer samo zdravi ekosustavi mogu pružati i usluge. U okviru Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija” predviđen je projekt kartiranja i procjene usluga ekosustava i pritisaka na usluge ekosustava na nacionalnoj razini.

Naplata usluge šumskog ekosustava u Hrvatskoj nije nova stvar i kroz Zakon o šumama uvedena je još 1991. godine kroz Općekorisne funkcije šuma, odnosno sustavnu postotnu naplatu iz dobiti ili dohotka pravnih i fizičkih osoba u Republici Hrvatskoj koje ostvaruju ukupni godišnji prihod veći od 7.500.000,00 kn, u iznosu od 0,024 % dobiti ili dohotka.

S obzirom na ciljeve Zelenog plana za Europu, Strategije EU-a za bioraznolikost do 2030. godine te ciljeve ZPP-a – važna je suradnja svih institucija i organizacija civilnog društva koje djeluju u području zaštite prirode kako bi se dostigli planirani ciljevi.

Za razliku od prvih godina provedbe Programa ruralnog razvoja RH 2014-2020 poljoprivrednici sve više uviđaju potrebu očuvanja bioraznolikosti kao pitanja koje je povezano s opstankom djelatnosti kojom se bave, ali i prostorom u kojem žive. U prilog tome govori povećanje površina i korisnika u mjeri 10 Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene, i mjeri 11 Ekološki uzgoj. Za podizanje svijesti osobito su važne obvezne edukacije i savjetovanja za korisnike mjere 10 i mjere 11, a teme koje se obrađuju su uvelike pomogle boljem shvaćanju važnosti bioraznolikosti – detalji u SO4, O6: Povećana razina svjesnosti o potrebi prelaska na održive sustave gospodarenja.

2.1.SO6.1.4 Threats

T1. Starenje stanovništva i depopulacija

T2. Osjetljivost na utjecaj klimatskih promjena

T3. Pritisak turizma i građevinarstva

T4. Daljnji rast staništa invazivnih i stranih vrsta u Hrvatskoj

T5. Pojave novih biljnih i životinjskih bolesti i štetnika ili izbijanja epidemija postojećih bolesti i štetnika

T6. Trajna konzervacija gospodarskih šuma

Starenje ruralnog stanovništva i njegova niska razina obrazovanja te depopulacija predstavljaju značajnu prijetnju očuvanju bioraznolikosti. Mlađa ruralna populacija lakše usvaja koncept zaštite prirode i okoliša. Starija populacija teško razumijeva potrebu za provođenjem posebnih poljoprivrednih praksi i metoda od kojih neke zahtijevaju veći udio fizičkog rada te su im samim time neprihvatljive. Ovo također treba sagledati u kontekstu napuštanja poljoprivrednih površina koje nakon smrti korisnika nitko ne nastavlja koristiti.

Klimatske promjene i bioraznolikost su usko povezani. S jedne strane klimatske promjene jedan su od glavnih pokretača gubitka biološke raznolikosti, da bi s druge strane uništavanje ekosustava umanjilo

sposobnost prirode za regulacijom emisije stakleničkih plinova (GHG) i time ubrzalo klimatske promjene.

Promjena temperature i padalina, učestalost ekstremnih vremenskih pojava svakako će utjecati na promjenu areala flore i faune, samim time i na sastav staništa, ali i na promjenu vrsta koje se uzgajaju na pojedinom području. U SO4, T1: Učestalije ekstremne vremenske i klimatske promjene i njihov negativan utjecaj na poljoprivredu i šumarstvo, tablica 8 i tablica 9 ukazuju na potencijalni utjecaj na bioraznolikost iskazan kao mogućnost pojave, stupanj utjecaja i stupanj ranjivosti.

U vremenima u kojima je bioraznolikost pojedinih dijelova svijeta kritično ugrožena, ona postaje iznimno atraktivna u onim područjima u kojima je još uvijek očuvana obogaćujući turističku ponudu. U Hrvatskoj je turizam iznimno važan za gospodarstvo te čini oko 20% BDP-a. Godine 2019. Hrvatsku je ukupno posjetio 21 milijun gostiju, što je cca 5 puta više od njenog stanovništva. Veliki broj turista s jedne strane čini dobrobit hrvatskom gospodarstvu, no zasigurno nosi i prijetnju bioraznolikosti (na primjer, unos vrsta koje nisu autohtone u lokalnom okolišu ili uništavanje autohtonih vrsta bilo prijenosom bolesti ili odnošenjem sa staništa u vidu suvenira).

Proces urbanizacije, odnosno izgradnje kuća, prometnica i svih drugih građevina, nužno ima utjecaja na bioraznolikost no pozitivnim propisima utjecaj se svodi na najmanju moguću mjeru (S6: Strateški okvir za zaštitu bioraznolikosti). Dodatno na bioraznolikost utječu buka, promet, svjetlosno onečišćenje, gospodarenje otpadom itd. kao posljedica urbanizacije.

Iako se danas unos i širenje stranih i invazivnih stranih vrsta kontrolira mnogo više nego u prošlosti, u Hrvatskoj je zabilježeno 23 vrste od njih 66 na „Unijinom popisu“ (Popis invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Uniji). Čivitnjača (*Amorpha fruticosa L.*), iako nije na Unijinom popisu, pričinjava značajne štete u kontinentalnom dijelu Hrvatske, posebice u Posavini, uključujući i Park prirode Lonjsko polje gdje zbog svoje agresivnosti istiskuje autohtone biljke iz njihova staništa. Prema istraživanju „Utjecaj invazivne vrste čivitnjača (*Amorpha fruticosa*) na strukturu ptičjih zajednica u poljoprivrednom području Parka prirode Lonjsko polje“ njena gustoća i proširenost utječu negativno na poljsku ševu (*Alauda arvensis*), vivka (*Vanellus vanellus*) te žutu pastiricu (*Motacilla flava*). Osim toga, zarastanje travnjaka čivitnjačom izuzetno brzo uništava staništa kosca (*Crex crex*).

Funkcija bioraznolikosti u ekosustavu je prirodna regulacija štetnika i bolesti. Pojava novih štetnika i bolesti biljaka i životinja predstavljaju prijetnju bioraznolikosti određenog područja jer mogu dovesti do potpunog uništenja staništa i vrsta, od kojih neke mogu imati jedinstven doprinos funkciji ekosustava, a njihov gubitak može imati dalekosežne posljedice za ekosustav. Neovisno radi li se o pojavi novih bolesti ili štetnika, potrebno ih je suzbijati sredstvima koje mogu negativno utjecati na bioraznolikost, što posljedično može smanjiti biološku raznolikost prirodnih neprijatelja i oslabiti usluga biološke kontrole.

Prema europskoj strategiji do 2030. godine potrebno je pravno zaštititi najmanje 30% kopnene površine EU i 30% morskog područja EU, a od toga minimalno trećinu staviti pod strogu zaštitu uključujući sve primarne i “old-growth” šume te ih integrirati u ekološke koridore, kao dio prave transeuropske mreže zaštite prirode.

Održivo gospodarenje šumama podrazumijeva međuovisnost i nedjeljivost tri sastavnice – ekološke (bioraznolikost), gospodarske (drvena sirovina) i socijalne (radna mjesta, općekorisne funkcije šuma). Trajnom konzervacijom negativno će utjecati na dvije komponente održivog gospodarenja šumama (gospodarsku i socijalnu) što će se odraziti na gubitak radnih mjesta u sektoru šumarstva i pratećim sektorima i smanjenje dostupnosti održivo uzgojene drvene sirovine za vezanu industriju ruralnog područja. Kako je i navedeno u Novoj Strategiji EU za šume do 2030. poradi povećanih ambicija u području klime i bioraznolikosti vlasnicima šuma predstoje dodatni troškovi i izgubljeni prihodi.

2.1.SO6.1.5 Other comments

Nije primjenjivo.

2.1.SO6.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan
10	Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanju genskih resursa	Srednji	Yes
11	Poboljšati prakse za zaštitu i povećanje bioraznolikosti staništa i vrsta u Natura 2000 području	Srednji	Yes
12	Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza i krajobraznih obilježja	Slab	Yes

2.1.SO6.3 Identification of the relevant (elements of) national plans emanating from the legislative instruments referred to in Annex XI of the CAP plan Regulation that have been taken into account in the CAP plans' needs assessment for this specific objective

Krovni dokument za zaštitu prirode je Strategija i Akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. je temeljni dokument (NN 72/17) koji sadrži pet strateških ciljeva:

1. povećati učinkovitost osnovnih mehanizama zaštite prirode
2. smanjiti direktne pritiske na prirodu i poticati održivo korištenje prirodnih dobara
3. ojačati kapacitete sustava zaštite prirode
4. povećati znanje i dostupnost podataka o prirodi
5. podići razinu znanja, razumijevanja i podrške javnosti za zaštitu prirode.

Potrebe 10 Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanju bioraznolikosti i očuvanju genskih resursa, 11 Poboljšati prakse za zaštitu i povećanje bioraznolikosti staništa i vrsta u Natura 2000 području i 12 Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza i krajobraznih obilježja proizlaze iz dva strateška cilja s pripadajućim posebnim ciljevima i aktivnostima:

1. Strateški cilj 2. Smanjiti direktne pritiske na prirodu i poticati održivo korištenje prirodnih dobara
 - Posebni cilj 2.1 Osigurati održivo korištenje prirodnih dobara kroz sektorske planske dokumente
 - Aktivnost 2.1.3 Poticati prihvaćanje i provođenje mjera očuvanja bioraznolikosti u sklopu Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. – 2020. te pratiti njihovu provedbu
2. Strateški cilj 3. Ojačati kapacitete sustava zaštite prirode
 - Posebni cilj 3.3 Povećati financijsku održivost sustava zaštite prirode,
 - Aktivnost 3.3.8 Osigurati dostupnost potpora s pozitivnim utjecajem na bioraznolikost te poticati njihovo korištenje.

Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19) utvrđuje popis vrsta i stanišnih tipova uključujući i prioritetne divlje vrste te prioritetne prirodne stanišne tipove. Na Popisu vrsta ptica za koje su izdvojena područja ekološke mreže nalazi se kosac (*Crex crex*), a na Popisu divljih vrsta (izuzev ptica) za koje su izdvojena područja ekološke mreže nalaz se četiri vrste ugroženih i strogo zaštićenih danjih leptira: veliki livadni plavac (*Phengaris teleius*), zagasiti livadni plavac (*Phengaris nausithous*), močvarni plavac (*Phengaris alcon alcon*) i močvarni okaš (*Coenonympha*

oedippus).

1. Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu i Akcijski plan provedbe Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu ([NN 46/20](#)) predviđa sljedeće mjere za sektor poljoprivrede koje su komplementarne s potrebama 10, 11 i 12:

ŠU-07 Pošumljavanje i obnova šuma u svrhu jačanja otpornosti na klimatske promjene

B-03 Razvoj i provedba mjera za jačanje otpornosti ranjivih ekosustava, staništa i vrsta

B-06 Očuvanje i primjena tradicijskih poljoprivrednih praksi i znanja u cilju jačanja otpornosti (do)prirodnih ekosustava, staništa i divljih vrsta

2.1.S06.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	31.02. - Pašarenje na pašnjacima	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	31.03. - Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
DPdecoupled	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare	31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes
Sectoral - Fruit and Vegetables	ADVII(47(1)(b)) - advisory services and technical assistance, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, climate change adaptation and mitigation, the conditions of employment, employer obligations and occupational health and safety	47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Apiculture products	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	55.1.b.02. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnjacima, naročito varooze	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Apiculture products	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions	55.1.b.03. - Racionalizacija selećeg pčelarstva	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Apiculture products	PRESBEEHIVES(55(1)(d)) - actions to preserve or increase the existing number of beehives in the Union, including bee breeding	55.1.d.01. - Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	70.02. - Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	70.03. - Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	70.04. - Ekološki uzgoj	O.17. Number of hectares or number of other units benefitting from support for organic farming
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	70.05. - Potpora za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
RD	ANC(71) - Natural or other area-specific constraints	71.01. - Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima	O.12. Number of hectares benefitting from support for areas facing natural or specific constraints, including a breakdown per type of areas
RD	ASD(72) - Area-specific disadvantages resulting from certain mandatory requirements	72.01. - Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000,	O.13. Number of hectares benefitting from support under Natura 2000 or Directive 2000/60/EC

		NKS)	
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.01. - Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš	O.21. Number of supported on-farm non-productive investment operations or units

Overview

Zahvaljujući povoljnom geografskom položaju Hrvatska je bogata bioraznolikošću. Međutim, zbog napuštanja bavljenja poljoprivrednom proizvodnjom kao i intenziviranjem poljoprivredne proizvodnje postoji značajan rizik od degradacije okoliša i smanjenja biološke raznolikosti. Kroz odabrane intervencije u I. i II. stupu ZPP-a primjenjuju se prakse kojima se doprinosi zaštiti i povećanju biološke raznolikosti te očuvanju genskih resursa, povećanju biološke raznolikosti staništa i vrsta unutar Natura 2000 područja te čuva mozaičnost poljoprivrednog krajobraza i krajobraznih obilježja.

Intervencije unutar eko shema i klimatsko okolišnih intervencija (Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina, Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti, Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama, Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja), usmjerene su na doprinos zaštiti bioraznolikosti te očuvanju staništa i krajobraza. Navedenom cilju doprinose i pripadajuće Sektorske intervencije za voće i povrće te pčelarski programi, te Potpora za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi, Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama. U okviru ulaganja doprinos bioraznolikosti i poljoprivrednom krajobrazu pruža intervencija Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš.

2.1.SO6.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nije primjenjivo.

2.1.SO6.7 Are you planning CAP contribution towards the LIFE programme (only for SO4, SO5, SO6)
: **No**

2.1.SO6.8 Selection of the result indicator(s)

Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	Target value [to be filled from section 2.3]
R.7^{PR} - Enhancing support for farms in areas with specific needs Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)	107.54 %
R.22^{PR} - Sustainable nutrient management Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management	14.22 %
R.25 - Environmental performance in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to improve environmental sustainability	3.15 %
R.27^{CU} - Environmental or climate-related performance through investment in rural areas Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas	130.00
R.29^{PR} - Development of organic agriculture Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion	12.03 %

R.31^{PR} - Preserving habitats and species Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices	12.26 %
R.32^{CU} - Investments related to biodiversity Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to biodiversity	0.24 %
R.34^{PR} - Preserving landscape features Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees	8.78 %
R.35^{CU} - Preserving beehives Share of beehives supported by the CAP	61.22 %

Justification of the selection of the result indicator(s) for this specific objective

U okviru specifičnog cilja 06 određen je doprinos za ukupno devet pokazatelja rezultata.

R.7^{PR} Jačanje potpore za poljoprivredna gospodarstva na područjima sa specifičnim potrebama: Postotak dodatne potpore po hektaru u područjima s većim potrebama (u odnosu na prosjek)

Ovaj pokazatelj određuje postotak dodatne potpore po hektaru u područjima s većim potrebama (u odnosu na prosjek). Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervenciju Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima te intervenciju Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS) (SO6). Za izračun pokazatelja u obzir se uzima prosječan iznos potpore dohotku za ha za područja s ograničenjima u odnosu na prosječan iznos potpore dohotku za ha za sve korisnike izravnih plaćanja (procjena prema podacima za 2020. godinu). Ciljna vrijednost za pokazatelj je 107,53%, što znači da će gospodarstva na područjima s većim potrebama u prosjeku dobiti iznos po hektaru iznad prosjeka. Vrijednost ključnih etapa je ista kao i ciljna vrijednost tijekom godina.

R.22^{PR} Održivo gospodarenje hranjivim tvarima: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza povezanih s poboljšanjem gospodarenja hranjivim tvarima za koje je dodijeljena potpora

Ovaj pokazatelj određuje udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza povezanih s poboljšanjem gospodarenja hranjivim tvarima za koje je dodijeljena potpora. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervencije eko shemu Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina i Ekološki uzgoj. Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 14,22% (odnosno 213.985 ha), a izračunava se kao udio očekivanog broja ha obuhvaćenim obvezama za koje je dodijeljena potpora unutar intervencije koja ovom pokazatelju doprinosi u odnosu na ukupan broj ha korištene poljoprivredne površine (C.17 - 1.504.450 ha, vrijednost 2019.). Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja.

R.25 Uspješnost u pogledu okoliša u sektoru stočarstva: Udio uvjetnih grla (UG) u okviru obveza za poboljšanje okolišne održivosti za koje je dodijeljena potpora

Ovaj pokazatelj određuje udio uvjetnih grla (UG) u okviru obveza za poboljšanje okolišne održivosti za koje je dodijeljena potpora. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervenciju Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja. Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 3,15%, a izračunava se kao ukupan planirani broj UG obuhvaćen intervencijom (23.779 UG) u odnosu na ukupan broj UG (C.23 - 754.710 UG, vrijednost 2016.). Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja s planiranim godišnjim porastom tijekom razdoblja provedbe.

R.27 Uspješnost u području okoliša ili klime ostvarena ulaganjem u ruralna područja: Broj operacija kojima se doprinosi ciljevima okolišne održivosti te ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama u ruralnim područjima

Ovaj pokazatelj određuje broj operacija kojima se doprinosi ciljevima okolišne održivosti te ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama u ruralnim područjima. Doprinos ovom pokazatelju

rezultata je planiran za intervenciju Potpora za sustave javnog navodnjavanja i Potpora za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi. Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 130, a izračunava se kao ukupan broj operacija kojima se doprinosi ciljevima okolišne održivosti te ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama u ruralnim područjima za sve intervencije koje ovom pokazatelju doprinose, a kako slijedi: Potpora za sustave javnog navodnjavanja – 16 i Potpora za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi - 114. Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja.

R.29^{PR} Razvoj ekološke poljoprivrede: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) za koju se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a za ekološku poljoprivredu, pri čemu je održavanje ekološke poljoprivrede odvojeno od prelaska na nju

Ovaj pokazatelj određuje udio korištene poljoprivredne površine (KPP) za koju se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a za ekološku poljoprivredu, pri čemu je održavanje ekološke poljoprivrede odvojeno od prelaska na nju. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervenciju Ekološki uzgoj. Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 12,02% a izračunava se kao ukupan planirani broj ha obuhvaćen intervencijom (180.966 ha) u odnosu na ukupan broj ha korištene poljoprivredne površine (C.17 - 1.504.450 ha, vrijednost 2019.). Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja s planiranim godišnjim porastom tijekom razdoblja provedbe (155.715 ha u 2024., 180.966 ha u 2028.).

R.31^{PR} Očuvanje staništa i vrsta: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora kojima se podupire očuvanje ili obnova bioraznolikosti, uključujući poljoprivredne prakse visoke prirodne vrijednosti

Ovaj pokazatelj određuje udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora kojima se podupire očuvanje ili obnova bioraznolikosti, uključujući poljoprivredne prakse visoke prirodne vrijednosti. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za sljedeće intervencije: eko shemu Pašarenje na pašnjacima, eko shemu Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina, eko shemu Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV) i Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama. Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 12,26% a izračunava se kao ukupan planirani broj ha obuhvaćen intervencijama (184.500 ha) u odnosu na ukupan broj ha korištene poljoprivredne površine (C.17 - 1.504.450 ha, vrijednost 2019.). Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja za sve intervencije.

R.32 Ulaganja povezana s bioraznolikosti: Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u okviru ZPP-a kojima se doprinosi bioraznolikosti

Ovaj pokazatelj određuje udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u okviru ZPP-a kojima se doprinosi bioraznolikosti. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervenciju Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš. Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 0,23% (320 korisnika), a izračunava se kao ukupan planirani broj poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u okviru ZPP-a kojima se doprinosi bioraznolikosti (380) u odnosu na ukupan broj poljoprivrednih gospodarstava (C.12 – 134.460, vrijednost 2016.). Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja.

R.34^{PR} Očuvanje obilježja krajobraza: Udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za upravljanje obilježjima krajobraza, uključujući živice i drveće

Ovaj pokazatelj određuje udio korištene poljoprivredne površine (KPP) u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za upravljanje obilježjima krajobraza, uključujući živice i drveće. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervenciju eko shemu Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina. Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 8,77%, a izračunava se kao ukupan planirani broj ha obuhvaćen intervencijom (132.045 ha) u odnosu na ukupan broj ha korištene poljoprivredne površine (C.17 - 1.504.450 ha, vrijednost 2019.). Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim

godišnjim vrijednostima ostvarenja.

R.35 Očuvanje košnica: Udio košnica koje primaju potporu u okviru ZPP-a

Ovaj pokazatelj određuje udio košnica koje primaju potporu u okviru ZPP-a. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervencije ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu u sektoru pčelarstva kako slijedi: Nabava novih pomagala, pribora i opreme, Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varoze te Racionalizacija selećeg pčelarstva. Ciljna vrijednost pokazatelja rezultata je 61,22 % (odnosno 270.000 košnica) a što predstavlja udio broja košnica za koje se planira da će dobiti potporu (bez duplog brojenja) u odnosu na ukupan broj košnica (D.29a - 441.004, vrijednost 2020.). Ukupan broj košnica čini prosjek broja košnica u posljednje tri godine (2019. do 2021. godine) prema podacima koji se vode u Evidenciji pčelara i pčelinjaka. Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja i pokazuju blagi trend porasta tijekom razdoblja provedbe (250.000 u 2023. do 270.000 u 2027.).

Pokazatelji rezultata R.22, R.25, R.27, R.29, R.31, R.32, R.34 i R.35 su specifični i direktno vezani uz ovaj specifični cilj. Iako povezanost pokazatelja rezultata R.7 nije specifična i direktna uz ovaj specifični cilj, isti se navodi budući da se radi o pokazatelju rezultata koji su vezani uz intervencije Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima te intervenciju Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama koje doprinose ovom specifičnom cilju.

2.1.SO6.9 Justification of the financial allocation

Za ovaj specifični cilj planiran je financijski doprinos intervencija u pogledu praksi i ulaganja koja doprinose bioraznolikosti i ruralnom krajobrazu: Potpore za ograničenja u gospodarenju šumama, Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama (Pilot mjera za zaštitu kosca; Pilot mjera za zaštitu leptira; Uspostava poljskih traka), Očuvanje genetske bioraznolikosti, Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš, Eko sheme (Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina) i Potpora za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi.

Ovom specifičnom cilju doprinose i intervencije čiji je financijski doprinos prikazan u drugim specifičnim ciljevima: Intenzivirana raznolikost usjeva/nasada, Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti i Pašarenje na pašnjacima (Eko sheme), intervencije u sektoru pčelarstva (Ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu-Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze i Racionalizacija selećeg pčelarstva, Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela), intervencija Savjetodavne usluge i tehnička pomoć u sektoru voća i povrća, Ekološki uzgoj (Održavanje i Prijelaz).

Ukupno planirani iznos za intervencije koje doprinose ovom specifičnom cilju je 111.354.847 EUR-a (EU dio). Navedeni iznos je planiran kako bi se postigli ciljevi i u skladu se je s financijskim planom.

Intervencijama iz EPFRR-a u okviru ovog specifičnog cilja se doprinosi i obvezi iz stavka 1. članka 93. Uredbe (EU) br. 2021/2115.

2.1.SO7 Attract and sustain young farmers and other new farmers and facilitate sustainable business development in rural areas

2.1.SO7.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.SO7.1.1 Strengths

S1.Porast udjela mladih poljoprivrednika (dobne skupine 25-34 godine) u ukupnom broju poljoprivrednika i mladih nositelja PG-a u odnosu na starije

S2. Mladi poljoprivrednici su tehnički učinkovitiji u odnosu na starije

S3. Interes mladih poljoprivrednika za usavršavanjem

S4. Povećanje zastupljenosti žena među mladim poljoprivrednicima

U Republici Hrvatskoj (dalje u tekstu: RH) u 2016. godini 5,1% ukupnog broja poljoprivrednika je ispod 35 godina starosti (dobna skupina od 25 do 34 godine), a što je jednako prosjeku Europske unije. U razdoblju 2010.-2016. se ukupan broj poljoprivrednika u RH smanjio s 233.280 na 134.460. Iako se udio mladih poljoprivrednika navedene dobne skupine u Europskoj uniji smanjio između 2010. i 2016., udio mladih poljoprivrednika u RH povećao se u istom razdoblju, blago raste omjer mladih nositelja u odnosu na starije i u 2016. vrlo je blizu omjera u Europskoj uniji. Na razini Europske unije, u promatranom razdoblju, prisutan je značajniji padajući trend omjera mladih u odnosu na starije nositelje poljoprivrednih gospodarstava.

Analiza Svjetske banke (2019.) pokazala je da su poljoprivredna gospodarstva kojima upravljaju mladi poljoprivrednici bolje prilagodila svoju razinu proizvodnje na veličinu najproduktivnije razine od prosječnog hrvatskog poljoprivrednog gospodarstva.

Poljoprivredna gospodarstva kojima upravljaju mladi poljoprivrednici pokazuju veću učinkovitost u smislu obujma proizvodnje u usporedbi s poljoprivrednim gospodarstvima starijih poljoprivrednika.

U porastu je i interes mladih poljoprivrednika za stručno usavršavanje. U 2019. godini 5.553 mladih poljoprivrednika (dobne skupine do 41 godine starosti), sudjelovalo je na stručnim usavršavanjima, odnosno 26% od ukupnog broja mladih poljoprivrednika. U 2019. godini u odnosu na 2018. godinu, broj mladih poljoprivrednika uključenih u stručno usavršavanje povećan je za 43%. U razdoblju 2010.-2016. zabilježen je značajan porast osnovne izobrazbe (dobne skupine do 35 godina) za RH (za 11,99%), a što je gotovo na razini rasta u EU. I u segmentu potpune izobrazbe zabilježen je porast za RH (za 3,93%), ali je to i dalje dosta niže u odnosu na EU. Na razini EU podjednak je postotak mladih poljoprivrednika s osnovnom i potpunom izobrazbom, dok u RH osnovna izobrazba ima znatno veći udio.

U 2016. godini 15% mladih nositelja poljoprivrednih gospodarstava u RH bile su žene, dok je udio žena nositeljica poljoprivrednih gospodarstava ukupno u RH 26%, što je gotovo na razini prosjeka Europske unije (28%).

Udio mladih žena nositeljica poljoprivrednih gospodarstava prati jednaki trend u odnosu na mlade muškarce nositelje poljoprivrednih gospodarstava gledajući u odnosu na regionalne podatke dok je ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva kod mladih žena nositeljica poljoprivrednih gospodarstava niža u odnosu na muškarce.

2.1.S07.1.2 Weaknesses

W1. Visok udio zakupa u ukupno korištenom poljoprivrednom zemljištu

W2. Nizak proizvodni potencijal mladih poljoprivrednika

W3. Usmjerenost prema poljoprivrednim kulturama niske vrijednosti

W4. Otežani pristup izvorima financiranja

Visoke cijene zemljišta otežavaju potencijalnim novim poljoprivrednicima, uključujući mlade poljoprivrednike i poljoprivrednike koji nemaju dovoljno proizvodnih resursa, ulazak u poljoprivredu, a postojećim poljoprivrednim gospodarstvima otežavaju rast putem zakupa ili kupovine zemljišta. U razdoblju 2015.-2018. bilježi se kontinuirani rast kupovne cijene obradivog zemljišta u RH, a cijena zakupa obradivog zemljišta bilježi blagi pad (uz prisutne godišnje fluktuacije).

U 2017. godini prosječan mladi poljoprivrednik koristio je 23 ha poljoprivrednog zemljišta od kojih je 21,5 ha unajmljenog zemljišta. Površine unajmljenog zemljišta čine 93,5 % ukupno korištenog poljoprivrednog zemljišta. Trošak najma čini 7,4 % ukupnih troškova mladih poljoprivrednika.

Prema tipu proizvodnje najveći broj mladih poljoprivrednika bavi se biljnom proizvodnjom: 18,7% mladih poljoprivrednika proizvodi žitarice, uljarice i proteinske usjeve, 11,2% mladih poljoprivrednika bavi se proizvodnjom različitih usjeva uz stočarstvo, 11% mladih poljoprivrednika proizvodi različite usjeve na oranicama dok se 9,7% mladih poljoprivrednika bavi mješovitom biljnom proizvodnjom. Na EU razini potvrđuje se trend ka većoj specijalizaciji poljoprivrednih djelatnosti među mladim poljoprivrednicima.

U hrvatskoj poljoprivredi općenito, potrebno je napraviti odmak od poljoprivrednih kultura niske vrijednosti, kao i povećanje prihoda usmjeravanjem na poljoprivredne proizvode više vrijednosti, a ova preporuka vrijedi i za mlade poljoprivrednike.

Uzimajući u obzir današnje trendove te ciljeve nove zajedničke poljoprivredne politike, može se sa velikom vjerojatnošću pretpostaviti da će novi sudionici u sektoru poljoprivrede biti uključeni u alternativne poljoprivredne aktivnosti, aktivnosti za dodanu vrijednost poljoprivrednoj proizvodnji kao i u inovacije i nove poslovne modele.

Pristup kapitalu mnogim proizvođačima i prerađivačima u poljoprivredno-prehrambenom sektoru u RH je ograničen, posebice za one male i srednje, a što ujedno znači i za mlade poljoprivrednike.

Komercijalne banke poljoprivredni sektor još uvijek doživljavaju kao previše rizičan, pa mladi poljoprivrednici koji su nositelji manjih poljoprivrednih gospodarstava nemaju pristup kapitalu zbog nedostatka vlasništva, uslijed nesređenih vlasničkih odnosa i samim time nedovoljnog osiguranja ili jamstava.

2.1.S07.1.3 Opportunities

O1. Rastući trend korištenja resursa kod mladih poljoprivrednika

O2. Povećana dostupnost izvora financiranja mladim poljoprivrednicima

O3. Dostupnost znanja i edukacija za mlade poljoprivrednike

O4. Lakša prilagodba na nove izazove

Podaci dobiveni u Istraživanju o strukturi poljoprivrednih gospodarstava pokazuju da su u razdoblju 2010.-2016. prosječni resursi mladih poljoprivrednika povećani. Prosječna površina korištenog poljoprivrednog zemljišta povećana je za 4,7 ha, iskazano postotno za 31%, prosječan broj uvjetnih grla stoke povećan je za 5 grla, odnosno za 59%, dok je prosječan ekonomski rezultat povećan za 9.997 eura, odnosno za 43%.

Promatrano u odnosu na prosječnog hrvatskog poljoprivrednika, prema podacima Istraživanja o strukturi poljoprivrednika iz 2016., prosječan mladi poljoprivrednik koristi veću površinu poljoprivrednog zemljišta (u prosjeku 8 ha više od prosječnog hrvatskog poljoprivrednika, odnosno 69% više), uzgaja više stoke (u prosjeku 7,9 uvjetnih grla stoke više od prosječnog hrvatskog poljoprivrednika, odnosno 141% više) i ostvaruje veći ekonomski rezultat (u prosjeku za 18.288 eura više od prosječnog hrvatskog poljoprivrednika, odnosno 121% više).

Iz navedenog je razvidno da je poljoprivredno gospodarstvo kojemu je nositelj mladi poljoprivrednik konkurentnije i otpornije u odnosu na prosječno poljoprivredno gospodarstvo kojemu nositelj nije mladi poljoprivrednik.

Prema Zakonu o poljoprivrednom zemljištu (NN 20/18, 115/18 i 98/19) poljoprivredno zemljište u

vlasništvu države može se dati u zakup, na privremeno korištenje, zamijeniti za drugo zemljište ili prodati. Ugovori o zakupu sklapaju se za površine od najviše 100 hektara na rok od 25 godina s mogućnošću produljenja za isto razdoblje. U slučaju prodaje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, primjenjuje se ograničenje u smislu maksimalne površine koja se može prodati pojedinačnom kupcu – 50 hektara u kontinentalnom dijelu Hrvatske i 5 hektara u priobalnom području. Dodjela zemljišta u vlasništvu države mora se temeljiti na programu koji je izradila lokalna samouprava i ovisi o odobrenju područne (regionalne) samouprave i Ministarstva poljoprivrede. Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države dodjeljuje se nakon objave natječaja. Odluku o dodjeli zemljišta na temelju natječaja donose jedinice lokalne samouprave, a odobravaju jedinice područne (regionalne) samouprave i Ministarstvo poljoprivrede. Zemljište se dodjeljuje prema sljedećim pravima prvenstva: 1) mala obiteljska poljoprivredna gospodarstva u sektoru stočarstva koja ne posjeduju dovoljno poljoprivrednog zemljišta (u slučaju zakupa), 2) poljoprivrednici koji već koriste zemljište u skladu s prethodno sklopljenim ugovorima (u slučaju prodaje); 3) mladi poljoprivrednici, 4) ostala obiteljska poljoprivredna gospodarstva, 5) fizičke ili pravne osobe koje imaju prebivalište ili sjedište u relevantnom lokalnom području, 6) druge fizičke ili pravne osobe koje se već bave ili se planiraju baviti poljoprivredom.

U nekoliko provedenih studija među mladim poljoprivrednicima, jedan od glavnih problema koji su naveli mladi poljoprivrednici jest dostupnost kredita, odnosno izvora financiranja. Prema podacima Europske komisije, banke su u 2017. odbile 27% zahtjeva za kredit koje su podnijeli mladi poljoprivrednici u Europskoj uniji, dok za druga poljoprivredna gospodarstva taj postotak iznosi samo 9%. Jedan od odgovora na tu potrebu i problem mladih poljoprivrednika su financijski instrumenti.

U okviru PRR Ministarstvo poljoprivrede RH je u 2018. godini uvelo nekoliko novih financijskih instrumenata u vidu mikro i malih zajmova, pojedinačnih jamstava i investicijskih kredita. Svrha financijskih instrumenata PRR-a je potaknuti i podržati rast i razvoj na način da se omoguće povoljniji uvjeti financiranja (niže kamatne stope, niže naknade, duži rokovi otplate i veća mogućnost počeka), uz smanjenje zahtjeva prema korisnicima financijskih instrumenata (manje instrumenata osiguranja). Rezultati dosadašnje provedbe financijskih instrumenata (rujan 2021. godine) pokazuju da udio iznosa isplaćenog za financijske instrumente mladim poljoprivrednicima iznosi 21% vrijednosti mikro zajmova (do 25.000 EUR), 23% vrijednosti malih zajmova (25.001-100.000 EUR), 9% vrijednosti Investicijskih kredita za ruralni razvoj (50.001-1.000.000 EUR) te 10% vrijednosti Obrtnih sredstava za ruralni razvoj (25.000-200.000 EUR). Pojedinačna jamstva predstavljaju možda i najvažniji financijski instrument za mlade poljoprivrednike, a u okviru njih je za tu ciljanu skupinu predviđena pogodnost u maksimalnoj stopi jamstva do 80% (dok za ostale maksimalna stopa jamstva iznosi do 70%). Rezultat dosadašnje provedbe pokazuje da su 8 od 9 korisnika izdanih jamstava mladi poljoprivrednici (do 41 godine starosti).

U okviru mjera II. stupa ZPP-a dostupni su treninzi i usavršavanja za mlade poljoprivrednike. Dio edukacija je obavezan za sve mlade poljoprivrednike (kao korisnike potpore iz EFJP ukoliko nemaju odgovarajuću razinu stručnih znanja-školovanje), dok je veliki dio programa i edukacija na raspolaganju u okviru raznih tečajeva ili demonstracijskih aktivnosti ovisno o potrebama i interesima samih poljoprivrednika.

Iskorištavanjem dostupnih mogućnosti u što većoj mjeri postići će se viša obrazovna struktura poljoprivrednog stanovništva, koja će u konačnici pozitivno utjecati na društveno-gospodarski razvoj ruralnih područja i konkurentnost hrvatske poljoprivrede.

Mladi poljoprivrednici brže primjenjuju nova znanja u svojim proizvodnim procesima, što je ključni faktor za poticanje inovativne aktivnosti. Za rast konkurentnosti sve veći značaj imaju digitalizacija i inovacije, za koje se može očekivati da će ih u većoj mjeri primijeniti mladi poljoprivrednici. Za primjenu inovativnih rješenja važno je osigurati prijenos znanstvenih spoznaja i iskustva najboljih praksi poljoprivrednicima te osigurati dugoročno učenje putem profesionalnih treninga, edukacija i seminara

korištenjem svih raspoloživih alata, koje u velikoj mjeri koriste mladi poljoprivrednici.

2.1.SO7.1.4 Threats

T1. Smanjenje broja mladih poljoprivrednika

T2. Negativna percepcija poljoprivrede među mladima

T3. Depopulacija ruralnih područja

U razdoblju 2010.-2016. u Republici Hrvatskoj ukupan broj poljoprivrednika se smanjivao i ukupan broj u 2016. godini je za 42 % manji od ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstava u 2010. godini, a isti trend prisutan je i na razini Europske unije gdje se bilježi pad od 41 %.

Razumljivo je da se u promatranom razdoblju bilježi i smanjenje broja mladih poljoprivrednika, iako u nešto manjem udjelu.

Mlađe populacije stanovništva nerado se bave poljoprivredom. Neki od razloga su: više fizičkog rada nego u drugim djelatnostima, manji dohodak (poljoprivreda je sporo obrtajna grana), velika ovisnost o vanjskim čimbenicima. Nedostatni sadržaji najčešće se spominju kao razlog za nezadovoljstvo mladog ruralnog stanovništva i dodatan razlog za napuštanje sela.

Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. dijelom je utjecao na poboljšanje životnih uvjeta u ruralnim područjima, ali će se tek završetkom svih investicija ostvariti dugoročniji rezultati i dogoditi promjene u percepciji.

U Republici Hrvatskoj prisutan je trend smanjenja broja stanovnika i starenja populacije. Promatrano u kontekstu dobne strukture, u strukturi ruralnog stanovništva u razdoblju 2011.-2017. smanjuju se vrijednosti za dobne skupine manje od 15 godina, te 15-64 godine, a povećava se za dobnu skupinu 65 i više godina. Isti trend prisutan je i u ukupnom stanovništvu.

U 2018. iz Republike Hrvatske u inozemstvo se odselilo 39 515 osoba. S obzirom na spolnu strukturu u ukupnom broju osoba odseljenih u inozemstvo veći je udio muškaraca (55,1%). Najveći broj odseljenih u inozemstvo bio je u dobi od 20 do 39 godina (45,5%). Najveći negativan saldo ukupne migracije stanovništva imale su Osječko-baranjska županija (-3.542 osobe) i Vukovarsko-srijemska županija (-3.101 osoba) u kojima se stanovništvo u najvećoj mjeri tradicionalno bavi poljoprivredom.

Trend smanjenja broja stanovnika i starenja populacije dodatno pogoršavaju demografsku sliku ruralnih područja u Republici Hrvatskoj.

2.1.SO7.1.5 Other comments

Nije primjenjivo.

2.1.SO7.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan
13	Poboljšanje starosne strukture nositelja poljoprivrednih gospodarstava	Visok	Yes
14	Olakšati pristup početnom kapitalu za investicije	Visok	Yes

2.1.S07.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator
DPdecoupled	CIS-YF(30) - Complementary income support for young farmers	30.01. - Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike	O.6. Number of hectares benefitting from complementary income support for young farmers
RD	INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up	75.01. - Uspostava mladih poljoprivrednika	O.25. Number of young farmers receiving setting-up support

Overview

Mladi ljudi su ključni resurs za razvoj modernog i konkurentnog poljoprivrednog sektora, prvenstveno zbog njihove želje i sposobnosti lakše prilagodbe tehnološkim promjenama, novim praksama i promjenama tržišnih uvjeta što je uvjet za povećanje produktivnosti i konkurentnosti.

U nastojanjima bavljenjem poljoprivredom mladi poljoprivrednici se suočavaju s raznim preprekama kao što su otežani pristup poljoprivrednom zemljištu, otežani pristup jeftinom kapitalu, nejednaki uvjeti na tržištu. Nedostatak temeljnog kapitala i činjenica da su za programe jamstava potrebna osiguranja, dodatna su ograničenja za aktivnosti mladih poljoprivrednika.

Strateškim planom se planiraju sljedeće intervencije kojima je cilj djelovanja ublažiti spomenute prepreke, privući mlade poljoprivrednike i podupirati ih u njihovim aktivnostima te olakšalo poslovni razvoj u ruralnim područjima:

- u okviru izravnih plaćanja predviđena je intervencija Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike (financirana iz EFJP) koja ima za cilj osigurati stabilniji dohodak mladima u poljoprivredi i sigurnost u poslovanju u prvim godinama od preuzimanja upravljanja poljoprivrednim gospodarstvom. Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike dodjeljuje se za razdoblje do pet godina i ima za cilj potaknuti uključivanje mladih u sektor poljoprivrede.

- u okviru intervencija u području ruralnog razvoja u okviru bespovratnih sredstava predviđena je intervencija Uspostava mladih poljoprivrednika. Intervencijom će se financirati ulaganja u poljoprivredna gospodarstva kojima je nositelj mladi poljoprivrednik, s ciljem jačanja njihove konkurentnosti.

- u okviru intervencija u području ruralnog razvoja poljoprivrednicima su dostupni i financijski instrumenti. Financijski instrumenti odnose se na zajmove/kredite i jamstva namijenjene financijski održivim projektima uz uvjete za krajnje primatelje koji su povoljniji od tržišnih (niža kamatna stopa, duži rokovi počeka i otplate, bez naknada za obradu zahtjeva itd.). Cilj financijskih instrumenata je stvaranje i/ili razvoj nove gospodarske djelatnosti u poljoprivrednom sektoru. Putem financijskih instrumenata će se, između ostalog, omogućiti kupnja poljoprivrednog zemljišta za mlade poljoprivrednike kroz zajmove/kredite. Planirana maksimalna stopa jamstva za mlade poljoprivrednike iznositi će do 80%, dok će za ostale poljoprivrednike iznositi do 70%.

- ulaganje u obrazovanje mladih za korištenje održivih modela poljoprivredne proizvodnje kroz korištenje savjetodavnih usluga pomoći će poljoprivrednim gospodarstvima u uspješnijem uključivanju na tržište i prilagodbu raznolikim zahtjevima koji se danas postavljaju pred poljoprivrednike.

Na privlačenje i podupiranje mladih poljoprivrednika djeluje se i mjerama poljoprivredne politike koje nisu obuhvaćene strateškim planom, kao što je način dodjele poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu: na natječajima koji se raspisuju za zakup državnog poljoprivrednog zemljišta, zakonska regulativa propisuje prednost po trećem redosljedu prvenstva mladom poljoprivredniku, a kako je definiran u Zakonu o poljoprivrednom zemljištu (NN 20/18, 115/18 i 98/19).

Problematika mladih na različite načine adresira se i drugim nacionalnim programima i politikama: programi za mlade poduzetnike ili mlade istraživače uključeni su u Nacionalni plan oporavka i otpornosti za razdoblje 2021.-2026; Nacionalnim programom za mlade za razdoblje 2022.-2024. (koji je još u izradi) provodit će se mjere za stvaranje poticajnog okruženja za razvoj potencijala mladih radi podizanja

kvalitete njihovog života i društvene integracije; prema Zakonu o poticanju zapošljavanja mladi imaju pravo na porezne olakšice kao i stručno osposobljavanje za rad; sredstvima iz Europskog socijalnog fonda te sredstvima Inicijative za zapošljavanje mladih provode se mjere koje se odnose na uključivanje mladih u rad.

Pomoću svih navedenih intervencija u okviru Strateškog plana te u sinergiji s ostalim nacionalnim planovima, programima i politikama koje su posebno usmjerene na mlade, doprinjet će se ublažavanju i uklanjanju prepreka na koje nailaze mladi poljoprivrednici te olakšati održiv poslovni razvoj u ruralnim područjima.

2.1.SO7.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nije primjenjivo.

2.1.SO7.6 Are you planning CAP contribution towards the Erasmus programme
: **No**

2.1.SO7.8 Selection of the result indicator(s)

Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	Target value [to be filled from section 2.3]
R.36^{CU PR} - Generational renewal Number of young farmers benefitting from setting up with support from the CAP, including a gender breakdown	13000.00

Justification of the selection of the result indicator(s) for this specific objective

U okviru specifičnog cilja 07 određen je doprinos za jedan pokazatelj rezultata.

R.36^{PR} Generacijska obnova: Broj mladih poljoprivrednika koji dobivaju potporu za pokretanje poslovanja uz potporu ZPP-a, uključujući raščlambu po spolu

Ovaj pokazatelj određuje broj mladih poljoprivrednika koji dobivaju potporu za pokretanje poslovanja uz potporu ZPP-a. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za sljedeće intervencije: Plaćanja za mlade poljoprivrednike i Uspostava mladih poljoprivrednika. Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 13.000 a izračunava se kao zbroj očekivanog broja mladih poljoprivrednika unutar pojedinačnih intervencija (bez dvostrukog računanja) za sve intervencije koje ovom pokazatelju doprinose, a kako slijedi: Plaćanja za mlade poljoprivrednike – 10.000 i Uspostava mladih poljoprivrednika 1.035. Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja a prema podacima i iskustvu iz razdoblja 2014.-2020. Kod izvještavanja tijekom provedbe će podaci uključivati raspodjelu prema spolu.

Pokazatelji rezultata R.36 je specifičan i direktno vezan uz ovaj specifični cilj.

2.1.SO7.9 Justification of the financial allocation

Za ovaj specifični cilj planiran je doprinos dvije intervencije: Plaćanja za mlade poljoprivrednike i Uspostava mladih poljoprivrednika, sredstvima kojima se planira dodijeliti potporu za preko 10.000 mladih poljoprivrednika. Kako bi se ostvario cilj, potrebno je izdvojiti daleko više sredstava no što je

propisano Prilogom XII Uredbe (EU) br. 2021/2115 - 56.215.535 EUR-a. Stoga se izdvaja za intervenciju Plaćanja za mlade poljoprivrednike iz sredstava EFJP 37.356.624 EUR-a te za intervenciju Uspostava mladih poljoprivrednika 65.000.000 EUR-a (EU dio). Ukupno planirani iznos kroz obje intervencije za 45,12% je veći od obveznog iznosa propisanog Prilogom XII Uredbe (EU) br. 2021/2115 i iznosi 102.441.711 EUR-a (EU dio).

2.1.SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

2.1.SO8.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.SO8.1.1 Strengths

S1. Kontinuirani rast stope zaposlenosti u ruralnim područjima

S2. Velika pokrivenost stanovnika LAG-ovima i lokalnim razvojnim strategijama

S3. Stjecanje iskustva/znanja dionika i LAG-ova u provedbi lokalnih razvojnih strategija LAG-ova

S4. Zainteresiranost lokalnih zajednica za provedbu projekata javne infrastrukture u ruralnim područjima

S5. Zainteresiranost poljoprivrednika za diversifikacijom

S6. Održivo gospodarenje šumama

U Republici Hrvatskoj posljednjih je godina zabilježen trend rasta stope zaposlenosti u ruralnim područjima, no unatoč tome stopa je i dalje ispod prosjeka EU-a što ukazuje na to da svakako postoji velik prostor za napredak. Isto tako, zabilježen je disparitet zapošljavanja žena i muškaraca u ruralnim područjima.

Lokalne akcijske grupe (LAG) su važan oslonac stanovništvu ruralnih područja u osiguranju boljih životnih i radnih uvjeta na svojim područjima. U tekućem programskom razdoblju pokrivaju LAG-ovi područje od 511 jedinica lokalne samouprave (92% svih jedinica lokalne samouprave), obuhvaćaju oko 2,5 milijuna stanovnika (57% stanovništva Republike Hrvatske) i pokrivaju područje oko 51.000 km² (90% ukupne površine Republike Hrvatske). Navedeno jasno pokazuje zainteresiranost lokalnih dionika za sudjelovanje u ruralnom razvoju svoje regije, kako bi se tzv. „bottom-up“ (engl. „odozdo prema gore“) pristupom na najnižim razinama moglo utvrditi glavne potrebe pojedinog područja.

Unatoč činjenici da je Republika Hrvatska provodila LEADER pristup u tekućem programskom razdoblju u uskoj povezanosti sa mjerama iz PRR, interes lokalnih zajednica za provedbu lokalnih razvojnih strategija je bio velik. O interesu lokalnih dionika za LAG natječaje govori i činjenica da su LAG-ovi objavili na LAG natjecajima gotovo cjelokupne alokacije iz svojih LRS-ova. U tekućem programskom razdoblju, Republika Hrvatska je po prvi put provodila provedbu projekata putem LRS LAG-ova, stoga je u ovome programskom razdoblju stečeno iskustvo i vještine djelatnika LAG-ova za provedbu LRS LAG-ova u novom programskom razdoblju kada će LAG-ovi imati slobodu u izradi intervencija u lokalnim razvojnim strategija.

Kako proizlazi iz analize, vrlo je pozitivno to što je mjera LEADER/CLLD pokazala velik uspjeh u provedbi, a time i zainteresiranost lokalne zajednice za aktivnim sudjelovanjem u razvoju svoga životnoga prostora koji nudi mnoštvo mogućnosti. Važan oslonac za kvalitetno provođenje mjera bila je kvalitetna suradnja i nadzor koji je provodila Agencija za plaćanja u suradnji sa Upravljačkim tijelom.

O zainteresiranosti za mjeru 7. PRR-a i njen potencijal u revitaliziranju ruralnog života jasno govori to da je radi velikog broja pristiglih kvalitetnih projekata na natječaje (ukupno pristiglo 2.184 prijave) povećana alokacija s predviđenih 2,1 milijarde HRK (280 milijuna EUR) na 3,1 milijarde HRK (413 milijuna EUR). Ista je potaknula i na sinergiju podmjera te je mnoštvo jedinica lokalne samouprave kombiniralo

podmjere, odnosno operacije, a potiče se i provođenje zajedničkih projekata u svrhu poticanja njihove međusobne suradnje kao i suradnje s ostalim potencijalnim korisnicima s područja dviju ili više jedinica lokalne samouprave. Kako bi se pridonijelo ublažavanju nepovoljnih demografskih kretanja na ruralnom području, potrebno je imati i javnu infrastrukturu koja će omogućiti uvjete za društveni i održivi gospodarski razvoj. Projekti javne infrastrukture u ruralnim područjima doprinose zadržavanju postojećih i otvaranju novih radnih mjesta odnosno održivom gospodarskom rastu određenog područja.

Prema provedenim anketama, korisnici imaju potrebe za nastavkom provedbe projekata javne infrastrukture u sljedećem programskom razdoblju (detaljnije prikazano pod S4) s obzirom da su ruralna područja još uvijek suočena sa nedostatkom određene vrste javne infrastrukture i infrastrukturom koja nije iste kvalitete u odnosu na urbana područja. U okviru analize prepoznat je i doprinos podmjera 6.2. i 6.4. otvaranju novih radnih mjesta.

Naime, mala i srednja poljoprivredna gospodarstva u Republici Hrvatskoj sve češće se susreću s problemima neekonomične proizvodnje zbog koje ne mogu opstati na tržištu, a jedno od mogućih rješenja ove teške situacije može biti i diverzifikacija poljoprivredne proizvodnje, odnosno nadogradnja primarne nepoljoprivrednim aktivnostima. Posebno je istaknuta i diverzificirana djelatnost agroturizma koji ima velik potencijal, no utvrđene su i prepreke koje trenutno postoje. Isti bi mogao, zbog svoje nemasovnosti koja je vidljiva u obalnom turizmu, biti posebno interesantan u vremenu (popuštanja) mjera vezanih za COVID-19, a koje su promovirale socijalno distanciranje. Svakako je utvrđena i daljnja potreba za ulaganjem u okviru mjera poput 6. i 7. u sljedećem programskom razdoblju.

U kontekstu ruralnog razvoja, potrebno je naglasiti da se održivim gospodarenjem šumama utječe na očuvanje biološke raznolikosti, a time i na zadovoljavanje potreba domaće drvne industrije za sirovinom te potreba biogospodarstva čiji je potencijal u stvaranju radnih mjesta opisan u *O1: Biogospodarstvo u funkciji stvaranja novih „zelenih“ radnih mjesta i pokretanja razvoja ruralnih područja* ove analize. Što se tiče prerade drva i proizvodnje namještaja, ono ima dugogodišnju tradiciju u Republici Hrvatskoj te iskusnu radnu snagu, a uzevši u obzir to da se pogoni nalaze većinom u ruralnim područjima, isto predstavlja mogućnost za razvoj i proizvodnju ekološki prihvatljivih drvnih proizvoda, za razvoj samih drvoprerađivačkih tvrtki te posljedično, utječe i na zadržavanje stanovništva u tim područjima te potencijalno otvaranje novih radnih mjesta.

2.1.SO8.1.2 Weaknesses

W1. Nepovoljna dobna struktura društva u ruralnim područjima

W2. Broj osoba kojima prijete rizik od siromaštva i socijalne isključenosti

W3. Nedovoljna zainteresiranost za projekte biogospodarstva

W4. Neravnomjeran regionalni gospodarski razvoj RH i nedovoljna dostupnost širokopojasnog interneta visokih brzina u ruralnim područjima

Republiku Hrvatsku nije zaobišao trend starenja ruralnog stanovništva, jaka depopulacija i negativna demografska slika koja je prisutna i na razini EU-a. U Republici Hrvatskoj prisutan je izraziti trend nepovoljnih demografskih kretanja, starenja stanovništva kao i rasta broja starijih u odnosu na aktivno stanovništvo. Navedeno nije uzrokovano samo ulaskom Republike Hrvatske u EU čime se stanovništvu otvorilo novo tržište rada, nego je već je u 1981. godini 80 % površine Hrvatske bilo zahvaćeno depopulacijom ili približno 90 % svih sela. Stanovništvo Republike Hrvatske pod dugotrajnim je procesom starenja, a što je vidljivo iz brojnih pokazatelja starenja stanovništva. Prema zadnjem popisu stanovništva iz 2011. godine broj stanovnika starih 65 i više godina prvi je put premašio broj mladih od 0 do 14 godina.

Republika Hrvatska izradila je Strategiju borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje 2014.-2020. u kojoj je posebno istaknuta potreba korištenja regionalnog pristupa u cilju smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti. Navedena Strategija prepoznaje PRR, odnosno mjere ruralnog razvoja kao sredstvo osiguravanja boljih uvjeta života u ruralnim područjima, a što će indirektno doprinijeti smanjenju siromaštva i socijalne isključenosti. Prema podacima Eurostata Hrvatska je u 2018. godini smanjila stopu siromaštva na 30,90 % u ruralnim područjima, no ista je svejedno iznad prosjeka EU-28 koji je iste godine iznosio 23,50 %.

Prema Završnom izvješću o vrednovanju mjera Programa ruralnog razvoja za potrebe GIP-a u 2019. godini nema značajnog doprinosa opskrbi i korištenju obnovljivih izvora energije u svrhu biogospodarstva. Stoga je utvrđena potreba za informiranjem i educiranjem poljoprivrednika o prednostima obnovljivih izvora energije s naglaskom na ponovnu uporabu otpada, nusproizvoda i ostataka proizvodnje u svrhu biogospodarstva.

Iako je uravnoteženi regionalni gospodarski razvoj cilj gospodarstva RH i EU-a, u Republici Hrvatskoj još uvijek postoje velike razlike u gospodarskoj razvijenosti županija. Kako navodi OECD (Investment Policy Reviews: Croatia 2019.) oporavak gospodarstva Republike Hrvatske je započeo 2015. godine, a hrvatsko gospodarstvo je raslo 3 % godišnje do 2017. godine, a što predstavlja veći godišnji rast u odnosu na godišnji prosjek EU-28 koji iznosi 2,3 %. Unatoč navedenom, BDP Republike Hrvatske i dalje je jedan od najnižih u EU-u, koji, izrazi li se prema SKM-u iznosi 48 % od prosjeka EU-28 u 2016. godini.

2.1.SO8.1.3 Opportunities

O1. Biogospodarstvo u funkciji stvaranja novih „zelenih“ radnih mjesta i pokretanja razvoja ruralnih područja

O2. Potencijal za korištenje koncepta pametnih sela

O3. Programi zapošljavanja za starije osobe u ruralnim područjima

O4. Prilike za razvoj povezane s Integriranim teritorijalnim ulaganjem

O5. Potencijal razvoja ruralnog turizma

Republika Hrvatska ima velik potencijal za razvoj biogospodarstva koji će biti potrebno poticati u okviru mjera ruralnog razvoja, a razvoj sela budućnosti trebao bi se poticati kroz kvalitetno planiranje primjene koncepta pametnih sela.

Iako, barem kada govorimo o selima u Republici Hrvatskoj, ista značajno zaostaju za selima u razvijenim državama članicama EU, pa bi koncept „Pametnih sela“ koji razvija EU trebao smanjiti taj jaz. „Pametna sela“ trebala bi dodatno potaknuti i pojednostavniti lokalnom hrvatskom stanovništvu odlučivanje o budućnosti, a kako bi još kvalitetnije usmjeravali lokalni društveni i gospodarski razvoj. U provedbi koncepta „Pametnih sela“, značajnu ulogu će imati i LAG-ovi.

Studija „Investiranje u jednake mogućnosti za sve: Analiza rodne ravnopravnosti u Hrvatskoj (Svjetska banka, 2019.) smatra da je potrebno omogućiti prilike za prekvalifikaciju i ponovno zapošljavanje nakon odlaska u mirovinu i osigurati poticaje za poduzeća koja zapošljavaju starije osobe. Navedeno postaje sve aktualnija tema s obzirom na starenje stanovništva Republike Hrvatske, a posebno ruralnih područja. Tako bi se prema studiji aktivnim angažiranjem starijih građana, ne samo u obliku pružanja skrbi za starije osobe, nego i ispunjavanjem praznina u drugim uslugama, kao što je skrb za djecu, i u okviru turističkih i drugih usluga u zajednici moglo doprinijeti poboljšanju njihove materijalne situacije, ali i obogatiti usluge

u ruralnoj zajednici.

Ostvarivanjem sinergije s drugim fondovima EU-a poput ITU mehanizma, pametnim planiranjem razvoja, poticanjem suradnje, digitaliziranjem sela te iskorištavanjem postojećih potencijala, potencijala agroturizma i agrošumarstva uz stvaranje atraktivnih radnih mjesta, osiguravanje usluga i infrastrukture, a istovremeno usmjeravajući potpore u ravnomjeran razvoj cijelog ruralnog područja, Republika Hrvatska može ostvariti znatan napredak u području ruralnog razvoja.

Najznačajniji oblik ruralnog turizma u Hrvatskoj je agroturizam, odnosno turizam na seljačkom gospodarstvu koji može biti registriran kao obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo i poljoprivredno gospodarstvo organizacijskog oblika trgovačkog društva, zadruge ili obrta u poljoprivredi. Ovaj vid turizma u suštini označava održivi oblik turizma, spajajući postojeće poljoprivredno bogatstvo s turističkim djelatnostima, pritom poštujući identitet ruralnog prostora. Pozitivno je što je agroturizam prepoznat kao važan segment razvoja malih seoskih prostora u PRR-u koji ga potiče upravo kao diverzificiranu djelatnost, a kako bi se omogućili dodatni prihodi ruralnog stanovništva, često pogođenih problemima neekonomične proizvodnje zbog koje ne mogu opstati na tržištu. Nadogradnjom poljoprivrednih djelatnosti putem agroturizma, potiče se i ruralni razvoj prostora kojima je to najpotrebnije, ali proširuje i turistička ponuda cijele Republike Hrvatske izvan ljetne sezone.

2.1.S08.1.4 Threats

T1. Depopulacija ruralnih područja i starenje stanovništva

T2. Nedostatak javne infrastrukture u ruralnim područjima u odnosu na urbana područja

Trendovi depopulacije i starenja stanovništva pogoršavaju demografsku sliku ruralnih područja u Republici Hrvatskoj, a koja je nepovoljna zbog dugogodišnjeg negativnog prirodnog prirasta stanovništva. Nastavak migracije može dovesti do smanjenja ruralnih zajednica i napuštanja ruralnih naselja, s pripadajućim gubitkom kulturnih i tradicionalnih vrijednosti te utjecajem na smanjenje bioraznolikosti.

Zadovoljavajuća i funkcionalna komunalna i društvena infrastruktura su važan elementi kvalitete života određenog područja, pa tako i ruralnih područja. Ruralna područja su s obzirom na velike potrebe još uvijek suočena sa nedostatkom određene vrste javne infrastrukture i infrastrukturom koja nije iste kvalitete u odnosu na urbana područja. Pokrivenost sa vodovodnom i kanalizacijskom mrežom, kvaliteta cesta nižeg ranga, pokrivenost sa objektima za predškolski odgoj, kvaliteta pristupnih cesta do poljoprivrednih gospodarstava i sl. te većina ostalih javnih usluga još uvijek zaostaje u odnosu na urbana područja.

Nedostatak javne infrastrukture je jedan od čimbenika koji utječu na nepovoljna demografska kretanja na ruralnom području i održivi gospodarski razvoj ruralnih područja.

Tijekom zadnjih godina se aktualizirao i problem napuštenih i izgubljenih životinja (poglavito kopitara i goveda) koje se drže bez nadzora vlasnika (posjednika) odnosno predmet su nesavjesnog držanja, prvenstveno goveda i kopitara. Takve životinje slobodno i bez nadzora lutaju prostorom, nisu registrirane, nisu propisno označene i nisu pod veterinarskim nadzorom te mogu biti potencijalni prijenosnici uzročnika zaraznih i nametničkih bolesti na druge domaće životinje i divljač. S obzirom na nedostatak građevina koje su namijenjene za smještaj napuštenih i izgubljenih životinja, potrebno je omogućiti potporu za građenje i opremanje istih.

2.1.SO8.1.5 Other comments

Nije primjenjivo.

2.1.SO8.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan
15	Unaprijediti infrastrukturu u ruralnim područjima	Srednji	Yes
16	Poticanje uključivanja dionika u lokalni razvoj	Srednji	Yes
17	Stvaranje novih radnih mjesta diverzifikacijom proizvodnje	Visok	Yes

2.1.SO8.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.04. - Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.13. - Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima	O.22. Number of supported infrastructures investment operations or units
RD	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation	73.14.FI - FI_Razvoj poslovanja u ruralnim područjima	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
RD	COOP(77) - Cooperation	77.06. - Potpora LEADER (CLLD) pristupu	O.31. Number of supported local development strategies (LEADER) or preparatory actions

Overview

Provedbom planiranih intervencija će se doprinijeti ostvarenju potreba za unaprjeđenjem javne infrastrukture, daljnjem nastavku sudjelovanja lokalnih dionika u pripremi i provedbi lokalnih razvojnih strategija, a sve u cilju održivog razvoja odnosno stvaranja novih radnih mjesta ruralnog područja RH. Očekivani učinak provedbe intervencija koje doprinose specifičnom cilju SO8 je i pozitivan utjecaj na kvalitetu života u ruralnim područjima, stvaranje poticajnog okruženja za razvoj gospodarskih aktivnosti te aktivno sudjelovanje lokalnog stanovništva u kreiranju razvojnih pravaca sredine u kojoj žive. Svako ulaganje koje je usmjereno u razvoj ruralnih sredina smanjuje rizik od napuštanja i depopulacije ruralnih područja što je za Hrvatsku od velikog značaja.

Ulaganjem kroz financijske instrumente ulagat će se u unapređenje gospodarske aktivnosti u ruralnim sredinama, između ostalog, i kroz razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti.

Projekti izgradnje i uređenja poučnih staza i prateće infrastrukture učinit će rekreacijske, turističke i zdravstvene koristi šuma dostupnijima ruralnom i ostalom stanovništvu te tako raznolikošću sadržaja unaprijediti kvalitetu života stanovništva u ruralnim područjima.

Ulaganja u javnu infrastrukturu u ruralnim područjima pridonijeti će ublažavanju nepovoljnih demografskih kretanja na ruralnom području i omogućiti povoljnije uvjete za društveni i održivi gospodarski razvoj odnosno doprinijeti zadržavanju postojećih i otvaranju novih radnih mjesta.

Provedbom lokalnih razvojnih strategija (LRS) LAG-ovi u skladu s principom odozdo prema gore (bootom-up) doprinose održivom razvoju ruralnog područja i uključenosti lokalnog ruralnog stanovništva u gospodarski razvoj i veću dostupnost i raznolikost sadržaja koje će koristiti stanovništvo ruralnih sredina.

2.1.SO8.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nije primjenjivo.

2.1.SO8.8 Selection of the result indicator(s)

Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	Target value [to be filled from section 2.3]
R.18^{CU} - Investment support for the forest sector Total investment to improve the performance of the forestry sector	108705546.00 EUR
R.37^{CU} - Growth and jobs in rural areas New jobs supported in CAP projects	84.00

R.38^{CU} - LEADER coverage Share of rural population covered by local development strategies	86.99 %
R.39^{CU} - Developing the rural economy Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support	360.00
R.41^{CU PR} - Connecting rural Europe Share of rural population benefitting from improved access to services and infrastructure through CAP support	12.18 %

Justification of the selection of the result indicator(s) for this specific objective

U okviru specifičnog cilja 08 određen je doprinos za ukupno pet pokazatelja rezultata.

R.18 Potpora ulaganjima za sektor šumarstva: Ukupna ulaganja za poboljšanje uspješnosti šumarskog sektora

Ovaj pokazatelj određuje ukupna ulaganja za poboljšanje uspješnosti šumarskog sektora. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za sljedeće intervencije: Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reproduksijskog materijala), Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva, Izgradnja šumske infrastrukture, Promocija šumskih proizvoda i usluga te Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture. Očekivana ciljna vrijednost pokazatelja je 108.705.546 EUR, a izračunava se kao zbroj potpora ulaganjima za sektor šumarstva za sve intervencije koje ovom pokazatelju doprinose, a kako slijedi: Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reproduksijskog materijala) – 40.000.000 EUR, Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva - 53.776.066 EUR, Izgradnja šumske infrastrukture - 12.383.901 EUR, Promocija šumskih proizvoda i usluga - 1.238.390 EUR i Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture - 1.307.190 EUR. Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja svih intervencija koje doprinose ovom pokazatelju.

R.37 Rast i radna mjesta u ruralnim područjima: Nova radna mjesta koja primaju potporu u okviru projekata ZPP-a

Ovaj pokazatelj određuje nova radna mjesta koja primaju potporu u okviru projekata ZPP-a. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervenciju Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima. Očekivana ciljna vrijednost je 84 radna mjesta a izračunata je temeljem očekivanih ostvarenja tijekom razdoblja provedbe u okviru relevantne intervencije. Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja.

R.38 Pokrivenost LEADER-om: Udio ruralnog stanovništva obuhvaćenog lokalnim razvojnim strategijama

Ovaj pokazatelj određuje udio ruralnog stanovništva obuhvaćenog lokalnim razvojnim strategijama. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervenciju Potpora LEADER (CLLD) pristupu. Očekivana ciljna vrijednost je 1.500.000 stanovnika obuhvaćeno lokalnim razvojnim strategijama, odnosno 87% stanovništva u odnosu na ukupan broj ruralnog stanovništva (C.01 - 1.724.293, vrijednost 2020.). Vrijednost je određena temeljem iskustva iz programskog razdoblja 2014.-2020 te očekivane teritorijalne pokrivenosti u razdoblju 2023.-2027. Ciljna vrijednost je ujedno i vrijednost ključnih etapa jer se ciljna vrijednost ostvaruje odobrenjem lokalnih razvojnih strategija na početku provedbe.

R.39 Razvoj ruralnoga gospodarstva: Broj ruralnih poduzeća, uključujući poduzeća za biogospodarstvo, razvijenih uz potporu u okviru ZPP-a

Ovaj pokazatelj određuje Broj ruralnih poduzeća, uključujući poduzeća za biogospodarstvo, razvijenih uz potporu u okviru ZPP-a. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervencije Razvoj poslovanja u ruralnim područjima i Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda. Očekivana ciljna vrijednost je 360 korisnika, a izračunata je temeljem očekivanih ostvarenja u okviru relevantnih intervencija - Razvoj poslovanja u ruralnim područjima – 76, Potpora za ulaganja u preradu

poljoprivrednih proizvoda – 306 (uključujući i doprinos FI). Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja.

R.41^{PR} Povezivanje ruralnih područja Europe: Udio ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP-a

Ovaj pokazatelj određuje udio ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP-a. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervenciju Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima. Očekivana ciljna vrijednost je 12,18%, a izračunava se kao ukupan planirani broj stanovnika koji će imati koristi od usluga i infrastrukture (210.000) obuhvaćen intervencijom u odnosu na ukupan broj ruralnog stanovništva (C.01 - 1.724.293, vrijednost 2020.). Vrijednost je određena temeljem iskustva iz programskog razdoblja 2014.-2020. Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja..

Pokazatelji rezultata R.37, R.38, R.39 i R.41 su specifični i direktno vezani uz ovaj specifični cilj. Iako povezanost R.18 nije specifična i direktna uz ovaj specifični cilj, isti je izabran iz razloga povezanosti intervencije Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture sa specifičnim ciljem. Izgradnjom i uređenjem poučnih staza i prateće infrastrukture pridonijet će povećanju javne dobrobiti i rekreacijske vrijednosti šuma kao i povećanju svijesti javnosti o važnosti očuvanja i održivog upravljanja šumskim ekosustavima.

Napomena: za intervenciju LEADER će se po odobrenju lokalnih razvojnih strategija njihov doprinos pojedinim pokazateljima rezultata uključiti u postojeće vrijednosti pokazatelja odnosno po potrebi će se odrediti doprinos i nekih drugim pokazateljima rezultata, a u skladu s nacrtom Provedbene uredbe o utvrđivanje pravila o metodama izračuna zajedničkih pokazatelja ostvarenja i rezultata utvrđenih u Prilogu I. Uredbi (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća.

2.1.SO8.9 Justification of the financial allocation

Za ovaj specifični cilj planiran je doprinos za sljedeće intervencije: Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima, Potpora LEADER (CLLD) pristupu, Razvoj poslovanja u ruralnim područjima (FI) i Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture. Ukupno se planira izdvojiti 143.484.740 EUR-a (EU dio). Navedeni iznos je planiran kako bi se postigli ciljevi i u skladu se je s financijskim planom, a planirano financijsko izdvajanje za Potporu LEADER (CLLD) pristupu iznosi 6% od ukupne alokacije za EPFRR.

2.1.SO9 Improve the response of Union agriculture to societal demands on food and health, including high quality, safe, and nutritious food produced in a sustainable way, the reduction of food waste, as well as improving animal welfare and combatting antimicrobial resistances

2.1.SO9.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.SO9.1.1 Strengths

S1. Smanjena upotreba antimikrobnih pripravaka u poljoprivredi

S2. Smanjenje potrošnje pesticida u Hrvatskoj

S3. Povećanje broja proizvođača, prerađivača, površina pod ekološkom proizvodnjom te količine ekoloških proizvoda

S4. Provedba mjera i programa za podizanje razine svijesti o važnosti zdrave prehrane od rane dobi

Potrošnja antimikrobnih pripravaka u Hrvatskoj ispod je prosjeka EU, u 2020. godini iznosila je u RH je 68.6 mg/PCU, u odnosu na EU prosjek (EU-31) koji za 2020. godinu iznosi 88.9 mg/PCU (prema službenim ESVAC podacima za 2019. – 2020. godinu, objavljenim u studenome 2021.).

Od 2014. godine RH službeno dostavlja ESVAC podatke koji pokazuju opadajući trend potrošnje antibiotika. Ako se ovaj trend nastavi, realno je za očekivati kako će se do 2030. godine ostvariti daljnje smanjenje na okvirno 51.5 mg/PCU u RH što je u skladu s Green Deal ciljem smanjenja korištenja antibiotika za 50% (u odnosu na EU prosjek za 2018. godinu koji je iznosio 103.2 mg/PCU).

Ukupna potrošnja (C.48) antimikrobnih pripravaka u Hrvatskoj u području veterinarstva također je u razdoblju od 2014. – 2018. godine bila u konstantnom padu (prema podacima Ministarstva poljoprivrede, s 32.045 tona u 2014. godini na 19.472 tone u 2018. godini), da bi tijekom 2020. godine došlo do određenog porasta prodaje, na 20.6 tona. Upravo podaci iz posljednjeg ESVAC izvješća, koji pokazuju porast vrijednosti prodaje i korištenja antimikrobnih pripravaka (kako u mg/PCU, tako i u apsolutnim vrijednostima) upozoravaju na nužnost daljnjih kontinuiranih napora u svrhu smanjenja njihovog korištenja do 2030. godine, u skladu s „Green Deal“ ciljem.

Tijekom 2022. godine u hrvatsko zakonodavstvo biti će preuzeta i implementirana Uredba o veterinarsko – medicinskim proizvodima. U skladu s time, zakonski okvir po pitanju sprječavanja antimikrobne rezistencije bit će nadograđen obvezom prikupljanja podataka o opsegu prodaje i primjeni antimikrobnih proizvoda po pojedinoj životinjskoj vrsti (od 2024. godine obvezno prikupljanje podataka za svinje, goveda do 1 godine starosti, brojlere, nesilice i purane; od 2026. godine i kod ostalih vrsta životinja koje se koriste u prehrani ljudi te konačno od 2029. godine za sve vrste životinja u uzgoju).

Tijekom 2022. godine formirat će se i redovito nadopunjavati (na nivou EU) lista antimikrobnih pripravaka namijenjenih isključivo za liječenje ljudi – odnosno bit će zabranjeno korištenje određenih proizvoda u liječenju životinja, kako bi se rizik od antimikrobne rezistencije smanjio što je više moguće. Od iste se godine planira provedba sustavnih edukacija o problemu antimikrobne rezistencije te alternativnim rješenjima – s ciljem daljnjeg podizanja svijesti o racionalnoj i održivoj upotrebi antimikrobnih sredstva kod veterinaru i poljoprivrednika.

Informiranje i edukacija doprinose dugoročnoj primjeni korisnih praksi te će poljoprivrednicima u skladu s prijedlogom Uredbe o Strateškim planovima ZPP-a biti dostupne edukacije i savjetovanja o poljoprivrednim praksama koje sprečavaju nastanak antimikrobne rezistencije.

Aktivnosti koje se provode s ciljem smanjenja pojave antimikrobne rezistencije u području veterinarstva čine tek manji dio Nacionalnog programa za kontrolu otpornosti bakterija na antibiotike 2017. – 2021., koji se koordinirano provodi u Republici Hrvatskoj i čiji je nositelj i Ministarstvo zdravstva, a priprema ga i koordinira ga Interdisciplinarna sekcija za kontrolu rezistencije na antibiotike (ISKRA). U tijeku je izrada novog Nacionalnog programa, za razdoblje od 2022. – 2026. godine, u čijoj pripremi aktivno sudjeluje i Ministarstvo poljoprivrede.

U sklopu projekta [SAGRA 2](#), na temelju podataka iz FIS-a (elektronski sustav dostave podataka o prodaji pesticida krajnjem korisniku u skladu s Uredbom 1185/2009), obavljena je analiza potrošnje pesticida u poljoprivredi za razdoblje 2013. - 2017. (Ondrašek i suradnici, 2019). Rezultati analize (Tablica 1: Ukupna potrošnja pesticida (u kg aktivne tvari) u poljoprivredi u razdoblju 2012. - 2017.) upućuju da se u Hrvatskoj u prosjeku troši oko 2 milijuna kg aktivnih tvari pesticida, s izuzetkom u 2016. i 2017. godini kad je uporaba bila niža za 20-30%. Smanjenje se može objasniti povećanim korištenjem aktivnih tvari koje se primjenjuju u vrlo niskim dozama (manje od 100 g/ha). U 2012. godini ukupno je utrošeno 2.205.186 kg aktivnih tvari pesticida (herbicidi 46,8 %; fungicidi 50,2 %; zoocidi 3,0 %), dok je u 2017. godini utrošeno 1.515.692 kg aktivnih tvari pesticida. U odnosu na promatranu referentnu godinu 2012 vidljivo je smanjenje ukupno tretiranih površina u 2017. godini (Tablica 2: Ukupno tretirane površine (ha) po skupinama utrošenih pesticida u razdoblju 2012.-2017.). Prosječno se na obrađeno zemljište primijenilo oko 2 kg različitih aktivnih tvari pesticida po ha u 2012. odnosno 1,43 kg u 2017. godini.

Prodaja pesticida (C49) u Hrvatskoj povećala se između 2013. i 2015. godine, ali pala je ispod razine u razdoblju 2016. - 2018. zbog smanjenja prodaje fungicida i baktericida. Blagi porast zabilježen je u 2018. u usporedbi s 2017. godinom (+120 tona). Ukupna prodana količina godišnje je oko 2.000 tona.

U skladu sa Zakonom o održivoj uporabi pesticida svi profesionalni korisnici, distributeri i savjetnici

moraju imati primjerenu izobrazbu. Sustav izobrazbe obuhvaća temeljna načela integrirane zaštite bilja, osnove korištenja uređaja za primjenu pesticida, njihovo održavanje i kalibraciju. Osim navedenog polaznici stječu znanja koja omogućuju primjenu pesticida uz najmanji mogući rizik za zdravlje i utjecaj na okoliš. Ova obvezna izobrazba osim znanja o održivoj uporabi pesticida doprinosi daljnjem povećanju svijesti poljoprivrednika o utjecaju pesticida na okoliš i hranu, ali i o održivoj proizvodnji.

U razdoblju od 2013. do 2017. godine došlo je do značajnog povećanja površina pod ekološkom proizvodnjom, kontinuirano u promatranom razdoblju (Graf 5: C.33 Poljoprivredne površine pod ekološkom proizvodnjom: Poljoprivredne površine pod ekološkom proizvodnjom (ha KPP), Hrvatska). Certificirane (ekološke) površine su porasle s 17.319 ha ukupno korištene poljoprivredne površine (KPP) na 42.348 ha KPP, što predstavlja povećanje za +144%. Poljoprivredne površine u postupku konverzije, odnosno prelaska s konvencionalne na ekološku proizvodnju također bilježe porast u istom razdoblju, s najvećim rastom u razdoblju od 2014. do 2016. godine, dok je blagi pad zabilježen u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu. Površine u postupku konverzije su porasle s 23.341 ha ukupno KPP na 54.270 ha KPP, što predstavlja povećanje za +132%.

Trend porasta površina pod ekološkom proizvodnjom prati porast broja subjekata u ekološkoj poljoprivredi (Graf 7: Broj subjekata u ekološkoj poljoprivredi, Hrvatska). U usporedbi s 2013. godinom broj poljoprivrednih proizvođača je u 2018. godini porastao za 172%, dok je broj prerađivača porastao za 103%.

Gledano teritorijalno, najviše su ekološke površine zastupljene u Osječko-baranjskoj, Ličko-senjskoj, Splitsko-dalmatinskoj i Sisačko-moslavačkoj županiji. Prema dostupnim podacima za 2016. i 2017. godinu je razvidno da nema (izuzimajući Splitsko-dalmatinsku i Šibensko-kninsku županiju gdje je zabilježen pad u 2017. u odnosu na 2016. godinu) značajnijih godišnjih odstupanja u površinama ekološkog korištenog poljoprivrednog zemljišta (Graf 9: Površina ekološkog korištenoga poljoprivrednog zemljišta po kategorijama u hektarima, Hrvatska po županijama, 2016. - 2017.).

Općenito je proizvedena količina ekoloških proizvoda u Hrvatskoj u uzlaznom trendu, uz prisutne godišnje fluktuacije. Kod biljne proizvodnje, u odnosu na 2013. godinu proizvodnja svježeg povrća je s 398 (t) porasla na 2.151 (t) u 2018. godini (+440%). Kod jagoda je proizvodnja sa 7 (t) u 2013. godini porasla na 36 (t) u 2018. godini (+414%). Proizvodnja voća (iz višegodišnjih nasada), i općenito proizvodnja višegodišnjih nasada (voće, masline, grožđe) je znatno porasla u 2018. godini (Graf 10: Ekološka proizvodnja višegodišnjih nasada u tonama, Hrvatska) u odnosu na 2013. godinu (s najizraženijim rastom u 2015. godini i padom u razdoblju od 2015. do 2017. godine). Proizvodnja voća (iz višegodišnjih nasada), iz ekološkog uzgoja u promatranom razdoblju bilježi porast količina za 356%, grožđe za 6,6% a masline za 689%. Rast bilježimo u ekološkoj proizvodnji konzumnih jaja, s 12.000 komada u 2013. godini na 183.000 komada u 2018. godini (s trendom pada u razdoblju od 2016. do 2018. godine). Po pitanju ekološkog uzgoja stoke, Hrvatska također bilježi pozitivne trendove.

Porastao je broj ekološki uzgojenih grla stoke, i to goveda, svinja, ovaca, koza i ostalih kopitara, dok je pad u 2018. godini u odnosu na 2013. godinu zabilježen kod peradi i pčelinjih zajednica. Najznačajniji porast zabilježen je kod broja ekološki uzgojenih grla ovaca (Graf 11: Broj ekološki uzgojenih grla stoke po vrstama). Porast broja ekološki uzgojenih grla stoke u Hrvatskoj prati pozitivan trend povećanja količina ekoloških proizvoda životinjskog podrijetla (Graf 12: Ekološki proizvodi životinjskog podrijetla u tonama). Najveći porast bilježe količine proizvedenog mesa govedine, teletine i ovčetine. Shodno smanjenju broja pčelinjih zajednica, smanjena je količina proizvedenog meda.

U Hrvatskoj se od 2013. godine provodi Shema školskog voća i povrća, a u rujnu 2017. godine donesena je i Nacionalna strategija za provedbu Školske sheme u Republici Hrvatskoj koja obuhvaća razdoblje od 1. kolovoza 2017. do 31. srpnja 2023. godine te je uveden novi model Školske sheme koji objedinjuje Shemu školskog voća i povrća i Program mlijeka u školama (Školska shema voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda). Cilj je omogućiti školskoj djeci besplatan dodatni obrok svježeg voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda s obližnjih OPG-a te tako smanjiti unos hrane s visokim sadržajem masti, šećera i soli u svakodnevnoj prehrani učenika. Osim toga, cilj je podizanje razine znanja o važnosti zdrave

prehrane i nutritivnim vrijednostima svježeg voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda, kao i edukacija učenika u cilju smanjenja otpada od hrane.

U okviru Školske sheme prioritet se daje kratkim lancima opskrbe i nabavi proizvoda od lokalnih proizvođača kako bi isporučeni proizvodi bili što svježiji i kvalitetniji. U okviru programa se održavaju i edukativne aktivnosti te su tako u školskoj godini 2018./2019. održane edukativne aktivnosti u 270 škola, kroz više od 400 predavanja i radionica, na kojima je prisustvovalo oko 22.000 djece.

U školskoj godini 2017./2018., u Školskoj shemi sudjelovale su 1.063 škole, 402.874 učenika i 53 dobavljača, a na raspolaganju je bilo 2,5 milijuna eura. U školskoj godini 2018./2019. za Školsku shemu proizvođačima voća i povrća i mliječnih proizvoda isplaćeno je približno 2,7 milijuna eura.

Pored navedenoga, provodi se Program školskog mednog dana s hrvatskih pčelinjaka s ciljem podizanja razine znanja o važnosti zdrave prehrane i nutritivnim vrijednostima meda, oblikovanja prehrambenih navika u ranoj razvojnoj fazi djece s ciljem trajnog povećanja udjela meda u njihovoj prehrani te educiranja učenika o važnosti pčelarstva za sveukupnu poljoprivrednu proizvodnju i biološku raznolikost. Program se financira nacionalnim sredstvima i provodi se u prvim razredima osnovnih škola. Med se dodjeljuje učenicima u sklopu manifestacije Školski medni dan s hrvatskih pčelinjaka koja je prvi put održana u prosincu 2018. godine. U Programu je sudjelovalo ukupno 826 osnovnih škola s 36.342 učenika prvih razreda te 190 odabranih pčelara.

2.1.SO9.1.2 Weaknesses

W1. Nepostojanje sustava za označavanje proizvoda dobivenih od životinja uzgojenih prema standardima propisanim u mjeri M 14 i mali broj korisnika

W2. Niža razina potrošnje ekoloških proizvoda u odnosu na prosjek EU

W3. Nedovoljna vidljivost hrvatskih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda na tržištu

W4. Niska razina ulaganja u istraživanje i razvoj

Mjera 14 Dobrobit životinja provodi se od 2018. godine i do sada je ukupno isplaćeno oko 28 milijuna eura. Sastoji se od pet tipova operacija kako je navedeno u Tablici 3 (Tipovi operacija u mjeri 14). Od početka provedbe je u okviru ove mjere, odobreno je 4.237 zahtjeva te isplaćeno ukupno 28 mil EUR (Tablica 4: Pregled odobrenih i isplaćenih sredstava u EUR za mjeru 14).

Od ukupnog broja posjednika, mali se broj do sada uključio u provedbu mjere 14 za dobrobit životinja. Dio posjednika u posjedu je manjeg broja uvjetnih grla (UG) od minimalno broja potrebnog za dobivanje potpore (4 UG za goveda, ovce i koze; 5 UG za svinje i perad), dio ne može osigurati potrebne uvjete, a dio posjednika ne želi dodatnu obvezu. Usporedimo li broj farmi s brojem podnesenih zahtjeva za 2019. godinu, od 524 peradarske farme njih 10% je uključeno u provedbu, od 5.064 farmi koza uključeno je 9%, od 21.174 farme goveda uključeno je svega 4%, a <1% kod farmi koje drže svinje (68.913) ili ovce (18.680).

Kako je navedeno u O2, veliki broj ispitanika (71%) u okviru studije „Stav potrošača u Hrvatskoj prema proizvodima i proizvodnji koja poštuje standarde dobrobiti životinja“ iz 2017., spreman je platiti višu cijenu za mesni proizvod proizveden u sustavu koji poštuje standarde dobrobiti životinja. Iako je nepostojanje sustava za označavanje proizvoda od životinja uzgajanih prema principima dobrobiti slabost, ovo otvara mogućnost proizvođačima za postizanje boljih prodajnih rezultata u vidu veće potražnje i postizanja bolje cijene za životinje isporučene s njihovih farmi. Provedba mjere 14 može se sagledati i kao potencijalna prilika, a što je obrađeno u O2.

Znatan dio ekoloških proizvoda u Hrvatsku se uvozi. U 2015. godini uvezeno je oko 160.000 kg ekoloških proizvoda iz trećih zemalja, dok je ta količina u 2019. godini narasla na preko 1.000.000 kg uvezenih proizvoda. Najzastupljenija u 2019. godini je kategorija Ostalo (kao što je šećer, šećerni sirup, med) sa

43% te kategorija Svježeg voća i povrća sa 19% (graf 14). Prema podacima iz 2019. godine, udio vrijednosti maloprodaje ekoloških prehrambenih proizvoda u ukupnoj maloprodaji u Hrvatskoj je oko 2,5%, a u EU oko 5%. Prosječna vrijednost potrošnje ekološke hrane po stanovniku u Hrvatskoj 3 puta je manja od prosječne potrošnje u EU i kreće se oko 100 milijuna eura (23 eura po stanovniku), dok se u EU kreće oko 30 milijardi eura (60 eura po stanovniku).

Općenito su hrvatski poljoprivredni i prehrambeni proizvodi na europskom tržištu nedovoljno vidljivi i prepoznatljivi. Iako certificirane količine proizvoda sa zaštićenim nazivima kroz godine rastu, ovi proizvodi najčešće se još uvijek prodaju na lokalnim tržištima. Tome je razlog prije svega proizvodnja malih količina te nemogućnost konkuriranja kvantitetom. Stoga je uspješno funkcioniranje skupina proizvođača i zajednički nastup na tržištu ključno za ostvarivanje prilika i konkuriranje. Potrebno je ojačati cijeli prehrambeni lanac, a posebno udruživanje poljoprivrednika i zajednički nastup na tržištu te povezivanje s drugim gospodarskim granama (turizam), brendiranje i marketing proizvoda.

Analiza Svjetske banke (2019.) navodi kako hrvatski poljoprivredno-prehrambeni sektor trpi zbog nedostataka investiranja u kapital, tehnologiju, istraživanje i razvoj što ograničava poboljšanja u učinkovitosti, održivosti i (proizvodnoj) inovaciji hrvatskog poljoprivredno-prehrambenog sustava. Iako prehrambeni sektor ima relativno visoku tehnološku snagu, ukupna inovacijska učinkovitost Hrvatske znatno zaostaje za ostalim zemljama EU. Hrvatska također znatno zaostaje u poljoprivrednim istraživanjima i razvoju, trošeći (u 2016.) jednu trećinu razine prosječnog ulaganja po glavi stanovnika u zemljama EU-28. Ulaganja u istraživanje i razvoj su horizontalno primjenjiva potreba za cijeli sektor poljoprivrede koja svoj efekt ima i u okviru ovog specifičnog cilja ZPP-a.

2.1.SO9.1.3 Opportunities

- O1. Razvoj i racionalno korištenje cjepiva za životinje
- O2. Neposredni utjecaj dobrobiti životinja na sigurnost i kvalitetu hrane
- O3. Daljnji razvoj i povećanje korištenja tehnologije
- O4. Doniranje viškova hrane
- O5. Moderni trendovi i zahtjevi društva nude nove mogućnosti
- O6. Pozitivni trendovi u turizmu
- O7. Sprječavanje nastajanja i smanjenje otpada od hrane

S obzirom na globalni problem antimikrobne rezistencije, novi akcijski planovi u tom području izrazito su usmjereni na poticanje razvoja novih cjepiva i njihovu organiziranu primjenu te uspostavu i primjenu odgovarajućih biosigurnosnih mjera. Dokazano je da cjepiva imaju izrazito važnu ulogu u sprječavanju nastanka i širenja zaraznih bolesti te da njihova sustavna primjena značajno utječe na smanjenje pojavnosti antimikrobne rezistencije. Dodatno, troškovi preventivnog cijepljenja smanjuju potrebu za korištenjem antimikrobnih pripravaka te time izravno utječu na troškove koje pojava bolesti i liječenje uzrokuju u proizvodnji.

Prema Europskoj agenciji za sigurnost hrane (EFSA) dobrobit životinja iz uzgoja neizravno utječe na sigurnost hrane zbog uske povezanosti između dobrobiti životinja, njihova zdravlja i bolesti koje se prenose hranom. Nezadovoljavajuća razina dobrobiti može dovesti do veće osjetljivosti na bolesti i veće smrtnosti.

Postoje brojni dokazi o tome da dobrobit životinja utječe na kvalitetu mesa. Odgovarajuće postupanje sa životinjama na poljoprivrednom gospodarstvu, tijekom prijevoza i neposredno prije klanja ima važnu ulogu jer meso životinja koje su bile pod stresom ili koje su ozlijeđene može imati manju vrijednost zbog gubitka boje i mekoće. Veliki broj ispitanika (71%) u okviru studije „Stav potrošača u Hrvatskoj prema

proizvodima i proizvodnji koja poštuje standarde dobrobiti životinja“ iz 2017., spreman je platiti višu cijenu za mesni proizvod proizveden u sustavu koji poštuje standarde dobrobiti životinja.

Inovativna tehnološka rješenja i istraživačke inicijative mogu biti učinkoviti alat u području zdravlja i dobrobiti životinja, te u biljnom zdravlju. Modernizacija načina poslovanja poljoprivrednika u poslovnim procesima skladištenja, transporta i pakiranja hrane značajno mogu utjecati na smanjenje otpada od hrane u primarnoj proizvodnji i preradi hrane. Potrebno je ulagati u izgradnju skladišnih, transportnih i ambalažnih kapaciteta koji mogu pozitivno odgovoriti zahtjevima održive proizvodnje hrane uz što manje nastajanja otpada od hrane i otpada općenito.

Svakim danom su dostupnije brojne tehnologije iskorištavanja nusproizvoda proizvodnje hrane, koji su također hrana i mogu se iskoristiti za proizvodnju visokokvalitetnih proizvoda, poput izolacije biološko vrijednih komponenti i sl., što također dodatno otvara mogućnosti proširenja tržišta i poslovanja i/ili suradnje sa drugim segmentima biogospodarstva. U svakom slučaju, optimalno iskorištavanje nusproizvoda proizvodnje hrane, pridonosi uspješnijem financijskom poslovanju.

Kao jedan od preduvjeta za korištenje svih današnjih (i budućih) tehnologija, ističe se važnost digitalnog povezivanja koje podrazumijeva uključenost i mogućnost pristupa i korištenja svih sadržaja i usluga suvremenog digitalnog društva, bilo da su dostupni na internetu ili da ih nude različiti isporučitelji digitalnih sadržaja i usluga, putem širokopojsnog pristupa. Nacrtom Nacionalnog plana razvoja širokopojsnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine (ožujak 2020.), definirana su četiri cilja koji obuhvaćaju uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta i 5G mreža u Hrvatskoj.

U RH detaljni su uvjeti, kriteriji i načini doniranja hrane i hrane za životinje te uvjeti koje mora ispunjavati posrednik u doniranju hrane i hrane za životinje propisani Zakonom o poljoprivredi (Narodne novine, br. 118/18, 42/20, 127/20 i 52/21) i Pravilnikom o uvjetima, kriterijima i načinima doniranja hrane i hrane za životinje (Narodne novine, broj 91/19).

Donirati se može izravno krajnjem primatelju ili preko registriranih posrednika (Registar posrednika dostupan je na mrežnim stranicama Ministarstva poljoprivrede). Posrednici u doniranju hrane su neprofitne pravne osobe (razne humanitarne organizacije) koje posreduju između donatora i krajnjeg primatelja. Trenutno je u Republici Hrvatskoj registrirano 125 posrednika u lancu doniranja hrane. Kao dodatni alat za doniranje hrane, uspostavljen je IT sustav za doniranje hrane (e-doniranje). Sva hrana može biti donirana pod uvjetom da je sigurna, odnosno zdravstveno ispravna, a važno je naglasiti da se hrana može donirati i ako nije prikladna za prodaju zbog nedostatka u kvaliteti, pakiranju, označavanju, masi ili drugih sličnih razloga, a koji ne mogu utjecati na njezinu sigurnost.

Zajednički naponi svih dionika u lancu doniranja hrane rezultirali porastom od 13,8 % u količinama donirane hrane u 2020. godini (1.726.610 kg) u odnosu na 2019. godinu (1.517.141 kg), a porast u ukupnoj nabavnoj vrijednosti donirane hrane u 2020. godini (19.278.809,58 kn) iznosi 48,4 % u odnosu na 2019. godinu (12.991.467,50 kn).

Turizam je jedna od najvažnijih gospodarskih grana Republike Hrvatske i danas je Hrvatska jedno od najposjećenijih i najvažnijih turističkih odredišta Sredozemlja. Prema podacima DZS-a, u 2019. godini je u Hrvatskoj ostvareno 91,2 mil. noćenja, a broja noćenja godinama kontinuirano raste (Graf 18: Broj turističkih noćenja u Hrvatskoj, 2013. - 2019.). Turizam kao gospodarska grana nudi prilike za daljnji razvoj gospodarstva u cjelini. Ruralni turizam u Hrvatskoj posjeduje najraznolikiju i vrlo privlačnu prirodnu i kulturno-povijesnu strukturu. Ono što proizvod ruralnog turizma razlikuje od ostalih turističkih proizvoda jest želja da gost dobije osobni (prisniji) kontakt s čovjekom i prirodom te da mu se omogući sudjelovanje u aktivnostima, tradiciji i životu lokalnog stanovništva.

Okvirna procjena temeljem raspoloživih podataka u Informacijskom sustavu gospodarenja otpadom za 2017. godinu pokazala je da u Republici Hrvatskoj godišnje nastaje 399.611 tona otpada od hrane odnosno 97 kg/stanovniku. Prema hijerarhiji gospodarenja otpadom od hrane prednost se daje sprječavanju nastajanja otpada, a s obzirom na specifičnosti te različite razloge gubitaka hrane i nastajanja otpada od hrane, svaka faza od proizvodnje, prerade, distribucije do konzumacije hrane zahtijeva različite

pristupe u prepoznavanju uzroka i načina rješavanja problema prekomjernog bacanja hrane.

2.1.SO9.1.4 Threats

T1. Povećana razina intenzivne poljoprivrede

T2. Pojava novih bolesti životinja i bilja

T3. Prisutnost rezidua u hrani

T4. Financijska kriza

T5. Prijevare vezane uz hranu

T6. Prehrambene navike stanovništva i utjecaj na zdravlje

T7. Klimatske promjene

Intenzitet uzgoja (Graf 19: C.34 Intenzitet uzgoja: Intenzitet inputa gospodarstva - KPP kojom upravlja gospodarstvo po ha (% ukupne KPP), Hrvatska) definiran je kao nivo inputa koje poljoprivredno gospodarstvo koristi po hektaru zemljišta. Razmatrani inputi su gnojiva, pesticidi, drugi proizvodi za zaštitu usjeva i kupljena hrana za životinje. Pragovi su postavljeni na takav način da se KPP u EU ravnopravno dijeli u tri kategorije za prvu godinu analize (2004. za EU-25) - > konstanta 342 eura po ha za najvišu kategoriju, < 150 eura konstanta po ha za najnižu kategoriju. Ove razine ne predstavljaju pravu granicu ekstenzivne i intenzivne poljoprivrede. Postavljene su na pragmatičan način za proučavanje razvoja intenziteta poljoprivrede u toku vremena.

Za Hrvatsku su podaci dostupni tek od 2013. godine. Područje s niskim inputom smanjilo se u RH između 2013. i 2016. godine s 39% na 25%. U istom tom razdoblju se područje sa srednjim inputom povećalo s 37% na 46%, a za područje s visokim inputom s 24% na 29%.

U razdoblju 2013. - 2016. na razini EU-28 (Graf 20: C.34 Intenzitet uzgoja: Intenzitet inputa gospodarstva - KPP kojom upravlja gospodarstvo po ha (% ukupne KPP), EU-28) područje s niskim inputom smanjilo se za -2% (s 41% na 39%), a područje s visokim inputom za -1% (s 30% na 29%), dok se područje sa srednjim inputom povećalo za +2% (s 29% na 31%). Trend povećanja područja sa srednjim inputom prisutan je i u RH i EU s tim da je u promatranom razdoblju povećanje više u RH (+9%) u odnosu na EU-28 (+2%).

Zbog globalnih trendova (neograničenog kretanja roba i ljudi te klimatskih promjena) i utjecaja razvoja modernog društva emergentne zarazne bolesti i bolesti bilja/pojave štetnika bilja predstavljati će izazov za proizvođače i za stoku. Stoga će biti potrebno na sve izazove odgovoriti kroz brzu, prilagodljivu i koordiniranu reakciju uz blisku interdisciplinarnu suradnju.

Pesticidi, osim što štite bilje od štetnih organizama, čime se osiguravaju optimalni prinosi, mogu negativno utjecati na okoliš (zrak, tlo i vodu) te na sigurnost i kvalitetu hrane. Ostaci pesticida koji ostaju na hrani predstavljaju značajan rizik za ljudsko zdravlje.

U 2010. godini je bilo 335 analiziranih uzoraka tijekom perioda monitoringa niti jedan uzorak nije sadržavao ostatke pesticida u koncentraciji iznad MDK, što je manje od prosjeka u državama EU koji iznosi oko 1,6 %. (Izvor: EFSA, The 2010 European Union Report on Pesticide Residues in Food). Izvješće za 2017. godinu navodi kako je u Hrvatskoj analizirano 319 uzoraka, kod kojih su u 28,7% pronađeni ostaci ispod maksimalno dozvoljene količine (dalje u tekstu MDK), odnosno u dozvoljenim granicama, dok je utvrđeno da je 2,7% analiziranih uzoraka sadržavalo ostatke pesticida u koncentraciji iznad MDK što je na razini podatka (prosjeaka) za sve zemlje koje izvještavaju EFSA-u. Iz navedenog je razvidno da je i u RH i na razini EU došlo do manjeg porasta % uzoraka u kojima su nađeni ostaci

pesticida u koncentraciji iznad MDK.

Još jedna globalna recesija i financijska kriza (što može biti izazvano raznim čimbenicima) mogla bi spriječiti ostvarenje mnogih identificiranih prilika u okviru ovog specifičnog cilja te odgoditi ostvarenje potencijala poljoprivrednog sektora u Hrvatskoj. Financijska kriza utjecala bi i na kupovnu moć stanovništva što bi posljedično dovelo do promjene u potražnji za „skupljim“ proizvodima (pr. hrana iz ekološkog uzgoja ili slično) i mijenjanju trendova prisutnih u proteklom razdoblju.

U kontekstu ovog specifičnog cilja, svakako kao važnu prijetnju je potrebno sagledati i u vidu prijevara vezanih uz hranu. Prijevare vezane uz hranu obuhvaćaju krivotvorenje i patvorenje, razrjeđivanje, nedozvoljeno poboljšanje, krivo označavanje, prikrivanje, supstituciju. Neki od proizvoda kojima se najviše manipulira su med, biljna ulja, maslinovo ulje, mlijeko i mliječni proizvodi, meso i mesni proizvodi. Prijevare vezane uz hranu imaju višestruko negativne učinke jer štete zdravlju potrošača, narušavaju autoritet institucija i stvaraju nelojalnu konkurenciju tvrtkama koje posluju u skladu s propisima. Osim toga, predstavljaju i veliki javni problem i zdravstveni rizik.

Moderan način života i prehranbene navike današnjice su jedna od aktualnih prijetnji u kontekstu ovog specifičnog cilja. U Hrvatskoj je u 2015./2016. Hrvatski zavod za javno zdravstvo proveo istraživanje „Europska inicijativa praćenja debljine u djece (CroCOSI)“. Svrha istraživanja CroCOSI je na temelju mjerenja tjelesne visine, tjelesne mase i opsega struka i bokova prikupiti usporedive podatke u cilju rutinskog praćenja statusa uhranjenosti djece te na temelju dobivenih podataka dobiti uvid u status uhranjenosti djece nižih razreda osnovnih škola u Hrvatskoj u odnosu na druge zemlje.

Prema rezultatima istraživanja (u koje je bilo uključeno ukupno 5.664 učenika drugih i trećih razreda osnovnih škola) u Hrvatskoj je 35 % djece u dobi od 8 do 9 godina s prekomjernom tjelesnom masom i debljinom, te smo prema statistici među prvih pet europskih zemalja s tim problemom. Ukupno 31 % djevojčica i 38,7 % dječaka u Republici Hrvatskoj ima prekomjernu tjelesnu masu i debljinu. Također, gledano po regijama, najveći je udio djevojčica s prekomjernom tjelesnom masom i debljinom u Kontinentalnoj regiji, njih 35,6 %, dok je najviše dječaka u Jadranskoj regiji, 42,2 %.

Klimatske promjene, kao jedan od glavnih izazova današnjice s kojim se susrećemo, imaju značajnu ulogu u kontekstu ovog specifičnog cilja. Poznat je veliki broj čimbenika koji pogoduju širenju bolesti životinja i bilja, koji se u kombinaciji s određenim klimatskim pomacima ubrzavaju, pojačavaju, pa čak i multipliciraju. Pod utjecajem klimatskih promjena dolazi do izostanka tradicionalne izmjene godišnjih doba i poremećaja u životnim ciklusima vektora, na način da se ciklusi skraćuju, ubrzavaju ili multipliciraju. Klimatske promjene se smatraju jednim od ključnih čimbenika promjena u epidemiološkoj karti Europe po pitanju različitih zaraznih bolesti domaćih životinja i biljaka. S druge strane, u vezu s klimatskim promjenama se u svezu dovode i sve veće prijetnje od opasnosti prenošenja određenih bolesti sa životinja ili biljaka na ljude.

2.1.SO9.1.5 Other comments

Nije primjenjivo.

2.1.SO9.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan
18	Jačanje praksi usmjerenih na dobrobit životinja	Srednji	Yes
19	Poticanje potrošnje zdrave i održive hrane	Slab	Yes

2.1.SO9.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator
Sectoral - Fruit and Vegetables	PROMO(47(1)(f)) - promotion, communication and marketing including actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the Union quality schemes and the importance of healthy diets, and at diversification and consolidation of markets	47.1.f.01. - Promidžba, komunikacija i marketing	O.35. Number of supported operational programmes
RD	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments	70.06. - Plaćanja za dobrobit životinja	O.18. Number of livestock units (LU) benefitting from support for animal welfare, health or increased biosecurity measures

Overview

Kroz intervenciju Plaćanje za dobrobit životinja osigurava se primjena visokih standarda dobrobiti životinja u uzgoju životinja, koji su iznad važećih zakonskih propisa ili uobičajene prakse. Ovi visoki standardi, osim pozitivnog utjecaja na zdravlje životinja, što je temeljni preduvjet za proizvodnju zdrave i kvalitetne hrane, također predstavljaju društveni zahtjev za humanijim postupanjem sa životinjama i temeljni je uvjet za proizvodnju zdrave hrane a u skladu s Europskim zelenim planom. Intervencijom se odgovara na Potrebu 18 Jačanje praksi usmjerenih na dobrobit životinja. Dobrobit životinja podržava veće standarde iz četiri područja dobrobiti (poboljšana hranidba, poboljšani uvjeti smještaja, pristup na otvoreno, poboljšana skrb) za pet stočarskih sektora:

- 1.Goveda (mliječne krave, tovana junad, telad)
- 2.Svinje (odbijena prasad, krmače / nazimice, svinje za tov)
- 3.Perad (brojleri, nesilice, purani)
- 4.Koze
- 5.Ovce

Provedba intervencije usko je povezana s uslugama koje su na raspolaganju kroz intervenciju 78.01. Potpora prenošenju znanja i 78.02. Potpora za pružanje savjetodavnih usluga. Konstantna izobrazba i informiranost korisnika od velike su važnosti za uspješnu provedbu ove intervencije.

Intervencija u sektoru voća i povrća Promidžba, komunikacija i marketing ima za cilj učinkovitu provedbu promidžbe proizvoda na tržištu sa svrhom bolje prepoznatljivosti proizvoda te podizanja komercijalne vrijednosti proizvoda iz sektora voća i povrća, u svježem ili prerađenom obliku, kao i povećanja konzumacije voća i povrća. Očekuje se da će poduzete mjere osigurati podizanje komercijalne vrijednosti proizvoda proizvođačke organizacije i povećanje utržene vrijednosti proizvoda što će rezultirati jačanjem ekonomske snage proizvođačke organizacije i poboljšati položaj poljoprivrednika u vrijednosnom lancu. Intervencija je direktan odgovor na Potrebu 19 Poticanje potrošnje zdrave i održive hrane. S istim ciljem se i izvan SP provode aktivnosti kao što je Shema školskog voća i povrća koja omogućuje školskoj djeci besplatan dodatni obrok svježeg voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda s obližnjih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava kao i smanjenje unosa hrane s visokim sadržajem masti, šećera i soli u svakodnevnoj prehrani. Također se podiže razina znanja o važnosti zdrave prehrane i nutritivnim vrijednostima svježeg voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda, kao i edukacija učenika u cilju smanjenja otpada od hrane.

2.1.SO9.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nije primjenjivo.

2.1.SO9.8 Selection of the result indicator(s)

Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	Target value [to be filled from section 2.3]
R.44^{PR} - Improving animal welfare Share of livestock units (LU) covered by supported actions to improve animal welfare	58.49 %

Justification of the selection of the result indicator(s) for this specific objective

U okviru specifičnog cilja 09 određen je doprinos za jedan pokazatelj rezultata.

R.44^{PR} Poboljšanje dobrobiti životinja: Udio uvjetnih grla (UG) obuhvaćenih djelovanjima za koja se dodjeljuje potpora radi poboljšanja dobrobiti životinja

Ovaj pokazatelj određuje udio uvjetnih grla (UG) obuhvaćenih djelovanjima za koja se dodjeljuje potpora radi poboljšanja dobrobiti životinja. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervenciju Plaćanja za dobrobit životinja. Očekivana ciljna vrijednost je 58,48%, a izračunava se kao ukupan planirani broj UG obuhvaćenih djelovanjima za koja se dodjeljuje potpora radi poboljšanja dobrobiti životinja (441.426) u odnosu na ukupan broj UG (C.23 - 754.710 UG, vrijednost 2016.). Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja.

Pokazatelji rezultata R.44 je specifičan i direktno vezan uz ovaj specifični cilj.

2.1.SO9.9 Justification of the financial allocation

Za ovaj specifični cilj planiran je financijski doprinos intervencije Plaćanja za dobrobit životinja. Interes poljoprivrednika je unutar tri godine provedbe (2018.-2020.) pokazao uzlazni trend. Ovom specifičnom cilju doprinosi i intervencija u sektoru voća i povrća Promidžba, komunikacija i marketing čiji je financijski doprinos prikazan u drugom specifičnom cilju.

Ukupno se planira izdvojiti 121.500.000 EUR-a (EU dio). Navedeni iznos je planiran kako bi se postigli ciljevi i u skladu se je s financijskim planom.

Intervencijom Plaćanja za dobrobit životinja iz EPFRR-a u okviru ovog specifičnog cilja se doprinosi i obvezi iz stavka 1. članka 93. Uredbe (EU) br. 2021/2115.

2.1.XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

2.1.XCO.1 Summary of the SWOT Analysis

2.1.XCO.1.1 Strengths

S.1 Duga tradicija formalnog obrazovanja u poljoprivredi i šumarstvu u Hrvatskoj

S.2. Postojeći sustav savjetovanja u poljoprivredi i šumarstvu

S.3. Veliki broj kvalitetnih institucija dostupnih za savjetovanje poljoprivrednika i šumoposjednika

S.4. Upotreba digitalnih alata u Agenciji za plaćanja

S.5. Osnovani znanstveni centri izvrsnosti te centri kompetencija u S3 području Hrana i bioekonomija

Hrvatska se odlikuje dugom tradicijom poljoprivrednih nauka i prakse. Naime, u Hrvatskoj djeluje najstarije poljoprivredno i šumarsko učilište u jugoistočnoj Europi – Visoko gospodarsko učilište u Križevcima, a koje se ujedno smatra i kolijevkom poljoprivrednog obrazovanja, struke i znanosti u Hrvatskoj. Osnovano je 1860. godine, a 1893. godine osnovan je i prvi hrvatski poljoprivredni znanstveni

zavod – Postaja za istraživanje sjemenja. Profesori Učilišta izdali su mnogobrojne stručne knjige i udžbenike, a neka od izdanja bila su među prvima u svom području.

U smislu prijenosa znanja i inovacija posebno su značajni stručni (sektorski) događaji organizirani od strane strukovnih udruženja i institucija. U najvećem broju događanja sudjeluju i savjetodavci i konzultanti, koji doprinose prijenosu specifičnih stručnih znanja te nude priliku za masovniji i širi pristup izmjeni stručnih, tehničkih i organizacijskih informacija poljoprivrednicima i šumarima.

Republika Hrvatska je 1991. godine uspostavila javnu službu savjetnika u poljoprivredi – Poljoprivredno savjetodavnu službu koja je tijekom godina prerasla u značajnu instituciju za pomoć poljoprivrednicima i privatnim šumoposjednicima s razgranatom mrežom ureda na cijelom području RH. 2019. godine cijela služba prelazi u sastav Ministarstva poljoprivrede u sklopu Uprave za stručnu podršku razvoju poljoprivrede. Uprava djeluje u 118 ureda s 230 savjetnika na cijelom području Hrvatske. Poljoprivredni savjetnici su različitih specijalnosti (ratarstvo, hortikultura, stočarstvo, zaštita bilja, agroekonomika, itd.) i u područnim uredima su zastupljeni s obzirom na tip poljoprivredne proizvodnje u toj regiji. Stručno osposobljavanje te razmjena znanja i informacija provodi se održavanjem tečajeva, radionica, webinarima i demonstracijskim aktivnostima. Polaznici tečajeva su poljoprivredni proizvođači obveznici pohađanja strukovnog osposobljavanja iz tema agrokoliša i klimatskih promjena, ekološke poljoprivredne proizvodnje, dobrobiti životinja. Poseban naglasak je na organizaciji strukovnog osposobljavanja za mlade poljoprivrednike. Prema odobrenom planu i programu provedbe strukovnog osposobljavanja, organiziraju se tečajevi koje u prosjeku pohađa 20 sudionika, te se u suradnji sa drugim dionicima organiziraju demonstracijske aktivnosti gdje se prikazuju, osim novih tehnoloških dostignuća, primjeri dobre poljoprivredne prakse i dobrobiti životinja. U Hrvatskoj se javne savjetodavne usluge nude besplatno svim poljoprivrednicima upisanim u odgovarajućim upisnicima i registrima, a često i samim hobistima. Koristeći različite metode savjetodavnog rada, pružaju informacije o ekonomskim, tehničkim i tehnološkim aspektima poljoprivredne proizvodnje. Isto tako, na raspolaganju stoje i druge stručne organizacije privatnog i javnog sektora koje pružaju savjetodavne, edukativne i informativne usluge. Osim javne savjetodavne službe, postoji veliki broj stručnih i znanstvenih institucija, istraživačkih institucija, udruženja poslovnih savjetnika i konzultanata, organizacija civilnog društva te stručnih i komorskih organizacija koje čine dio većeg sustava savjetovanja.

Osim znanstvenih centara izvrsnosti, u 2018. godini osnovani su i prvi regionalni centri kompetentnosti u strukovnom obrazovanju pa su tako u području poljoprivrede imenovana tri centra:

- Poljoprivredo-prehrambena škola Požega
- Srednja škola „Arboretum Opeka“ iz Marčane
- Poljoprivredno šumarska škola Vinkovci

Centri kompetencija (CEKOM-i) su individualni (umreženi) subjekti vođeni potrebama industrije, osmišljeni u svrhu pružanja podrške podizanju kapaciteta poslovnog sektora (uglavnom malih i srednjih poduzeća kojima nedostaju vlastiti kapaciteti za istraživanje i razvoj), kako bi provodili projekte istraživanja i razvoja (osobito one usmjerene na razvoj i primijenjena istraživanja i komercijalizaciju rezultata) u skladu s tematskim područjima navedenima u Strategiji pametne specijalizacije Republike Hrvatske. Njihov glavni cilj je povećati konkurentnost poslovnog sektora kroz ulaganja u istraživanje i razvoj i povećanje ulaganja poslovnog sektora u istraživanje i razvoj.

2.1.XCO.1.2 Weaknesses

W.1 Nedostatak atraktivnosti formalnog poljoprivrednog obrazovanja u Hrvatskoj

W.2. Slaba koordinacija i izostanak suradnje među glavnim akterima AKIS-a

W.3. Niska razina iskorištenosti sredstava za mjere namijenjene savjetovanju, prijenosu znanja i

inovacijama (M1, M2, M16) u okviru programa ruralnog razvoja

W.4 Slaba provedba mjera koje potiču primjenu inovativnih rješenja u poljoprivredi i šumarstvu

W.5. Nacionalna ruralna mreža nedovoljno prepoznata kao platforma za umrežavanje i povezivanje

W.6. Nedostatna ulaganja u istraživanje i razvoj

W.7. Niska razina educiranosti i digitalnih vještina poljoprivrednika

Bez obzira na dugu tradiciju i velik broj institucija koje nude formalno poljoprivredno obrazovanje u Hrvatskoj, ono ne privlači željeni broj studenata pa je tako broj kandidata manji od upisnih kvota. To je problem koji muči sve fakultete koji nude te programe, s jedne strane za to su kriva (negativna) demografska kretanja, a s druge smanjen interes za bavljenje poljoprivredom. U sektoru šumarstva posljednjih je godina zamijećen je trend smanjenja interesa mladih ljudi za studiranje. Tu pojavu možemo povezati s padom nataliteta i depopulacijom Hrvatske, posebice ruralnih sredina koje su tradicionalno bile glavni izvor studenata šumarstva. Uz to, u slučaju studija šumarstva posljedica je također i kriza šumarstva općenito, a posebice one grupe problema koji se odnose na marginalizaciju šumarske struke i ugrožavanje pozicije šumarskog inženjera. U slučaju studija urbanog šumarstva jedan od glavnih problema je nedovoljna prepoznatljivost tog profila na tržištu rada. Na Šumarskom fakultetu postoji svijest o navedenom problemu te da su poduzeli konkretne korake za popularizaciju studijskih programa u Hrvatskoj, jer šumarska praksa i šumarska znanost moraju zajednički djelovati. Samo će tako osigurati prosperitet u skladu s definicijom šumarstva kao znanosti, struke i umijeća gospodarenja i očuvanja šumskih ekosustava za trajnu dobrobit čovjeka, društva, okoliša i gospodarstva. Zadnjih godina Šumarski fakultet provodi intenzivnu javnu (medijsku) kampanju (primarno preko društvenih mreža i Internet alata) u cilju privlačenja studenata.

U programskom razdoblju 2014.-2020. Hrvatska je predvidjela 1% ukupne omotnice za Program ruralnog razvoja (EPFRR + nacionalno sufinanciranje) za mjeru M1: Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja, mjeru M2: Savjetodavne službe i mjeru M16: Suradnja. Objektivni razlozi (nedovoljan broj savjetnika s niskom prosječnom plaćom i sl.) utjecali su na nepotpuno iskorištenje financijskih alokacija. Međutim, indikator uspješnosti prema broju poljoprivrednika koji su obuhvaćeni savjetovanjem značajno je nadmašen.

U mjeri 16 operativne skupine razvijaju i provode projekte međusobne inovativne suradnje skupine dionika s područja znanosti, praktične primjene i drugih vidova doprinosa inovativnosti prema principima povezivosti odozdo prema gore, uključujući procese dijeljenja rezultata istraživanja/rješenja koja su se pokazala prihvatljivima za određeno područje (primjene).

Provedba mjere započela je tek 2018. godine kada je raspisan prvi natječaj za provedbu tipa operacije 16.1.1 „Potpora za osnivanje operativnih skupina“ (EIP operativne skupine). Kao rezultat navedenog natječaja, potpisani su Ugovori o financiranju s 21 operativnom skupinom (od čega većina s temama vezanim uz ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama) koje će svoje odobrene projektne ideje provesti u praksi.

Aktivnosti poduzete tijekom 2019. i 2020. usmjerene su ka povećanju aktivnosti i vidljivosti Mreže za ruralni razvoj, ali i njenoj postupnoj transformaciji prema Mreži novog programskog razdoblja – Mreži Zajedničke poljoprivredne politike i njenoj ulozi u okviru AKIS sustava.

Republika Hrvatska je s obzirom na izdvajanja u istraživanje i razvoj na samom začelju EU, odnosno 2018. godine razina izdvajanja, bila je 0,97% BDP-a dok je na razini EU 27 izdvajanje iznosilo 2,19%. Prema podacima DZS-a, od ukupnih državnih proračunskih sredstava za istraživanje i razvoj, u 2018. godini je za poljoprivredu u Hrvatskoj izdvojeno 2%, dok je istovremeno na razini EU-28 prosječno izdvojeno 3,17 %.

Konkurentnost poljoprivrede, ali i svakog drugog segmenta ovisi o vrsti i razini educiranosti

poljoprivrednika. Prema podacima APPRRR-a, u Upisniku poljoprivrednika 2019. godine bilo je upisano 170.587 poljoprivrednika od čega je prosječno svega 7% imalo visokoškolsko obrazovanje.

2.1.XCO.1.3 Opportunities

O.1. Upotreba digitalnih alata u administraciji poljoprivrede

O.2. Korištenje novih tehnologija u svrhu ostvarivanja dodane vrijednosti između ostalog i kroz jačanje suradnje s istraživačkim institucijama u području tehnoloških rješenja i digitalizacije

O.3. Jačanje vještina i kompetencija poljoprivrednih savjetnika

O.4. Dostupnost širokopojasnog pristupa internetu kao temelj za tranziciju prema digitalnom gospodarstvu

O.5. Učinkovito korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija za poboljšanje protoka i dijeljenja znanja

Spremnost hrvatskih poljoprivrednika na digitalizaciju potvrđuje i uvođenje elektroničkog sustava obrade prijave za sve poljoprivredne potpore koje dodjeljuje Agencija za plaćanja. Naime, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju 2010. godine uspostavila je sustav AGRONET – elektroničku aplikaciju namijenjenu za pomoć poljoprivrednim gospodarstvima i ostalim korisnicima u ostvarivanju prava na potpore u poljoprivredi. Sukladno Pravilniku o provedbi programa izravne potpore i pojedinih mjera državne potpore poljoprivredi, od 2015. godine podnositelj popunjava Jedinstveni zahtjev za potporu isključivo elektronički. Uspoređujući popise korisnika potpora u 2018. i 2019. godini (isključujući broj korisnika kojima je isplaćen iznos do 5.000 kn, a čiji se nazivi sukladno pravnoj osnovi ne prikazuju), primijećen je porast broja korisnika potpora od 6,2 % (u bazi korisnika u 2019. godini zabilježeno je 78.797 korisnika). Porast broja korisnika pokazatelj je kako digitalizacija ne priječi korisnike u prijavi zahtjeva, budući da im je osigurana i dodatna pomoć djelatnika u podružnicama Agencije za plaćanja i savjetnika.

Na temelju izvješća Europske komisije o indeksu digitalnoga gospodarstva i društva (DESI), Hrvatska je ostvarila napredak u kategorijama upotrebe interneta i digitalnih javnih usluga. Prema rezultatima iz 2020. godine, od ukupnog broja građana 77 % građana su ujedno i aktivni korisnici interneta, dok 65 % internetskih korisnika koristi usluge e-uprave. Zabilježen je i porast prodaje malih i srednjih poduzeća putem interneta (za 3 % u odnosu na 2019.), odnosno ukupno 21 % MSP-ova prodaje na internetu, a uz to se 10 % bavi i prekograničnom e-trgovinom u druge zemlje EU-a i 22 % koristi rješenja u oblaku.

U 2020. godini poljoprivrednicima je omogućeno izdavanje elektroničke poljoprivredne iskaznice (ePI) koja zamjenjuje sve postojeće kartice (tzv. Zelenu poljoprivrednu karticu, karticu plavog dizela i karticu za korištenje sredstava za zaštitu bilja). Nadalje, ePI poljoprivrednicima omogućuje elektroničko podnošenje zahtjeva za potporu u sustavu AGRONET. Uvođenjem ePI iskaznice predviđa se rasterećivanje administrativnog sustava Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju uz ubrzanje obrade i isplate potpora. Osim toga, ePI se može koristiti i za pristup sustavu e-Građani radi korištenja digitalnih usluga, npr. dohvaćanje dokumenata (domovnica, rodni list, potvrde o prebivalištu i sl.), za usluge HZMO-a, HZZO-a i porezne prijave.

Dodatna pogodnost i mogućnost koju pružaju informacijske tehnologije i digitalizacija svakako je marketing, odnosno promocija kojom se dopire do šireg kruga potencijalnih korisnika te se olakšava povezivanje proizvođača i kupaca. Jedan od primjera koji ide u tom smjeru je razvoj i aktiviranje platforme nacionalne internet tržnice koja na jednom mjestu omogućava kupnju i prodaju domaćih proizvoda s njiva, farmi i ribarica iz cijele Hrvatske. Poljoprivredni proizvođači na ovaj način dobivaju mjesto za besplatan plasman i brzu prodaju svojih vrijednih proizvoda, a kupci provjerenu lokaciju s jedinstvenim pregledom i najvećim izborom hrane visoke kvalitete, željene svježine i očuvane tradicije. Ova platforma ujedno omogućava javnim naručiteljima pronalazak dobavljača i objavu potreba za nabavu domaćih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u skladu s Odlukom Vlade RH o uvjetima i kriterijima,

a koje pri javnoj nabavi moraju zadovoljiti poljoprivredni i prehrambeni proizvodi, na temelju koje se javni naručitelji obvezuju na nabavu domaće, svježe i kvalitetne hrane iz kratkih lanaca opskrbe.

Ministarstvo poljoprivrede kroz Upravu za stručnu podršku razvoju poljoprivrede sudjeluje u CSA projektima DESIRA, NEFERTITI, FAIRshare and i2connect. U prvom pozivu za projekte Obzora Europa sudjelovali su u više projektnih prijedloga. Znanja i vještine potrebne za učinkovito upravljanje procesima unapređenja AKIS sustava u Republici Hrvatskoj biti će nadograđena kroz modernAKIS projekt, ukoliko bude odobreno financiranje. Također izazovi klimatskih promjena u kombinaciji s primjenom novih okolišno prihvatljivih tehnologija zaštite bilja uz maksimalno učinkovitu edukaciju poljoprivrednih proizvođača (demo farme) nastojati će se provesti kroz projekte APPLAUSE i Demonstration network on climate-smart farming: linking pilot farms. Planirano je buduće na projektne pozive Obzor Europa povezanih s ciljevima nacionalnih i europskih strategija iz područja poljoprivrede.

Znanja stečena u projektu FAIRshare o mehanizmima i procesima digitalizaciju savjetodavnih usluga i razvoja sustava za širenje znanja i pomoći poljoprivrednika predstavljaju nužne *hard-skills* odnosno digitalizaciju samog savjetodavnog rada i pružanju digitalnih usluga. Međutim, najmanje jednako su važne i *soft-skills*, potpora poljoprivrednicima kroz socijalne vještine i razumijevanjem potreba i procesa razvoja inovacija, zajedničkog stvaranja (multi-actor cocreation) kroz interaktivne radionice. Stečena znanja kroz H2020 projekte koje su stekli članovi projektnih timova, educirani kroz *train-the-trainer* projektne aktivnosti biti će osnova za jačanje kapaciteta javne poljoprivredno savjetodavne službe. Poljoprivredni savjetnici Uprave za stručnu podršku razvoju poljoprivrede biti će u narednom periodu educirani o načinima i metodama potpore inovacijama u poljoprivredi. Sukladno novo stečenim znanjima i vještinama, poljoprivredni savjetnici će biti u mogućnosti pružiti podršku svim postojećim operativnim skupinama (OG) Republike Hrvatske i sudjelovati u radu svih novoformiranih operativnih skupina koje će biti osnovane sukladno regulativi. Osim poljoprivrednih savjetnika i poljoprivrednih proizvođača podrška sustavu inovacija biti će formirana i razvojem ciljanih edukacija za poljoprivredne proizvođače koje će Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede pružati kroz svoje usluge. Također, privatnim savjetnicima će se kroz AKIS sustav biti će također uključeni u sve procese.

Posebne prilike za jačanje savjetodavnih i konzultantskih kapaciteta moguća je kroz ugovaranje i suradnju na provedbi projektnih aktivnosti iz Okvirnog programa Europske unije za istraživanje i inovacije – Obzor 2020 i Obzor Europa (2021-2027). Jedan od oblika razmjene znanja i iskustva sa savjetnicima iz drugih država Europske unije postoji kroz članstvo u SEASN mreži (South Eastern Europe Advisory Service Network) koja se realizira kroz organizaciju stručnih i studijskih putovanja, posjeta te razmjenu znanja i iskustava.

Prema podacima za 2021., objavljenim u DESI izvješću za 2021., Hrvatska je na 25. mjestu u EU po digitalnim javnim uslugama (52 %), znatno ispod prosjeka EU. Pokazatelji pokazuju nisku razinu online interakcije između javnih tijela, građana i poduzeća, ali u situaciji Covida postoji velika tendencija brzog rasta. Hrvatski korisnici interneta aktivno sudjeluju u uslugama e-uprave u 52%. Ocjena Hrvatske na unaprijed ispunjenim obrascima dostiže 42 boda. Hrvatska ima vrlo dobar učinak na pokazatelju otvorenih podataka, zauzima 17. mjesto s 82%. Dostupnost usluga e-uprave za poduzeća je 64%, a za građane 60%. Ključno mjesto za pozicioniranje digitalnih usluga u poljoprivredi je Centar dijeljenih usluga. Centar dijeljenih usluga („Državni oblak”) na kojem se spaja državna informacijska infrastruktura i omogućuje zajedničko korištenje informacijskim i komunikacijskim tehnologijama te istim aplikativnim rješenjima radi njihove racionalizacije.

2.1.XCO.1.4 Threats

T.1. Slabiji i nedostatan razvoj širokopojasnog interneta ograničava razvoj ruralnih područja i povezivostpotencijalnih korisnika intervencija ZPP-a

T.2. Daljnje starenje stanovništva i depopulacija

Razvoj širokopojasnog pristupa – mreže u Hrvatskoj nije dovoljno brz i postoje velike razlike u

dostupnosti širokopojasnog pristupa, posebice između urbanih i ruralnih područja te razvijenih i manje razvijenih dijelova Republike Hrvatske. Dok u većim hrvatskim gradovima postoje područja u kojima je već dostupna gigabitna povezanost, u ruralnoj Hrvatskoj takvih područja nema. Ove razlike u digitalnom razvoju između urbanih i ruralnih područja negativno utječu na demografska i gospodarska kretanja u ruralnim područjima te dovode do migracije stanovništva iz ruralnih područja, što značajno smanjuje potencijal razvoja ovih područja. Daljnji problem je raspršena populacija u većem dijelu hrvatskog zemljopisnog područja, a time i manji potencijal širokopojasnih korisnika u tim područjima, što rezultira visokim troškovima postavljanja mreža vrlo velikog kapaciteta na tim područjima. U tekućem programskom razdoblju 2014. – 2020. Hrvatska također ima na raspolaganju bespovratna sredstva iz proračuna EU-a (Strukturni fondovi) za jačanje širokopojasne infrastrukture u područjima u kojima nema tržišnog interesa operatera za izgradnju širokopojasne infrastrukture, ali korištenje tih sredstava nije na pravoj razini.

Prema relevantnim pokazateljima zrelosti širokopojasnog pristupa, koje redovito prikuplja i objavljuje Europska komisija putem Indeksa digitalnog gospodarstva i društva (DESI) 2021. godine, Hrvatska se nalazi na 19. mjestu od 27 država članica EU-a. U usporedbi s dvije prethodne godine 2020. i 2019. Hrvatska je bila 20.

Iako Hrvatska ima dobru pokrivenost brzim širokopojasnim internetom (86% na nacionalnom i 39% u ruralnom području), njezino ukupno korištenje fiksnog širokopojasnog pristupa nešto je ispod prosjeka EU-a. Jedan od pozitivnih pomaka u povezivanju je dodjela harmoniziranog spektra za 5G u kolovozu 2021. Ovo je odskočna daska za daljnje ubrzanje digitalne transformacije i donosi prednosti i tvrtkama i pojedincima. Razina barem osnovnih digitalnih vještina i dalje je neznatno niska u usporedbi s prosjekom EU-a. Nasuprot tome, Hrvatska je iznad prosjeka EU-a za iznad osnovnih digitalnih vještina.

Modernizacija, digitalizacija te inovacije uglavnom su svojstveni i povezuju se s mlađom populacijom korisnika, a što se potvrđuje i u W.7 gdje je istaknuta niska razina digitalnih vještina kod populacije iznad 45 godina starosti.

2.1.XCO.1.5 Other comments

Nije primjenjivo.

2.1.XCO.2 Identification of needs

Code	Title	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Need is addressed in Cap Strategic Plan
20	Unaprijediti vještine radne snage u poljoprivredno-prehrambenom lancu	Srednji	Yes
21	Unaprijediti poduzetničke sposobnosti za proizvođače	Srednji	Yes
22	Olakšati pristup prijenosu znanja i vještina	Srednji	Yes
23	Unaprijediti koordinaciju i komplementarnost između intervencija u ruralnim područjima		No
24	Unaprijediti pristup istraživanjima i razvoju te korištenje znanja i tehnologija u poljoprivredi	Srednji	Yes

2.1.XCO.4 Intervention logic

Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator
Sectoral - Fruit and Vegetables	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions	47.1.a.02. - Istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	ADV1(47(1)(b)) - advisory services and technical assistance, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, climate change adaptation and mitigation, the conditions of employment, employer obligations and occupational health and safety	47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Fruit and Vegetables	TRAINCO(47(1)(c)) - training including coaching and exchange of best practices, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, and climate change adaptation and mitigation, as well as the use of organised trading platforms and commodity exchanges on the spot and futures market	47.1.c.01. - Trening i/ili razmjena najboljih praksi	O.35. Number of supported operational programmes
Sectoral - Apiculture products	ADVIBEEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations	55.1.a.01. - Savjetodavne usluge, tehnička pomoć, obuka, informacije i razmjena najboljih praksi, uključujući umrežavanje, za pčelare i pčelarske organizacije	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
Sectoral - Apiculture products	COOPAPI(55(1)(e)) - cooperation with specialised bodies for the implementation of research programs in the field of beekeeping and apiculture products	55.1.e.01. - Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement
RD	COOP(77) - Cooperation	77.03. - Potpora za EIP operativne skupine	O.1. Number of European Innovation Partnership (EIP) operational group projects
RD	KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information	78.01. - Potpora prenošenju znanja	O.33. Number of supported training, advice and awareness actions or units
RD	KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information	78.02. - Potpora za pružanje savjetodavnih usluga	O.33. Number of supported training, advice and awareness actions or units

Overview

U okviru intervencija vezanih uz horizontalni cilj utjecat će se na povećanje stupnja znanja i poticanje inovacija, učinkovitije korištenje tehnologije te jaču, dugotrajniju povezanost između istraživačkog sektora i ruralnog gospodarstva.

Aktivnosti za ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe posebno su usmjerene kroz informacije vezane za prilagodbe i edukacije o očekivanju budućih klimatskih scenarija.

Osvješčivanje javnosti, radionice za prijenos znanja i demonstracijske aktivnosti, kao i prilagođeni savjeti osmišljeni su za zaštitu okoliša, te će povećati stupanj zaštite prirodnih resursa i biološke raznolikosti, zaštite voda te razumijevanje potencijalnih utjecaja poljoprivrede i gospodarenja šumama na okoliš. To će

uključivati specijalizirana osposobljavanja i savjetovanja za održivo upravljanje tlom i poljoprivredno-okolišne prakse.

Kroz ciljane tipove operacija posebna pozornost posvećena je mladim poljoprivrednicima.

Osposobljavanje savjetnika omogućit će stalno praćenje inovativnih tehnologija i proizvodnih procesa, kao i povećanje znanja o pitanjima zaštite okoliša u poljoprivredi, okolišnim i klimatskim uvjetima te će pridonijeti boljoj produktivnosti i boljem iskorištavanju prirodnih resursa.

Širenje i usvajanje inovacija će se poticati kroz suradnju između istraživačkog sektora i ruralnog gospodarstva, kako bi se premostio jaz inovacija. Povezivanje poljoprivrednih i prehrambenih proizvođača i njihova suradnja u okviru Operativnih grupa u EIP-u će doprinijeti boljem sudjelovanju na tržištu. Nadalje, podrška će se pružiti za inovacije i primjenu istraživanja u vezi s novim tehnologijama i postupcima za smanjenje emisije stakleničkih plinova.

2.1.XCO.5 Where relevant, a justification for the use of InvestEU, including the amount and its expected contribution to the Specific Objective/Cross-Cutting Objective

Nije primjenjivo.

2.1.XCO.8 Selection of the result indicator(s)

Selection of the result indicator(s) for this specific objective

Result indicators [recommended Result indicators for this specific objective are fully displayed in bold]	Target value [to be filled from section 2.3]
R.1^{CU PR} - Enhancing performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance	145000.00
R.2^{CU} - Linking advice and knowledge systems Number of advisors receiving support to be integrated within Agricultural Knowledge and Innovation Systems (AKIS)	3025.00
R.28^{CU} - Environmental or climate-related performance through knowledge Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP related to environmental or climate-related performance	3800.00

Justification of the selection of the result indicator(s) for this specific objective

U okviru međusektorskog (horizontalnog) cilja određen je doprinos za tri pokazatelja rezultata.

R.1^{PR} Poboljšanje uspješnosti znanjem i inovacijama: Broj osoba koje imaju koristi od savjeta, osposobljavanja, razmjene znanja ili sudjeluju u operativnim skupinama Europskog partnerstva za inovacije (EIP) za koje se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a kako bi se ojačala održiva gospodarska, socijalna, okolišna i klimatska uspješnost te uspješnost u području učinkovitosti resursa

Ovaj pokazatelj određuje broj osoba koje imaju koristi od savjeta, osposobljavanja, razmjene znanja ili sudjeluju u operativnim skupinama Europskog partnerstva za inovacije (EIP) za koje se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a kako bi se ojačala održiva gospodarska, socijalna, okolišna i klimatska uspješnost te uspješnost u području učinkovitosti resursa. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervencije Potpora prenošenju znanja, Potpora za pružanje savjetodavnih usluga i Potpora za EIP operativne skupine. Očekivana ciljna vrijednost je 145.000 osposobljenih osoba, a izračunava se kao ukupan planirani broj osposobljenih osoba u okviru svih navedenih intervencija (bez duplog brojenja).

Najveći doprinos se očekuje u okviru intervencije Potpora prenošenju znanja – 135.000, potom Potpora za pružanje savjetodavnih usluga – 25.210 i Potpora za EIP operativne skupine – 238. Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja.

R.2 Povezivanje sustavâ savjetovanja i znanja: Broj savjetnika koji primaju potporu radi uključivanja u sustave znanja i inovacija u poljoprivredi (AKIS)

Ovaj pokazatelj određuje broj savjetnika koji primaju potporu radi uključivanja u sustave znanja i inovacija u poljoprivredi (AKIS). Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervenciju Potpora za pružanje savjetodavnih usluga. Očekivana ciljna vrijednost je 3.025 savjetnika za koje se planira da će primati potporu radi uključivanja u sustave znanja i inovacija u poljoprivredi (AKIS). Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja.

R.28 Uspješnost u području okoliša ili klime ostvarena znanjem i inovacijama: Broj osoba koje imaju koristi od savjeta, osposobljavanja, razmjene znanja ili sudjeluju u operativnim skupinama Europskog partnerstva za inovacije (EIP) za koje se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a povezana s uspješnošću u području okoliša ili klime

Ovaj pokazatelj određuje broj osoba koje imaju koristi od savjeta, osposobljavanja, razmjene znanja ili sudjeluju u operativnim skupinama Europskog partnerstva za inovacije (EIP) za koje se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a povezana s uspješnošću u području okoliša ili klime. Doprinos ovom pokazatelju rezultata je planiran za intervencije u sektoru voća i povrća, Potpora prenošenju znanja i Potpora za pružanje savjetodavnih usluga. Očekivana ciljna vrijednost je 3.800 osoba za koje se planira da će imati koristi od savjeta, osposobljavanja, razmjene znanja ili sudjeluju u operativnim skupinama Europskog partnerstva za inovacije (EIP) za koje se dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a povezana s uspješnošću u području okoliša ili klime. Vrijednosti ključnih etapa su određene prema očekivanim godišnjim vrijednostima ostvarenja.

Pokazatelji rezultata R.1, R.2 i R.28 su specifični i direktno vezani uz horizontalni (međusektorski) cilj.

2.1.XCO.9 Justification of the financial allocation

Za ovaj specifični cilj planiran je financijski doprinos intervencija: Potpora za EIP operativne skupine, Potpora prenošenju znanja i Potpora za pružanje savjetodavnih usluga.

Ovom specifičnom cilju doprinose i intervencije čiji je financijski doprinos prikazan u drugim specifičnim ciljevima i to intervencije u sektoru pčelarstva (Savjetodavne usluge, tehnička pomoć, obuka, informacije i razmjena najboljih praksi, uključujući umrežavanje, za pčelare i pčelarske organizacije, Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda), intervencije u sektoru voća i povrća (Savjetodavne usluge i tehnička pomoć i Trening i/ili razmjena najboljih praksi).

Ukupno se za intervencije koje doprinose ovom specifičnom cilju planira izdvojiti 34.335.000 EUR-a (EU dio). Navedeni iznos je planiran kako bi se postigli ciljevi i u skladu se je s financijskim planom.

2.2 Context Indicators and other values used for the calculation of the targets

Context indicators (PMEF Code)	Baseline value	Baseline year	Updated value	Updated year	Justification/Comments	Source of data
C.01 Total rural population (Number of)	1,724,293.00	2020				
C.05 Total forest area (Hectare)	5,788.00	2018				
C.12 Total number of farms (Number of)	134,460.00	2016				
C.17 Total utilised agricultural area (UAA) (Hectare)	1,504,450.00	2019				
C.19 Total agricultural area and forest area in Natura 2000 sites (Hectare)	507,294.00	2018				
C.23 Total number of livestock units (Number of)	754,710.00	2016				
D.35 Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan. (Number of)	441,004.00	2020				

2.3 Targets Plan

2.3.1 Recapitulative table

Result Indicator	Specific Objective	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Overall Target Value
R.1^{CU PR} Enhancing performance through knowledge and innovation Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance	XCO		30,000	60,000	90,000	125,000	160,000		145,000
R.2^{CU} Linking advice and knowledge systems Number of advisors receiving support to be integrated within Agricultural Knowledge and Innovation Systems (AKIS)	XCO		605	1,210	1,815	2,420	3,025		3,025
R.4 Linking income support to standards and good practices Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality	SO1	72.452 %	72.452 %	72.452 %	72.452 %	72.452 %			72.452 %
R.4 Numerator: Number of hectares paid		1,090,000 ha	1,090,000 ha	1,090,000 ha	1,090,000 ha	1,090,000 ha			1,090,000 ha
R.4 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha
R.5 Risk management Share of farms with supported CAP risk management tools	SO1		5.652 %	5.801 %	5.950 %	6.322 %	6.693 %		6.693 %
R.5 Numerator: Number of farms benefiting from relevant support			7,600	7,800	8,000	8,500	9,000		9,000
R.5 Denominator: Total number of farms		134,460	134,460	134,460	134,460	134,460	134,460	134,460	134,460
R.6^{PR} Redistribution to smaller farms Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)	SO1	100.000 %	100.000 %	100.000 %	100.000 %	100.000 %	100.000 %		100.000 %
R.6 Numerator: Average DP/ha paid to beneficiaries below		345 EUR/ha	345 EUR/ha	345 EUR/ha	345 EUR/ha	345 EUR/ha	345 EUR/ha	345	345 EUR/ha

average farm size							EUR/ha		
R.6 Denominator: Average DP/ha paid to all beneficiaries		345 EUR/ha	345 EUR/ha	345 EUR/ha	345 EUR/ha	345 EUR/ha	345 EUR/ha		345 EUR/ha
R.7 PR Enhancing support for farms in areas with specific needs Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)	SO1, SO6		107.536 %	107.536 %	107.536 %	107.536 %	107.536 %		107.536 %
R.7 Numerator: Average income support/ha for beneficiaries in areas with specific needs			371 EUR/ha	371 EUR/ha	371 EUR/ha	371 EUR/ha	371 EUR/ha		371 EUR/ha
R.7 Denominator: Average income support/ha paid to all beneficiaries			345 EUR/ha	345 EUR/ha	345 EUR/ha	345 EUR/ha	345 EUR/ha		345 EUR/ha
R.8 Targeting farms in specific sectors Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality	SO1		28.075 %	28.075 %	28.075 %	28.075 %	28.075 %		28.075 %
R.8 Numerator: Number of beneficiaries of coupled income support			37,750	37,750	37,750	37,750	37,750		37,750
R.8 Denominator: Total number of farms			134,460	134,460	134,460	134,460	134,460	134,460	134,460
R.9 CU PR Farm modernisation Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency	SO2		0.019 %	0.513 %	0.818 %	1.227 %	1.711 %	2.120 %	2.380 %
R.9 Numerator: Number of beneficiaries receiving relevant support			25	690	1,100	1,650	2,300	2,850	3,200
R.9 Denominator: Total number of farms			134,460	134,460	134,460	134,460	134,460	134,460	134,460
R.10 CU PR Better supply chain organisation Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP	SO3		0.039 %	5.578 %	5.950 %	6.351 %	6.433 %	6.433 %	6.433 %
R.10 Numerator: Number of beneficiaries from relevant support			52	7,500	8,000	8,540	8,650	8,650	8,650
R.10 Denominator: Total number of farms			134,460	134,460	134,460	134,460	134,460	134,460	134,460
R.11 /Fruit and Vegetables Concentration of supply Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors	SO3		4.194 %	5.336 %	6.162 %	7.029 %	7.380 %		7.380 %

R.11 Numerator: Total value of marketed production by POs with operational programmes		6,000,000 EUR	7,633,000 EUR	8,815,000 EUR	10,056,000 EUR	10,558,000 EUR			10,558,000 EUR
R.11 Denominator: Total value of production of sectors concerned		143,060,000 EUR	143,060,000 EUR	143,060,000 EUR	143,060,000 EUR	143,060,000 EUR			143,060,000 EUR
R.12 Adaptation to climate change Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation	SO4	51.181 %	51.181 %	51.181 %	51.181 %	51.181 %			51.181 %
R.12 Numerator: Number of hectares paid		770,000 ha	770,000 ha	770,000 ha	770,000 ha	770,000 ha			770,000 ha
R.12 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha
R.14^{PR} Carbon storage in soils and biomass Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)	SO4	51.979 %	52.002 %	52.002 %	52.002 %	52.002 %			52.002 %
R.14 Numerator: Number of hectares paid		782,000 ha	782,350 ha	782,350 ha	782,350 ha	782,350 ha			782,350 ha
R.14 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha
R.15^{CU} Green energy from agriculture and forestry and from other renewable sources Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)	SO4		1 MW	4 MW	13 MW	20 MW	26 MW	28 MW	28 MW
R.16^{CU} Investments related to climate Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials	SO4		0.011 %	0.033 %	0.082 %	0.119 %	0.141 %	0.156 %	0.156 %
R.16 Numerator: Number of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to renewable energy or biomaterials production			15	45	110	160	190	210	210
R.16 Denominator: Total number of farms			134,460	134,460	134,460	134,460	134,460	134,460	134,460
R.17^{CU PR} Afforested land Area supported for afforestation, agroforestry	SO5			60 ha	640 ha	940 ha	1,176 ha		1,176 ha

restoration, including breakdowns									
R.18^{CU} Investment support for the forest sector Total investment to improve the performance of the forestry sector	SO2, SO8		464,396 EUR	588,235 EUR	11,361,662 EUR	38,476,575 EUR	84,479,606 EUR	108,705,546 EUR	108,705,546 EUR
R.19^{PR} Improving and protecting soils Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)	SO5	11.935 %	11.935 %	11.935 %	11.935 %	11.935 %			11.935 %
R.19 Numerator: Number of hectares paid		179,549 ha	179,549 ha	179,549 ha	179,549 ha	179,549 ha			179,549 ha
R.19 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha
R.22^{PR} Sustainable nutrient management Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management	SO4, SO5, SO6	5.487 %	12.545 %	12.965 %	13.384 %	13.804 %	14.223 %		14.223 %
R.22 Numerator: Number of hectares paid		82,548 ha	188,734 ha	195,047 ha	201,360 ha	207,673 ha	213,985 ha		213,985 ha
R.22 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha
R.24^{PR} Sustainable and reduced use of pesticides Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage	SO5		1.144 %	1.174 %	1.204 %	1.234 %	1.264 %		1.264 %
R.24 Numerator: Number of hectares paid			17,206 ha	17,659 ha	18,112 ha	18,565 ha	19,017 ha		19,017 ha
R.24 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha
R.25 Environmental performance in the livestock sector Share of livestock units (LU) under supported commitments to improve environmental sustainability	SO6		2.850 %	2.925 %	3.001 %	3.076 %	3.151 %		3.151 %
R.25 Numerator: Number of Livestock Units for which a related payment was made			21,513	22,079	22,646	23,212	23,779		23,779

R.25 Denominator: Total number of livestock units		754,710	754,710	754,710	754,710	754,710	754,710	754,710	754,710
R.26^{CU} Investment related to natural resources Share of farms benefitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural resource	SO5		0.045 %	0.059 %	0.104 %	0.112 %	0.119 %	0.134 %	0.134 %
R.26 Numerator: Number of farms receiving relevant support			60	80	140	150	160	180	180
R.26 Denominator: Total number of farms		134,460	134,460	134,460	134,460	134,460	134,460	134,460	134,460
R.27^{CU} Environmental or climate-related performance through investment in rural areas Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas	SO4, SO6		20	40	65	95	125	130	130
R.28^{CU} Environmental or climate-related performance through knowledge Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP related to environmental or climate-related performance	XCO	50	800	1,600	2,400	3,200	3,800		3,800
R.29^{PR} Development of organic agriculture Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion	SO4, SO5, SO6		10.350 %	10.770 %	11.190 %	11.609 %	12.029 %		12.029 %
R.29 Numerator: Number of hectares paid			155,715 ha	162,028 ha	168,341 ha	174,653 ha	180,966 ha		180,966 ha
R.29 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha
R.31^{PR} Preserving habitats and species Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices	SO6		12.224 %	12.257 %	12.264 %	12.264 %	12.264 %		12.264 %
R.31 Numerator: Number of hectares paid		183,900 ha	184,400 ha	184,500 ha	184,500 ha	184,500 ha	184,500 ha		184,500 ha
R.31 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)		1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha

							ha		
R.32^{CU} Investments related to biodiversity Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to biodiversity	SO6		0.112 %	0.112 %	0.238 %	0.238 %	0.238 %	0.238 %	0.238 %
R.32 Numerator: Number of farms receiving relevant support			150	150	320	320	320	320	320
R.32 Denominator: Total number of farms			134,460	134,460	134,460	134,460	134,460	134,460	134,460
R.34^{PR} Preserving landscape features Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees	SO6		8.777 %	8.777 %	8.777 %	8.777 %	8.777 %		8.777 %
R.34 Numerator: Utilised Agricultural Area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees			132,046 ha	132,046 ha	132,046 ha	132,046 ha	132,046 ha		132,046 ha
R.34 Denominator: Total utilised agricultural area (UAA)			1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha	1,504,450 ha
R.35^{CU} Preserving beehives Share of beehives supported by the CAP	SO2, SO6		56.689 %	57.823 %	58.956 %	60.090 %	61.224 %		61.224 %
R.35 Numerator: Number of beehives for which a related payment was made			250,000	255,000	260,000	265,000	270,000		270,000
R.35 Denominator: Total number of beehives notified to the EU Commission: average of the latest three years available at the time of establishing the plan.			441,004	441,004	441,004	441,004	441,004	441,004	441,004
R.36^{CU PR} Generational renewal Number of young farmers benefitting from setting up with support from the CAP, including a gender breakdown	SO7		10,000	10,500	11,000	11,500	12,000	12,500	13,000
R.37^{CU} Growth and jobs in rural areas New jobs supported in CAP projects	SO8					3	49	84	84
R.38^{CU} LEADER coverage Share of rural population covered by local development strategies	SO8		86.992 %	86.992 %	86.992 %	86.992 %	86.992 %	86.992 %	86.992 %
R.38 Numerator: Rural population covered by LAG funded through LEADER over the programming period			1,500,000	1,500,000	1,500,000	1,500,000	1,500,000	1,500,000	1,500,000

R.38 Denominator: Total rural population		1,724,293	1,724,293	1,724,293	1,724,293	1,724,293	1,724,293	1,724,293	1,724,293
R.39^{CU} Developing the rural economy Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support	SO2, SO8			20	110	210	270	310	360
R.41^{CU PR} Connecting rural Europe Share of rural population benefitting from improved access to services and infrastructure through CAP support	SO8				0.435 %	7.104 %	12.179 %	12.179 %	12.179 %
R.41 Numerator: Rural population benefitting from relevant improvements					7,500	122,500	210,000	210,000	210,000
R.41 Denominator: Total rural population		1,724,293	1,724,293	1,724,293	1,724,293	1,724,293	1,724,293	1,724,293	1,724,293
R.44^{PR} Improving animal welfare Share of livestock units (LU) covered by supported actions to improve animal welfare	SO9		52.919 %	54.312 %	55.704 %	57.097 %	58.489 %		58.489 %
R.44 Numerator: Number of livestock units for which a related payment was made			399,386	409,896	420,406	430,916	441,426		441,426
R.44 Denominator: Total number of livestock units		754,710	754,710	754,710	754,710	754,710	754,710	754,710	754,710

2.3.2 Planned interventions and outputs with a direct and significant link to result indicators

Please look in section 2.3.2 at SFC2021

2.3.3 Consistency with and contribution to the Union targets for 2030 set out in the Farm to Fork Strategy and the EU Biodiversity for 2030

Doprinos EU 2030 cilju smanjenja gubitka hraniva iz tla za 50%

Dostupni podaci o potrošnji mineralnih gnojiva u tonama aktivne tvari (dušik i fosfor) za Republiku Hrvatsku pokazuju oscilacije u promatranom razdoblju 2015.-2019., ali i zamijećeni lagani pad potrošnje u 2019. godini u usporedbi s 2018. (DZS). Što se tiče EU prosjeka, dostupni su samo podaci za razdoblje 2015.-2017., u kojem su zabilježene slične oscilacije kao na razini Republike Hrvatske.

Prekomjerna gnojidba dušikom smanjuje prinos biljaka i dovodi do onečišćenja podzemnih voda na laganim i propusnim tlima uslijed povećanog ispiranja nitrata. Ukupna bilanca dušika na poljoprivrednim tlima ovisi o nizu čimbenika, kao što su: potrošnja mineralnih i organskih gnojiva, način korištenja zemljišta, prinosi pojedinih kultura i sadržaj dušika u tim prinosima, a nužni su i podaci o atmosferskom taloženju dušika i stočarskoj proizvodnji. Iako je bilanca dušika od 2000. do 2013. godine bila pozitivna, višak dušika se kontinuirano smanjuje. Kako potvrđuju podaci iz [CFR tablice\[1\]](#), sa smanjenjem primjene dušičnih gnojiva, posljedično se smanjuje i emisija N₂O s obzirom da je mineralno gnojivo glavni izvor emisije N₂O iz poljoprivrednih tala.

Višak fosfora u poljoprivrednim tlima Hrvatske tijekom nekoliko posljednjih desetljeća prošloga stoljeća često se javljao zbog prekomjerne gnojidbe fosfatnim gnojivima. Od 2013. do 2016. godine višak fosfora prosječno se kreće oko 6.000 t P. Po jedinici poljoprivredne površine ukupnog poljoprivrednog zemljišta iznosi oko 2 kg/ha, koliko iznosi i prosječni podatak EU□28 zemalja za 2013. godinu.

Na smanjenje gubitka hraniva utjecaj ima smanjena uporaba gnojiva, što podrazumijeva korištenje optimalnih količina gnojiva na način koji smanjuje ispiranje hraniva u vodu ili emisije u zrak. Primjena tehnologija precizne poljoprivrede kao i provedba ekološke poljoprivrede značajno utječu na smanjenje gubitaka hraniva i onečišćenje svih sastavnica okoliša.

Intervencije kojima se gnojidba provodi u skladu s potrebama kulture, temeljem provedene analize tla, te u kojima se korisnici educiraju o optimalnim načinima gnojidbe od strane stručnjaka, značajno će doprinijeti smanjenju primjene gnojiva. Ovim ciljevima doprinose i intervencije usmjerene na određene sustave biljne proizvodnje poput uključivanja leguminoza u cilju korištenja prirodnog procesa biološke fiksacije atmosferskog dušika te konzervacijske poljoprivrede u koju su često uključeni usjevi za zelenu gnojidbu.

Načini postizanja ciljeva:

1. Edukacija poljoprivrednika
2. Precizna poljoprivreda
3. Intervencija SP ZPP Ekološki uzgoj, intervencija Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama (operacije na travnjacima velike prirodne vrijednosti gdje je zabranjeno korištenje mineralnih gnojiva i stajskog gnoja)
4. Eko sheme: Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama, Minimalni udio leguminoza od 20% na poljoprivrednim površinama, Konzervacijska poljoprivreda

Doprinos EU 2030 cilju 10% poljoprivrednih površina pod obilježjima krajobraza

Obilježja krajobraza u ruralnom prostoru definiraju njegovu mozaičnost, osiguravajući staništa i koridore za kretanje korisne faune. Povećanjem površina pod obilježjima krajobraza osigurat će doprinos Strateškog plana bioraznolikosti polazeći od uvjetovanosti i GAEC-a 8 Održavanje neproizvodnih obilježja i područja za očuvanje bioraznolikosti na poljoprivrednim gospodarstvima, preko intervencije

(eko sheme) Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina do intervencije Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš.

Evidencija uporabe poljoprivrednog zemljišta na području Republike Hrvatske, koju u digitalnom grafičkom obliku vodi Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, uključuje između ostaloga i evidenciju obilježja krajobraza. Pojedinačno drvo kao točkasto obilježje nema izraženu vrijednost površine, linijska obilježja (drvored, živica, jarak, suhozid) izražena su u metrima dužnim, dok poligonska obilježja (šumarak i lokva) imaju evidentiranu površinu kako se ista ne bi dvostruko evidentirala u odnosu na površinu ARKOD parcele. Tako je unutar odnosa krajobraznih elemenata i parcela u 2021. godini utvrđeno 164.878 krajobraznih elemenata na 91.192 parcela.

Utvrđena je slaba zastupljenost poljoprivrednih zelenih praksi koje doprinose bioraznolikosti i očuvanju obilježja krajobraza na poljoprivrednim površinama. Iako površina obuhvaćena zelenim praksama koje se odnose na ekološki značajne površine postupno raste u odnosu na 2015. godinu, ona je i dalje relativno niska te je u 2017. godini zauzimala 7,71% korištene poljoprivredne površine u Hrvatskoj (EK, Data Dashboard).

Eko shemom Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina kojom se održavaju obilježja krajobraza unutar 10 % površina na razini poljoprivrednog gospodarstva (zajedno s rubnim pojasevima uz vodotoke, pojasevima prihvatljivih hektara duž rubova šume bez proizvodnje, površinama pod kulturama kratkih ophodnji, postrnim usjevima i zelenim pokrovom te kulturama koje fiksiraju dušik), pružit će se značajan doprinos postavljenom cilju. Intervencija Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš omogućit će investiranje u izgradnju terasa i suhozida, sadnju živica i obnovu lokvi kao tradicijskih obilježja krajobraza.

Načini postizanja ciljeva:

1. Eko shema: Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina
2. Intervencija Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš

Doprinos EU 2030 cilju 25% poljoprivrednih površina pod ekološkim uzgojem

Ekološka poljoprivredna proizvodnja provodi se u Hrvatskoj od 2001. godine. Do 2015. godine potpora za ekološku proizvodnju financirala se iz nacionalnih sredstava, a od 2015. godine potpora se financira iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj u okviru mjere 11 Ekološki uzgoj iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.

Do 2008. godine udio površina pod ekološkom proizvodnjom u ukupno korištenim poljoprivrednim površinama bio je ispod 1%. Međutim, površine pod ekološkom proizvodnjom kontinuirano rastu i u 2020. godini evidentirano je 108.659 hektara, s udjelom od 7,21% u ukupno korištenim poljoprivrednim površinama. Kontinuirani rast površina po ekološkom proizvodnjom jamstvo je nastavka pozitivnih trendova, ali i svijesti poljoprivrednih proizvođača o ulozi ekološke poljoprivrede u budućnosti.

Cilj Republike Hrvatske do 2028. godine je provedbom intervencije Ekološki uzgoj u okviru SP kao i aktivnostima koje će biti dio Nacionalnog akcijskog plana razvoja ekološke poljoprivrede 2023. – 2030. postići udio od 12% površina u ekološkom uzgoju u ukupno korištenim poljoprivrednim površinama. U odnosu na vrijednosti iz 2020. godine ovo predstavlja povećanje za 72 tisuće hektara. Kako bi se potaknulo nove poljoprivrednike na uključivanje u ekološki sustav proizvodnje te zadržalo one koji već jesu u tom sustavu, u okviru Strateškog plana ZPP za razdoblje 2023-2027 nastavlja se financiranje potpore za ekološki uzgoj. Jednako tako nastavljaju se kontinuirane edukacije poljoprivrednika i podizanje svijesti o koristima proizvodnje po principima ekološkog uzgoja što dodatno doprinosi postizanju navedenog cilja.

Kontinuirana promocija ekoloških proizvoda, njihova dostupnost na tržištu i primjerene cijene ekoloških proizvoda potaknut će potrošače na njihovu konzumaciju. Povećanje potražnje posljedično će potaknuti poljoprivrednike na prelazak s konvencionalne na ekološku proizvodnju.

U okviru samog SP ZPP nastavlja se s definiranjem dodatnih kriterija u investicijskim intervencijama, kako bi se određene potpore usmjerile na ekološke proizvođače.

Osim navedenoga, provedbom i drugih aktivnosti poljoprivredne politike koje za cilj imaju razvoj ekološke poljoprivrede izvan SP će se poticati usmjerenost na ekološki uzgoj, promovirati ekološke proizvode te poticati potrošače na njihovu konzumaciju.

Načini postizanja ciljeva:

1. Edukacija poljoprivrednika
2. Nacionalni Akcijski plan za ekološku poljoprivredu 2023-2030
3. Intervencija SP ZPP Ekološki uzgoj
4. Promocija ekoloških proizvoda

Doprinos EU 2030 cilju smanjenja za 50% korištenja (visoko rizičnih) pesticida

Smanjenje upotrebe pesticida predstavlja velik izazov za poljoprivredne proizvođače, osobito ako se uzmu u obzir klimatske promjene i posljedično moguća pojava novih ili širenje do sada manje značajnih štetnika i korova. Međutim, primjenom inovativnih tehnika i tehnologija u području poljoprivredne proizvodnje olakšat će se ostvarenje zadanog cilja iz Strategije Od polja do stola.

Prema podacima EUROSTATATA o prodaji pesticida i ukupnoj korištenoj poljoprivrednoj površini, Hrvatska je u donjem dijelu ljestvice država članica po potrošnji pesticida po hektaru, s potrošnjom otprilike upola manjom od prosjeka EU-a. Ukupna godišnja količina prodaje pesticida je oko 2 000 000 kg.

Usklađeni pokazatelj rizika (HRI 1) pokazuje pad od 38% od 2011. do 2019. u prodaji pesticida u RH u usporedbi s padom od 20% na razini EU-a te značajan porast prodaje aktivnih tvari niskog rizika.

Količina ukupno prodanih aktivnih tvari u sredstvima za zaštitu bilja (SZB) koja ujedno korelira sa trendom prodanih aktivnih tvari u SZB iz skupina 2, 3 i 4 pokazuje značajan pad od 2013. – 2017., s blagim porastom u 2018. godini te ponovnim padom prema 2019. godini, posljedica je smanjenja ukupne količine pesticida stavljenih na tržište. Padu ukupno prodanih aktivnih tvari doprinijelo je i ukidanje registracija SZB koja sadrže aktivne tvari iz skupine 4 koje nisu više odobrene na razini EU-a te ograničenja u uporabi slijedom ponovne ocjene aktivnih tvari na razini EU-a u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Proizvodnja dostatnih količina hrane teško je moguća bez primjene sredstava za zaštitu bilja. Međutim, moguće je proizvesti dovoljne količine hrane koja će biti sigurna za potrošače primjenom inovativnih tehnika i tehnologija u kombinaciji sa adekvatnim izborom sredstava za zaštitu bilja manjeg rizika ili onima koja se koriste u ekološkoj proizvodnji.,

Načini postizanja ciljeva:

1. Promicanje uporabe SZB niskog rizika i alternativnih tehnika i mjera zaštite bilja
2. Precizna poljoprivreda
3. Razvijanje svijesti kod profesionalnih korisnika pesticida o rizicima koji primjena pesticida predstavlja za zdravlje ljudi, životinja, bioraznolikost i okoliš
4. Intervencije SP ZPP: Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima i Ekološki uzgoj
5. Eko shema: Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina

Doprinos EU 2030 cilju smanjenja za 50% korištenja životinjskih antibiotika

Trenutna potrošnja antibiotika u Hrvatskoj je na razini od 68.8 mg/PCU, što je za 22,6% manje u odnosu na EU prosjek koji iznosi 88.9 mg/PCU (prema najnovijim, službenim podacima za 2019. – 2020. godinu, objavljenim u studenome 2021.).

Sukladno evidentnim trendovima smanjenja uporabe antibiotika od 2014. godine od kada Hrvatska službeno dostavlja ESVAC podatke, očekuje se do 2030. godine daljnje smanjenje potrošnje antibiotika za 24,4%, odnosno na razini od 52 mg/PCU, što je za 49,6% manje od EU prosjeka za 2018. godinu koji je iznosio 103,2 mg/PCU.

Za postizanje očekivanog cilja u narednom razdoblju, uz osnovnu postavku preventivnog i proaktivnog djelovanja i adekvatnog načina uzgoja životinja, provodit će se niz aktivnosti s ciljem smanjenja uporabe životinjskih antibiotika. Jedna od značajnih aktivnosti je intenzivna edukacija uzgajivača životinja uz uključivanje veterinarske struke u samu edukaciju. Aktivnosti će također biti usmjerene na podizanje svijesti subjekata koji se bave proizvodnjom hrane, kao ključne karike u sustavu između proizvođača i potrošača, o potrebi testiranja ostataka antibiotika u konačnim proizvodima životinjskog podrijetla (meso i proizvodi, mlijeko i proizvodi, proizvodi akvakulture, jaja, med). Daljnje jačanje koordinirane provedbe cjelovitog sustava službenih kontrola te ciljanih nadzora nad potrošnjom antibiotika, kao i putem kontrole rezidua u konačnim proizvodima ili živim životinjama, imati će važnu ulogu u smanjenju potrošnje antibiotika. Naravno da će i planirano povećanje opsega ekološke proizvodnje u RH imati će pozitivan učinak na smanjenje upotrebe antibiotika u cjelini.

Doprinos EU 2025 cilju 100% pokrivenosti širokopojasnom infrastrukturom

U ruralnim područjima je potrebno nastaviti ulaganje u dostupnost širokopojasnog interneta visokih brzina čime se omogućuje ruralnom stanovništvu lakše korištenje digitalnih alata (administrativni postupci putem interneta, online poslovanje, precizna poljoprivreda i sl.).

Republika Hrvatska provedbom Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine planira poboljšati digitalnu povezivost, a aktivnosti je planirano financirati kroz Europski fond za regionalni razvoj.

Kroz Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. planirano je:

1. izgradnja pasivne elektroničke komunikacijske infrastrukture
2. provedba projekata u sastavu Okvirnog nacionalnog programa za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa na područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja
3. ulaganja u mreže državne informacijske infrastrukture.

[1] [Croatia. 2021 Common Reporting Format \(CRF\) Table | UNFCCC](#)

3 Consistency of the Strategy and complementarities

3.1 Overview of the environmental and climate architecture

3.1.1 A description of the overall contribution of conditionality to the specific environmental- and climate-related objectives set out in points (d), (e) and (f) of Article 6(1)

Uvjetovanost kao osnova za primanje potpora ZPP-a, koja uključuje veću razinu ambicija u području okoliša, klimatskih promjena, javnog zdravlja, biljnoga zdravstva i dobrobiti životinja, usmjerena je na zadovoljavanje propisanih zahtjeva upravljanja (SMR) i standarda za dobre poljoprivredne i okolišne uvjete zemljišta (standardi GAEC). U skladu s pojačanom klimatsko – okolišnom ambicijom Strateškog plana, njegove sastavnice na svim razinama usmjerene su na navedeno. Uvjetovanost tako doprinosi slijedećim specifičnim ciljevima: Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenje emisija stakleničkih plinova i poboljšanje sekvestracije ugljika, te promicanje održive energije; Poticanje održivog razvoja i djelotvornog upravljanja prirodnim resursima, kao što su voda, tlo i zrak, uključujući smanjenje ovisnosti o kemikalijama; Doprinos zaustavljanju i preokretanju procesa gubitka bioraznolikosti, poboljšanju usluga ekosustava te očuvanju staništa i krajobraza.

U kontekstu doprinosa Uvjetovanosti **ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenje emisija stakleničkih plinova i poboljšanje sekvestracije ugljika, te promicanje održive energije**, važno je navesti doprinos GAEC 1 prema kojem se osigurava održavanje površina pod trajnim travnjacima temeljem dozvoljenog maksimalnog smanjenja od 5 % površina trajnih travnjaka na nacionalnoj razini u odnosu na referentnu 2018. godinu. Time se omogućuje očuvanje zaliha ugljika u tlu. U skladu sa standardima GAEC 2 štite se močvarna područja i tresetišta, unutar kojih su prema Ramsarskom popisu u Hrvatskoj slijedeća područja: Kopački rit, Lonjsko polje i Vransko jezero te Ribnjaci Crna Mlaka u Jastrebarskom i Donji tok Neretve. Tresetišta uključuju prijelazne cretove i ravne cretove. Prijelazni cretovi se u Hrvatskoj nalaze: u Dubravici kraj Zaprešića, u Sungerskom lugu, Sunderu (sjeverni Velebit) i na Banovini. Ravni cretovi nalaze se u Plaškom polju, Jasenačkom polju, Jasikovcu (Gospić), Samoboru, te u okolici Karlovca. Ovim standardima štite se tla bogata ugljikom. Prema standardima GAEC 3 prema kojem je zabranjeno spaljivanje žetvenih ostataka osim u svrhu sprečavanja širenja ili suzbijanja organizama štetnih za bilje, osigurava se održavanje organske tvari u tlu, što osigurava prilagodbu na klimatske promjene.

Uvjetovanost potiče održivi razvoj i djelotvorno upravljanje prirodnim resursima, kao što su voda, tlo i zrak, uključujući smanjenje ovisnosti o kemikalijama zahtjevima upravljanja SMR 1 koji se odnose na Direktivu 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.): članak 11. stavak 3. točke (e) i (h) u pogledu obveznih zahtjeva za kontrolu raspršenih izvora onečišćenja fosfatima. Time je ovaj standard obveza korisnicima čija se poljoprivredna gospodarstva nalaze na ranjivim područjima definiranim Odlukom o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj (»Narodne novine«, broj 130/12). Obveznik mora provoditi kemijsku analizu tla za svaku proizvodnu parcelu na poljoprivrednom gospodarstvu najmanje jednom u četiri godine. Kemijska analiza provodi se na slijedeće parametre: sadržaj ukupnog, nitratnog i amonijskog dušika (N), sadržaj fosfora (P₂O₅), sadržaj kalija (K₂O), pH tla, sadržaj humusa u tlu. Rezultati kemijske analize čuvaju se na gospodarstvu najmanje četiri godine od dana provođenja analize. Obveznik mora i voditi evidenciju korištenja gnojiva na svom gospodarstvu prema evidenciji propisanoj u Dodatku III. II. Akcijskog programa zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla (u daljnjem tekstu: Program). Na poljoprivrednom gospodarstvu gnojivo se unosi u tlo na poplavljenim područjima po završetku razdoblja poplave. Na poljoprivrednom gospodarstvu u područjima zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće, primjena gnojiva s dušikom provodi se sukladno odredbama posebnog propisa kojim se određuju uvjeti za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta. Tijekom jedne kalendarske godine poljoprivredno gospodarstvo može gnojiti poljoprivredne površine stajskim gnojem do granične vrijednosti primjene dušika od 170 kg/ha (N). Od 15. studenoga do 15. veljače na poljoprivrednim površinama poljoprivrednog gospodarstva zabranjeno je gnojenje gnojnicom i gnojovkom. Od 1. svibnja do 1. rujna na poljoprivrednim površinama poljoprivrednog gospodarstva zabranjeno je gnojenje gnojnicom i gnojovkom raspodjelom po površini bez unošenja u tlo. Zabranjena je primjena gnojiva: na tlu zasićenom vodom, na tlu prekrivenom snježnim

prekrivačem, na zamrznutom tlu, na poplavljenom tlu, na nepoljoprivrednim zemljištima, na 20 m udaljenosti od vanjskog ruba korita jezera ili druge stajaće vode, na 3 m udaljenosti od vanjskog ruba korita vodotoka širine korita 5 metara ili više, na nagnutim terenima uz vodotokove, s nagibom većim od 10% na udaljenosti manjoj od 10 m od vanjskog ruba korita vodotoka, pomiješanog s otpadnim muljem, podrijetlom s poljoprivrednih gospodarstava na kojima su utvrđene bolesti s uzročnicima otpornim na uvjete u gnojnoj jami. Stajski gnoj se na poljoprivrednim površinama poljoprivrednog gospodarstva primjenjuje tako da ne prelazi najveće dozvoljene količine propisane Tablicom 3. Dodatka I. Programa. Na poljoprivrednim površinama poljoprivrednog gospodarstva može se primijeniti stajski gnoj u količinama većim od dozvoljenih, u slučajevima, kada se kemijskom analizom stajskog gnoja dokaže da su dobivene vrijednosti manje od vrijednosti propisanih Programom. Poljoprivredno gospodarstvo mora predložiti dokument kojim dokazuje opravdanost primjene navedene iznimke. Stajski gnoj skladišti se na uređenim gnojištima: platoima za kruti stajski gnoj, gnojišnim jamama, lagunama, jamama za gnojnicu ili u drugim spremnicima. Spremnici moraju biti vodonepropusni, tako da ne dođe do izlivanja, ispiranja ili otjecanja stajskog gnoja u okoliš, kao i onečišćenja podzemnih i površinskih voda. Tekući dio stajskog gnoja mora biti prikupljen u vodonepropusne gnojne jame iz kojih ne smije biti istjecanja u podzemne ili površinske vode. Gnojne jame nije potrebno izgraditi ukoliko se kroz sustav i tehnologiju uzgoja domaćih životinja ne stvara gnojnica. Spremnici moraju svojom veličinom zadovoljiti prikupljanje stajskog gnoja za šestomjesečno razdoblje. Veličina spremnika za stajski gnoj, ovisno o vrsti domaće životinje i obliku stajskog gnoja, propisana je u Tablici 4. Dodatka I. Programa. Poljoprivredno gospodarstvo mora višak stajskog gnoja zbrinuti: gnojidbom poljoprivrednih površina drugog vlasnika na temelju ugovora, preradom stajskog gnoja u bioplin, kompost, supstrat i drugo na gospodarstvu ili na temelju višegodišnjeg ugovora, zbrinjavanjem stajskog gnoja na druge načine. Poljoprivredno gospodarstvo mora posjedovati pismene dokaze o zbrinjavanju viška stajskog gnoja. Zbrinjavanje viška stajskog gnoja provodi se u skladu s načelima dobre poljoprivredne prakse.

Zahtjevima upravljanja SMR 2 Direktiva Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora (SL L 375, 31.12.1991., str. 1.): članci 4. i 5. U skladu sa standardima GAEC 4, osigurava se uspostava graničnih pojaseva duž vodotokova, čime se gnojiva i sredstva za zaštitu bilja ne smiju se koristiti na sljedećim udaljenostima od vodotokova: na 3 m udaljenosti od vanjskog ruba korita vodotoka širine 5 m ili više, na 20 m udaljenosti od vanjskog ruba korita jezera ili druge stajaće vode, na nagnutim terenima uz vodotokove, s nagibom većim od 10% na udaljenosti manjoj od 10 m od vanjskog ruba korita vodotoka. Ukoliko sredstvo za zaštitu bilja ima posebnim zakonom o sredstvima za zaštitu bilja propisanu drugačiju udaljenost, korisnik je dužan poštivati udaljenost propisanu tim zakonom.

U skladu sa standardima GAEC 5, gdje su propisane obveze kojima se na poljoprivrednim površinama s nagibom od 15 % ili više, osnovna obrada tla mora provoditi samo okomito na pad terena, te postojeći trajni nasadi na poljoprivrednim površinama s nagibom od 15 % ili više, u kojima je smjer redova paralelno s nagibom terena moraju imati međuredni prostor prekriven biljnim pokrovom, pruža se doprinos očuvanju tla od erozije. Time se spomenutima standardima osigurava prilagodba na klimatske promjene kao i njihovo ublažavanje.

Tijekom vegetacijskog perioda GAEC 6 osigurava se pokrivenost oraničnih poljoprivrednih površina poljoprivrednim kulturama ili žetvenim ostacima (nadzemni dio biljke s korijenom), ili biljnim ostacima (malč), koji umanjuju eroziju tla. osim u slučaju obavljene pripreme za sljedeću sjetvu i prije nicanja. Od 15. studenoga do 15. veljače, u cilju prikupljanja vlage, sprečavanja erozije i očuvanja zalihe ugljika u tlu, poljoprivredne površine moraju biti pokrivene glavnim usjevom ili zelenim pokrovom ili se mora primjenjivati jedna od sljedećih mjera: ostavljanje strništa na poljoprivrednim površinama; prekrivanje poljoprivrednih površina žetvenim ostacima (malč); obrada tla za sjetvu, pri čemu najmanje 25 % poljoprivrednih površina poljoprivrednog gospodarstva s nagibom većim od 9 % mora biti pokriveno glavnim usjevom ili zelenim pokrovom ili žetvenim ostacima (malč) ili ostavljanjem strništa na poljoprivrednim površinama.

Plodoredom na oraničnim površinama unutar standarda GAEC 7, koji se provodi na oraničnim površinama većim od 10 ha uz izuzetak višegodišnjih usjeva, trava i drugog travolikog krmnog bilja te

zemljišta ostavljenog na ugaru, uključujući sekundarne usjeve kojima se primjereno gospodari, značajno se doprinosi zaštiti potencijala tla.

Iako su usmjereni na javno zdravlje, zdravlje životinja i biljaka, doprinos očuvanju tla, zraka i vode također pružaju i SMR 12 te SMR 13. Prema SMR 12 u skladu s Uredbom (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ, sredstva za zaštitu bilja moraju se stručno upotrebljavati prema uputama, upozorenjima, obavijestima i ograničenjima koji su navedeni na etiketi. Korisnici pri tretiranju moraju koristiti odgovarajuća sredstva za osobnu zaštitu i posebna zaštitna sredstva te strojeve za primjenu pesticida i opremu u skladu s uputama na etiketi ili rješenju o dozvoli pojedinog pesticida ovisno o pesticidu i metodi tretiranja koju primjenjuju. Pesticidi se moraju čuvati u posebnoj prostoriji ili posebnom ormaru u originalnoj ambalaži, odvojeno od hrane i hrane za životinje te drugih predmeta opće uporabe, izvan dosega djece, uz određene uvjete glede temperature, vlage i svjetlosti i u skladu s drugim uvjetima navedenim na etiketi. Obveznik ne smije posjedovati, čuvati ili primjenjivati pesticide koji nisu registrirani u Republici Hrvatskoj, koji nemaju valjano rješenje o registraciji ili rješenje o dozvoli ili ako je istekao rok valjanosti ili istekao dopušteni rok za prodaju i primjenu postojećih zaliha. Korisnici moraju praznu ambalažu od pesticida, ambalažu s ostacima pesticida, pesticide kojima je istekao rok valjanosti, pesticide kojima je istekla registracija ili dopušteno razdoblje za primjenu zaliha i ostatke škropiva odvojeno skupljati i privremeno čuvati do predaje ovlaštenoj osobi sukladno propisima kojima se uređuje gospodarenje otpadom. U slučaju nesreće u kojoj je ugroženo zdravlje ljudi, životinja ili okoliš, profesionalni korisnici moraju postupiti u skladu s uputama na etiketi ili sigurnosno tehničkom listu te o nesreći odmah obavijestiti Državni centar 112.

Ako profesionalni obveznik tijekom ili nakon tretiranja uoči opasnost ili neželjeno djelovanje pesticida ili ostataka pesticida na zdravlje ljudi, životinja, okoliš, tretirane usjeve ili usjeve koji slijede u plodoredu, mora o tome odmah obavijestiti Ministarstvo ili nadležnog poljoprivrednog inspektora. Profesionalni obveznik je obvezan čistiti strojeve za primjenu pesticida u skladu s uputama na etiketi određenog pesticida. Profesionalni obveznik je obvezan voditi evidenciju o uporabi pesticida sukladno članku 67. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o stavljanju sredstava za zaštitu bilja na tržište i dostaviti navedene podatke na zahtjev Ministarstva. U evidenciju se upisuju najmanje sljedeći podaci: trgovački naziv sredstva za zaštitu bilja, datum i vrijeme početka i završetka tretiranja, količina primijenjenog sredstva za zaštitu bilja (doza, koncentracija), veličina površine i tretirana kultura odnosno biljni proizvod, objekt, površina, neka druga uporaba. U skladu s SMR13 prema Direktivi 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u postizanju održive upotrebe pesticida (SL L 309, 24.11.2009., str. 71.), te Direktivi 2000/60/EC i zakonodavstva o mreži Natura 2000. Propisani su: obveza izdavanja potvrda za korištenje SZB, pregled uređaja za primjenu SZB, smanjenje upotrebe pesticida ili rizika u određenim područjima, skladištenja SZB.

Uvjetovanost doprinosi zaustavljanju i preokretanju procesa gubitka bioraznolikosti, poboljšanju usluga ekosustava te očuvanju staništa i krajobraza. Tako propisanim zahtjevima upravljanja unutar SMR 3, prema Direktivi Vijeća 2009/147/EZ od 30. studenog 2009. o očuvanju divljih ptica, korisnici ne smiju smanjiti ili oštetiti stanište pojedine populacije zavičajne divlje ptičje vrste do te mjere da ta populacija postane ugrožena. Ukoliko korisnici planiraju provesti program ili zahvat na poljoprivrednom zemljištu, dužni su obratiti se tijelu nadležnom za provođenje postupka ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu (OPEM), prema odredbama Zakona o zaštiti prirode te postupiti u skladu s pribavljenim aktom. Propisanim zahtjevima upravljanja unutar SMR 4, prema Direktivi Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o zaštiti prirodnih staništa i divlje flore i faune, kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Direktivom Vijeća 2013/17/EZ od 13. svibnja 2013. o prilagodbi određenih direktiva u području okoliša zbog pristupanja Republike Hrvatske EU, korisnici koji planiraju provesti program ili zahvat na poljoprivrednom zemljištu, dužni su obratiti se tijelu nadležnom za provođenje postupka ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu (OPEM), prema odredbama Zakona o zaštiti prirode te postupiti sukladno pribavljenom aktu. U skladu sa standardima GAEC 8, na poljoprivrednom gospodarstvu ukupne veličine poljoprivrednih površina 10 ha i više, u cilju očuvanja bioraznolikosti, korisnici su obvezni održavati neproizvodne značajke i područja. Standardima GAEC 9 koji se odnose na zabranu prenamjene ili preoravanja trajnih travnjaka velike

prirodne vrijednosti, okolišno osjetljivi travnjaci unutar Natura 2000 područja ne smiju se preoravati.

Šume u RH imaju prosječnu gustoću šumskih prometnica (10,13 km / 1.000 ha), koja je još uvijek nezadovoljavajuća, s obzirom da bi optimalna gustoća šumskih prometnica trebala biti od 15 km / 1.000 ha na 30 km / 1.000 ha, ovisno o reljefu područja. Obzirom na navedeno, u RH i dalje postoje velika zatvorena, nepristupačna šumska područja. Otvaranjem predmetnih područja izgradnjom šumske infrastrukture u skladu sa Zakonom o šumama i u uvjetima zaštite prirode utjecaj izgradnje šumske infrastrukture imati će minimalan negativan efekt na tlo, a značajno će doprinijeti održivom gospodarenju šumama (zaštiti šuma od požara) te dostupnosti drvnih i nedrvnih šumskih proizvoda. Prilikom izgradnje šumske prometne infrastrukture koriste se isključivo prirodni materijali. Nadalje prilikom planiranja šumske prometne infrastrukture, u skladu s postulatima održivog upravljanja šumama, šumarski stručnjaci uvažavaju sve bitne kriterije kako bi izgradnja šumske infrastrukture imala najmanje štetan utjecaj za šumsko stanište, vodeći brigu o posebnim geološkim, vegetacijskim, hidrološkim i drugim vrijednostima, a posebno o ekološki vrijednim dijelovima ekosustava utvrđenim posebnim propisima (zaštićena područja, ekološka mreža, ugroženi i rijetki stanišni tipovi, migratorni koridori rijetkih, osjetljivih ili ugroženih vrsta).

3.1.2 Overview of the complementarity between the relevant baseline conditions, as referred to in Article 31(5) and Article 70(3), conditionality and the different interventions addressing environment and climate-related objectives

Dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti zemljišta koji se odnose na **GAEC 1**, prema kojima je propisano održavanje površina pod trajnim travnjacima temeljem dozvoljenog maksimalnog smanjenja od 5 % površina trajnih travnjaka na nacionalnoj razini u odnosu na referentnu 2018. godinu, čine polaznu osnovu za intervencije (eko sheme) Pašarenje na pašnjacima, Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti i Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama. Intervencije Pašarenje na pašnjacima i Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (koje uključuju pašarenje na pašnjacima, krškim pašnjacima i travnjacima velike prirodne vrijednosti) propisanim zahtjevima upravljanja ispašom, zabranom dosijavanja i gnojidbe, te uklanjanja neželjene vegetacije doprinose očuvanju travnjačkih površina. Kako travnjačke površine imaju poseban značaj u sekvencijama ugljika, te čine staništa za brojnu travnjačku floru te pripadajuću mikro, mezo i makro faunu, ove eko sheme su usmjerene na SO 4 - Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenje emisija stakleničkih plinova i poboljšanje sekvencijama ugljika, te promicanje održive energije te SO 6 - Doprinos zaustavljanju i preokretanju procesa gubitka bioraznolikosti, poboljšanju usluga ekosustava te očuvanju staništa i krajobraza. Intervencija Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama kroz operacije Zaštita ptice kosca (*Crex crex*) i Zaštita leptira na trajnim travnjacima, pridonosi očuvanju trajnih travnjaka prvenstveno kroz postupke gospodarenja koji uključuju zabranu gnojidbe i uporabe sredstava za zaštitu bilja te zabranu zasijavanja travnjaka. Trajni travnjaci su prirodna staništa ptice kosca kao i četiri vrste strogo zaštićenih danjih leptira (*Phengaris alcon alcon*, *Phengaris nausithous*, *Phengaris teleius* i *Coenonympha oedippus*), a njihovo održavanje propisanim košnjom, ispašom i uklanjanjem neželjene vegetacije značajno doprinosi očuvanju biološke raznolikosti u skladu s SO 6 - Doprinos zaustavljanju i preokretanju procesa gubitka bioraznolikosti, poboljšanju usluga ekosustava te očuvanju staništa i krajobraza.

Uspostava graničnih pojaseva duž vodotokova, koju regulira **GAEC 4**, temelj je za intervenciju (eko shemu) Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina, unutar koje se na minimalno 10 % poljoprivrednih površina provodi održavanje ekološki značajnih površina koje među ostalim ekološki značajnim površinama uključuju i rubne pojaseve uz vodotoke. Na rubnim pojasevima uz vodotoke se ne obavlja poljoprivredna proizvodnja, moraju biti širine 3-10 m, te smješteni na poljoprivrednim

površinama ili se „naslanjati” na poljoprivredne površine, tako da je dulji rub paralelan s rubom vodotoka. Oni se mogu kositi ili koristiti za ispašu, pod uvjetom da se vizualno razlikuju od poljoprivrednih kultura uz koje se nalaze, te se na njima ne smiju primjenjivati pesticidi i gnojiva. Ova intervencija usmjerena je na SO 6 - Doprinos zaustavljanju i preokretanju procesa gubitka bioraznolikosti, poboljšanju usluga ekosustava te očuvanju staništa i krajobraza.

GAEC 5 Upravljanje obradom tla ili drugim primjerenim tehnikama kultivacije radi ograničavanja rizika od degradacije tla, uzimajući u obzir gradijent nagiba, predstavlja polaznu osnovu za intervenciju (eko shemu) Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama, koja je usmjerena na SO 4 - Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenje emisija stakleničkih plinova i poboljšanje sekvestracije ugljika, te promicanje održive energije te SO 5 – Poticanje održivog razvoja i djelotvorno upravljanje prirodnim resursima, kao što su voda, tlo i zrak, uključujući smanjenje ovisnosti o kemikalijama. GAEC 5 predstavlja polaznu osnovu i za intervenciju (eko shemu) Konzervacijska poljoprivreda, koja je u cilju postizanja klimatske ambicije također usmjerena na SO 4 Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenje emisija stakleničkih plinova i poboljšanje sekvestracije ugljika, te promicanje održive energije, te SO 5 – Poticanje održivog razvoja i djelotvorno upravljanje prirodnim resursima, kao što su voda, tlo i zrak. Također, GAEC 5 predstavlja polaznu osnovu i za intervenciju Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima gdje se provedbom operacije Mehaničko uništavanje korova u višegodišnjim nasadima aktivno djeluje na unošenje organske tvari u tlu čime se sprečava degradacija tla i smanjuje rizik od erozije na tlima s nagibom što pridonosi SO 5 – Poticanje održivog razvoja i djelotvorno upravljanje prirodnim resursima, kao što su voda, tlo i zrak.

Minimalni zemljišni pokrov kako bi se izbjeglo golo tlo u najosjetljivijim razdobljima koji propisuje **GAEC 6**, čini polaznu osnovu za intervenciju (eko shemu) Konzervacijska poljoprivreda, u kojoj pokrivenost površine tla biljnim ostacima ili biljkama u usjevima/nasadima tijekom obveze provedbe intervencije treba biti minimalne gustoće 30%. Ova intervencija usmjerena je na zaštitu od erozije i sekvestraciju ugljika te doprinosi ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenje emisija stakleničkih plinova i poboljšanje sekvestracije ugljika te promicanju održive energije (SO 4) i Poticanju održivog razvoja i djelotvorno upravljanje prirodnim resursima, kao što su voda, tlo i zrak, uključujući smanjenje ovisnosti o kemikalijama (SO 5).

Dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti zemljišta koji se odnose na **GAEC 7** Plodored na obradivom zemljištu, osim usjeva koji rastu pod vodom, predstavljaju polaznu osnovu za intervencije (eko sheme): Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina, Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina i Konzervacijska poljoprivreda. Prema GAEC 7 plodored se provodi na poljoprivrednom gospodarstvu koje ima 10 ha i više oranica, te uključuje smjenu usjeva najmanje jednom godišnje na razini parcela. Izuzetak su poljoprivredna gospodarstva koja na više od 75 % oranične površine proizvode trave ili ostale krmne kulture, imaju ugar, proizvodnju leguminoza ili kombinaciju prethodno navedenog, te poljoprivredna gospodarstva koja na više od 75 % raspoloživih poljoprivrednih oraničnih površina imaju trajni travnjak ili se površina koristi za proizvodnju trava ili ostalih krmnih kultura, ili imaju kombinaciju prethodno navedenog. Intervencija (eko shema) Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina, primjenjuje se na svim poljoprivrednim površinama a ne samo na oranicama. Intervencijom se također uz minimalnu godišnju obvezu smjene kultura na oranicama, intenzivira broj poljoprivrednih kultura u prostornoj plodosmjeni. Ova intervencija usmjerena je na SO 4 - doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama te razvoju održive energije i SO 6 - Doprinos zaustavljanju i preokretanju procesa gubitka bioraznolikosti, poboljšanju usluga ekosustava te očuvanju staništa i krajobraza.

Intervencija (eko shema) Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina, uz

temeljne zahtjeve GAEC 7 uključuje uzgoj leguminoza kako na oraničnim, tako i na svim ostalim veličinama poljoprivrednih parcela. Uključivanjem leguminoza u plodored zahvaljujući prirodnom procesu fiksacije atmosferskog dušika, smanjuje se primjena dušičnih gnojiva, poboljšavaju fizikalno - kemijska svojstva tla, osigurava gušći sklop uz doprinos sekvestraciji ugljika. Time je ova intervencija usmjerena na SO 5 – Poticanje održivog razvoja i djelotvorno upravljanje prirodnim resursima, kao što su voda, tlo i zrak te SO 4 - Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenje emisija stakleničkih plinova i poboljšanje sekvestracije ugljika, te promicanje održive energije.

Intervencija (eko shema) Konzervacijska poljoprivreda svojim temeljnim načelima ima polazište u plodoredu, na koji se dalje vežu izostanak prevrtanja tla prilikom oranja te održavanje pokrivenosti tla biljkama ili biljnim ostacima minimalne gustoće 30%. Intervencija konzervacijska poljoprivreda tako je usmjerena na SO 4 - Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenje emisija stakleničkih plinova i poboljšanje sekvestracije ugljika, te promicanje održive energije; te SO 5 – Poticanje održivog razvoja i djelotvorno upravljanje prirodnim resursima, kao što su voda, tlo i zrak.

GAEC 8 Minimalni udio obradivog zemljišta na razini poljoprivrednoga gospodarstva namijenjen neproduktivnim površinama i obilježjima; Očuvanje obilježja krajobraza; Zabrana rezanja živica i stabala u sezoni razmnožavanja ptica i podizanja ptica; Uklanjanje invazivnih biljnih vrsta, provedbom na 10 ha i više oraničnih površina, predstavlja polaznu osnovu za intervenciju (ekoshemu) Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina, koja se provodi na minimalno 10% svih poljoprivrednih površina poljoprivrednika neovisno o vrsti uporabe zemljišta. Navedena intervencija doprinosi zaustavljanju i preokretanju procesa gubitka bioraznolikosti, poboljšanju usluga ekosustava te očuvanju staništa i krajobraza (SO 6). Navedeni GAEC 8 čini polaznu osnovu za operaciju Uspostava poljskih traka koja je sastavni dio intervencije Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama. Ova operacija obuhvaća uspostavu cvjetnih ili travnih traka uz rub parcele širine najmanje 5 m te dužine najmanje 100 m po hektaru. Trake mogu pokrivati najviše 30% površine, a značajno doprinose očuvanju biološke raznolikosti, jer osiguravaju stanište i hranu za oprašivače ili druge insekte korisne za kontrolu brojnosti štetnika ili omogućavaju gniježđenje i ishranu nekih vrsta ptica poput velike strnadice (*Emberiza calandra*), trčke (*Perdix perdix*) i strnadice žutovoljke (*Emberiza citrinella*) u skladu s SO 6 - Doprinos zaustavljanju i preokretanju procesa gubitka bioraznolikosti, poboljšanju usluga ekosustava te očuvanju staništa i krajobraza.

Dobri poljoprivredni i okolišni uvjeti zemljišta koji se odnose na **GAEC 9** Zabrana prenamjene ili oranja trajnih travnjaka koji su utvrđeni kao okolišno osjetljivi trajni travnjaci na lokalitetima mreže Natura 2000, osnova su za intervencije (eko sheme) Pašarenje na pašnjacima, Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti i intervenciju Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama. Intervencije (eko sheme) Pašarenje na pašnjacima i Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti uključuju među ostalim (pašnjaci, krški pašnjaci) i pašarenje na travnjacima velike prirodne vrijednosti, smještenim unutar Natura 2000 područja. Ove intervencije uz doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenje emisija stakleničkih plinova i poboljšanje sekvestracije ugljika, te promicanje održive energije (SO 4), doprinose zaustavljanju i preokretanju procesa gubitka bioraznolikosti, poboljšanju usluga ekosustava te očuvanju staništa i krajobraza (SO 6). Operacije Zaštita ptice kosca (*Crex crex*) i Zaštita leptira na trajnim travnjacima u sklopu intervencije Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama, provode se na travnjacima velike prirodne vrijednosti unutar NATURA 2000 područja te doprinose SO 6 - Doprinos zaustavljanju i preokretanju procesa gubitka bioraznolikosti, poboljšanju usluga ekosustava te očuvanju staništa i krajobraza.

3.1.3 Explanation on how to achieve the greater overall contribution set out in Article 105

Prijedlog Hrvatskog strateškog plana za razdoblje 2023-2027 sadrži elemente Zelene arhitekture, novog koncepta Zajedničke poljoprivredne politike, koji doprinose postizanju specifičnih ciljeva vezanih uz klimu, okoliš i bioraznolikost utvrđenih u članku 6. stavku 1. točkama (d), (e) i (f) Uredbe (EU) br. 2021/2115. Zelena arhitektura Strateškog plana 2023. – 2027. temelji se na pojačanoj uvjetovanosti, novim zelenim intervencijama u okviru eko shema iz I. stupa ZPP-a i dodatnim ciljanim intervencijama ruralnog razvoja iz II. stupa što zajedno doprinosi zelenoj i klimatskoj prilagodbi hrvatske poljoprivrede. Elementima Zelene arhitekture podržava se ambiciozniji prijelaz na održivije sustave proizvodnje u skladu s ciljevima europskog Zelenog plana i ključnim strateškim dokumentima Od polja do stola i Strategijom bioraznolikosti do 2030. godine.

Veća ambicija u postizanju klimatskih i okolišnih ciljeva u strateškom planu u odnosu na dosadašnje razdoblje ogleda se u sljedećim elementima:

1. Pojačanim pravilima uvjetovanosti

U odnosu na postojeće zahtjeve i standarde višestruke sukladnosti koji se primjenjuju u razdoblju 2015. – 2022., uvodi se novi sustav uvjetovanosti sa novim obveznim pravilima u pogledu zaštite organske tvari i sadržaja ugljika u tlu, radi značajnijeg doprinosa ublažavanju klimatskih promjena, očuvanja kvalitete voda, povećane ambicije u pogledu očuvanja bioraznolikosti te zdravlja ljudi i životinja.

Radi postizanja veće okolišne i klimatske ambicije u pravila uvjetovanosti uvode se pravila zelenih praksi koja su bila obvezna za ostvarivanje izravnih plaćanja u I. stupu ZPP-a u razdoblju 2015.-2020. Tako je u novom GAEC 1 propisana obveza očuvanja trajnih travnjaka, odnosno omjera površine trajnih travnjaka i ukupne poljoprivredne površine u korištenju što doprinosi skladištenju CO₂ u tlu, a u novom GAEC 9 obveza zaštite okolišno osjetljivih trajnih travnjaka unutar Natura 2000 područja što je povezano s ciljem očuvanja biološke raznolikosti, zaštite staništa i divlje flore i faune. Trajni travnjaci smatraju se ponorom ugljika stoga njihovo održavanje i sprečavanje prenamjene značajno doprinosi ciljevima smanjenja emisija stakleničkih plinova kako je planirano u okviru Zelenog plana EU. U novom GAEC 8 propisana je obveza održavanja minimalnog udjela neproizvodnih obilježja i područja na površinama obradivog zemljišta koja obuhvaćaju obilježja krajobraza (živice, lokve, jarci, drvoredi, pojedinačno drveće, šumarak, suhozidi) te zaštitne zone duž vodotoka i rubne pojaseve uz šume. Odabrana neproizvodna obilježja na obradivim površinama imaju pozitivan učinak na kakvoću tla, doprinose ciljevima ublažavanja klimatskih promjena kroz vezanje ugljika, doprinose smanjenju erozije poljoprivrednog tla i doprinose zelenoj arhitekturi poljoprivrednih područja (biološka raznolikost i mozaičnost poljoprivrednog krajobraza).

Uz nove standarde čije su obveze preuzete iz primjene zelenih praksi u okviru izravnih plaćanja, u pravila uvjetovanosti uvršten je i novi standardi GAEC 2 koji se odnosi na zaštitu močvara i tresetišta kojim se doprinosi pojačanoj ambiciji ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama i koji će imati izravan pozitivan učinak na zadržavanje ugljika u tlu i očuvanje organske tvari tla.

Obveza GAEC 4, koja se odnosi na uspostavu zaštitnih zona oko vodotoka, postojala je i u okviru višestruke sukladnosti (u GAEC 1). Međutim, u okviru uvjetovanosti proširuje se lista vodnih tijela na koje se zahtjev primjenjuje, a dodaje se i zabrana primjene kemijskih sredstava za zaštitu bilja na tim zonama. Ovo pravilo izravno utječe na očuvanje i poboljšanje kakvoće voda. Zaštitna zona oko vodotoka na kojoj nije dopuštena primjena gnojiva i kemijskih sredstava za zaštitu bilja smanjuje mogućnost nekontroliranog otjecanja tih tvari u vodna tijela te njihovo onečišćenje. Time se smanjuje mogućnost eutrofikacije i povećanog sadržaja dušika u vodama.

Plodored na oraničnim površinama propisan u GAEC 7 također je novi zahtjev kojem je osnovni cilj očuvanje plodnosti, strukture, organske tvari i mikro flore tla.

Povećana ambicija osnovnih zahtjeva uvjetovanosti utječe dodatno na povećanje osnovnih zahtjeva i uvjeta u okviru intervencija koje su dio Zelene arhitekture strateškog plana, posebno eko shema i

klimatsko okolišnih intervencija.

2. Intervencijama u okviru Eko shema iz I. stupa ZPP-a

U odnosu na obvezne zelene prakse koje su poljoprivrednici morali provoditi u razdoblju od 2015. do 2022. da bi ostvarili izravna plaćanja, nove eko sheme dobrovoljne su za poljoprivrednike. Kroz eko sheme poljoprivrednici preuzimaju obvezu godišnje provedbe poljoprivrednih praksi koje prelaze zahtjeve uvjetovanosti a imaju pozitivan učinak na prilagodbu i ublažavanje klimatskih promjena, očuvanje okoliša i bioraznolikosti. Za razliku od pravila zelenih praksi za koje je dio poljoprivrednika ostvarivao potporu iako je bio izuzet od njihove aktivne provedbe, u eko shemama obveza provedbe propisanih praksi primjenjuje se za sve poljoprivrednike koji se prijave za njihovu provedbu bez izuzeća.

Dvije intervencije u okviru eko shema: *Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama* i *Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti* prenesene su iz postojeće mjere 10 Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014-2020. Ostale intervencije u eko shemama jesu nove i s obzirom na propisane obveze predstavljaju pojačanu ambiciju u odnosu na po dva specifična cilja vezana uz klimu, okoliš i bioraznolikost kojima doprinose.. Riječ je o sljedećim intervencijama:

Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina (SO 4 i SO 6) – predstavlja pojačanu ambiciju u odnosu na postojeće zelene prakse *Raznolikost usjeva*, koja se primjenjivala samo na obradivim površinama (oranicama) dok eko shema obuhvaća sve vrste uporabe zemljišta na razini gospodarstva i/ili uzgoj različitih biljnih vrsta unutar iste ili različitih vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta, uključujući i konsocijacije različitih kultura. Primjena ove intervencije doprinosi prilagodbi klimatskim promjenama i njihovom ublažavanju, sprečavanju degradacije tla, njegovom opravku i poboljšanju plodnosti tla te zaštiti bioraznolikosti. Agroekosustav na razini poljoprivrednog gospodarstva koji uključuje više raznih vrsta poljoprivrednih kultura te različite vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta osigurava značajnu regulaciju pojave biljnih bolesti i novih štetnika čija je učestala pojava uzrokovana klimatskim promjenama. Intenzivno raznoliki agroekosustavi doprinose uz održavanje plodnosti tla i ravnomjernijem usvajanju biljnih hraniva i veću otpornost biljnih vrsta na okolišne stresove. Također se sprječava pojava erozije a duljim razdobljem pokrivenosti tla biljnim pokrovom osigurava se bolja sekvestracija ugljika, odnosno smanjenje emisija GHG.

Pašarenje na pašnjacima (SO 4 i SO6) – pašnjačke površine održavane ispašom stoke značajno doprinose sekvestraciji ugljika pri čemu su važne pri ublažavanju klimatskih promjena. One ujedno čine važna staništa za pašnjačku floru i faunu koja u njoj obitava osiguravajući zaštitu bioraznolikosti, poboljšanje usluga ekosustava te očuvanje krajobraza.

Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina (SO 6 i SO 4) – predstavlja pojačanu ambiciju u odnosu na postojeću zelenu praksu "*Održavanje ekološki značajnih površina* kojom je propisana obveza održavanja takvih površina na najmanje 5% obradivih površina (oronica) na gospodarstvima s više od 15 hektara obradivih površina. Eko shema uključuje održavanje ekološki značajnih površina na minimalno 10% svih poljoprivrednih površina gospodarstva. Njome se doprinosi zaštiti bioraznolikosti, očuvanju staništa i mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza uz dodatni doprinos prilagodbi klimatskim promjenama. Ekološki značajne površine obuhvaćaju obilježja krajobraza (živice ili pojas drvenastih kultura, pojedinačno stablo, drvoređ, šumarak, jezerce/bara, jarak, tradicionalni suhozid), rubne pojaseve uz vodotoke, pojaseve prihvatljivih hektara duž rubova šuma bez proizvodnje, površine pod kulturama kratkih ophodnji, postrni i zeleni pokrov, kulture koje fiksiraju dušik.

Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina (SO 5 i SO 4) – doprinosi zaštiti prirodnih resursa tla, vode i zraka od onečišćenja, s obzirom da se uzgojem leguminoza značajno smanjuje ili u potpunosti izostavlja uporaba dušičnih gnojiva. Uzgoj leguminoza smanjuje oslobađanje N₂O čiji su značajniji udjeli u ukupnim emisijama stakleničkih plinova najčešće rezultat primjene dušičnih gnojiva. Stoga ova eko shema doprinosi i ublažavanju klimatskih promjena. Simbiozni odnosi leguminoza i

kvržičnih bakterija tla potiču njegovu biogenost i plodnost te poboljšavaju strukturu tla.

· *Konzervacijska poljoprivreda* (SO 5 i SO 4) – temelji se na jačanju prirodnih bioloških procesa iznad i ispod površine tla. Unutar intervencije provodi se pojačan plodored koji nadilazi GAEC 7. Mehanička obrada tla u ovoj eko shemi svedena je na minimum a korištenje agrokemikalija i hraniva organskog ili mineralnog podrijetla je u optimalnim količinama i na način koji nije u koliziji ili ne ometa biološke procese. Pojačani plodored te minimalna obrada tla uz zadržavanje biljnih ostataka na površini tla smanjuju emisije CO₂ iz tla i povećavaju sadržaj organske tvari u tlu, što osigurava dugotrajni hranjivi supstrat za organizme u tlu i izvor biljnih hraniva uz skladištenje ugljika u tlu.

3. Klimatsko-okolišnim intervencijama iz II. stupa ZPP-a

Intervencije za klimu i okoliš iz II. stupa ZPP-a u strateškom planu, obuhvaćaju provedbu dosadašnjih tipova operacija iz mjere 10 Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014-2020 koje su grupirane u tri tipa intervencija:

· **Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjima nasadima** (SO 5) – obuhvaća provedbu operacija *Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki, Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima i Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada*

· **Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama** (SO 6) – obuhvaća provedbu operacija *Zaštita ptice kosca (Crex crex), Zaštita leptira na poljoprivrednim staništima i Uspostava poljskih traka*

· **Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja** (SO 6)– obuhvaća potporu za očuvanje 27 pasmina ugroženih izvornih pasmina u 7 kategorija domaćih životinja (goveda, svinje, ovce, koze, konji, magarci i perad)

Navedenim intervencijama doprinosi se prije svega očuvanju bioraznolikosti potporama za provedbu praksi kojima se štite ugrožene ptice kosac i ugrožene vrsta leptira na poljoprivrednim staništima te čuva populacija ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja. Također, potiče se primjena praksi kojima se smanjuje uporaba zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima čime se pridonosi očuvanju prirodnih resursa tla i vode.

Intervencija Ekološki uzgoj već se provodi u okviru mjere 11 Ekološki uzgoj Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014-2020. Potpora za prijelaz i održavanje ekoloških praksi i metoda nastaviti će se provoditi i u razdoblju od 2023. godine kako bi se potaknulo što više poljoprivrednika na prijelaz sa konvencionalnog na ekološki način proizvodnje koji značajno doprinosi očuvanju i unapređenju biološke raznolikosti i očuvanju prirodnih resursa (voda, tlo, zrak). Poticanje i jače promicanje ekološke poljoprivrede važno je i s aspekta sve veće potražnje za lokalno proizvedenim i ekološki certificiranim proizvodima. U strateškom planu je stoga omogućena i potpora za promicanje i uključivanje ekoloških proizvođača u shemu kvalitete kroz intervenciju *Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete*. Također, ekološki proizvođači imati će prioritet u investicijskim intervencijama a ekološka poljoprivreda poticati će se i promovirati kroz intervencije vezane uz suradnju i prijenos znanja, odnosno uz AKIS intervencije.

4. Ulaganja

· **Neproductivna ulaganja**

Potpora za neproductivna ulaganja povezana s očuvanjem okoliša iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014-2020 nastaviti će provoditi i u okviru strateškog plana. Kroz intervenciju potiču se ulaganja kojima se doprinosi očuvanju biološke raznolikosti i primjena okolišno prihvatljivih poljoprivrednih praksi u posebno osjetljivim područjima.

Ulaganja u navodnjavanje

Zbog nedovoljno razvijenog sustava navodnjavanja i melioracijske odvodnje, niskog sadržaja humusa u poljoprivrednim tlima, te nedovoljne primjene poljoprivrednih praksi i metoda koje doprinose smanjenju rizika u proizvodnji, hrvatska poljoprivreda je izrazito ranjiva na klimatske promjene. Zato je važno unaprijediti prilagodbu proizvodnih sustava klimatskim i okolišnim uvjetima. Unatoč bogatim vodnim resursima, navodnjava se samo 1,9 % ukupno korištenih poljoprivrednih površina, stoga je potrebno povećati poljoprivredne površine s mogućnošću navodnjavanja.

U Republici Hrvatskoj se od ukupno korištenih 1.562.983 ha za poljoprivrednu proizvodnju (Državni zavod za statistiku, 2016.) navodnjava svega 29.680 ha (Eurostat, 2016.) u odnosu na 65.000 ha planiranih Nacionalnim projektom navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u Republici Hrvatskoj - NAPNAV-om (VRH, 2005.). Sukladno NAPNAV-u vrlo visoku i visoku pogodnost za navodnjavanje ima 484.026 ha poljoprivrednih površina. Vodni potencijali u Republici Hrvatskoj višestruko nadmašuju definirane potrebe za vodom, no njihova vremenska i prostorna disperzija bitno otežava realizaciju projekta navodnjavanja.

Republika Hrvatska posjeduje iznimno vodno bogatstvo koje pruža mogućnost održivog navodnjavanja uz očuvanje voda u skladu s Direktivom 2000/60/EK o uspostavi zajedničkog okvira za vodnu politiku (SL L 327, 22.12.2000.) i Direktivom Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla. Prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. Ukupno vodno bogatstvo se procjenjuje na 111,66 x10⁹ m³ vode godišnje, odnosno 26.059 m³/stanovniku vode godišnje te se prema tom parametru Hrvatska nalazi u vrhu EU.

Intervencija se odnosi na izgradnju novog cjelovitog sustava javnog navodnjavanja u skladu s tehničkim rješenjima i građevinskom dozvolom (akumulacije, crpne stanice, cjevovodi, distribucijska mreža, nadzorno upravljački sustav, kanali, melioracijska odvodnja, kao element funkcionalne cjeline projekta i slično).

5. Potpora za ograničenje u gospodarenju šumama

Intervencija *Potpora za ograničenje u gospodarenju šumama* (plaćanja Natura 2000 korisnicima) osigurava naknadu za poljoprivredna ograničenja nametnuta u pojedinim Natura 2000 područjima i podliježu zahtjevima Direktive 2009/147 / EZ i Direktive 92/43 / EEZ. Ova vrsta intervencije je odgovor na propadanje kvalificiranih staništa i vrsta unutar pojedinih Natura 2000 područja. Površina šuma u ekološkoj mreži Natura 2000 iznosi gotovo 50% tj. 1,2 mil. ha. Većina tog područja je zaštićena s ciljem očuvanja drugih vrsta, a manja površina ima šume kao ciljane staništa. Za očuvanje tih ciljanih vrsta propisane su mjere koje postavljaju značajna ograničenja u tradicionalnom održivom i prirodi bliskom gospodarenju šumama kakvo se već duže od 250 godina prakticira u RH. Dosadašnje gospodarenje šumama u RH pridonijelo je njihovoj izuzetnoj očuvanosti i prirodnosti te samim time stvorilo uvjete za opstanak svih drugih vrsta koje ovise o šumskim staništima. Provedba mjera očuvanja propisuje se kroz šumsko gospodarske planove čime postaju obavezne za sve vlasnike, a one predstavljaju odstupanja od dosadašnje prakse gospodarenja. Gubici prihoda koje uzrokuju mjere očuvanja potvrđeni su i u Prioritetnom akcijskom okviru (PAO- PAF) koji je predvidio značajna sredstva za kompenzaciju vlasnicima poradi ograničenja i negativnog utjecaja na na šumarstvo i na šumi bazirane sektore u područjima gdje je dosadašnjim održivim i prirodi bliskim gospodarenjem očuvana ukupna bioraznolikost u šumskim ekosustavima, kao što je to primjer u RH.

6. Rekonstrukcija degradiranih šuma

Glavni cilj ove intervencije je povećanje otpornosti šumskih ekosustava na biotske i abiotske čimbenike, povećanje okolišne vrijednosti i općekorisnih funkcija šumskih ekosustava, te očuvanje i povećanje biološke raznolikosti. Dugoročno, održivim upravljanjem šumskim ekosustavima potpomognutim potporama iz ove intervencije doprinijet će se i povećanju drvene zalihe, što će za posljedicu imati veću dostupnost obnovljivih izvora energije u ruralnim područjima. Također će se povećanjem okolišne vrijednosti šuma i šumskih kultura postići i zaštita tala, voda i zraka, pridonijeti će se ublažavanju učinaka

klimatskih promjena na šume, zaštiti biološke raznolikosti, spremanju ugljika i proizvodnji kisika. Dugoročno će se unaprijediti i estetska uloga šuma te krajobrazna raznolikost što će zajedno doprinijeti uvećanju okolišne vrijednosti te gospodarske vrijednosti resursa. S obzirom na velik udio kao i važnost degradiranih šuma za osjetljiva krška područja, kao i degradiranih i zapuštenih šuma za ostala ruralna područja Republike Hrvatske, potrebno ih je šumsko uzgojnim radovima što prije obnoviti, odnosno prevesti u viši uzgojni oblik kako bi se doprinijelo povećanju njihove otpornosti i okolišne vrijednosti te povećanju općekorisnih funkcija.

Također, zbog svoje strukture šumske kulture su izrazito osjetljive na biotske i abiotske čimbenike. U trenutku ispunjenja svoje primarne svrhe (zaštita i priprema staništa za pridolazak autohtonih vrsta drveća) potrebno je provesti njihovu konverziju u mješovite šume autohtonih vrsta drveća. Isto je poželjno i zbog činjenice da su mješovite šume upravo zbog svoje strukture puno otpornije na biotske i abiotske čimbenike od šumskih kultura, te imaju veću biološku raznolikost, što pridonosi boljem ispunjavanju općekorisnih funkcija. Pored navedenog, mješovite sastojine poželjno je u svrhu povećanja okolišne vrijednosti šumskih ekosustava oplemeniti sadnjom rijetkih i/ili ugroženih vrsta drveća.

Obzirom na veliki udio degradiranih šuma u RH, intervencija će se primjenjivati prvenstveno na panjačama, šikarama i šibljacima te drugim privatnim i državnim degradiranim oblicima šumskih sastojina. Također, u okviru ove intervencije provodit će se konverzija pretežito onih privatnih šuma kod kojih je bitno narušena struktura vrsta kao rezultat neodgovarajućeg gospodarjenja u prošlosti kojim se izgubio ili značajno smanjio udio glavne vrste. Nadalje, šumske kulture, osobito monokulture alohotnih vrsta drveća ovom intervencijom će biti postupno prevedene u mješovite šume visokog uzgojnog oblika sastavljene od autohtonih vrsta drveća, izbjegavajući sadnju samo jedne vrste odnosno stvaranje čistih sastojina.

7. AKIS sustav

Za poljoprivrednike koji sudjeluju u provedbi klimatsko okolišnih intervencija iz II. stupa ZPP-a propisana je i nadalje obveza završetka obveznih godišnjih izobrazba, individualnih savjetovanja ili demonstracijskih aktivnosti vezanih uz ispunjavanje klimatskih i okolišnih obveza. Prijenos znanja, inovacija i informacija provodit će se putem intervencija *Potpora prenošenju znanja* i *Potpora za pružanje savjetodavnih usluga*. U okviru ovih intervencija, Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede i ribarstva provodit će edukaciju i osposobljavanje putem stručnih tečajeva, edukacija i demonstracijskih aktivnosti za nositelje i članove poljoprivrednih gospodarstava. Individualno savjetovanje poljoprivrednika provodit će se prema definiranim savjetodavnim paketima i potrebama korisnika.

Pri tome je povećanje znanja i kompetencija savjetnika ključno za promicanje produktivnijih postupaka uz ispunjavanje klimatskih i okolišnih obveza, kao i za poboljšano povezivanje proizvođačkih organizacija i poljoprivredno-prehrambenog lanca, sukladnost sa standardima sigurnosti hrane, kvalitete te sanitarnim i fitosanitarnim standardima, prijenos znanja, informacija i tehnologija proizvođačima i razvoj novih vrijednosnih lanaca u biogospodarstvu. Stoga će u okviru AKIS-a veliki naglasak biti upravo na kontinuiranom unapređenju znanja savjetnika, posebno u području klime i okoliša.

Cjelokupni AKIS strateški pristup zasniva se na SWOT-u, procjeni potreba i provedbenim mehanizmima:

- 1. Jačanje veza sa znanstvenim i ostalim relevantnim institucijama i izvorima znanja**
- 2. Jačanje znanja savjetnika i njihove međusobne povezanosti**
- 3. Poticanje i jačanje inovacijskih partnerstava**
- 4. Učinkovito korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija za poboljšanje protoka i dijeljenja znanja**

Povećana ambicija poljoprivrede ostvarenju ciljeva vezanih uz klimu, okoliš i bioraznolikost iskazana je i u visini financijske alokacije za intervencije iz Strateškog plana koje imaju izravni doprinos tim ciljevima. Ukupno će za intervencije se odnositi na specifične ciljeve u području okoliša i klime biti izdvojeno 40,65% iz ukupne omotnice EPFRR-a (stavak 1. članak 93. Uredbe (EU) br. 2021/2115), a za provedbu

eko shema u okviru EFJP-a izdvojiti će se 25% omotnice za izravna plaćanja.

3.1.4 Explanation of how the environmental and climate architecture of the CAP Strategic Plan is meant to contribute to already established long-term national targets set out in or deriving from the legislative instruments referred to in Annex XI

Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica

Nacionalni popisi:

Zakon o zaštiti prirode (Narodne novine br. 80/13, 15/18, 14/19, 127/19)

Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (Narodne novine br. 72/17)

Doprinos i konzistentnost ZPP Strateškog plana

Uvjetovanost:

U okviru SMR 3 provode se obveze koje se odnose na područje Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica. Obveza je poljoprivrednika da ne smije smanjiti ili oštetiti stanište pojedine populacije zavičajne divlje ptičje vrste do te mjere da ta populacija postane ugrožena. Ukoliko planira provesti program ili zahvat na poljoprivrednom zemljištu, obveznik je dužan obratiti se tijelu nadležnom za provođenje postupka ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu (OPEM), prema odredbama Zakona o zaštiti prirode te postupiti sukladno pribavljenom aktu.

Kontrola provedbe SMR3 primjenjuje se na sve poljoprivrednike.

Značajan doprinos očuvanju divljih ptica postići će se kroz provedbu GAEC 1, 2, 8 i 9.

Eko sheme

Poljoprivrednik koji će sudjelovati u eko shemi *Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina* obvezan je na minimalno 10% svojih poljoprivrednih površina održavati ekološko značajne površine koje se nalaze na poljoprivrednom zemljištu ili na površinama koje graniče s poljoprivrednim površinama. Ekološko značajne površine obuhvaćaju održavanje i očuvanje obilježja krajobraza kao što su živica ili pojasevi drvenastih kultura, pojedinačna stabla, drvodred, šumarak, tradicionalni suhozid kojima se osigurava divljim pticama mjesto za gniježđenje.

Intervencije iz područja klime i okoliša prema članku 70

Intervencija koja doprinosi ovom području je *Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama* u okviru koje je osigurana potpora za zaštitu ugrožene vrste ptice kosac (*Crex crex*) koja se nalazi na popisu ugroženih vrsta u Dodatku I Direktive o očuvanju divljih ptica (Council Directive 79/409/EEC; 2009/147/EC). U okviru ove intervencije predviđena je i potpora za uspostavu poljskih traka koje mogu biti mješavina trava ili cvijeća, pri čemu travne trake predstavljaju važna staništa za ishranu i gniježđenje nekih vrsta ptica, poput velike strnadice (*Emberiza calandra*), trčke (*Perdix perdix*) i strnadice žutovoljke (*Emberiza citrinella*).

Ulaganja

Kroz intervenciju Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš osiguran je doprinos u ovom

području kroz potporu za građenje suhozida, terasa i sadnju živica.

Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore

Nacionalni popisi:

Zakon o zaštiti prirode (Narodne novine br. 80/13, 15/18, 14/19, 127/19)

Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (Narodne novine br. 72/17)

Doprinos i konzistentnost ZPP Strateškog plana

Uvjetovanost:

U okviru SMR 4 provode se obveze iz Direktive Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o zaštiti prirodnih staništa i divlje flore i faune, kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Direktivom Vijeća 2013/17/EZ od 13. svibnja 2013. o prilagodbi određenih direktiva u području okoliša zbog pristupanja Republike Hrvatske. Ukoliko poljoprivrednik planira provesti program ili zahvat na poljoprivrednom zemljištu, dužan je obratiti se tijelu nadležnom za provođenje postupka ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu (OPEM), prema odredbama Zakona o zaštiti prirode te postupiti sukladno pribavljenom aktu.

Značajan doprinos očuvanju prirodnih staništa i divlje flore i faune postići će se i kroz provedbu GAEC 1, 2, 8 i 9.

Eko sheme

Poljoprivrednik koji će sudjelovati u eko shemi *Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina* obavezan je na minimalno 10% svojih poljoprivrednih površina održavati ekološko značajne površine koje se nalaze na poljoprivrednom zemljištu ili na površinama koje graniče s poljoprivrednim površinama a obuhvaćaju održavanje i očuvanje obilježja krajobraza koja su značajna prirodna staništa divljih svojiti. Također u okviru intervencija *Pašarenje na pašnjacima* i *Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti*, pruža se značajan doprinos zaštiti bioraznolikosti, poboljšanju usluga ekosustava te očuvanju staništa prirodne vegetacije pašnjaka važne za očuvanje vrsta i stanišnih tipova ugroženih na nacionalnoj i europskoj razini.

Intervencije iz područja klime i okoliša prema članku 70

Intervencija koja doprinosi ovom području je *Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama* u okviru koje je osigurana potpora za zaštitu ugrožene vrste ptice kosac (*Crex crex*) koja se nalazi na popisu ugroženih vrsta u Dodatku I Direktive o očuvanju divljih ptica (Council Directive 79/409/EEC; 2009/147/EC) kao i četiri vrste ugroženih i strogo zaštićenih danjih leptira: veliki livadni plavac (*Phengaris teleius*), zagasiti livadni plavac (*Phengaris nausithous*), močvarni plavac (*Phengaris alcon alcon*) i močvarni okaš (*Coenonympha oedippus*). U okviru ove intervencije predviđena je i potpora za uspostavu poljskih traka (trava ili cvijeća), koje osiguravaju stanište za oprašivače ili druge insekte te staništa za ishranu i gniježđenje nekih vrsta ptica.

Ulaganja

Kroz intervenciju Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš osiguran je doprinos u ovom području.

Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za

djelovanje Zajednice u području vodne politike

Nacionalni popisi:

Zakon o vodama (Narodne novine br. 66/19, 84/21)

Doprinos i konzistentnost ZPP Strateškog plana

Uvjetovanost

U okviru SMR1 provodi se provjera usklađenosti s Direktivom 2000/60/EK o uspostavi zajedničkog okvira za vodnu politiku (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.), članak 11. stavak 3. točke (e) i (h) u pogledu obveznih zahtjeva za kontrolu raspršenih izvora onečišćenja fosfatima.

Eko sheme

U okviru eko shema potiču se prakse kojima se smanjuje primjena pesticida i gnojiva te uzgoj kultura koje fiksiraju dušik na oranicama te leguminoza na oranicama i u višegodišnjim nasadima čime se smanjuje primjena dušičnih gnojiva na takvim površinama. Također, kroz eko shemu *Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama* sukladno rezultatima analize tla i stajskog gnoja potiče se optimalna primjena organskih gnojiva posebno s aspekta sadržaja dušika.

Proizvodno vezana potpora za krmne proteinske usjeve

Ovom vrstom potpore potiče se uzgoj prihvatljivih krmnih proteinskih usjeva koji fiksiraju dušik iz atmosfere čim se smanjuje ili ne primjenjuje uporaba dušičnih gnojiva te smanjuje emisija N₂O.

Intervencije iz područja klime i okoliša prema članku 70

Potporama za operacije u intervenciji *Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama* zabranjena je upotreba mineralnog gnojiva i stajskog gnoja čime se doprinosi smanjenju onečišćenja voda dušikom i fosforom.

U okviru intervencije *Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima* potiču se operacije kojima je cilj smanjiti pritisak intenzivne poljoprivrede na okoliš kroz smanjenje onečišćenja tla, vode i zraka reduciranom i pravovremenom primjenom zaštitnih sredstava.

U okviru intervencije *Ekološki uzgoj* potiče se poljoprivrednike na prelazak ili nastavak provođenja ekoloških praksi i metoda u poljoprivrednoj proizvodnji kojima se zabranjuje primjena mineralnih gnojiva i zaštitnih sredstava na ekološkim površinama.

Ulaganja

Unutar intervencije Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju poticat će se ulaganja za zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva te opremu za preciznu poljoprivredu u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš.

Direktiva Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla

Nacionalni popisi:

Zakon o vodama (Narodne novine br. 66/19, 84/19)

Pravilnik o sadržaju Akcijskog programa zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima

poljoprivrednog podrijetla (Narodne novine br. 72/2021)

Doprinos i konzistentnost ZPP Strateškog plana

Uvjetovanost

U okviru SMR 2 provodi se provjera usklađenosti s Direktivom Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla (SL L 375, 31.12.1991., str. 1.), članci 4. i 5. Ovaj standard obveza je poljoprivrednicima na ranjivim područjima definiranim Odlukom o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 130/12). Kontrole poljoprivrednika se provode na sljedeće obveze: provedena kemijska analiza tla za svaku proizvodnu parcelu na poljoprivrednom gospodarstvu najmanje jednom u četiri godine; vođenje evidencije korištenja gnojiva; u područjima zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće da li se primjena gnojiva s dušikom provodi sukladno odredbama posebnog propisa kojim se određuju uvjeti za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta; primjereno skladištenje gnojiva i zbrinjavanje viška gnojiva.

Kombiniranom primjenom osnovnih zahtjeva iz SMR 1 i SMR 2 sa GAEC 4 osigurava se zaštita voda od onečišćenja nitratima iz poljoprivrede.

Eko sheme

U okviru eko shema potiču se prakse kojima se smanjuje primjena pesticida i gnojiva te potiče uzgoj kultura koje fiksiraju dušik na oranicama kao i leguminoza na oranicama i višegodišnjim nasadima čime se smanjuje primjena dušičnih gnojiva na takvim površinama. Također, kroz eko shemu Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama u skladu s rezultatima analize tla i stajskog gnoja potiče se optimalna primjena organskih gnojiva posebno s aspekta sadržaja dušika.

Proizvodno vezana potpora za krmne proteinske usjeve

Ovom vrstom potpore potiče se uzgoj prihvatljivih krmnih proteinskih usjeva koji fiksiraju dušik iz atmosfere čime se smanjuje ili ne primjenjuje uporaba dušičnih gnojiva te smanjuje emisija N₂O.

Intervencije iz područja klime i okoliša prema članku 70

Potporama za operacije u intervenciji Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama zabranjena je upotreba mineralnog gnojiva ili stajskog gnoja čime se doprinosi smanjenju zagađenja voda dušikom i fosforom.

U okviru intervencije Ekološki uzgoj potiče se poljoprivrednike na prelazak ili nastavak provođenja ekoloških praksi i metoda u poljoprivrednoj proizvodnji kojima se zabranjuje primjena mineralnih gnojiva na ekološkim površinama.

Ulaganja

Unutar intervencije Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju poticat će se ulaganja za zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva te opremu za preciznu poljoprivredu u cilju smanjenja štetnog utjecaja nitrata iz poljoprivrede na vode.

Direktiva 2008/50/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. o kvaliteti zraka i čistom zraku za Europu

Zaštita zraka u Republici Hrvatskoj uređena je Zakonom o zaštiti okoliša (Narodne novine, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) i Zakonom o zaštiti zraka (Narodne novine, broj 127/19)

U 2019. godini donesen je Program kontrole onečišćenja zraka za razdoblje od 2020. do 2029. godine koji

uključuje i razmjerne mjere koje se primjenjuju na poljoprivredni sektor. U sektoru poljoprivrede mjere su usmjerene na smanjenje amonijaka (NH₃) i dušikovog dioksida (NO₂) kako je propisano Direktivom (EU) 2016/2284 (NEC) a što je opisano u sljedećoj točki.

Direktiva (EU) 2016/2284 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2016. o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih onečišćujućih tvari, o izmjeni Direktive 2003/35/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2001/81/EZ

Nacionalni popisi:

Zakon o zaštiti zraka (Narodne novine, broj 127/19)

Uredba o nacionalnim obvezama smanjenja emisija određenih onečišćujućih tvari u zraku u Republici Hrvatskoj (Narodne novine br. 76/18)

Program kontrole onečišćenja zraka za razdoblje od 2020. do 2029. godine donesen je 2019. godine te uključuje razmjerne mjere koje se primjenjuju i na poljoprivredni sektor a koje se odnose na smanjenje emisija amonijaka i smanjenja emisije i kontrolu emisije sitnih čestica (PM_{2,5}) i crnog ugljika (BC).

Doprinos i konzistentnost ZPP Strateškog plana

Uvjetovanost:

U okviru GAEC 3 u poljoprivredi kojim se zabranjuje spaljivanje obradivog strništa osim iz razloga povezanih sa zdravljem bilja provodi se kontrola emisija sitnih čestica. Ispunjavanjem ovoga uvjeta sprječava se opasnost od pojave požara te onečišćenje okoliša dimom i pepelom.

Sljedećim intervencijama iz ZPP Strateškog plana doprinosi se smanjenju emisija amonijaka:

Eko sheme

U okviru eko shema potiče se uzgoj kultura koje fiksiraju dušik na oranicama kao i leguminoza na oranicama i u višegodišnjim nasadima koje fiksiraju dušik iz atmosfere čime se smanjuje ili ne primjenjuje uporaba dušičnih gnojiva te smanjuje emisija NO₂ i NH₃.

Proizvodno vezana potpora za krmne proteinske usjeve

Ovom vrstom potpore potiče se uzgoj prihvatljivih krmnih proteinskih usjeva koji fiksiraju dušik iz atmosfere čim se smanjuje ili ne primjenjuje uporaba dušičnih gnojiva te smanjuje emisija NO₂ i NH₃.

Intervencije iz područja klime i okoliša prema članku 70

U intervenciji *Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama* zabranjena je upotreba mineralnog gnojiva ili stajskog gnoja čime se doprinosi smanjenju emisija NO₂ i NH₃ u zrak.

U intervenciji *Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima* smanjenje korištenja pesticida utječe na smanjenje onečišćujućih tvari u zrak (amonijak, heksaklorbenzen - HPB, dušikovi oksidi - NO_x, ne-metanske hlapive organske tvari - NMHOS, ukupno suspendirane čestice - TSP, čestice - PM₁₀) čime se doprinosi kvaliteti zraka.

U intervenciji *Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja* kroz ekstenzivni način uzgoja

izvornih pasmina domaćih životinja pozitivno se utječe na smanjenje emisija NH₃.

U okviru intervencije Ekološki uzgoj potiču se prakse i metode koje doprinose smanjenju emisija u zrak, osobito emisije NO₂ i NH₃, koje nastaju uporabom sintetskih mineralnih gnojiva.

U okviru intervencije *Dobrobit životinja* potiče se osiguranje veće podne površine po grlu životinja u govedarstvu, svinjogojstvu, ovčarstvu, kozarstvu i peradarstvu, čime se smanjuje broj životinja u objektima za držanje životinja te posljedično dolazi do smanjenja emisija NH₃ u zrak.

Ulaganja

Unutar intervencije Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju poticat će se ulaganja za zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva te opremu za preciznu poljoprivredu u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš.

Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća *od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU*

Nacionalni popisi:

Zakona o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (Narodne novine, br. 127/19.)

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (Narodne novine br. 46/20)

Doprinos i konzistentnost ZPP Strateškog plana

Uvjetovanost

GAEC standardi koji doprinose ostvarenju ciljeva Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu i kojima se smanjuju emisije stakleničkih plinova jesu sljedeći:

GAEC 1 obvezuje čuvanje trajnih travnjaka koji imaju veliku važnost za sekvencijaciju ugljika čime se značajno umanjuje utjecaj klimatskih promjena na poljoprivrednu proizvodnju.

GAEC 2 štiti travnjačke površine na močvarnim područjima i tresetištima koje su bogate zalihama ugljika.

GAEC 8 propisuje obvezu održavanja neproizvodnih obilježja na minimalnom udjelu poljoprivrednih površina

GAEC 9 zabranjuje prenamjenu ili preoravanje trajnih travnjaka velike prirodne vrijednosti čime se čuva zaliha ugljika na poljoprivrednim površinama.

Eko sheme

Sve poljoprivredne prakse koje se potiču u okviru eko shema doprinose smanjenju emisija stakleničkih plinova. *Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina* i *Minimalni udio leguminoza od 20%* unutar poljoprivrednih površina doprinose zadržavanju vode u tlu i smanjenju erozije čime se uz pravilno gospodarenje hranivima osigurava prilagodba poljoprivredne proizvodnje na klimatske promjene. Eko

sheme *Pašarenje na pašnjacima* i *Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti* uz doprinos očuvanju biološke raznolikosti ima veliku važnost za sekvestraciju ugljika čime se značajno umanjuje utjecaj klimatskih promjena na poljoprivrednu proizvodnju. Propisane obveze i prakse u okviru eko shema *Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama* prema propisanim ograničenjima te *Konzervacijska poljoprivreda* s reduciranom obradom tla i osiguranom minimalno popisanim obvezom pokrivenosti tla doprinose smanjenju emisija stakleničkih plinova te imaju važnost kako u prilagodbi poljoprivredne proizvodnje na klimatske promjene tako i u ublažavanju istih. Eko shema *Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina* obvezom održavanja ekološko značajne površine na minimalno 10% poljoprivrednih površina koje obuhvaćaju očuvanje obilježja krajobraza, neproizvodnih područja duž vodotoke i uz rubove šuma, površina pod kulturama kratke ophodnje, sjetve postrnih usjeva i zelenog pokrova te kultura koje fiksiraju dušik doprinosi se smanjenju emisija stakleničkih plinova i povećanju sekvestracije ugljika.

Proizvodno vezana potpora za krmne proteinske usjeve

Ovom vrstom potpore potiče se uzgoj prihvatljivih krmnih proteinskih usjeva koji fiksiraju dušik iz atmosfere čim se smanjuje ili ne primjenjuje uporaba dušičnih gnojiva te smanjuje emisija N₂O.

Intervencije iz područja klime i okoliša prema članku 70

U intervenciji *Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama* uz zabranu preoravanja travnjaka velike prirodne vrijednosti propisani su uvjeti održavanja travnjaka koji doprinose smanjenju emisija stakleničkih plinova i povećanju sekvestracije ugljika.

U intervenciji *Ekološki uzgoj* primjenjuju se prakse i metode kojima se smanjuje emisija stakleničkih plinova i povećava sekvestracija ugljika.

Ulaganja

S obzirom na sve učestalija dugotrajnija sušna razdoblja u vrijeme vegetacije poljoprivrednih kultura investicijska Potpora za sustave javnog navodnjavanja doprinjet će prilagodbi poljoprivrede klimatskim promjenama.

Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća **od 30. svibnja 2018.** o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se **doprinosi mjerama u području klime** za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013

Nacionalni popisi:

Zakona o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (Narodne novine, br. 127/19.)

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (Narodne novine br. 46/20) za sektor poljoprivrede određuje mjere koje doprinose smanjenju stakleničkih plinova u skladu s ciljevima utvrđenima u Uredbi (EU) 2018/842.

Sukladno Uredbi (EU) 2018/842 cilj Hrvatske je postići smanjenje emisija stakleničkih plinova za 7% do 2030. u odnosu na svoje emisije stakleničkih plinova iz 2005.

Doprinos i konzistentnost ZPP Strateškog plana

Eko sheme

Poticanjem raznovrsnih praksi u okviru eko shema kao što je ekstenzivno držanje stoke na pašnjacima s

maksimalno propisanim pašnim pritiskom, praksi kojima se smanjuje ili zabranjuje primjena gnojiva i zaštitnih sredstava, osigurava reducirana obrade tla, osigurava propisana pokrivenost tla iznad propisanog standarda, posebno kultura koje fiksiraju dušik doprinosi se smanjenju emisija stakleničkih plinova.

Proizvodno vezana potpora za krmne proteinske usjeve

Ovom vrstom potpore potiče se uzgoj prihvatljivih krmnih proteinskih usjeva koji fiksiraju dušik iz atmosfere čim se smanjuje ili ne primjenjuje uporaba dušičnih gnojiva te smanjuje emisija N₂O.

Intervencije iz područja klime i okoliša prema članku 70

U intervencijama *Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama* uz zabranu preoravanja travnjaka velike prirodne vrijednosti propisani su uvjeti održavanja travnjaka koji doprinose smanjenju emisija stakleničkih plinova i povećanju sekvenciranja ugljika.

U intervenciji *Ekološki uzgoj* primjenjuju se prakse i metode kojima se smanjuje emisija stakleničkih plinova i povećava sekvenciranje ugljika.

U okviru intervencije *Dobrobit životinja* potiče se osiguranje veće podne površine po grlu životinja u govedarstvu, svinjogojstvu, ovčarstvu, kozarstvu i peradarstvu, čime se smanjuje broj životinja u objektima za držanje životinja te posljedično dolazi do smanjenja emisija metana (CH₄).

Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća **od 11. prosinca 2018.** o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora

Nacionalni popisi:

Strategija energetskega razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu; Narodne novine 25/2020

Integrirani nacionalni energetskega i klimatskega plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine

Doprinos i konzistentnost ZPP Strateškog plana

Ulaganja

U okviru intervencije Ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju osigurana je potpora za korištenje obnovljivih izvora energije na poljoprivrednim gospodarstvima za vlastite potrebe.

Direktiva **2012/27/EU** Europskog parlamenta i Vijeća od **25. listopada 2012.** o energetskega učinkovitosti, **izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ**

Nacionalni popisi:

Strategija energetskega razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu (Nardne novine br. 25/2020)

Integrirani nacionalni energetskega i klimatskega plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine

-

Doprinos i konzistentnost ZPP Strateškog plana

Ulaganja

U okviru intervencije Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima pridonijeti će se energetskej učinkovitosti kroz rekonstrukciju postojećih i izgradnju novih građevina javne infrastrukture.

Uredba **(EU) 2018/1999** Europskog parlamenta i Vijeća **od 11. prosinca 2018.** o upravljanju energetskom unijom **i djelovanjem u području klime**, izmjeni **uredaba** (EZ) br. 663/2009 **i** (EZ) br. 715/2009 **Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i** (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 **Europskog parlamenta i Vijeća**

Nacionalni popisi:

Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu; Narodne novine 25/2020

Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine postavlja sljedeće ciljeve:

- smanjenje emisija stakleničkih plinova za ETS sektor u odnosu na 2005. godinu za najmanje 43%
- smanjenje emisije stakleničkih plinova za sektore izvan ETS u odnosu na 2005. godinu za najmanje 7%
- povećanje udjela obnovljivih izvora energije u bruto neposrednoj potrošnji energije na 36,4%.

Navedeni ciljevi doprinose EU cilju poboljšanja energetske učinkovitosti do 2030. godine.

Doprinos i konzistentnost ZPP Strateškog plana

Ulaganja

U okviru intervencije Ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju osigurana je potpora za korištenje obnovljivih izvora energije na poljoprivrednim gospodarstvima za vlastite potrebe.

U okviru intervencije Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima pridonijeti će se energetskej učinkovitosti kroz rekonstrukciju postojećih i izgradnju novih građevina javne infrastrukture.

Direktiva 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u postizanju održive upotrebe pesticida

Nacionalni propisi

Zakon o održivoj uporabi pesticida (Narodne novine br. 14/14, 115/18, 32/20)

Nacionalni akcijski plan za postizanje održive uporabe pesticida za razdoblje od 2013. – 2023. godine

Doprinos i konzistentnost ZPP Strateškog plana

Uvjetovanost

U okviru SMR 8 provodi se provjera usklađenosti s Direktivom 2009/128/EK od 21. listopada 2009. godine o uspostavi Zajedničkog okvira za održivu uporabu sredstava za zaštitu bilja. SMR 8 propisuje obvezu izdavanja potvrda poljoprivrednicima za korištenje sredstava za zaštitu bilja (SZB), pregled uređaja za primjenu SZB, kontrolu skladištenja SZB te kontrolu smanjene uporabe pesticida u određenim područjima.

U okviru SMR 7 kontrolira se stavljanje na tržište SZB te njihova pravilna uporaba na poljoprivrednom gospodarstvu.

Eko sheme

U okviru eko shema potiču se prakse kojima se zabranjuje primjena pesticida posebno na rubnim pojasevima duž vodotoka, na površinama sa postrnim usjevima i zelenim pokrovom, te usjevima kultura koje fiksiraju dušik.

Intervencije iz područja klime i okoliša prema članku 70

U okviru intervencije *Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima* potiču se operacije kojima je cilj smanjiti pritisak intenzivne poljoprivrede na okoliš kroz smanjenje primjene pesticida u višegodišnjim nasadima.

U okviru intervencije *Ekološki uzgoj* potiče se poljoprivrednike na prelazak ili nastavak provođenja ekoloških praksi i metoda u poljoprivrednoj proizvodnji kojima se zabranjuje primjena pesticida na ekološkim površinama.

3.1.5 Where relevant, CAP contribution towards LIFE projects

3.2 Overview of the generational renewal strategy

Hrvatska je izložena negativnim demografskim procesima koji rezultiraju, između ostaloga, i u nepovoljnom dobnom strukturu poljoprivrednika. Za razvoj poljoprivrede stoga je bitno poticati generacijsku obnovu, što je problem koji je potrebno rješavati usklađenim aktivnostima niza politika uključujući kohezijsku, zdravstvenu, politiku rada, obrazovanja kao i poljoprivrednu politiku.

U području poljoprivredne politike moguće je poticajno djelovati na mlade u cilju njihova preuzimanja vođenja poljoprivrednih gospodarstava i dodatnim vrednovanjima njihovih aktivnosti. Ovakva djelovanja osim direktnog učinka zasigurno imaju i indirektno pozitivne efektne kao primjeri dobre prakse u ruralnim područjima.

Potrebno je ukloniti ili ublažiti prepreke na koje nailaze mladi u nastojanjima bavljenjem poljoprivredom: otežani pristup poljoprivrednom zemljištu, pristup jeftinom kapitalu, nejednaki uvjeti na tržištu. Nedostatak temeljnog kapitala i činjenica da su za programe jamstava potrebna osiguranja, dodatna su ograničenja za aktivnosti mladih poljoprivrednika.

Strateški plan sadrži sljedeće mjere kojima je cilj podupirati generacijsku obnovu u poljoprivredi:

- u okviru izravnih plaćanja predviđena je intervencija „Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike“ koja ima za cilj osigurati stabilniji dohodak mladima u poljoprivredi i sigurnost u poslovanju u prvim godinama od preuzimanja upravljanja poljoprivrednim gospodarstvom. „Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike“ dodjeljuje se za razdoblje do pet godina. U cilju ostvarenja prava na ovu potporu mladi nositelj mora ispuniti određene uvjete: ne smije biti stariji od 40 godina u godini prvog podnošenja zahtjeva za potporu, da je osnovao poljoprivredno gospodarstvo u razdoblju do

maksimalno pet godina prije prvog podnošenja zahtjeva te imati i završeno odgovarajuće obrazovanje poljoprivrednog, prehrambenog ili veterinarskog smjera. „Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike“ potaknut će uključivanje mladih u sektor poljoprivrede, što predstavlja izravni doprinos specifičnom cilju generacijske obnove poljoprivrede. Za „Dodatnu potporu dohotku za mlade poljoprivrednike“ iz godišnje financijske alokacije za izravna plaćanja izdvojit će se 2% sredstava.

- u okviru intervencija u području ruralnog razvoja u okviru bespovratnih sredstava predviđena je potpora za uspostavu mladih poljoprivrednika u iznosu od 65.000.000 milijuna EUR-a (EU dio). Njome će se financirati ulaganja u poljoprivredna gospodarstva kojima je nositelj mladi poljoprivrednik, s ciljem jačanja njihove konkurentnosti. Korisnik potpore u ovoj intervenciji je mladi poljoprivrednik koji nije stariji od 40 godina u godini podnošenja zahtjeva za potporu, posjeduje odgovarajuća stručna znanja i vještine i koji je po prvi put postavljen kao nositelj poljoprivrednog gospodarstva, ali ne dulje od 5 godina. U okviru intervencija u području ruralnog razvoja poljoprivrednicima su dostupni i financijski instrumenti. Financijski instrumenti odnose se na zajmove/kredite i jamstva namijenjene financijski održivim projektima uz uvjete za krajnje primatelje koji su povoljniji od tržišnih (niža kamatna stopa, duži rokovi počeka i otplate, bez naknada za obradu zahtjeva itd.). Cilj financijskih instrumenata je stvaranje i/ili razvoj nove gospodarske djelatnosti u poljoprivrednom sektoru. Putem financijskih instrumenata će se, među ostalim, omogućiti kupnja poljoprivrednog zemljišta za mlade poljoprivrednike bez ograničenja (u smislu udjela cijene zemljišta u ukupno prihvatljivim rashodima) kroz zajmove/kredite. Planirana maksimalna stopa jamstva za mlade poljoprivrednike iznositi će do 80%, dok će za ostale poljoprivrednike iznositi do 70%.

- ulaganje u obrazovanje mladih za korištenje održivih modela poljoprivredne proizvodnje kroz korištenje savjetodavnih usluga pomoći će poljoprivrednim gospodarstvima u uspješnijem uključivanju na tržište i prilagodbu raznolikim zahtjevima koji se danas postavljaju pred poljoprivrednike.

Ocjenjuje se kako će generacijska obnova doprinijeti ostvarenju boljih rezultata u poljoprivrednom sektoru s obzirom da su mladi poljoprivrednici u prosjeku tehnički učinkovitiji, spremniji su za tehnološke promjene i lakše se prilagođavaju izazovima vezanima uz tehnološke promjene u proizvodnji, nove proizvodne prakse ili promjene na tržištu. Mladi također iskazuju i veći interes za stručno usavršavanje i korištenje novih saznanja i inovacija kako bi se osiguralo ostvarenje stabilnih prihoda.

Na poticanje generacijske obnove djelujemo i mjerama poljoprivredne politike koje nisu obuhvaćene strateškim planom, kao što je način dodjele poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu. Naime, prema odredbama članka 36. stavak 1. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (NN 20/18, 115/18 i 98/19) prednost po trećem redosljedu prvenstva na natječaju za zakup državnog poljoprivrednog zemljišta ostvaruje nositelj obiteljskoga poljoprivrednog gospodarstva ili vlasnik poljoprivrednog obrta koji u trenutku podnošenja ponude nije napunio 41 godinu, upisan je u Upisnik poljoprivrednika najmanje tri godine do objave javnog natječaja i koji ima prebivalište ili sjedište ili proizvodni objekt u funkciji poljoprivredne proizvodnje na području jedinice lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba za koju se raspisuje javni natječaj, najmanje tri godine do objave javnog natječaja. Po redosljedu prvenstva na natječaju za zakup državnog poljoprivrednog zemljišta ispred mladih su stočari i dosadašnji posjednik.

Problematika mladih obuhvaćena je i drugim programima i politikama. Aktivnosti usmjerene na demografsku obnovu i potpore mladima uključene su u Nacionalni plan oporavka i otpornosti za razdoblje 2021.-2026., primjerice programi za mlade poduzetnike ili mlade istraživače.

Na nacionalnoj razini će mjere za stvaranje poticajnog okruženja za razvoj potencijala mladih radi podizanja kvalitete njihovog života i društvene integracije biti definirane Nacionalnim programom za mlade za razdoblje 2022.-2024., koji je u izradi.

Potrebe mladih osoba na tržištu rada Hrvatska je prepoznala još tijekom 2012. godine, kada je donesen Zakon o poticanju zapošljavanja, kojim je omogućeno pravo na porezne olakšice kao i stručno osposobljavanje za rad. Mladi danas u svim sektorima imaju priliku koristiti nacionalne mjere aktivne politike zapošljavanja koje se provode s ciljem zapošljavanja, dodatnih edukacija radnika i očuvanja radnih mjesta, pri čemu se vodi računa o specifičnim potrebama korisnika. Mjere provodi Hrvatski zavod

za zapošljavanje.

Četiri mjere (potpore za zapošljavanje, potpore za samozapošljavanje, mjere za stjecanje prvog radnog iskustva/pripravništva te javni rad) odnose se na uključivanje mladih u rad te se provode u sklopu mjera Garancije za mlade koja je sufinancirana sredstvima iz Europskog socijalnog fonda (European Social Fund – ESF) te Inicijative za zapošljavanje mladih (Youth Employment Initiative – YEI). Mjere Garancije za mlade predstavljaju strukturnu reformu koja omogućuje brzu aktivaciju mladih tražitelja posla u najkraćem mogućem roku.

Pomoću svih navedenih intervencija u okviru Strateškog plana te u sinergiji s ostalim nacionalnim planovima, programima i politikama koje su posebno usmjerene na mlade, doprinjet će se gospodarskom razvoju u poljoprivrednom sektoru i izvan njega, a posljedično tome i jačanju socioekonomske strukture ruralnih područja, a kako je i navedeno u preporukama EK.

3.2.1 Where relevant, CAP contribution towards Erasmus projects

Nije primjenjivo.

3.3 Explanation on how the interventions under coupled income support as referred to in Subsection 1 of Section 3 of Chapter II of Title III are consistent with the Water Framework Directive - 2000/60/EC

Hrvatska će kroz proizvodno vezane potpore, u skladu s Pododjeljkom 1., Odjeljak 3., Poglavlje III., Glava III., poticati poljoprivrednike u sektorima stočarstva koji uzgajaju prvotelke i krave u proizvodnji mlijeka, krave dojilje, ovce i koze, tove junad te poljoprivrednike koji uzgajaju, voće, povrće, šećernu repu i krmne proteinske usjeve.

Radi zaštite voda od onečišćenja uzrokovanih nitratima poljoprivrednog podrijetla poljoprivrednici su obvezni pridržavati se standarda i zahtjeva uvjetovanosti koji su vezani uz zaštitu i očuvanje voda a koji se odnose na SMR 1, SMR 2 i GAEC 4.

SMR 1 propisuje način i ograničenja korištenja fosfornih gnojiva pri čemu se tijekom jedne kalendarske godine smije gnojiti poljoprivredne površine stajskim gnojem do granične vrijednosti primjene fosfora (P₂O₅) do 102 kg/ha (P).

SMR 2 propisuje za poljoprivrednike na ranjivim područjima radi zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla obveznu provedbu kemijske analiza tla, posebno na sadržaj ukupnog, nitratnog i amonijskog dušika te sadržaj fosfora i kalija, za svaku proizvodnu parcelu najmanje jednom u četiri godine. Propisana je aplikacija maksimalne količine dušika u stajskom gnoju tijekom jedne kalendarske godine od 170 kg/ha (N). Propisana je i obveza vođenja evidencije korištenja gnojiva na gospodarstvu sukladno zahtjevima III. Akcijskog programa zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla („Narodne novine“ br. 73/2021), zabrana gnojenja određenim vrstama gnojiva u propisanim razdobljima te maksimalna količina stajskog gnoja koje se može aplicirati na poljoprivrednu površinu. Na ranjivim područjima propisana je i obveza skladištenja stajskog gnoja na uređenim vodonepropusnim gnojištima, ukoliko se u sustavu i tehnologiji uzgoja stvara gnojnica, te obveza adekvatnog zbrinjavanja viška stajskog gnoja.

GAEC 4 propisuje uspostavu zaštitnih zona oko vodotokova na kojima je zabranjena primjena gnojiva i sredstava za zaštitu bilja kako bi se spriječilo onečišćenje vodotoka.

Proizvodno vezana potpora za krmno proteinske usjeve kojom se potiče uzgoj prihvatljivih krmnih proteinskih usjeva koji fiksiraju dušik iz atmosfere ima pozitivan učinak na kvalitetu voda s obzirom da uzgoj takvih kultura smanjuje uporabu dušičnih gnojiva te oslobađanje N₂O u atmosferu.

Odredbe Direktive 2000/60/EC o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike kao i

Direktive 91/676/EEZ o zaštiti voda od onečišćenja koje uzrokuju nitrati poljoprivrednog podrijetla prenesene su u nacionalni Zakon o vodama („Narodne novine“, broj 66/19 i 84/21) temeljem kojeg se donosi Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla s ciljem zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla radi postizanja dobrog stanja vodnih tijela površinskih i podzemnih voda i sprečavanja pogoršanja već dostignutog stanja vodnih tijela u pogledu onečišćenja nitratima poljoprivrednog podrijetla. Propisani uvjeti i mjere iz Akcijskog programa obvezna su provoditi poljoprivredna gospodarstva s poljoprivrednim površinama i/ili objektima unutar područja proglašениh ranjivim područjima prema Odluci o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj («Narodne novine», broj 130/12) ali su i preporuka za postupanje poljoprivrednih gospodarstava s poljoprivrednim površinama i/ili objektima izvan ranjivih područja.

3.4 Overview as regards the aim of fairer distribution and more effective and efficient targeting of income support

U strukturi korisnika dohodovne potpore u proteklom razdoblju izražena je neravnoteža između velikih i malih korisnika u smislu udjela u korištenju sredstava potpore. Prema podacima iz 2018. godine, gotovo 30% izravnih plaćanja bilo usmjereno na 1% najvećih korisnika izravnih plaćanja. Analiza je pokazala da su mali proizvođači tehnički najučinkovitiji i imaju diferenciranije sustave u usporedbi s većim industrijskim sustavima. Stoga je bolje usmjeravanje potpore dohotku prema manjim proizvođačima nužno u smislu podizanja konkurentnosti te povećanja njihove financijske likvidnosti.

Intervencijom *Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost* osigurat će se i u narednom razdoblju preraspodjela dijela dohodovne potpore u izravnim plaćanjima od najvećih korisnika prema malim i srednjim poljoprivrednicima te tako ublažiti postojeća neravnoteža i problemi koji iz toga proizlaze. Kako bi se na zadovoljavajući način ostvarili učinci dohodovnih transfera s ciljem stabiliziranja prihoda malih poljoprivrednika, predviđeno je 20% omotnice za izravna plaćanja osigurati za intervenciju *Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost* koja će se dodjeljivati svim aktivnim poljoprivrednicima za prvih 30 ha prijavljenog i prihvatljivog poljoprivrednog zemljišta.

Također, s ciljem osiguranja adekvatnog dohotka iz poljoprivrede poljoprivrednicima u područjima u kojima dohodak od poljoprivrede značajno ovisi o nepovoljnim klimatskim ili prirodnim ograničenjima omogućit će se provedba intervencije *Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima*. U područjima na kojima su prisutna značajna prirodna ograničenja za poljoprivredu prisutan je u velikoj mjeri problem odljeva stanovništva i odustajanja od poljoprivredne proizvodnje stoga bi dodatna potpora dohotku poljoprivrednicima na tim područjima trebala imati pozitivan učinak na ostanak stanovništva, održavanje poljoprivredne proizvodnje i specifičnog poljoprivrednog krajobraza u tim područjima.

Poljoprivrednicima u pojedinim sektorima proizvodnje prihodi značajno ovise o izravnim plaćanjima i teško mogu stvoriti dodanu vrijednost, a također su prisutne značajne fluktuacije prihoda ili je prisutan trend odustajanja poljoprivrednika od proizvodnje. U sektorima proizvodnje goveđeg, ovčjeg i kozjeg mesa, proizvodnje mlijeka, proizvodnje voće, povrća, šećerne repe te krmnih proteinskih usjeva osigurat će se dodatna potpora dohotku kroz intervenciju *Proizvodno vezana potpora dohotku*. Ovi su sektori od osobite važnosti zbog gospodarskih i socijalnih razloga te je nužno kroz dodatnu potporu dohotku održati dostatnu razinu proizvodnje. Također je potrebno gospodarstva dodatno osnažiti prijenosom znanja o primjeni efikasnijih tehnika i tehnologija proizvodnje te u upravljanju gospodarstvom s ciljem postizanja boljih proizvodnih i ekonomskih rezultata koji će podići razinu dohotka poljoprivrednika, što će se postići kroz intervencije *Potpora prenošenju znanja* i *Potpora za pružanje savjetodavnih usluga*.

Justifications on the derogation related to second subparagraph of Article 29(1) and Article 98

Hrvatska ne primjenjuje derogacije vezane uz članak 29(1) i članak 98.

3.5 Overview of the sector-related interventions

3.5.1 Fruit and Vegetables

Sektori voća i povrća prepoznati su kao sektori kojima je zbog specifičnosti proizvodnje i utvrđenim poteškoćama koje utječu na nestabilnost dohotka poljoprivrednika nužno osigurati dodatnu potporu dohotku. Proizvodnja povrća provodi se na manje od 1 % ukupno korištenog poljoprivrednog zemljišta, a na samu proizvodnju značajno utječu vremenski uvjeti zbog čega ovaj sektor karakterizira visoka varijabilnost vrijednosti proizvodnje. Proizvodnja voća uglavnom se odvija na malim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, tek u manjoj mjeri na većim specijaliziranim poljoprivrednim gospodarstvima. To ima izravan utjecaj na niski prosječni prinos po hektaru, kvalitetu proizvoda, slabiju konkurentnost poljoprivrednika na tržištu te niski dohodak poljoprivrednika. Također, proizvodnje voća i povrća učestalije su pod utjecajem sve češće prisutnih vremenskih neprilika uzrokovanih klimatskim promjenama. Također, višegodišnji nasadi osjete posljedice vremenskih nepogoda ne samo u godini kada se elementarna nepogoda dogodila već se vegetativne i generativne posljedice vide i u narednim godinama, što sve dodatno utječe na smanjeni dohodak u ovom sektoru.

Stoga su u okviru izravnih plaćanja predviđene intervencije za proizvodnu vezanu potporu dohotku za voće i za povrće. Potpora se u obje intervencije dodjeljuje po površini voćnjaka ili poljoprivrednoj površini na kojoj se uzgaja povrće. Potpora se dodjeljuje samo za prvih 20 hektara utvrđenih voćnih i povrtnih kultura sa značajnijom proizvodnjom u RH. Određivanjem granice od prvih 20 prihvatljivih hektara potpora se usmjerava na male proizvođače koji su zbog malih i rascjepkanih površina te povećanih troškova proizvodnje nekonkurentni na tržištu. Na taj način doprinosi se djelotvornijem usmjeravanju potpore dohotku s ciljem smanjenja razlike u prihodima među malim i velikim poljoprivrednim gospodarstvima.

Proizvođačke organizacije, kao strukturirane i tržišno orijentirane proizvodne jedinice, imaju potencijal doprinijeti ublažavanju stanja u dijelu koji se prije svega odnosi na mala poljoprivredna gospodarstva slabe ekonomske održivosti, nepovoljne obrazovne strukture nositelja poljoprivrednih gospodarstava, s malim brojem površina koja se navodnjavaju i imaju sustave za zaštitu od mraza i tuče, koja primjenjuju zastarjelu tehnologiju i sortiment, koja nedovoljno koriste informacijske tehnologije u proizvodnji, a što sve rezultira nižim prinosima i slabijom produktivnošću.

Pristup sektoru kroz sustav proizvođačkih organizacija može ponuditi ublažavanje problema malih poljoprivrednih proizvođača u sektoru voća i povrća, ojačati njihov položaj u vrijednosnom lancu povećanjem utržene vrijednosti proizvoda što će rezultirati jačanjem ekonomske moći proizvođačke organizacije i njezinim čvršćim pozicioniranjem na tržištu.

Sektorskih intervencija u sektoru voća i povrća planira se ukupno 11.

Sufinanciranjem ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu omogućit će se podizanje razine kratkoročne i dugoročne konkurentnosti primarnih poljoprivrednih gospodarstava i jačanje njihovog položaja u lancu vrijednosti opskrbe hranom. Ulaganja se odnose na primarnu proizvodnju, preradu, skladištenje (čuvanje) i pripremu proizvoda za tržište. Provedbom ove intervencije očekuje se povećan udjel poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju, povećan udjel poljoprivrednih gospodarstava koja djeluju kroz organizacije proizvođača i povećan udjel vrijednosti proizvodnje stavljen na tržište preko organizacija proizvođača.

Kroz potporu za istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje doprinjet će se podizanju razine konkurentnosti i jačanju tržišne orijentiranosti primarnih poljoprivrednih proizvođača kroz usmjerenost k istraživanjima, tehnologiji i digitalizaciji.

Usluge savjetovanja i aktivnosti tehničke pomoći usmjerene su na održivi razvoj i djelotvorno upravljanje prirodnim resursima, a ujedno se doprinosi zaustavljanju procesa gubitka bioraznolikosti. Očekivano je povećanje broja osoba koje imaju koristi od savjeta, osposobljavanja, razmjene znanja u području zaštite tla, održivog gospodarenja hranjivim tvarima, smanjenju korištenja pesticida i ukupnom broju operacija kojima se doprinosi okolišnoj održivosti te postizanju ciljeva ublažavanja klimatskih promjena i

prilagodbe tim promjenama u ruralnim područjima.

Kroz intervenciju trening i/ili razmjena najboljih praksi planira se provoditi osposobljavanje i stručno usavršavanje osoba (zaposlenika ili članova organizacija proizvođača) i razmjena najboljih praksi sa svrhom promicanja, razvijanja i provedbe metoda i tehnika proizvodnje, praksi i standarda kojima se potiče održivi razvoj i djelotvorno upravljanje prirodnim resursima.

Učinkovitim provedbom promidžbe proizvoda uz komunikaciju i marketing te kroz sustave kvalitete za poljoprivredne proizvode osigurat će se podizanje komercijalne vrijednosti i kvalitete proizvoda proizvođačke organizacije i povećanje utržene vrijednosti proizvoda što će rezultirati jačanjem ekonomske snage proizvođačke organizacije i poboljšanjem položaja poljoprivrednika u vrijednosnom lancu.

Intervencijama za sprječavanje i ublažavanje posljedica poremećaja na tržištu proizvoda nastojat će se predvidjeti krizne situacije i poduzeti postupanja s ciljem učinkovitog upravljanja i odgovorima na iste.

Kroz intervenciju sufinanciranja za ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama doprinijet će se povećanju površina u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za poboljšanje prilagodbe klimatskim promjenama, povećanju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora te povećanju ulaganja povezanih s klimom.

Komplementarnost s intervencijama iz EPFRR-a osigurava se na način da intervencije koje se planiraju, provode i financiraju u okviru odobrenih operativnih programa i odobrenih operativnih fondova korisnika koji su predviđeni u okviru sektorske intervencije u sektoru voća i povrća nisu moguća u okviru intervencija iz EPFRR-a.

3.5.2 Apiculture products

Analizom potreba, tijekom konzultacija s proizvođačima i ostalim dionicima u sektoru pčelarstva, kao i analizom provedbe dosadašnjih Nacionalnih pčelarskih programa, uočene su potrebe za raznim intervencijama kako bi se stvorili bolji uvjeti za daljnji razvoj pčelarstva u Republici Hrvatskoj te preduvjeti potrebni za povećanje konkurentnosti u pčelarskom sektoru.

Planira se provedba ukupno 8 intervencija.

Kroz potporu za savjetodavne usluge, obuku, informacije i razmjenu najboljih praksi, uključujući umrežavanje, unaprijediti će se vještine radne snage u poljoprivredi kako bi se pčelari modernizirali i potaknuli na razmjenu znanja i inovacija.

Sufinanciranjem nabave novih pomagala, pribora i opreme pomaže se pčelarima poboljšati ekonomsku uspješnost proizvodnje.

Sufinanciranjem troškova suzbijanja nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze omogućit će se pčelarima pravovremena i učinkovita kontrola i suzbijanje bolesti u pčelinjim zajednicama (poticanjem primjene i biotehničkih metoda) u cilju osiguranja dovoljnog broja pčelinjih zajednica za uspješno oprašivanje poljoprivrednih i samoniklih usjeva uz smanjenje gubitaka pčelinjih zajednica uslijed pojave i/ili širenja pčelinjih bolesti i očuvanja zdrave i vitalne izvorne populacije pčela.

Sufinanciranjem troškova kupnje opreme za selidbu pčelinjih zajednica osigurava se sigurnost pčelarenja, veće iskorištenje pčelinje paše te povećanje proizvodnje meda. Povećanjem produktivnosti povećava se i konkurentnost i tržišna orijentiranost te se doprinosi zaustavljanju i smanjenju gubitka bioraznolikosti i očuvanju staništa i krajobraza.

Povećanje produktivnosti i tržišne orijentiranosti postići će se i potporama laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i analizu tvari potencijalno toksičnih za pčele.

U cilju očuvanja poljoprivrednih površina i unaprjeđenja praksi koje doprinose zaštiti i povećanju biološke raznolikosti i očuvanju genskih resursa u okviru intervencije zaočuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela, sufinancirat će se troškovi uzgajivačima matica za uzgoj selekcioniranih matica i provođenje testiranja matica u skladu s uzgojnim programom. Istovremeno se osigurava očuvanje biološke raznolikosti izvorne populacije sive pčele.

Neophodno je unaprijediti pristup istraživanjima, razvoju i korištenju znanja i tehnologija u potporama specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda, a čime se doprinosi horizontalnom cilju kao i jačanju usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti.

Kroz intervenciju sufinanciranja aktivnosti istraživanja tržišta, promocije i komunikacije prema javnosti o pčelarskim proizvodima doprinijet će se povećanju produktivnosti te unaprjeđenju horizontalne i vertikalne povezanosti proizvođača, a kako je i navedeno u preporukama Komisije za Strateški plan Hrvatske u okviru ZPP-a.

Komplementarnost s intervencijama iz EPFRR-a osigurava se na način da su ulaganja u primarnu pčelarsku proizvodnju moguća jedino u okviru sektorskih intervencija u sektoru pčelarstva, a ulaganja u građenje i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za preradu pčelinjih proizvoda su moguća samo u okviru intervencija iz EPFRR-a.

3.5.3 Wine

S obzirom na rastuću konkurentnost u sektoru vina u svijetu postoji potreba za povećanjem konkurentnosti hrvatskih vina. Povećanje konkurentnosti zahtjeva ulaganja u vinarije, modernizaciju opreme i tehnoloških procesa proizvodnje vina.

U postojećim vinogradima potrebna je zamjena sortimenta s visoko kvalitetnim sortama, naročito autohtonim te potaknuti premještanje vinograda na područja koja daju bolju kvalitetu grožđa uz čuvanje tipičnog vinogradarskog krajolika.

Istovremeno je potrebno povećati informiranost potrošača u državama članicama o obilježjima vinorodnih područja Hrvatske te zajedničkim nastupom na tržištima trećih zemalja informirati njihove potrošače o visokim standardima Unije u smislu kvalitete, sigurnosti hrane, održive proizvodnje vina te ojačati vidljivost i prepoznatljivost hrvatskih vina na tržištima tih zemalja.

Stoga su intervencije u sektoru vina usmjerene u navedene aktivnosti s primarnim ciljem povećanja konkurentnosti proizvođača vina, njihovog doprinosa razvoju vinskog turizma, te, u konačnici, i povećanju izvoza u treće zemlje.

Komplementarnost s intervencijama iz EPFRR-a osigurava se na način da je intervencijama iz EPFRR-a moguće sufinanciranje samo onih ulaganja koja se odnose na podizanje novih nasada vinograda s pripadajućom opremom i infrastrukturom.

3.5.4 Hops

N/A

3.5.5 Olive oil and tables olive

N/A

3.5.6 Beef and veal

U sektoru govedarstva broj stoke kroz godine uglavnom varira, no unazad par godina zamijećen je značajan pad u broju goveda (u petogodišnjem razdoblju, 2015.-2019. broj goveda smanjen je za 4,51%). Poljoprivrednici u sektoru govedarstva suočavaju se s poteškoćama te si posebice manja gospodarstva, zbog visoke cijene inputa i nedostatka teladi za tov, ne mogu osigurati profitabilnost proizvodnje. Poljoprivrednici koji se bave tovom junadi ostvaruju znatno nižu produktivnost od prosjeka Europske unije, primjerice u 2019. godini neto dodana vrijednost po godišnjoj jedinici rada iznosila je 10.912 eura (što je 59 % prosječne neto dodane vrijednosti po godišnjoj jedinici rada za poljoprivrednike specijalizirane za govedarstvo na razini Europske unije). Na nisku produktivnost prvenstveno utječu visoki troškovi međufazne potrošnje koji su razdoblju 2015. - 2019. prosječno iznosili 75 % ukupne vrijednosti proizvodnje. Visoke cijene inputa također negativno utječu na profitabilnost proizvodnje te samu proizvodnju junadi, a uzročno posljedično i na opskrbu mesno-prerađivačke industrije. Stoga su potpore ovom tipu proizvodnje izrazito bitne za stabilizaciju dohotka što se ogleda i u činjenici da je udio izravnih plaćanja 2015.-2019. iznosio 60 %, odnosno poljoprivredna gospodarstva u ovom sektoru većinom ovise o i računaju na dodatnu potporu dohotku u vidu izravnih plaćanja.

Stoga je u okviru izravnih plaćanja predviđena intervencije za proizvodnu vezanu potporu dohotku za tov junadi. Kroz ovu intervenciju, dodjelom potpore za prihvatljiva grla, nastoji se povećati učinkovitost unutar sektora govedarstva, odnosno usmjeriti potporu proizvođačima koji maksimalno koriste resurse u proizvodnji mesa, te povećati stabilnost u proizvodnji goveđeg mesa u Republici Hrvatskoj. Cilj ove intervencije je povećanje konkurentnosti, održivosti te otklanjanje poteškoća s kojima se suočavaju proizvođači koji se bave tovom junadi.

Potpore u sklopu ove intervencije dodjeljuje se po grlu koje ispunjava sve uvjete prihvatljivosti.

Nadalje, poljoprivrednici koji se bave tovom junadi sudjeluju u Farmskom sustavu osiguravanja kvalitete u proizvodnji junećeg, janječeg i jarećeg mesa kojim se osiguravaju EU standardi proizvodnje, zdravlja životinja, dobrobiti životinja, sigurnosti hrane i sljedivosti. Ovakvim sustavima osigurava se unaprijeđeni uvjeti proizvodnje, kvalitetna sirovina, a potrošačima, osim mesa iznimne kvalitete, pruža uvjerenje o visokim standardima uzgoja. Uzgajivačima stoke koji sudjeluju u provedbi Farmskog sustava osiguran je sustav evidencije i praćenja ispunjavanja svih kriterija na farmi radi osiguranja kvalitete uz konstantno poboljšanje proizvodnih uvjeta, a jedan od bitnih ciljeva je i poduprijeti marketing sektora proizvodnje mesa čija se proizvodnja odvija na hrvatskim farmama.

Intervencija korisnicima daje primarnu pomoć u prevladavanju poteškoća koje su prisutne u sektoru. Međutim, kriterijima se korisnike usmjerava na proizvodnju koja ima kvalitetniji proizvod i krajnjim potrošačima zanimljiviji, a što u konačnici treba imati pozitivan učinak na održivost samog korisnika kao gospodarstvenika ali i ostanak radno sposobnog stanovništva u grani proizvodnje koja se sve više napušta.

3.5.7 Milk and milk products

Proizvodnja mlijeka osnova je stočarske proizvodnje u Republici Hrvatskoj uz koju je u velikoj mjeri povezana i proizvodnja govedine i teletine. Broj poljoprivrednih gospodarstava u Republici Hrvatskoj se smanjio, a smanjen je i broj specijaliziranih farmi koje se bave proizvodnjom mlijeka, broj mliječnih krava smanjen je sa 152.000 u 2015. na 130.000 u 2019. godini, također je došlo i do smanjenja količina prikupljenog kravljeg mlijeka na poljoprivrednim gospodarstvima.

Kako bi se ojačao položaj poljoprivrednika u sektoru proizvodnje mlijeka na tržištu, povećala njihova konkurentnost, ostvario zadovoljavajući dohodak te otklonile poteškoće s kojima se suočavaju proizvođači, potrebno je osigurati proizvodno vezanu potporu dohotku proizvođačima u ovom sektoru. Usmjeravanjem potpore dohotku sektoru mlijeka postići će se zadržavanje proizvođača unutar ovog

sektora, odnosno opskrba hranom i gospodarska održivost poljoprivredne proizvodnje.

U okviru izravnih plaćanja predviđena je proizvodno vezana potpora dohotku za krave u proizvodnji mlijeka. Kroz ovu intervenciju dodatno će se poticati korisnike koji uzgajaju prvotelke, grla koja su u godini podnošenja zahtjeva imala registrirano prvo teljenje. Cilj uvođenja dodatne potpore za prvotelke je sprječavanje pada broja krava u proizvodnji mlijeka.

Intervencija je iznimno bitna zbog opskrbe hranom i gospodarske održivosti poljoprivredne proizvodnje i od velikog je značaja za ekonomsku održivost i otklanjanje poteškoća s kojima se suočavaju proizvođači krava u proizvodnji mlijeka. Intervencijom se osigurava zadovoljavajući dohodak, održivost i stabilnost prihoda, jača položaj poljoprivrednika na tržištu te ublažava negativan utjecaj rasta ulaznih troškova, a time i nemogućnosti ostvarenja održivog prihoda poljoprivrednih gospodarstava. Međutim, intervencija je značajna i iz društvenih razloga i tradicije mljekarske proizvodnje koja se, uslijed tržišnih poteškoća, sve više napušta. Usmjeravanjem potpore dohotku sektoru mlijeka postići će se zadržavanje proizvođača unutar ovog sektora, odnosno opskrba hranom i gospodarska održivost poljoprivredne proizvodnje.

Potpora u sklopu ove intervencije dodjeljuje se po grlu koje ispunjava sve uvjete prihvatljivosti.

3.5.8 Sheep and goat

Sektor ovaca i koza karakterizira proizvodnja koja se odvija uglavnom na otocima, u obalnom kršu i planinskim predjelima, a problem predstavljaju relativno mala veličina stada, uvjeti držanja, proizvodnja na područjima s prirodnim ograničenjima, povećani veterinarski troškovi, što sve dovodi do niske profitabilnosti sustava proizvodnje. Niska profitabilnost rezultat je, između ostalog, relativno male veličine stada, uvjeta držanja, proizvodnih područja s prirodnim ograničenjima, povećanih veterinarskih troškova i nedostatka odgovarajućih kreditnih linija.

Sektor ovčarstva i kozarstva bilježi tek blagi porast broja ovaca i koza unazad nekoliko godina, kao i vrijednosti proizvodnje, međutim u 2019. vrijednost proizvodnje, u odnosu na 2018. godinu, smanjena je za 2,4 %. Poljoprivrednici specijalizirani za ovčarstvo i kozarstvo su u razdoblju od 2016. do 2019. ostvarili znatno nižu produktivnost od prosječne vrijednosti Europske unije. U 2019. godini neto dodana vrijednost po godišnjoj jedinici rada iznosila je 9.249 eura (što čini 63 % prosječne neto dodane vrijednost po godišnjoj jedinici rada za poljoprivrednike specijalizirane za ovčarstvo i kozarstvo na razini Europske unije). Veliki problem su visoki troškovi međufazne potrošnje, koji u razdoblju od 2015.-2019. godine prosječno čine 64 % ukupne vrijednosti proizvodnje te ukazuju na važnost potpore u stabilizaciji dohotka.

Zbog utvrđenih poteškoća u sektoru u okviru izravnih plaćanja predviđena je proizvodno vezana potpora dohotku za ovce i koze. Cilj ove intervencije je jačanje konkurentnosti i dohotka poljoprivrednika koji se bave proizvodnjom ovaca i koza kao i povećanje održivosti te otklanjanje poteškoća s kojima se suočavaju. Intervencija u sektoru ovaca i koza naslanja se na očuvanje i uzgoj autohtonih pasmina ovaca i koza koje imaju značajan genetski potencijal, pogodne su za očuvanje ruralnih sredina i ukupne bioraznolikosti, a najčešće su lokalno zastupljene.

Potpora u sklopu ove intervencije dodjeljuje se po grlu koje ispunjava sve uvjete prihvatljivosti.

3.5.9 Protein crops

Proteinski usjevi predstavljaju bitan izvor proteina u stočnoj hrani, a njihova primjena u ishrani stoke uvelike utječe na bolji prirast stoke i kvalitetu mlijeka. Kako EU tako i Republika Hrvatska uvelike ovisi o uvozu biljnih proteina, a potražnja za usjevima bogatim proteinima bit će još veća zbog sve većih zahtjeva za kvalitetnom hranom za životinje. Prinosi krmno proteinskih usjeva mogu značajno varirati i pod stalnim su utjecajem vanjskih čimbenika, posebno elementarnih nepogoda u periodu kad je vegetacija u punoj snazi. Dostatna količina kvalitetne stočne hrane preduvjet je uspješnoj stočarskoj proizvodnji. Potpora je prvenstveno usmjerena na poljoprivredna gospodarstva koja se bave proizvodnjom krmno

proteinskih usjeva bogatih visokovrijednim bjelančevinama za ishranu stoke.

U okviru izravnih plaćanja predviđena je proizvodno vezana potpora dohotku za krmne proteinske usjeve kako bi se potaknulo poljoprivrednike na proizvodnju krmno proteinskih usjeva za ishranu stoke.

Potpore u sklopu ove intervencije dodjeljuje se po hektaru pri čemu moraju biti ispunjeni svi uvjeti prihvatljivosti.

3.5.10 Sugar beet

Proizvodnja šećerne repe je od iznimne važnosti za Republiku Hrvatsku. Odvija se na ograničenom području zahvaljujući povoljnim pedološko-klimatskim uvjetima: u Podravini, Baranji te zapadnoj i istočnoj Slavoniji, gdje se nalaze i industrijski kapaciteti za preradu šećerne repe. Pri tome, veliki značaj donosi tradicionalna proizvodnja šećerne repe, kapaciteti šećerana za preradu šećerne repe u koje su uložena značajna sredstva i zapošljavanje određenog broja ljudi na tom demografski i gospodarski posebno osjetljivom području Republike Hrvatske. Proizvodnja se odvija na oko 1 % ukupne površine korištenog poljoprivrednog zemljišta. U 2019. godini proizvedeno je 709 tisuća tona šećerne repe, u odnosu na prethodnu godinu proizvodnja je smanjena za 8,7 %, a u odnosu na proizvodnju iz 2014. površine pod šećernom repom smanjene su za 47 % dok je proizvodnja smanjena za 49 %. U 2019. proizvodnja šećerne repe ostvarila je vrijednost u iznosu od 33,4 milijuna eura, a potpore na proizvode i usluge čine 12,1 % vrijednosti proizvodnje.

Proizvođači šećerne repe spadaju u tip poljoprivrednika specijaliziranih za proizvodnju ostalih usjeva na oranicama (osim žitarica, uljarica i proteinskih usjeva) koji ostvaruju produktivnost nižu od prosječne vrijednosti Europske unije.

U petogodišnjem razdoblju od 2014. do 2019. godine evidentan je pad proizvodnje šećerne repe kao i pad površina zasijanih šećernom repom čemu su doprinijeli i nepovoljni klimatski uvjeti, između ostalog suša.

Zbog utvrđenih poteškoća u sektoru u okviru izravnih plaćanja predviđena je proizvodno vezana potpora dohotku za šećernu repu.

Potpore u sklopu ove intervencije dodjeljuje se po hektaru pri čemu moraju biti ispunjeni svi uvjeti prihvatljivosti.

3.5.11 Other sectors

N/A

3.6 Overview of the interventions that contribute to ensure a coherent and integrated approach to risk management, where relevant

Osnovni alat namijenjen upravljanju rizicima u poljoprivrednoj proizvodnji je intervencija *Osiguranje poljoprivredne proizvodnje*. Pojava sve češćih nepovoljnih klimatskih prilika koje su rezultat klimatskih promjena imaju značajni utjecaj na poljoprivrednu proizvodnju. Ova intervencija omogućuje dodjelu potpore za ugovaranje osiguranja poljoprivredne proizvodnje kako bi poljoprivrednici prebrodili poremećaje u proizvodnom ciklusu uslijed klimatskih nepogoda ili životinjskih bolesti. Broj poljoprivrednika koji ugovara osiguranje u odnosu na broj registriranih poljoprivrednika je relativno nizak što ukazuje na potrebu za snažnijom komunikacijom o ovoj problematici. Kroz izobrazbu, savjetovanje i AKIS sustav poljoprivrednici će se kontinuirano upoznavati s potrebom upravljanja rizicima u proizvodnji, a daljnja ulaganja u AKIS sustav će omogućiti poljoprivrednicima i dobivanje agro-klimatskih informacija u realnom vremenu.

Za slučajeve uništenog proizvodnog poljoprivrednog potencijala uslijed katastrofalnih događaja osigurat će se u intervenciji *Obnova poljoprivrednog potencijala* potpora za obnovu uništenog potencijala kako bi

se osigurao kontinuitet poljoprivredne proizvodnje. Potpora u intervenciji se dodjeljuje za projekte obnove poljoprivrednog zemljišta, višegodišnjih nasada/bilja, plastenika, staklenika, opreme, poljoprivredne mehanizacije, poljoprivrednih gospodarskih zgrada i nabavu domaćih životinja.

Navedenim intervencijama osigurava se potpora stanovništvu ruralnih prostora za nastavak poljoprivredne djelatnosti, opstanak poljoprivrednih gospodarstava, a posljedično i iseljavanje iz ruralnih područja.

Intervencija „Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima“ u sektoru voća i povrća (planirano financiranje iz EFJP) ima za cilj sprječavanje i ublažavanje posljedica poremećaja na tržištu proizvoda iz sektora voća i povrća. Intervencija podrazumijeva mogućnost provedbe četiri vrste intervencija kojima se nastoje predvidjeti krizne situacije i poduzeti postupanja sa ciljem njihovoga učinkovitog upravljanja istima u skladu s člankom 47. stavkom 2. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115, a to su: utvrđivanje, punjenje i popunjavanje uzajamnih fondova od strane organizacija proizvođača i udruženja organizacija proizvođača; ponovna sadnja voćnjaka ili maslinika ako je to potrebno nakon obveznog krčenja iz zdravstvenih ili fitosanitarnih razloga prema uputi nadležnog tijela države članice ili radi prilagodbe klimatskim promjenama; povlačenje s tržišta za besplatnu distribuciju ili druge svrhe, uključujući prema potrebi obradu kojom se olakšava to povlačenje; osiguranje berbe i proizvodnje kojim se doprinosi zaštiti dohodaka proizvođača u slučaju gubitaka prouzročenih prirodnim katastrofama, nepovoljnim klimatskim prilikama te bolestima ili najezdama štetnih organizama, uz istodobno osiguravanje da korisnici poduzmu potrebne mjere za sprečavanje rizika. Intervencija doprinosi održivom dohotku poljoprivrednih gospodarstava i otpornosti poljoprivrednog sektora kako bi se poboljšala dugoročna sigurnost opskrbe hranom te osigurala gospodarska održivost poljoprivredne, kao i poboljšanju položaja poljoprivrednika u vrijednosnom lancu. Intervencije se planiraju, provode i financiraju u okviru odobrenih operativnih programa i odobrenih operativnih fondova korisnika koji su predviđeni u okviru intervencije.

Osim intervencija koja će se financirati iz EPFRR-a, postoji mogućnost za financiranjem izvanrednih mjera iz Državnog proračuna Republike Hrvatske u slučaju potrebe. Uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda uređeno je Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine“, broj 16/2019). Sredstva iz Državnog proračuna Republike Hrvatske se koriste za nadoknadu ekonomskih gubitaka zbog gubitaka uroda ili prinosa poljoprivrednicima na područjima koja su bila pogođena prirodnim nepogodama.

Ministarstvo poljoprivrede u izvanrednim situacijama koje su posljedica prirodnih nepogoda može donijeti i posebne mjere ili programe pomoći poljoprivrednom sektoru koje se vežu uz vrstu proizvodnje i/ili područje koje je pogođeno prirodnom nepogodom ili katastrofalnim događajem.

Dodatno, intervencije u obliku izravnih plaćanja ključni su alat za osiguranje stabilnosti dohotka poljoprivrednika koji je za razliku od drugih sektora izloženiji rizicima zbog niza vanjskih čimbenika poput utjecaja klimatskih promjena, širenja bolesti i slično. Stabilnost dohotka poljoprivrednika je važna jer omogućuje potrebnu likvidnost važnu za planiranje i osiguranje održivosti poljoprivredne proizvodnje.

Na područjima s prirodnim ograničenjima gdje je obavljanje poljoprivredne aktivnosti otežano kroz intervenciju *Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima* osigurana je veća potpora dohotku poljoprivrednicima kako bi ih se stimuliralo da ostanu živjeti i obavljati poljoprivrednu aktivnost na područjima gdje su otežani uvjeti za poljoprivrednu proizvodnju.

3.7 Interplay between national and regional interventions

3.7.1 Where relevant, a description of the interplay between national and regional interventions, including the distribution of financial allocations per intervention and per fund

Nije primjenjivo.

3.7.2 Where relevant, where elements of the CAP Strategic Plan are established at regional level, how does the interventions strategy ensure the coherence and the consistency of these elements with the elements of the CAP Strategic Plan established at national level

Nije primjenjivo.

3.8 Overview of how the CAP Strategic Plan contributes to the objective of improving animal welfare and reducing antimicrobial resistance set out in point (i) of Article 6(1), including the baseline conditions and the complementarity

Primjena visokih standarda dobrobiti životinja u uzgoju uključuje sve čimbenike koji doprinose ispunjenju fizioloških, psihičkih i fizičkih potreba domaćih životinja, uz pozitivan utjecaj na zdravlje životinja i smanjenje uporabe antibiotika. Takav način uzgoja životinja važan je s aspekta osiguranja sigurnosti hrane i kvalitete proizvoda čime se postiže veća dodana vrijednosti proizvoda koja osigurava veći dohodak poljoprivrednika.

Stoga će se u okviru ZPP Strateškog plana 2023-2027 financirati provedba intervencije *Dobrobit životinja* kako bi se potaknulo poljoprivrednike, osobito u intenzivnim sustavima proizvodnje, na primjenu uvjeta držanja i uzgoja domaćih životinja koji su iznad zakonski utvrđenih. Intervencija obuhvaća potporu poljoprivrednicima u sektorima govedarstva, svinjogojstva, peradarstva, kozarstva i ovčarstva i to za sljedeće kategorije životinja: mliječne krave, tovná junad, telad, odbijena prasad, krmače i nazimice, svinje za tov, brojleri, nesilice, purani, ovce i koze.

Potpore za dobrobit životinja predstavlja naknadu za izgubljeni prihod i dodatne troškove za provedbu obveza/zahtjeva koji su iznad temeljnih zakonskih odredbi ili uobičajene prakse. Primjena viših standarda dobrobiti životinja u okviru ove intervencije poticati će se u sljedećim područjima: osiguranje vode, hrane i brige o životinjama u skladu sa njihovim prirodnim potrebama; osiguranje uvjeta držanja na način da su manje podložne toplinskom stresu, imaju dovoljno prostora, odgovarajuću stelju i prirodno osvjetljenje; pristup na otvoreno; prakse koje izbjegavaju sakaćenje. S obzirom da provedba zahtjeva dobrobiti životinja zahtijeva širok spektar znanja o održivom uzgoju zdravih životinja korisnici ove potpore imaju obvezu završiti odgovarajuću izobrazbu iz područja dobrobiti životinja.

Dodatni pozitivni učinak na zdravlje i dobrobit životinja te smanjenje uporabe antibiotika osigurat će se sinergijski provedbom drugih intervencija iz ZPP Strateškog plana osobito poticanjem poljoprivrednika na prijelaz sa konvencionalnog na ekološki sustav proizvodnje kroz intervenciju *Ekološki uzgoj*. Također, kroz intervenciju *Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja* potiču se poljoprivrednici na uzgoj lokalnih autohtonih genetskih resursa koji imaju veću otpornost i sposobnost prilagodbe na sve prisutnije klimatske promjene. Takve su pasmine pogodne za korištenje i održavanje pašnjačkih površina i uključivanje u sustav ekološkog uzgoja.

Značajnu ulogu u promicanju primjene praksi uzgoja i držanja životinja koje osiguravaju više standarde dobrobiti svakako će imati intervencija *Potpore prenošenju znanja* kojom će se osigurati stručna podrška poljoprivrednicima u segmentu dobrobiti životinja, putem sustava za savjetovanje i izobrazbu poljoprivrednika te kroz sveobuhvatne mjere komunikacije veterinarâ uz osnovnu pretpostavku preventivnog i proaktivnog djelovanja i načina uzgoja životinja. Također će se poticati osposobljavanje javnih i privatnih savjetodavnih službi za savjetovanje subjekata u stočarstvu o standardima za sigurnost i kvalitetu hrane, o sanitarnim mjerama te posebice u pogledu smanjene uporabe antibiotika. Korisnicima trebaju biti istovremeno dostupna znanja o suvremenim procesima i tehnologijama uzgoja životinja kao što je primjena digitalnih tehnologija kako bi se unaprijedio cjelokupni sustav uzgoja domaćih životinja. Kontinuirano podizanje svijesti uzgajivača o svim aspektima upotrebe antibiotika u uzgoju domaćih

životinja ključan je čimbenik za ostvarivanje cilja smanjenja uporabe antibiotika u stočarstvu.

3.9 Simplification and reducing the administrative burden

U svrhu smanjenja administrativnog opterećenja krajnjih korisnika, u sljedećem programskom razdoblju želimo postići sljedeće ciljeve:

1. Administracija bez papira (paperless).
2. Prijava potpore bez papirne dokumentacije, isključivo putem elektroničkog zahtjeva (papirni zahtjev samo kao iznimka)
3. Kontrola svih uvjeta prihvatljivosti u dostupnim bazama podataka.
4. Povezivanje te brža i bolja razmjena podataka među svim tijelima koja sudjeluju u procesu odobrenja i dodjele sredstava.
5. Pojednostavnjenje i veća selektivnost uvjeta prihvatljivosti
6. Korištenje alata za prikupljanje podataka i drugih aplikativnih komponenti IAKS sustava (ARACHNE, Monitoring).
7. Informiranje korisnika u svrhu upoznavanja s uvjetima novog programskog razdoblja.
8. Sustav upozorenja za poljoprivrednike s ranim otkrivanjem neusklađenosti, mogućnosti ranih intervencija te brža i sveobuhvatnija razmjena podataka između korisnika i Agencije za plaćanja.

Ostvarenje navedenih ciljeva rezultirat će:

1. Smanjenjem opterećenja korisnika.
2. Smanjenjem administrativnog opterećenja Agencije za plaćanja i bržom obradom zahtjeva.
3. Smanjenjem pogrešaka i nepravilnosti (i prijevара).
4. Boljom informiranosti korisnika i lakšom komunikacijom Agencije s krajnjim korisnicima.
5. Bržom i efikasnijom razmjenom podataka među tijelima koja sudjeluju u provedbi.
6. Podizanjem ekološke osviještenosti i smanjenjem zagađenja.

Detaljan opis alata koji se planiraju koristiti u sklopu IAKS sustava, kao i ciljevi u smislu pojednostavljena intervencija opisuju se detaljnije u tekstu:

Opis načina na koji tehnologija i podaci mogu pomoći u pojednostavljenju upravljanja i administracije ZPP-a

Novo programsko razdoblje donosi potpuno novi pristup procesu ostvarivanja prava na potporu. Prelazak sa sustava temeljenog isključivo na kontroli poštivanja kriterija i uvjeta prihvatljivosti na sustav s naglaskom na uspješnost i postizanje ciljeva (“Compliance based” to “Performance based”) omogućava znatno administrativno rasterećenje poljoprivrednika kroz potpuno drukčiji način komunikacije i praćenje poštivanja kriterija za pojedine intervencije. Naglasak je na pozitivnom i tehnološki modernijem pristupu koji se u implementaciji IAKS mjera (Izravne potpore i IAKS mjere ruralnog razvoja) ugrađuje u sve

procesu podnošenja zahtjeva, kontrola i odobravanja potpore.

IAKS - Integrirani administrativni i kontrolni sustav

Najvažnije komponente kojima se planira pojednostavljenje i ubrzanje administracije unutar IAKS sustava navode se u nastavku:

1. Sustav za evidenciju poljoprivrednog zemljišta ARKOD (LPIS) sustav

ARKOD sustav geoprostornog bilježenja poljoprivrednih površina bazira se na referentnoj parceli kontinuirane obrade, iste vrste uporabe, korištene od jednog poljoprivrednika i sadrži niz slojeva koji omogućuju automatsku provjeru nalaze li se poljoprivredne parcele korisnika na specifičnom području (npr. područja s prirodnim i ostalim ograničenjima (ANC), područja Natura 2000, Natura 2000 - područja zaštite ptice kosac i leptira, ranjiva područja, travnjaci velike prirodne vrijednosti, okolišno osjetljivi travnjaci, minirano područje).

Postojanje i raspolaganje navedenim podacima omogućuje prijavu površina poljoprivrednika za pojedine intervencije ne opterećujući ga pribavljanjem navedenih informacija od različitih institucija. Uz to, redovno ažuriranje (dvogodišnje) ARKOD sustava omogućuje točnije prijave na Jedinственном geoprostornom zahtjevu.

2. Jedinствени geoprostorni zahtjev – aplikacija AGRONET

Poljoprivrednik na raspolaganju ima potpuno elektronički sustav za popunjavanje zahtjeva putem web AGRONET aplikacije, u kojem sam ili uz pomoć zaposlenika podružnica Agencije za plaćanja, savjetodavne službe Ministarstva poljoprivrede i Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu popunjava Jedinствени geoprostorni zahtjev za sve IAKS intervencije (Izravnu potporu i IAKS mjere ruralnog razvoja) odnosno geoprostorno prijavljuje korištenje površina (poljoprivredne parcele i kulturu za proizvodnu godinu, uzgoj stoke, namjeru podnošenja zahtjeva za potporu). Predispis podataka pomaže kvaliteti i ispravnosti popunjavanja zahtjeva.

Automatski zahtjev uvodi se za intervencije čiji se kriteriji mogu kontrolirati unakrsnim provjerama s drugim bazama i monitoring podacima, odnosno omogućen je zahtjev bez zahtjeva kako bi se smanjilo administrativno opterećenje korisnika gdje je to moguće.

Poljoprivredniku su u AGRONET sustavu dostupni podaci iz baze Upisnika poljoprivrednika, baze ARKOD sustava, baze Jedinственог регистра domaćih životinja, baze Registra prava na plaćanja koji se automatski povlače u Jedinствени geoprostorni zahtjev.

Poljoprivredniku se putem AGRONET sustava dostavlja i dokumentacija koju Agencija šalje u različitim dijelovima procesa: Izvještaji kontrola, Oduke o ostvarenom pravu, Odluke o ulasku u sustav višegodišnjih obveza.

Korisnik pristupa podacima AGRONET-a elektronički, putem internetske adrese Agencije za plaćanja – www.apprrr.hr, koristeći AGRONET aplikaciju na koju se prijavljuje pomoću korisničkog imena i zaporke koje mu izdaje Agencija za plaćanja ili uz pomoć poljoprivredne iskaznice (ePI). Stoga korištenje Jedinственог geoprostornog zahtjeva unaprjeđuje kvalitetu i točnost cijelog procesa zahtjeva i

odobravanja potpora.

3.Sustav za nadzor poljoprivrednih površina - MONITORING

Poljoprivredniku su putem web aplikacije AGRONET sustava na raspolaganju rezultati Monitoringa - sustava za nadzor površina odnosno postupka redovitog i sustavnog promatranja, praćenja i procjene poljoprivrednih djelatnosti i praksi na poljoprivrednim površinama na temelju podataka satelita SENTINEL u okviru programa COPERNICUS i drugih jednakovrijednih podataka.

Monitoring kao element IAKS-a identificira i bilježi specifične poljoprivredne aktivnosti i/ili karakteristike usjeva na poljoprivrednoj površini tijekom proizvodne godine te tako poljoprivredniku olakšava praćenje provedbe propisanih kriterija za IAKS intervencije.

Putem podataka monitoringa koji su poljoprivredniku na raspolaganju potiče se pravovremena provedba poljoprivredne aktivnosti povećava točnost geoprostornog zahtjeva.

a. Kontrola Monitoringom:

Za provedbu kontrola intervencija, tj. kriterija koji se mogu provjeravati monitoringom, koristi se Monitoring sustav, što uvelike smanjuje administrativno opterećenje i obvezu poljoprivrednika na prisustvovanje fizičkim kontrolama na terenu. Poljoprivrednik pri kontrolama monitoringom može koristiti prednost mogućnosti odustajanja ili izmjene zahtjeva nakon pronađenog neudovoljavanja kriteriju što je veliki pozitivni pomak u komunikaciji s poljoprivrednikom, a ujedno doprinosi poticanju provedbe kriterija. Uz navedeno, smanjuje se i administrativno opterećenje kontrolora koji uz pomoć monitoring podataka mogu usmjeriti svoje kontrole na pronađeno potencijalno neudovoljavanje kriterijima i tako se smanjuju nepotrebne opsežne kontrole na terenu za površine na kojima je monitoringom već utvrđeno udovoljavanje kriterijima.

b. Ažuriranje ARKOD sustava monitoring podacima:

Poljoprivredniku je omogućeno lakše održavanje ažurnog stanja referentnih jedinica ARKOD sustava na način da Agencija za plaćanja putem automatskih upozorenja, povezanih s rezultatima praćenja promjene vrste uporabe i drugih rezultata Monitoring sustava obavještava korisnika o potrebi ažuriranja ARKOD (LPIS) sustava.

4.Sustav upozorenja za poljoprivrednike

Korisniku je putem AGRONET aplikacije, e-maila i SMS-a na raspolaganju niz sustava upozorenja koji doprinose kvaliteti popunjenog zahtjeva i ispunjavanju kriterija. Sustavi upozorenja osigurani su tijekom cijele proizvodne godine i procesa popunjavanja Jedininstvenog geoprostornog zahtjeva.

a. Rana upozorenja poljoprivrednika o kriterijima i rezultatima unakrsnih provjera („cross check“):

AGRONET omogućava poljoprivrednicima i on-line uvid u kriterije za pojedine intervencije i rezultate unakrsnih provjera Agencije za plaćanja s različitim drugim bazama („cross checks“) radi brzog upozoravanja na potencijalno nepoštivanje rokova ili drugim kriterijima (npr. upozorenje o potencijalnom neaktivnom poljoprivredniku, neudovoljavanju kriterijima upisa u ARKOD na referentni datum, upozorenje o neudovoljavanju minimalnim zahtjevima za primanje potpore, upozorenje o nepodnošenju zahtjeva...i dr.). Takav pristup provjerama smanjuje broj grešaka u zahtjevu poljoprivrednika, a i vrijeme potrebno Agenciji za plaćanja za pripremu plaćanja.

b. Rana upozorenja poljoprivrednika o rezultatima Monitoringa:

AGRONET web aplikacija poljoprivrednicima stavlja na raspolaganje rezultate Monitoringa vezano uz ispunjavanje kriterija prihvatljivosti i obveza u okviru pojedinih intervencija koje se mogu kontrolirati monitoringom, posebice vezano uz poljoprivrednu aktivnost.

c. Sustav upozorenja i obavijesti putem e-maila i SMS-a:

Osim toga poljoprivrednicima se upućuju i posebne obavijesti i sustavi upozorenja o rokovima, rezultatima unakrsnih („cross check“) administrativnih provjera u odnosu na različite baze, rezultatima monitoringa,..itd., putem komunikacije s korisnicima e-poštom i mobilnih tekstualnih poruka (SMS).

5. Vođenje evidencija

Poljoprivrednik putem AGRONET sustava ima mogućnost vođenja potrebnih evidencija na svom gospodarstvu (evidencija upotrebe gnojiva, sredstava za zaštitu bilja, proizvodnje,...) te time navedene podatke stavlja na raspolaganje za potrebe ostvarivanja prava na intervenciju i smanjuje potrebu fizičkih dolazaka i dostave papirnatih dokumenata. Ujedno Agencija za plaćanja može koristiti navedene podatke za poticanje korisnika na pravilnu uporabu gnojiva i sredstava za zaštitu bilja te razvoj alata za savjetovanje korisnika.

6. Geotagirane fotografije

Poljoprivredniku je na raspolaganju i mobilna aplikacija Agro GTF za slanje geotagiranih fotografija. Agencija za plaćanja u slučaju nedostatnosti podataka za potvrđivanje poljoprivredne aktivnosti i drugih kriterija može zatražiti od korisnika dostavu geotagiranih fotografija kao dokaz poljoprivredne aktivnosti.

Poljoprivrednu aktivnost potrebno je dokazati:

– na poljoprivrednim površinama prilikom evidencije u ARKOD sustav, a na kojima nije vidljiva poljoprivredna aktivnost korištenjem zračnih i satelitskih snimaka;

– na poljoprivrednim površinama za koje su tražene potpore, a na kojima nije moguće utvrditi poljoprivrednu aktivnost korištenjem satelitskih snimaka.

Geotagirana fotografija je fotografija koja sadrži geografsku lokaciju. Nastaje dodjelom geografske širine i dužine fotografiji, a dodatno može prikazivati i nadmorsku visinu, smjer i drugo. Dodjela geografske širine i dužine fotografiji obavlja se automatski u odgovarajućem uređaju korištenjem globalnog navigacijskog satelitskog sustava (GNSS), a primjenjuje se kroz informacijski sustav Agencije za plaćanja pomoću Agro GTF aplikacije. Mobilni alat je poljoprivredniku vrlo jednostavan za korištenje i temelji se na istim sigurnosnim lozinkama koje se koriste za pristup AGRONET sustavu.

Geotagirane fotografije mogu se koristiti tijekom fizičke kontrole na terenu. Isto tako geotagirana fotografija je dodatni alat poljoprivrednika za dokazivanje udovoljavanja kriterijima. No velik broj fotografija od strane korisnika može predstavljati značajno administrativno opterećenje za Agenciju za plaćanja (jednako kao i za korisnika) te se stoga nastavlja rad na poboljšanju sustava u smjeru automatskih zaključivanja na temelju geotagiranih fotografija.

7.Podaci automatske poljoprivrede

Podaci "automatske poljoprivrede" odnosno podaci prikupljeni od poljoprivrednika putem naprednih tehnologija također će smanjiti administrativno opterećenje korisnika te je jedan od ciljeva razvoj navedene razmjene podataka poljoprivrednika i Agencije za plaćanja.

8.Savjetovanje poljoprivrednika

Svi navedeni elektronički podaci koriste se za poslove savjetodavne službe što uvelike smanjuje potrebno vrijeme i povećava kvalitetu savjetovanja korisnika o potrebnoj tehnologiji uzgoja, korištenju zaštitnih sredstava, raspolaganju gnojivima, plodoredu, stanju usjeva i dr. Analizom dostupnih informacija osmisliće se kvalitetniji programi savjetovanja i edukacije poljoprivrednika, kao i edukacije poljoprivrednika koje bi poljoprivrednike pripremili za nove zahtjeve i tehnološka unapređenja i prakse koje će se uvođenjem monitoringa i ostalih alata postići.

ARACHNE sustav

ARACHNE sustav za koji je u Hrvatskoj proveden pilot projekt, koristit će se za kontrolu povezanosti društava, sukoba interesa, umjetno stvorenih uvjeta te drugih elemenata koji mogu ukazivati na nepravilnosti i prijevaru. Korištenjem ovoga alata će se ubrzati kontrola, smanjiti mogućnosti pogreške te zaštititi financijski interesi Europske unije. Upotreba sustava ARACHNE će se proširiti i na IAKS intervencije kad se za to ispune preduvjeti.

Ne-IAKS

U programskom razdoblju 2023.-2027., na temelju iskustva u provedbi mjera u proteklom razdoblju, kao i naučenih lekcija vezano uz provedbu kontrola usklađenosti korisnika s uvjetima prihvatljivosti te provjera prihvatljivosti projekata, unaprijedit će se sustav upravljanja i kontrola što će doprinijeti pojednostavljenju te posebno smanjenju administrativnog opterećenja korisnika i Agencije za plaćanja na način kako slijedi:

1. Administracija bez papira (paperless)

Planira se razvoj aplikativnog rješenja pomoću kojeg će korisnicima u potpunosti biti omogućeno elektronsko popunjavanje i podnošenje zahtjeva za potporu. Time će se ubrzati postupak obrade te učiniti postupak odobravanja učinkovitijim. Pored navedenoga, cilj ovog pojednostavljenja je podizanje ekološke osviještenosti i smanjenju zagađenja te je u planu u svim postupcima administracije prijeći na "paperless" prakse.

Do sada su Lokalne akcijske grupe (LAG) u sklopu podmjere 19.2. prvi dio zahtjeva za potporu zaprimali i administrirali u „hard copy“ obliku, te potom skenirali dokumentaciju proizašlu iz administrativne obrade i učitali ju u drugi dio zahtjeva za potporu putem informacijskog sustava za podnošenje zahtjeva Agenciji za plaćanja. Ovaj postupak se u budućem programskom razdoblju namjerava unaprijediti i poboljšati omogućavanjem elektronskog podnošenja zahtjeva za potporu. U planu je razvoj aplikativnog rješenja pomoću kojeg će korisnicima u potpunosti biti omogućeno elektronsko popunjavanje i podnošenje zahtjeva za potporu, a LAG-ovima administriranje prvog dijela zahtjeva za potporu u

informacijskom sustavu. Time će se ubrzati postupak obrade te učiniti postupak odobravanja transparentnijim.

2. Prijava na potporu bez papirnate dokumentacije isključivo putem elektroničkog zahtjeva

U novom programskom razdoblju korisnicima se planira omogućiti prijava u informacijski sustav za podnošenje zahtjeva putem Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava (NIAS). Na taj način korisnici će moći, koristeći odgovarajuće vjerodajnice, elektronski ispuniti zahtjev, digitalno ga potpisati i podnijeti. Dosadašnja praksa ispisa Potvrde o podnošenju zahtjeva i potpisivanja iste (nakon elektronski ispunjenog zahtjeva) te dostave poštom ili osobno Agenciji za plaćanja bila bi u potpunosti napuštena. U istom informacijskom sustavu planira se korisnicima omogućiti digitalno potpisivanje prigovora na zaprimljene akte izdane od strane Agencije za plaćanja, kao i digitalno potpisivanje ugovora što znači da korisnici više neće morati osobno dolaziti potpisivati ugovore ili ih potpisane vraćati poštom Agenciji za plaćanja te će moći podnijeti zahtjev za potporu bez papirnate dokumentacije.

3. Kontrola svih uvjeta prihvatljivosti u dostupnim bazama podataka (read-only pristup)

Kako bi se postiglo unapređenje sustava, kao i pojednostavljenja za korisnike, provjere uvjeta prihvatljivosti korisnika provodit će se uvidom u baze podataka te različite registre i upisnike koji su u nadležnosti javnih tijela, kao i baza podataka unutar same Agencije za plaćanja.

Vežano uz planirano, treba istaći da je Hrvatska stekla iskustva prilikom provedbe mjere 21 (COVID mjera). Pri kontroli zahtjeva u okviru ove mjere Agencija za plaćanja je sve uvjete prihvatljivosti provjeravala uvidom u dostupne baze podataka javnih tijela čime je smanjila opterećenje korisnika, ubrzala provedbu kontrola te smanjila mogućnost pogrešaka i nepravilnosti. U slijedećem programskom razdoblju planira se osiguravanje „read-only pristupa“ svim bazama podataka javnih tijela gdje je to moguće.

4. Povezivanje i brža i bolja razmjena podataka među svima institucijama koje sudjeluju u procesu dodjele sredstava

Pored „read-only pristupa“ planira se i nadogradnja informacijskog sustava za podnošenje zahtjeva, kao i informacijskog sustava za administrativnu kontrolu na način da se ažurirani podaci iz baza podataka drugih javnih tijela i ustanova automatizmom povlače u obrasce zahtjeva i u sustav za administrativnu kontrolu.

Ovakvim pristupom će se rasteretiti poljoprivrednici, odnosno korisnici potpora jer neće trebati dostavljati dokumentaciju koju im za potrebe podnošenja zahtjeva za potporu izdaju tijela javne uprave. Pored navedenog rasterećenja za korisnike, ubrzat će se kontrole koje provodi Agencija za plaćanja i postupak obrade zahtjeva korisnika. Uz navedeno, ovakav pristup rezultirat će smanjenjem pogrešaka i nepravilnosti (npr. smanjenje mogućnosti krivotvorenja dokumentacije).

Na tom tragu je i značajno pojednostavljenje procesa u provedbi mjere 17, odnosno intervencije koje se odnose na premije osiguranja gdje će se obrada zahtjeva provoditi temeljem razmjene podataka putem web servisa s osiguravajućim društvima. Inicijativa za navedeno pojednostavljenje već je pokrenuta, a njena implementacija se planira do 2023. godine.

5. Smanjenje uvjeta prihvatljivosti, selektivniji kriteriji odabira, socijalna uključenost

Na temelju znanja stečenih tijekom provedbe pojedinih tipova operacija Programa ruralnog razvoja

Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. razmotrit će se određena poboljšanja i pojednostavljenja provedbe intervencija u okviru Strateškog plana ZPP-a u razdoblju 2023.-2027., a posebno u pogledu kriterija odabira, uvjeta prihvatljivosti korisnika i uvjeta prihvatljivosti projekata kako se navodi u nastavku:

a. Kriteriji odabira (socijalna uključenost)

Kriteriji odabira za intervencije koje se odnose na ulaganja trebaju biti usmjereni tako da jasno i konkretno adresiraju uočene probleme i slabosti koji su povezani sa stanjem u gospodarstvu i društvene uključenosti te da u isto vrijeme favoriziraju korisnike koji veći naglasak stavljaju na održivost operacija i sami su ekonomski održivi, povećanje dodane vrijednosti i stvaranje novih radnih mjesta, a njihovi projekti imaju izravan pozitivan utjecaj na poboljšanje konkurentnosti s tim da se ulaganja provode u područjima s većom stopom nezaposlenosti i slabijim indeksom razvijenosti.

Sukladno zahtjevima novog reformiranog ZPP-a i preporukama EK državama članicama, za pojedine intervencije će biti potrebno ili poželjno uvođenje “novih” kriterija odabira koji su vezani uz socijalnu uključenost i rodnu ravnopravnost, što u praksi znači dodatno bodovanje projekata u kojima su korisnici potpore i nositelji ulaganja žene ili mladi. Uvođenje novih kriterija ne bi trebalo uzrokovati odstupanja od načela pojednostavljenja kriterija.

b. Uvjeti prihvatljivosti

Uvjeti prihvatljivosti korisnika potrebno je propisati na način da se većim dijelom mogu provjeravati uvidom u javne registre, odnosno putem dostupnih baza podataka. Treba imati na umu da veći broj uvjeta prihvatljivosti i brojniji i složeniji kriteriji odabira usporavaju proces obrade prijave i produljuje se vrijeme od prijave do dodjele potpore korisniku. Kako bi se smanjilo opterećenje korisnika, ali i pojednostavile kontrole koje provodi Agencija za plaćanja, u novom programskom razdoblju će se uložiti napor kako bi se uvjeti prihvatljivosti većim dijelom ograničilo na podatke koji se nalaze u registrima javnih tijela i kojima Agencija za plaćanja može tražiti pristup za potrebe administrativnih kontrola.

Na temelju naučenih lekcija iz programskog razdoblja 2014.-2020., u budućem programskom razdoblju razmotrit će se prilagodba uvjeta prihvatljivosti za mlade poljoprivrednike koji se bave ili žele baviti poljoprivrednom djelatnošću. Konkretno, kada se radi o potpori za mlade poljoprivrednike, preispitat će se kriteriji i uvjeti prihvatljivosti i napraviti će se prilagodbe kako bi se mladim poljoprivrednicima olakšao pristup financiranju EU sredstvima, pristup zemljištu i drugim resursima neophodnima za bavljenje poljoprivrednom djelatnošću. Mladi poljoprivrednici i generacijska obnova su već duže vrijeme u fokusu predstavnika Europske unije kao pitanja koje zahtijevaju aktivnosti usmjerene na rješavanje ovog problema. Ova pitanja usko su vezana uz depopulaciju ruralnih područja kao jedan od utvrđenih glavnih nepoželjnih trendova na razini čitave EU, s tim da je u nekim državama članicama (u koje ulazi i Hrvatska) snažnije izražen nego u drugim. Zbog navedenoga, u procesu osmišljavanja intervencija za razdoblje 2023.-2027. naglasak će se staviti na one vrste intervencija kojima se potiče i usmjerava razvoj gospodarstva mladih poljoprivrednika, a razmotrit će se pojednostavljenja i prilagodba kriterija i uvjeta koji bi bili lakše ostvarivi za mlade poljoprivrednike i korisnike koji tek započinju bavljenje poljoprivrednom djelatnošću.

c. Smanjenje opsega poslovnog plana

U investicijskim mjerama se od korisnika traži strukturiran i razrađen poslovni plan iz kojeg treba biti vidljiv utjecaj potpore na ostvarenje ciljeva te na uspješnost nastavka poslovanja, odnosno ekonomsku održivost korisnika. Razmotrit će se mogućnost pojednostavljenja mjera ulaganja izbjegavanjem opsežnih poslovnih planova, posebno kada je riječ o malim investicijskim ulaganjima te stavljanjem fokusa na krajnje učinke/rezultate koji se mogu lako provjeravati u pogledu praćenja uspješnosti provedbe).

6. Korištenje pojednostavljenih opcija troškova

Daljnju mogućnost za pojednostavljenje i smanjenje administrativnog opterećenja pruža šira primjena opcije pojednostavljenih troškova. U programskom razdoblju 2014.-2020. metoda pojednostavljenih mogućnosti financiranja primjenjivala se za određene tipove operacija u okviru Mjere 1 Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja, Mjere 2 Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima, Mjere 6 Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja, Mjere 8 Ulaganja u razvoj šumskih područja, Mjere 9 Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija, Mjere 16 Suradnja i Mjere 19 Leader (tekući troškovi i animacija), Mjere 20- Tehnička pomoć... Stoga je razvidno kako Hrvatska ima značajna iskustva u provedbi mjera i operacija metodom pojednostavljenih mogućnosti financiranja pa će prilikom osmišljavanja intervencija za programsko razdoblje 2023.-2027. razmotriti u kojim operacijama bi metoda pojednostavljenih mogućnosti financiranja bila primjenjiva i doprinijela smanjenju administrativnog opterećenja Agencije za plaćanja i korisnika..

Tijekom provedbe Programa ruralnog razvoja RH 2014.-2020. (Prijelazno razdoblje 2021.-2022.) primijenjeno je daljnje pojednostavljenje i smanjenje administrativnog opterećenja za Mjeru 1 Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja, Mjeru 2 Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima i Mjeru 19 Leader (tekući troškovi i animacija). Postavljena je fiksna stopa do 40 % (umjesto 15% kako je bilo prvotno) prihvatljivih izravnih troškova osoblja za pokrivanje preostalih prihvatljivih troškova operacije. Od države članice se ne zahtijeva da provede izračun radi utvrđivanja primjenjive stope što je omogućeno odredbama članka 272. Omnibus uredbe 2018/1046 odnosno člankom 68.b Izmjene Uredbe (EU)1303/2013.

Ovime je postignuto značajnije smanjenje administrativnog opterećenja tako da se ovakvo pojednostavljenje planira primijeniti i u programskom razdoblju 2023.-2027. kod osmišljavanja intervencija za prijenos znanja kao i kod intervencije vezane uz tekuće troškove i animaciju LAG-ova.

7. Informiranje poljoprivrednika

Ministarstvo poljoprivrede i Agencija za plaćanja pripremit će vodiče za korisnike i učiniti sve potrebne informacije javno dostupnima kako bi se osigurala transparentnost provedbe te podigla svijest korisnika u pogledu novih zahtjeva ZPP-a.

3.10 Conditionality

3.10.1 Main issue: Climate change (mitigation of and adaptation to)

3.10.1.1 GAEC 1: Maintenance of permanent grassland based on a ratio of permanent grassland in relation to agricultural area

3.10.1.1.1 Summary of the farm obligation (e.g. prior authorisation system and reconversion obligation)

Kako bi se osiguralo očuvanje površina trajnih travnjaka na nacionalnoj razini, godišnji omjer površine trajnih travnjaka i ukupne poljoprivredne površine na nacionalnoj razini ne smije se smanjiti za više od 5 % u odnosu na omjer istih površina u 2018. godini.

Ako se na razini svake pojedine godine utvrdi smanjenje omjera za više od 5 % u odnosu na 2018. godinu, Ministarstvo će propisati mjere za dostizanje potrebnog omjera, a Agencija za plaćanja će do 31. prosinca tekuće godine obavijestiti korisnike o pravilima sprječavanja novih prenamjena trajnih travnjaka i obnavljanja prenamijenjenih travnjaka

3.10.1.1.2 Territorial scope (national, regional, farm-level, group-of-holdings)

national

3.10.1.1.3 Value of the reference ratio (including calculation method)

Ratio **15.24**

Explanation

$$\text{Annual ratio} = \frac{\text{PG declared in year n} - \text{PG declared by SFS in year n} - \text{PG d farms in year n}}{\text{Total agricultural area declared in year n} - \text{Agricultural area in year n} - \text{Agricultural areas declared in organic farms in ye}}$$

3.10.1.1.4.Type of farmers concerned (all farmers that have permanent grasslands)

Svi poljoprivednici koji na svojim povšinama imaju trajne travnjake.

3.10.1.1.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

Trajni travnjaci su tla bogata ugljikom I organskom tvari. Istovremeno, njihovo očuvanje utjeće na održanje bioraznolikosti.

Trajni travnjaci smatraju se ponorom ugljika istoga njihovo održavanje I sprečavanje prenamjena značajno doprinosi ciljevima smanjenja emisija stakleničkih plinova kako je planirano u okviru Zelenog plana EU.

3.10.1.2 GAEC 2: Protection of wetland and peatland

3.10.1.2.1 Summary of the on-farm practice

Za ovaj GAEC RH traži odgodu primjene do 2025. godine kako je omogućeno fusnotom 67 Dodatka III. Prijedloga uredbe o Strateškim planovima.

3.10.1.2.2 Year of application of the GAEC

Please select year: **2025**

Justification

Za ovaj GAEC RH traži odgodu primjene do 2025. godine kako je omogućeno fusnotom 67 Dodatka III. Prijedloga uredbe o Strateškim planovima.

Razlog odgode je što RH trenutno ne raspolaže službenim dokumentom koji bi adekvatno pokrio područja na koja se odnosi ovaj GAEC, u kontekstu njegovog glavnog cilja, a to je zaštita tla bogatog ugljikom. Tako je navedeno i u NIR 2021. za RH (da za ponore u močvarama nema podataka).

Po završetku projekta LIFE CROLIS – Hrvatski zemljišni informacijski sustav (LIFE19 GIC/HR/001270) u 2024. godini RH će imati puno detaljnije podatke.

3.10.1.2.3 Territorial scope and area designated

Područja na koja se odnosi ovaj GAEC odredit će se po završetku projekta LIFE CROLIS - Hrvatski zemljišni informacijski sustav (LIFE19 GIC/HR/001270) u 2024. godini.

3.10.1.2.4 Type of farmers concerned

Odredit će se naknadno

3.10.1.2.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

3.10.1.3 GAEC 3: Ban on burning arable stubble, except for plant health reasons

3.10.1.3.1 Summary of the on-farm practice

Žetveni ostaci s poljoprivrednih površina ne smiju se spaljivati.

Žetvenim ostacima ne smatraju se ostaci nastali orezivanjem trajnih nasada.

Spaljivanje žetvenih ostataka dopušteno je samo u cilju sprečavanja širenja ili suzbijanja organizama štetnih za bilje o čemu postoji službena naređena mjera

3.10.1.3.2 Territorial scope

Ovaj GAEC obvezan je za sve poljoprivredne proizvođače sa oraničnim površinama na cijelokupnom području Republike Hrvatske.

3.10.1.3.3 Type of farmers concerned

Svi poljoprivrednu proizvođači s oraničnim površinama obveznici su ovog GAEC pravila.

3.10.1.3.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

Cilj ovog pravila je očuvanje organske tvari u tlu. Zadržavanje žetvenih ostataka na poljoprivrednim površinama pomaže povećanju organske tvari u tlu I sprečava izravno oslobađanje CO₂ iz tla čime ovo poštivanje ovog pravila ima izravan pozitivan učinak na smanjenje klimatskih promjena. Zabranom spaljivanja žetvenih ostataka smanjuje se emisija sitnih čestica u zrak te se I na taj način smanjuje onečišćenje zraka.

Istovremeno, žetveni ostaci povećavaju razinu organske tvari u tlu I smanjuju mogućnost erozije tla vjetrom.

3.10.2 Main issue: Water

3.10.2.1 GAEC 4: Establishment of buffer strips along water courses

3.10.2.1.1 Summary of the on-farm practice

Zaštitna zona duž vodotoka je granični pojas širine 3 m od ruba obrađene poljoprivredne površine do vanjskog ruba korita vodotoka sa slivnom površinom većom od 10 km² i jezera površine veće od 0.5 km²

Na zaštitnim zonama oko vodotokova nije dozvoljena primjena gnojiva i kemijskih sredstava za zaštitu bilja.

3.10.2.1.2 Minimal width of buffer strips (in m)

3

3.10.2.1.3 Territorial scope, including water courses definition

Ovo pravilo odnosi se na sve vodotoke sa slivnom površinom većom od 10 km² ili stajaće vode.

3.10.2.1.4 Type of farmers concerned

Svi poljoprivredni proizvođači sa poljoprivrednim površinama uz vodotoke sa slivnom površinom većom od 10 km².

3.10.2.1.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

Ovo pravilo izravno utječe na očuvanje i poboljšanje kakvoće voda. Zaštitna zona oko vodotoka na kojoj nije dopuštena primjena gnojiva i kemijskih sredstava za zaštitu bilja smanjuje mogućnost nekontroliranog otjecanja tih tvari u vodna tijela te njihovo onečišćenje.

Smanjuje se mogućnost eutrofikacije i povećanog sadržaja dušika u vodama.

Zaštitne zone oko vodotoka pozitivno utječu na bioraznolikost biljnog i životinjskog svijeta, a istovremeno smanjuju i rizik od erozije.

3.10.3 Main issue: soil(Protection and quality)

3.10.3.1 GAEC 5: Tillage management, reducing the risk of soil degradation and erosion, including consideration of the slope gradient

3.10.3.1.1 Summary of the on-farm practice

Na poljoprivrednim površinama s nagibom od 15 % ili više, osnovna obrada tla se mora provoditi samo okomito na pad terena.

Postojeći trajni nasadi na poljoprivrednim površinama s nagibom od 15 % ili više, u kojima je smjer redova paralelno s nagibom terena moraju imati međuredni prostor prekriven biljnim pokrovom.

3.10.3.1.2 Territorial scope (including erosion risks areas and the slope gradient)

Sve poljoprivredne površine na teritoriju Republike Hrvatske s nagibom od 15 % ili više.

3.10.3.1.3 Type of farmers concerned

Svi poljoprivredni proizvođači s poljoprivrednim površinama nagiba 15 % ili više.

3.10.3.1.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

Glavni cilj ovog pravila je zaštita tla od erozije na površinama koje su radi nagiba posebno izložene eroziji.

Osim što sprečava gubitak i smanjenje kvalitete tla, ovo pravilo pozitivno utječe na očuvanje organske tvari u tlu.

3.10.3.2 GAEC 6: Minimum soil cover to avoid bare soils in period(s) that are most sensitive

3.10.3.2.1 Summary of the on-farm practice (including the period concerned)

Tijekom vegetacijskog razdoblja sve oranične poljoprivredne površine moraju biti pokrivene poljoprivrednim kulturama ili žetvenim ostacima (nadzemni dio biljke s korijenom), ili ciljano prekrivene biljnim ostacima (malč) koji umanjuju eroziju tla, osim u slučaju obavljene pripreme za sljedeću sjetvu i prije nicanja.

Od 15. studenoga do 15. veljače, u cilju prikupljanja vlage, sprečavanja erozije i očuvanja zalihe ugljika u tlu, poljoprivredne površine moraju biti pokrivene glavnim usjevom ili zelenim pokrovom ili se mora

primjenjivati jedna od sljedećih mjera:

- ostavljanje strništa na poljoprivrednim površinama;
- prekrivanje poljoprivrednih površina žetvenim ostacima (malč);
- obrada tla za sjetvu, pri čemu najmanje 25 % poljoprivrednih površina poljoprivrednog gospodarstva s nagibom većim od 9 % mora biti pokriveno glavnim usjevom ili zelenim pokrovom ili žetvenim ostacima (malč) ili ostavljanjem strništa na poljoprivrednim površinama.

3.10.3.2.2 Territorial scope

Ovo pravilo provodi se na svim oraničnim poljoprivrednim površinama u Republici Hrvatskoj.

3.10.3.2.3 Type of farmers concerned

Ovo pravilo obveza je svim poljoprivrednim proizvođačima s oraničnim površinama.

3.10.3.2.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

Ovaj GAEC obvezuje poljoprivredne proizvođače na zaštitu oraničnih površina od gubitka proizvodnog potencijala.

Prije svega, ovo pravilo štiti poljoprivrednu tlo od erozije, održava razinu organske tvari u tlu, poboljšava strukturu tla, štiti mikroorganizme tla i sprečava ispuštanje CO₂ iz tla.

Ovaj GAEC ima pozitivan učinak na očuvanje dobrog stanja tla pogodnog za obavljanje poljoprivredne djelatnosti i izbjegli negativni učinci poljoprivrednih praksi na okoliš.

3.10.3.3 GAEC 7: Crop rotation in arable land except for crops grown under water

3.10.3.3.1 Summary of the on-farm practice for crop rotation

Na poljoprivrednom gospodarstvu ukupne veličine oraničnih površina 10 ha i više, obveznik je na razini parcele dužan uspostaviti izmjenu kultura najmanje jednom godišnje uključujući sekundarne usjeve kojima se primjereno gospodari.

Obveza uspostave plodoreda ne odnosi se na poljoprivredne parcele na kojima se uzgajaju trajni nasadi, trave i druge travolike krmne kulture i na površine pod ugarom.

Poljoprivredna gospodarstva na kojima se više od 75 % oraničnih površina koristi za proizvodnju trava ili drugih travolikih krmnih kultura, proizvodnju leguminoza ili je zemljište ostavljeno na ugaru, ili u kombinaciji prethodno navedenog, nisu dužna uspostaviti plodored.

Poljoprivredna gospodarstva na kojima više od 75 % raspoloživih poljoprivrednih površina zauzimaju trajni travnjaci ili se koristi za proizvodnju trava ili drugih travolikih krmnih kultura, ili u kombinaciji prethodno navedenog, nisu dužna uspostaviti plodored.

Smatra se da su poljoprivredni proizvođači certificirani u skladu s Uredbom (EU) 2018/848 usklađeni s ovim pravilom.

3.10.3.3.2 Summary of the farm practice for crop diversification

-

3.10.3.3.3 Territorial scope

Plodored je obvezno pravilo za sva poljoprivrednu gospodarstva veličine oraničnih površina 10 ha ili više na teritoriju Republike Hrvatske.

3.10.3.3.4 Type of farmers concerned

All farmers who have at their disposal arable land (no exemption)

Exemptions that apply

With a size of arable land up to 10 hectares (footnote 5 of annex III, point (1)(c))

Where more than 75% of the eligible agricultural area is permanent grassland (footnote of Annex III, point(1)(b))

Where more than 75% of arable land is used for the production of grasses or other herbaceous forage, is used for land laying fallow, cultivation of leguminous crops, or is subject to a combination of those uses (footnote of Annex III, point(1)(a))

3.10.3.3.5 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard (notably if MS has chosen crop diversification)

Plodored je osnova agrotehnike kojom se čuva proizvodni potencijal tla.

Prvenstveno, plodored održava fizikalnu strukturu tla, kemijska svojstva tla, održava organsku tvar u tlu, pomaže očuvanju mikroorganizama tla, smanjuje potrebu za sredstvima za zaštitu bilja i korištenje gnojiva.

Istovremeno, plodored pozitivno utječe na smanjenje erozije tla, smanjenje onečišćenja okoliša, smanjenje emisije CO₂, očuvanje bioraznolikosti te jačanje zdravlja kultura i povećanje prinosa.

3.10.4 Main issue: Biodiversity and landscape (protection and quality)

3.10.4.1 GAEC 8: Minimum share of arable land devoted to non-productive areas and features, and on all agricultural area, retention of landscape features and ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season

3.10.4.1.1 Summary of the in-farm practice

Standard of minimum share:

At least 4% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow.

Share (%) of arable land devoted to non-productive areas and features : **4.0%**

At least 3% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow when the farmer commits to at least 7% of arable land devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow, under an enhanced eco-scheme in accordance with Article 31(5a).

At least 7% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow, and catch crops and nitrogen fixing crops, cultivated without the use of plant protection products, of which 3% shall be non-productive areas and features, including land lying fallow. Member States should use the weighting factor of 0,3 for catch crops.

Share (%) of arable land devoted to non-productive areas and features and to catch crops or N-fixing crops : **7.0%**

List of features (Indicative list of features and non-productive areas eligible for calculating the minimum share)

Cairns

cultural features

Ditches

Jarak -potok ili kanal za navodnjavanje ili odvodnju, maksimalne širine 2 metra. Grafički je prikazan u ARKOD-u kao linija.

Fields margins, patches or parcelsbuffer strips

Rubni pojasevi duž vodotoka - travnati pojasevi najmanje širine 3 metra koji se nalaze na granici obradivog zemljišta udaljenog do 10 metara od ruba korita vodotoka.

Pojasevi prihvatljivih hektara uz rubove šuma - rubni pojasevi na granici obradivog zemljišta, duž rubova šume, na kojima se ne obavlja poljoprivredna proizvodnja. Šumom se smatra zemljište obraslo šumskim drvećem na površini većoj od 0,2 ha, a koja nije uža od 20 metara.

Hedgerows individual or group of treestrees rows

Šumarak - neprekinuto i homogeno područje pokriveno drvećem i grmljem, koje se ne koristi u poljoprivredne svrhe i čija je ukupna minimalna površina 100 m², dok maksimalna površina ne prelazi 2000 m². Grafički je prikazan u ARKOD-u kao poligon.

Pojedinačno stablo - stablo minimalnog promjera krošnje 4 m², najmanje visine 2 metra te se pod istim obavlja minimalna poljoprivredna proizvodnja. Grafički je prikazano u ARKOD-u kao točka.

Drvored - pravilan red koji sadrži minimalno 3 stabla u nizu, minimalnog promjera krošnji 4 m², a prostor između krošnji ne prelazi 5 metara te se pod istim obavlja minimalna poljoprivredna proizvodnja. Grafički je prikazan u ARKOD-u kao linija.

Živica - prirodna ograda sačinjena od višegodišnjeg raslinja, linearnog oblika, minimalne dužine 10 metara, maksimalne širine 2 metra. Grafički je prikazana u ARKOD-u kao linija.

Land Lying fallow

Zemljište na ugaru je obradivo poljoprivredno zemljište na kojem se u prethodnoj godini obavljala proizvodnja a u tekućoj godini se ne obavlja proizvodnja poljoprivredne kulture ali se mora provoditi aktivnost minimalnog održavanja.

Others

Small ponds

Lokva (jezerce) - vodom ispunjena prirodna depresija, minimalne površine 100 m², maksimalne površine do 1000 m². Grafički je prikazano u ARKOD-u kao poligon.

Small wetlands

Stonewalls

Suhozid - građevina od kamena, podignuta rukom, bez dodatnog vezivnog materijala, najmanje 0,5 metara širine, najviše 2 metra širine unutar parcele i 4 metara na granici parcele, te najmanje 0,2 metra visine i najviše 3 metra visine. Grafički je prikazana u ARKOD-u kao linija.

Streams

Terraces

List of features (for retention)

- Hedgerows individual or group of trees rows
- Small ponds
- Stonewalls
- Ditches

Ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season (mandatory)

Nije dozvoljeno orezivanje živica i šumaraka u razdoblju od 1. ožujka do 31. kolovoza.

Measures for avoiding invasive plant species

Na poljoprivrednim površinama ne smiju niti prisutni korovi pelinolisna ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia*, L.) i mračnjak (*Abutilon theophrasti* Med.), višegodišnji korovi niti drvenaste biljne vrste koje zarastaju poljoprivrednu površinu. Ove će se biljne vrste uklanjati mehaničkim postupcima ili primjenom herbicida.

3.10.4.1.2 Territorial scope (applicable for the “minimum share” standard)

Pravilo minimalnog udjela neproizvodnih površina obvezno je za sve poljoprivredne proizvođače s poljoprivrednim površinama u Republici Hrvatskoj uz izuzetak:

-Poljoprivrednu gospodarstva s veličinom oraničnih površina manjom od 10 ha

-poljoprivredna gospodarstva koja na više od 75 % oranične površine proizvode trave ili druge travolike krmne kulture, imaju zemlju pod ugarom, proizvodnju leguminoza ili kombinaciju prethodno navedenog

-poljoprivredna gospodarstva kojima više od 75 % raspoloživih poljoprivrednih površina zauzimaju trajni travnjaci ili se koristi za proizvodnju trava ili drugih travolikih krmnih kultura, ili kombinaciju prethodno navedenog.

3.10.4.1.3 Type of farmers concerned (applicable for the “minimum share” standard)

All farmers who have at their disposal arable land (no exemption)

Exemptions that apply

With a size of arable land up to 10 hectares (footnote 5 of annex III, point (1)(c))

Where more than 75% of the eligible agricultural area is permanent grassland (footnote 5 of annex III, point (1)(b))

Where more than 75% of arable land is used for the production of grasses or other herbaceous forage, is used for land laying fallow, cultivation of leguminous crops, or is subject to a combination of those uses (footnote of Annex III, point(1)(a))

3.10.4.1.4 Explanation of the contribution to the main objective of the practice/standard

Ovo pravilo doprinosi očuvanju bioraznolikosti, zaštiti staništa i divlje flore i faune.

Također, neproizvodna obilježja imaju pozitivan učinak na kakvoću tla, doprinose ciljevima ublažavanja

klimatskih primjena kroz vezanje ugljika, doprinose smanjenju erozije poljoprivrednog tla i doprinose zelenoj arhitekturi poljoprivrednih područja.

3.10.4.2 GAEC 9: Ban on converting or ploughing permanent grassland designated as environmentally-sensitive permanent grasslands in Natura 2000 sites

3.10.4.2.1 Summary of the on-farm practice

Nije dozvoljena prenamjena niti oranje okolišno osjetljivih trajnih travnjaka unutar Natura 2000 područja.

3.10.4.2.2 Territorial scope

Total indicative area of environmentally-sensitive permanent grasslands in Natura 2000 sites covered by the GAEC in ha: **52409.0**

3.10.4.2.3 Type of farmers concerned

Ovo pravilo odnosi se na sve poljoprivredne proizvođače s poljoprivrednim površinama okolišno osjetljivih travnjaka unutar Natura 2000 područja

3.10.4.2.4 Explanation of the contribution to achieve the main objective of the GAEC standard

Očuvanje okolišno osjetljivih trajnih travnjaka prvenstveno služi očuvanju bioraznolikosti, zaštiti staništa i divlje flore i faune.

Trajni travnjaci smatraju se ponorom ugljika istoga njihovo održavanje i sprečavanje prenamjena značajno doprinosi ciljevima smanjenja emisija stakleničkih plinova kako je planirano u okviru Zelenog plana EU.

3.10.5 Additional GAEC (if applicable)

-

4 Elements common to several interventions

4.1 Definition and minimum requirements

4.1.1 Agricultural activity

4.1.1.1 Definition of production

Proizvodnja obuhvaća i uzgoj kultura kratkih ophodnji.

4.1.1.2 Definition of maintenance of agricultural area

4.1.1.2.1 Arable Land

Minimalno održavanje obradivog zemljišta (oranice, ugar i privremeni travnjak) podrazumijeva provedbu agrotehničkih mjera kojima se sprječava širenje korova i omogućuje da obrada može započeti bez prethodne aktivnosti krčenja zemljišta.

Na obradivom zemljištu ostavljenom na ugaru mora se najkasnije do 15. srpnja provesti barem jedna od agrotehničkih mjera:

- sjetva usjeva koji će biti zaoran za zelenu gnojidbu ili sjetva mješavinom sjemena usjeva namijenjenih divljim pticama i medonosnog bilja kao izvor nektara
- zaoravanje usjeva za zelenu gnojidbu
- košnja, malčiranje ili bilo koji način obrade kojim će se u potpunosti spriječiti razvoj neželjene vegetacije.

Površina obradivog zemljišta evidentirana kao privremeni travnjak na kojem se nalazi trava, smjesa trava, travno-djetelinske ili djetelinsko-travne smjese, mora se minimalno jednom godišnje pokositi najkasnije do 15. srpnja.

4.1.1.2.2 Permanent crops

Površina trajnih nasada mora se minimalno održavati košnjom, malčiranjem ili bilo kojim načinom obrade kojim će se u potpunosti spriječiti razvoj neželjene vegetacije najkasnije do 15. srpnja.

4.1.1.2.3 Permanent grassland

Poljoprivredne površine pod trajnim travnjacima, evidentirane u ARKOD-u kao livade, pašnjaci ili krški pašnjaci, korisnik mora minimalno održavati košnjom ili malčiranjem, pri čemu prva košnja ili malčiranje treba biti obavljena do 15. srpnja.

U gorsko-planinskom području prva košnja ili malčiranje na trajnim travnjacima treba biti obavljena do 31. srpnja.

Iznimka od propisanog datuma prve košnje primjenjuje se na trajnim travnjacima na kojima se provode intervencije za zaštitu bioraznolikosti za koje su propisani rokovi zabrane košnje u određenom razdoblju (eko sheme: *Pašarenje na pašnjacima* i *Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti*, intervencija *Očuvanje bioraznolikosti i okolišna na trajnim travnjacima i oranicama: operacija Zaštita ptice kosca* i operacija *Zaštita leptira na poljoprivrednim staništima*)

Površine pašnjaka ili krških pašnjaka za koje je prema zastupljenosti neprihvatljivih površina utvrđen koeficijent prihvatljivost 0,8 i manje minimalno se održavaju napasivanjem stoke u vlastitom posjedu do 15. rujna.

4.1.2 Agricultural area

4.1.2.1 Elements of agroforestry systems when it is established and/or maintained on the agricultural area

4.1.2.1.1 Arable Land

Elementi agrošumarstva na obradivim površinama obuhvaćaju obilježja krajobraza: živice ili pojaseve drvenastih kultura, pojedinačna stabla, drvored, šumarak i smatraju se dijelom prihvatljive površine ako udovoljavaju pravilima uvjetovanosti iz GAEC 8.

4.1.2.1.2 Permanent crops

Nije primjenjivo

4.1.2.1.3 Permanent grassland

Elementi agrošumarstva na trajnim travnjacima obuhvaćaju obilježja krajobraza: živice ili pojasevi drvenastih kultura, pojedinačna stabla, drvored, šumarak. Kod izračuna prihvatljive površine pašnjaka i krških pašnjaka, obilježja krajobraza koji čine elemente agrošumarstva, osim šumaraka, smatraju se prihvatljivim elementima ako udovoljavaju pravilima uvjetovanosti iz GAEC 8 i na njih se primjenjuje sustav proporcionalnosti.

4.1.2.2 Arable land

4.1.2.2.1 Other comments relating to the definition of arable land

Obradivo zemljište jesu oranice s poljoprivrednom kulturom, zemljište na ugaru i privremeni travnjaci uključujući zemljište u stakleniku ili ispod fiksnog ili pomičnog pokrova.

Zemljište na ugaru je obradivo poljoprivredno zemljište na kojem se u prethodnoj godini obavljala proizvodnja a u tekućoj godini se ne obavlja proizvodnja poljoprivredne kulture ali se mora provoditi aktivnost minimalnog održavanja.

4.1.2.3 Permanent crops

4.1.2.3.1 Definition of nurseries

Rasadnici su površine mladih drvenastih biljaka koje rastu na otvorenom za kasnije presađivanje, a obuhvaćaju rasadnike loze i podanaka, rasadnike voćaka, rasadnike ukrasnog bilja, komercijalne rasadnike šumskog drveća, osim onih koji služe za vlastite potrebe poljoprivrednog gospodarstva i rastu unutar šume.

4.1.2.3.2 Definition of Short Rotation Coppice

Prihvatljive površine su i površine pod kulturama kratkih ophodnji, zasađene s vrstama drveća oznake KN 0602 90 41, koja se sastoje od drvenastih, trajnih usjeva, podanaka ili panjeva koji su ostali u zemlji nakon žetve, s novim mladima koje se pojavljuju u sljedećoj sezoni i s maksimalnim ciklusom žetve od 8 godina. To su: crna joha (*Alnus glutinosa* L. Gaertn), siva joha (*Alnus incana* L. Moench), obična breza (*Betula pendula* Roth), obični grab (*Carpinus betulus* L.), topola (*Populus alba*) i vrba (*Salix alba* L., *Salix alba* x *Salix fragilis*). Prihvatljive površine kultura kratkih ophodnji jesu one za koje je u postupku stručnog nadzora uzgoja drvenastih kultura kratkih ophodnji potvrđeno udovoljavanje zahtjevima propisanim Zakonom o drvenastim kulturama kratkih ophodnji i propisima donesenim na temelju njega.

4.1.2.3.3 Other comments relating to the definition of permanent crops

4.1.2.4 Permanent grassland

4.1.2.4.1 Definition of grasses and other herbaceous forage

Trave ili ostala travolika paša jesu sve travolike biljke koje se obično nalaze na prirodnim pašnjacima ili su obično sastavni dio mješavine sjemena za pašnjake ili livade, bez obzira na to koriste li se za ispašu životinja.

4.1.2.4.2 Decision to use 'ploughing' criterion in relation to permanent grassland classification

: **Yes**

4.1.2.4.3 Decision to use 'tilling' criterion in relation to permanent grassland classification

: **No**

4.1.2.4.4 Decision to use 'reseeding with different types of grasses' criterion in relation to permanent grassland classification and its description in case of affirmative reply

: **Yes**

Kriterij zaoravanja primjenjuje se na površinama obradivog zemljišta zasijanog travom, smjesom trava, travno-djetelinske smjese ili djetelinsko-travne smjese koje su definirane kao privremeni travnjak. Privremeni travnjak se u razdoblju do pet godina od uspostave mora ponovno preorati i zasijati travom ili travolikom pašom. Površina privremenog travnjaka postaje trajni travnjak nakon isteka pet godina od njegove uspostave ukoliko nije ponovno preoran i zasijan travom, smjesom trava, travno-djetelinske smjese ili djetelinsko-travne smjese.

4.1.2.4.5 Decision regarding the inclusion of other species such as trees and/or shrubs which produce animal feed, provided that grasses and other herbaceous forage remain predominant

: **No**

4.1.2.4.6 Decision regarding the inclusion of other species, such as shrubs and/or trees, which could be grazed and/or which produce animal feed, where grasses and other herbaceous forage are traditionally not predominant or are absent in grazing areas

Decision(s) regarding the inclusion of grazable trees and/or shrubs : **No**

a) In case of affirmative, applicable to all MS/region? : **No**

b) in case of negative reply to question a), applicable only to land which forms part of established local practices? : **No**

4.1.2.4.7 Other comments relating to the definition of permanent grassland

4.1.2.5 Other comments relating to the definition of agricultural area in general

4.1.3.1 Criteria how to establish the predominance of agricultural activity in case the land is also used for non-agricultural activities

Prihvatljiva poljoprivredna površina obuhvaća i površinu koja se privremeno koristi i za nepoljoprivredne aktivnosti, ako poljoprivredne aktivnosti i dalje prevladavaju. Nepoljoprivredne aktivnosti su sajam, manifestacije, izložbe, iznajmljivanje površine za parkiranje, kampiranje i slične aktivnosti, a dozvoljene su na prihvatljivoj poljoprivrednoj površini u trajanju do najviše 30 dana u kalendarskoj godini.

4.1.3.2 Criteria to ensure that the land is at the disposal of the farmer

Poljoprivredno zemljište je na raspolaganju poljoprivredniku ako je upisano u ARKOD na temelju izjave poljoprivrednika o korištenju poljoprivrednog zemljišta uz dokaze o vlasništvu ili posjedu zemljišta te pomoću podataka iz Upisnika poljoprivrednika i Upisnika obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava te fotointerpretacije površine poljoprivrednog zemljišta na DOF-u.

4.1.3.3 Period during which an area has to comply with the definition of 'eligible hectare'

Prihvatljiva površina se smatra prihvatljivim hektarom ako odgovara definiciji prihvatljivog hektara tijekom cijele proizvodne godine koja započinje 15. kolovoza prethodne godine i završava 1. listopada tekuće godine, osim u slučaju više sile ili izvanrednih okolnosti.

4.1.3.4 Decision to include areas used for agricultural activity only every second year

: **No**

4.1.3.5 Decision regarding the inclusion of other landscape features (those not protected under GAEC), provided that they are not predominant and do not significantly hamper the performance of an agricultural activity due to the area they occupy

: **No**

4.1.3.6 Decision as regards permanent grassland with scattered ineligible features, to apply fixed reduction coefficients to determine the area considered eligible

: **Yes**

Na trajnim travnjacima evidentiranim u ARKOD kao pašnjaci i krški pašnjaci prihvatljiva površina određuje se umnoškom ukupne površine ARKOD parcele i koeficijenta prihvatljivosti s obzirom na zastupljenost neprihvatljivih površina. Obilježja krajobraza, osim šumaraka i lokvi, smatraju se prihvatljivim površinama na pašnjacima i krškim pašnjacima i na njima se primjenjuje sustav proporcionalnosti.

Razredi prihvatljivosti krških pašnjaka s obzirom na zastupljenost neprihvatljivih površina i pripadajući koeficijenti za pašnjake i krške pašnjake:

Rb	Razredi prihvatljivosti pašnjaka s obzirom na zastupljenost neprihvatljivih površina	Koeficijent prihvatljivosti
1.	0 – 10 %	1
2.	>10 – 30 %	0,8
3.	>30 – 50 %	0,6
4.	>50 – 100 %	0

Rb	Razredi prihvatljivosti krških pašnjaka s obzirom na zastupljenost neprihvatljivih površina	Koeficijent prihvatljivosti
1.	0 – 10 %	1
2.	>10 – 30 %	0,8
3.	>30 – 50 %	0,6
4.	>50 – 75 %	0,4
5.	>75 – 100 %	0

4.1.3.7 Decision to maintain the eligibility of previously eligible areas when they no longer meet the definition of ‘eligible hectare’ pursuant to paragraphs a) and b) of Article 4(4) of the SPR regulation as a result of using national schemes the conditions of which comply with the interventions covered by integrated system referred to in Art 63(2) of Regulation (EU) HzR allowing for the production of non-annex 1 products by way of paludiculture and which contribute to envi-clima related objectives of the SPR regulation

: **No**

4.1.4 Active farmer

4.1.4.1 Criteria to identify those who have minimum level of agricultural activity

Aktivni poljoprivrednik je:

- fizička osoba upisana u Upisnika obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava,
- fizička i pravna osoba upisana u Upisnik poljoprivrednika.

4.1.4.2 Decision to use a negative list of non-agricultural activities as a complementary tool

: **Yes**

Aktivnim poljoprivrednikom ne smatraju se fizičke ili pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika ili Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava koje su ujedno registrirane u odgovarajućim registrima kao zračna luka, željezničko poduzeće, vodoopskrbno poduzeće, agencija za nekretnine, stalna sportska i rekreativna igrališta, osim u slučaju ako mogu dokazati:

- a) da godišnji iznos izravnih plaćanja koji su primili u prethodnoj fiskalnoj godini iznosi minimalno 5 % ukupnih primitaka koje su primili od nepoljoprivrednih djelatnosti
- b) da najmanje 1/3 prihoda poljoprivrednika dolazi od poljoprivredne djelatnosti ili
- c) da im je poljoprivreda upisana kao glavna djelatnost u nadležnom registru.

4.1.4.3 Decision to set an amount of direct payments not higher than EUR 5 000 under which farmers shall in any event be considered as ‘active farmers’

: **Yes**

Aktivnim poljoprivrednikom smatraju se svi poljoprivrednici koji su u prethodnoj godini primili izravna plaćanja u iznosu manjem od 5.000 eura. Prag od 5.000 eura koristi se kako se iz dodjele izravnih plaćanja ne bi isključili poljoprivrednici kojima poljoprivreda nije jedini izvor prihoda ali doprinose vitalnosti, očuvanju i održavanju ruralnog prostora.

4.1.5 Young farmer

4.1.5.1 Maximum age limit

Maximum age limit: **40**

4.1.5.2 Conditions for being ‘head of the holding’

Mladi poljoprivrednik je fizička osoba starija od 18 godina koja je po prvi put postavljena kao nositelj poljoprivrednog gospodarstva, ali ne dulje od 5 godina u godini podnošenja zahtjeva za potporu te koja samostalno upravlja poljoprivrednim gospodarstvom i odgovorna je za obavljanje poljoprivrednih aktivnosti na gospodarstvu na poljoprivrednim resursima u posjedu (zemljište, stoku) koji su upisani u nadležne registre. Mladi poljoprivrednik, odgovorna osoba u trgovačkom društvu, mora biti vlasnik najmanje 50% temeljnog kapitala društva.

4.1.5.3 Appropriate training and/or skills required

Mladi poljoprivrednik, nositelj poljoprivrednog gospodarstva, posjeduje odgovarajuća stručna znanja i vještine o poljoprivredi što dokazuje:

- svjedodžbom srednje stručne spreme o završenom obrazovanju poljoprivrednog, prehrambeno tehnološkog ili veterinarskog smjera ili
- potvrdom o završenom diplomskom ili preddiplomskom studiju agronomskog, prehrambeno tehnološkog ili veterinarskog smjera ili
- radnim iskustvom u području poljoprivrede, prehrambene tehnologije ili veterine u trajanju od najmanje dvije godine te potvrdom o završenom priznatom strukovnom tečaju iz područja poljoprivrede, prehrambene tehnologije ili veterine potvrđenom od strane nadležnog tijela.

4.1.6.1 Conditions for being 'head of the holding' for the first time

Novi poljoprivrednik je fizička osoba koja je prvi puta postala nositelj/odgovorna osoba poljoprivrednog gospodarstva, u dobi koja ne odgovara definiciji mladog poljoprivrednika, samostalno upravlja poljoprivrednim gospodarstvom i odgovorna je za obavljanje poljoprivrednih aktivnosti na gospodarstvu na poljoprivrednim resursima u posjedu (zemljište, stoku) koji su upisani u nadležne registre.

Novi poljoprivrednik, odgovorna osoba u trgovačkom društvu, mora biti vlasnik najmanje 50% temeljnog kapitala društva.

4.1.6.2 Appropriate training and skills required

Novi poljoprivrednik, nositelj poljoprivrednog gospodarstva, posjeduje odgovarajuća stručna znanja i vještine o poljoprivredi što dokazuje:

- svjedodžbom srednje stručne spreme o završenom obrazovanju poljoprivrednog, prehrambeno tehnološkog ili veterinarskog smjera ili
- potvrdom o završenom diplomskom ili preddiplomskom studiju agronomskog, prehrambeno tehnološkog ili veterinarskog smjera ili
- radnim iskustvom u području poljoprivrede, prehrambene tehnologije ili veterine u trajanju od najmanje dvije godine te potvrdom o završenom priznatom strukovnom tečaju iz područja poljoprivrede, prehrambene tehnologije ili veterine potvrđenom od strane nadležnog tijela.

4.1.7 Minimum requirements for receiving direct payments

4.1.7.1 Threshold

Threshold in ha: **1.0**

Threshold in EUR: **100.0**

4.1.7.2 Explanation

Za ostvarivanje izravnih plaćanja minimalna prihvatljiva poljoprivredna površina iznosi 1 hektar. U slučaju proizvodno vezanih izravnih plaćanja minimalni iznos potpore iznosi 100 eura.

4.1.8 Other definitions used in the CAP Plan

Title	Description
-------	-------------

4.2 Element related to Direct Payments

4.2.1 Description of the establishment of the payment entitlements, if applicable, and functioning of the reserve

4.2.1.1 Entitlements

Do you keep using entitlements at least for the first year of application of the [CAP Plan regulation]? : **No**

Yes

If yes, do you plan to stop using entitlements during the period? : **No**

4.2.1.2 Territorialisation

Do you apply the territorialisation of the BIS?(art 22(2)) : **No**

Do you differentiate the system of entitlements according to the group of territories? : **No**

Definition of the group of territories	Do you use entitlements in that group of territories?	Do you plan to stop using entitlements during the new programming period post-2020 (Art. 19(2))?	If yes, what is the first year without entitlements (Art. 23(2))?	Explanation
--	---	--	---	-------------

4.2.1.3 System of internal convergence

Do you differentiate the method of internal convergence according to the group of territories? : **No**

Do you implement 'flat rate' from the first year : **No**

Convergence Method Code

Target Year for the maximum level for the value of entitlements (Art. 24(3)) in EUR/entitlement **2026**

Maximum level for the value of entitlements (Art. 24(3)) **300.0**

Target Year for the minimum convergence percentage (Art. 24 (5)) **2026**

Minimum unit value as % of the average planned unit amount for BIS for the target year (Art. 24 (5)) **85.0**

Convergence steps (Art. 24 (4)) **2026, 2025, 2024, 2023**

Financing of convergence (Art. 24 (6))

Izjednačavanje vrijednosti prava na plaćanje provodit će se ravnomjerno u jednakim koracima tijekom razdoblja 2023. – 2026. godine i to metodom djelomične konvergencije. Jedinična vrijednost prava na plaćanje s početnom vrijednosti nižom od nacionalne jedinične vrijednosti u 2023. godini povećava se do 2026. godine, za najmanje jednu trećinu razlike između početne jedinične vrijednosti toga prava i 100 % nacionalne jedinične vrijednosti u 2023. godini. Korisnicima čija je početna jedinična vrijednost prava na plaćanja veća od prosječne nacionalne vrijednosti prava smanjivat će se vrijednost prava, pri čemu će se koristiti proporcionalni model (korisnicima iznad prosječne vrijednosti uzima se onoliko koliko je potrebno korisnicima ispod prosječne vrijednosti). Najkasnije za 2026. godinu nijedno pravo na plaćanje neće imati jediničnu vrijednost nižu od 85% nacionalne jedinične vrijednosti.

Do you apply the reduction to only a part of the payment entitlements exceeding the average planned unit amount (Art. 20 (6 2nd §))? : **No**

Do you apply maximum decrease of unit value of entitlement? (Art. 24(7)) : **No**

If flat rate reached by the target year, what is the flat rate value? (Art 24(4)) in EUR/entitlement

Explanation

Possible additional explanation on convergence rules

4.2.1.4 Functioning of the reserve

Do you apply a reserve in each group of territories (Art. 26 (2))? : **No**

Do you differentiate the method for the establishment of the reserve according to the group of territories? : **No**

Financing of convergence (Art. 24 (6))

Categories of eligible farmers and other rules on allocations from the reserve. (Art. 26)

Title of the category	Description	Rules	Priority
-----------------------	-------------	-------	----------

Rules on financial replenishment of the reserve

Ukoliko bi rezerva bila nedovoljna za sve potrebe, u tom bi se slučaju provelo linearno smanjenje vrijednosti svih prava na plaćanja.

Rules on Payment Entitlements expiration and reversion to reserve

Sva prava na plaćanja koja nisu aktivirana dvije uzastopne godine vratit će se u nacionalnu rezervu.

Korisnici mogu prava na plaćanja koja im više ne trebaju i dobrovoljno vratiti u nacionalnu rezervu.

Other elements related to reserve

4.2.1.5 Rules related to transfers of payment entitlements (if any)

Prava na plaćanja mogu se prenositi samo između korisnika sa sjedištem gospodarstva na području Republike Hrvatske, osim u slučaju prijenosa prava na plaćanja nasljeđivanjem. Prava na plaćanja mogu se prenositi sa ili bez zemljišta i to prodajom, darivanjem, nasljeđivanjem ili davanjem prava na plaćanja u zakup. Prijenos prava na plaćanja, neovisno o načinu prijenosa, neće imati za posljedicu smanjenje vrijednosti prava na plaćanja.

4.2.2 Reduction of direct payments

4.2.2.1 Description of the reduction and/or capping of direct payments

Do you apply the reduction of payments? : **No**

Do you apply capping (i.e. 100% reduction)? : **No**

4.2.2.2 Subtraction of labour costs

Do you apply the subtraction of labour costs? : **No**

4.2.2.3 Estimated product of the reduction of direct payments and capping for each year

Claim year	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Explanations
Financial year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	
Total annual estimated product (EUR)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
- use for redistributive payment (EUR)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
- use for other Direct Payments interventions (EUR)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
- transfer to EAFRD (EUR)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	

4.2.3 Application at the level of members of legal persons or groups/ at the level of group of affiliated legal entities (Article 110)

Application of thresholds/limits set-up in the [SPR] or [HZR] at the level of members of legal persons or groups:

Article 17(4) of [SPR] Reduction of payments

Apply threshold : **No**

Article 29(6) first subparagraph of [SPR] CRIS

Apply threshold : **No**

Article 30(4) of [SPR] CISYF

Apply threshold : **No**

Article 17(1) of [SPR] Financial discipline

Apply threshold : **No**

Where thresholds/limits set-up by the MS, application of these thresholds/limits at the level of members of legal persons/groups:

Article 28 of [SPR] Payment for small farmers

Apply threshold : **No**

Article 31 of [SPR] Eco-Schemes

Apply threshold : **No**

Article 32-34 of [SPR] CIS

Apply threshold : **No**

Article 70 of [SPR] Environmental, climate and other management commitments

Apply threshold : **No**

Article 71 of [SPR] Natural and other area-specific constraints

Apply threshold : **No**

Article 72 of [SPR] Area-specific disadvantages resulting from certain mandatory requirements

Apply threshold : **No**

Article 73 of [SPR] Investments

Apply threshold : **No**

Article 75 of [SPR] Installation of young farmers and rural business start-up

Apply threshold : **No**

Application of thresholds/limits set-up in the [SPR] at the level of group of affiliated legal entities:

Article 29(6) second subparagraph of [SPR] CRIS

Apply threshold : **No**

4.2.4 Contribution to risk management tools

Do you apply the option to condition up to 3% of direct payments to the fact that this amount is used for contribution to a risk management tool? : **No**

What is the percentage?

Main elements

4.3 Technical Assistance

4.3.1 Objectives

Cilj ispunjavanja planiranih aktivnosti provedbe mjere Tehnička pomoć (TP), odnosno širokog raspona aktivnosti povezanih s intervencijama u području poljoprivrede i ruralnog razvoja, jest jačati kapacitete za provedbu SP ZPP-a, uključujući i rješavanje prigovora, pojačati mehanizme kontrolnog sustava za mjerenje uspješnosti provedbe SP ZPP (poboljšanje provedbe, praćenja, vrednovanja), informiranje i komunikacija, smanjenje administrativnog opterećenja za korisnike te uspostava i rad Nacionalne mreže Zajedničke poljoprivredne politike uključujući i aktivnosti prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi unutar sustava znanja i inovacija u poljoprivredi (AKIS).

4.3.2 Scope and indicative planning of activities

4.3.3 Beneficiaries

4.3.4 Rate

Indicate the percentage of total EAFRD contribution to the CAP Strategic Plan to be used to finance the actions of Technical Assistance. A single percentage over the period (up to 4%/up to 6% for BE, DK, EE, CY, LV, LT, LU, MT, NL, SI, SE) **4.0**

4.4 CAP Network

4.4.1 Summary overview and objectives of the National CAP Network, including activities to support EIP and knowledge flows within the AKIS

Kao dio Upravljačkog tijela (UT) Nacionalna mreža ZPP-a (NMZ) u novom programskom razdoblju će kroz različite alate i aktivnosti, koje će određivati indikativno na godišnjoj razini, doprinijeti ostvarenju obveznih ciljeva iz čl. 126. Uredbe 2021/2115. Budući je NRM sukladno SWOT-u nedovoljno prepoznata kao platforma za umrežavanje i povezivanje, u novom razdoblju će se nastojati kroz pojačane godišnje aktivnosti i animiranje članova ojačati uloga Mreže. NRM će bit podrška diseminaciji informacija o SP ZPP te će djelovati kao facilitator uključivanja aktera u okviru intervencija namijenjenih provedbi strateškog plana Republike Hrvatske te će bit i podrška suradnji i razmjeni znanja, iskustava i informacija u okviru AKIS-a. Mrežna stranica i on line sustav članstva Nacionalne ruralne mreže nadogradit će se za potrebe ZPP-a, kako bi se kroz tematske radne grupe, online forum te podršku umrežavanju omogućila adekvatna podrška AKIS sustavu koji je tek u začetima u Hrvatskoj.

Kroz Poziv članovima Nacionalne mreže ZPP-a na uključivanje u provedbu aktivnosti indikativnih godišnjih akcijskih planova u okviru višegodišnjeg indikativnog akcijskog plana, kroz komunikacijske alate (mrežne stranice, sustav članstva, društvene mreže, online forum), NMZ će staviti se poseban naglasak i prioritet u dijelu razmjene znanja, iskustava, inovacija (EIP), suradnji te aktivnostima i politikama na koje Europska komisija stavlja naglasak u programskom razdoblju 2023. – 2027. godine. Mreža će u novom programskom razdoblju dati i snažniju podršku LEADER/CLLD-u te projektima transnacionalne suradnje LAG-ova, kao i aktivnostima koje će se na lokalnim razinama provoditi kroz lokalne razvojne strategije odabranih LAG-ova, kao i umrežavanju istih. Mreža će dati podršku i

monitoringu i evaluaciji kroz diseminaciju informacija o istom.

4.4.2 Structure, governance and operation of the National CAP Network

U novom programskom razdoblju (od 1. siječnja 2023.) Mreža će i dalje biti u nadležnosti Uprave za potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju, koja ima funkciju Upravljačkog tijela PRR-a, odnosno predstojećeg SP ZPP-a. Jedinica za potporu rada Mreže (NSU) je nadležni Odjel, koji će i dalje imati funkciju tajništva Mreže te provoditi koordinaciju aktivnosti sukladno višegodišnjem indikativnom planu rada/indikativnom godišnjem provedbenom akcijskom planu Mreže. U okviru rada Jedinice za potporu rada Mreže uvrstit će se i EIP u kontekstu komunikacije (diseminacije informacija) prema relevantnim dionicima o postignućima EIP-a te intervencija namijenjenih inovacijama i cjelokupnoj modernizaciji poljoprivrede u Republici Hrvatskoj. Za proširenu ulogu Mreže u okviru novog ZPP-a potrebno je planirati veći broj administrativnog osoblja (minimalno 5 osoba). Članstvo Mreže trenutno je sastavljeno od devet organizacijskih oblika – tijela državne uprave, stručne ustanove u poljoprivredi i ruralnom razvoju te njihove ustrojstvene jedinice, jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave, regionalne i lokalne razvojne agencije, poljoprivredna gospodarstva, obrazovne i znanstvene institucije iz područja poljoprivrede i ruralnog razvoja te njihove ustrojstvene jedinice, udruge i komore vezane uz poljoprivredu i ruralni razvoj, lokalne akcijske grupe te ostale fizičke i pravne osobe čije aktivnosti su vezane uz poljoprivredu i ruralni razvoj, a koje mogu dati svoj doprinos razvoju boljih, uspješnijih i zdravijih ruralnih krajeva, koje će se ovisno potrebama mijenjati.

Nacionalnom mrežom ZPP-a upravljat će Upravljački odbor kao koordinacijsko tijelo sastavljen od demokratski izabраних predstavnika iz raznih organizacijskih oblika unutar članstva Mreže, a biraju ih sami članovi neposrednim putem, dok predstavnike ministarstava/javnih tijela predlaže predsjednik UT. Predsjednik Upravljačkog odbora Mreže ZPP-a je osoba koja obnaša funkciju čelnika Upravljačkog tijela te donosi indikativni višegodišnji plan rada i organizacije Mreže te sve akte vezane uz rad i funkcioniranje Mreže uključujući i osnivanje i imenovanje predstavnika članova u UO.

Upravljački odbor nadležan je za usmjeravanje aktivnosti ZPP mreže koje provode članovi uz operativnu podršku i koordinaciju tajništva NMZ, a u svrhu ostvarivanja obaveza iz Uredbe, a putem odobravanja indikativnog godišnjeg plana. Predsjednik UO ovisno potrebama Mreže određuje broj članova i organizacijske oblike za koje su potrebni predstavnici/članovi u UO. Članstvo u Mreži je dobrovoljno i besplatno. Imenovanjem UO i potvrđivanjem godišnjeg plana aktivnosti Nacionalna ruralna mreža će postat Nacionalna mreža ZPP.

Unutra Mreže mogu se osnivati i različite tematske radne skupine, ovisno o prioritetnim područjima koje mogu biti sastavljene od članove i ne-članova Mreže npr. za potrebe AKIS-a, EIP-a itd.

Financiranje rada Mreže i provedbe aktivnosti provodit će se iz tehničke pomoći, od koje do 10% ukupne alokacije ide na uspostavu i rad Nacionalne mreže ZPP-a.

4.5 Overview of the coordination, demarcation and complementarities between the EAFRD and other Union funds active in rural areas

U prethodnom programskom razdoblju na nacionalnoj razini uspostavljeno je Koordinacijsko tijelo (pri Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije) za planiranje i praćenje provedbe svih mjera financiranih iz EU fondova, odnosno pripadajućih programskih dokumenata, a koje nastavlja s radom i u novom razdoblju. Isto je facilitiralo programiranje mjera ESI fondova za razdoblje 2021. – 2027., a u koje je bilo uključeno i Ministarstvo poljoprivrede s ciljem osiguravanja demarkacije, odnosno komplementarnosti i sinergije planiranih aktivnosti. Potreba za demarkacijom u financiranju identificirana je za (privatne) investicije u gospodarstvu, a gdje je bilo potrebno odrediti demarkaciju za financiranje projekata prerađivačko-prehrambene industrije (iz Strateškog plana ZPP (SP ZPP) financirati će se investicije gospodarstvenika kojima je izlazni proizvod na Annex I Ugovora o pristupanju) te drvne

industrije (iz SP ZPP-a financirati će se investicije do faze predindustrijske prerade drva, uključujući istu). Komplementarnost i sinergija su definirane u investicijama u lokalnu infrastrukturu (vodovod), digitalizaciju i turizam (iz SP ZPP financirati će se investicije na poljoprivrednom gospodarstvu, a iz ESIF nacionalna/javna infrastruktura) te u provedbi LEADER/CLLD intervencija, odnosno koncepta Pametnih sela.

U razdoblju 2021. - 2026. provoditi će se i reforme iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti Republike Hrvatske (NPOO RH), a za koordinaciju i praćenje istih uspostavljena je struktura koja uključuje Vladu Republike Hrvatske, Ministarstvo financija te ministarstva nadležna za provedbu pojedinih reformi. Potreba za demarkacijom između NPOO i SP ZPP nije identificirana, a sinergija je ustanovljena prvenstveno s reformom vezanom uz digitalizaciju poljoprivrede.

Za potrebe provedbe projekata javne infrastrukture biti će potrebna demarkacija i koordinacija s upravljačkim tijelima za ostale fondove. Prvi koraci su napravljeni u Partnerskom sporazumu, a daljnji će uslijediti u pojedinim operativnim programima i ostalim dokumentima koji reguliraju provedbu projekata financiranih sredstvima EU. Najveća potreba za razgraničenjem će biti u projektima javne infrastrukture i prerade.

EPFRR će, putem intervencije Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima, pružiti podršku za ulaganja u malu infrastrukturu javne namjene u ruralnim područjima najviše ukupne vrijednosti projekta do 2.000.000 EUR i potpore po projektu do 2.000.000 EUR. Kroz EPFRR financirat će se ulaganja u javne sustave za vodoopskrbu, odvodnju i/ili pročišćavanje otpadnih voda u naseljima do 2.000 stanovnika, pri čemu će se voditi računa o komplementarnosti s ostalim ESIF. Ulaganja u nerazvrstane ceste, tržnice, dječje vrtiće i skloništa za životinje financirat će se kroz EPFRR u naseljima do 5.000 stanovnika, pri čemu će se voditi računa o komplementarnosti s ostalim ESIF. Ostalu infrastrukturu u ruralnim područjima (koja nije planirana putem intervencije Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima) moći će provoditi i LAG-ovi ovisno o potrebama pojedinog LAG područja i financijskim ograničenjima LRS (small scale projects). Kroz EPFRR provodit će se inicijativa pametnih sela pri čemu će uloga LAG-ova biti od iznimne važnosti. Strateški ciljevi pametnih sela moći će se utvrditi u okviru lokalnih razvojnih strategija osiguravajući resurse za njihovu provedbu ovisno o financijskim mogućnostima svake lokalne razvojne strategije.

4.6 Financial instruments

4.6.1 Description of the financial instrument

Prilikom uvođenja financijskih instrumenata u PRR za razdoblje 2014.-2020. provedena je ex ante analiza "Potencijalna buduća uporaba financijskih instrumenata u hrvatskom poljoprivrednom sektoru u financijskoj perspektivi 2014. - 2020." [\[1\]](#) (Europska investicijska banka, 2018.). Spomenutom analizom utvrđen je jaz u financiranju sektora poljoprivrede, prerade i šumarstva od preko 1.284,85 mln. EUR/godišnje. Iako je identificirani financijski jaz, odnosno nedostatak financiranja, djelomično ublažen provedbom financijskih instrumenata Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske uspostavljenih u programskom razdoblju 2014.-2020., jasno je da i dalje postoje značajne potrebe za povoljnim financiranjem u sektoru poljoprivrede i prerade. Izvješće o financijskim potrebama u poljoprivredi i poljoprivredno prehranbenom sektoru [\[2\]](#) (EK/EIB, 2020.), objavljeno u svrhu boljeg razumijevanja pokretača ulaganja, dostupnosti financiranja, problema u financiranju te postojećeg financijskog jaza, potvrdilo je postojanje financijskog jaza poljoprivrednog sektora, procijenjenog na vrijednost između 820 i 1.400 mln. EUR te dodatno naglasilo otežan pristup financiranju za mlade poljoprivrednike, uz procjenu

financijskog jaza za tu skupinu potencijalnih krajnjih primatelja na razinu vrijednosti između 413 i 513 mln. EUR.

Uzimajući u obzir dostupne relevantne podatke o potrebama za financiranjem u sektorima poljoprivrede i prerade, Upravljačko tijelo će prije dodjeljivanja novih programskih sredstava u okviru SP ZPP ažurirati/revidirati postojeću ex ante analizu, a postojeći će se financijski instrumenti provoditi do kraja 2025. godine. U ex ante analizi za programsko razdoblje 2023.-2027. ažurirati/revidirati će se predloženi iznos programskog doprinosa SP ZPP financijskim instrumentima i očekivani doprinos financijskih instrumenata ostvarenju specifičnih ciljeva SP ZPP-a te po potrebi i ostali elementi.

Potpore u obliku FI pruža se u obliku zajmova, kredita i jamstava, na čitavom ruralnom području RH, za intervencije u skladu s člankom 73. Uredbe (EU) br. 2021/2115. Cilj ovog tipa potpore je omogućiti povoljna sredstva za realizaciju financijski održivih projekata s posebnim naglaskom na financijske pogodnosti za mlade poljoprivrednike i poduzetnike mikro, malog i srednjeg gospodarstva u definiranim sektorima, a koji izravno doprinose strateškom cilju 2 (SO2) SP ZPP, strateškom cilju 7 (SO7) SP ZPP i strateškom cilju 8 (SO8) SP ZPP.

Potpore krajnjim primateljima će se pružati za ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu te obrtni kapital, i to za ulaganja od kojih se očekuje da će biti financijski održiva i za koja nije dostupno dostatno financiranje iz tržišnih izvora te koja na datum odluke o ulaganju nisu fizički dovršena ili u cijelosti provedena. Obrtni kapital, samostalni ili kao dio operacije, može biti prihvatljiv izdatak. Bit će definirani posebni uvjeti u kojima se može dodijeliti obrtni kapital kao samostalna operacija.

Ostale pogodnosti koje FI pružaju krajnjim korisnicima su niže kamatne stope od tržišnih, duži poček i rok otplate, niži zahtjevi za instrumentima osiguranja te izdavanje FI bez naknada za krajnje korisnike.

Odabir krajnjih primatelja mora biti transparentan te se moraju poduzeti aktivnosti za sprečavanje sukoba interesa.

Upravljačko tijelo će dodijeliti doprinos iz SP ZPP financijskim instrumentima osnovanim na nacionalnoj razini koji će se provoditi pod odgovornošću Upravljačkog tijela putem odvojenih blokova financiranja ili fiducijarnih računa.

Upravljačko tijelo će izravno dodijeliti ugovor za provedbu financijskog instrumenta u skladu s člankom 59. točkom 3. Uredbe (EU) br. 2021/1060. Ako Upravljačko tijelo odabere tijelo za provedbu FI koje provodi holding fond, odabrano tijelo može, uz poštivanje propisa o javnoj nabavi, odabrati druga tijela za provedbu posebnih fondova.

Potencijalna tijela kojima će Upravljačko tijelo dodijeliti financijski doprinos iz SP ZPP su Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR) te Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO).

Sporazumi o financiranju uključit će najmanje elemente utvrđene u Prilogu X. Uredbe (EU) br. 2021/1060.

Financijski instrumenti ne mogu se kombinirati s programskom potporom u obliku bespovratnih sredstava, potporom iz bilo kojeg fonda ili drugog instrumenta Unije.

Sva potpora pružena putem financijskih instrumenata, bit će usklađena s primjenjivim pravilima o državnim potporama/potporama male vrijednosti.

[1] <https://ruralnirazvoj.hr/files/documents/Final-Report-Ex-ante-Croatia-Agriculture-1.pdf>

[2] https://www.fi-compass.eu/sites/default/files/publications/financial_needs_agriculture_agrifood_sectors_Croatia.pdf

4.7 Common elements for Rural Development types of interventions

4.7.1 List of non eligible investments

Popis neprihvatljivih ulaganja i troškova za intervencije ruralnog razvoja

Neprihvatljiva ulaganja:

1. Ulaganja u veliku infrastrukturu
2. Ulaganja u pošumljavanje koja nisu u skladu s ciljevima u području klime i okoliša u skladu s održivim načelima upravljanja šumama kako je navedeno u paneuropskim smjernicama za pošumljavanje.
3. Ulaganja u navodnjavanje koja nisu u skladu s člankom 74. Uredbe (EU) br. 2021/2115 nisu prihvatljiva.

Neprihvatljivi troškovi:

3. kupnja prava na poljoprivrednu proizvodnju, osim u slučaju financijskih instrumenata
4. kupnja prava na plaćanja, osim u slučaju financijskih instrumenata
5. kupnja zemljišta u iznosu većem od 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta, osim u slučaju kupnje zemljišta u svrhu očuvanja okoliša i očuvanja tla bogatog ugljikom ili kupnje zemljišta od strane mladog poljoprivrednika putem financijskih instrumenata; u slučaju financijskih instrumenata ta se gornja granica primjenjuje na prihvatljive javne rashode isplaćene krajnjem primatelju ili, u slučaju jamstava, na iznos dotičnog zajma.
6. kupnja objekta u iznosu većem od 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta, osim u slučaju financijskih instrumenata
7. kupnja životinja, jednogodišnjih biljaka i njihova sadnja, osim u slučaju financijskih instrumenata te osim:
8. onih koje služe za obnovu poljoprivrednog ili šumskog potencijala nakon prirodnih katastrofa, nepovoljnih klimatskih prilika ili katastrofalnih događaja
9. onih koje služe za zaštitu stoke od velikih grabežljivaca ili se koriste u šumarstvu umjesto strojeva
10. kupnje ugroženih pasmina kako je definirano u članku 2. točki 24. Uredbe (EU) 2016/1012 Europskog parlamenta i Vijeća u okviru obveza iz članka 70. ili
11. u cilju očuvanja biljnih sorti kojima prijete genetska erozija u okviru obveza iz članka 70.
12. porez na dodanu vrijednost (PDV) za korisnike koji su porezni obveznici upisani u registar obveznika PDV-a i imaju pravo na odbitak pretporeza
13. drugi porezi te propisane naknade i doprinosi
14. kamate na dug s izuzetkom onih na bespovratna sredstva dana u obliku subvencija kamatne stope ili subvencija naknada za jamstvo
15. troškovi vezani uz ugovor o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi kredita i refinanciranja kamata, režijski troškovi i troškovi osiguranja
16. novčane kazne, financijske kazne i troškovi sudskih postupaka
17. rabljena poljoprivredna mehanizacija, strojevi, oprema i gospodarska vozila, osim ako je u pojedinim intervencijama predviđena kao iznimka. Uvjeti pod kojima se kupnja rabljene opreme

može smatrati prihvatljivim troškovima su kako slijedi: prodavatelj rabljene opreme podnijet će pisanu izjavu o porijeklu robe i potvrdit će u pisanoj formi da u proteklih 5 godina niti jedan od tih proizvoda nije kupljen sredstvima državne ili EU potpore; cijena takve opreme ne smije biti viša od njene tržišne vrijednosti i mora biti manja od cijene slične nove opreme; oprema mora imati tehničke karakteristike u skladu s potrebama operacije i udovoljavati prihvatljivim normama i standardima. Neispunjavanjem bilo kojeg od navedenih uvjeta, trošak za rabljenu opremu postat će neprihvatljiv.

18. opći troškovi u iznosu većem od 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta (bez općih troškova). Pod općim troškovima podrazumijevaju se troškovi pripreme poslovnog plana, troškovi pripreme dokumentacije, troškovi projektno - tehničke dokumentacije, geodetskih podloga, elaborata, trošak nadzora
19. nepredviđeni radovi u gradnji i ostali nepredviđeni troškovi
20. troškovi održavanja, zamjene i amortizacije.

Popis neprihvatljivih vrsta troškova u sektoru voća i povrća i sektoru pčelarstva

5. Opći troškovi proizvodnje, a posebno troškovi (i certificiranih) micelija, sjemena i netrajnih biljaka; sredstva za zaštitu bilja (uključujući integrirane kontrolne materijale); gnojiva i drugi inputi; troškovi prikupljanja ili transporta (interni ili eksterni); troškovi skladištenja; troškovi pakiranja (uključujući korištenje i upravljanje ambalažom), čak i kao dio novih procesa; operativni troškovi (osobito električna energija, gorivo i održavanje).
6. Povrat kredita podignutih za intervenciju.
7. Kupnja zemljišta koje nije izgrađeno u iznosu većem od 10 % od ukupno prihvatljivih troškova predmetne operacije.
8. Ulaganja u prijevozna sredstva koja će se koristiti za marketing ili distribuciju od strane proizvođačkih organizacija ili korisnika u sektoru pčelarskih proizvoda.
9. Operativni troškovi unajmljene robe.
10. Troškovi vezani uz ugovor o leasingu (porezi, kamate, troškovi osiguranja, itd.) i operativni troškovi.
11. Podugovaranje ili ugovaranje vanjskih izvođača koji se odnose na operacije ili troškove koji su navedeni kao neprihvatljivi na ovom popisu.
12. Bilo koji nacionalni ili regionalni porezi ili fiskalni nameti.
13. Kamate na dug osim ako je doprinos nije u obliku izravnih bespovratnih sredstava.
14. Ulaganja u dionice ili kapital trgovačkih društava ako ulaganje predstavlja financijsko ulaganje.
15. Troškovi nastalih od drugih strana osim korisnika, proizvođačke organizacije ili njihovih članova, udruga proizvođačkih organizacija ili njihovih članova proizvođača, ili društva kćeri ili subjekta unutar lanca podružnica u smislu članka 31. stavka 7., ili uz odobrenje države članice, od strane zadruge koja je članica proizvođačke organizacije.
16. Intervencije koji se ne izvode na gospodarstvima i/ili prostorijama proizvođačke organizacije, udruge proizvođačkih organizacija ili njihovih članova proizvođača, ili podružnica, ili subjekta unutar lanca podružnica u smislu članka 31. stavka 7., ili uz odobrenje države članice, od strane zadruge koja je članica proizvođačke organizacije.
17. Intervencije koje je izvršio vanjski izvođač ili koje provodi korisnik, proizvođačka organizacija izvan Unije, osim intervencija promidžbe, komunikacije i marketinga kako je navedeno u članku 47. stavku 1. točki (f) Uredbe (EU) br. 2021/2115.

Popis neprihvatljivih vrsta troškova u sektoru vina

6. Svakodnevno upravljanje vinogradom.
7. Zaštita od šteta od divljači, ptica ili tuče.
8. Izgradnja vjetrobrana i vjetrozaštitnih zidova.

9. Prilazi i dizala.

10. Kupnja traktora ili transportnih sredstava bilo koje vrste.

11. Krčenje zaraženih vinograda i gubitak prihoda nakon obveznog krčenja iz zdravstvenih ili fitosanitarnih razloga.

4.7.2 Definition of rural area and applicability

Ruralno područje se definira kao cijelo područje Hrvatske osim upravnih središta četiri grada (Zagreb, Split, Rijeka i Osijek).

4.7.3 Additional elements common for Sectoral interventions, for rural development interventions, or common for both Sectoral and Rural Development interventions

4.7.4 Contribution rate(s) applicable to Rural Development interventions

National contribution rate(s)

Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%
91(2)(b)-Outermost regions and in the smaller Aegean islands		20.00%	80.00%
91(2)(c)-Transition regions within the meaning of Article 108(2), first subparagraph, point (b), of Regulation (EU) 2021/1060		20.00%	60.00%
91(2)(d)-Other regions		20.00%	43.00%
91(3)(a)-Payments for natural or others area-specific constraints under Article 71		20.00%	65.00%
91(3)(b)-Payments under Article 70, for payments under Article 72, for support for non-productive investments referred to in Article 73, for support for the European Innovation Partnership under Article 77(1), point(a), and for LEADER under Article 71(1), point(b)		20.00%	80.00%
91(3)(c)-Operations receiving funding from funds transferred to the EAFRD in accordance with Articles 17 and 103		20.00%	100.00%
91(3)(b) - 70null-Payment under Article 70		20.00%	80.00%
91(3)(b) - 72null-Payment under Article 72		20.00%	80.00%
91(3)(b) - 73null-Support for non-productive investments referred to in Article 73		20.00%	80.00%
91(3)(b) - 77(1)(a)-Support for the European Innovation Partnership under Article 77(1), point(a)		20.00%	80.00%
91(3)(b) - 77(1)(b)-LEADER under Article 71(1), point(b)		20.00%	80.00%

Regional contribution rate(s)

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
--------	---------	-----------------	----------	----------

5 Direct payments, sectoral and rural development interventions specified in the strategy

Fund	Form of Intervention	Type of Intervention	Intervention Code (MS) - Name	Common Output Indicator	Gen. Renewal	Env.	ES rebate system	LEADER
EAGF	DPdecoupled	BISS(21)	21.01. - Osnovna potpora dohotku za održivost	O.4				
EAGF	DPdecoupled	CRISS(26)	26.01. - Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost	O.7				
EAGF	DPdecoupled	CIS-YF(30)	30.01. - Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike	O.6				
EAGF	DPdecoupled	Eco-scheme(31)	31.01. - Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina	O.8				
EAGF	DPdecoupled	Eco-scheme(31)	31.02. - Pašarenje na pašnjacima	O.8				
EAGF	DPdecoupled	Eco-scheme(31)	31.03. - Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina	O.8				
EAGF	DPdecoupled	Eco-scheme(31)	31.04. - Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama	O.8				
EAGF	DPdecoupled	Eco-scheme(31)	31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina	O.8				
EAGF	DPdecoupled	Eco-scheme(31)	31.06. - Konzervacijska poljoprivreda	O.8				
EAGF	DPdecoupled	Eco-scheme(31)	31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)	O.8				
EAGF	DPcoupled	CIS(32)	32.01. - Krave u proizvodnji mlijeka	O.11				
EAGF	DPcoupled	CIS(32)	32.02. - Tov junadi	O.11				
EAGF	DPcoupled	CIS(32)	32.03. - Krave dojilje	O.11				
EAGF	DPcoupled	CIS(32)	32.04. - Ovce i koze	O.11				
EAGF	DPcoupled	CIS(32)	32.05. - Povrće	O.10				
EAGF	DPcoupled	CIS(32)	32.06. - Voće	O.10				
EAGF	DPcoupled	CIS(32)	32.07. - Šećerna repa	O.10				
EAGF	DPcoupled	CIS(32)	32.08. - Krmno proteinski usjevi	O.10				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	INVRE(47(1)(a))	47.1.a.01. - Ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu	O.35				

EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	INVRE(47(1)(a))	47.1.a.02. - Istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje	O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	ADVI1(47(1)(b))	47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć	O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	TRAINCO(47(1)(c))	47.1.c.01. - Trening i/ili razmjena najboljih praksi	O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	PROMO(47(1)(f))	47.1.f.01. - Promidžba, komunikacija i marketing	O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	QUAL(47(1)(g))	47.1.g.01. - Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode	O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	CLIMA(47(1)(i))	47.1.i.01. - Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama	O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	SETUP(47(2)(a))	47.2.a.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_01	O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	ORCHA(47(2)(d))	47.2.d.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_02	O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	WITHD(47(2)(f))	47.2.f.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_03	O.35				
EAGF	Sectoral - Fruit and Vegetables	HARIN(47(2)(i))	47.2.i.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_04	O.35				
EAGF	Sectoral - Apiculture products	ADVIBEEES(55(1)(a))	55.1.a.01. - Savjetodavne usluge, tehnička pomoć, obuka, informacije i razmjena najboljih praksi, uključujući umrežavanje, za pčelare i pčelarske organizacije	O.37				
EAGF	Sectoral - Apiculture products	INVAPI(55(1)(b))	55.1.b.01. - Nabava novih pomagala, pribora i opreme	O.37				
EAGF	Sectoral - Apiculture products	INVAPI(55(1)(b))	55.1.b.02. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze	O.37				
EAGF	Sectoral - Apiculture products	INVAPI(55(1)(b))	55.1.b.03. - Racionalizacija selećeg pčelarstva	O.37				

EAGF	Sectoral - Apiculture products	ACTLAB(55(1)(c))	55.1.c.01. - Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksičnih za pčele	O.37				
EAGF	Sectoral - Apiculture products	PRESBEEHIVES(55(1)(d))	55.1.d.01. - Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela	O.37				
EAGF	Sectoral - Apiculture products	COOPAPI(55(1)(e))	55.1.e.01. - Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda	O.37				
EAGF	Sectoral - Apiculture products	PROMOBEES(55(1)(f))	55.1.f.01. - Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda	O.37				
EAGF	Sectoral - Wine	RESTRVINEY(58(1)(a))	58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda	O.36				
EAGF	Sectoral - Wine	INWINE(58(1)(b))	58.1.b.01. - Ulaganja	O.36				
EAGF	Sectoral - Wine	INFOR(58(1)(h))	58.1.h.01. - Informiranje	O.36				
EAGF	Sectoral - Wine	PROMOWINE(58(1)(k))	58.1.k.01. - Promidžba	O.36				
EAFRD	RD	ENVCLIM(70)	70.01. - Smanjenje korištenja zaštitinih sredstava u višegodišnjim nasadima	O.14	No	Yes	No	No
EAFRD	RD	ENVCLIM(70)	70.02. - Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama	O.14	No	Yes	No	No
EAFRD	RD	ENVCLIM(70)	70.03. - Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja	O.19	No	Yes	No	No
EAFRD	RD	ENVCLIM(70)	70.04. - Ekološki uzgoj	O.17	No	Yes	No	No
EAFRD	RD	ENVCLIM(70)	70.05. - Potpora za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi	O.19	No	Yes	No	No
EAFRD	RD	ENVCLIM(70)	70.06. - Plaćanja za dobrobit životinja	O.18	No	Yes	No	No

EAFRD	RD	ANC(71)	71.01. - Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima	O.12	No	Yes	No	No
EAFRD	RD	ASD(72)	72.01. - Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)	O.13	No	Yes	No	No
EAFRD	RD	INVEST(73-74)	73.01. - Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš	O.21	No	Yes	No	No
EAFRD	RD	INVEST(73-74)	73.02. - Obnova poljoprivrednog potencijala	O.20	No	No		No
EAFRD	RD	INVEST(73-74)	73.03. - Korištenje obnovljivih izvora energije	O.20	No	Yes	No	No
EAFRD	RD	INVEST(73-74)	73.04. - Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture	O.24	No	No		No
EAFRD	RD	INVEST(73-74)	73.05. - Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma	O.24	No	Yes	No	No
EAFRD	RD	INVEST(73-74)	73.06. - Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reprodukcijanskog materijala)	O.24	No	No		No
EAFRD	RD	INVEST(73-74)	73.07. - Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva	O.24	No	No		No
EAFRD	RD	INVEST(73-74)	73.08. - Izgradnja šumske infrastrukture	O.24	No	No		No
EAFRD	RD	INVEST(73-74)	73.09. - Promocija šumskih proizvoda i usluga	O.24	No	No		No
EAFRD	RD	INVEST(73-74)	73.10. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	O.20	No	No		No
EAFRD	RD	INVEST(73-74)	73.10.FI - FI_Potpore za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	O.20	No	No		No
EAFRD	RD	INVEST(73-74)	73.11. - Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda	O.24	No	No		No
EAFRD	RD	INVEST(73-74)	73.11.FI - FI_Potpore za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda	O.24	No	No		No

EAFRD	RD	INVEST(73-74)	73.12. - Potpora malim poljoprivrednicima	O.20	No	No		No
EAFRD	RD	INVEST(73-74)	73.13. - Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima	O.22	No	No		No
EAFRD	RD	INVEST(73-74)	73.14.FI - FI_Razvoj poslovanja u ruralnim područjima	O.24	No	No		No
EAFRD	RD	INVEST(73-74)	74.01. - Potpora za sustave javnog navodnjavanja	O.22	No	Yes	No	No
EAFRD	RD	INSTAL(75)	75.01. - Uspostava mladih poljoprivrednika	O.25	Yes	No		No
EAFRD	RD	RISK(76)	76.01. - Osiguranje poljoprivredne proizvodnje	O.9	No	No		No
EAFRD	RD	COOP(77)	77.01. - Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete	O.29	No	No		No
EAFRD	RD	COOP(77)	77.02. - Potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu	O.29	No	No		No
EAFRD	RD	COOP(77)	77.03. - Potpora za EIP operativne skupine	O.1	No	No		No
EAFRD	RD	COOP(77)	77.04. - Potpora za kratke lance opskrbe i lokalna tržišta	O.32	No	No		No
EAFRD	RD	COOP(77)	77.05. - Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija	O.28	No	No		No
EAFRD	RD	COOP(77)	77.06. - Potpora LEADER (CLLD) pristupu	O.31	No	No		Yes
EAFRD	RD	KNOW(78)	78.01. - Potpora prenošenju znanja	O.33	No	No		No
EAFRD	RD	KNOW(78)	78.02. - Potpora za pružanje savjetodavnih usluga	O.33	No	No		No

5.1 Direct Payments Interventions

BISS(21) - Basic income support

21.01. - Osnovna potpora dohotku za održivost

Intervention Code (MS)	21.01.
Intervention Name	Osnovna potpora dohotku za održivost
Type of Intervention	BISS(21) - Basic income support
Common Output Indicator	O.4. Number of hectares benefitting from for basic income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Osnovna potpora dohotku za održivost dodjeljivat će se na području cijele Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
01	Osigurati veće i stabilne prihode poljoprivrednih gospodarstava i pravičnost dodjele potpore dohotku	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality

R.6 Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Unutar proizvodno nevezane izravne potpore, koja se ostvaruje po površini, korisnici na prihvatljivim površinama ostvaruju osnovnu potporu dohotku za održivost (BISS). Potpora se dodjeljuje za površine prihvatljivog poljoprivrednog zemljišta upisanog u ARKOD, a uvjeti su upis u Upisnik poljoprivrednika, minimalno 1 ha poljoprivrednog zemljišta i podnesen zahtjev za potporu.

Intervencija je proizvodno nevezano plaćanje temeljeno na osnovnim pravima plaćanja koje korisnici posjeduju i koje aktiviraju s prihvatljivim hektarima. Osnovna potpora dohotku predstavlja značajan dio prihoda mnogih poljoprivrednika i na taj način osigurava pristojan životni standard poljoprivrednog stanovništva. Također, doprinosi održavanju investicijskog kapaciteta na gospodarstvima, što je uvjet tranzicije na inovativnu, otporniju i ekološki prihvatljiviju poljoprivredu. Nakon djelomične unutarnje konvergencije provedene u Hrvatskoj tijekom 5 godina (2015.-2019.), unutarnja konvergencija nastaviti će se od 2023. do 2026. godine. Nastavljanje sustava prava na plaćanja i provođenje djelomične unutarnje konvergencije spriječit će nagli pad u iznosu potpore koji bi se dogodio u slučaju odabira jedinstvenog iznosa potpore.

Za prijavljene prihvatljive hektare dodijelit će se nova prava, a vrijednost prava izračunava se temeljem vrijednosti prava na plaćanja u 2022. godini i pripadajuće vrijednosti zelenog plaćanja za 2022. godinu, koje čine 73% omotnice za izravna plaćanja u sadašnjem periodu (osnovno plaćanje 43% + zelena plaćanja 30%). Time će se utvrditi maksimalne vrijednosti prava na plaćanje (koja se trebaju dostići

najkasnije 2026. godine), uz primjenu konvergencije (temeljene na proporcionalnosti), s time da sva prava na plaćanje do 2026. godine imaju vrijednost od najmanje 85% prosječnog jediničnog iznosa za osnovnu potporu dohotku planiranog za 2026. godinu. Odredit će se i maksimalni iznos pojedinačnog prava na plaćanja.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Prihvatljivi korisnik je aktivni poljoprivrednik, upisan u Upisnik poljoprivrednika te ima u korištenju poljoprivredno zemljište upisano u ARKOD sustav.

Ostali osnovni uvjeti uključuju: ispunjavanje uvjeta minimalnih zahtjeva za primanje izravnih potpora, pravovremeno podnošenje jedinstvenog zahtjeva, ostale dokumentacije i dr.

Minimalno 1 ha poljoprivrednog zemljišta.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

Potpore ima oblik godišnjeg plaćanja po prihvatljivom hektaru i dodjeljuje se kao osnovna potpora dohotku.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Is this BIS intervention a Payments for small farmers? (Art. 28)

Yes No

Which form of support do you use Payments for small farmers? (Art. 28)

Lump sum(s) Payment(s) per hectare

What is the maximum amount for the Payments for small farmers? (Art. 28)

Do you have any other comments or explanations for the Payments for small farmers?

9 WTO compliance

Green Box

Paragraph 6 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Osnovna dohodovna potpora za održivost je nevezana potpora koja se isplaćuje po prihvatljivom hektaru i nije uvjetovana vrstom ili obujmom proizvodnje. Potpora se odobrava za provedbu poljoprivredne aktivnosti, koja može biti proizvodnja poljoprivrednih proizvoda ili održavanje poljoprivrednog zemljišta u stanju pogodnom za proizvodnju. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	21.01.01. - Osnovna potpora dohotku za održivost	Average		R.4; R.6;

Explanation and Justification (including the flexibility)

21.01.01. - Osnovna potpora dohotku za održivost

Planirana prosječna vrijednost prava na plaćanja određena je temeljem vrijednosti prava na plaćanja u 2022. godini i pripadajuće vrijednosti zelenog plaćanja za 2022. godinu, koje čine 73% omotnice za izravna plaćanja u prethodnom programskom razdoblju (osnovno plaćanje 43% + zelena plaćanja 30%), te uzimajući u obzir koeficijent umanjena sukladno novoj omotnici za osnovnu potporu dohotku za održivost (38%). U odnosu na planiranu prosječnu vrijednost prava na plaćanja odstupanje je izraženo kod minimalnog i maksimalnog iznosa do 10%.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
		Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	21.01.01. - Osnovna potpora dohotku za održivost	Planned unit amount	130.52	130.52	130.52	130.52	130.52	
		Minimum Amount for the Planned unit amount	117.47	117.47	117.47	117.47	117.47	
		Maximum Amount for the Planned unit amount	143.57	143.57	143.57	143.57	143.57	
		O.4 (unit: Hectare)	1,090,089.67	1,090,089.67	1,090,089.67	1,090,089.67	1,090,089.67	
		Planned output * Planned unit amount	142,278,503.73	142,278,503.73	142,278,503.73	142,278,503.73	142,278,503.73	711,392,518.65
	TOTAL	O.4 (unit: Hectare)	1,090,089.67	1,090,089.67	1,090,089.67	1,090,089.67	1,090,089.67	
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	142,278,504.00	142,278,504.00	142,278,504.00	142,278,504.00	142,278,504.00	
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
		Out of which needed carried over - expenditure (applicable)						

		only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
--	--	---	--	--	--	--	--	--

CRISS(26) - Complementary redistributive income support
26.01. - Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost

Intervention Code (MS)	26.01.
Intervention Name	Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost
Type of Intervention	CRISS(26) - Complementary redistributive income support
Common Output Indicator	O.7. Number of hectares benefitting from complementary redistributive income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost dodjeljivat će se na području cijele Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
01	Osigurati veće i stabilne prihode poljoprivrednih gospodarstava i pravičnost dodjele potpore dohotku	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality

R.6 Percentage of additional direct payments per hectare for eligible farms below average farm size (compared to average)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Jedna od slabosti sustava izravnih plaćanja je izražena neravnoteža između velikih i malih korisnika u smislu udjela u korištenju sredstava potpore. Stoga nisu na zadovoljavajući način ostvareni učinci dohodovnih transfera koji su trebali rezultirati stabiliziranjem prihoda i ublažavanjem rizika za manje poljoprivredne proizvođače.

Preraspodjelom dijela dohodovne potpore od najvećih korisnika prema malim i srednjim poljoprivrednicima smanjit će se postojeća neravnoteža. Sa sadašnjih 10% omotnice za prvih 20 ha, omotnica za dodatnu preraspodijeljenu potporu dohotku obuhvatit će 20% od raspoložive omotnice za izravna plaćanja, koja će se isplaćivati za prvih 30 prihvatljivih hektara. Povećanje prihvatljivih hektara sa 20 na 30 hektara ima za cilj još izraženiju potporu malim i srednjim poljoprivrednim gospodarstvima. Na taj način povećati će se izravna plaćanja po hektaru za poljoprivredna gospodarstva veličine do 50 ha, odnosno za 96,7% korisnika izravnih plaćanja u RH, dok će biti smanjena za 3,3% korisnika koji imaju iznad 50 ha. Time ova intervencija doprinosi pravednijoj raspodjeli potpore između poljoprivrednika prema veličini njihovog gospodarstva. Mehanizam preraspodjele preferira se u odnosu na ograničavanje ili degresivnost potpore, što u Hrvatskoj s obzirom na strukturu gospodarstava nije učinkovito. Naime, provedba ograničenja ili degresivnosti prema uvjetima uredbe (čak i prije nego što se uzmu u obzir potencijalni odbici troškova radne snage, što bi dodatno smanjilo učinak) odnosila bi se na svega 0,058% korisnika i prouzročila nerazmjerne administrativne troškove bez pravog učinka.

Iznos potpore neće biti veći od iznosa potpore po prihvatljivom hektaru za osnovnu potporu dohotku za

održivost.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Prihvatljivi korisnik je aktivni poljoprivrednik, upisan u Upisnik poljoprivrednika te ima u korištenju poljoprivredno zemljište upisano u ARKOD sustav.

Ostali osnovni uvjeti uključuju: ispunjavanje uvjeta minimalnih zahtjeva za primanje izravnih potpora, pravovremeno podnošenje jedinstvenog zahtjeva i ostale dokumentacije i dr.

Korisnik preuzima godišnju obvezu.

Minimalno 1 ha poljoprivrednog zemljišta.

Prihvatljivi su svi korisnici osnovne potpore dohotku za održivost.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

Iznos potpore osigurat će se preraspodjelom 20% omotnice za izravna plaćanja, odnosno približno 75 milijuna eura godišnje, što će se podijeliti na prihvatljive hektare korisnika osnovne potpore dohotku (680 tisuća ha).

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Do you apply different amounts for different ranges of hectares? (Art. 29(3))

Yes No

What is the maximum number of hectares per farmer to which CRIS is paid? (Art. 29(3))

30.00

-Do you exclude farm holdings from CRIS on the basis of their physical size?

Yes No

- Additional rules and/or explanations related to CRIS

9 WTO compliance

Green Box

Paragraph 6 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost je nevezana potpora koja se isplaćuje po prihvatljivom hektaru s ciljem ravnomjernije raspodjele potpore među korisnicima i nije uvjetovana vrstom ili obujmom proizvodnje. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	26.01.01. - CRISS	Average		R.4; R.6;

Explanation and Justification (including the flexibility)

26.01.01. - CRISS

U odnosu na prethodno programsko razdoblje kada je potpora isplaćivana za prvih 20 hektara i 10% omotnice izravnih plaćanja, povećanjem praga za prvih 30 hektara i 20% omotnice izravnih plaćanja procjenjuje se da će potporom biti obuhvaćeno oko 680.000 ha uz jedinični iznos od 110,12 EUR.U odnosu na planirani prosječni iznos je odstupanje izraženo kod minimalnog i maksimalnog iznosa do 10%.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
		Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	26.01.01. - CRISS	Planned unit amount	110.12	110.12	110.12	110.12	110.12	
		Minimum Amount for the Planned unit amount	99.11	99.11	99.11	99.11	99.11	
		Maximum Amount for the Planned unit amount	121.13	121.13	121.13	121.13	121.13	
		O.7 (unit: Hectare)	680,016.55	680,016.55	680,016.55	680,016.55	680,016.55	
		Planned output * Planned unit amount	74,883,422.49	74,883,422.49	74,883,422.49	74,883,422.49	74,883,422.49	374,417,112.45
	TOTAL	O.7 (unit: Hectare)	680,016.55	680,016.55	680,016.55	680,016.55	680,016.55	
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	74,883,423.00	74,883,423.00	74,883,423.00	74,883,423.00	74,883,423.00	
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
		Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only						

		with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
--	--	--	--	--	--	--	--	--

CIS-YF(30) - Complementary income support for young farmers

30.01. - Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike

Intervention Code (MS)	30.01.
Intervention Name	Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike
Type of Intervention	CIS-YF(30) - Complementary income support for young farmers
Common Output Indicator	O.6. Number of hectares benefitting from complementary income support for young farmers

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike dodjeljivat će se na području cijele Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
13	Poboljšanje starosne strukture nositelja poljoprivrednih gospodarstava	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.36 Number of young farmers benefitting from setting up with support from the CAP, including a gender breakdown

R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Depopulacija ruralnih područja i smanjenje broja mladih poljoprivrednika prepoznati su kao prijetnje za hrvatski poljoprivredni sektor. Iako je u zadnjih desetak godina poboljšan omjer mlađih i starijih poljoprivrednika u Hrvatskoj, udio mladih nositelja poljoprivrednih gospodarstava je još uvijek veoma nizak (u 2016. zabilježeno je 5,2% poljoprivrednika dobne skupine do 35%). Za razvoj modernog i konkurentnog poljoprivrednog sektora neophodno je povećati udio mladih poljoprivrednika i osnažiti njihova poljoprivredna gospodarstva.

Mladi poljoprivrednici u prosjeku su tehnički učinkovitiji i posjeduju gospodarstva veće prosječne veličine od starijih poljoprivrednika. Mladi poljoprivrednici iskazuju veću spremnost za tehnološke promjene i lakše se prilagođavaju izazovima vezanim uz tehnološke promjene u proizvodnji, nove proizvodne prakse ili promjene na tržištu. Također iskazuju veći interes za stručno usavršavanje. Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike može potaknuti veće uključivanje mladih u sektor poljoprivrede, što će predstavljati izravni doprinos specifičnom cilju generacijske obnove poljoprivrede, ali i dovesti do boljih gospodarskih rezultata u poljoprivrednom sektoru.

U razdoblju od 2015. do 2020. plaćanje za mlade poljoprivrednike u izravnim plaćanjima koristilo je ukupno 13.424 mladih poljoprivrednika za prvih 50 hektara uz uvjet obvezne edukacije ili obrazovanja u području poljoprivrede, prehrambene tehnologije ili veterine. U 2019. godini 138.079 hektara bilo je

uključeno u plaćanje za mlade poljoprivrednike.

Iznos potpore po hektaru ispunjava uvjet iz članka 30. stavka 3. Uredbe (EU) 2021/2115.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Potpore se za razdoblje od pet godina odobrava korisnicima osnovne potpore dohotku za održivost čiji nositelj:

- nije stariji od 40 godina u godini podnošenja prvog zahtjeva za osnovno plaćanje
- prvi puta osniva poljoprivredno gospodarstvo u godini podnošenja prvog zahtjeva za osnovno plaćanje ili je već osnovao poljoprivredno gospodarstvo unatrag pet godina prije podnošenja prvog zahtjeva za osnovno plaćanje
- podnosi zahtjev za plaćanje za mlade poljoprivrednike za gospodarstvo koje mu je prvo u kojem je nositelj
- je završio odgovarajuće obrazovanje poljoprivrednog, prehrambenog ili veterinarskog usmjerenja verificirano od strane Ministarstva znanosti ili odgovarajući stručni program edukacije u poljoprivredi ili ruralnom razvoju

Iznimno, potpora se odobrava i korisnicima potpore u skladu s člankom 50. Uredbe (EU) 1307/2013 za preostalo razdoblje iz stavka 5. toga članka.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

Iznos potpore osigurat će se u okviru 2% omotnice za izravna plaćanja, a potpora će se dodjeljivati za maksimalno prvih 50 ha.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

The intervention gives support to young farmers for how many years? **5**

What are the conditions applied for the definition of newly setting-up?

Mladi poljoprivrednik prvi puta osniva poljoprivredno gospodarstvo u godini podnošenja prvog zahtjeva za osnovno plaćanje ili je već osnovao poljoprivredno gospodarstvo unatrag pet godina prije podnošenja prvog zahtjeva za osnovno plaćanje.

What form the support does take: **an annual decoupled payment per eligible hectare**

What is the amount of aid per hectare/lump-sum? **85**

Do you set a maximum in terms of number of ha? Y/N

Yes No

If yes, what is the maximum number of ha? **50**

Other comments on thresholds?

Do you apply a continuity with the previous scheme (Young Farmer Payment)?

Primjenjuje se kontinuitet u odnosu na prethodno programsko razdoblje. Potpora se odobrava i korisnicima potpore u skladu s člankom 50. Uredbe (EU) 1307/2013 za preostalo razdoblje iz stavka 5. toga članka.

Other comments

9 WTO compliance

Green Box

Paragraph 6 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Plaćanje za mlade poljoprivrednike je dodatno plaćanje po hektaru koje se odobrava s ciljem poticanja generacijske obnove u poljoprivredi i nije uvjetovano vrstom ili obujmom proizvodnje. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	30.01.01. - CIS-YF	Average		R.4; R.36;

Explanation and Justification (including the flexibility)

30.01.01. - CIS-YF

Potpura se ostvaruje po prihvatljivom hektaru na godišnjoj razini. Za utvrđivanje planiranog iznosa po jedinici površine (85 EUR/ha), rađen je izračun koji je uključio potrebu osiguravanja stabilnog prihoda na poljoprivrednom gospodarstvu, s obzirom da je prihod za mlade poljoprivrednike u poljoprivredi neprivačan, značajno zaostajući za prihodima izvan poljoprivrednih djelatnosti. Odstupanje od planiranog iznosa postavljeno je na 20% jer je teško predvidjeti broj uključenih mladih poljoprivrednika, a očekivani učinak se procjenjuje na temelju uključivanja mladih u potporu za kalendarsku 2021. godinu.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
		Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	30.01.01. - CIS-YF	Planned unit amount	85.34	85.34	85.34	85.34	85.34	
		Minimum Amount for the Planned unit amount	68.27	68.27	68.27	68.27	68.27	
		Maximum Amount for the Planned unit amount	102.41	102.41	102.41	102.41	102.41	
		O.6 (unit: Hectare)	87,747.15	87,747.15	87,747.15	87,747.15	87,747.15	
		Planned output * Planned unit amount	7,488,341.78	7,488,341.78	7,488,341.78	7,488,341.78	7,488,341.78	37,441,708.90
	TOTAL	O.6 (unit: Hectare)	87,747.15	87,747.15	87,747.15	87,747.15	87,747.15	
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	7,488,342.00	7,488,342.00	7,488,342.00	7,488,342.00	7,488,342.00	
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
		Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of						

		payment "compensatory" (article 28(6)(b) if the intervention contains carry over)						
--	--	---	--	--	--	--	--	--

Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare

31.01. - Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina

Intervention Code (MS)	31.01.
Intervention Name	Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina
Type of Intervention	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare
Common Output Indicator	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Primjena na području cijele Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

CAP AREAS OF ACTION Code + Description

AOA-B climate change adaptation, including actions to improve resilience of food production systems, and animal and plant diversity for stronger resistance to diseases and climate change

AOA-D prevention of soil degradation, soil restoration, improvement of soil fertility and of nutrient management [and soil biota]

AOA-E protection of biodiversity, conservation or restoration of habitats or species, including maintenance and creation of landscape features or non-productive areas

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
07	Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.12 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation

R.14 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description of commitments for eco-scheme

Korisnik preuzima godišnju obvezu, a prema veličini poljoprivrednog zemljišta provodi jedan od uvjeta:

Do 10 ha - najmanje dvije različite vrste (kulture) usjeva/nasada i /ili različite vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta, gdje površina glavne kulture/glavna vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta ne smije prelaziti 75% ukupnih poljoprivrednih površina poljoprivrednog gospodarstva.

Od 10 do 30 ha - najmanje tri različite vrste (kulture) usjeva/nasada i/ ili različite vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta, pri čemu površina glavne kulture/glavna vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta, ne smije zauzimati više od 75% poljoprivrednih površina, a dvije glavne kulture zajedno/ dvije glavne vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta, ne smiju zauzimati više od 95% poljoprivrednih površina

poljoprivrednog gospodarstva.

Više od 30 ha - najmanje četiri različite vrste (kulture) usjeva/nasada i/ilivrste uporabe poljoprivrednog zemljišta, pri čemu površina glavne kulture/glavna vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta, ne smije zauzimati više od 70% poljoprivrednih površina, a tri glavne kulture zajedno/ tri glavne vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta, ne smiju zauzimati više od 95% poljoprivrednih površina.

Korisnik na ponuđenom obrascu za svaku ARKOD parcelu treba voditi evidenciju o provedbi intervencije koja sadržava: naziv kulture, datume sjetve/sadnje, berbe/žetve unutar propisane obveze te je dostaviti podružnici Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju do 31. prosinca tekuće godine zahtjeva.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
GAEC07	Crop rotation in arable land, except for crops growing under water

List of relevant mandatory national standards

GAEC 7 plodored se provodi se na poljoprivrednom gospodarstvu ukupne veličine oraničnih površina 10 ha i više, te uključuje smjenu usjeva najmanje jednom godišnje na razini parcela. Izuzetak su poljoprivredna gospodarstva koja na više od 75 % oranične površine proizvode trave ili ostale krmne kulture, imaju ugar, proizvodnju leguminoza ili kombinaciju prethodno navedenog, te poljoprivredna gospodarstva koja na više od 75 % raspoloživih poljoprivrednih oraničnih površina imaju trajni travnjak ili se površina koristi za proizvodnju trava ili ostalih krmnih kultura, ili imaju kombinaciju prethodno navedenog.

Intervencija Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina primjenjuje se na svim vrstama uporabe poljoprivrednog zemljišta i na svim veličinama površina. To u segmentu obradivog zemljišta znači da se intervencija primjenjuje na oraničnim površinama koje su manje od 10 ha, na kojima se uzgajaju minimalno dvije biljne vrste/poljoprivredne kulture, na površinama od 10 do 30 ha korisnik uzgaja minimalno tri biljne vrste/poljoprivredne kulture, a na površinama 30 ha i više korisnik uzgaja minimalno tri biljne vrste/poljoprivredne kulture. Iz navedenog je vidljivo kako intenziviran (povećan) broj poljoprivrednih kultura u prostornoj plodsmjeni unutar obveza korisnika ove intervencije nadilazi minimalnu godišnju obvezu smjene kultura na oranicama propisanu GAEC 7.

Link between GAEC, SMR and national standards with the eco-scheme (explain how the eco-scheme goes beyond the baseline, notably for SMR and national standards)

GAEC 4 Uspostava graničnih pojaseva duž vodotokova;

GAEC 8 Minimalni udio obradivog zemljišta na razini poljoprivrednoga gospodarstva namijenjen neproduktivnim površinama i obilježjima

- Očuvanje obilježja krajobraza
- Zabrana rezanja živica i stabala u sezoni razmnožavanja ptica i podizanja ptica
- Uklanjanje invazivnih biljnih vrsta.

7 Range and amounts of support

Description

Potpora je u obliku dodatnih plaćanja na osnovnu potporu dohotku (BISS)

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

9 WTO compliance

Green Box

Paragraph 6 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora za intenziviranu raznolikost usjeva/nasada je dodatno plaćanje po hektaru koje promiče prilagodbu klimatskim promjenama, njihovo ublažavanje, sprječavanje degradacije tla, njegov oporavak i poboljšanje plodnosti te zaštitu biološke raznolikosti. Potpora nije uvjetovana vrstom ili obujmom proizvodnje. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	31.01.01. - Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina	Average		R.12; R.14;

Explanation and Justification (including the flexibility)

31.01.01. - Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina

Iznos od 62,61 EUR predstavlja prosječni iznos koji se očekuje isplatiti za intervenciju po godinama temeljem projekcije potencijala mogućih površina (vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta) i broja korisnika. U odnosu na planirani prosječni iznos je odstupanje izraženo kod minimalnog i maksimalnog iznosa do 10%.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
		Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
31.01.01. - Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina	Planned unit amount		62.61	62.61	62.61	62.61	62.61	
	Minimum Amount for the Planned unit amount		56.35	56.35	56.35	56.35	56.35	
	Maximum Amount for the Planned unit amount		68.87	68.87	68.87	68.87	68.87	
	O.8 (unit: Hectare)		643,417.00	643,417.00	643,417.00	643,417.00	643,417.00	
	Planned output * Planned unit amount		40,284,338.37	40,284,338.37	40,284,338.37	40,284,338.37	40,284,338.37	201,421,691.85
TOTAL	O.8 (unit: Hectare)		643,417.00	643,417.00	643,417.00	643,417.00	63,417.00	
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		40,284,338.37	40,284,338.37	40,284,338.37	40,284,338.37	40,284.33	
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)							
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable)							

		only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)							
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

31.02. - Pašarenje na pašnjacima

Intervention Code (MS)	31.02.
Intervention Name	Pašarenje na pašnjacima
Type of Intervention	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare
Common Output Indicator	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Primjena na području cijele Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

CAP AREAS OF ACTION Code + Description

AOA-A climate change mitigation, including reduction of GHG emissions from agricultural practices, as well as maintenance of existing carbon stores and enhancement of carbon sequestration

AOA-E protection of biodiversity, conservation or restoration of habitats or species, including maintenance and creation of landscape features or non-productive areas

AOA-G actions to enhance animal welfare or address antimicrobial resistance

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
07	Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena	Visok	Yes
10	Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanju genskih resursa	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.14 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)

R.31 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description of commitments for eco-scheme

Jednogodišnje obveze korisnika intervencije su:

1. Održavanje pašnjaka i krških pašnjaka obaveznom ispašom stoke u vlasništvu i/ili posjedu, s 0,3 do 1,0 UG/ha ovaca i/ili koza i/ili goveda i/ili kopitara.

2. Provođenje obavezne ispaše u razdoblju do 1. listopada tekuće godine
3. Ako korisnik provodi košnju, ona bi trebala biti obavljena do 30. lipnja tekuće godine. Za poljoprivredne površine koje su definirane kao gorsko planinsko područje košnja treba biti obavljena do 31. srpnja.
4. Izrada godišnjeg plana pašarenja za svaku ARKOD parcelu pašnjaka i krških pašnjaka u okviru obveznog individualnog savjetovanja poljoprivrednika.
5. Vođenje evidencije o provedbi svih aktivnosti na pojedinim kategorijama (pašnjaci, krški pašnjaci) prema propisanom obrascu.
6. Evidenciju korisnik dostavlja na uvid podružnici Agencije za plaćanja najkasnije do 31. prosinca u godini podnošenja zahtjeva.
7. Zasijavanje pašnjaka i krških pašnjaka nije dozvoljeno.
8. Zabranjena je upotreba mineralnog gnojiva ili stajskog gnoja.
9. Zabranjena je upotreba sredstava za zaštitu bilja.
10. Zabranjeni su hidromelioracijski zahvati.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
GAEC01	Maintenance of permanent grassland based on a ratio of permanent grassland in relation to agricultural area at national, regional, sub-regional, group-of-holdings or holding level in comparison to the reference year 2018. Maximum decrease of 5% compared to the reference year.

List of relevant mandatory national standards

--

Link between GAEC, SMR and national standards with the eco-scheme (explain how the eco-scheme goes beyond the baseline, notably for SMR and national standards)

Intervencija Pašarenje na pašnjacima obvezama koja uključuju pašarenje i mogućnost košnje, nadilazi obveze koje propisuje GAEC 1 Očuvanje trajnih travnjaka, prema kojem se godišnji omjer površine trajnih travnjaka i ukupne poljoprivredne površine na nacionalnoj razini ne smije se smanjiti za više od 5 % u odnosu na omjer istih površina u 2018. godini. Prilog tome je dosadašnje višegodišnje kontinuirano povećanje površina pod pašnjacima i krškim pašnjacima.

7 Range and amounts of support

Description

Potpora se dodjeljuje u obliku nadoknade dodatnih troškova i gubitka prihoda koji su rezultat preuzetih obveza.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

9 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora za pašarenje na pašnjacima dodjeljuje se kao nadoknada dodatnih troškova i gubitka prihoda, koji su rezultat preuzetih obveza s ciljem zaštite bioraznolikosti, poboljšanja usluga ekosustava te očuvanja staništa i krajobraza. Potpora nije uvjetovana vrstom ili obujmom proizvodnje. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	31.02.01. - Pašarenje na pašnjacima	Average		R.14; R.31;

Explanation and Justification (including the flexibility)

31.02.01. - Pašarenje na pašnjacima

S obzirom da unutar intervencije postoje dvije kategorije potpore, prosječni godišnji jedinični iznos od 100 EUR temelji se na dodatnim troškovima provedbe intervencije na dvije kategorije pašnjaka. U odnosu na planirani prosječni godišnji jedinični iznos je odstupanje izraženo kod minimalnog iznosa do 10%.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
		Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	31.02.01. - Pašarenje na pašnjacima	Planned unit amount	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	
		Minimum Amount for the Planned unit amount	90.00	90.00	90.00	90.00	90.00	
		Maximum Amount for the Planned unit amount						
		O.8 (unit: Hectare)	80,000.00	80,000.00	80,000.00	80,000.00	80,000.00	
		Planned output * Planned unit amount	8,000,000.00	8,000,000.00	8,000,000.00	8,000,000.00	8,000,000.00	40,000,000.00
	TOTAL	O.8 (unit: Hectare)	80,000.00	80,000.00	80,000.00	80,000.00	80,000.00	
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	8,000,000.00	8,000,000.00	8,000,000.00	8,000,000.00	8,000,000.00	
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
		Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b) if the intervention contains carry over)						

31.03. - Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina

Intervention Code (MS)	31.03.
Intervention Name	Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina
Type of Intervention	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare
Common Output Indicator	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Primjena na području cijele Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

CAP AREAS OF ACTION Code + Description

AOA-B climate change adaptation, including actions to improve resilience of food production systems, and animal and plant diversity for stronger resistance to diseases and climate change

AOA-E protection of biodiversity, conservation or restoration of habitats or species, including maintenance and creation of landscape features or non-productive areas

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
10	Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanju genskih resursa	Srednji	Yes
12	Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza i krajobraznih obilježja	Slab	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.31 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices

R.34 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for managing landscape features, including hedgerows and trees

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description of commitments for eco-scheme

Korisnik preuzima godišnju obvezu osiguravajući na minimalno 10% svojih poljoprivrednih površina postojanje sljedećih ekološko značajnih površina:

1. Obilježja krajobraza

Nalaze se na poljoprivrednom zemljištu te na površinama koje graniče s poljoprivrednim površinama, a čine ih:

- Živica ili pojasevi drvenastih kultura najveće širine 2 m unutar parcele ili 4 m na granici parcele i najmanje dužine 10 m.
- Pojedinačno stablo promjera krošnje od najmanje 4 m, minimalne visine 2 m te se pod istim obavlja

minimalna poljoprivredna aktivnost.

- Drvored: stabla s promjerom krošnje od najmanje 4 m, a prostor između krošnji ne prelazi 5 m te se pod istim obavlja minimalna poljoprivredna aktivnost.
- Šumarak: stabla spojena krošnjama koja se preklapaju, ukupne površine od 100 m² do 2000 m².
- Jezerce/bara ukupne površine do 1000 m².
- Jarak do 2 m širine uključujući zemljane otvorene vodotoke za navodnjavanje ili odvodnju.
- Tradicionalni suhozid najmanje 0,5 m širine, najviše 2 m širine unutar parcele i 4 m na granici parcele, te najmanje 0,2 m visine i najviše 3 m visine, koji je evidentiran u ARKOD sustavu na parceli kao . vanjski suhozid, minimalne dužine 30 metara. Korisnici kontroliraju tijelo suhozida minimalno dva puta godišnje, najkasnije do 1. listopada tekuće godine. Održavanje suhozida provodi se koristeći tradicionalne materijale i način izrade, bez korištenja veziva prilikom slaganja kamena. Vegetacija koja prorasta tijelo suhozida mora se uklanjati ručno, bez primjene herbicida.

2. Rubni pojasevi uz vodotoke

Na kojima se ne obavlja poljoprivredna proizvodnja, minimalne širine 5 m, a koji su smješteni na poljoprivrednim površinama ili se „naslanjaju” na poljoprivredne površine, tako da je dulji rub paralelan s rubom vodotoka. Mogu se kositi ili koristiti za ispašu, pod uvjetom da se vizualno razlikuju od poljoprivrednih kultura uz koje se nalaze. Na njima se ne smiju primjenjivati pesticidi i gnojiva.

3. Pojasevi prihvatljivih hektara duž rubova šume bez proizvodnje

Trebaju biti široki najmanje 3 m, a najviše 10 m. Na njima se ne smije provoditi poljoprivredna proizvodnja, a mogu se kositi i koristiti za ispašu, pod uvjetom da se vizualno razlikuju od poljoprivrednih kultura uz koje se nalaze.

4. Površine pod kulturama kratkih ophodnji

Na njima se ne koriste sredstva za zaštitu bilja niti mineralna gnojiva, a od vrsta su prihvatljive: crna joha (*Alnus glutinosa* L. Gaertn) siva joha (*Alnus incana* L. Moench), obična breza (*Betula pendula* Roth), obični grab (*Carpinus betulus* L.), topola (*Populus alba*) i vrba (*Salix alba* L., *Salix alba* x *Salix fragilis*).

5. Postrni usjevi i zeleni pokrov

Čine mješavine koje se sastoje od barem dvije propisane kulture iz skupina: žitarica, trava, kupusnjača, leguminoza i ostalog: facelija (*Phacelia tanacetifolia*), heljda (*Fagopyrum esculentum*), niger (*Guizotia abyssinica*).

Postrni usjevi i zeleni pokrovni usjevi na EZP moraju biti prisutni najmanje u razdoblju od 20. kolovoza do 15. listopada, a na njima se ne smiju primjenjivati sredstva za zaštitu bilja, osim onih koja su prihvatljiva za primjenu u ekološkoj proizvodnji.

Postrni usjev ili zeleni pokrov treba se nalaziti na poljoprivrednoj površini minimalno osam tjedana.

Kulture koje se siju kao ozimi usjev za žetvu iduće godine ili napasivanje nisu prihvatljive kao postrni usjev ili zeleni pokrovni usjev.

6. Kulture koje fiksiraju dušik

Uzgajaju se kao glavni usjev na poljoprivrednoj površini. Kultura koja fiksira dušik kao glavni usjev može

biti zasijana i kao smjesa s jednom ili više drugih kultura na način da kultura koja fiksira dušik prevladava na površini. Na navedenim usjevima ne smiju se primjenjivati sredstva za zaštitu bilja, osim onih koja su prihvatljiva za primjenu u ekološkoj proizvodnji. Prihvatljive vrste kultura koje fiksiraju dušik su: soja (*Glycine max*), lucerna (*Medicago sativa*), grah (*Phaseolus spp.*), kravljí grašak (*Vigna spp.*), slanetak (*Cicer spp.*), djetelina (*Trifolium spp.*), bob (*Vicia faba*), leća (*Lens culinaris*), lupina (*Lupinus spp.*), grašak (*Pisum spp.*), grahorica (*Vicia spp.*), smiljkita roškasta (*Lotus corniculatus*), grahor satrica (*Lathyrus sativus*). Soja prihvatljiva za EZP mora biti proizvedena od certificiranog sjemena genetski nemodificirane soje u količini od najmanje 80 kilograma po hektaru.

Korisnici su obvezni voditi evidenciju o provedbi svih aktivnosti prema propisanom obrascu, te ga dostaviti podružnici Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju do 31. prosinca tekuće godine zahtjeva.

Korisnik je u tekućoj godini zahtjeva obvezan završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati vezano uz eko sheme.

Prilikom računanja površina koje čine EZP, ukupni broj hektara izračunava se korištenjem koeficijenta tj. konverzijskih i ponderacijskih faktora, koji se dalje obračunavaju unutar kalkulatora dostupnog u AGRONET-u.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
GAEC04	Establishment of buffer strips along water courses
GAEC08	Minimum share of agricultural area devoted to non-productive areas or features. Minimum share of at least 4% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow. Where a farmer commits to devote at least 7% of his/her arable land to non-productive areas and features, including land lying fallow, under an enhanced eco-scheme in accordance with Article 28(5a), the share to be attributed to compliance with this GAEC shall be limited to 3%. Minimum share of at least 7% of arable land at farm level if this includes also catch crops or nitrogen fixing crops, cultivated without the use of plant protection products, of which 3% shall be land lying fallow or non-productive features. Member States should use the weighting factor of 0,3 for catch crops. Retention of landscape features. Ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season. As an option, measures for avoiding invasive plant species

List of relevant mandatory national standards

Link between GAEC, SMR and national standards with the eco-scheme (explain how the eco-scheme goes beyond the baseline, notably for SMR and national standards)

Intervencija nadilazi obveze koje propisuje GAEC 4 Uspostava graničnih pojaseva duž vodotokova, prema kojoj su oni minimalne širine 3 m, a prema ovoj intervenciji provodi se uspostava graničnih

pojaseva minimalne širine 5 m.

Ova intervencija nadilazi i GAEC 8, koji se u cilju održavanja neproizvodnih obilježja i područja radi očuvanja bioraznolikosti provodi na 10 ha i više oraničnih površina, dok se ova intervencija odnosi i na manje poljoprivredne površine te na znatno većem udjelu ekološki značajnih površina na njima, a koji iznosi 10%.

7 Range and amounts of support

Description

Potpota se dodjeljuje u obliku dodatnih plaćanja na osnovnu potporu dohotku (BISS).

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

9 WTO compliance

Green Box

Paragraph 6 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpota za intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina je dodatno plaćanje po hektaru koje doprinosi zaštiti bioraznolikosti, očuvanju staništa i mozaičnosti krajobraza uz dodatno poboljšanje usluga poljoprivrednog ekosustava. Potpora nije uvjetovana vrstom ili obujmom proizvodnje. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	31.03.01. - Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina	Average		R.31; R.34;

Explanation and Justification (including the flexibility)

31.03.01. - Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina

Iznos od 62,61 EUR predstavlja prosječni iznos koji se očekuje isplatiti za intervenciju po godinama temeljem projekcije potencijala mogućih ekološki značajnih površina i broja korisnika. U odnosu na planirani prosječni iznos je odstupanje izraženo kod minimalnog i maksimalnog iznosa do 10%.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
		Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
31.03.01. - Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina		Planned unit amount	62.61	62.61	62.61	62.61	62.61	
		Minimum Amount for the Planned unit amount	56.35	56.35	56.35	56.35	56.35	
		Maximum Amount for the Planned unit amount	68.87	68.87	68.87	68.87	68.87	
		O.8 (unit: Hectare)	132,055.00	132,055.00	132,055.00	132,055.00	132,055.00	
		Planned output * Planned unit amount	8,267,963.55	8,267,963.55	8,267,963.55	8,267,963.55	8,267,963.55	41,339,817.75
		O.8 (unit: Hectare)	132,055.00	132,055.00	132,055.00	132,055.00	132,055.00	
TOTAL		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	8,267,963.55	8,267,963.55	8,267,963.55	8,267,963.55	8,267,963.55	
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
		Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b) if the intervention						

		contains carry over)						
--	--	----------------------	--	--	--	--	--	--

31.04. - Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama

Intervention Code (MS)	31.04.
Intervention Name	Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama
Type of Intervention	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare
Common Output Indicator	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Primjena na području cijele Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency

CAP AREAS OF ACTION Code + Description

AOA-A climate change mitigation, including reduction of GHG emissions from agricultural practices, as well as maintenance of existing carbon stores and enhancement of carbon sequestration

AOA-D prevention of soil degradation, soil restoration, improvement of soil fertility and of nutrient management [and soil biota]

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
07	Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena	Visok	Yes
09	Primjena praksi za smanjuje negativnog utjecaj na tlo, vodu i zrak te povećanje organske tvari u tlu	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.12 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation

R.14 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)

R.19 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description of commitments for eco-scheme

Korisnik preuzima godišnju obvezu vezano za Primjenu vlastitog stajskog gnoja na oraničnim površinama i/ili nabavljenog stajskog gnoja sa stočarskih farmi, a obveze korisnika su:

1. posjedovati analizu tla za svaku ARKOD parcelu na kojoj se primjenjuje stajski gnoj. Za svakih 10 ARKOD parcela koje imaju površinu manju od 1 ha korisnik provodi analizu samo za najveću ARKOD

parcelu. Analiza tla mora sadržavati slijedeće parametre: reakciju tla (pH, KCl i H₂O), sadržaj humusa, sadržaj fiziološki aktivnih hranjiva P₂O₅ i K₂O, hidrolitsku kiselost ili sadržaj ukupnih karbonata te sadržaj skeleta (kod skeletnih tala);

2. posjedovati analizu stajskog gnoja na sadržaj suhe tvari, sadržaj organske tvari, reakciju (pH) i sadržaj hranjiva (ukupni dušik, fosfor i kalij). Analizu stajskog gnoja potrebno je napraviti svake godine za svaku vrstu i za svaku novokupljenu količinu gnoja;

3. u skladu sa analizom tla i analizom stajskog gnoja izraditi i provoditi plan gnojidbe. Plan gnojidbe, uz analizu tla i analizu stajskog gnoja zajedno s računima i ostalom dokumentacijom, korisnik je obavezan dostaviti na uvid podružnici Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju;

4. voditi evidenciju o primjeni stajskog gnoja za sve ARKOD parcele na kojima je u kalendarskoj godini primijenjen stajski gnoj;

5. gnojidba stajskim gnojem unutar intervencije treba biti u skladu s potrebama kulture, temeljena na provedenoj analizi tla od strane ovlaštenog laboratorija te izrađena uz pomoć individualnog savjetovanja od strane predstavnika Ministarstva poljoprivrede, Uprave za stručnu podršku razvoju poljoprivrede i ribarstva. Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede i ribarstva dostavlja APPRRR do 31. prosinca tekuće godine popis korisnika individualnog savjetovanja;

6. dozvoljeno je koristiti stajski gnoj (kruti ili tekući) na oranici u količini koja odgovara primjeni dušika iz stajskog gnoja od najmanje 70 kg N/ha do najviše 170 kg N/ha u skladu s minimalnim i maksimalnim količinama stajskog gnoja po hektaru prema Tablici 1:

Tablica 1 Dozvoljene količine stajskog gnoja

Vrsta stajskog gnoja	Minimalna količina stajskog gnoja	Maksimalna količina stajskog gnoja
	t/ha	t/ha
Goveđi	14	34
Od kopitara	11,5	28
Ovčji i kozji	9	21
Svinjski	11,5	28
Kokošji	4,5	11
Brojlerski	2	5,5
Goveđi kompost	3	8
Goveđa gnojovka	17 m ³ /ha	42 m ³ /ha
Svinjska gnojovka	14 m ³ /ha	34 m ³ /ha

7. primijeniti stajski gnoj unutar 48 sati od iznošenja na oraničnu površinu te na način da se gubici dušika smanje na najmanju moguću mjeru;

8. korisnik koji nema dovoljne količine stajskog gnoja ili nema proizvodnju vlastitog stajskog gnoja dužan je do 15. prosinca tekuće godine zahtjevati Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom

razvoju dostaviti presliku računa o kupljenom stajskom gnoju iz kojeg je vidljivo:

- količina kupljenog stajskog gnoja po vrstama stajskog gnoja navedenima Tablici 1
- MIBPG i naziv poljoprivrednika od kojeg je kupljen stajski gnoj.

9. Za korisnika koji posjeduje stoku količina proizvedenog stajskog gnoja izračunava se na temelju prosječnog broja grla/kljunova prema Tablici 2. evidentiranih u jedinstveni registar domaćih životinja (JRDŽ) u godini koja prethodi godini podnošenja jedinstvenog zahtjeva na temelju stanja svakog prvoga dana u mjesecu i godišnjoj proizvedenoj količini dušika u stajskom gnoju po UG iz Tablice 2

Tablica 2 Godišnja količina dušika u stajskom gnoju i količina stajskog gnoja po UG

VRSTA DOMAĆE ŽIVOTINJE	kg N/godina	%N	Tona stajskog gnoja godišnje po UG
Goveda	70	0,5	14,0
Kopitari	60	0,6	10,0
Ovce i koze	70	0,8	8,8
Svinje	80	0,6	13,3
Perad	85	2,2	3,9
Ostale domaće životinje	85	0,5	17,0

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
GAEC02	Protection of wetland and peatland

List of relevant mandatory national standards

--

Link between GAEC, SMR and national standards with the eco-scheme (explain how the eco-scheme goes beyond the baseline, notably for SMR and national standards)

--

7 Range and amounts of support

Description

Potpora se dodjeljuje u obliku nadoknade dodatnih troškova i gubitka prihoda koji su rezultat preuzetih

obveza.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

9 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora za uporabu stajskog gnoja na oraničnim površinama dodjeljuje se kao nadoknada dodatnih troškova i gubitka prihoda, koji su rezultat preuzetih obveza s ciljem povećanja sadržaja humusa smanjenjem uporabe sintetskih mineralnih gnojiva, čime se ujedno postiže poboljšanje fizikalnih i kemijskih svojstava tla. Potpora nije uvjetovana vrstom ili obujmom proizvodnje. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	31.04.01. - Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama	Average		R.12; R.14; R.19;

Explanation and Justification (including the flexibility)

31.04.01. - Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama

Prosječni godišnji jedinični iznos od 215 EUR temelji se na dodatnim troškovima provedbe intervencije, temeljem potpore koja je isplaćena u sklopu Programa ruralnog razvoja RH za tip operacije 10.1.17. Poticanje uporabe stajskog gnoja na oraničnim površinama. U odnosu na planirani prosječni iznos je odstupanje izraženo kod minimalnog iznosa do 10%.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
		Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	31.04.01. - Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama	Planned unit amount	215.00	215.00	215.00	215.00	215.00	
		Minimum Amount for the Planned unit amount	193.50	193.50	193.50	193.50	193.50	
		Maximum Amount for the Planned unit amount						
		O.8 (unit: Hectare)	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	
		Planned output * Planned unit amount	21,500,000.00	21,500,000.00	21,500,000.00	21,500,000.00	21,500,000.00	107,500,000.00
	TOTAL	O.8 (unit: Hectare)	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	21,500,000.00	21,500,000.00	21,500,000.00	21,500,000.00	21,500,000.00	
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
		Out of which needed carried over - expenditure (applicable)						

		only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)							
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

31.05. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina

Intervention Code (MS)	31.05.
Intervention Name	Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina
Type of Intervention	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare
Common Output Indicator	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Primjena na području cijele Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency

CAP AREAS OF ACTION Code + Description

AOA-A climate change mitigation, including reduction of GHG emissions from agricultural practices, as well as maintenance of existing carbon stores and enhancement of carbon sequestration

AOA-B climate change adaptation, including actions to improve resilience of food production systems, and animal and plant diversity for stronger resistance to diseases and climate change

AOA-C protection or improvement of water quality and reduction of pressure on water resources

AOA-D prevention of soil degradation, soil restoration, improvement of soil fertility and of nutrient management [and soil biota]

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
07	Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena	Visok	Yes
09	Primjena praksi za smanjuje negativnog utjecaj na tlo, vodu i zrak te povećanje organske tvari u tlu	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.12 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation

R.19 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)

R.22 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description of commitments for eco-scheme

Korisnik unutar intervencije preuzima obvezu uzgoja minimalno 20 % zrnatih i/ili krmnih leguminoza unutar ukupne površine poljoprivrednog gospodarstva. Leguminoze se mogu uzgajati kao glavni usjev, međusjev ili podusjev, odnosno unutar konsocijacija. Leguminoze se mogu sijati samostalno i kao smjesa (DTS ili TDS) s jednom ili više drugih kultura na način da leguminoza prevladava na oraničnoj

površini.

Soja prihvatljiva za ovu intervenciju mora zadovoljiti uvjet da je proizvedena od certificiranog sjemena koje nije GMO u količini od najmanje 80 kilograma po hektaru prijavljene površine, o čemu korisnik do 15. listopada tekuće godine, APPRRR prilaže račun o sjemenu i certifikat s vreće ili certifikat o sjemenu uz otpremnicu HAPIH-a.

Korisnici su obvezni voditi evidenciju o provedbi intervencije prema propisanom obrascu.

Korisnik je obvezan evidenciju o provedbi ove intervencije dostaviti APPRRR najkasnije do 31. prosinca tekuće godine zahtjeva.

Korisnik je u tekućoj godini zahtjeva obvezan završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati vezano uz eko sheme.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
GAEC07	Crop rotation in arable land, except for crops growing under water

List of relevant mandatory national standards

Link between GAEC, SMR and national standards with the eco-scheme (explain how the eco-scheme goes beyond the baseline, notably for SMR and national standards)

Intervencija u segmentu primjene na oraničnim površinama nadilazi GAEC 7 Plodored na oraničnim površinama, gdje je na poljoprivrednom gospodarstvu ukupne veličine oraničnih površina 10 ha i više, obveznik na razini parcele dužan uspostaviti izmjenu kultura najmanje jednom godišnje uključujući sekundarne usjeve kojima se primjereno gospodari, nadilazi ove obveze. Naime, intervencija Minimalni udio leguminoza od 20% na oraničnim površinama, u plodored na oraničnim površinama uključuje leguminoze, a također se provodi i na površinama koje su manje od 10 ha

7 Range and amounts of support

Description

Potpora se dodjeljuje u obliku dodatnih plaćanja na osnovnu potporu dohotku (BISS).

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

9 WTO compliance

Green Box

Paragraph 6 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora za minimalni udio leguminoza je dodatno plaćanje po hektaru koje doprinosi zaštiti prirodnih

resursa tla, vode i zraka od onečišćenja, s obzirom da značajno smanjuje ili u potpunosti izostavlja uporaba dušičnih gnojiva. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	31.05.01. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina	Average		R.12; R.19; R.22;

Explanation and Justification (including the flexibility)

31.05.01. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina

Iznos od 62,61 EUR predstavlja prosječni iznos koji se očekuje isplatiti za intervenciju po godinama temeljem projekcije potencijala mogućih površina (vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta) i broja korisnika. U odnosu na planirani prosječni iznos je odstupanje izraženo kod minimalnog i maksimalnog iznosa do 10%.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
		Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
31.05.01. - Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina	Planned unit amount		62.61	62.61	62.61	62.61	62.61	
	Minimum Amount for the Planned unit amount		56.35	56.35	56.35	56.35	56.35	
	Maximum Amount for the Planned unit amount		68.87	68.87	68.87	68.87	68.87	
	O.8 (unit: Hectare)		83,068.00	83,068.00	83,068.00	83,068.00	83,068.00	
	Planned output * Planned unit amount		5,200,887.48	5,200,887.48	5,200,887.48	5,200,887.48	5,200,887.48	26,004,437.40
TOTAL	O.8 (unit: Hectare)		83,068.00	83,068.00	83,068.00	83,068.00	83,068.00	
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		5,200,887.48	5,200,887.48	5,200,887.48	5,200,887.48	5,200,887.48	
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)							
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of							

		payment "compensatory" (article 28(6)(b) if the intervention contains carry over)							
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

31.06. - Konzervacijska poljoprivreda

Intervention Code (MS)	31.06.
Intervention Name	Konzervacijska poljoprivreda
Type of Intervention	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare
Common Output Indicator	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Primjena na području cijele Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency

CAP AREAS OF ACTION Code + Description

AOA-B climate change adaptation, including actions to improve resilience of food production systems, and animal and plant diversity for stronger resistance to diseases and climate change

AOA-D prevention of soil degradation, soil restoration, improvement of soil fertility and of nutrient management [and soil biota]

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
07	Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena	Visok	Yes
09	Primjena praksi za smanjuje negativnog utjecaj na tlo, vodu i zrak te povećanje organske tvari u tlu	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.12 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation

R.14 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)

R.19 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments beneficial for soil management to improve soil quality and biota (such as reducing tillage, soil cover with crops, crop rotation included with leguminous crops)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description of commitments for eco-scheme

Korisnik je prilikom provedbe intervencije u godini zahtjeva obvezan provoditi slijedeće:

1. Na oraničnim površinama provoditi minimalno dvopoljni plodored na svakoj ARKOD parceli. Postrni usjevi i zeleni pokrovni usjevi, mogu predstavljati sastavnice plodoreda.

2. Osigurati potpunu pokrivenost tla poljoprivrednih površina biljnim ostacima ili zelenim pokrovom.

3. Održavati poljoprivrednu površinu od korovne vegetacije
4. Voditi evidenciju o provedbi svih aktivnosti prema propisanom obrascu, koji je dužan dostaviti podružnici APPRRR do 31. prosinca tekuće godine zahtjeva.
5. Završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati vezano uz eko sheme.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
GAEC06	Minimum soil cover to avoid bare soil in periods that are most sensitive

List of relevant mandatory national standards

--

Link between GAEC, SMR and national standards with the eco-scheme (explain how the eco-scheme goes beyond the baseline, notably for SMR and national standards)

Eko shema konzervacijska poljoprivreda nadilazi GAEC 6 Minimalna pokrivenost tla jer je u obveznim zahtjevima tijekom provedbe obveze eko sheme predviđeno od strane korisnika osigurati potpunu pokrivenost tla svih vstra uporabe poljoprivrednih površina biljnim ostacima ili zelenim pokrovom. Za razliku od obveza iz GAEC 6 koje se odnose na pokrivenost oraničnih površina i to u vegetacijskom periodu, odnosno od 15. studenog do 15. veljače prema pripadajućim zahtjevima.

Eko shema konzervacijska poljoprivreda nadilazi i GAEC 7 Plodored na oraničnim površinama, jer se prema GAEC 7 plodored provodi na oraničnim površinama 10 ha i više, gdje je obveznik je na razini parcele dužan uspostaviti izmjenu kultura najmanje jednom godišnje uključujući sekundarne usjeve kojima se primjereno gospodari. Unutar konzervacijske poljoprivrede na oraničnim površinama svih veličina (i na površinama koje su manje od 10 ha) obvezna je na razini ARKOD parcele provedba minimalno dvopoljnog plodoreda.

7 Range and amounts of support

Description

Potpora se dodjeljuje u obliku dodatnih plaćanja na osnovnu potporu dohotku (BISS).

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

9 WTO compliance

Green Box

Paragraph 5 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora za konzervacijsku poljoprivredu je dodatno plaćanje po hektaru koje doprinosi smanjenju erozije, oporavku tla, povećanju organske tvari u tlu uz održavanje postojećih zaliha ugljika, smanjenju emisija stakleničkih plinova te regulaciji pojave korova. Potpora nije uvjetovana vrstom ili obujmom proizvodnje. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	31.06.01. - Konzervacijska poljoprivreda	Average		R.12; R.14; R.19;

Explanation and Justification (including the flexibility)

31.06.01. - Konzervacijska poljoprivreda

Iznos od 62,61 EUR predstavlja prosječni iznos koji se očekuje isplatiti za intervenciju po godinama temeljem projekcije potencijala mogućih površina (vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta) i broja korisnika. U odnosu na planirani prosječni iznos je odstupanje izraženo kod minimalnog i maksimalnog iznosa do 10%.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
		Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	31.06.01. - Konzervacijska poljoprivreda	Planned unit amount	62.61	62.61	62.61	62.61	62.61	
		Minimum Amount for the Planned unit amount	56.35	56.35	56.35	56.35	56.35	
		Maximum Amount for the Planned unit amount	68.87	68.87	68.87	68.87	68.87	
		O.8 (unit: Hectare)	80,050.00	80,050.00	80,050.00	80,050.00	80,050.00	
		Planned output * Planned unit amount	5,011,930.50	5,011,930.50	5,011,930.50	5,011,930.50	5,011,930.50	25,059,652.50
	TOTAL	O.8 (unit: Hectare)	80,050.00	80,050.00	80,050.00	80,050.00	80,050.00	
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	5,011,930.50	5,011,930.50	5,011,930.50	5,011,930.50	5,011,930.50	
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
		Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of						

		payment "compensatory" (article 28(6)(b) if the intervention contains carry over)							
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

31.07. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)

Intervention Code (MS)	31.07.
Intervention Name	Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)
Type of Intervention	Eco-scheme(31) - Schemes for the climate, the environment and animal welfare
Common Output Indicator	O.8. Number of hectares or of livestock units benefitting from eco-schemes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Primjena na području cijele Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

CAP AREAS OF ACTION Code + Description

AOA-A climate change mitigation, including reduction of GHG emissions from agricultural practices, as well as maintenance of existing carbon stores and enhancement of carbon sequestration

AOA-E protection of biodiversity, conservation or restoration of habitats or species, including maintenance and creation of landscape features or non-productive areas

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
07	Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena	Visok	Yes
10	Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanju genskih resursa	Srednji	Yes
11	Poboljšati prakse za zaštitu i povećanje bioraznolikosti staništa i vrsta u Natura 2000 području	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.14 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)

R.31 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description of commitments for eco-scheme

Za intervenciju očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti, korisnik preuzima godišnju obvezu za sljedeće:

1. završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati vezano uz eko - sheme

2. zabranjena je upotreba mineralnog gnojiva ili stajskog gnoja
3. zabranjena je upotreba sredstava za zaštitu bilja
4. zabranjeno je zasijavanje travnjaka
5. zabranjeni su hidromelioracijski zahvati
6. ako se travnjak održava košnjom, košnja je dozvoljena isključivo ručnim ili strižnim kosilicama
7. ako se travnjak održava košnjom, ovisno o regiji, dozvoljena je najviše jedna košnja u skladu sa sljedećim terminima:
 - Kontinentalna nizinska regija: od 1. kolovoza do 15. rujna
 - Brdsko-planinska regija: od 20. srpnja do 15. rujna
 - Mediteranska regija: od 15. srpnja do 15. rujna
8. ako se travnjak održava košnjom ispaša je dozvoljena nakon košnje do kraja tekuće godine, stoka se mora napasivati na cijeloj raspoloživoj površini, dozvoljeno je najmanje 0,3 a najviše 1,0 UG/ha ovaca, koza, goveda i/ili kopitara
9. ako se travnjak održava napasivanjem stoka se mora napasivati na cijeloj raspoloživoj površini, dozvoljeno je najmanje 0,3, a najviše 1,0 UG/ha ovaca, koza, goveda i/ili kopitara
10. ako se travnjak održava napasivanjem, potrebno je ručno odstranjivati nadzemni drvenasti dio pojedinačnih biljaka *Amorpha fruticosa* (čivitnjača), a u slučaju gustog sklopa biljaka *Asclepias syriaca* L. (cigansko perje, prava svilenica), *Xanthium spinosum* L. (trnovita dikica, čičak), *Xanthium strumarium* L. *ssp. italicum* (Moretti) D.L. (obalna dikica) dozvoljeno je njihovo mehaničko uklanjanje (ručnim alatima ili strojno – strižnim kosilicama, rotacijskim kosilicama i/ili malčiranjem) najkasnije do 1. kolovoza
11. voditi evidenciju o provođenju intervencije
12. Evidencija se dostavlja na uvid podružnici Agencije za plaćanja najkasnije do 31. prosinca tekuće godine zahtjeva.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
GAEC01	Maintenance of permanent grassland based on a ratio of permanent grassland in relation to agricultural area at national, regional, sub-regional, group-of-holdings or holding level in comparison to the reference year 2018. Maximum decrease of 5% compared to the reference year.
GAEC09	Ban on converting or ploughing permanent grassland designated as environmentally-sensitive permanent grasslands in Natural 2000 sites

List of relevant mandatory national standards

--

Link between GAEC, SMR and national standards with the eco-scheme (explain how the eco-scheme goes beyond the baseline, notably for SMR and national standards)

Intervencija Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti svojim obvezama nadilazi obveze koje propisuje GAEC 1 Očuvanje trajnih travnjaka, prema kojem se godišnji omjer površine trajnih travnjaka i ukupne poljoprivredne površine na nacionalnoj razini ne smije se smanjiti za više od 5 % u odnosu na omjer istih površina u 2018. godini. Prilog tome je kontinuirano povećanje površina pod ovom praskom unutar Programa ruralnog razvoja 2014-2020, te se očekuje da će se i ubuduće kroz eko sheme površine pod travnjacima velike prirodne vrijednosti povećavati.

Intervencija Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti svojim zahtjevima vezanim za termine odgode košnje u cilju stvaranja sjemena vrijednih travnjačkih vrsta koje ujedno predstavljaju i staništa za korisnu travnjačku faunu, nadilazi i obveze koje propisuje GAEC 9 Zabrana prenamjene ili oranja okolišno osjetljivih travnjaka unutar NATURA 2000 područja

7 Range and amounts of support

Description

Potpورا se dodjeljuje u obliku nadoknade dodatnih troškova i gubitka prihoda koji su rezultat preuzetih obveza.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

9 WTO compliance

11 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	31.07.01. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)	Average		R.14; R.31;

Explanation and Justification (including the flexibility)

31.07.01. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)

S obzirom da unutar intervencije postoje tri kategorije potpore, prosječni godišnji jedinični iznos od 210 EUR temelji se na dodatnim troškovima provedbe intervencije za tri kategorije TVPV temeljem potpore koja je isplaćena u razdoblju 2015-2020 za tip operacije 10.1.3. Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti. U odnosu na planirani prosječni iznos je odstupanje izraženo kod minimalnog iznosa do 10%.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
		Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	31.07.01. - Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)	Planned unit amount	210.00	210.00	210.00	210.00	210.00	
		Minimum Amount for the Planned unit amount	188.58	188.58	188.58	188.58	188.58	
		Maximum Amount for the Planned unit amount						
		O.8 (unit: Hectare)	24,424.57	24,424.57	24,424.57	24,424.57	24,424.57	
		Planned output * Planned unit amount	5,129,159.70	5,129,159.70	5,129,159.70	5,129,159.70	5,129,159.70	25,645,798.50
	TOTAL	O.8 (unit: Hectare)	25,500.00	25,500.00	25,500.00	25,500.00	25,500.00	
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	5,343,156.00	5,343,156.00	5,343,156.00	5,343,156.00	5,343,156.00	
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
		Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of						

		payment "compensatory" (article 28(6)(b) if the intervention contains carry over)							
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

CIS(32) - Coupled income support
32.01. - Krave u proizvodnji mlijeka

Intervention Code (MS)	32.01.
Intervention Name	Krave u proizvodnji mlijeka
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Proizvodno vezana potpora dodjeljivat će se na području cijele Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
01	Osigurati veće i stabilne prihode poljoprivrednih gospodarstava i pravičnost dodjele potpore dohotku	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Proizvodnja mlijeka osnova je stočarske proizvodnje u Republici Hrvatskoj uz koju je u velikoj mjeri povezana i proizvodnja govedine i teletine.

Broj poljoprivrednih gospodarstava u Republici Hrvatskoj se smanjio, a smanjen je i broj specijaliziranih farmi koje se bave proizvodnjom mlijeka, broj mliječnih krava smanjen je sa 152.000 u 2015. na 130.000 u 2019. godini, također je došlo i do smanjenja količina prikupljenog kravljeg mlijeka na poljoprivrednim gospodarstvima. U RH prevladavaju mala stada, podatci HAPIH-a navode kako u 2020. godini 71,6 % stada je manje od 6 krava, a čini ga samo 19,9 % ukupnog broja krava, takvi proizvođači češće imaju i tehnološki manje naprednu proizvodnju. Negativan utjecaj na sektor ima i nedostatak poljoprivrednih površina, nedostatak teladi i junica koje su bitne za u smislu zamjene (remont stada) ali i proširenja proizvodnje. Uslijed niskih (otkupnih) cijena mlijeka proizvođači se češće odlučuju na napuštanje proizvodnje nego li na remont ili proširenje stada.

Stočarsku proizvodnju karakteriziraju mala gospodarstva mješovite proizvodnje s pretežno kombiniranim pasminama goveda (Simmental). Proizvodnja se u manjoj mjeri odvija na specijaliziranim farmama, gdje se uzgajaju i mliječne pasmine u proizvodnji mlijeka (Holstein i Brown Swiss). U Republici Hrvatskoj u populaciji krava za proizvodnju mlijeka prevladava simentalaska pasmina. U skladu s izvješćem HAPIH-a iznos standardne laktacije od 305 dana za simentalSKU pasminu za 2019. godinu je 5.388 kg mlijeka. Prijedlogom je prosječna standardna laktacija od 5.388 kg mlijeka umanjena za 20%, odnosno na 4.310 kg kako bi se potaknulo proizvođače sa nešto manjom godišnjom proizvodnjom na povećanje produktivnosti proizvodnje mlijeka po grlu.

U sklopu ove intervencije dodatno će se poticati korisnike koji uzgajaju prvotelke, grla koja su u godini podnošenja zahtjeva imala registrirano prvo teljenje. Cilj uvođenja dodatne potpore za prvotelke je sprječavanje pada broja krava u proizvodnji mlijeka.

Intervencija je iznimno bitna zbog opskrbe hranom i gospodarske održivosti poljoprivredne proizvodnje i od velikog je značaja za ekonomsku održivost i otklanjanje poteškoća s kojima se suočavaju proizvođači krava u proizvodnji mlijeka. Međutim, intervencija je značajna i iz društvenih razloga i tradicije mljekarske proizvodnje koja se, uslijed tržišnih poteškoća, sve više napušta.

Potpore u sklopu ove intervencije dodjeljuje se po grlu koje ispunjava sve uvjete prihvatljivosti.

Procjenjujemo kako će se ovakvom potporom doprinijeti očuvanju mljekarske proizvodnje. Veća potpora za prvotelke trebala bi povećati održivost sektora.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Prihvatljivi korisnici su aktivni poljoprivrednici, koji ispunjavaju zakonske i podzakonske akte Republike Hrvatske te uvjete prihvatljivosti.

Za potporu su prihvatljive krave:

1. koje su mliječne ili kombinirane pasmine
2. koje se u godini podnošenja zahtjeva drže na poljoprivrednom gospodarstvu korisnika najmanje 100 dana (neprekidno), a 100 dana se počinje brojati od dana podnošenja zahtjeva.
3. koja su na dan podnošenja zahtjeva upisane u JRDŽ i do tog datuma imaju registrirano bar jedno teljenje
4. koje su u sustavu kontrole mliječnosti HAPIH-a, kontrola mliječnosti nije obvezna za gospodarstva koja imaju do 5 grla

Mlijeko može biti isporučeno otkupljivačima ili stavljano u javnu potrošnju od strane korisnika i/ili mliječni proizvodi stavljeni u javnu potrošnju od strane korisnika. Korisnik koji mlijeko i/ili mliječne proizvode stavlja u javnu potrošnju mora voditi evidenciju proizvodnje mlijeka. Ukoliko poljoprivredno gospodarstvo stavlja mlijeko ili mliječne proizvode u javnu potrošnju u skladu s posebnim propisom utoliko mora biti registrirano za poslovanje s hranom životinjskog podrijetla.

Proizvedena količina mlijeka u odnosu na broj krava prijavljenih u zahtjevu za potporu (prisutnih na gospodarstvu) mora iznositi prosječno 4.310 kg mlijeka godišnje preračunato po prihvatljivom grlu.

Potpore može biti dodijeljena za onoliko grla za koliko je na farmi prikupljena uprosječena količina mlijeka (proizvedeno mlijeko kg / 4.310 kg= broj prihvatljivih grla). Broj prihvatljivih grla ne može biti veći od broja grla za koja je podnesen zahtjev za potporu.

Obveza proizvodnje mlijeka ne odnosi se na prvotelke te one ne ulaze u izračun.

Prvotelke su grla koja u godini podnošenja zahtjeva imaju registrirano prvo teljenje. U odnosu na krave u proizvodnji mlijeka prvotelke dobivaju potporu ako ispune navedene kriterije za prvotelke.

Za potporu su prihvatljive prvotelke:

21. koje su mliječne ili kombinirane pasmine
22. koje se u godini podnošenja zahtjeva drže na poljoprivrednom gospodarstvu korisnika najmanje 100 dana (neprekidno), a 100 dana se počinje brojati od dana podnošenja zahtjeva.
23. koje u godini podnošenja zahtjeva u JRDŽ imaju registrirano prvo teljenje na gospodarstvu korisnika
24. koje su u trenutku teljenja u JRDŽ upisane najmanje 300 dana

25. koje u trenutku teljenja nisu starija od 36 mjeseci

Korisnik, u kalendarskoj godini u kojoj je podnesen zahtjev za potporu, mora završiti tečaj izobrazbe na temu antimikrobne rezistencije. Broj prihvatljivih grla ne može biti veći od broja grla za koja je podnesen zahtjev za potporu.

Nisu prihvatljiva grla koja ostvaruju potporu u okviru intervencije proizvodno vezane potpore za krave dojilje.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

Potpore se dodjeljuje u obliku jedinstvenog plaćanja po prihvatljivom grlu.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

Proizvodnja mlijeka osnova je stočarske proizvodnje u Republici Hrvatskoj uz koju je u velikoj mjeri povezana i proizvodnja govedine i teletine.

U Republici Hrvatskoj konstantno je prisutan trend pada u broju mliječnih krava, kao i količina prikupljenog kravljeg mlijeka na poljoprivrednim gospodarstvima. Ovakav trend posljedica je niske tržišne cijene mlijeka, a visokih ulaganja u proizvodnju zbog čega se dohodak poljoprivrednika smanjuje. Posljedično, sve više poljoprivrednika napušta proizvodnju mlijeka te je ovaj sektor prepoznat kao jedan od sektora u poteškoćama.

Najveći broj poljoprivrednika u Republici Hrvatskoj bavi se mješovitom proizvodnjom. Uzgajaju četvrtinu ukupnog broja uvjetnih grla stoke i od 2015. godine bilježe rast produktivnosti, no nedovoljan za dostizanje prosječne vrijednosti Republike Hrvatske. Poljoprivrednici specijalizirani za proizvodnju mlijeka ostvaruju znatno nižu produktivnost od prosječne vrijednosti Europske unije. Na nisku produktivnost prvenstveno utječu visoki troškovi međufazne potrošnje, koji u razdoblju od 2015. do 2019. godine prosječno čine 69 % ukupne vrijednosti proizvodnje. Potpore ovom tipu proizvodnje bitne su i za stabilizaciju dohotka.

Iako raste prosječna proizvodnja mlijeka po kravi stalno smanjenje broja muznih krava utječe na smanjenje proizvodnje mlijeka. U 2019. broj muznih krava, promatrano u odnosu na 2015. godinu, smanjen je za 14,2 %, dok je proizvodnja mlijeka, promatrano u istom razdoblju, smanjena za 13,7 %. U 2019. vrijednost proizvodnje mlijeka iznosi 177,5 milijuna eura i u odnosu na prethodnu godinu povećana je za 1,9 % no promatrano u odnosu na 2015. godinu smanjena je za 11,4 %. Potpore za proizvodnju mlijeka u ukupnoj vrijednosti proizvodnje u 2019. godini čine 0,3 %.

Proizvodni potencijal mliječnih i kombiniranih pasmina u stalnom je padu, proizvođači u uzgoju smanjuju broj rasplodnog podmlatka namijenjenog obnovi stada na vlastitom gospodarstvu, što otežava položaj proizvođača.

Veliki broj životinja značajno je izgubio svoj proizvodni potencijal i to se očituje u smanjenoj proizvodnji mlijeka, učestaliji su pobačaji i mrtvo rođena telad, a prisutna su i uginuća životinja.

Došlo je do izlučenja životinja u sektoru proizvodnje mlijeka, što je dovelo do narušavanja proizvodnog potencijala u stadima te u konačnici do ekonomskog gubitka PG.

Kako bi se ojačao položaj poljoprivrednika na tržištu, povećala njihova konkurentnost, ostvario zadovoljavajući dohodak te otklonile poteškoće s kojima se suočavaju proizvođači u sektoru mlijeka, potrebno je i dalje dodjeljivati proizvodno vezanu potporu ovom sektoru. Usmjeravanjem potpore dohotku sektoru mlijeka postići će se zadržavanje proizvođača unutar ovog sektora, odnosno opskrba hranom i gospodarska održivost poljoprivredne proizvodnje.

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

to improve competitiveness

to improve quality

to improve sustainability

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Intervencija će pomoći u rješavanju identificiranih poteškoća kroz povećanje poljoprivredne proizvodnje, a time i konkurentnosti i održivosti, posebno na ruralnim područjima koja su zbog prirodnih ograničenja stavljena u nepovoljniji položaj i sve više napuštena, a očuvanje poljoprivredne proizvodnje i poljoprivrednih gospodarstava na tim područjima je važno iz gospodarskih i demografskih razloga. Intervencijom se osigurava zadovoljavajući dohodak, održivost i stabilnost prihoda, jača položaj poljoprivrednika na tržištu te ublažava negativan utjecaj rasta ulaznih troškova, a time i nemogućnosti ostvarenja održivog prihoda poljoprivrednih gospodarstava. Usmjeravanjem potpore dohotku sektoru mlijeka postići će se zadržavanje proizvođača unutar ovog sektora, odnosno opskrba hranom i gospodarska održivost poljoprivredne proizvodnje.

What is (are) the sector(s) concerned?

Milk and milk products

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

Proizvodnja mlijeka osnova je stočarske proizvodnje u Republici Hrvatskoj uz koju je u velikoj mjeri povezana i proizvodnja govedine i teletine. Veliki dio stanovništva Republike Hrvatske živi u ruralnim područjima te se tradicionalno bavi poljoprivredom, za koju postoje povoljni agroklimatski i ekološki uvjeti. Prisutan je i tradicijski aspekt navika konzumiranja mlijeka i mliječnih prerađevina. Sektor stočarstva ima dugu tradiciju u ruralnim područjima te se na njega oslanjaju i druge poljoprivredne i gospodarske aktivnosti, kao što su biljna proizvodnja (koja je važna za proizvodnju hrane za životinje) te proizvodnja i prerada proizvoda životinjskog podrijetla. Veliki dio stanovništva ruralnih područja živi od poljoprivrede i povezanih djelatnosti, to im je glavni izvor prihoda te je osiguranje uvjeta za bavljenje poljoprivredom jedan od načina kako stanovnike, a posebno mlađe, zadržati u tim područjima. Obiteljska gospodarstva pridonose uspostavljanju sklada i naseljenosti životinja u odnosu na zemljišne površine i održivost okoliša

Mlijeko kao dio uravnotežene prehrane ima veliku ulogu u zdravlju čovjeka. Može se reći da je veći unos mlijeka i mliječnih proizvoda pokazatelj zdravog načina života. Također, istraživanja pokazuju da s povećanjem konzumacije mlijeka raste i konzumacija voća, povrća i žitarica čime raste i ukupna kvaliteta prehrane. Konzumacija mlijeka pomaže u prevenciji kroničnih bolesti koje su uglavnom rezultat lošeg načina života (nepravilna prehrana i premalo tjelesne aktivnosti).

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Poljoprivrednici koji sudjeluju u proizvodno vezanoj potpore su aktivni poljoprivrednici i neovisno primaju li proizvodno veznu potporu ili neki drugi oblik potpore, obvezni su pridržavati se propisane

Direktive 2000/60/EC o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike kao i Direktive 91/676/EEZ o zaštiti voda od onečišćenja koje uzrokuju nitrati poljoprivrednog podrijetla. Odredbe obaju regulativa prenesene su i u nacionalno zakonodavstvo (Zakon o vodama, NN 66/19 i 84/21) temeljem čega Republika Hrvatska donosi Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla. Cilj je ovoga Programa zaštita voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla radi postizanja dobrog stanja vodnih tijela površinskih i podzemnih voda u pogledu onečišćenja navedenim nitratima.

Poljoprivrednici su u obvezi provoditi propisane uvjete i mjere iz Akcijskog programa unutar područja proglašanih „ranjivima“ (NN 130/12), a ujedno su i preporuka za postupanje svim poljoprivrednicima u Republici Hrvatskoj. Mjere se odnose na unošenje gnojiva s dušikom u tlo u vrijeme pogodno za agrotehničke zahvate, primjena stajskog gnojiva na način da se osiguraju što manji gubici i ravnomjerna raspodjela gnojiva, smanjiti hlapljenje amonijaka, na nezasijanim površinama stajski gnoj što prije unijeti u tlo, a gnojovku prije gnojenja treba promiješati, itd. Akcijskim programom zabranjuju se određeni postupci kod primjene gnojiva (na tlu zasićenim vodom, prekrivenim snijegom, poplavljenom tlu, nagnutim terenima uz vodotoke i sl.) kao i izlazak na poljoprivredne površine u određenom periodu. Kao rezultat, ne samo da se povećava kapacitet skladištenja vode i smanjuje površinsko otjecanje (rizik od poplava), već se prije svega dušik iz stočarstva bolje veže u tlu. Smanjuje se rizik od ispiranja i ulaska u obližnje vode ili podzemne vode.

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Yes No

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of ‘head’ as the support’s basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and ‘head’ (i.e. how many of this unit corresponds to ‘1 head’?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Amber Box

Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

Potpora se odobrava radi pomoći sektoru koji je bitan iz gospodarskih razloga te koji je suočen s poteškoćama koje donose rizik od smanjenja ili napuštanja proizvodnje.

Proizvodno vezana potpora koja se dodjeljuje za krave u proizvodnji mlijeka pripada u jantarnu kutiju i od iznimne je važnosti za pomoć ovom sektoru kako bi se lakše nosio s poteškoćama s ciljem povećanja dohotka poljoprivrednika te poboljšanja konkurentnosti i održivosti gospodarstva.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	32.01.01. - Krave u proizvodnji mlijeka	Average		R.8;
	32.01.02. - Prvotelke	Average		R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

32.01.01. - Krave u proizvodnji mlijeka

Potpore se dodjeljuje godišnje u obliku jedinstvenog plaćanja. Minimalni iznos potpore se postavlja s 10 % odstupanja od iznosa potpore, maksimalni iznos potpore postavljen je s 20 % odstupanja i to zbog mogućeg manjeg broja zahtjeva ili nemogućnosti ispunjavanja svih kriterija od strane korisnika.

32.01.02. - Prvotelke

Potpore se dodjeljuje godišnje u obliku jedinstvenog plaćanja. Minimalni iznos potpore se postavlja s 10 % odstupanja od iznosa potpore, maksimalni iznos potpore postavljen je s 20 % odstupanja i to zbog mogućeg manjeg broja zahtjeva ili nemogućnosti ispunjavanja svih kriterija od strane korisnika.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
		Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	32.01.01. - Krave u proizvodnji mlijeka	Planned unit amount	252.14	252.14	252.14	252.14	252.14	
		Minimum Amount for the Planned unit amount	226.93	226.93	226.93	226.93	226.93	
		Maximum Amount for the Planned unit amount	302.57	302.57	302.57	302.57	302.57	
		O.11 (unit: Head)	53,732.00	53,732.00	53,732.00	53,732.00	53,732.00	
		Planned output * Planned unit amount	13,547,986.48	13,547,986.48	13,547,986.48	13,547,986.48	13,547,986.48	67,739,932.40
	32.01.02. - Prvotelke	Planned unit amount	354.26	354.26	354.26	354.26	354.26	
		Minimum Amount for the Planned unit amount	318.83	318.83	318.83	318.83	318.83	
		Maximum Amount for the Planned unit amount	425.11	425.11	425.11	425.11	425.11	
		O.11 (unit: Head)	22,000.00	22,000.00	22,000.00	22,000.00	22,000.00	

		Planned output * Planned unit amount	7,793,720.00	7,793,720.00	7,793,720.00	7,793,720.00	7,793,720.00	38,968,600.00
		O.11 (unit: Head)	75,732.00	75,732.00	75,732.00	75,732.00	75,732.00	
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	21,341,706.48	21,341,706.48	21,341,706.48	21,341,706.48	21,341,706.48	
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
		Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
	TOTAL							

32.02. - Tov junadi

Intervention Code (MS)	32.02.
Intervention Name	Tov junadi
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Proizvodno vezana potpora dodjeljivat će se na području cijele Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
01	Osigurati veće i stabilne prihode poljoprivrednih gospodarstava i pravičnost dodjele potpore dohotku	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Prosječno trajanje tova u RH je nešto više od godinu dana. Prosječna dob u trenutku klanja za sve pasmine mladih bikova iznosi 17,8 mjeseci starosti iz čega je vidljivo da je kriterij trajanja do sada bio prekratak. Produljenje tova na 250 dana za muška i na 180 dana za ženska grla te određivanje kriterija starosti grla u trenutku isporuke na klanje ili u izvoz radi klanja odraz je stvarnog stanja u RH. U strukturi izlučenih grla na klanje/izvoz gotovo 94% grla jesu u dobi iznad 12 mjeseci.

Dulje razdoblje obveznog trajanja tova smanjuje mogućnost da potporu ostvaruju korisnici koji su grla tovali samo kraći period prije isporuke.

Visoke cijene inputa negativno utječu na profitabilnost proizvodnje te samu proizvodnju junadi, a uzročno posljedično i na opskrbu mesno-prerađivačke industrije.

Kroz ovu intervenciju, dodjelom potpore za prihvatljiva grla, nastoji se povećati učinkovitost unutar sektora govedarstva, odnosno usmjeriti potporu proizvođačima koji maksimalno koriste resurse u proizvodnji mesa, te povećati stabilnost u proizvodnji goveđeg mesa u Republici Hrvatskoj.

Cilj ove intervencije je povećanje konkurentnosti, održivosti te otklanjanje poteškoća s kojima se suočavaju proizvođači koji se bave ovom junadi.

Potpore u sklopu ove intervencije dodjeljuje se po grlu koje ispunjava sve uvjete prihvatljivosti.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Prihvatljivi korisnici su aktivni poljoprivrednici, koji ispunjavaju zakonske i podzakonske akte Republike Hrvatske te uvjete prihvatljivosti.

Potpore će ostvariti gospodarstva koja se bave tovom junadi i sudjeluju u Farmskom sustavu osiguravanja kvalitete u proizvodnji junećeg, janjećeg i jarećeg mesa.

Za potporu su prihvatljiva grla (goveda):

1. koja su muška grla i koja se prije isporuke drže na gospodarstvu najmanje 250 dana (neprekidno). Dani držanja se počinju brojati od prvog dana dolaska grla na poljoprivredno gospodarstvo korisnika, a isporuka se odvija od 1. siječnja do 31. prosinca u godini za koju je potpora odobrena.
2. koja su ženska grla koja se prije isporuke drže na gospodarstvu najmanje 180 dana (neprekidno). Dani držanja se počinju brojati od prvog dana dolaska grla na poljoprivredno gospodarstvo korisnika, a isporuka se odvija od 1. siječnja do 31. prosinca u godini za koju je potpora odobrena.
3. muška i ženska koja u trenutku izlučenja ne smiju biti mlađa od 12 mjeseci niti starija od 30 mjeseci.

Izlučenje grla može biti na klanje u Republici Hrvatskoj ili izlučenje za izvoz u treće države i u države Europske Unije (uključujući krizno klanje u slučaju više sile).

Korisnik u kalendarskoj godini u kojoj je podnesen zahtjev za potporu mora završiti tečaj izobrazbe na temu antimikrobne rezistencije.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

Potpore se dodjeljuje u obliku jedinstvenog plaćanja po prihvatljivom grlu.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

U sektoru govedarstva broj stoke kroz godine uglavnom varira, no unazad par godina zamijećen je značajan pad u broju goveda (u petogodišnjem razdoblju, 2015.-2019. broj goveda smanjen je za 4,51%). Poljoprivrednici u sektoru govedarstva suočavaju se s poteškoćama te si posebice manja gospodarstva, zbog visoke cijene inputa i nedostatka teladi za tov, ne mogu osigurati profitabilnost proizvodnje. Poljoprivrednici koji se bave tovom junadi ostvaruju znatno nižu produktivnost od prosjeka Europske unije, primjerice u 2019. godini neto dodana vrijednost po godišnjoj jedinici rada iznosila je 10.912 eura (što je 59 % prosječne neto dodane vrijednosti po godišnjoj jedinici rada za poljoprivrednike specijalizirane za govedarstvo na razini Europske unije). Na nisku produktivnost prvenstveno utječu visoki troškovi međufazne potrošnje koji su razdoblju 2015. - 2019. prosječno iznosili 75 % ukupne vrijednosti proizvodnje. Stoga su potpore ovom tipu proizvodnje izrazito bitne za stabilizaciju dohotka što se ogleda i u činjenici da je udio izravnih plaćanja 2015.-2019. iznosio 60 %, odnosno poljoprivredna gospodarstva u ovom sektoru većinom ovise o i računaju na dodatnu potporu dohotku u vidu izravnih plaćanja.

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

to improve competitiveness

to improve quality

to improve sustainability

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Za uspješnost gospodarstva, poljoprivredna proizvodnja mora biti isplativa, profitabilna i rentabilna. Osnova toвне proizvodnje su znanje i uloženi trud samog proizvođača, međutim, kvalitetna telad, kvalitetna hrana te stalne promjene cijena izlaznih proizvoda uvelike utječu na profitabilnost proizvodnje.

Izbor pasmine moraju pratiti raspoloživi resursi na farmi, tehnologija tova i vanjski faktori poput klimatskih prilika, ali i dobra ishrana. Naglasak je na prehrani kvalitetnim krmno proteinskim usjevima bogatim biljnim bjelančevinama, hranjivim namirnicama i krmivu, obnovljivoj energiji, uz smanjenje negativnih utjecaja na okoliš.

Nadalje, poljoprivrednici koji se bave tovom junadi sudjeluju u Farmskom sustavu osiguravanja kvalitete u proizvodnji junećeg, janjećeg i jarećeg mesa kojim se osiguravaju EU standardi proizvodnje, zdravlja životinja, dobrobiti životinja, sigurnosti hrane i sljedivosti.

Ovakvim sustavima osigurava se unaprijeđeni uvjeti proizvodnje, kvalitetna sirovina, a potrošačima, osim mesa iznimne kvalitete, pruža uvjerenje o visokim standardima uzgoja. Uzgajivačima stoke koji sudjeluju u provedbi Farmskog sustava osiguran je sustav evidencije i praćenja ispunjavanja svih kriterija na farmi radi osiguranja kvalitete uz konstantno poboljšanje proizvodnih uvjeta, a jedan od bitnih ciljeva je i poduprijeti marketing sektora proizvodnje mesa čija se proizvodnja odvija na hrvatskim farmama.

Intervencija korisnicima daje primarnu pomoć u prevladavanju poteškoća koje su prisutne u sektoru. Međutim, kriterijima se korisnike usmjerava na proizvodnju koja ima kvalitetniji proizvod i krajnjim potrošačima zanimljiviji, a što u konačnici treba imati pozitivan učinak na održivost samog korisnika kao gospodarstvenika ali i ostanak radno sposobnog stanovništva u grani proizvodnje koja se sve više napušta.

What is (are) the sector(s) concerned?

Beef and veal

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

Tržišni nedostatak proizvoda ovog sektora ogleda se u orijentaciji ljudi jeftinijim zamjenama lošije kvalitete, te kupovini jeftinijih vrsta mesa. Poticanjem ovog sektora proizvodnje moguće je stvoriti uvjete i kroz potpore omogućiti proizvođaču da prodaje jeftinije te približiti proizvod krajnjem kupcu čime se stvara dobra navika konzumacije kvalitetnog i zdravog mesa.

Proizvodno vezanom potporom dohotku u sektoru tova junadi nastoji se povećati učinkovitost unutar sektora govedarstva, odnosno usmjeriti potporu proizvođačima koji maksimalno koriste resurse u proizvodnji mesa. Time se pokušava barem održati kritičnu razinu proizvodnje govedeg mesa u ruralnim područjima. Također, s obzirom da cijena junetine po kilogramu oscilira, ovisno o stanju tržišta te potražnji, očekujemo da će se potporom dohotku u sektoru tova junadi utjecati na cijenu koja je povoljnija i za same proizvođače ali za krajnje potrošače.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Poljoprivrednici koji sudjeluju u proizvodno vezanoj potpori su aktivni poljoprivrednici i neovisno

primaju li proizvodno veznu potporu ili neki drugi oblik potpore, obvezni su pridržavati se propisane Direktive 2000/60/EC o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike kao i Direktive 91/676/EEZ o zaštiti voda od onečišćenja koje uzrokuju nitrati poljoprivrednog podrijetla. Odredbe obaju regulativa prenesene su i u nacionalno zakonodavstvo (Zakon o vodama, NN 66/19 i 84/21) temeljem čega Republika Hrvatska donosi Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla. Cilj je ovoga Programa zaštita voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla radi postizanja dobrog stanja vodnih tijela površinskih i podzemnih voda u pogledu onečišćenja navedenim nitratima.

Poljoprivrednici su u obvezi provoditi propisane uvjete i mjere iz Akcijskog programa unutar područja proglašanih „ranjivima“ (NN 130/12), a ujedno su i preporuka za postupanje svim poljoprivrednicima u Republici Hrvatskoj. Mjere se odnose na unošenje gnojiva s dušikom u tlo u vrijeme pogodno za agrotehničke zahvate, primjena stajskog gnojiva na način da se osiguraju što manji gubici i ravnomjerna raspodjela gnojiva, smanjiti hlapljenje amonijaka, na nezasijanim površinama stajski gnoj što prije unijeti u tlo, a gnojovku prije gnojenja treba promiješati, itd. Akcijskim programom zabranjuju se određeni postupci kod primjene gnojiva (na tlu zasićenim vodom, prekrivenim snijegom, poplavljenom tlu, nagnutim terenima uz vodotoke i sl.) kao i izlazak na poljoprivredne površine u određenom periodu. Kao rezultat, ne samo da se povećava kapacitet skladištenja vode i smanjuje površinsko otjecanje (rizik od poplava), već se prije svega dušik iz stočarstva bolje veže u tlu. Smanjuje se rizik od ispiranja i ulaska u obližnje vode ili podzemne vode.

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Yes No

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of ‘head’ as the support’s basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and ‘head’ (i.e. how many of this unit corresponds to ‘1 head’?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Amber Box

Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

Potpora se odobrava radi pomoći sektoru koji je bitan iz gospodarskih razloga te koji je suočen s poteškoćama koje donose rizik od smanjenja ili napuštanja proizvodnje.

Proizvodno vezana potpora koja se dodjeljuje za tov junadi pripada u jantarnu kutiju i od iznimne je važnosti za pomoć ovom sektoru kako bi se lakše nosio s poteškoćama s ciljem povećanja dohotka poljoprivrednika te poboljšanja kvalitete, veće konkurentnosti i održivosti gospodarstva.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	32.02.01. - Tov junadi	Average		R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

32.02.01. - Tov junadi

Potpore se dodjeljuje godišnje u obliku jedinstvenog plaćanja. Minimalni iznos potpore se postavlja s 10 % odstupanja od iznosa potpore, maksimalni iznos potpore postavljen je s 20 % odstupanja i to zbog mogućeg manjeg broja zahtjeva ili nemogućnosti ispunjavanja svih kriterija od strane korisnika.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
		Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	32.02.01. - Tov junadi	Planned unit amount	81.58	81.58	81.58	81.58	81.58	
		Minimum Amount for the Planned unit amount	73.42	73.42	73.42	73.42	73.42	
		Maximum Amount for the Planned unit amount	97.90	97.90	97.90	97.90	97.90	
		O.11 (unit: Head)	142,273.00	142,273.00	142,273.00	142,273.00	142,273.00	
		Planned output * Planned unit amount	11,606,631.34	11,606,631.34	11,606,631.34	11,606,631.34	11,606,631.34	58,033,156.70
	TOTAL	O.11 (unit: Head)	142,273.00	142,273.00	142,273.00	142,273.00	142,273.00	
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	11,606,631.34	11,606,631.34	11,606,631.34	11,606,631.64	11,606,631.34	
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
		Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article						

		28(6)(b) if the intervention contains carry over)							
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

32.03. - Krave dojlje

Intervention Code (MS)	32.03.
Intervention Name	Krave dojlje
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Proizvodno vezana potpora dodjeljivat će se na području cijele Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
01	Osigurati veće i stabilne prihode poljoprivrednih gospodarstava i pravičnost dodjele potpore dohotku	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Sustav krava dojlja temelji se prije svega na mesnim i kombiniranim pasminama, kao i križanjem mesnih i kombiniranih pasmina, koji se većinom drže u ekstenzivnim uvjetima u područjima koja su manje pogodna za intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju, među ostalim u područja s prirodnim ograničenjima. Glavne pasmine su Charolais, Hereford, Angus i Limousin, dok su glavne kombinirane pasmine korištene u ovom sustavu Simental i Brown Swiss. Krave ovih pasmina uglavnom se drže kao krave dojlje u stočarskoj proizvodnji čiji je glavni cilj dobivanje teladi za tov. Usljed nedostatka teladi za tov, ovaj sektor suočava se sa problemima te si manja PG ne mogu osigurati profitabilnost proizvodnje.

Cilj ove intervencije je smanjiti nedostatak teladi za tov te potporom dohotku povećati konkurentnost, održivost te otklanjanje poteškoća s kojima se suočavaju proizvođači krava dojlja.

Potpora u sklopu ove intervencije dodjeljuje se po grlu koje ispunjava sve uvjete prihvatljivosti.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Prihvatljivi korisnici su aktivni poljoprivrednici, koji ispunjavaju zakonske i podzakonske akte Republike Hrvatske te uvjete prihvatljivosti.

Za potporu su prihvatljive krave:

1. koje nisu mliječne pasmine i križanci mliječnih pasmina
2. koja su na dan podnošenja zahtjeva upisane u JRDŽ i u prethodnih 18 mjeseci imaju registrirano

teljenje u JRDŽ-u

3. koje se u godini podnošenja zahtjeva drže na poljoprivrednom gospodarstvu korisnika najmanje 100 dana (neprekidno), a 100 dana se počinje brojati od dana podnošenja zahtjeva

Minimalno držanje teladi na poljoprivrednom gospodarstvu korisnika je 6 mjeseca nakon teljenja.

Korisnik u kalendarskoj godini u kojoj je podnesen zahtjev za potporu mora završiti tečaj izobrazbe na temu antimikrobne rezistencije.

Nisu prihvatljiva grla koja ostvaruju potporu u okviru intervencije vezane potpore za krave u proizvodnji mlijeka.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

Potpore se dodjeljuje u obliku jedinstvenog plaćanja po prihvatljivom grlu.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

Stanje u stočarskom sektoru u Republici Hrvatskoj općenito pokazuje opadanje broja životinja na poljoprivrednim gospodarstvima te broja poljoprivrednih gospodarstava u sektoru govedarstva. Broj registriranih poljoprivrednih gospodarstava koja uzgajaju goveda u Hrvatskoj konstantno se smanjuje, u razdoblju od 2007. do 2016. godine taj broj se prepolovio, 2007. bilo je 54.370 PG, a u 2016. godini je bilo ukupno 24.095 PG registriranih u sektoru goveda.

Sustav krava dojlja temelji se prije svega na mesnim i kombiniranim pasminama, kao i križanjem mesnih i kombiniranih pasmina, koje se većinom drže u ekstenzivnim uvjetima u područjima koja su manje pogodna za intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju, među ostalim u područjima s prirodnim ograničenjima. Glavne pasmine su Charolais, Hereford, Angus i Limousin, dok su glavne kombinirane pasmine korištene u ovom sustavu Simental i Brown Swiss. Krave ovih pasmina uglavnom se drže kao krave dojlje u stočarskoj proizvodnji čiji je glavni cilj dobivanje teladi za tov. U sektoru govedarstva broj stoke kroz godine uglavnom varira, no unazad par godina zamijećen je značajan pad u broju goveda. Sektor govedarstva, zbog visoke cijene inputa i teladi za tov, suočava se sa problemima te manja poljoprivredna gospodarstva ne mogu osigurati profitabilnost proizvodnje.

Proizvodnja goveda za klanje na istoj je razini gledamo li 2019 i 2016. godinu, međutim proizvodnja govedine u RH uglavnom se zasniva na tovu uvezene teladi koja se nakon tova isporučuje u klaonice ili izvoz. Smanjenje broja krava rezultiralo je smanjenjem broja teladi za tov. Povećanje broja teladi za tov omogućilo bi poljoprivrednicima bolje planiranje proizvodnje i osiguravanje dovoljnog broja teladi

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

- to improve competitiveness
 to improve quality
 to improve sustainability

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Problem sustava krava dojlja uglavnom predstavlja dug period do prvih prihoda poljoprivrednika kao posljedica ograničenog broja kupaca primarnog proizvoda i niske prodajne cijene teladi, a s druge strane tržište zahtjeva telad odgovarajuće mase i dobi teleta.

Pronaći ravnotežu proizvodnje i potražnje iznimno je teško, a troškovi ponekad dovode u pitanje isplativost proizvodnje.

Stoga je poljoprivrednicima u ovom sektoru potrebna potpora dohotku kako bi se održala stabilnost proizvodnje, povećao dohodak poljoprivrednika kao i konkurentnost na tržištu. Potporom se direktno utječe na smanjenje navedenih problema.

What is (are) the sector(s) concerned?

Beef and veal

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

Proizvodnja u sektoru krava dojlja ima utjecaj na više područja kako u osiguranju kvalitetnog repromaterijala za buduću tovnu proizvodnju ali isto tako i zadržavanje tradicionalne proizvodnje u ruralnim područjima Republike Hrvatske.

Sustav krava dojlja često je oblik ekstenzivnog stočarstva što podrazumijeva slobodnu ispašu krava na pašnjacima, što omogućuje prehranu ispašom i boravak stoke na otvorenom.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Poljoprivrednici koji sudjeluju u proizvodno vezanoj potpori su aktivni poljoprivrednici i neovisno primaju li proizvodno veznu potporu ili neki drugi oblik potpore, obvezni su pridržavati se propisane Direktive 2000/60/EC o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike kao i Direktive 91/676/EEZ o zaštiti voda od onečišćenja koje uzrokuju nitrati poljoprivrednog podrijetla. Odredbe obaju regulativa prenesene su i u nacionalno zakonodavstvo (Zakon o vodama, NN 66/19 i 84/21) temeljem čega Republika Hrvatska donosi Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla. Cilj je ovoga Programa zaštita voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla radi postizanja dobrog stanja vodnih tijela površinskih i podzemnih voda u pogledu onečišćenja navedenim nitratima.

Poljoprivrednici su u obvezi provoditi propisane uvjete i mjere iz Akcijskog programa unutar područja proglašanih „ranjivima“ (NN 130/12), a ujedno su i preporuka za postupanje svim poljoprivrednicima u Republici Hrvatskoj. Mjere se odnose na unošenje gnojiva s dušikom u tlo u vrijeme pogodno za agrotehničke zahvate, primjena stajskog gnojiva na način da se osiguraju što manji gubici i ravnomjerna raspodjela gnojiva, smanjiti hlapljenje amonijaka, na nezasijanim površinama stajski gnoj što prije unijeti u tlo, a gnojovku prije gnojenja treba promiješati, itd. Akcijskim programom zabranjuju se određeni postupci kod primjene gnojiva (na tlu zasićenim vodom, prekrivenim snijegom, poplavljenom tlu, nagnutim terenima uz vodotoke i sl.) kao i izlazak na poljoprivredne površine u određenom periodu. Kao rezultat, ne samo da se povećava kapacitet skladištenja vode i smanjuje površinsko otjecanje (rizik od poplava), već se prije svega dušik iz stočarstva bolje veže u tlu. Smanjuje se rizik od ispiranja i ulaska u obližnje vode ili podzemne vode.

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Yes No

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head'?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Amber Box

Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

Potpora se odobrava radi pomoći sektoru koji je bitan iz gospodarskih razloga te koji je suočen s poteškoćama koje donose rizik od smanjenja ili napuštanja proizvodnje.

Proizvodno vezana potpora za krave dojlje pripada u jantarnu kutiju i od iznimne je važnosti za pomoć ovom sektoru kako bi se otklonile poteškoće s kojima se suočavaju proizvođači krava dojlja s konačnim ciljem održavanja stabilnosti proizvodnje, povećanja dohotka poljoprivrednika te poboljšanja konkurentnosti i održivosti gospodarstva.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	32.03.01. - Krave dojlje	Average		R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

32.03.01. - Krave dojlje

Potpore se dodjeljuje godišnje u obliku jedinstvenog plaćanja. Minimalni iznos potpore se postavlja s 10 % odstupanja od iznosa potpore, maksimalni iznos potpore postavljen je s 20 % odstupanja i to zbog mogućeg manjeg broja zahtjeva ili nemogućnosti ispunjavanja svih kriterija od strane korisnika.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
		Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	32.03.01. - Krave dojlje	Planned unit amount	103.64	103.64	103.64	103.64	103.64	
		Minimum Amount for the Planned unit amount	93.28	93.28	93.28	93.28	93.28	
		Maximum Amount for the Planned unit amount	124.37	124.37	124.37	124.37	124.37	
		O.11 (unit: Head)	50,575.00	50,575.00	50,575.00	50,575.00	50,575.00	
		Planned output * Planned unit amount	5,241,593.00	5,241,593.00	5,241,593.00	5,241,593.00	5,241,593.00	26,207,965.00
	TOTAL	O.11 (unit: Head)	50,575.00	50,575.00	50,575.00	50,575.00	50,575.00	
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	5,241,593.00	5,241,593.00	5,241,593.00	5,241,593.00	5,241,593.00	
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
		Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b) if the intervention contains carry over)						

32.04. - Ovce i koze

Intervention Code (MS)	32.04.
Intervention Name	Ovce i koze
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.11. Number of heads benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Proizvodno vezana potpora dodjeljivat će se na području cijele Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
01	Osigurati veće i stabilne prihode poljoprivrednih gospodarstava i pravičnost dodjele potpore dohotku	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Niska profitabilnost postojećih sustava proizvodnje rezultat je, između ostalog, relativno male veličine stada, uvjeta držanja, proizvodnih područja s prirodnim ograničenjima, povećanih veterinarskih troškova i nedostatka odgovarajućih kreditnih linija. Stoga je potrebno uspostaviti proizvodno vezanu potporu za gospodarstva koja drže ovce i koze kako bi se održala trenutna razina proizvodnje i sačuvala obiteljska poljoprivredna gospodarstva u specifičnim ugroženim i već napuštenim ruralnim područjima.

Cilj ove intervencije je jačanje konkurentnosti i dohotka poljoprivrednika koji se bave proizvodnjom ovaca i koza kao i povećanje održivosti te otklanjanje poteškoća s kojima se suočavaju.

Potpورا u sklopu ove intervencije dodjeljuje se po grlu koje ispunjava sve uvjete prihvatljivosti.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Prihvatljivi korisnici su aktivni poljoprivrednici, koji ispunjavaju zakonske i podzakonske akte Republike Hrvatske te uvjete prihvatljivosti.

Za potporu su prihvatljive ovce i koze:

1. koje su na dan podnošenja zahtjeva upisane u JRDŽ i stare su najmanje 12 mjeseci
2. koje se u godini podnošenja zahtjeva drže na poljoprivrednom gospodarstvu korisnika najmanje 100 dana (neprekidno), a 100 dana se počinje brojati od dana podnošenja zahtjeva

Broj prihvatljivih grla za potporu jednak je u JRDŽ prijavljenom broju janjenja/jarenja u godini podnošenja zahtjeva, a koji ne smije biti veći od broja grla za koja je podnesen zahtjev za potporu.

Korisnik u kalendarskoj godini u kojoj je podnesen zahtjev za potporu mora završiti tečaj izobrazbe na temu antimikrobne rezistencije.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

Potpورا se dodjeljuje u obliku jedinstvenog plaćanja po prihvatljivom grlu.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

Sektor ovaca i koza karakterizira proizvodnja koja se odvija uglavnom na otocima, u obalnom kršu i planinskim predjelima, a problem predstavljaju relativno mala veličina stada, uvjeti držanja, proizvodnja na područjima s prirodnim ograničenjima, povećani veterinarski troškovi, što sve dovodi do niske profitabilnosti sustava proizvodnje.

Sektor ovčarstva i kozarstva bilježi tek blagi porast broja ovaca i koza unazad nekoliko godina, kao i vrijednosti proizvodnje, međutim u 2019. vrijednost proizvodnje, u odnosu na 2018. godinu, smanjena je za 2,4 %. Poljoprivrednici specijalizirani za ovčarstvo i kozarstvo su u razdoblju od 2016. do 2019. ostvarili znatno nižu produktivnost od prosječne vrijednosti Europske unije. U 2019. godini neto dodana vrijednost po godišnjoj jedinici rada iznosila je 9.249 eura (što čini 63 % prosječne neto dodane vrijednost po godišnjoj jedinici rada za poljoprivrednike specijalizirane za ovčarstvo i kozarstvo na razini Europske unije). Veliki problem su visoki troškovi međufazne potrošnje, koji u razdoblju od 2015.-2019. godine prosječno čine 64 % ukupne vrijednosti proizvodnje te ukazuju na važnost potpora u stabilizaciji dohotka.

Stoga je potrebno nastaviti s proizvodno vezanom potporom za gospodarstva koja drže ovce i koze kako bi se održala trenutna razina proizvodnje i sačuvala obiteljska poljoprivredna gospodarstva u specifičnim ugroženim i već napuštenim ruralnim područjima.

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

to improve competitiveness

to improve quality

to improve sustainability

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Sektor ovaca i koza karakterizira proizvodnja koja se odvija uglavnom na otocima, u obalnom kršu i planinskim predjelima, a na istu uvelike utječe manja produktivnost pašnjaka koji se nalaze u tim regijama. Također, produktivnost po proizvodnoj jedinici je niska. Postoje prirodna ograničenja ispaše zbog specifičnosti proizvodnih područja (krška i planinska regija). Uzgoj ovaca i koza na navedenim područjima omogućuje održavanje poljoprivrednih površina i čišćenje korova (ovce i koze su dobri "čistači terena"), pogotovo na krškim i nepristupačnijim područjima gdje je otežano provođenje

održavanja. Ovce i koze su jako prilagodljive, učinkovito pretvaraju grubu, voluminoznu krmu u visokovrijedne proizvode: meso i mlijeko, nemaju velike zahtjeve na smještaj i opremu, karakterizira ih visoka plodnost i ranozrelost, daju meso i mlijeko visoke kakvoće.

Međutim, zbog ograničenja u uzgoju ovaca i koza (slabija učinkovitost u proizvodnji mesa, mali dnevni prirast, veći utrošak hrane po kg prirasta, osjetljivost na stres i neke bolesti), sektor karakterizira niska produktivnost, a time i poteškoće u održavanju trenutne razine proizvodnje kako bi se sačuvala obiteljska poljoprivredna gospodarstva u specifičnim ugroženim i već napuštenim ruralnim područjima.

Intervencija će pomoći u rješavanju identificiranih poteškoća kroz povećanje poljoprivredne proizvodnje, a time i konkurentnosti i održivosti, te ublažavanju negativnog utjecaja rasta ulaznih troškova, posebno na ruralnim područjima koja su zbog prirodnih ograničenja stavljena u nepovoljniji položaj i sve više napuštena, a očuvanje poljoprivredne proizvodnje i poljoprivrednih gospodarstava na tim područjima je važno iz gospodarskih i demografskih razloga.

Intervencija u sektoru ovaca i koza naslanja se na očuvanje i uzgoj autohtonih pasmina ovaca i koza koje imaju značajan genetski potencijal, pogodne su za očuvanje ruralnih sredina i ukupne bioraznolikosti, a najčešće su lokalno zastupljene. Manje plodno tlo i nepristupačne površine moguće je iskorištavati jedino izrazito otpornim, autohtonim pasminama.

What is (are) the sector(s) concerned?

Sheepmeat and goatmeat

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

Sektor ovaca i koza važan je iz gospodarskih, socijalnih i okolišnih razloga. Veliki dio stanovništva Republike Hrvatske živi u ruralnim područjima te se tradicionalno bavi poljoprivredom za koju postoje povoljni agroklimatski i ekološki uvjeti. Općenito sektor stočarstva ima dugu tradiciju u ruralnim područjima te se na njega oslanjaju i druge poljoprivredne i gospodarske aktivnosti, kao što su biljna proizvodnja (koja je važna za proizvodnju hrane za životinje) te proizvodnja i prerada proizvoda životinjskog podrijetla. Veliki dio stanovništva ruralnih područja živi od poljoprivrede i povezanih djelatnosti, to im je glavni izvor prihoda te je osiguranje uvjeta za bavljenje poljoprivredom jedan od načina kako stanovnike, a posebno mlade, zadržati na onim područjima u kojima su zbog specifičnih geografskih, pedoloških i klimatskih uvjeta smanjene mogućnosti uzgoja drugih vrsta domaćih životinja.

Ovce su skromne i otporne životinje, a najčešće se uzgajaju zbog proizvodnje mesa. Ovce se u Hrvatskoj uzgajaju stoljećima, osobito u priobalnim i otočkim područjima, uglavnom za proizvodnju mesa, dok se mali broj ovaca koristi u mužnji. Naročito poznata paška janjetina je meso dobiveno klanjem janjadi paške ovce, uz primjenu tradicijske tehnologije (mediteranski ambijent, aromatično i ljekovito bilje koje ovce i janjad konzumiraju) na otoku Pagu. Mlijeko ovaca, i to uglavnom izvornih hrvatskih pasmina, najčešće se prerađuje u sir.

Koze su životinje skromnih zahtjeva, spretne i vrlo prilagodljive na različite klimatske i hranidbene uvjete. U pravilu se uzgajaju na onim područjima gdje ne može opstati niti jedna druga vrsta stoke.

Ovce i koze se drže i kao „čistači“ vegetacije na brdovitim i nepristupačnim terenima i tako izravno smanjuju mogućnost pojave požara. Osim toga, brsteći na određenom terenu, olakšavaju rast nasadima stabala i pomažu u smanjenju broja i vrsta korova. Na navedenim područjima potrebno je povećati broj ovaca i koza ne samo radi ekonomskih već i ekoloških razloga, budući da (što je znanstveno dokazano i u praksi potvrđeno) čisteći zapuštene, zakorovljene i nepristupačne terene, ovce i koze preventivno djeluju na izbijanje požara.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Poljoprivrednici koji sudjeluju u proizvodno vezanoj potpori su aktivni poljoprivrednici i neovisno primaju li proizvodno veznu potporu ili neki drugi oblik potpore, obvezni su pridržavati se propisane

Direktive 2000/60/EC o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike kao i Direktive 91/676/EEZ o zaštiti voda od onečišćenja koje uzrokuju nitrati poljoprivrednog podrijetla. Odredbe obaju regulativa prenesene su i u nacionalno zakonodavstvo (Zakon o vodama, NN 66/19) temeljem čega Republika Hrvatska donosi Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla. Cilj je ovoga Programa zaštita voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla radi postizanja dobrog stanja vodnih tijela površinskih i podzemnih voda u pogledu onečišćenja navedenim nitratima.

Poljoprivrednici su u obvezi provoditi propisane uvjete i mjere iz Akcijskog programa unutar područja proglašanih „ranjivima“ (NN 130/12), a ujedno su i preporuka za postupanje svim poljoprivrednicima u Republici Hrvatskoj. Mjere se odnose na unošenje gnojiva s dušikom u tlo u vrijeme pogodno za agrotehničke zahvate, primjena stajskog gnojiva na način da se osiguraju što manji gubici i ravnomjerna raspodjela gnojiva, smanjiti hlapljenje amonijaka, na nezasijanim površinama stajski gnoj što prije unijeti u tlo, a gnojovku prije gnojenja treba promiješati, itd. Akcijskim programom zabranjuju se određeni postupci kod primjene gnojiva (na tlu zasićenim vodom, prekrivenim snijegom, poplavljenom tlu, nagnutim terenima uz vodotoke i sl.) kao i izlazak na poljoprivredne površine u određenom periodu. Kao rezultat, ne samo da se povećava kapacitet skladištenja vode i smanjuje površinsko otjecanje (rizik od poplava), već se prije svega dušik iz stočarstva bolje veže u tlu. Smanjuje se rizik od ispiranja i ulaska u obližnje vode ili podzemne vode.

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Yes No

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of ‘head’ as the support’s basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and ‘head’ (i.e. how many of this unit corresponds to ‘1 head’?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Amber Box

Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

Potpora se odobrava radi pomoći sektoru koji je bitan iz gospodarskih razloga te koji je suočen s poteškoćama koje donose rizik od smanjenja ili napuštanja proizvodnje.

Proizvodno vezana potpora za ovce i koze pripada u jantarnu kutiju i od iznimne je važnosti za pomoć ovom sektoru. Cilj ove intervencije je jačanje konkurentnosti i povećanje dohotka poljoprivrednika koji se bave proizvodnjom ovaca i koza kao i povećanje održivosti te otklanjanje poteškoća s kojima se suočavaju.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	32.04.01. - Ovce i koze	Average		R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

32.04.01. - Ovce i koze

Potpore se dodjeljuje godišnje u obliku jedinstvenog plaćanja. Minimalni iznos potpore se postavlja s 10 % odstupanja od iznosa potpore, maksimalni iznos potpore postavljen je s 20 % odstupanja i to zbog mogućeg manjeg broja zahtjeva ili nemogućnosti ispunjavanja svih kriterija od strane korisnika.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
		Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	32.04.01. - Ovce i koze	Planned unit amount	8.83	8.83	8.83	8.83	8.83	
		Minimum Amount for the Planned unit amount	7.95	7.95	7.95	7.95	7.95	
		Maximum Amount for the Planned unit amount	10.60	10.60	10.60	10.60	10.60	
		O.11 (unit: Head)	424,150.00	424,150.00	424,150.00	424,150.00	424,150.00	
		Planned output * Planned unit amount	3,745,244.50	3,745,244.50	3,745,244.50	3,745,244.50	3,745,244.50	18,726,222.50
	TOTAL	O.11 (unit: Head)	424,150.00	424,150.00	424,150.00	424,150.00	424,150.00	
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	3,745,244.50	3,745,244.50	3,745,244.50	3,745,244.50	3,745,244.50	
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
		Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

32.05. - Povrće

Intervention Code (MS)	32.05.
Intervention Name	Povrće
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Proizvodno vezana potpora dodjeljivat će se na području cijele Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
01	Osigurati veće i stabilne prihode poljoprivrednih gospodarstava i pravičnost dodjele potpore dohotku	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality

R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Sektor povrća je osobito važan iz gospodarskih, socijalnih i okolišnih razloga, a suočen je s određenim teškoćama. Proizvodnja povrća nije dovoljna da pokrije potrebe domaćeg tržišta. Uglavnom se odvija na malim gospodarstvima, s malom prosječnom veličinom gospodarstva. Kroz ovu intervenciju, dodjelom potpore za gospodarstva koja imaju od 0,5 do dvadeset prihvatljivih hektara utvrđenih vrsta povrća, potiče se povećanje površina pod povrćem te jača konkurentnost poljoprivrednika, što ima izravan utjecaj na povećanje prinosa po hektaru i kvalitete proizvoda.

Uzimajući u obzir činjenicu da se 91,42% jedinstvenih zahtjeva odnosi uglavnom na 25 povrtnih kultura, a tek mali udio na proizvodnju ostalih povrtnih kultura, u određivanju uvjeta prihvatljivosti koncentriralo se na povrtne kulture sa značajnijom proizvodnjom u RH.

Određivanjem granice od prvih 20 prihvatljivih hektara potpora se usmjerava na male proizvođače koji su zbog malih i rascjepkanih površina te povećanih troškova proizvodnje nekonkurentni na tržištu. Odnosno, isto doprinosi djelotvornijem usmjeravanju potpore dohotku s ciljem smanjenja razlike u prihodima među malim i tzv. profesionalnim poljoprivrednim gospodarstvima, odnosno velikim poljoprivrednim gospodarstvima.

Cilj ove intervencije je povećanje konkurentnosti, održivosti te otklanjanje poteškoća s kojima se suočavaju proizvođači povrća.

Potpore u sklopu ove intervencije dodjeljuje se po hektaru pri čemu moraju biti ispunjeni svi uvjeti

prihvatljivosti.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Prihvatljivi korisnici su aktivni poljoprivrednici, koji ispunjavaju zakonske i podzakonske akte Republike Hrvatske te uvjete prihvatljivosti.

Za potporu su prihvatljive povrtno vrste:

Solanum lycopersicum (rajčica), Capsicum annuum (paprika), Brassica oleracea var. capitata (kupus), Daucus carota subsp. sativus (mrkva), Allium cepa (luk), Allium sativum (češnjak), Cucumis sativus (krastavac), Cucumis sativus L. (kornišon), Lagenaria vulgaris (tikva, tikvica), Phaseolus vulgaris (grah), Pisum sativum (grašak), Lactuca sativa var. capitata (salata), Cichorium endivia (endivija), Valerianella locusta (matovilac), Cichorium intybus var. foliosum (radič), Eruca sativa (rikula), Beta vulgaris var. vulgaris (blitva), Spinacia oleracea (špinat), Brassica oleracea var. sabauda (kelj), Beta vulgaris var. conditiva (cikla), Petroselinum sativum (peršin), Brassica oleracea var. botrytis (cvjetača), Solanum melongena (patlidžan), Apium graveolens (celer), Brassica oleracea var. cymosa (brokula), Asparagus officinalis (šparoga), Vicia faba (bob), luk kozjak (ljutika) (Allium ascalonicum).

U godini podnošenja zahtjeva mora biti ispunjen kriterij minimalne površine od 0,5 ha pod povrtnom vrstom za koju se potpora traži.

Izuzetak uvjeta od 0,5 ha za jednu povrtnu vrstu su:

salata gdje je prihvatljiva i kombinacija vrsta: salata, endivija, matovilac, radič, rikula, a minimalna površina u kombinaciji navedenih vrsta je 0,5 ha te kombinacija luka i luka kozjaka (ljutika), a minimalna površina u kombinaciji navedenih vrsta je 0,5 ha.

Potpora se dodjeljuje za prvih dvadeset (20) prihvatljivih hektara pod povrtnim kulturama, a zbrajaju se one površine za koje je zadovoljena minimalno prihvatljiva površina po pojedinoj povrtnoj vrsti.

Kako bi potpora bila dodijeljena korisnik mora dokazati minimalnu proizvodnju ploda povrća (t/ha) za svaku povrtnu kulturu za koju je podnesen zahtjev. Minimalna proizvodnja ploda povrća (t/ha) za svaku prihvatljivu vrstu bit će definirana internim dokumentom.

Površine za koje je u godini podnošenja zahtjeva dodijeljena potpora iz intervencije Ekološka proizvodnja nisu prihvatljive za dodjelu potpore iz ove intervencije.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

Potpora se dodjeljuje u obliku jedinstvenog plaćanja po prihvatljivom hektaru.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

Produktivnost hrvatskih poljoprivrednih gospodarstava mjerena neto dodanom vrijednošću po jedinici

godišnjeg rada značajno zaostaje od prosjeka Europske unije te spadamo u grupu država članica s najnižom produktivnošću koje ostvaruju manje od 40% prosječne produktivnosti Europske unije.

Promatrano po sektorima (tipovima proizvodnje) svi sektori poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj ostvaruju nižu produktivnost od prosjeka Europske unije, pri čemu treba istaknuti da poljoprivrednici tipa proizvodnje povrtlarstvo kontinuirano ostvaruju nižu produktivnost od prosječne produktivnosti Republike Hrvatske.

Za proizvodnju povrća koristi se manje od 1 % ukupno korištenog poljoprivrednog zemljišta, a na samu proizvodnju značajno utječu vremenski uvjeti. Vrijednost proizvodnje povrća u 2019. iznosi 150,9 milijuna eura i promatrano u odnosu na prethodnu godinu povećana je za 66,8 %. Potpore na proizvode i usluge u vrijednosti proizvodnje povrća čine udio od 1,1 % (u razdoblju od 2015. do 2019. godine potpore su u prosjeku činile 0,9 % vrijednosti proizvodnje povrća).

Troškovi međufazne potrošnje u razdoblju od 2015. do 2019. godine kod poljoprivrednika specijaliziranih za povrtlarstvo prosječno čine 33 %, no ovaj sektor karakterizira visoka varijabilnost vrijednosti proizvodnje te je za stabilizaciju dohotka bitno osigurati potpore.

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

- to improve competitiveness
 to improve quality
 to improve sustainability?

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Intervencija bi trebala doprinijeti održivosti povrtlarske proizvodnje u Republici Hrvatskoj i stimulirati proizvođače povrća na ostanak u povrtlarskoj proizvodnji, zadržati postojeće proizvođače, učiniti ovaj sektor privlačnim za mlade poljoprivrednike. Također, proizvodnjom povrća nastoji se osigurati kvalitetnija, jeftinija hrana poznatog porijekla čime se doprinosi kvalitetnoj ishrani stanovništva u Republici Hrvatskoj.

Dodjelom proizvodno vezane potpore u sektoru povrćarstva nastoji se povećati produktivnost ovog sektora te osigurati poljoprivrednim gospodarstvima stabilan dohodak s ciljem njegovog povećanja kroz godine. Osim kroz izravna plaćanja, potpore sektoru povrćarstva moguće je ostvariti i kroz investicijske mjere, mjere edukacije poljoprivrednika s ciljem modernizacije i digitalizacije ovog sektora.

What is (are) the sector(s) concerned?

Fruit and vegetables

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

Zahvaljujući povoljnoj klimi te relativno dobrom pedološkim potencijalu proizvodnja povrća je moguća tijekom cijele godine, međutim proizvodnja se odvija na svega 1 % zastupljenih površina.

Ukupna vrijednost proizvodnje u ovom obujmu nije dovoljna za potrebe potrebe stanovništva, ako govorimo o konzumiranju sirovog povrća, odnosno potrebe turizma ili prerađivačkog sektora.

Proizvodnja povrća važan je temelj daljnjeg razvoja i zapošljavanja ljudi u poljoprivrednom sektoru, također ima veliku utjecaj na sektor prerađivačke industrije i turizma, a time i zapošljavanja većeg broja ljudi i sektorima usko povezanim sa proizvodnjom povrća, a u u konačnici znatan utjecaj na BDP-a.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Radi zaštite voda od onečišćenja uzrokovanih nitratima poljoprivrednog podrijetla poljoprivrednici su obvezni pridržavati se standarda i zahtjeva uvjetovanosti koji su vezani uz zaštitu i očuvanje voda a koji se odnose na SMR 1, SMR 2 i GAEC 4.

SMR 1 propisuje način i ograničenja korištenja fosfornih gnojiva pri čemu se tijekom jedne kalendarske godine smije gnojiti poljoprivredne površine stajskim gnojem do granične vrijednosti primjene fosfora (P₂O₅) do 102 kg/ha (P).

SMR 2 propisuje za poljoprivrednike na ranjivim područjima radi zaštite voda od onečišćenja uzrokovanih nitratima poljoprivrednog podrijetla obveznu provedbu kemijske analiza tla, posebno na sadržaj ukupnog, nitratnog i amonijskog dušika te sadržaj fosfora i kalija, za svaku proizvodnu parcelu najmanje jednom u četiri godine. Propisana je aplikacija maksimalne količine dušika u stajskom gnoju tijekom jedne kalendarske godine od 170 kg/ha (N). Propisana je i obveza vođenja evidencije korištenja gnojiva na gospodarstvu sukladno zahtjevima III. Akcijskog programa zaštite voda od onečišćenja uzrokovanih nitratima poljoprivrednog podrijetla („Narodne novine“ br. 73/2021), zabrana gnojenja određenim vrstama gnojiva u propisanim razdobljima te maksimalna količina stajskog gnoja koje se može aplicirati na poljoprivrednu površinu. Na ranjivim područjima propisana je i obveza skladištenja stajskog gnoja na uređenim vodonepropusnim gnojištima, ukoliko se u sustavu i tehnologiji uzgoja stvara gnojnica, te obveza adekvatnog zbrinjavanja viška stajskog gnoja.

GAEC 4 propisuje uspostavu zaštitnih zona oko vodotokova na kojima je zabranjena primjena gnojiva i sredstava za zaštitu bilja kako bi se spriječilo onečišćenje vodotoka.

Poljoprivrednici koji sudjeluju u proizvodno vezanoj potpori su aktivni poljoprivrednici i neovisno primaju li proizvodno veznu potporu ili neki drugi oblik potpore, obvezni su pridržavati se propisane Direktive 2000/60/EC o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike kao i Direktive 91/676/EEZ o zaštiti voda od onečišćenja koje uzrokuju nitrati poljoprivrednog podrijetla. Odredbe obaju regulativa prenesene su i u nacionalno zakonodavstvo (Zakon o vodama, NN 66/19 i 84/21) temeljem čega Republika Hrvatska donosi Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanih nitratima poljoprivrednog podrijetla. Cilj je ovoga Programa zaštita voda od onečišćenja uzrokovanih nitratima poljoprivrednog podrijetla radi postizanja dobrog stanja vodnih tijela površinskih i podzemnih voda u pogledu onečišćenja navedenim nitratima.

Poljoprivrednici su u obvezi provoditi propisane uvjete i mjere iz Akcijskog programa unutar područja proglašanih „ranjivima“ (NN 130/12), a ujedno su i preporuka za postupanje svim poljoprivrednicima u Republici Hrvatskoj. Mjere se odnose na unošenje gnojiva s dušikom u tlo u vrijeme pogodno za agrotehničke zahvate, primjena stajskog gnojiva na način da se osiguraju što manji gubici i ravnomjerna raspodjela gnojiva, smanjiti hlapljenje amonijaka, na nezasijanim površinama stajski gnoj što prije unijeti u tlo, a gnojovku prije gnojenja treba promiješati, itd. Akcijskim programom zabranjuju se određeni postupci kod primjene gnojiva (na tlu zasićenim vodom, prekrivenim snijegom, poplavljenom tlu, nagnutim terenima uz vodotoke i sl.) kao i izlazak na poljoprivredne površine u određenom periodu. Kao rezultat, ne samo da se povećava kapacitet skladištenja vode i smanjuje površinsko otjecanje (rizik od poplava), već se prije svega dušik iz stočarstva bolje veže u tlu. Smanjuje se rizik od ispiranja i ulaska u obližnje vode ili podzemne vode.

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Yes No

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of ‘head’ as the support’s basic unit requires prior clarification of the followings:

--

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head'?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Amber Box

Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

Potpora se odobrava radi pomoći sektoru koji je bitan iz gospodarskih razloga te koji je suočen s poteškoćama koje donose rizik od smanjenja ili napuštanja proizvodnje.

Proizvodno vezana potpora koja se dodjeljuje za povrće pripada u jantarnu kutiju i od iznimne je važnosti za pomoć ovom sektoru kako bi se otklonile poteškoća s kojima se susreću proizvođači povrća. Cilj je intervencije povećanje kvalitete te dohotka poljoprivrednika kao i održivosti gospodarstva.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	32.05.01. - Povrće	Average		R.4; R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

32.05.01. - Povrće

Potpore se dodjeljuje godišnje u obliku jedinstvenog plaćanja. Minimalni iznos potpore se postavlja s 10 % odstupanja od iznosa potpore, maksimalni iznos potpore postavljen je s 20 % odstupanja i to zbog mogućeg manjeg broja zahtjeva ili nemogućnosti ispunjavanja svih kriterija od strane korisnika.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
		Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
32.05.01. - Povrće		Planned unit amount	158.63	158.63	158.63	158.63	158.63	
		Minimum Amount for the Planned unit amount	142.77	142.77	142.77	142.77	142.77	
		Maximum Amount for the Planned unit amount	190.36	190.36	190.36	190.36	190.36	
		O.10 (unit: Hectare)	4,719.00	4,719.00	4,719.00	4,719.00	4,719.00	
		Planned output * Planned unit amount	748,574.97	748,574.97	748,574.97	748,574.97	748,574.97	3,742,874.85
TOTAL		O.10 (unit: Hectare)	4,719.00	4,719.00	4,719.00	4,719.00	4,719.00	
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	748,574.97	748,574.97	748,574.97	748,574.97	748,574.97	
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
		Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

32.06. - Voće

Intervention Code (MS)	32.06.
Intervention Name	Voće
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Proizvodno vezana potpora dodjeljivat će se na području cijele Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
01	Osigurati veće i stabilne prihode poljoprivrednih gospodarstava i pravičnost dodjele potpore dohotku	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality

R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Sektor voćarstva je osobito važan iz gospodarskih, socijalnih i okolišnih razloga, a suočen je s određenim teškoćama. Proizvodnja voća se uglavnom odvija na malim gospodarstvima, s malom prosječnom veličinom gospodarstva. Kroz ovu intervenciju nastoji se zadržati postojeća razinu i povećati proizvodnja tradicionalnih vrsta voća, te potaknuti poljoprivredna gospodarstva na tržišno usmjerenu proizvodnju s konačnim ciljem povećanja površina pod voćnim vrstama te jačanja konkurentnosti poljoprivrednika.

Cilj ove intervencije je povećanje konkurentnosti, održivosti te otklanjanje poteškoća s kojima se suočavaju proizvođači voća.

Potpore u sklopu ove intervencije dodjeljuje se po hektaru pri čemu moraju biti ispunjeni svi uvjeti prihvatljivosti.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Prihvatljivi korisnici su aktivni poljoprivrednici, koji ispunjavaju zakonske i podzakonske akte Republike Hrvatske te uvjete prihvatljivosti.

Za potporu su prihvatljive voćne vrste:

Juglans regia (orah), Coryllus avellana (lijeska), Malus domestica (jabuka), Pyrus communis (kruška), Persica vulgaris (breskva), Persica vulgaris (nektarina), Armeniaca vulgaris (marelica), Cerasus avium

(trešnja), *Cerasus vulgaris* (višnja), *Prunus domestica* (šljiva), *Amygdalus communis* (badem), *Citrullus vulgaris* (lubenica), *Cucumis melo* (dinja), *Citrus reticulata* (mandarina), *Punica granatum* (nar), *Fragaria ananassa* (jagoda), *Vaccinium corymbosum* (borovnica), *Rubus idaeus* (malina), *Rubus plicatus* (kupina), *Ficus carica* (smokva).

U godini podnošenja zahtjeva mora biti ispunjen kriterij minimalne površine od pod voćnom vrstom za koju se potpora traži.

Minimalna prihvatljiva površina za svaku prihvatljivu voćnu vrstu iznosi:

2 ha za orah i lijesku (svake vrste pojedinačno)

1 ha za jabuku i krušku (svake vrste pojedinačno)

0,5 ha za breskvu i/ili nektarinu

0,5 ha za marelicu, trešnju, višnju, šljivu, badem, lubenicu, dinju (svake vrste pojedinačno)

0,25 ha za mandarinu, nar, jagodu, borovnicu, malinu, kupinu i smokvu (svake vrste pojedinačno).

Potpore se dodjeljuje za prvih dvadeset (20) prihvatljivih hektara pod voćnim kulturama, a zbrajaju se one površine za koje je zadovoljena minimalno prihvatljiva površina po pojedinoj voćnoj vrsti.

Kako bi potpora bila dodijeljena korisnik mora dokazati minimalnu proizvodnju ploda voća (t/ha) za svaku povrtnu kulturu za koju je podnesen zahtjev. Minimalna proizvodnja ploda voća (t/ha) za svaku prihvatljivu vrstu bit će definirana internim dokumentom.

Površine za koje je u godini podnošenja zahtjeva dodijeljena potpora iz intervencije Ekološka proizvodnja nisu prihvatljive za dodjelu potpore iz ove intervencije.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

Potpore se dodjeljuje u obliku jedinstvenog plaćanja po prihvatljivom hektaru.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

Proizvodnja voća uglavnom se odvija na malim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, tek u manjoj mjeri na većim specijaliziranim poljoprivrednim gospodarstvima. To ima izravan utjecaj na niski prosječni prinos po hektaru, kvalitetu proizvoda, slabiju konkurentnost poljoprivrednika na tržištu te niski dohodak poljoprivrednika. U sektoru voćarstva površine pod nekima od najznačajnijih kultura za konzumaciju u Republici Hrvatskoj, primjerice jabuke, pokazuju trend opadanja broja hektara. Također, sektori „na otvorenom“ učestalije su pod utjecajem sve češće prisutnih vremenskih neprilika uzrokovanih klimatskim promjenama. S obzirom da višegodišnji nasadi posljedice osjete ne samo u godini kada se elementarna nepogoda dogodila već se vegetativne i generativne posljedice vide i u narednim godinama, sve to dodatno utječe na smanjeni dohodak u ovom sektoru.

Iako se od 2017. godine bilježi rast površina pod voćnjacima ekstremni vremenski uvjeti, posebice u vrijeme pupanja i cvatnje, značajno utječu na proizvodnju. Vrijednost proizvodnje voća u 2019. iznosila je 67,4 milijuna eura te je, u odnosu na 2018. godinu, smanjena za 3,5 %.

Poljoprivrednici specijalizirani za voćarstvo uglavnom ostvaruju manju produktivnost od prosječne vrijednosti za Republiku Hrvatsku te znatno nižu od prosječne vrijednosti Europske unije. U 2019. godini neto dodana vrijednost po godišnjoj jedinici rada iznosila je 7.500 eura (što čini 37 % prosječne neto dodane vrijednost po godišnjoj jedinici rada za poljoprivrednike specijalizirane za voćarstvo na razini Europske unije). Sektor voćarstva bilježi visoke troškove međufazne potrošnje, u razdoblju od 2015. do 2019. godine, koji prosječno čine 39 % ukupne vrijednosti proizvodnje, no i visoke troškove amortizacije (prosječno 40 % bruto dohotka poljoprivrednika). Stoga je sektor voća prepoznat kao sektor u poteškoćama te se dodjelom potpore poljoprivrednicima nastoji omogućiti stabilizacija dohotka, a posljedično i bolja konkurentnost proizvođača na tržištu.

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

- to improve competitiveness
- to improve quality
- to improve sustainability

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Dodjelom proizvodno vezane potpore dohotku nastoji se održati i povećati obujam proizvodnje u ovom sektoru te posljedično povećati konzumaciju kvalitetnog voća dostupnog potrošačima kroz cijelu godinu. Također, cilj je i bolja konkurentnost proizvođača na tržištu te stabilizacija i povećanje dohotka poljoprivrednika

Indirektno se nastoji poljoprivrednike zadržati u ruralnim područjima i iskoristiti potencijal ove proizvodnje.

What is (are) the sector(s) concerned?

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

Geografski položaj Republika Hrvatska, a samim tim i različiti klimatski uvjeti pružaju mogućnost uzgoja različitih voćnih vrsta.

Mediteranska klima u Jadranskom dijelu omogućava uzgoj subtropskog voća, agrum, nara ili kasnih takozvanih zimskih sorti jabuka i krušaka te ranije dozrijevanje na primjer breskve i nektarine. Kontinentalni dio povoljan je za uzgoj kontinentalnog voća.

Proizvodnja voća uglavnom se odvija na malim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, a u manjoj mjeri i na većim specijaliziranim poljoprivrednim gospodarstvima.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Poljoprivrednici koji sudjeluju u proizvodno vezanoj potpori su aktivni poljoprivrednici i neovisno primaju li proizvodno veznu potporu ili neki drugi oblik potpore, obvezni su pridržavati se propisane Direktive 2000/60/EC o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike kao i Direktive 91/676/EEZ o zaštiti voda od onečišćenja koje uzrokuju nitrati poljoprivrednog podrijetla. Odredbe obaju regulativa prenesene su i u nacionalno zakonodavstvo (Zakon o vodama, NN 66/19 i 84/21) temeljem čega Republika Hrvatska donosi Akcijski program zaštite voda od onečišćenja

uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla. Cilj je ovoga Programa zaštita voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla radi postizanja dobrog stanja vodnih tijela površinskih i podzemnih voda u pogledu onečišćenja navedenim nitratima.

Poljoprivrednici su u obvezi provoditi propisane uvjete i mjere iz Akcijskog programa unutar područja proglašanih „ranjivima“ (NN 130/12), a ujedno su i preporuka za postupanje svim poljoprivrednicima u Republici Hrvatskoj. Mjere se odnose na unošenje gnojiva s dušikom u tlo u vrijeme pogodno za agrotehničke zahvate, primjena stajskog gnojiva na način da se osiguraju što manji gubici i ravnomjerna raspodjela gnojiva, smanjiti hlapljenje amonijaka, na nezasijanim površinama stajski gnoj što prije unijeti u tlo, a gnojovku prije gnojenja treba promiješati, itd. Akcijskim programom zabranjuju se određeni postupci kod primjene gnojiva (na tlu zasićenim vodom, prekrivenim snijegom, poplavljenom tlu, nagnutim terenima uz vodotoke i sl.) kao i izlazak na poljoprivredne površine u određenom periodu. Kao rezultat, ne samo da se povećava kapacitet skladištenja vode i smanjuje površinsko otjecanje (rizik od poplava), već se prije svega dušik iz stočarstva bolje veže u tlu. Smanjuje se rizik od ispiranja i ulaska u obližnje vode ili podzemne vode.

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Yes No

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of ‘head’ as the support’s basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and ‘head’ (i.e. how many of this unit corresponds to ‘1 head’?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Amber Box

Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

Potpora se odobrava radi pomoći sektoru koji je bitan iz gospodarskih razloga te koji je suočen s poteškoćama koje donose rizik od smanjenja ili napuštanja proizvodnje.

Proizvodno vezana potpora koja se dodjeljuje za voće pripada u jantarnu kutiju i od iznimne je važnosti za pomoć ovom sektoru kako bi se lakše nosio s poteškoćama s ciljem povećanja dohotka poljoprivrednika, kvalitete proizvoda, poboljšanja konkurentnosti i održivosti gospodarstva.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	32.06.01. - Voće	Average		R.4; R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

32.06.01. - Voće

Potpore se dodjeljuje godišnje u obliku jedinstvenog plaćanja. Minimalni iznos potpore se postavlja s 10 % odstupanja od iznosa potpore, maksimalni iznos potpore postavljen je s 20 % odstupanja i to zbog mogućeg manjeg broja zahtjeva ili nemogućnosti ispunjavanja svih kriterija od strane korisnika.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
		Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	32.06.01. - Voće	Planned unit amount	164.40	164.40	164.40	164.40	164.40	
		Minimum Amount for the Planned unit amount	147.96	147.96	147.96	147.96	147.96	
		Maximum Amount for the Planned unit amount	197.28	197.28	197.28	197.28	197.28	
		O.10 (unit: Hectare)	7,969.80	7,969.80	7,969.80	7,969.80	7,969.80	
		Planned output * Planned unit amount	1,310,235.12	1,310,235.12	1,310,235.12	1,310,235.12	1,310,235.12	6,551,175.60
	TOTAL	O.10 (unit: Hectare)	7,969.80	7,969.80	7,969.80	7,969.80	7,969.80	
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	1,310,235.12	1,310,235.12	1,310,235.12	1,310,235.12	1,310,235.12	
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
		Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						

32.07. - Šećerna repa

Intervention Code (MS)	32.07.
Intervention Name	Šećerna repa
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Proizvodno vezana potpora dodjeljivat će se na području cijele Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
01	Osigurati veće i stabilne prihode poljoprivrednih gospodarstava i pravičnost dodjele potpore dohotku	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality

R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Proizvodnja šećerne repe je od iznimne važnosti za Republiku Hrvatsku. Odvija se na ograničenom području zahvaljujući povoljnim pedološko-klimatskim uvjetima: u Podravini, Baranji te zapadnoj i istočnoj Slavoniji, gdje se nalaze i industrijski kapaciteti za preradu šećerne repe. Pri tome, veliki značaj donosi tradicionalna proizvodnja šećerne repe, kapaciteti šećerana za preradu šećerne repe u koje su uložena značajna sredstva i zapošljavanje određenog broja ljudi na tom demografski i gospodarski posebno osjetljivom području Republike Hrvatske.

Unatoč svemu, u petogodišnjem razdoblju od 2014. do 2019. godine evidentan je pad proizvodnje šećerne repe kao i pad površina zasijanih šećernom repom čemu su doprinijeli i nepovoljni klimatski uvjeti, između ostalog suša.

Osim tradicije, postojećih preradbenih kapaciteta i zapošljavanja ljudi, proizvodnja šećerne repe ima iznimnu važnost jer je to kultura koja ima značajnu ulogu u plodoredu. Šećerna repa je izuzetno dobra pretkultura za mnoge ratarske kulture jer se za njenu proizvodnju tlo duboko i kvalitetno obrađuje, gnoji, provodi intenzivna njega, pa nakon šećerne repe tlo ostaje plodno i čisto od korova. Dodani gospodarski značaj šećerne repe ogleda se i u tome što je to kultura koja ima veliko iskorištenje i osim što se uzgaja za proizvodnju šećera, preradom šećerne repe se dobivaju nusproizvodi poput suhih repinih rezanaca, svježeg lišća i glave šećerne repe koji se koriste za ishranu stoke te melasa koja se dalje koristi za proizvodnju alkohola ili kvasca.

Cilj ove intervencije je otklanjanje poteškoća s kojima se suočavaju proizvođači šećerne repe.

Potpora u sklopu ove intervencije dodjeljuje se po hektaru pri čemu moraju biti ispunjeni svi uvjeti prihvatljivosti.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Prihvatljivi korisnici su aktivni poljoprivrednici, koji ispunjavaju zakonske i podzakonske akte Republike Hrvatske te uvjete prihvatljivosti.

Potpora se dodjeljuje korisnicima koji primaju osnovno plaćanje i koji obrađuju najmanje jedan hektar šećerne repe.

Kako bi ostvario potporu za proizvodnju šećerne repe korisnik mora ostvariti minimalnu proizvodnju (prinos) u godini za koju je potpora odobrena.

Minimalna proizvodnja (prinos) po hektaru bit će definirana internim aktom.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

Potpora se dodjeljuje u obliku jedinstvenog plaćanja po prihvatljivom hektaru.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

Proizvodnja šećerne repe je od iznimne važnosti za Republiku Hrvatsku. Odvija se na ograničenom području zahvaljujući povoljnim pedološko-klimatskim uvjetima: u Podravini, Baranji te zapadnoj i istočnoj Slavoniji. U šestogodišnjem razdoblju od 2014. do 2019. godine evidentan je pad proizvodnje šećerne repe kao i pad površina zasijanih šećernom repom čemu su doprinijeli i nepovoljni klimatski uvjeti, između ostalog suša.

Šećerna repa je kultura koja ima značajnu ulogu u plodoredu. Šećerna repa je izuzetno dobra pretkultura za mnoge ratarske kulture jer se za njenu proizvodnju tlo duboko i kvalitetno obrađuje, gnoji, provodi intenzivna njega, pa nakon šećerne repe tlo ostaje plodno i čisto od korova. Dodani gospodarski značaj šećerne repe ogleda se i u tome što je to kultura koja ima veliko iskorištenje i osim što se uzgaja za proizvodnju šećera, preradom šećerne repe se dobivaju nusproizvodi poput suhih repinih rezanaca, svježeg lišća i glave šećerne repe koji se koriste za ishranu stoke te melasa koja se dalje koristi za proizvodnju alkohola ili kvasca.

Proizvodnja šećerne repe se odvija na oko 1 % ukupne površine korištenog poljoprivrednog zemljišta. U 2019. godini proizvedeno je 709 tisuća tona šećerne repe, u odnosu na prethodnu godinu proizvodnja je smanjena za 8,7 %, a u odnosu na proizvodnju iz 2014. površine pod šećernom repom smanjene su za 47 % dok je proizvodnja smanjena za 49 %. U 2019. proizvodnja šećerne repe ostvarila je vrijednost u iznosu od 33,4 milijuna eura, a potpore na proizvode i usluge čine 12,1 % vrijednosti proizvodnje.

Proizvođači šećerne repe spadaju u tip poljoprivrednika specijaliziranih za proizvodnju ostalih usjeva na oranicama (osim žitarica, uljarica i proteinskih usjeva) koji ostvaruju produktivnost nižu od prosječne

vrijednosti Europske unije. Troškovi međufazne potrošnje u razdoblju od 2015. do 2019. godine prosječno čine 41 % ukupne vrijednosti proizvodnje, a prosječan udio ukupnih potpora osim investicijskih u neto dodanoj vrijednosti u razdoblju od 2015. do 2019. godine iznosi 24 % dok izravna plaćanja čine 20 %.

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

- to improve competitiveness
 to improve quality
 to improve sustainability

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Proizvodnja šećerne repe vrlo je važna za hrvatske poljoprivrednike i hrvatsku poljoprivredu kao izvor dodane vrijednosti u poljoprivredi, zapošljavanja u ekonomski manje razvijenim područjima i dodatnog prihoda poljoprivrednih gospodarstava. Važnosti pridonosi i tradicija proizvodnje šećerne repe, posebice u Podravini, Baranji te zapadnoj i istočnoj Slavoniji zahvaljujući povoljnim pedološko-klimatskim uvjetima. S obzirom da se većina proizvodnje odvija na tako ograničenom području cilj je povećati ukupne površine pod šećernom repom te zadržati interes za proizvodnju ionako malog broja proizvođača šećerne repe. Posljedično, očekuje se i smanjenje negativnog trenda u sektoru šećera u Republici Hrvatskoj s ciljem stabilnije opskrbe šećerne industrije.

Proizvođači šećerne repe ostvaruju produktivnost nižu od prosječne vrijednosti Europske unije. Stoga bi trebalo pružiti dodatnu potporu šećernoj repi kako bi se održala razina proizvodnje, a posebice jer je šećerna repa vrijedna vrsta u plodoredu na području koje je demografski i gospodarski posebno osjetljivo u Republici Hrvatskoj.

What is (are) the sector(s) concerned?

Sugar beet

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

Šećerna repa oduvijek je smatrana jednom od najvrjednijih kultura, posebice u agro-ekološkom pogledu, a nije zanemariv ni njen agro-ekonomski učinak. Važnost šećerne repe u plodoredu neusporediva je s nekom drugom kulturom, ima izrazito veliko značenje u pogledu okolišne održivosti, iskorištenja poljoprivrednog zemljišta (duboka i kvalitetna obrada tla, intenzivna njega i gnojidba tla, a tlo nakon repe ostaje plodno i čisto od korova), smanjenju emisija CO₂ i vezivanju ugljika u tlo preko povrata organske mase.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Poljoprivrednici koji sudjeluju u proizvodno vezanoj potpori su aktivni poljoprivrednici i neovisno primaju li proizvodno veznu potporu ili neki drugi oblik potpore, obvezni su pridržavati se propisane Direktive 2000/60/EC o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike kao i Direktive 91/676/EEZ o zaštiti voda od onečišćenja koje uzrokuju nitrati poljoprivrednog podrijetla. Odredbe obaju regulativa prenesene su i u nacionalno zakonodavstvo (Zakon o vodama, NN 66/19 o 84/21) temeljem čega Republika Hrvatska donosi Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla. Cilj je ovoga Programa zaštita voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla radi postizanja dobrog stanja vodnih tijela površinskih i podzemnih voda u pogledu onečišćenja navedenim nitratima.

Poljoprivrednici su u obvezi provoditi propisane uvjete i mjere iz Akcijskog programa unutar područja proglašanih „ranjivima“ (NN 130/12), a ujedno su i preporuka za postupanje svim poljoprivrednicima u Republici Hrvatskoj. Mjere se odnose na unošenje gnojiva s dušikom u tlo u vrijeme pogodno za agrotehničke zahvate, primjena stajskog gnojiva na način da se osiguraju što manji gubici i ravnomjerna

raspodjelu gnojiva, smanjiti hlapljenje amonijaka, na nezasijanim površinama stajski gnoj što prije unijeti u tlo, a gnojovku prije gnojenja treba promiješati, itd. Akcijskim programom zabranjuju se određeni postupci kod primjene gnojiva (na tlu zasićenim vodom, prekrivenim snijegom, poplavljenom tlu, nagnutim terenima uz vodotoke i sl.) kao i izlazak na poljoprivredne površine u određenom periodu. Kao rezultat, ne samo da se povećava kapacitet skladištenja vode i smanjuje površinsko otjecanje (rizik od poplava), već se prije svega dušik iz stočarstva bolje veže u tlu. Smanjuje se rizik od ispiranja i ulaska u obližnje vode ili podzemne vode.

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Yes No

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head'?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Amber Box

Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

Potpora se odobrava radi pomoći sektoru koji je bitan iz gospodarskih razloga te koji je suočen s poteškoćama koje donose rizik od smanjenja ili napuštanja proizvodnje.

Proizvodno vezana potpora koja se dodjeljuje za šećernu repu pripada u jantarnu kutiju i od iznimne je važnosti za pomoć ovom sektoru kako bi se lakše nosio s poteškoćama, a s ciljem povećanja dohotka poljoprivrednika, poboljšanja kvalitete te povećanja održivosti gospodarstva.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	32.07.01. - Šećerna repa	Average		R.4; R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

32.07.01. - Šećerna repa

Potpore se dodjeljuje godišnje u obliku jedinstvenog plaćanja. Minimalni iznos potpore se postavlja s 10 % odstupanja od iznosa potpore, maksimalni iznos potpore postavljen je s 20 % odstupanja i to zbog mogućeg manjeg broja zahtjeva ili nemogućnosti ispunjavanja svih kriterija od strane korisnika.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
		Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	32.07.01. - Šećerna repa	Planned unit amount	448.17	448.17	448.17	448.17	448.17	
		Minimum Amount for the Planned unit amount	403.35	403.35	403.35	403.35	403.35	
		Maximum Amount for the Planned unit amount	537.80	537.80	537.80	537.80	537.80	
		O.10 (unit: Hectare)	10,443.00	10,443.00	10,443.00	10,443.00	10,443.00	
		Planned output * Planned unit amount	4,680,239.31	4,680,239.31	4,680,239.31	4,680,239.31	4,680,239.31	23,401,196.55
	TOTAL	O.10 (unit: Hectare)	10,443.00	10,443.00	10,443.00	10,443.00	10,443.00	
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	4,680,239.31	4,680,239.31	4,680,239.31	4,680,239.31	4,680,239.31	
		Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
		Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b) if the intervention contains carry over)						

32.08. - Krmno proteinski usjevi

Intervention Code (MS)	32.08.
Intervention Name	Krmno proteinski usjevi
Type of Intervention	CIS(32) - Coupled income support
Common Output Indicator	O.10. Number of hectares benefitting from coupled income support

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Proizvodno vezana potpora dodjeljivat će se na području cijele Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
01	Osigurati veće i stabilne prihode poljoprivrednih gospodarstava i pravičnost dodjele potpore dohotku	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality

R.8 Share of farms benefitting from coupled income support for improving competitiveness, sustainability or quality

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Dostatna količina kvalitetne stočne hrane preduvjet je uspješnoj stočarskoj proizvodnji. Potpora je prvenstveno usmjerena na poljoprivredna gospodarstva koja se bave proizvodnjom krmno proteinskih usjeva bogatih visokovrijednim bjelančevinama za ishranu stoke.

U sektoru krmno proteinskih usjeva u narednim godinama očekuje se smanjenje broja prihvatljivih ha što znači da će se financijska omotnica dijeliti na manji broj ha, što u konačnici dovodi do veće proizvodno vezane potpore za krmno proteinske usjeve po ha.

Ovime se izravno doprinosi održivosti dohotka poljoprivrednih gospodarstava koja se bave stočarstvom i proizvodnjom krmno proteinskih usjeva.

Cilj ove intervencije je otklanjanje poteškoća s kojima se suočavaju proizvođači u sektoru stočarstva.

Potpore u sklopu ove intervencije dodjeljuje se po hektaru pri čemu moraju biti ispunjeni svi uvjeti prihvatljivosti.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary, the area and, when applicable, other relevant obligations

Prihvatljivi korisnici su aktivni poljoprivrednici, koji ispunjavaju zakonske i podzakonske akte Republike Hrvatske te uvjete prihvatljivosti.

Potpora se dodjeljuje korisnicima koji primaju osnovno plaćanje i koji uzgajaju jednu ili više prihvatljivih kultura na najmanje jednom hektaru.

Prihvatljive kulture za uzgoj su: soja za stočnu hranu (*Glycine max*), stočni grašak (*Pisum sativum*), grahorice (*Vicia sp.*), djeteline (*Trifolium sp.*), lucerne (*Medicago sp.*), stočni bob (*Vicia faba*), smiljkita (*Lotus corniculatus*), lupine (*Lupinus sp.*), esparzete (*Onobrychis sp.*).

Potpora će se dodijeliti i za proizvodnju smjese leguminoza i žitarica s udjelom krmne leguminoze od najmanje 50% (npr. smjese grahorice i žitarice s najmanje 50% udjela grahorice).

Korisnik mora ispuniti uvjet prihvatljivosti uzgoja najmanje jednog uvjetnog grla (1 UG) po svakom prihvatljivom hektaru krmnih proteinskih usjeva.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Range and amounts of support

Description

Potpora se dodjeljuje u obliku jedinstvenog plaćanja po prihvatljivom hektaru.

8 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Justification of the difficulty(ies) that the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein undergo.

Proteinski usjevi predstavljaju bitan izvor proteina u stočnoj hrani, a njihova primjena u ishrani stoke uvelike utječe na bolji prirast stoke i kvalitetu mlijeka. Kako EU tako i Republika Hrvatska uvelike ovisi o uvozu biljnih proteina, a potražnja za usjevima bogatim proteinima bit će još veća zbog sve većih zahtjeva za kvalitetnom hranom za životinje.

Prinosi krmno proteinskih usjeva mogu značajno varirati i pod stalnim su utjecajem vanjskih čimbenika, posebno elementarnih nepogoda u periodu kad je vegetacija u punoj snazi.

Potrebno je povećati površine pod krmno proteinskim usjevima.

What is the aim of the intervention with regard to the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein?

to improve competitiveness

to improve quality

to improve sustainability?

How will the intervention address the identified difficulty(ies) by this aim (i.e. explanation about the targeting)?

Intervencijom se želi potaknuti poljoprivrednike na proizvodnju krmno proteinskih usjeva za ishranu stoke.

Leguminoze su izvor proteina i predstavljaju izuzetno kvalitetno krmivo, a u kombinaciji sa žitaricama preduvjet su za ostvarenje maksimalnog prinosa u proizvodnji mesa i mlijeka.

Lucerna, na primjer, odlikuje se vrlo kvalitetnim bjelančevinama i značajnim udjelom esencijalnih aminokiselina. Također ima privredni značaj jer spada u kulture dugogodišnjeg iskorištenja (4-5 godina), otpornija je na sušu i ima relativno veliki prinos.

Kako bi se potaknulo poljoprivrednike na uvođenje leguminoza u sustav proizvodnje potrebno je uvesti proizvodno vezane potpore kako bi se poljoprivrednici lakše uključili u ovu zahtjevnju proizvodnju i održala kritična razina proizvodnje u ruralnim područjima.

Proizvođače, posebno uzgajivače stoke, treba stimulirati da sami proizvode hranu za životinje kako bi se smanjili proizvodni troškovi i ukupni poslovni rashodi te poboljšao plodored i stanje poljoprivrednog zemljišta. Štoviše, održavanje proizvodnje krmno proteinskih usjeva od ključne je važnosti jer ti usjevi čine osnovu boljeg i racionalnijeg hranjenja i poboljšavaju veterinarski status životinja koje, uz takvu ishranu, proizvode znatno kvalitetnije mlijeko.

What is (are) the sector(s) concerned?

Protein crops

Justification of the importance of the targeted sector(s)/production(s) or type(s) of farming therein

Klimatske promjene uzrokuju stalno smanjenje u proizvodnji usjeva i stoke, a u nekim dijelovima za očekivati je napuštanje pojedinih proizvodnji uslijed povećanih negativnih utjecaja klimatskih promjena. Utjecaj promjene klime dovodi do slabijih žetvi i većih troškova proizvodnje, što utječe na cijenu, količinu i kvalitetu uzgajanih proizvoda.

Prilagodba klimatskim promjenama glavni je prioritet poljoprivrednog sektora, neophodno je poboljšati otpornost na ekstremne događaje kao što su suša, visoka temperatura ili poplava. Ekstremno vrijeme već sada uzrokuje ekonomske gubitke za poljoprivrednike i poljoprivredni sektor EU-a.

U sklopu intervencije prihvatljive kulture su soja i mahunarke, odnosno usjevi koji fiksiraju dušik. Proteinski usjevi nakon žetve u tlu ostavljaju dušik čime se smanjuje potreba za korištenjem dušičnih gnojiva i u sljedećoj proizvodnoj godini.

Mahunarke imaju pozitivan učinak i na suzbijanje korova za sljedeće usjeve te stoga mogu pridonijeti smanjenju ili ukidanju uporabe herbicida.

Explanation how the intervention is consistent with the Water Framework Directive (i.e. 2000/60/EC).

Poljoprivrednici koji sudjeluju u proizvodno vezanoj potpori su aktivni poljoprivrednici i neovisno primaju li proizvodno veznu potporu ili neki drugi oblik potpore, obvezni su pridržavati se propisane Direktive 2000/60/EC o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike kao i Direktive 91/676/EEZ o zaštiti voda od onečišćenja koje uzrokuju nitrati poljoprivrednog podrijetla. Odredbe obaju regulativa prenesene su i u nacionalno zakonodavstvo (Zakon o vodama, NN 66/19 i 84/21) temeljem čega Republika Hrvatska donosi Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla. Cilj je ovoga Programa zaštita voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla radi postizanja dobrog stanja vodnih tijela površinskih i podzemnih voda u pogledu onečišćenja navedenim nitratima.

Poljoprivrednici su u obvezi provoditi propisane uvjete i mjere iz Akcijskog programa unutar područja proglašanih „ranjivima“ (NN 130/12), a ujedno su i preporuka za postupanje svim poljoprivrednicima u

Republici Hrvatskoj. Mjere se odnose na unošenje gnojiva s dušikom u tlo u vrijeme pogodno za agrotehničke zahvate, primjena stajskog gnojiva na način da se osiguraju što manji gubici i ravnomjerna raspodjela gnojiva, smanjiti hlapljenje amonijaka, na nezasijanim površinama stajski gnoj što prije unijeti u tlo, a gnojovku prije gnojenja treba promiješati, itd. Akcijskim programom zabranjuju se određeni postupci kod primjene gnojiva (na tlu zasićenim vodom, prekrivenim snijegom, poplavljenom tlu, nagnutim terenima uz vodotoke i sl.) kao i izlazak na poljoprivredne površine u određenom periodu. Kao rezultat, ne samo da se povećava kapacitet skladištenja vode i smanjuje površinsko otjecanje (rizik od poplava), već se prije svega dušik iz stočarstva bolje veže u tlu. Smanjuje se rizik od ispiranja i ulaska u obližnje vode ili podzemne vode.

EU WTO schedule limits on oilseeds (Blair

House Agreement): Does the intervention target any of the crop(s) covered by the agreement (i.e. soybean, rapeseed, sunflower seed)?

Yes No

	Claim Year				
	2023	2024	2025	2026	2027
rapeseed/colza					
sunflower (excluding confectionary sunflower seed)					
soya beans	19,000	19,000	19,000	19,000	19,000

Is the intervention financed, partly or completely, from the protein crop top up (maximum 2% in total) in accordance with Art. 96(3) of SPR?

Yes No

If the intervention targets a mix between legumes and grasses: please indicate the minimum percentage of legumes in the mix.

N/A

Coupled income support granted to silkworms is an animal based support, where the use of 'head' as the support's basic unit requires prior clarification of the followings:

please clarify the conversion rate between this unit and 'head' (i.e. how many of this unit corresponds to '1 head'?) for the purpose of e.g. indicators.

N/A

It is possible to give further clarification in comment (e.g. the weight of eggs that a box must contain)

9 WTO compliance

Amber Box

Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Article 6.5 or Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Blue Box)

Potpora se odobrava radi pomoći sektoru koji je bitan iz gospodarskih razloga te koji je suočen s poteškoćama koje donose rizik od smanjenja ili napuštanja proizvodnje.

Proizvodno vezana potpora koja se dodjeljuje za krmno proteinske usjeve pripada u jantarnu kutiju i od iznimne je važnosti za pomoć sektoru s ciljem otklanjanja poteškoća s kojima se susreću poljoprivrednici koji proizvode krmno proteinske usjeve, poboljšanja kvalitete te povećanja održivosti gospodarstva.

11 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	32.08.01. - Krmno proteinski usjevi	Average		R.4; R.8;

Explanation and Justification (including the flexibility)

32.08.01. - Krmno proteinski usjevi

Potpore se dodjeljuje godišnje u obliku jedinstvenog plaćanja. Minimalni iznos potpore se postavlja s 10 % odstupanja od iznosa potpore, maksimalni iznos potpore postavljen je s 20 % odstupanja i to zbog mogućeg manjeg broja zahtjeva ili nemogućnosti ispunjavanja svih kriterija od strane korisnika.

12 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
		Calendar Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
32.08.01. - Krmno proteinski usjevi	Planned unit amount		186.40	186.40	186.40	186.40	186.40	
	Minimum Amount for the Planned unit amount		167.76	167.76	167.76	167.76	167.76	
	Maximum Amount for the Planned unit amount		223.68	223.68	223.68	223.68	223.68	
	O.10 (unit: Hectare)		40,173.51	40,173.51	40,173.51	40,173.51	40,173.51	
	Planned output * Planned unit amount		7,488,342.26	7,488,342.26	7,488,342.26	7,488,342.26	7,488,342.26	37,441,711.30
TOTAL	O.10 (unit: Hectare)		40,173.51	40,173.51	40,173.51	40,173.51	40,173.51	
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		7,488,342.26	7,488,342.26	7,488,342.26	7,488,342.26	7,488,342.26	
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)							
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)							

5.2 Sectoral Interventions
Fruit and Vegetables

Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
47.01.01. - Voće i povrće	Average		R.9; R.10; R.11;

Description

47.01.01. - Voće i povrće

Jedinični iznos EU potpore predstavlja EU doprinos operativnom fondu proizvođačke organizacije. Budući da model zajedničkog rada u okviru proizvođačkih organizacija u Republici Hrvatskoj nije u potpunosti prihvaćen od strane poljoprivrednika tako je i njihova spremnost na osnivanje operativnog fonda i deponiranje zajedničkih financijskih sredstava kao obrtnih sredstva i jamstva za provedbu planiranih aktivnosti u okviru odobrenih operativnih programa još uvijek neznatna i niska.

Relativno nizak jedinični iznos EU potpore posljedica je, na temelju dosadašnjih iskustava i pokazatelja, stanja u kojemu porast broja proizvođačkih organizacija koje provode operativne programe nije popraćen odgovarajućim intenzitetom i dinamikom povećanja ukupne vrijednosti utržene proizvodnje.

Projekcija za 2023. godinu napravljena je na temelju poznatih podataka, za 2024. na temelju projekcije potencijala subjekata koji su zainteresirani za stjecanje statusa proizvođačke organizacije u smislu visine/iznosa vrijednosti utržene proizvodnje.

Projekcije potencijala subjekata koji su zainteresirani za stjecanje statusa proizvođačke organizacije ukazuju kako nije realno očekivati da će zahtjev podnositi subjekti koji imaju visoke vrijednosti utržene proizvodnje. Stoga je projekcija iznosa vrijednosti utržene proizvodnje temeljena na iznosu kojim se ispunjavaju minimalni uvjeti za priznavanje, a to je 3 mln kuna.

Zbog toga dolazi do obrnuto proporcionalnog učinka u kojemu broj se proizvođačkih organizacija povećava, a vrijednost utržene proizvodnje po pojedinoj proizvođačkoj organizaciji ostaje u visini/na razini praga za priznavanje (ispunjavanje minimalnih uvjeta), što rezultira neproporcionalnošću ovih dviju veličina, a ima za konačnu posljedicu manji jedinični iznos EU potpore za financiranje jednog operativnog programa.

Planned Unit Amounts - financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	82,000.00	52,166.00	45,176.00	41,229.00	43,289.00	263,860.00
	O.35 (unit: Operational Programmes)	3.00	6.00	8.00	10.00	10.00	
47.01.01. - Voće i povrće	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	246,000.00	313,000.00	361,412.00	412,296.00	432,897.00	1,765,605.00

INVRE(47(1)(a)) - - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions**47.1.a.01. - Ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu**

Intervention Code (MS)	47.1.a.01.
Intervention Name	Ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu
Type of Intervention	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

COMP improvement of medium- and long-term-competitiveness, in particular through modernisation

CONC concentration of supply and placing on the market of the products, including through direct marketing

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes
06	Unaprijediti horizontalnu i vertikalnu povezanost proizvođača	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors

R.9 Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Cilj intervencije je podizanje razine kratkoročne i dugoročne konkurentnosti primarnih poljoprivrednih gospodarstava i jačanju njihovog položaja u lancu vrijednosti opskrbe hranom. Intervencija se odnosi na ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu u sljedećim fazama: primarna proizvodnja, prerada, skladištenje (čuvanje) i priprema proizvoda za tržište. Očekivani rezultati provedbe ove intervencije su povećan udjel poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju, povećan udjel poljoprivrednih gospodarstava koja djeluju kroz organizacije proizvođača u skladu s Uredbom o Zajedničkoj organizaciji tržišta (EU) br. 1308/2013 i povećan udjel vrijednosti proizvodnje stavljen na tržište preko organizacija proizvođača u skladu s Uredbom o Zajedničkoj organizaciji tržišta (EU) br. 1308/2013.

Za potporu su prihvatljive aktivnosti poput:

- izgradnje, rekonstrukcije i opremanja staklenika i plastenika,
- izgradnje, rekonstrukcije i opremanja sustava zaštite (protiv tuče, kiše, mraza),
- izgradnje, rekonstrukcije i opremanja skladišnih - rashladnih kapaciteta,
- ulaganja u poboljšanje postojećih skladišnih tehnologija (CA, ULO),
- ulaganja u nabavu uređaja predviđenih za čišćenje i održavanja prostora gdje se skladišti voće i povrće,
- ulaganja u opremu za berbu, sortiranje i pakiranje, pranje, označavanje,
- ulaganja u opremu za sušenje, pakiranje, zamrzavanje,
- kupnja ili nadogradnja računalnog softvera
- ulaganja u dionice ili kapital trgovačkih društava i sl,

Intervencija se provodi u skladu s aktualnim posebnim programom potpore u sektoru voća i povrća (https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/plants-and-plant-products/fruits-and-vegetables/country-files_en#croatia) i Pravilnikom o provedbi Nacionalne strategije za održive operativne programe proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća za razdoblje od 2021. do 2023. godine.

Korisnici su priznate proizvođačke organizacije, udruženja priznatih proizvođačkih organizacija, priznate transnacionalne proizvođačke organizacije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, kao i priznata udruženja transnacionalnih proizvođačkih organizacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, u sektoru voća i povrća, s odobrenim operativnim programom. Intervencija se može provoditi i na pojedinačnim poljoprivrednim gospodarstvima članova navedenih organizacija proizvođača.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Osnova za dodjelu potpore je operativni fond organizacije proizvođača. Potpora se sastoji od financijske pomoći Unije i Nacionalne financijske pomoći. Financijska pomoć Unije izračunava na temelju visine vrijednosti utružene proizvodnje proizvođačke organizacije u referentnom razdoblju, a jednaka je iznosu financijskih doprinosa članova organizacije proizvođača ili same organizacije proizvođača, ili oboje. Financijska pomoć Unije temelji se na troškovima koji su stvarno isplaćeni i ograničena je na 50 % stvarnih rashoda u skladu s člankom 52. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 2021/2115. Navedeno ograničenje može se i povećati u skladu s člankom 52. stavcima 3., 4., 5. i 6. Uredbe (EU) br. 2021/2115. Nacionalna financijska pomoć dodjeljuje se u skladu s člankom 53. Uredbe (EU) br. 2021/2115.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih produktivnih ulaganja s ciljem poticanja strukturne prilagodbe korisnika u sektoru voća i povrća. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma

o poljoprivredi WTO-a.

47.1.a.02. - Istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje

Intervention Code (MS)	47.1.a.02.
Intervention Name	Istraživanja, eksperimentalne i inovativne metode proizvodnje
Type of Intervention	INVRE(47(1)(a)) - investments in tangible and intangible assets, research and experimental and innovative production methods and other actions
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
REDE research into, and development of, sustainable production methods, including pest resilience, animal disease resistance and climate change resilience and mitigation, innovative practices and production techniques boosting economic competitiveness and bolstering market developments

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO3 Improve the farmer' position in the value chain

XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes
06	Unaprijediti horizontalnu i vertikalnu povezanost proizvođača	Srednji	Yes
24	Unaprijediti pristup istraživanjima i razvoju te korištenje znanja i tehnologija u poljoprivredi	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors

R.9 Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Cilj intervencije je podizanje razine kratkoročne i dugoročne konkurentnosti i jačanje tržišne orijentiranosti primarnih poljoprivrednih proizvođača kroz usmjerenost k istraživanjima, tehnologiji i digitalizaciji. Intervencija se odnosi na ulaganja povezana s uvođenjem inovativnih praksi i proizvodnih tehnika sa ciljem poticanja i postizanja gospodarske konkurentnosti radi učinkovitijeg odgovora na tržišna kretanja. Očekivani rezultat provedbe ove intervencije je povećan udjel poljoprivrednih gospodarstava

koja primaju potporu za aktivnosti ulaganja u modernizaciju povezanih s uvođenjem inovativnih praksi i proizvodnih tehnika.

Za potporu su prihvatljive aktivnosti poput:

- inovacija u nove proizvode te nove metoda uzgoja,
- ulaganja u rasadnike u svrhu proizvodnje novih sorti i kultivara,
- kupnja i ugradnja nove ili nadogradnja postojeće opreme kojom se racionaliziraju troškovi proizvodnje i provode principi kružnog gospodarenja,
- primijenjena istraživanja u svrhu poboljšanja svojstava kvalitete proizvoda i sl.

Intervencija se provodi u skladu s aktualnim posebnim programom potpore u sektoru voća i povrća (https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/plants-and-plant-products/fruits-and-vegetables/country-files_en#croatia) i Pravilnikom o provedbi Nacionalne strategije za održive operativne programe proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća za razdoblje od 2021. do 2023. godine (https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_12_141_2741.html).

Korisnici su priznate proizvođačke organizacije, udruženja priznatih proizvođačkih organizacija, priznate transnacionalne proizvođačke organizacije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, kao i priznata udruženja transnacionalnih proizvođačkih organizacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, u sektoru voća i povrća, s odobrenim operativnim programom. Intervencija se može provoditi i na pojedinačnim poljoprivrednim gospodarstvima članova navedenih organizacija proizvođača.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Osnova za dodjelu potpore je operativni fond organizacije proizvođača. Potpora se sastoji od financijske pomoći Unije i Nacionalne financijske pomoći. Financijska pomoć Unije izračunava na temelju visine vrijednosti utružene proizvodnje proizvođačke organizacije u referentnom razdoblju, a jednaka je iznosu financijskih doprinosa članova organizacije proizvođača ili same organizacije proizvođača, ili oboje. Financijska pomoć Unije temelji se na troškovima koji su stvarno isplaćeni i ograničena je na 50 % stvarnih rashoda u skladu s člankom 52. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 2021/2115. Navedeno ograničenje može se i povećati u skladu s člankom 52. stavcima 3., 4., 5. i 6. Uredbe (EU) br. 2021/2115. Nacionalna financijska pomoć dodjeljuje se u skladu s člankom 53. Uredbe (EU) br. 2021/2115.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih ulaganja proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća u skladu s njihovim operativnim programima. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

ADV11(47(1)(b)) - - advisory services and technical assistance, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, climate change adaptation and mitigation, the conditions of employment, employer obligations and occupational health and safety

47.1.b.01. - Savjetodavne usluge i tehnička pomoć

Intervention Code (MS)	47.1.b.01.
Intervention Name	Savjetodavne usluge i tehnička pomoć
Type of Intervention	ADV11(47(1)(b)) - advisory services and technical assistance, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, climate change adaptation and mitigation, the conditions of employment, employer obligations and occupational health and safety
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
EMPL improving the conditions of employment and ensuring compliance with the employer obligations as well as occupational health and safety requirements in accordance with Directives 89/391/EEC, 2009/104/EC and (EU) 2019/1152
PROMO promoting, developing and implementing: (i) production methods and techniques that are respectful of the environment; (ii) pest and disease resilient production practices; (iii) animal health and welfare standards going beyond minimum requirements established under Union and national law; (iv) reduction of waste and environmentally sound use and management of by-products, including their re-usage and valorisation; (v) protection and enhancement of biodiversity and sustainable use of natural resources, in particular protection of water, soil and air.

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO3 Improve the farmer' position in the value chain

SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency

SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
09	Primjena praksi za smanjuje negativnog utjecaj na tlo, vodu i zrak te povećanje organske tvari u tlu	Visok	Yes
10	Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanju genskih resursa	Srednji	Yes
22	Olakšati pristup prijenosu znanja i vještina	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.28 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP related to environmental or climate-related performance

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Cilj intervencije je provedba usluga savjetovanja i aktivnosti tehničke pomoći sa svrhom promicanja, razvijanja i provedbe metoda i tehnika proizvodnje, praksi i standarda kojima se potiče održivi razvoj i djelotvorno upravljanje prirodnim resursima, a ujedno se doprinosi zaustavljanju procesa gubitka bioraznolikosti. Intervencijom se ujedno nastoji poboljšati izvršavanje obveza poslodavaca te zahtjeva povezanih sa zdravljem i sigurnošću na radu u skladu s direktivama 89/391/EEZ, 2009/104/EZ i (EU) 2019/1152. Očekivani rezultat provedbe ove intervencije odnosi se na povećanje broja osoba koje imaju koristi od savjeta, osposobljavanja, razmjene znanja u području zaštite tla, održivog gospodarjenja hranjivim tvarima, smanjenju korištenja pesticida i ukupnom broju operacija kojima se doprinosi okolišnoj održivosti te postizanju ciljeva ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama u ruralnim područjima. Za potporu su prihvatljive aktivnosti poput:

- studijska putovanja,
- sudjelovanja na konferencijama,
- seminarima i radionicama
- izrade promotivnih materijala,
- izrade i nadogradnje komunikacijskih alata i sl.,

koje su povezane s promicanjem i provedbom metoda i tehnika proizvodnje, praksi i standarda kojima se potiče održivi razvoj i djelotvorno upravljanje prirodnim resursima, a ujedno se doprinosi zaustavljanju procesa gubitka bioraznolikosti;

- korištenja stručnih savjeta u svrhu usvajanja i primjene dobrih poljoprivrednih praksi,
- izrada plana rada i sl.,

povezanih s provedbom metoda i tehnika proizvodnje, praksi i standarda kojima se potiče održivi razvoj i djelotvorno upravljanje prirodnim resursima.

Intervencija se provodi u skladu s aktualnim posebnim programom potpore u sektoru voća i povrća (https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/plants-and-plant-products/fruits-and-vegetables/country-files_en#croatia) i Pravilnikom o provedbi Nacionalne strategije za održive operativne programe proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća za razdoblje od 2021. do 2023. godine (https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_12_141_2741.html).

Korisnici su priznate proizvođačke organizacije, udruženja priznatih proizvođačkih organizacija, priznate transnacionalne proizvođačke organizacije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, kao i priznata udruženja transnacionalnih proizvođačkih organizacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, u sektoru voća i povrća, s odobrenim operativnim programom. Intervencija se može provoditi i na pojedinačnim poljoprivrednim gospodarstvima članova navedenih organizacija proizvođača.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Osnova za dodjelu potpore je operativni fond organizacije proizvođača. Potpora se sastoji od financijske pomoći Unije i Nacionalne financijske pomoći. Financijska pomoć Unije izračunava na temelju visine vrijednosti utržene proizvodnje proizvođačke organizacije u referentnom razdoblju, a jednaka je iznosu financijskih doprinosa članova organizacije proizvođača ili same organizacije proizvođača, ili oboje. Financijska pomoć Unije temelji se na troškovima koji su stvarno isplaćeni i ograničena je na 50 % stvarnih rashoda u skladu s člankom 52. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 2021/2115. Navedeno ograničenje može se i povećati u skladu s člankom 52. stavcima 3., 4., 5. i 6. Uredbe (EU) br. 2021/2115. Nacionalna

financijska pomoć dodjeljuje se u skladu s člankom 53. Uredbe (EU) br. 2021/2115.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora se ostvaruje u obliku sufinanciranja savjetodavnih usluga u skladu s operativnim programima proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

TRAINCO(47(1)(c)) - - training including coaching and exchange of best practices, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, and climate change adaptation and mitigation, as well as the use of organised trading platforms and commodity exchanges on the spot and futures market

47.1.c.01. - Trening i/ili razmjena najboljih praksi

Intervention Code (MS)	47.1.c.01.
Intervention Name	Trening i/ili razmjena najboljih praksi
Type of Intervention	TRAINCO(47(1)(c)) - training including coaching and exchange of best practices, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, and climate change adaptation and mitigation, as well as the use of organised trading platforms and commodity exchanges on the spot and futures market
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

EMPL improving the conditions of employment and ensuring compliance with the employer obligations as well as occupational health and safety requirements in accordance with Directives 89/391/EEC, 2009/104/EC and (EU) 2019/1152

PROMO

promoting, developing and implementing:

- (i) production methods and techniques that are respectful of the environment;
- (ii) pest and disease resilient production practices;
- (iii) animal health and welfare standards going beyond minimum requirements established under Union and national law;
- (iv) reduction of waste and environmentally sound use and management of by-products, including their re-usage and valorisation;
- (v) protection and enhancement of biodiversity and sustainable use of natural resources, in particular protection of water, soil and air.

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO3 Improve the farmer' position in the value chain

SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency

XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
09	Primjena praksi za smanjuje negativnog utjecaj na tlo, vodu i zrak te povećanje organske tvari u tlu	Visok	Yes
20	Unaprijediti vještine radne snage u poljoprivredno-prehrambenom lancu	Srednji	Yes
22	Olakšati pristup prijenosu znanja i vještina	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors

R.28 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP related to environmental or climate-related performance

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Cilj intervencije je provedba osposobljavanja i stručnog usavršavanja osoba (zaposlenika ili članova organizacija proizvođača) i razmjene najboljih praksi sa svrhom promicanja, razvijanja i provedbe metoda i tehnika proizvodnje, praksi i standarda kojima se potiče održivi razvoj i djelotvorno upravljanje prirodnim resursima. Intervencijom se ujedno nastoji poboljšati izvršavanje obveza poslodavaca te zahtjeva povezanih sa zdravljem i sigurnošću na radu u skladu s direktivama 89/391/EEZ, 2009/104/EZ i (EU) 2019/1152. Očekivani rezultat provedbe ove intervencije odnosi se na povećanje broja osoba koje imaju koristi od osposobljavanja i razmjene znanja u području zaštite tla, održivog gospodarenja hranjivim tvarima, smanjenju korištenja pesticida, a uspješnost se mjeri brojem osposobljenih osoba.

Za potporu su prihvatljive aktivnosti poput:

- stručnog usavršavanja
- razmjene znanja s drugim korisnicima ove intervencije,

u području , zaštite tla, održivog gospodarenja hranjivim tvarima, smanjenju korištenja pesticida.

Intervencija se provodi u skladu s aktualnim posebnim programom potpore u sektoru voća i povrća (https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/plants-and-plant-products/fruits-and-vegetables/country-files_en#croatia) i Pravilnikom o provedbi Nacionalne strategije za održive operativne programe proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća za razdoblje od 2021. do 2023. godine (https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_12_141_2741.html).

Korisnici su priznate proizvođačke organizacije, udruženja priznatih proizvođačkih organizacija, priznate transnacionalne proizvođačke organizacije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, kao i priznata udruženja transnacionalnih proizvođačkih organizacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, u sektoru voća i povrća, s odobrenim operativnim programom. Intervencija se može provoditi i na pojedinačnim poljoprivrednim gospodarstvima članova navedenih organizacija proizvođača.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Osnova za dodjelu potpore je operativni fond organizacije proizvođača. Potpora se sastoji od financijske pomoći Unije i Nacionalne financijske pomoći. Financijska pomoć Unije izračunava na temelju visine vrijednosti utružene proizvodnje proizvođačke organizacije u referentnom razdoblju, a jednaka je iznosu financijskih doprinosa članova organizacije proizvođača ili same organizacije proizvođača, ili oboje. Financijska pomoć Unije temelji se na troškovima koji su stvarno isplaćeni i ograničena je na 50 % stvarnih rashoda u skladu s člankom 52. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 2021/2115. Navedeno ograničenje može se i povećati u skladu s člankom 52. stavcima 3.,4.,5. i 6. Uredbe (EU) br. 2021/2115. Nacionalna financijska pomoć dodjeljuje se u skladu s člankom 53. Uredbe (EU) br. 2021/2115.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpura se ostvaruje u obliku sufinanciranja troškova prijenosa znanja u skladu s operativnim programima proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

PROMO(47(1)(f)) - - promotion, communication and marketing including actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the Union quality schemes and the importance of healthy diets, and at diversification and consolidation of markets

47.1.f.01. - Promidžba, komunikacija i marketing

Intervention Code (MS)	47.1.f.01.
Intervention Name	Promidžba, komunikacija i marketing
Type of Intervention	PROMO(47(1)(f)) - promotion, communication and marketing including actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the Union quality schemes and the importance of healthy diets, and at diversification and consolidation of markets
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

BOOST boosting products' commercial value and quality, including improving product quality and developing products with a protected designation of origin or with a protected geographical indication or covered by Union or national quality schemes recognised by Member States

CONS increasing consumption of the products of the fruit and vegetables sector, whether in a fresh or processed form
MARKET promotion and marketing of the products
CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation
SO3 Improve the farmer' position in the value chain
SO9 Improve the response of Union agriculture to societal demands on food and health, including high quality, safe, and nutritious food produced in a sustainable way, the reduction of food waste, as well as improving animal welfare and combatting antimicrobial resistances

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
04	Povećati dodanu vrijednost poljoprivredne proizvodnje uz ulaganja u inovativne tehnologije	Visok	Yes
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes
06	Unaprijediti horizontalnu i vertikalnu povezanost proizvođača	Srednji	Yes
19	Poticanje potrošnje zdrave i održive hrane	Slab	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Cilj intervencije je učinkovita provedba promidžbe proizvoda na tržištu sa svrhom bolje prepoznatljivosti proizvoda te podizanja komercijalne vrijednosti proizvoda iz sektora voća i povrća, u svježem ili prerađenom obliku, kao i povećanja konzumacije istoga. Očekuje se da će poduzete mjere osigurati podizanje komercijalne vrijednosti proizvoda proizvođačke organizacije i povećanje utržene vrijednosti proizvoda što će rezultirati jačanjem ekonomske snage proizvođačke organizacije i poboljšati položaj poljoprivrednika u vrijednosnom lancu.

Za potporu su prihvatljive aktivnosti poput:

- sudjelovanje na sajmovima i izložbama,
- izrada promotivnih materijala, mrežnih stranica stranica,
- zakup oglasnog prostora i oglašavanje u medijima,
- promotivne kampanje i organizacije namjenskih promotivnih događanja,
- radionice i seminari
- istraživanja tržišta i tržišnih trendova i sl.

Intervencija se provodi u skladu s aktualnim posebnim programom potpore u sektoru voća i povrća (https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/plants-and-plant-products/fruits-and-vegetables/country-files_en#croatia) i Pravilnikom o provedbi Nacionalne strategije za održive operative programe proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća za razdoblje od 2021. do 2023. godine (https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_12_141_2741.html).

Korisnici su priznate proizvođačke organizacije, udruženja priznatih proizvođačkih organizacija, priznate transnacionalne proizvođačke organizacije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, kao i priznata udruženja transnacionalnih proizvođačkih organizacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, u sektoru voća i povrća, s odobrenim operativnim programom. Intervencija se može provoditi i na pojedinačnim poljoprivrednim gospodarstvima članova navedenih organizacija proizvođača.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Osnova za dodjelu potpore je operativni fond organizacije proizvođača. Potpora se sastoji od financijske pomoći Unije i Nacionalne financijske pomoći. Financijska pomoć Unije izračunava na temelju visine vrijednosti utružene proizvodnje proizvođačke organizacije u referentnom razdoblju, a jednaka je iznosu financijskih doprinosa članova organizacije proizvođača ili same organizacije proizvođača, ili oboje. Financijska pomoć Unije temelji se na troškovima koji su stvarno isplaćeni i ograničena je na 50 % stvarnih rashoda u skladu s člankom 52. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 2021/2115. Navedeno ograničenje može se i povećati u skladu s člankom 52. stavcima 3., 4., 5. i 6. Uredbe (EU) br. 2021/2115. Nacionalna financijska pomoć dodjeljuje se u skladu s člankom 53. Uredbe (EU) br. 2021/2115.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku sufinanciranja troškova promocije i marketinga u skladu s operativnim programima proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

QUAL(47(1)(g)) - - provedba sustavâ kvalitete Unije i nacionalnih sustava kvalitete

47.1.g.01. - Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode

Intervention Code (MS)	47.1.g.01.
Intervention Name	Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode
Type of Intervention	QUAL(47(1)(g)) - implementation of Union and national quality schemes
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

BOOST boosting products' commercial value and quality, including improving product quality and developing products with a protected designation of origin or with a protected geographical indication or covered by Union or national quality schemes

recognised by Member States
COMP improvement of medium- and long-term-competitiveness, in particular through modernisation
CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold
SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
04	Povećati dodanu vrijednost poljoprivredne proizvodnje uz ulaganja u inovativne tehnologije	Visok	Yes
06	Unaprijediti horizontalnu i vertikalnu povezanost proizvođača	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP
R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Cilj intervencije je provedba EU sustava kvalitete i nacionalnih sustava kvalitete sa svrhom podizanja komercijalne vrijednosti i kvalitete proizvoda i poboljšanja srednjoročne i dugoročne konkurentnosti. Intervencija se odnosi na poboljšanje kvalitete proizvoda kroz razvoj proizvoda sa zaštićenom oznakom izvornosti ili zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla odnosno proizvoda obuhvaćenih Unijinim ili nacionalnim sustavima kvalitete u Republici Hrvatskoj. Intervencija doprinosi jačanju usmjerenosti na tržište i povećanju konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava te poboljšanju položaja poljoprivrednika u vrijednosnom lancu.

Za potporu su prihvatljive aktivnosti poput:

- sudjelovanja u, i ispunjavanja kriterija programa kvalitete u skladu s nacionalnim i EU zakonodavstvom

Intervencija se provodi u skladu s aktualnim posebnim programom potpore u sektoru voća i povrća (https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/plants-and-plant-products/fruits-and-vegetables/country-files_en#croatia) i Pravilnikom o provedbi Nacionalne strategije za održive operativne programe proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća za razdoblje od 2021. do 2023. godine (https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_12_141_2741.html).

Korisnici su priznate proizvođačke organizacije, udruženja priznatih proizvođačkih organizacija, priznate transnacionalne proizvođačke organizacije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, kao i priznata udruženja transnacionalnih proizvođačkih organizacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, u sektoru voća i povrća, s odobrenim operativnim programom. Intervencija se može provoditi i na pojedinačnim poljoprivrednim gospodarstvima članova navedenih organizacija proizvođača.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Osnova za dodjelu potpore je operativni fond organizacije proizvođača. Potpora se sastoji od financijske pomoći Unije i Nacionalne financijske pomoći. Financijska pomoć Unije izračunava na temelju visine vrijednosti utržene proizvodnje proizvođačke organizacije u referentnom razdoblju, a jednaka je iznosu financijskih doprinosa članova organizacije proizvođača ili same organizacije proizvođača, ili oboje. Financijska pomoć Unije temelji se na troškovima koji su stvarno isplaćeni i ograničena je na 50 % stvarnih rashoda u skladu s člankom 52. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 2021/2115. Navedeno ograničenje može se i povećati u skladu s člankom 52. stavcima 3.,4.,5. i 6. Uredbe (EU) br. 2021/2115. Nacionalna

financijska pomoć dodjeljuje se u skladu s člankom 53. Uredbe (EU) br. 2021/2115.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora se ostvaruje u obliku sufinanciranja troškova sudjelovanja u sustavima kvalitete u skladu s operativnim programima proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

CLIMA(47(1)(i)) - - actions to mitigate and to adapt to climate change

47.1.i.01. - Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama

Intervention Code (MS)	47.1.i.01.
Intervention Name	Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama
Type of Intervention	CLIMA(47(1)(i)) - actions to mitigate and to adapt to climate change
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

CLIMA contributing to climate change mitigation and adaptation

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
07	Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena	Visok	Yes
08	Povećati korištenje energije iz obnovljivih izvora u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.12 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to improve climate adaptation

R.15 Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)

R.16 Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Cilj intervencije povezan je s djelovanjima za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama. Intervencija doprinosi povećanju površina u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za poboljšanje prilagodbe klimatskim promjenama, povećanju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora te povećanju ulaganja povezanih s klimom. Prihvatljive aktivnosti odnose se na zaštitu kvalitete tla i očuvanje organske tvari u tlu, očuvanje kakvoće voda, zaštitu zdravlja ljudi i životinja, zaštitu bioraznolikosti.

Korisnici su priznate proizvođačke organizacije, udruženja priznatih proizvođačkih organizacija, priznate transnacionalne proizvođačke organizacije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, kao i priznata udruženja transnacionalnih proizvođačkih organizacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, u sektoru voća i povrća, s odobrenim operativnim programom. Intervencija se može provoditi i na pojedinačnim poljoprivrednim gospodarstvima članova navedenih organizacija proizvođača.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Osnova za dodjelu potpore je operativni fond organizacije proizvođača. Potpora se sastoji od financijske pomoći Unije i Nacionalne financijske pomoći. Financijska pomoć Unije izračunava na temelju visine vrijednosti utružene proizvodnje proizvođačke organizacije u referentnom razdoblju, a jednaka je iznosu financijskih doprinosa članova organizacije proizvođača ili same organizacije proizvođača, ili oboje. Financijska pomoć Unije temelji se na troškovima koji su stvarno isplaćeni i ograničena je na 50 % stvarnih rashoda u skladu s člankom 52. stavkom 1. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115. navedeno ograničenje može se i povećati u skladu s člankom 52. stavcima 3.,4.,5. i 6. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115. Nacionalna financijska pomoć dodjeljuje se u skladu s člankom 53. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpورا se ostvaruje u obliku sufinanciranja aktivnosti iz operativnih programa proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća koje se poduzimaju radi ublažavanja posljedica klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

SETUP(47(2)(a)) - - setting up, filling and refilling of mutual funds by producer organisations and by associations of producer organisations recognised under Regulation (EU) No 1308/2013, or under Article 67(7) of this Regulation

47.2.a.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_01

Intervention Code (MS)

47.2.a.01.

Intervention Name	Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_01
Type of Intervention	SETUP(47(2)(a)) - setting up, filling and refilling of mutual funds by producer organisations and by associations of producer organisations recognised under Regulation (EU) No 1308/2013, or under Article 67(7) of this Regulation
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
RISK crisis prevention and risk management, aimed at avoiding and dealing with crises in the markets of the relevant sector

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
02	Više i učinkovitije koristiti instrumente za upravljanje rizicima	Srednji	Yes
06	Unaprijediti horizontalnu i vertikalnu povezanost proizvođača	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

R.11/Fruit and Vegetables Share of value of marketed production by producer organisations or producer groups with operational programmes in certain sectors

R.5 Share of farms with supported CAP risk management tools

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Cilj intervencije je sprječavanje i ublažavanje posljedica poremećaja na tržištu proizvoda iz sektora voća i povrća. Intervencijom se nastoje predvidjeti krizne situacije i poduzeti postupanja sa ciljem njihovoga učinkovitog upravljanja istima u skladu s člankom 47. stavkom 2. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115. podrazumijeva osnivanje (utvrđivanje), punjenje i popunjavanje uzajamnih fondova od strane korisnika (organizacija proizvođača) priznatih na temelju Uredbe (EU) br. 1308/2013.

Intervencija doprinosi održivom dohotku poljoprivrednih gospodarstava i otpornosti poljoprivrednog sektora u cijeloj Uniji kako bi se poboljšala dugoročna sigurnost opskrbe hranom i poljoprivredna raznolikost te osigurala gospodarska održivost poljoprivredne proizvodnje u Uniji, i kao i poboljšanje položaja poljoprivrednika u vrijednosnom lancu.

Korisnici su priznate proizvođačke organizacije, udruženja priznatih proizvođačkih organizacija, priznate transnacionalne proizvođačke organizacije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, kao i priznata udruženja transnacionalnih proizvođačkih organizacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, u sektoru voća i povrća, s odobrenim operativnim programom. Intervencija se može provoditi i na pojedinačnim poljoprivrednim

gospodarstvima članova navedenih organizacija proizvođača.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Osnova za dodjelu potpore je operativni fond organizacije proizvođača. Potpora se sastoji od financijske pomoći Unije i Nacionalne financijske pomoći. Financijska pomoć Unije izračunava na temelju visine vrijednosti utržene proizvodnje proizvođačke organizacije u referentnom razdoblju, a jednaka je iznosu financijskih doprinosa članova organizacije proizvođača ili same organizacije proizvođača, ili oboje. Financijska pomoć Unije temelji se na troškovima koji su stvarno isplaćeni i ograničena je na 50 % stvarnih rashoda u skladu s člankom 52. stavkom 1. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115. Navedeno ograničenje može se i povećati u skladu s člankom 52. stavcima 3.,4.,5. i 6. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115. Nacionalna financijska pomoć dodjeljuje se u skladu s člankom 53. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 7 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku sufinanciranja troškova u skladu s aktivnosti operativnih programa proizvođačke organizacije koje se poduzimaju s ciljem sprječavanja gubitaka i šteta u proizvodnji voća i povrća. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

ORCHA(47(2)(d)) - - ponovna sadnja voćnjaka ili maslinika ako je to potrebno nakon obveznog krčenja iz zdravstvenih ili fitosanitarnih razloga prema uputi nadležnog tijela države članice ili radi prilagodbe klimatskim promjenama

47.2.d.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_02

Intervention Code (MS)	47.2.d.01.
Intervention Name	Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_02
Type of Intervention	ORCHA(47(2)(d)) - replanting of orchards or olive groves where that is necessary following mandatory grubbing up for health or phytosanitary reasons on the instruction of the Member State competent authority or to adapt to climate change
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
RISK crisis prevention and risk management, aimed at avoiding and dealing with crises in the markets of the relevant sector

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
02	Više i učinkovitije koristiti instrumente za upravljanje rizicima	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

R.5 Share of farms with supported CAP risk management tools

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Cilj intervencije je sprječavanje i ublažavanje posljedica poremećaja na tržištu proizvoda iz sektora voća i povrća. Intervencijom se nastoje predvidjeti krizne situacije i poduzeti postupanja sa ciljem njihovoga učinkovitog upravljanja istima u skladu s člankom 47. stavkom 2. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115., a intervencija podrazumijeva ponovnu sadnju voćnjaka ako je to potrebno nakon obveznog krčenja iz zdravstvenih ili fitosanitarnih razloga prema uputi nadležnog tijela države članice ili radi prilagodbe klimatskim promjenama.

Intervencija doprinosi održivom dohotku poljoprivrednih gospodarstava i otpornosti poljoprivrednog sektora u cijeloj Uniji kako bi se poboljšala dugoročna sigurnost opskrbe hranom i poljoprivredna raznolikost te osigurala gospodarska održivost poljoprivredne proizvodnje u Uniji, i kao i poboljšanje položaja poljoprivrednika u vrijednosnom lancu.

Korisnici su priznate proizvođačke organizacije, udruženja priznatih proizvođačkih organizacija, priznate transnacionalne proizvođačke organizacije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, kao i priznata udruženja transnacionalnih proizvođačkih organizacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, u sektoru voća i povrća, s odobrenim operativnim programom. Intervencija se može provoditi i na pojedinačnim poljoprivrednim gospodarstvima članova navedenih organizacija proizvođača.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Osnova za dodjelu potpore je operativni fond organizacije proizvođača. Potpora se sastoji od financijske pomoći Unije i Nacionalne financijske pomoći. Financijska pomoć Unije izračunava na temelju visine vrijednosti utržene proizvodnje proizvođačke organizacije u referentnom razdoblju, a jednaka je iznosu financijskih doprinosa članova organizacije proizvođača ili same organizacije proizvođača, ili oboje. Financijska pomoć Unije temelji se na troškovima koji su stvarno isplaćeni i ograničena je na 50 % stvarnih rashoda u skladu s člankom 52. stavkom 1. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115. Navedeno ograničenje može se i povećati u skladu s člankom 52. stavicima 3.,4.,5. i 6. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115. Nacionalna financijska pomoć dodjeljuje se u skladu s člankom 53. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 8 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potporna se ostvaruje u obliku sufinanciranja troškova u skladu s aktivnosti operativnih programa proizvođačke organizacije, koje se poduzimaju s ciljem sprječavanja gubitaka i šteta u proizvodnji voća i povrća. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

WITHD(47(2)(f)) - - povlačenje s tržišta za besplatnu distribuciju ili druge svrhe, uključujući prema potrebi preradu kako bi se olakšalo povlačenje

47.2.f.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_03

Intervention Code (MS)	47.2.f.01.
Intervention Name	Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_03
Type of Intervention	WITHD(47(2)(f)) - market withdrawal for free-distribution or other destinations, including where necessary processing to facilitate such withdrawal
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

RISK crisis prevention and risk management, aimed at avoiding and dealing with crises in the markets of the relevant sector

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
02	Više i učinkovitije koristiti instrumente za upravljanje rizicima	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

R.5 Share of farms with supported CAP risk management tools

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Cilj intervencije je sprječavanje i ublažavanje posljedica poremećaja na tržištu proizvoda iz sektora voća i povrća. Intervencijom se nastoje predvidjeti krizne situacije i poduzeti postupanja sa ciljem njihovoga učinkovitog upravljanja istima u skladu s člankom 47. stavkom 2. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115., a intervencija podrazumijeva povlačenje proizvoda s tržišta za besplatnu distribuciju ili druge svrhe, uključujući prema potrebi obradu kojom se olakšava to povlačenje.

Intervencija doprinosi održivom dohotku poljoprivrednih gospodarstava i otpornosti poljoprivrednog sektora u cijeloj Uniji kako bi se poboljšala dugoročna sigurnost opskrbe hranom i poljoprivredna raznolikost te osigurala gospodarska održivost poljoprivredne proizvodnje u Uniji, i kao i poboljšanju položaja poljoprivrednika u vrijednosnom lancu.

Korisnici su priznate proizvođačke organizacije, udruženja priznatih proizvođačkih organizacija, priznate transnacionalne proizvođačke organizacije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, kao i priznata udruženja transnacionalnih proizvođačkih organizacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, u sektoru voća i povrća, s odobrenim operativnim programom. Intervencija se može provoditi i na pojedinačnim poljoprivrednim gospodarstvima članova navedenih organizacija proizvođača.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Osnova za dodjelu potpore je operativni fond organizacije proizvođača. Potpora se sastoji od financijske pomoći Unije i Nacionalne financijske pomoći. Financijska pomoć Unije izračunava na temelju visine vrijednosti utržene proizvodnje proizvođačke organizacije u referentnom razdoblju, a jednaka je iznosu financijskih doprinosa članova organizacije proizvođača ili same organizacije proizvođača, ili oboje. Financijska pomoć Unije temelji se na troškovima koji su stvarno isplaćeni i ograničena je na 50 % stvarnih rashoda u skladu s člankom 52. stavkom 1. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115. Navedeno ograničenje može se i povećati u skladu s člankom 52. stavcima 3.,4.,5. i 6. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115. Nacionalna financijska pomoć dodjeljuje se u skladu s člankom 53. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

HARIN(47(2)(i)) - - harvest and production insurance that contributes to safeguarding producers' incomes where there are losses as a consequence of natural disasters, adverse climatic events, diseases or pest infestations while ensuring that beneficiaries take necessary risk prevention measures

47.2.i.01. - Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_04

Intervention Code (MS)	47.2.i.01.
Intervention Name	Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_04
Type of Intervention	HARIN(47(2)(i)) - harvest and production insurance that contributes to safeguarding producers' incomes where there are losses as a consequence of natural disasters, adverse climatic events, diseases or pest infestations while ensuring that beneficiaries take necessary risk prevention measures
Common Output Indicator	O.35. Number of supported operational programmes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
RISK crisis prevention and risk management, aimed at avoiding and dealing with crises in the markets of the relevant sector

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
02	Više i učinkovitije koristiti instrumente za upravljanje rizicima	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

R.5 Share of farms with supported CAP risk management tools

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Cilj intervencije je sprječavanje i ublažavanje posljedica poremećaja na tržištu proizvoda iz sektora voća i povrća. Intervencijom se nastoje predvidjeti krizne situacije i poduzeti postupanja sa ciljem njihovoga učinkovitog upravljanja istima u skladu s člankom 47. stavkom 2. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115., a intervencija podrazumijeva osiguranje berbe i proizvodnje kojim se doprinosi zaštiti dohodaka proizvođača u slučaju gubitaka prouzročenih prirodnim katastrofama, nepovoljnim klimatskim prilikama te bolestima ili najezdama štetnih organizama, uz istodobno osiguravanje da korisnici poduzmu potrebne mjere za sprečavanje rizika.

Intervencija doprinosi održivom dohotku poljoprivrednih gospodarstava i otpornosti poljoprivrednog sektora u cijeloj Uniji kako bi se poboljšala dugoročna sigurnost opskrbe hranom i poljoprivredna raznolikost te osigurala gospodarska održivost poljoprivredne proizvodnje u Uniji, i kao i poboljšanju položaja poljoprivrednika u vrijednosnom lancu.

Korisnici su priznate proizvođačke organizacije, udruženja priznatih proizvođačkih organizacija, priznate transnacionalne proizvođačke organizacije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, kao i priznata udruženja transnacionalnih proizvođačkih organizacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, u sektoru voća i povrća, s odobrenim operativnim programom. Intervencija se može provoditi i na pojedinačnim poljoprivrednim gospodarstvima članova navedenih organizacija proizvođača.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Osnova za dodjelu potpore je operativni fond organizacije proizvođača. Potpora se sastoji od financijske pomoći Unije i Nacionalne financijske pomoći. Financijska pomoć Unije izračunava na temelju visine vrijednosti utržene proizvodnje proizvođačke organizacije u referentnom razdoblju, a jednaka je iznosu financijskih doprinosa članova organizacije proizvođača ili same organizacije proizvođača, ili oboje. Financijska pomoć Unije temelji se na troškovima koji su stvarno isplaćeni i ograničena je na 50 % stvarnih rashoda u skladu s člankom 52. stavkom 1. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115. navedeno ograničenje može se i povećati u skladu s člankom 52. staccima 3.,4.,5. i 6. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115. Nacionalna financijska pomoć dodjeljuje se u skladu s člankom 53. Uredbe o strateškim planovima (EU) br. 2021/2115.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Apiculture products

ADVIBEES(55(1)(a)) - - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations

55.1.a.01. - Savjetodavne usluge, tehnička pomoć, obuka, informacije i razmjena najboljih praksi, uključujući umrežavanje, za pčelare i pčelarske organizacije

Intervention Code (MS)	55.1.a.01.
Intervention Name	Savjetodavne usluge, tehnička pomoć, obuka, informacije i razmjena najboljih praksi, uključujući umrežavanje, za pčelare i pčelarske organizacije
Type of Intervention	ADVIBEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations
Common Output Indicator	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencijom će se obuhvatiti cijelo područje Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
20	Unaprijediti vještine radne snage u poljoprivredno-prehrambenom lancu	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Intervencija obuhvaća dvije aktivnosti:

Aktivnost a) Edukacija pčelara i prikupljanje informacija o pčelarima

Aktivnost je usmjerena na edukaciju pčelara kroz sufinanciranje troškova organiziranja stručnih predavanja, seminara, radionica, tečajeva o svim temama relevantnim za pčelarstvo koje organiziraju ili suorganiziraju organizacije pčelara i/ili HPS. Kroz aktivnost se žele povećati specifična znanja i vještine, potrebne pčelarima za uspješno pčelarenje. Kroz aktivnost se planira omogućiti provođenje edukacije pčelara klasičnim i komplementarnim metodama. Aktivnostima se želi potaknuti i veće uključivanje mladih u pčelarstvo (organiziranjem radionica za mlade, mladim pčelarima omogućiti odlazak na stručne skupove, diseminacija informacija na platformama koje koriste mladi i sl.) te njihovu edukaciju od iskusnih pčelara u prvim godinama bavljenja pčelarstvom. Kroz aktivnost će se omogućiti provedba treninga i edukacija i po pitanju držanja i uzgoja pčela. Kroz aktivnost prikupljaju se podaci o pčelarima i

njihovom načinu pčelarenja.

Aktivnost b) Izrada i tisak informativnih materijala, izrada i održavanje mrežnih stranica pčelarskih organizacija i sudjelovanje predstavnika HPS-a na specijaliziranim pčelarskim i drugim manifestacijama s tematikom pčelarstva

Kroz aktivnost se planira izrada edukativnih materijala i njihova distribucija svim pčelarima upisanim u Evidenciju pčelara i pčelinjaka. Nužno je poboljšati protok informacija i omogućiti prijenos znanja prema pčelarima neovisno o mjestu stanovanja, omogućiti nabavku neophodne opreme za obavljanje aktivnosti te izradu novih, poboljšanje funkcionalnosti i održavanje postojećih servisa koji su na raspolaganju pčelarima. Neophodno je omogućiti povezivanje krovne udruge pčelara s drugim sličnim organizacijama u i izvan Republike Hrvatske te prisustvovanje specijaliziranim skupovima (npr. International Federation of Beekeepers' Associations - APIMONDIA), čime bi se značajno pridonijelo boljoj koordinaciji i razmjeni znanja i iskustava.

Prihvatljiva ulaganja:

a) edukacije, stručna predavanja i radionice organizirane od strane udruga i saveza pčelara te troškovi prikupljanja informacija o pčelarima i njihovom načinu pčelarenja

b) izrada i tisak informativnog materijala, izrada i održavanje mrežnih stranica, tisak i dostava stručnih časopisa, izrada sustava informiranja na platformama koje koriste pčelari i sudjelovanje predstavnika pčelara na specijaliziranim pčelarskim i drugim skupovima.

Korisnici su pčelari upisani u Evidenciju pčelara i pčelinjaka te organizacije pčelara upisane u Registar udruga Republike Hrvatske. Ovom intervencijom omogućava se modernizacija pčelarstva i stjecanje novih znanja onim pčelarima koji su registrirani u Evidenciji neovisno o broju pčelinjih zajednica.

Nacionalno zakonodavstvo: Zakon o poljoprivredi.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

a) maksimalno do 100 % prihvatljivog troška. Minimalni iznos sufinanciranja po korisniku iznosi 66,5 EUR

b) maksimalno do 100 % prihvatljivog troška. Minimalni iznos sufinanciranja po korisniku iznosi 66,5 EUR

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpoma se ostvaruje u obliku sufinansiranja prihvatljivih troškova za edukaciju pčelara i senzorskih analitičara. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
55.1.a.01.01. - a) edukacije, stručna predavanja i radionice organizirane od strane udruga i saveza pčelara te troškovi prikupljanja informacija o pčelarima i njihovom načinu pčelarenja	Average		
55.1.a.01.02. - b) izrada i tisak informativnog materijala, izrada i održavanje mrežnih stranica, tisak i dostava stručnih časopisa, izrada sustava informiranja na platformama i sudjelovanje predstavnika pčelara na specijaliziranim pčelarskim i drugim skupovima	Average		

Description

55.1.a.01.01. - a) edukacije, stručna predavanja i radionice organizirane od strane udruga i saveza pčelara te troškovi prikupljanja informacija o pčelarima i njihovom načinu pčelarenja

Prema analizi rezultata provedbe Nacionalnih pčelarskih programa kroz petogodišnje razdoblje (2017.-2021.) prosječna potpora za aktivnosti vezane za intervenciju 55.1.a.01.01. Savjetodavne usluge, tehnička pomoć, obuka, informacije i razmjena najboljih praksi, uključujući umrežavanje, za pčelare i pčelarske organizacije: a) edukacije, stručna predavanja i radionice organizirane od strane udruga i saveza pčelara te troškovi prikupljanja informacija o pčelarima i njihovom načinu pčelarenja iznosila je oko 380 EUR.

55.1.a.01.02. - b) izrada i tisak informativnog materijala, izrada i održavanje mrežnih stranica, tisak i dostava stručnih časopisa, izrada sustava informiranja na platformama i sudjelovanje predstavnika pčelara na specijaliziranim pčelarskim i drugim skupovima

Prema analizi rezultata provedbe Nacionalnih pčelarskih programa kroz petogodišnje razdoblje (2017.-2021.) potpora za aktivnosti vezane za intervenciju 55.1.a.01.01. Savjetodavne usluge, tehnička pomoć, obuka, informacije i razmjena najboljih praksi, uključujući umrežavanje, za pčelare i pčelarske organizacije: b) izrada i tisak informativnog materijala, izrada i održavanje mrežnih stranica, tisak i dostava stručnih časopisa, izrada sustava informiranja na platformama koje koriste pčelari i sudjelovanje predstavnika pčelara na specijaliziranim pčelarskim i drugim skupovima bila je namijenjena samo jednom korisniku i to krovnoj organizaciji pčelara. U novim sektorskim intervencijama u ovoj aktivnosti korisnici mogu biti i ostale organizacija pčelara kao i sami pčelari te se stoga procjenjuje da bi potpora po korisniku aktivnosti bila oko 3.800 EUR.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	382.00	382.00	382.00	382.00	382.00	1,910.00
	O.37 (unit: Actions)	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	
55.1.a.01.01. - a) edukacije, stručna predavanja i radionice organizirane od strane udruga i saveza pčelara te troškovi prikupljanja informacija o pčelarima i njihovom načinu pčelarenja	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	57,300.00	57,300.00	57,300.00	57,300.00	57,300.00	286,500.00

55.1.a.01.02. - b) izrada i tisak informativnog materijala, izrada i održavanje mrežnih stranica, tisak i dostava stručnih časopisa, izrada sustava informiranja na platformama i sudjelovanje predstavnika pčelara na specijaliziranim pčelarskim i drugim skupovima	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	3,827.00	3,827.00	3,827.00	3,827.00	3,827.00	19,135.00
	O.37 (unit: Actions)	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	38,270.00	38,270.00	38,270.00	38,270.00	38,270.00	191,350.00

INVAPI(55(1)(b)) - - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions**55.1.b.01. - Nabava novih pomagala, pribora i opreme**

Intervention Code (MS)	55.1.b.01.
Intervention Name	Nabava novih pomagala, pribora i opreme
Type of Intervention	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions
Common Output Indicator	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencijom će se obuhvatiti cijelo područje Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.35 Share of beehives supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Kroz intervenciju se omogućava modernizacija pčelarstva kroz sufinanciranje nabave novih pomagala, pribora i opreme koju koriste pčelari. Svaki je pčelar odgovoran za proizvodnju zdravstveno ispravnih pčelinjih proizvoda. Jedan od uvjeta proizvodnje ispravnih pčelinjih proizvoda je adekvatna oprema, koja mora biti izrađena od odgovarajućih, higijenski prihvatljivih (netoksičnih, nehrđajućih) materijala. Pčelari će pomoću ove mjere lakše zamijeniti opremu koja je dotrajala ili je neprimjerena za ovaj način proizvodnje i time omogućiti proizvodnju zdravstveno ispravnih pčelinjih proizvoda.

Korisnici su pčelari upisani u Evidenciju pčelara i pčelinjaka. Ovom intervencijom omogućava se modernizacija pčelarske opreme, pribora i pomagala onim pčelarima koji su registrirani u Evidenciji neovisno o broju pčelinjih zajednica.

Prihvatljiva ulaganja:

- nabava novih pomagala, pribora i opreme koji se koriste u uzgoju pčela i pčelarskoj proizvodnji.

Nacionalno zakonodavstvo: Zakon o poljoprivredi

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Maksimalno do 90 % prihvatljivog troška. Minimalni iznos sufinanciranja po korisniku iznosi 66,5 EUR.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Attention! Interventions under Article 55(1)b subpoints (i) and (ii) according to Article 10 and Annex II are obliged to comply with WTO Green Box criteria. Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih produktivnih ulaganja s ciljem poticanja strukturne prilagodbe korisnika u sektoru pčelarstva. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
55.1.b.01.01. - Nabava novih pomagala, pribora i opreme	Average		

Description

55.1.b.01.01. - Nabava novih pomagala, pribora i opreme

Prema analizi rezultata provedbe Nacionalnih pčelarskih programa kroz petogodišnje razdoblje (2017.-2021.) potpora za aktivnosti vezane za intervenciju 55.1.b.01.01. Ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu – Nabava novih pomagala, pribora i opreme vidljivo je da je bio veći interes pčelara od sredstava raspoloživih za provedbu ove intrevencije. Kroz konzultacije s partnerima u sektoru pčelarstva došli smo do zaključka da je potrebno izdvojiti dodatna sredstava za provedbu ove intervencije budući da se previđa nabavka nove opreme koja još nije bila navedena na popisu prihvatljive opreme. Do sada je prema analizama u petogodišnjem razdoblju potpora iznosila oko 370 EUR po korisniku, a s obzirom na navedeno obrazloženje procijenjujemo da bi potpora u narednom razdoblju iznosila oko 480 EUR po korisniku. Budući da se potpora izračunava na temelju broj košnica, potpora kroz ovu intervenciju bila bi oko 4 EUR po košnici.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	3.82	3.82	3.82	3.82	3.82	19.10
	O.37 (unit: Actions)	250,000.00	250,000.00	250,000.00	250,000.00	250,000.00	
55.1.b.01.01. - Nabava novih pomagala, pribora i opreme	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	955,000.00	955,000.00	955,000.00	955,000.00	955,000.00	4,775,000.00

55.1.b.02. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze

Intervention Code (MS)	55.1.b.02.
Intervention Name	Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze
Type of Intervention	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions
Common Output Indicator	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencijom će se obuhvatiti cijelo područje Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes
10	Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanju genskih resursa	Srednji	Yes
12	Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza i krajobraznih obilježja	Slab	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.35 Share of beehives supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Ovom intervencijom pčelarima je omogućena potpora za nabavku zakonski dopuštenih sredstava i drugih pripravaka koji su dugi niz godina uvriježeni u primjeni u pčelarskoj praksi, što omogućuje pravovremeno i učinkovito kontroliranje i suzbijanje štetnika i bolesti pčelinjih zajednica te umanjuju stres i pospješuju oporavak i jačaju otpornost pčela nakon tretmana protiv štetnika i bolesti u pčelinjacima. Intervencija je posebno usmjerena na suzbijanje bolesti pčela, a osobito Varooze koja uzrokuje značajne ekonomske štete u pčelinjacima. Smatra se da su nametnikom Varroa destructor invadirani svi pčelinjaci u Republici Hrvatskoj. Pčelarima je potrebno omogućiti izbor sredstava koja će koristiti u liječenju pčela pri čemu se treba voditi računa o sprječavanju pojave rezistentnosti na lijekove te omogućiti nabavu sredstava prihvatljivih i u ekološkoj proizvodnji. Cilj intervencije je ispravno, pravovremeno i učinkovito kontrolirati i suzbijati bolesti u pčelinjim zajednicama (poticanjem i primjene biotehničkih metoda), osigurati proizvodnju pčelinjih proizvoda bez rezidua sredstava koja se koriste za tretiranje bolesti pčela te kroz dodatnu prihranu umanjiti stres i jačati vitalnost zajednica nakon tretmana protiv bolesti.

Korisnici su pčelari upisani u Evidenciju pčelara i pčelinjaka.

Prihvatljiva ulaganja:

1. Odobreni veterinarski medicinski pripravci, (VMP-ovi)
2. Kiseline za tretiranje protiv varooze
3. Konzumni šećer
4. Šećerne pogače

Nacionalno zakonodavstvo: Zakon o poljoprivredi, Zakon o veterinarstvu.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

4 EUR po košnici za konvencionalne pčelare

6,7 EUR po košnici za ekološke pčelare

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Attention! Interventions under Article 55(1)b subpoints (i) and (ii) according to Article 10 and Annex II are obliged to comply with WTO Green Box criteria. Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpota se ostvaruje u obliku sufinanciranja troškova nabave odobrenih veterinarsko-medicinskih proizvoda za kontroliranje i suzbijanje štetnika i bolesti pčelinjih zajednica. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
55.1.b.02.01. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze	Average		

Description

55.1.b.02.01. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze

Prema analizi rezultata provedbe Nacionalnih pčelarskih programa kroz petogodišnje razdoblje (2017.-2021.) potpora za aktivnosti vezane za intervenciju 55.1.b.02.01. Ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze i kroz konzultacije s partnerima u sektoru pčelarstva došli smo do zaključka da je potrebno izdvojiti dodatna sredstva za provedbu ove intervencije. Razlozi za izdvajanje dodatnih sredstava su rast cijena veterinarsko-medicinskih pripravaka koji se koriste u liječenju bolesti pčelinjih zajednica te planirani rast broja korisnika ove aktivnosti. Do sada je prema analizama u petogodišnjem razdoblju potpora iznosila oko 1,6 EUR po košnici, a s obzirom na navedeno obrazloženje procijenjujemo da bi potpora u narednom razdoblju iznosila oko 3 EUR po košnici.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
55.1.b.02.01. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	2.81	2.72	2.63	2.55	2.48	13.19
	O.37 (unit: Actions)	150,000.00	155,000.00	160,000.00	165,000.00	170,000.00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	421,550.00	421,550.00	421,550.00	421,550.00	421,550.00	2,107,750.00

55.1.b.03. - Racionalizacija selećeg pčelarstva

Intervention Code (MS)	55.1.b.03.
Intervention Name	Racionalizacija selećeg pčelarstva
Type of Intervention	INVAPI(55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions
Common Output Indicator	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencijom će se obuhvatiti cijelo područje Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes
10	Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanju genskih resursa	Srednji	Yes
12	Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza i krajobraznih obilježja	Slab	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.35 Share of beehives supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Ovom intervencijom omogućava se sufinanciranje troškova kupnje opreme koja se koristi za selidbu pčelinjih zajednica. Provedbom aktivnosti vezanih za ovu intervenciju obnavlja se tehnološki zastarjela oprema te se omogućava sigurnost pčelarenja i povećanje proizvodnje meda osiguravanjem dostupnosti više pčelinjih paša. Podupiru se i aktivnosti pčelarskih organizacija za provedbu organizacije smještaja selećih pčelinjaka radi što većeg iskorištenja potencijala pčelinje paše.

Korisnici su pčelari upisani u Evidenciju pčelara i pčelinjaka te organizacije pčelara upisane u Registar udruga Republike Hrvatske.

Prihvatljiva ulaganja:

- nabava nove opreme, pomagala i pribora

- potpora organizacijama pčelara u organizaciji selećeg pčelarstva.

Nacionalno zakonodavstvo: Zakon o poljoprivredi

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Maksimalno do 90 % prihvatljivog troška za nabavu nove opreme, pomagala i pribora. Minimalni iznos sufinanciranja po korisniku iznosi 66,5 EUR.

Maksimalno do 100 % prihvatljivog troška za potporu organizacijama pčelara u organizaciji selećeg pčelarstva. Minimalni iznos sufinanciranja po korisniku iznosi 33,25 EUR.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Attention! Interventions under Article 55(1)b subpoints (i) and (ii) according to Article 10 and Annex II are obliged to comply with WTO Green Box criteria. Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpورا se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih produktivnih ulaganja s ciljem poticanja strukturne prilagodbe korisnika u sektoru pčelarstva. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
55.1.b.03.01. - Racionalizacija selećeg pčelarstva	Average		R.35;

Description

55.1.b.03.01. - Racionalizacija selećeg pčelarstva

Prema analizi rezultata provedbe Nacionalnih pčelarskih programa kroz petogodišnje razdoblje (2017.-2021.) potpora za aktivnosti vezane za intervenciju 55.1.b.03.01. Ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu - Racionalizacija selećeg pčelarstva i kroz konzultacije s partnerima u sektoru pčelarstva došli smo do zaključka da je potrebno izdvojiti dodatna sredstva za provedbu ove intervencije. Razlozi za izdvajanje dodatna sredstava su u nadopuni popisa opreme za seleće pčelarstvo. Do sada je prema analizama u petogodišnjem razdoblju potpora iznosila oko 1,3 EUR po košnici, a s obzirom na navedeno obrazloženje procijenjujemo da bi potpora u narednom razdoblju iznosila do 3 EUR po košnici.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
55.1.b.03.01. - Racionalizacija selećeg pčelarstva	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	2.14	2.11	2.09	2.07	2.05	10.46
	O.37 (unit: Actions)	90,000.00	91,000.00	92,000.00	93,000.00	94,000.00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	192,420.00	192,420.00	192,420.00	192,420.00	192,420.00	962,100.00

ACTLAB(55(1)(c)) - - actions to support laboratories for the analysis of apiculture products, bee losses or productivity drops, and substances potentially toxic to bees

55.1.c.01. - Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksičnih za pčele

Intervention Code (MS)	55.1.c.01.
Intervention Name	Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksičnih za pčele
Type of Intervention	ACTLAB(55(1)(c)) - actions to support laboratories for the analysis of apiculture products, bee losses or productivity drops, and substances potentially toxic to bees
Common Output Indicator	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencijom će se obuhvatiti cijelo područje Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes
06	Unaprijediti horizontalnu i vertikalnu povezanost proizvođača	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Ovom će se intervencijom provoditi aktivnosti vezane uz utvrđivanje kvalitete i botaničkog podrijetla meda, ali i drugih pčelinjih proizvoda. Sukladno razvoju potreba pčelarskog sektora, obuhvaćene su metode analize na ostatke štetnih tvari u medu i/ili vosku. U posljednjih su nekoliko godina razvijene analitičke i dijagnostičke metode koje omogućuju pouzdano otkrivanje prisutnosti uzročnika bolesti i utvrđivanje udjela patvorina u pčelinjem vosku te ih je u okviru intervencije moguće primijeniti za rješavanje problema koji u pčelarstvu nanose velike ekonomske gubitke. Zbog biljne raznolikosti Republike Hrvatske i različitih klimatskih uvjeta velike su mogućnosti u proizvodnji uobičajenih i raritetnih vrsta meda te povećanju njegove ponude i konkurentnosti, kako na tržištu Republike Hrvatske, tako i na tržištu Europske unije.

Korisnici su pčelari upisani u Evidenciju pčelara i pčelinjaka, organizacije pčelara, proizvođačke organizacije u sektoru pčelarstva, laboratoriji.

Prihvatljiva ulaganja :

a) ispitivanje kvalitete meda utvrđivanjem kvalitete i botaničkog podrijetla meda prema određenim parametrima

b) ispitivanje kvalitete drugih pčelinjih proizvoda prema određenim parametrima

c) ispitivanje ostataka kontaminanata u medu.

Nacionalno zakonodavstvo: Zakon o poljoprivredi.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Sufinanciranje ispitivanja po uzorku ne smije biti veći od 90 % prihvatljivog troška. Maksimalan iznos sufinanciranja po uzorku ne može biti veći od 33,25 EUR.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpota se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih troškova laboratorija koji provode analizu pčelarskih proizvoda. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
55.1.c.01.01. - Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksičnih za pčele	Average		

Description

55.1.c.01.01. - Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksičnih za pčele

Prema analizi rezultata provedbe Nacionalnih pčelarskih programa kroz petogodišnje razdoblje (2017.-2021.) i potpora za aktivnosti vezane za intervenciju 55.1.c.01.01. Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksičnih za pčele i kroz konzultacije s partnerima u sektoru pčelarstva došli smo do zaključka da sredstva koja su bila alocirana na mjeru u prethodnim godinama nisu iskorištena u planiranom obujmu. Jedini interes su pčelari pokazali za analize utvrđivanja kvalitete i botaničkog podrijetla meda, a novo uvedene analize na ostale pčelinje proizvode te na ispitivanje ostataka kontaminanata u među rezidua nisu korištene. Korisnici ove intervencije do sada su bili samo pčelari a namjera je u budućem razdoblju kao korisnike uključiti i laboratorije. Budući da su korisnici intervencije sada i laboratoriji smatramo da bi se nove analize mogle početi koristiti, a za njih je potrebno izdvojiti više sredstava nego za do sada provedene analize. Iz navedenih razloga predvidjeli smo izdvajanje dodatnih sredstava u odnosu na dosadašnja iskustva u korištenju intervencije. Do sada je prema analizama u petogodišnjem razdoblju potpora iznosila oko 60 EUR po korisniku aktivnosti, a s obzirom na navedeno obrazloženje procijenjujemo da bi potpora u narednom razdoblju iznosila oko 140 EUR po aktivnosti.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	143.00	143.00	143.00	143.00	143.00	715.00
	O.37 (unit: Actions)	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	
55.1.c.01.01. - Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksičnih za pčele	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	5,720.00	5,720.00	5,720.00	5,720.00	5,720.00	28,600.00

PRESBEEHIVES(55(1)(d)) - - actions to preserve or increase the existing number of beehives in the Union, including bee breeding

55.1.d.01. - Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela

Intervention Code (MS)	55.1.d.01.
Intervention Name	Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela
Type of Intervention	PRESBEEHIVES(55(1)(d)) - actions to preserve or increase the existing number of beehives in the Union, including bee breeding
Common Output Indicator	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencijom će se obuhvatiti cijelo područje Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes
10	Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanju genskih resursa	Srednji	Yes
12	Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza i krajobraznih obilježja	Slab	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Intervencija je usmjerena na očuvanje i obnavljanje pčelinjeg fonda, čime se izravno pomaže očuvanje izvorne pasmine sive pčele te se unapređuju njezine gospodarske i biološke odlike za veću produktivnost u pčelarstvu. Ova intervencija odnosi se na sufinanciranje troškova uzgajivačima matica za uzgoj selekcioniranih matica i provođenje testiranja matica u skladu s uzgojnim programom (morfološki, performance i progeni testovi te testovi otpornosti na bolesti) te trženje matica. Poticanjem uzgoja i trženja matica uzgajivačima se osigurava očuvanje biološke raznolikosti izvorne populacije sive pčele što značajno doprinosi genetskoj i zdravstvenoj kvaliteti matica na tržištu.

Korisnici su uzgajivači matica upisani u Evidenciju pčelara i pčelinjaka i u Registar uzgajivača matica te provode testiranja i uzgoj selekcioniranih matica u skladu s odobrenim uzgojnim programom.

Prihvatljiva ulaganja:

- troškovi provedbe uzgojnog programa, testiranja i trženja selekcioniranih matica.

Nacionalno zakonodavstvo: Zakon o poljoprivredi, Zakon o uzgoju domaćih životinja.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Potpora iznosi 4 EUR po uzgojenoj matici.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
55.1.d.01.01. - Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela	Average		

Description

55.1.d.01.01. - Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela

Prema analizi rezultata provedbe Nacionalnih pčelarskih programa kroz petogodišnje razdoblje (2017.-2021.) potpora za aktivnosti vezane za intervenciju 55.1.d.01.01. Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela i kroz konzultacije s partnerima u sektoru pčelarstva došli smo do zaključka da sredstva koja su bila alocirana na mjeru u prethodnim godinama nisu bila dostatna za provedbu intervencije. Budući da nije bilo dovoljno sredstava a interes za korištenjem intervencije je u porastu potrebno osigurati dodatna sredstva za provedbu ove intervencije. Do sada je prema analizama u petogodišnjem razdoblju potpora iznosila oko 3.550 EUR po korisniku aktivnosti, a s obzirom na navedeno obrazloženje procijenjujemo da bi potpora u narednom razdoblju iznosila oko 3.980 EUR po korisniku aktivnosti. Aktivnost je vezana za broj proizvedenih matrica pčela koji raste i obzirom na potporu koja je vezana za proizvedenu maticu povećana je i alokacija za intervenciju.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	3,980.00	3,980.00	3,980.00	3,980.00	3,980.00	19,900.00
	O.37 (unit: Actions)	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	
55.1.d.01.01. - Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	199,000.00	199,000.00	199,000.00	199,000.00	199,000.00	995,000.00

COOPAPI(55(1)(e)) - - cooperation with specialised bodies for the implementation of research programs in the field of beekeeping and apiculture products**55.1.e.01. - Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda**

Intervention Code (MS)	55.1.e.01.
Intervention Name	Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda
Type of Intervention	COOPAPI(55(1)(e)) - cooperation with specialised bodies for the implementation of research programs in the field of beekeeping and apiculture products
Common Output Indicator	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencijom će se obuhvatiti cijelo područje Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes
20	Unaprijediti vještine radne snage u poljoprivredno-prehrambenom lancu	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description
Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Istraživanjima su obuhvaćena područja selekcije pčele na bolesti, ispitivanje bioraznolikosti populacije medonosne pčele, aspekti kontaminacije pčelinjeg voska patvorinama te detaljna kemijska karakterizacija kontaminiranog pčelinjeg voska s ciljem razjašnjavanja pozadinskih mehanizama negativnih učinaka patvorenja voska na pčele u vidu narušavanja kemijske komunikacije u pčelinjoj zajednici. Kroz intervenciju će se financirati projekti (jednogodišnji, višegodišnji) primijenjenih istraživanja u pčelarstvu, relevantni za poboljšanje uvjeta pčelarenja kroz dopunjavanje i izgradnju novih znanja koja su vezana za sljedeća područja: Bolesti i štetnici pčela te njihove interakcije, Očuvanje bioraznolikosti pčela te utjecaj okoliša na pčelinje zajednice, Uzgoj sive pčele, Potvrđivanja autentičnosti vrste, zemljopisnog podrijetla te načina proizvodnje pčelinjih proizvoda (med, matična mliječ, pelud, propolis, vosak).

Korisnici su znanstveno istraživačke institucije.

Prihvatljiva ulaganja: Istraživanja vezana za bolesti i štetnike pčela te njihove interakcije, očuvanje bioraznolikosti pčela te utjecaj okoliša na pčelinje zajednice, uzgoj sive pčele, potvrđivanje autentičnosti vrste, zemljopisnog podrijetla te načina proizvodnje pčelinjih proizvoda.

Nacionalno zakonodavstvo: Zakon o poljoprivredi

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Sufinanciranje troškova nastalih prilikom provedbe istraživanja, a u skladu s objavljenim natječajem za sufinanciranje projekata u pčelarstvu.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpota se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih troškova istraživanja u sektoru pčelarstva. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
55.1.e.01.01. - Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda	Average		

Description

55.1.e.01.01. - Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda

Prema analizi rezultata provedbe Nacionalnih pčelarskih programa kroz petogodišnje razdoblje (2017.-2021.) potpora za aktivnosti vezane za intervenciju 55.1.e.01.01. Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda i kroz konzultacije s partnerima u sektoru pčelarstva došli smo do zaključka da su sredstva koja su bila alocirana na mjeru bila dostatna za provedbu intervencije. Do sada je prema analizama u petogodišnjem razdoblju potpora iznosila oko 4.200 EUR po korisniku aktivnosti, a potpora u narednom razdoblju iznosila bi oko 4.210 EUR po korisniku aktivnosti.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
55.1.e.01.01. - Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	4,210.00	4,210.00	4,210.00	4,210.00	4,210.00	21,050.00
	O.37 (unit: Actions)	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	21,050.00	21,050.00	21,050.00	21,050.00	21,050.00	105,250.00

PROMOBEES(55(1)(f)) - - promotion, communication and marketing including market monitoring actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the quality of the apiculture products

55.1.f.01. - Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda

Intervention Code (MS)	55.1.f.01.
Intervention Name	Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda
Type of Intervention	PROMOBEES(55(1)(f)) - promotion, communication and marketing including market monitoring actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the quality of the apiculture products
Common Output Indicator	O.37. Number of actions or units for beekeeping preservation or improvement

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencijom će se obuhvatiti cijelo područje Republike Hrvatske.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes
06	Unaprijediti horizontalnu i vertikalnu povezanost proizvođača	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Kroz intervenciju će se sufinancirati aktivnost istraživanja tržišta, promocija i komunikacija prema javnosti o pčelarskim proizvodima, a poseban bi se naglasak stavio na informiranje i edukaciju potrošača kroz različite vidove medijskih aktivnosti.

Korisnici su pčelari upisani u Evidenciju pčelara i pčelinjaka, organizacije pčelara, priznate proizvođačke organizacije u sektoru pčelarstva

Prihvatljiva ulaganja:

- izvješća o prikupljenim podacima

- izrada web stranica za promociju pčelarskih proizvoda

- izrada tiskanih i medijskih materijala za promotivne aktivnosti
- provedba medijskih aktivnosti za informiranje i edukaciju potrošača.

Nacionalno zakonodavstvo: Zakon o poljoprivredi

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Maksimalno sufinanciranje do 90 % prihvatljivog troška po zahtjevu.

Minimalni iznos sufinanciranja po korisniku iznosi 66,5 EUR.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potporna se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih troškova promocije u sektoru pčelarstva. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
55.1.f.01.01. - Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda	Average		

Description

55.1.f.01.01. - Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda

Prema analizi rezultata provedbe Nacionalnih pčelarskih programa kroz petogodišnje razdoblje (2017.-2021.) potpora za aktivnosti vezane za intervenciju 55.1.f.01.01. Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda bila je namijenjena krovnom udruženju pčelara, odnosno imala je jednog korisnika. Budući da se ovom intervencijom u idućem razdoblju omogućava korištenje većeg broja aktivnosti čiji potencijalni korisnici mogu biti i pčelari, proizvođačke organizacije u sektoru pčelarstva te ostale pčelarske organizacije, predviđeni prosječni iznos potpore po aktivnosti iznosi 1.149 EUR. Do sada je prema analizama u petogodišnjem razdoblju potpora iznosila oko 5.460 EUR po korisniku aktivnosti s tim da je mogućnost korištenja imao samo jedan korisnik.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
55.1.f.01.01. - Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)	1,149.00	1,149.00	1,149.00	1,149.00	1,149.00	5,745.00
	O.37 (unit: Actions)	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	22,980.00	22,980.00	22,980.00	22,980.00	22,980.00	114,900.00

Wine

RESTRVINEY(58(1)(a)) - - restructuring and conversion of vineyards

58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda

Intervention Code (MS)	58.1.a.01.
Intervention Name	Restrukturiranje i konverzija vinograda
Type of Intervention	RESTRVINEY(58(1)(a)) - restructuring and conversion of vineyards
Common Output Indicator	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Područje cijele RH.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
COMPWINE improving the economic sustainability and competitiveness of Union wine producers
SUSTWINE contributing to climate change mitigation and adaptation and to the improvement of the sustainability of production systems and the reduction of the environmental impact of the Union wine sector, including by supporting winegrowers in reducing the use of inputs and implementing more environmentally-sustainable methods and cultivation practices

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes
07	Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description	Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold
R.16 Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials	
R.9 Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency	

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

U suvremenom vinogradarstvu prevladavaju trendovi sadnje visoko kvalitetnih autohtonih sorti i premještanje vinograda na područja koja daju bolju kvalitetu grožđa (na nagibima), gdje se nastoji sačuvati tipičan vinogradarski krajolik koji će također doprinijeti razvoju vinskog turizma. Među slabostima hrvatskog vinogradarstva se ističu veliki broj malih proizvođača, nepovoljna starost vinograda i usitnjenost površina.

Stoga je radi iskorištenja prilika odnosno mogućnosti neophodno potaknuti na prilagodbu postojećih vinograda novim tehnikama upravljanja vinogradom, zamjenu sortimenta s visoko kvalitetnim sortama s naglaskom na autohtone sorte te povećanje konkurentnosti proizvodnje premještanjem vinograda na područja koja daju bolju kvalitetu grožđa uz čuvanje tipičnog vinogradarskog krajolika koji može

doprinijeti razvoju vinskog turizma. Aktivnosti uvođenja i poboljšanja sustava za navodnjavanje će doprinijeti ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama.

Intervencija se provodi u skladu s provedbenim propisom (Pravilnikom) i javnim pozivom kojima se određuju pravila o postupku prijave za dodjelu sredstava te obrasci za njegovu provedbu.

Korisnici mogu biti vinogradari (fizičke ili pravne osobe) upisane u Vinogradarski registar.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Maksimalni iznos potpore po projektu je EUR 750.000, uz sljedeći intenzitet potpore:

do 50% prihvatljivih troškova za doprinose u naravi,

do 75% prihvatljivih troškova za aktivnosti dokumentirane računima

Sadnja vinograda na nagnutim terenima i na strminama smanjuje rizik od oštećenja od mraza i potiče rast visoko kvalitetnog grožđa kako rezultat intenzivne sunčeve svjetlosti.

Iz tog razloga, na nagnutim terenima (nagib 16%-26%) i strminama (nagib >26%) daje se veći iznos potpore.

Kod premještanja vinograda dozvoljava se istovremeno postojanje starih i novih nasada na najdulje razdoblje koje ne prelazi tri godine.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih produktivnih ulaganja s ciljem poticanja strukturne prilagodbe korisnika u sektoru vina. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
58.1.a.01.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda	Average		R.9; R.16;

Description

58.1.a.01.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda

Izračun se temelji na iznosu očekivanih prihvatljivih troškova s obzirom na iskustva u provedbi ove mjere u okviru NPV 2014.-2018. i NPV 2019.-2023.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
58.1.a.01.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)		9,377.00	9,377.00	9,377.00	9,377.00	37,508.00
	O.36 (unit: Hectare)		250.00	250.00	250.00	250.00	
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		2,344,250.00	2,344,250.00	2,344,250.00	2,344,250.00	9,377,000.00

INWINE(58(1)(b)) - - investments in tangible and intangible assets in wine-growing farming systems, excluding operations relevant to the type of intervention provided for in point (a), processing facilities and winery infrastructure, as well as marketing structures and tools

58.1.b.01. - Ulaganja

Intervention Code (MS)	58.1.b.01.
Intervention Name	Ulaganja
Type of Intervention	INWINE(58(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets in wine-growing farming systems, excluding operations relevant to the type of intervention provided for in point (a), processing facilities and winery infrastructure, as well as marketing structures and tools
Common Output Indicator	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Područje cijele RH.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
COMPWINE improving the economic sustainability and competitiveness of Union wine producers
ENVWINE sustaining the use of wine making by-products for industrial and energy purposes in order to ensure the quality of Union wine while protecting the environment
MARKETWINE increasing the marketability and competitiveness of Union grapevine products, in particular by developing innovative products, processes and technologies, and by adding value at any stage of the supply chain, including an element of knowledge transfer

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes
06	Unaprijediti horizontalnu i vertikalnu povezanost proizvođača	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.9 Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

S obzirom na rastuću konkurentnost u sektoru vina u svijetu, postoji potreba za povećanjem konkurentnosti hrvatskih vina. Povećanje konkurentnosti zahtjeva nova ulaganja u proizvodnju i marketing vina, s obzirom na tehnički slabu opremljenost vinarija i zastarjelost tehnologije, također uzimajući u obzir poboljšanje uštede energije, globalne energetske učinkovitosti i održivih procesa.

Među slabostima hrvatskog vinogradarstva i vinarstva ističu nedovoljna konkurentnost hrvatskih vina te tehnološka loša opremljenost vinarija za proizvodnju vrhunskih i kvalitetnih vina. Stoga je radi iskorištenja prilika odnosno mogućnosti neophodno potaknuti proizvodnju vrhunskih, kvalitetnih i autohtonih vina, povećanje udjela proizvodnje ekoloških vina, povećanje konkurentnosti proizvodnje

smanjenjem udjela troškova proizvodnje i modernizacijom vinarija.

Cilj ove mjere je povećati kvalitetu vina i učinkovitosti proizvodnje, a samim time i smanjiti cijenu krajnjeg proizvoda, što dovodi do krajnjeg cilja, a to je povećati konkurentnost proizvođača vina.

Intervencija se provodi u skladu s provedbenim propisom (Pravilnikom) i javnim pozivom kojima se određuju pravila o postupku prijave za dodjelu sredstava te obrasci za njegovu provedbu.

Potpora se može odobriti za materijalna i nematerijalna ulaganja u postrojenja za preradu i infrastrukturu vinarije te prodaju i prezentaciju vina s ciljem poboljšanja ukupne učinkovitosti.

Potpora se odnosi na ulaganja u proizvodnju ili marketing vina.

Potpora za proizvodnju ili marketing proizvoda uključuje:

a) izgradnju, stjecanje, iznajmljivanje ili poboljšanje nepokretne imovine;

b) kupnju ili zakup novih strojeva i opreme do iznosa njihove tržišne vrijednosti;

c) opće troškove povezane uz izdatke iz točaka (a) i (b), osobito naknade arhitektima i inženjerima i naknade za savjetovanja, te studije izvedivosti, stjecanje prava na patente i licence;

d) kupnju ili razvoj računalnih softvera i kupnju patenata, licencija i autorskih prava te registraciju zajedničkih žigova.

Studije izvedivosti ostaju prihvatljivi izdaci i kada, na temelju njihovih rezultata, nema izdataka iz točaka a) i b).

Korisnici mogu biti (vinarije) poduzeća u sektoru vina (pravne ili fizičke osobe upisane u Vinogradarski registar) koja se bave proizvodnjom ili prodajom proizvoda iz dijela II Priloga VII. Uredbe (EU) 1308/2013, organizacije proizvođača vina, udruženja dvaju ili više proizvođača ili sektorske organizacije.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Intenzitet potpore:

1. za mikro, mala i srednja poduzeća intenzitet potpore iznosi 50 % prihvatljivih troškova
2. za poduzeća s manje od 750 zaposlenih ili prometom manjim od 200 mil. € potpora iznosi 25 % prihvatljivih troškova
3. za poduzeća s 750 i više zaposlenih ili prometom od 200 mil. € i više s intenzitet potpore iznosi 24% prihvatljivih troškova.

Minimalni iznos potpore po projektu je EUR 5.000

Maksimalni iznos potpore po projektu je:

26. EUR 1.500.000 za mikro, mala i srednja poduzeća
27. EUR 750.000 za poduzeća s manje od 750 zaposlenih ili prometom manjim od 200 mil. €
28. EUR 550.000 za poduzeća s 750 i više zaposlenih ili prometom od 200 mil. € i više

Potpora u svojoj najvećoj stopi primjenjuje se na mikro poduzeća te mala i srednja poduzeća u smislu Preporuke Komisije 2003/361/EZ te se može dodatno primjenjivati na sva poduzeća u slučaju najudaljenijih regija iz članka 349. UFEU-a te manje egejske otoke kako su definirani u članku 1. stavku 2. Uredbe (EU) 229/2013 Europskog parlamenta i Vijeća.

Za poduzeća koja nisu obuhvaćena glavom I. člankom 2. stavkom 1. Priloga Preporuke Komisije 2003/361/EZ, a koja imaju manje od 750 zaposlenika ili promet manji od 200 milijuna EUR, najveći

intenzitet potpore je prepolovljen.

Potpore se ne odobrava poduzećima u poteškoćama u smislu smjernica zajednice o državnim potporama za spašavanje i restrukturiranje tvrtki u poteškoćama (SL C 244, 1.10.2004. str 2.).

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih produktivnih ulaganja s ciljem poticanja strukturne prilagodbe korisnika u sektoru vina. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
58.1.b.01.01. - Ulaganja	Average		R.9;

Description

58.1.b.01.01. - Ulaganja

Izračun se temelji na iznosu očekivanih prihvatljivih troškova s obzirom na iskustva u provedbi ove mjere u okviru NPV 2014.-2018. i NPV 2019.-2023.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)		130,304.00	130,304.00	130,304.00	130,304.00	521,216.00
	O.36 (unit: Hectare)		60.00	60.00	60.00	60.00	
58.1.b.01.01. - Ulaganja	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		7,818,250.00	7,818,250.00	7,818,250.00	7,818,250.00	31,273,000.00

INFOR(58(1)(h)) - - mjere informiranja koje se odnose na vina Unije i provode u državama članicama i kojima se potiče odgovorna konzumacija vina ili promiču Unijini sustavi kvalitete Unije obuhvaćaju oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla

58.1.h.01. - Informiranje

Intervention Code (MS)	58.1.h.01.
Intervention Name	Informiranje
Type of Intervention	INFOR(58(1)(h)) - information actions concerning Union wines carried out in Member States encouraging responsible consumption of wine or promoting Union quality schemes covering designations of origin and geographical indications
Common Output Indicator	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Područje cijele RH.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
MARKETWINE increasing the marketability and competitiveness of Union grapevine products, in particular by developing innovative products, processes and technologies, and by adding value at any stage of the supply chain, including an element of knowledge transfer

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes
06	Unaprijediti horizontalnu i vertikalnu povezanost proizvođača	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Značajne slabosti hrvatskog vinogradarstva i vinarstva su uz usitnjenosti površina nedovoljno promoviranje i oglašavanje vina na domaćem i posebno na inozemnom tržištu.

Provode se aktivnosti kojima se informira potrošače u državama članicama o obilježjima vinorodnih područja Hrvatske, osobinama hrvatskih vina sa zaštićenom oznakom izvornosti i općenito o EU sustavu kvalitete vina - zaštićenim oznakama izvornosti i zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla, osobito o uvjetima i učincima s obzirom na posebnu kvalitetu, ugled ili ostale značajke koje vino ima zbog posebnog zemljopisnog okruženja ili podrijetla.

Cilj je vinskog sektora usmjeriti svoje napore na obrazovanje i informiranje potrošačke populacije o umjerenom i odgovornom pijenju vina i rizicima povezanim sa štetnom konzumacijom alkohola te o EU sustavima zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla u pogledu posebne

kakvoće, ugleda ili ostalih značajki koje vino ima zbog posebnog zemljopisnog okruženja ili podrijetla.

Kvantificirani ciljevi su održati u narednim godinama najmanje 10 informativnih predavanja uz sudjelovanje na vinskim događanjima, sajmovima i izložbama od nacionalnog značaja ili od značaja za Uniju.

Primarni cilj intervencije je povećanje konkurentnosti proizvođača vina adekvatnim informiranjem potrošača.

Intervencija se provodi u skladu s provedbenim propisom (Pravilnikom) i javnim pozivom kojima se se određuju pravila o postupku prijave za dodjelu sredstava te obrasci za njegovu provedbu.

Uz prijavni obrazac se prilaže popunjeni Plan aktivnosti s pratećom dokumentacijom.

Potpore po jednom projektu se odobrava za razdoblje od najviše tri godine. Međutim, ako je opravdano s obzirom na učinak intervencije, pojedini projekt može se produžiti jednom za najviše dvije godine ili dvaput za najviše jednu godinu za svako produljenje. Sveukupno pojedini projekt može trajati najviše pet godina. Korisnik može podnijeti zahtjev za produljenje Plana aktivnosti na propisanom obrascu ili zahtjev za odobrenje izmjena tijekom razdoblja za koje je izdana Odluka o odobrenju projekta.

Korisnici su stručne organizacije, organizacije proizvođača vina, udruženja organizacija proizvođača vina, privremena ili stalna udruženja dvaju ili više proizvođača, sektorske organizacije ili javna tijela utemeljena zakonom koja predstavljaju proizvođače vina, osim korisnika Državnog proračuna. Međutim, javno tijelo ne smije biti jedini korisnik promotivne mjere.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Bespovratna potpora za stvarne troškove informiranja. Udio potpore iznosi 50% prihvatljivih troškova i bit će isti za sve korisnike.

Troškovi za aktivnosti koje ciljaju na određenu marku i za promicanje konzumacije nisu prihvatljivi.

Maksimalni prihvatljivi troškovi po projektu su EUR 100.000.

Minimalni iznos potpore po projektu je EUR 3.000.

Maksimalni iznos potpore po projektu je EUR 50.000.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih troškova aktivnosti informiranja potrošača u sektoru vina. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
58.1.h.01.01. - Informiranje	Average		

Description

58.1.h.01.01. - Informiranje

Izračun se temelji na iznosu očekivanih prihvatljivih troškova s obzirom na iskustva u provedbi ove mjere u okviru NPV 2014.-2018. i NPV 2019.-2023.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)		9,000.00	9,000.00	9,000.00	9,000.00	36,000.00
	O.36 (unit: Hectare)						
58.1.h.01.01. - Informiranje	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		18,000.00	18,000.00	27,000.00	27,000.00	90,000.00

PROMOWINE(58(1)(k)) - - promotion carried out in third countries**58.1.k.01. - Promidžba**

Intervention Code (MS)	58.1.k.01.
Intervention Name	Promidžba
Type of Intervention	PROMOWINE(58(1)(k)) - promotion carried out in third countries
Common Output Indicator	O.36. Number of actions or units supported in the wine sector

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Područje cijele RH.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SECTORAL OBJECTIVE Code + Description
MARKETWINE increasing the marketability and competitiveness of Union grapevine products, in particular by developing innovative products, processes and technologies, and by adding value at any stage of the supply chain, including an element of knowledge transfer

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes
06	Unaprijediti horizontalnu i vertikalnu povezanost proizvođača	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Description

Značajne slabosti hrvatskog vinogradarstva i vinarstva su uz usitnjenosti površina nedovoljno promoviranje i oglašavanje vina na domaćem i posebno na inozemnom tržištu.

Provođenje promidžbenih aktivnosti na tržištima trećih zemalja u cilju pronalaženja novih potrošača, povećanja prepoznatljivosti hrvatskih vina, poboljšavanja konkurentnosti hrvatskih vina sa zaštićenom oznakom izvornosti, zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla i vina sa oznakom sorte vinove loze, uz naglašavanje visokih standarda proizvoda iz Unije obzirom na kvalitetu, sigurnost hrane i utjecaj na okoliš.

Promidžba se primjenjuje na vina sa zaštićenom oznakom izvornosti, zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla i vina sa oznakom sorte vinove loze. Obuhvaća odnose s javnošću, mjere za promidžbu ili oglašavanje osobito za naglašavanje visokih standarda Unije posebno u smislu kvalitete, sigurnost hrane i utjecaja na okoliš, sudjelovanje na događajima, sajmovima ili izložbama međunarodnog značaja, informativne kampanje posebno o sustavima Unije koji obuhvaćaju oznake izvornosti, zemljopisnog podrijetla i ekološke proizvodnje, studije novih tržišta za širenje tržišnog plasmana hrvatskih vina. Osnovni ciljevi su povećati udio izvoza na tržište izvan EU te unaprijediti imidž i prepoznatljivost

hrvatskih vina na tržištima tih zemalja.

Kao kvantificirani ciljevi odnosno količinski pokazatelji uspješnosti prate se pokazatelji o rastu izvoza hrvatskih vina (količinski i vrijednosno) na tržišta trećih zemalja, te rast broja novih tržišta odnosno udjela u izvozu u ciljanu treće zemlje.

Intervencija se provodi u skladu s provedbenim propisom (Pravilnikom) i javnim pozivom kojima se određuju pravila o postupku prijave za dodjelu sredstava te obrasci za njegovu provedbu.

Uz prijavni obrazac se prilaže popunjeni Plan aktivnosti s pratećom dokumentacijom .

Potpore po jednom projektu se odobrava za razdoblje od najviše tri godine. Međutim, ako je opravdano s obzirom na učinak intervencije, pojedini projekt može se produžiti jednom za najviše dvije godine ili dvaput za najviše jednu godinu za svako produljenje. Sveukupno pojedini projekt može trajati najviše pet godina. Korisnik može podnijeti zahtjev za produljenje Plana aktivnosti na propisanom obrascu ili zahtjev za odobrenje izmjena tijekom razdoblja za koje je izdana Odluka o odobrenju projekta.

Korisnici mogu biti stručne organizacije, organizacije proizvođača vina, udruženja organizacija proizvođača vina, privremena ili stalna udruženja dvaju ili više proizvođača, sektorske organizacije ili javna tijela utemeljena zakonom koja predstavljaju proizvođače vina, osim korisnika Državnog proračuna, te privatna poduzeća (fizičke ili pravne osobe)

Udio potpore iznosi 50% prihvatljivih troškova i bit će isti za sve korisnike.

Troškovi za aktivnosti koje ciljaju na određenu marku i za promicanje konzumacije nisu prihvatljivi.

6 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Razina EU potpore iznosi do 50% od prihvatljivih troškova, a razina državne potpore proračuna Republike Hrvatske može iznositi do 30% prihvatljivih troškova.

Maksimalni prihvatljivi troškovi po projektu su do EUR 200.000.

Minimalni iznos EU potpore po projektu je EUR 3.000.

Maksimalni iznos EU potpore po projektu je EUR 100.000.

Maksimalni iznos državne potpore po projektu je EUR 60.000.

7 Additional information specific to the Type of Intervention

N/A

8 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih troškova promotivnih aktivnosti u sektoru vina. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

9 Planned Unit Amounts - Definition

Planned Unit Amount	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
58.1.k.01.01. - Promidžba	Average		

Description

58.1.k.01.01. - Promidžba

Izračun se temelji na iznosu očekivanih prihvatljivih troškova s obzirom na iskustva u provedbi ove mjere u okviru NPV 2014.-2018. i NPV 2019.-2023.

10 Planned Unit Amounts - Financial table with output

Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	Planned unit amount (Total Union expenditure in EUR)		11,250.00	11,250.00	11,250.00	11,250.00	45,000.00
	O.36 (unit: Hectare)		20.00	20.00	20.00	20.00	
58.1.k.01.01. - Promidžba	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		225,000.00	225,000.00	225,000.00	225,000.00	900,000.00

5.3 Rural Development Interventions

ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments

70.01. - Smanjenje korištenja zaštitinih sredstava u višegodišnjim nasadima

Intervention Code (MS)	70.01.
Intervention Name	Smanjenje korištenja zaštitinih sredstava u višegodišnjim nasadima
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: No LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom teritoriju Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
09	Primjena praksi za smanjuje negativnog utjecaj na tlo, vodu i zrak te povećanje organske tvari u tlu	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.24 Share of Utilised Agricultural Area (UAA) under supported specific commitments which lead to a sustainable use of pesticides in order to reduce risks and impacts of pesticides, such as pesticides leakage

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Intervencija ima za cilj smanjiti pritisak intenzivne poljoprivrede na okoliš kroz smanjenje onečišćenja tla, vode i zraka reduciranom i pravovremenom primjenom zaštitnih sredstava (SO5).

Intervencija uključuje 3 operacije: Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki, Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima i Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada, a proizlazi iz potrebe 9 Primjena praksi za smanjenje negativnog utjecaja na tlo, vodu i zrak te povećanje organske tvari u tlu.

Korištenjem feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki u praćenju štetnika znatno se smanjuje broj tretiranja insekticidima i povećava učinkovitost insekticida. Najveća prednost korištenja ove operacije je smanjenje onečišćenja okoliša insekticidima što direktno utječe na povećanje biološke raznolikosti trajnog

nasada.

Praćenjem štetnika pomoću feromonskih i vizualnih klopki te suzbijanjem štetnika u optimalnom roku smanjuje se broj tretiranja insekticidima i do 30 %, a time se smanjuje „pritisak“ ostataka kemijskih sredstava na tlo i podzemne vode.

Korištenjem feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki te Praćenjem štetnika pomoću feromonskih i vizualnih klopki ublažavaju se negativni učinci poljoprivrede na okoliš, povećava bioraznolikost, smanjuje uporabu kemijskih sredstava uz istovremenu zaštitu populacije korisnih prirodnih predatora.

Mehaničko uništavanje korova doprinosi smanjenom korištenju onečišćenja herbicida čim se smanjuje pritisak onečišćujućih tvari na tlo, vodu i zrak. Istovremeno se rahli tlo, poboljšava vodo-zračno odnos i obogaćuje tlo organskom tvari.

Obveze propisane u ovoj intervenciji različite su od obveza propisanih unutar eko shema.

Provedba intervencije usko je povezana s uslugama koje su na raspolaganju kroz intervenciju 78.01. Potpora prenošenju znanja i 78.02. Potpora za pružanje savjetodavnih usluga. Konstantna izobrazba i informiranost korisnika od velike su važnosti za uspješnu provedbu ove intervencije.

Operacije Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki, Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima i Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada moguće je kombinirati na istoj površini s ostalim operacijama i intervencijama kako je opisano u 9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.

U slučaju izmjena i dopuna relevantnih obveznih standarda koje obveze iz pojedine operacije nadilaze, uslijed čega se mijenja opseg novih obveza ili zahtjeva navedenih u opisu operacije, ili u slučaju prilagodbe obveza kako bi bile različite onima iz neke od eko shema, korisnik može odustati od sudjelovanja u provedbi operacije bez obveze povrata sredstava tijekom razdoblja u kojem je obveza bila na snazi. Isto vrijedi i u slučaju prilagodbe novom programskom razdoblju ako se provedba operacije nastavlja nakon 2027. godine.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Korisnici: poljoprivrednici upisani u Upisnik poljoprivrednika i koriste zemljište upisano u ARKOD.

Uvjeti prihvatljivosti: operacije se mogu provoditi na površinama koje su u ARKOD sustavu registrirane kao trajni nasadi (maslinici, vinogradi i voćnjaci). Prihvatljive su ARKOD parcele od najmanje 0,05 ha i gospodarstvo s ukupno najmanje 0,5 ha prihvatljive površine.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Obvezno razdoblje provedbe svake od operacija je najmanje 5 godina.

70.01.01. Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki

Obveza:

1. svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno

- savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati
- 2. voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama
- 3. postaviti feromonske, vizualne ili hranidbene klopke najkasnije do 30. lipnja, moraju ostati u nasadu do 31. listopada
- 4. klopke se moraju pregledavati dva puta tjedno
- 5. skladištiti i čuvati korištene klopke i mamce na siguran način do 31. prosinca tekuće godine

70.01.02. Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima

Obveze:

- 29. svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati
- 30. voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama
- 31. postaviti feromonske dispenzere ovisno o tipu nametnika najkasnije do 1. svibnja
- 32. odstraniti stare dispenzere iz prijašnje sezone najkasnije do postavljanja novih dispenzera

70.01.03. Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada

Obveze:

- 18. svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati
- 19. voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama
- 20. korove unutar redova u „zaštićenom prostoru“ (dio prostora koji se nalazi između debla, čokota i armature) suzbijati mehanički odgovarajućom poljoprivrednom mehanizacijom i opremom
- 21. zabranjeno je korištenje herbicida u „zaštićenom prostoru“

O14 What area is eligible?

- Agricultural area defined for the CAP plan
- Agricultural land including and beyond agricultural area
- Non-agricultural land

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
GAEC08	Minimum share of agricultural area devoted to non-productive areas or features. Minimum share of at least 4% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow. Where a farmer commits to devote at least 7% of his/her arable land to non-productive areas and features, including land lying fallow, under an enhanced eco-scheme in accordance with Article 28(5a), the share to be attributed to compliance with this GAEC shall be limited to 3%. Minimum share of at least 7% of arable land at farm level if this includes also catch crops or nitrogen fixing crops, cultivated without the use of plant protection products, of which 3% shall be land lying fallow or non-productive features. Member States should use the weighting factor of 0,3 for catch crops. Retention of landscape features. Ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season. As an option, measures for avoiding invasive plant species
SMR07	Regulation (EC) No 1107/2009 of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 concerning the placing of plant protection products on the market and repealing Council Directives 79/117/EEC and 91/414/EEC: Article 55, first and second sentence

List of relevant mandatory national standards

--

70. 01. Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima						
Kod	Obveza	Relevantni GAEC/SMR	Minimalni zahtjevi za gnojiva i pesticide	Ostali relevantni nacionalni zahtjevi	Minimalna aktivnost	Uobičajena praksa
70.01.01.	Svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
	Voditi evidenciju o provođenju svih radnji	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
	Vođenje evidencije postavljenih feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Poljoprivrednici ne vode evidenciju o klopkama
	Postaviti feromonske, vizualne ili hranidbene klopke najkasnije do 30. lipnja. Klopke moraju ostati na površini najmanje do 31. listopada	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
	Provjeravati klopke dva puta tjedno u razdoblju od 30. lipnja do 31. listopada	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
	Skladištiti i čuvati korištene klopke i mamce na siguran način	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Poljoprivrednici ne čuvaju mamce do kraja godine

	do 31. prosinca tekuće godine					
70.01.02.	Svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
	Voditi evidenciju o provođenju svih radnji	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
	Vođenje evidencije o postavljenim dispenzerima	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
	Postaviti feromonske dispenzere ovisno o vrsti namentnika najkasnije do 1. svibnja	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
	Odstraniti stare dispenzere iz prijasne sezone najkasnije do postavljanja novih dispenzera	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
70.01.03.	Svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
	Voditi evidenciju o	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna

	provođenju svih radnji					praksa
	Korove unutar redova u »zaštićenom prostoru« (dio prostora koji se nalazi između debla, čokota i armature) suzbijati mehanički odgovarajućom poljoprivrednom mehanizacijom i opremom	GAEC 8: Minimalni udio poljoprivrednih površina pod neproizvodnim obilježjima, Očuvanje obilježja krajobraza, Sprečavanje zarastanja poljoprivrednih površina neželjenom vegetacijom	Na poljoprivrednim površinama ne smiju biti prisutni korovi pelinolisna ambrozija (Ambrosia artemisiifolia L.) i mračnjak (Abutilon theophrasti Med.). Ove biljke treba ukloniti mehanički ili primjenom herbicida. Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi jer obveza zabranjuje primjenu herbicida. Stoga obveza nadilazi minimalne zahtjeve	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Herbicidi se obično primjenjuju na površini ispod stabala ili čokota vinove loze
	Zabranjeno je korištenje herbicida u "zaštićenom prostoru"	SMR 7: Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ Članak 55. prva i druga rečenica	Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju jer obveza zabranjuje primjenu sredstava za zaštitu bilja, stoga obveza nadilazi minimalne zahtjeve	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Primjena herbicida ispod stabala ili čokota vinove loze nije zabranjena

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

IACS

Non-IACS

IACS section

Type of payment

unit cost based on additional costs and income foregone

transaction cost included

one off payment

lump sum

Range of support at beneficiary level

Bespovratna sredstva potpore dodjeljuju se u obliku godišnjeg plaćanja po jedinici površine.

Iznosi potpore:

70.01.01. Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki - 293 EUR/ha

70.01.02. Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima - 359,73 EUR/ha

70.01.03. Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada - 373,33 EUR/ha

Intenzitet potpore je 100%

Calculation method

70.01.01. Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki

Iznos potpore temelji se na dodatnim troškovima. Dodatni troškovi uključuju troškove zamki i materijala za zamke, troškove radova na instaliranju, uklanjanju i nadzoru zamki.

70.01.02. Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima

Iznos potpore temelji se na dodatnim troškovima. Dodatni troškovi uključuju troškove dozatora i troškove radova na instaliranju i uklanjanju.

70.01.03. Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada

Iznos potpore temelji se na dodatnim troškovima: troškovima traktora i specifičnoj opremi.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

- result based (with possibility to pick and choose)
 management based (with possibility to pick and choose)
 hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Na istoj površini korisnik može odabrati jednu od niže navedenih kombinacija. Obveze su pojedinačno opisane unutar pripadajućeg poglavlja 5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention. Kod navedenih kombinacija ne postoji preklapanje obveza.

1. 70.01.01. Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki + 70.01.02. Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima

Iznos potpore 293 EUR/ha + 359,73 EUR/ha

2. 70.01.01. Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki + 70.01.03. Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada

Iznos potpore 293 EUR/ha + 373,33 EUR/ha

3. 70.01.02. Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima + 70.01.03. Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada

Iznos potpore 359,73 EUR/ha + 373,33 EUR/ha

4. 70.01.01. Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki + 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva višegodišnji nasadi)

Iznos potpore:

293 EUR/ha + Orah i lijeska 516 EUR/ha

293 EUR/ha + Masline i vinova loza 754 EUR/ha

293 EUR/ha + Ostale voćne vrste 1.074 EUR/ha

5. 70.01.02. Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima + 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva višegodišnji nasadi)

Iznos potpore:

359,73 EUR/ha + Orah i lijeska 516 EUR/ha

359,73 EUR/ha + Masline i vinova loza 754 EUR/ha

359,73 EUR/ha + Ostale voćne vrste 1.074 EUR/ha

6. 70.01.03. Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada + 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva višegodišnji nasadi)

Iznos potpore:

373,33 EUR/ha + Orah i lijeska 516 EUR/ha

373,33 EUR/ha + Masline i vinova loza 754 EUR/ha

373,33 EUR/ha + Ostale voćne vrste 1.074 EUR/ha

What is the duration of contracts?

Korisnik preuzima obvezu petogodišnjeg razdoblja provođenja.

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku plaćanja koje se odnosi na provedbu poljoprivredno okolišne mjere, a iznos potpore je određen na temelju gubitka prihoda i povećanih troškova uslijed provedbe propisanih obveza u intervenciji. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	70.01.01. - Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.24;
	70.01.02. - Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.24;
	70.01.03. - Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.24;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

70.01.01. - Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki

Jedinični iznos temelji se na dodatnim troškovima. Dodatni troškovi uključuju troškove zamki i materijala za zamke, troškove radova na instaliranju, uklanjanju i nadzoru zamki.

70.01.02. - Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima

Jedinični iznos temelji se na dodatnim troškovima. Dodatni troškovi uključuju troškove dozatora i troškove radova na instaliranju i uklanjanju.

70.01.03. - Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada

Jedinični iznos temelji se na dodatnim troškovima: troškovima traktora i specifičnoj opremi.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
	70.01.01. - Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		293.00	293.00	293.00	293.00	293.00		
		Maximum Amount for the								

		Planned unit amount (EUR)								
		O.14 (unit: Hectare)		7,596.00	7,796.00	7,996.00	8,196.00	8,395.00		39,979.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		359.73	359.73	359.73	359.73	359.73		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.01.02. - Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima	O.14 (unit: Hectare)		442.00	454.00	465.00	477.00	488.00		2,326.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		373.33	373.33	373.33	373.33	373.33		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.01.03. - Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada	O.14 (unit: Hectare)		14,904.00	15,296.00	15,688.00	16,080.00	16,473.00		78,441.00
		O.14 (unit: Hectare)		22,942.00	23,545.00	24,149.00	24,753.00	25,356.00		120,745.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		7,948,579.57	8,157,752.71	8,366,925.86	8,576,099.00	8,785,272.16		41,834,629.30
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in		6,756,292.74	6,934,089.71	7,111,886.97	7,289,684.15	7,467,481.33		35,559,434.90
	TOTAL									

		EUR)								
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII								

		(Union Contribution in EUR)								
--	--	-----------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

70.02. - Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama

Intervention Code (MS)	70.02.
Intervention Name	Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.14. Number of hectares (excluding forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: No LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Operacije Zaštita leptira na poljoprivrednim staništima i Zaštita ptice kosca (*Crex crex*) provode se na NATURA 2000 području, operacija Uspostava poljskih traka na području cijele Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
10	Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanju genskih resursa	Srednji	Yes
11	Poboljšati prakse za zaštitu i povećanje bioraznolikosti staništa i vrsta u Natura 2000 području	Srednji	Yes
12	Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza i krajobraznih obilježja	Slab	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.14 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments to reduce emissions or to maintain or enhance carbon storage (including permanent grassland, permanent crops with permanent green cover, agricultural land in wetland and peatland)

R.31 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments for supporting biodiversity conservation or restoration including high-nature-value farming practices

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Intervencija ima za cilj smanjiti pritisak intenzivne poljoprivrede na okoliš koja uzrokuje gubitak bioraznolikosti, nestanak vrijednih i rijetkih staništa kao i karakterističnih krajobraza (SO 6).

Intervencija uključuje 3 operacije: Zaštita ptice kosca (*Crex crex*), Zaštita leptira na trajnim travnjacima i Uspostava poljskih traka, a proizlazi iz potrebe 10 Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje

bioraznolikosti i očuvanja genetskih resursa.

Ptica kosac (*Crex crex*) se nalazi na popisu ugroženih vrsta u Dodatku I Direktive o očuvanju divljih ptica (Council Directive 79/409/EEC; 2009/147/EC), a sve države članice Europske Unije obvezne su poduzeti mjere s ciljem unapređenja i i/ili osiguranja povoljnog stanja očuvanosti ove vrste. U Hrvatskoj je kosac ugrožena vrsta, a glavni uzroci ugroženosti su odumiranje tradicionalnog ekstenzivnog stočarstva i prelazak na intenzivnu poljoprivredu. S prestankom ekstenzivnog stočarenja, napuštanjem vlažnih i poplavnih travnjaka dolazi do sekundarne sukcesije pa je provedba poljoprivredne prakse s ciljem povećanja stope preživljavanja mladih ptica i odraslih jedinki važna za očuvanje stabilnosti kako populacije kosca, tako i ostalih ptica travnjačkih staništa. Naime, ptica kosac jedna je od tzv. kišobranskih vrsta (engl. umbrella species) budući da mjere koje se primjenjuju za očuvanje kosca imaju pozitivan utjecaj na čitav niz drugih vrsta pa pridonose očuvanju bioraznolikosti na vlažnim livadama (Wilkinson i dr., 2012).

Leptiri imaju važnu ulogu u konzervacijskoj biologiji jer su odlični indikatori promjena koje se događaju u zajednici u kojoj žive. Promjene u gospodarenju staništem s ciljem intenziviranja proizvodnje na travnjacima s jedne strane, a zapuštanje travnjačkih površina koje rezultira sukcesijom staništa s druge strane, imaju za posljedicu pad brojnosti leptira ali i drugih biljnih i životinjskih vrsta travnjačkih staništa. Operacija ima za cilj zaštititi bioraznolikost vlažnih travnjaka, kroz zaštitu četiri vrste ugroženih i strogo zaštićenih danjih vrsta leptira: veliki livadni plavac (*Phengaris teleius*), zagasiti livadni plavac (*Phengaris nausithous*), močvarni plavac (*Phengaris alcon alcon*) i močvarni okaš (*Coenonympha oedippus*) koji obitavaju na ekstenzivno korištenim travnjacima.

Intenzivna poljoprivredna proizvodnja na oraničnim površinama dovodi do smanjenja biološke raznolikosti, a uspostavom poljskih traka stvara se stanište za različite biljne i životinjske vrste, poboljšava kvaliteta krajobraza i povećava ukupna bioraznolikost. Poljske trake mogu biti mješavina trava ili cvijeća, pri čemu cvjetne trake osiguravaju stanište prvenstveno za oparašivače ili insekte korisne za kontrolu brojnosti štetnika, dok travne trake predstavljaju važna staništa za ishranu i gniježđenje nekih vrsta ptica poput velike strnadice (*Emberiza calandra*), strnadice žutovoljke (*Emberiza citrinella*) i trčke (*Perdix perdix*).

Obveze propisane u ovoj intervenciji različite su od obveza propisanih unutar eko shema.

Provedba intervencije usko je povezana s uslugama koje su na raspolaganju kroz intervenciju 78.01. Potpora prenošenju znanja i 78.02. Potpora za pružanje savjetodavnih usluga. Konstantna izobrazba i informiranost korisnika od velike su važnosti za uspješnu provedbu ove intervencije.

Operacije Zaštita ptice kosca (*Crex crex*), Zaštita leptira na trajnim travnjacima i Uspostava poljskih traka moguće je kombinirati na istoj površini s ostalim operacijama i intervencijama kako je opisano u 9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.

U slučaju izmjena i dopuna relevantnih obveznih standarda koje obveze iz pojedine operacije nadilaze, uslijed čega se mijenja opseg novih obveza ili zahtjeva navedenih u opisu operacije, ili u slučaju prilagodbe obveza kako bi bile različite onima iz neke od eko shema, korisnik može odustati od sudjelovanja u provedbi operacije bez obveze povrata sredstava tijekom razdoblja u kojem je obveza bila na snazi. Isto vrijedi i u slučaju prilagodbe novom programskom razdoblju ako se provedba operacije nastavlja nakon 2027. godine.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Korisnici: poljoprivrednici ili posjednici zemljišta koje je registrirano u ARKOD sustavu kao trajni travnjak (*operacija 1 i 2*) ili kao oranica (*operacija 3*).

Uvjeti prihvatljivosti:

70.02.01. Zaštita ptice kosca (*Crex crex*) - minimalno 30% površine mora se nalaziti na području na kojem obitava ptica kosac (*Crex crex*).

70.02.02. Zaštita leptira na trajnim travnjacima - minimalno 30% površine mora se nalaziti na području ekološke mreže na kojem je cilj očuvanje vrsta danjih leptira: veliki livadni plavac (*Phengaris teleius*), zagasiti livadni plavac (*Phengaris nausithous*) i močvarni okaš (*Coenonympha oedippus*) te je stanište vrste močvarni plavac (*Phengaris alcon alcon*).

70.02.03. Uspostava poljskih traka - Poljoprivredno zemljište na kojem se provodi poljoprivredna proizvodnja registrirano je u ARKOD sustavu kao oranica minimalne površine 1 ha.

Prihvatljive su ARKOD parcele od najmanje 0,05 ha i gospodarstvo s ukupno najmanje 0,5 ha prihvatljive površine.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Obvezno razdoblje provedbe svake od operacija je najmanje 5 godina.

70.02.01. Zaštita ptice kosca

Obveze:

1. svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati
2. voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama
3. zabranjena je upotreba mineralnog gnojiva ili stajskog gnoja
4. zabranjena je upotreba sredstava za zaštitu bilja
5. zabranjeno je zasijavanje travnjaka
6. zabranjeni su hidromelioracijski zahvati
7. ako se travnjak održava košnjom, dozvoljena je uporaba isključivo ručnih i strižnih kosilica na minimalnoj visini od 10 cm iznad tla
8. košnju provoditi isključivo u periodu od 1. kolovoza do 15. rujna
9. na parcelama većim od 1 ha ostaviti uz rub nepokošenu traku (5% površine), a košnju obavljati od sredine parcele kružno prema van ili s jedne strane parcele prema drugoj
10. ispaša travnjaka koji se održavaju košnjom je dozvoljena nakon košnje do kraja tekuće godine, stoka se mora napasivati na cijeloj raspoloživoj površini, dozvoljeno je najmanje 0,3, a najviše 1,0 UG/ha ovaca, koza, goveda i/ili kopitara
11. ako se travnjak održava samo ispašom ista je dozvoljena od 1. kolovoza do kraja tekuće godine, stoka se mora napasivati na cijeloj raspoloživoj površini, dozvoljeno je najmanje 0,3, a najviše 1,0 UG/ha ovaca, koza, goveda i/ili kopitara;

70.02.02. Zaštita leptira na trajnim travnjacima

Obveze:

33. svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati
34. voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama
35. zabranjena je upotreba mineralnog gnojiva ili stajskog gnoja
36. zabranjena je upotreba sredstava za zaštitu bilja
37. zabranjeno je zasijavanje travnjaka
38. zabranjeni su hidromelioracijski zahvati
39. košnja je dozvoljena isključivo ručno ili strižnim kosilicama
40. termin i način košnje određen je za pojedinu vrstu leptira, a košnja se mora obaviti do 1. listopada.
41. ispaša je dozvoljena samo od 16. rujna do kraja tekuće godine, stoka se mora napasivati na

cijeloj raspoloživoj površini, dozvoljeno je najmanje 0,3, a najviše 1,0 UG/ha ovaca, koza, goveda i/ili kopitara

42. ako su na parceli prisutni pojedinačni višegodišnji grmovi čivitnjače (*Amorpha fruticosa*) potrebno ih je posjeći ručnim alatima, iskopati panj i odstraniti najkasnije do 1. travnja

Vrsta	Kod* i naziv područja	Košnja
<i>Močvarni plavac (Phengaris alcon alcon)</i>	HR2001220 - Livade uz potok Injaticu	Zabranjena je košnja u periodu 15.6. – 15.9.
	HR2001305 - Zvečevo	
	HR5000020 - NP Plitvička jezera	
	HR2001409 - Livade uz Bednju II	
<i>Zagasi livadni plavac (Phengaris nausithous)</i>	HR2000672 - Zovje	Košnju je moguće obavljati svake ili svake druge godine, najviše dva puta godišnje.
	HR2001346 - Međimurje	
	HR2001347 - Donje Međimurje	
<i>Veliki livadni plavac (Phengaris teleius)</i>	HR2000368 - Peteranec	Košnju obavljati nako n 15. 9. na 1/3 površine svake godine
	HR2000672 - Zovje	
	HR2001346 - Međimurje	
	HR2001347 - Donje Međimurje	
<i>Močvarni okaš (Coenonympha oedippus)</i>	HR2001409 - Livade uz Bednju II	Košnju obavljati nako n 15. 9. na 1/3 površine svake godine
	HR2000544 - Vlažne livade uz potok Malinska	
	HR2000619 - Mirna i šire područje	

Butonige	
HR2000545 - Vlažne livade kod Marušića	
HR2000546 - Vlažne livade uz Jugovski potok (Štrcaj)	
HR2000543 - Vlažne livade uz potok Bračana (Žonti)	
HR2001015 - Pregon	

70.02.03. Uspostava poljskih traka

Obveze:

22. svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati
23. voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama

70.02.03.01. Uspostava cvjetne trake:

12. svake druge godine uz rub parcele treba posijati traku široku najmanje 5 m i dugu najmanje 100 m koja se ne smije koristiti kao put ili prolaz, traka može zauzimati najviše 30% površine ARKOD parcele
13. cvjetne trake trebaju sadržavati propisane cvjetne vrste, moraju se kositi dva puta godišnje, umjesto jedne košnje dozvoljeno je malčiranje; košnju ili malčiranje obaviti u srpnju i nakon cvatnje (od 15. rujna do 15. listopada), mogu se zaorati najranije 1. listopada
14. primjena pesticida na cvjetnim trakama nije dozvoljena

70.02.03.02. Uspostava travne trake:

4. traku treba posijati uz rub parcele široku najmanje 5 m i dugu najmanje 100 m koja se ne smije koristiti kao put ili prolaz, traka može zauzimati najviše 30% površine ARKOD parcele
5. travne trake trebaju sadržavati propisane vrste trava, moraju se kositi dva puta godišnje, prva košnja obavlja se u prvoj polovici travnja (za jesensku sjetvu) ili u drugoj polovici travnja (za proljetnu sjetvu), druga košnja se obavlja u listopadu
6. primjena insekticida na travnim trakama nije dozvoljena

O14 What area is eligible?

- Agricultural area defined for the CAP plan
- Agricultural land including and beyond agricultural area
- Non-agricultural land

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations

under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
GAEC04	Establishment of buffer strips along water courses
GAEC08	Minimum share of agricultural area devoted to non-productive areas or features. Minimum share of at least 4% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow. Where a farmer commits to devote at least 7% of his/her arable land to non-productive areas and features, including land lying fallow, under an enhanced eco-scheme in accordance with Article 28(5a), the share to be attributed to compliance with this GAEC shall be limited to 3%. Minimum share of at least 7% of arable land at farm level if this includes also catch crops or nitrogen fixing crops, cultivated without the use of plant protection products, of which 3% shall be land lying fallow or non-productive features. Member States should use the weighting factor of 0,3 for catch crops. Retention of landscape features. Ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season. As an option, measures for avoiding invasive plant species
SMR02	Council Directive 91/676/EEC of 12 December 1991 concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources: Articles 4 and 5
SMR07	Regulation (EC) No 1107/2009 of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 concerning the placing of plant protection products on the market and repealing Council Directives 79/117/EEC and 91/414/EEC: Article 55, first and second sentence

List of relevant mandatory national standards

--

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

70.02. Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama						
Kod	Obveza	Relevantni GAEC/SMR	Minimalni zahtjevi za gnojiva i pesticide	Ostali relevantni nacionalni zahtjevi	Minimalna aktivnost	Uobičajena praksa
70.02.01.	Svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
	Voditi evidenciju o provođenju svih radnji	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
	Zabranjena je upotreba mineralnog gnojiva ili stajskog gnoja	GAEC 4: Uspostava zaštitnih zona duž vodotokova	Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Poljoprivrednici najčešće primjenjuju mineralna gnojiva i stajski gnoj

		SMR 2: Direktiva Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitrata poljoprivrednog podrijetla Članak 4. i 5.	operaciju jer obveza zabranjuje primjenu gnojiva, stoga obveza nadilazi minimalne zahtjeve			
	Zabranjena je upotreba sredstava za zaštitu bilja	SMR 7: Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljajući izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ Članak 55. prva i druga rečenica	Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju jer obveza zabranjuje primjenu sredstava za zaštitu bilja, stoga obveza nadilazi minimalne zahtjeve	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Korištenje sredstava za zaštitu bilja ni zabranjeno
	Travnjak se održava košnjom, dozvoljena je uporaba isključivo ručnih i strižnih kosilica na minimalnoj visini od 10 cm iznad tla	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Poljoprivredne površine pod trajnim travnjacima, evidentirane u ARKOD-u kao livade, pašnjaci ili krški pašnjaci, korisnik mora minimalno održavati košnjom ili malčiranjem, pri čemu prva košnja ili malčiranje treba biti obavljena do 15. srpnja. U gorsko- planinskom	Košnja se vrši pomoću bubara disk ili horizontalnih rotacijskih kos montiranih na traktor. Uobičajena vi košnje je 7 cm

					<p>području prva košnja ili malčiranje na trajnim travnjacima treba biti obavljena do 31. srpnja.</p> <p>Površine pašnjaka ili krških pašnjaka za koje je prema zastupljenosti neprihvatljivih površina utvrđen koeficijent prihvatljivost 0,8 i manje minimalno se održavaju napasivanjem stoke u vlastitom posjedu do 15. rujna.</p>	
	<p>Košnju provoditi isključivo u periodu od 1. kolovoza do 15. rujna</p>	<p>Nije propisano</p>	<p>Nije primjenjivo</p>	<p>Nije primjenjivo</p>	<p>Poljoprivredne površine pod trajnim travnjacima, evidentirane u ARKOD-u kao livade, pašnjaci ili krški pašnjaci, korisnik mora minimalno održavati košnjom ili malčiranjem, pri čemu prva košnja ili malčiranje treba biti obavljena do 15. srpnja.</p> <p>U gorsko-planinskom području prva košnja ili malčiranje na trajnim travnjacima</p>	<p>Datumi košnje nisu propisani većini regija te se kosi tri puta godišnje, a prva košnja obavlja se u proljeće, čim se trava dovoljno razvije</p>

					<p>treba biti obavljena do 31. srpnja.</p> <p>Površine pašnjaka ili krških pašnjaka za koje je prema zastupljenosti neprihvatljivih površina utvrđen koeficijent prihvatljivost 0,8 i manje minimalno se održavaju napasivanjem stoke u vlastitom posjedu do 15. rujna.</p>	
	<p>Na parcelama većim od 1 ha ostaviti uz rub nepokošenu traku (5% površine), a košnju obavljati od sredine parcele kružno prema van ili s jedne strane parcele prema drugoj</p>	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	<p>Nije uobičajer poljoprivredna praksa. Cijela površina travne se kosi i ne ostavljaju se nepokošene trake uz rubove.</p>
	<p>Ispaša je dozvoljena nakon košnje do kraja tekuće godine, stoka se mora napasivati na cijeloj raspoloživoj površini, dozvoljeno je najmanje 0,3 UG/ha, a najviše 1,0 UG/ha ovaca, koza, goveda i/ili kopitara</p>	<p>SMR 2: Direktiva Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla</p> <p>Članak 4. i 5.</p>	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	<p>Poljoprivredne površine pod trajnim travnjacima, evidentirane u ARKOD-u kao livade, pašnjaci ili krški pašnjaci, korisnik mora minimalno održavati košnjom ili malčiranjem, pri čemu prva košnja ili malčiranje treba biti obavljena do 15. srpnja.</p> <p>U gorsko-</p>	<p>Prosječni pašni pritisak je 0,6 UG/ha</p>

					<p>planinskom području prva košnja ili malčiranje na trajnim travnjacima treba biti obavljena do 31. srpnja.</p> <p>Iznimka od propisanog datuma prve košnje primjenjuje se na trajnim travnjacima na kojima se provode intervencije za zaštitu bioraznolikosti za koje su propisani rokovi zabrane košnje u određenom razdoblju (eko sheme: Pašarenje na pašnjacima i Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti, intervencija Očuvanje bioraznolikosti i okolišna na trajnim travnjacima i oranicama: operacija Zaštita ptice kosca i operacija Zaštita leptira na poljoprivrednim staništima)</p> <p>Površine pašnjaka ili krških pašnjaka za koje je prema zastupljenosti</p>	
--	--	--	--	--	---	--

					neprihvatljivih površina utvrđen koeficijent prihvatljivost 0,8 i manje minimalno se održavaju napasivanjem stoke u vlastitom posjedu do 15. rujna.	
	Zabranjeno je zasijavanje travnjaka	GAEC 8: Minimalni udio poljoprivrednih površina pod neproizvodnim obilježjima, Očuvanje obilježja krajobraza, Sprečavanje zarastanja poljoprivrednih površina neželjenom vegetacijom	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Biljke neprikladne za ispašu uklanjaju se sredstvima zaštitu bilja (herbicidi).
	Zabranjeni su hidromelioracijski zahvati	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa. Ako je potrebno, poljoprivrednici mogu obavljati hidromelioracijske aktivnosti
70.02.02.	Svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
	Voditi evidenciju o provođenju svih radnji	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa

	Zabranjena je upotreba mineralnog gnojiva ili stajskog gnoja	GAEC 4: Uspostava zaštitnih zona duž vodotokova SMR 2: Direktiva Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla Članak 4. i 5.	Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju jer obveza zabranjuje primjenu gnojiva, stoga obveza nadilazi minimalne zahtjeve	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Poljoprivredni najčešće primjenjuju mineralna gnojiva rjeđe stajski gnoj
	Zabranjena je upotreba sredstava za zaštitu bilja	SMR 7: Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ Članak 55. prva i druga rečenica	Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi za ovu operaciju jer obveza zabranjuje primjenu sredstava za zaštitu bilja, stoga obveza nadilazi minimalne zahtjeve	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Korištenje sredstava za zaštitu bilja nije zabranjeno
	Košnja je dozvoljena isključivo ručno ili strižnim kosilicima	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Poljoprivredne površine pod trajnim travnjacima, evidentirane u ARKOD-u kao livade, pašnjaci ili krški pašnjaci, korisnik mora minimalno održavati košnjom ili malčiranjem, pri čemu prva košnja ili malčiranje treba	Košnja se vrši pomoću bubara disk ili horizontalnih rotacijskih kosilica montiranih na traktor.

					<p>biti obavljena do 15. srpnja.</p> <p>U gorsko-planinskom području prva košnja ili malčiranje na trajnim travnjacima treba biti obavljena do 31. srpnja.</p> <p>Površine pašnjaka ili krških pašnjaka za koje je prema zastupljenosti neprihvatljivih površina utvrđen koeficijent prihvatljivost 0,8 i manje minimalno se održavaju napasivanjem stoke u vlastitom posjedu do 15. rujna.</p>	
	<p>Termin i način košnje određen je za pojedinu vrstu leptira, a košnja se mora obaviti do 1. listopada.</p>	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	<p>Poljoprivredne površine pod trajnim travnjacima, evidentirane u ARKOD-u kao livade, pašnjaci ili krški pašnjaci, korisnik mora minimalno održavati košnjom ili malčiranjem, pri čemu prva košnja ili malčiranje treba biti obavljena do 15. srpnja.</p> <p>U gorsko-planinskom području prva</p>	<p>Datumi košnje nisu propisani većini regija t se kosi tri puta godišnje, a prv košenja</p> <p>obavlja se u proljeće, čim s trava dovoljno razvije</p>

					<p>košnja ili malčiranje na trajnim travnjacima treba biti obavljena do 31. srpnja.</p> <p>Površine pašnjaka ili krških pašnjaka za koje je prema zastupljenosti neprihvatljivih površina utvrđen koeficijent prihvatljivost 0,8 i manje minimalno se održavaju napasivanjem stoke u vlastitom posjedu do 15. rujna.</p>	
	<p>Ispaša je dozvoljena samo od 16. rujna do kraja tekuće godine, stoka se mora napasivati na cijeloj raspoloživoj površini, dozvoljeno je najmanje 0,3, a najviše 1,0 UG/ha ovaca, koza, goveda i/ili kopitara</p>	<p>SMR 2: Direktiva Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla</p> <p>Članak 4. i 5.</p>	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	<p>Poljoprivredne površine pod trajnim travnjacima, evidentirane u ARKOD-u kao livade, pašnjaci ili krški pašnjaci, korisnik mora minimalno održavati košnjom ili malčiranjem, pri čemu prva košnja ili malčiranje treba biti obavljena do 15. srpnja.</p> <p>U gorsko-planinskom području prva košnja ili malčiranje na trajnim travnjacima treba biti</p>	<p>Ispaša na travnjacima moguća je čim vremenski uvj dopuštaju i ka trava dovoljno razvijena</p>

					<p>obavljena do 31. srpnja.</p> <p>Iznimka od propisanog datuma prve košnje primjenjuje se na trajnim travnjacima na kojima se provode intervencije za zaštitu bioraznolikosti za koje su propisani rokovi zabrane košnje u određenom razdoblju (eko sheme: Pašarenje na pašnjacima i Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti, intervencija Očuvanje bioraznolikosti i okolišna na trajnim travnjacima i oranicama: operacija Zaštita ptice kosca i operacija Zaštita leptira na poljoprivrednim staništima)</p> <p>Površine pašnjaka ili krških pašnjaka za koje je prema zastupljenosti neprihvatljivih površina utvrđen koeficijent prihvatljivost 0,8 i manje minimalno se</p>	
--	--	--	--	--	---	--

					održavaju napasivanjem stoke u vlastitom posjedu do 15. rujna.	
	Potrebno je ručno odstranjavati nadzemni drvenasti dio pojedinačnih biljaka <i>Amorpha fruticosa</i> (čivitnjača) do 1. travnja	GAEC 8: Minimalni udio poljoprivrednih površina pod neproizvodnim obilježjima, Očuvanje obilježja krajobraza, Sprečavanje zarastanja poljoprivrednih površina neželjenom vegetacijom	Nije primjenjivo	Na poljoprivrednim površinama ne smiju biti prisutni korovi pelinolisna ambrozija (<i>Ambrosia artemisiifolia</i> L.) i mračnjak (<i>Abutilon theophrasti</i> Med.). Ove biljke treba ukloniti mehanički ili primjenom herbicida. Minimalni zahtjevi nisu primjenjivi jer obveza zabranjuje primjenu herbicida. Stoga obveza nadilazi minimalne zahtjeve	Nije primjenjivo	Biljke neprikladne za ispašu uklanjaju se sredstvima zaštitu bilja (herbicidi).
	Zabranjeni su hidromelioracijski zahvati	Nije propisno	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa. Ako je potrebno, poljoprivrednici mogu obavljati hidromelioracijske zahvate
	Zabranjeno je zasijavanje travnjaka	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Zasijavanje travnjaka nije zabranjeno
70.02.03.	Svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa

	koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati					
	Voditi evidenciju o provođenju svih radnji	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
	Ako se uspostavlja cvjetna traka: svake druge godine uz rub parcele, treba posijati traku široku najmanje 5 m i dugu najmanje 100 m koja se ne smije koristiti kao put ili prolaz, traka može zauzimati najviše 30 % površine ARKOD parcele	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Uspostavljanje cvjetnih traka oranicama nije uobičajena praksa. Poljoprivrednici koriste cijelu obradivu površinu za proizvodnju
	Cvjetne trake trebaju sadržavati propisane cvjetne vrste, moraju se kositi dva puta godišnje, umjesto jedne košnje dozvoljeno je malčiranje; košnju ili malčiranje obaviti u srpnju i nakon cvatnje (od 15. rujna do 15. listopada), mogu se zaorati najranije 1. listopada.	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Uspostava cvjetnih traka oranicama nije uobičajena praksa. Poljoprivrednici koriste cijelu obradivu površinu za proizvodnju
	Primjena pesticida na cvjetnim trakama nije dozvoljena	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Uspostava cvjetnih traka oranicama nije uobičajena praksa. Poljoprivrednici koriste cijelu obradivu površinu za proizvodnju

	Ako se uspostavlja travna traka: traku treba posijati uz rub parcele široku najmanje 5 m i dugu najmanje 100 m koja se ne smije koristiti kao put ili prolaz, traka može zauzimati najviše 30 % površine ARKOD parcele	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Uspostava cvjetnih traka oranicama nije uobičajena praksa. Poljoprivrednici koriste cijelu obradivu površinu za proizvodnju
	Travne trake trebaju sadržavati propisane vrste trava, moraju se kositi dva puta godišnje, prva košnja obavlja se u prvoj polovici travnja (za jesensku sjetvu) ili u drugoj polovici travnja (za proljetnu sjetvu), druga košnja se obavlja u listopadu	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Uspostava travne trake na oranici nije uobičajena praksa. Poljoprivrednici koriste cijelu obradivu površinu za proizvodnju
	Primjena insekticida na travnim trakama nije dozvoljena	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Uspostava travne trake na oranici nije uobičajena praksa. Poljoprivrednici koriste cijelu obradivu površinu za proizvodnju

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

IACS

Non-IACS

IACS section

Type of payment

unit cost based on additional costs and income foregone

transaction cost included

one off payment

lump sum

Range of support at beneficiary level

Bespovratna sredstva potpore dodjeljuju se u obliku godišnjeg plaćanja po jedinici površine.

Iznosi potpore:

70.02.01. Zaštita ptice kosca (*Crex crex*) - 254 EUR/ha

70.02.02. Zaštita leptira na trajnim travnjacima - za močvarnog okaša (*Coenonympha oedippus*) 338 EUR/ha, za velikog livadnog plavca (*Phengaris teleius*), zagasitog livadnog plavca (*Phengaris nausithous*), močvarnog plavca (*Phengaris alcon alcon*) 277 EUR/ha

70.02.03. Uspostava poljskih traka:

70.02.03.01. za uspostavu cvjetnih traka 985,74 EUR/ha trake

70.02.03.02. za uspostavu travnih traka 898,59 EUR/ha trake

Intenzitet potpore je 100%

Calculation method

70.02.01. Zaštita ptice kosca (*Crex crex*)

Visina potpore je izračunata uspoređujući prosječni Gross Margin (GM) za uobičajenu poljoprivrednu praksu gdje je početak košnje 1. lipnja i primijenjene su prosječne količine gnojiva, za razliku od kasnijeg datuma košnje, košnje na povećanoj visini i zabrane korištenja gnojiva i sredstava za zaštitu bilja, što dovodi do gubitka kvalitete sijena i prinosa sijena.

Prihod: obuhvaća prinos proljetnih pašnjaka, sadržaj energije proljetnog pašnjaka, prinos sijena, sadržaj sijena.

Troškovi: obuhvaćaju gnojiva i strojeve.

Propušteni dohodak: odgađa se datum košnje što smanjuje prinos i energetske sadržaj, uz dodatno smanjenje prinosa zbog zabrane primjene gnojiva i povećane visine košnje, izostavljena je proljetna paša.

Uštede: povezane s obvezama - nekorištenje gnojiva i strojeva za gnojidbu.

Dopušteni broj LU/ha nije bio relevantan za izračun.

70.02.02. Zaštita leptira na poljoprivrednim staništima

Visina potpore je izračunata uspoređujući prosječni Gross Margin (GM) za uobičajenu poljoprivrednu praksu gdje je početak košnje 1. lipnja i primijenjene su prosječne količine gnojiva, za razliku od kasnijeg datuma košnje, zabrane korištenja gnojiva i sredstava za zaštitu bilja, privremeni dio izdvojenog travnjaka, što dovodi do gubitka kvalitete sijena i prinosa sijena.

Prihod obuhvaća proljetni prinos, sadržaj energije proljetnog pašnjaka, prinos sijena, sadržaj sijena.

Troškovi: obuhvaćaju gnojiva i strojeve.

Propušteni dohodak: odgađa se datum košnje što smanjuje prinos i energetske sadržaj, s dodatnim smanjenjem prinosa zbog zabrane primjene gnojiva i privremeno odvojenog dijela travnjaka, izostavljena je proljetna paša.

Uštede: povezane s obvezama - troškovi gnojiva i strojeva za gnojidbu.

Dopušteni broj LU/ha nije bio relevantan za izračun.

70.02.03. Uspostava poljskih traka

Visina potpore je izračunata na temelju dodatnih troškova na obradivom zemljištu s utvrđenim poljskim trakama, u usporedbi za prosječni Gross margin (GM) na oranicama bez poljskih traka.

Troškovi: sjetva trave ili cvjetnih traka (oranje, drljanje, priprema sjemena, sjetva i trošak sjemena).

Izgubljeni dohodak: dio obradive zemlje koji ostaje bez usjeva rezultira manjim prinosom po ha.

Additional explanation

.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

- result based (with possibility to pick and choose)
 management based (with possibility to pick and choose)
 hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Na istoj površini korisnik može odabrati jednu od niže navedenih kombinacija. Obveze su pojedinačno opisane unutar pripadajućeg poglavlja 5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention. Kod navedenih kombinacija ne postoji preklapanje obveza.

1. 70.02.01. Zaštita ptice kosca (*Crex crex*) + 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva trajni travnjaci)

Iznos potpore 254,00 EUR/ha + 157 EUR/ha

2. 70.02.02. Zaštita leptira na trajnim travnjacima + 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva trajni travnjaci)

Iznos potpore močvarni okaš (*Coenonympha oedippus*) 338,00 EUR/ha + 157 EUR/ha

Iznos potpore veliki livadni plavac (*Phengaris teleius*), zagasiti livadni plavac (*Phengaris nausithous*) te je stanište vrste močvarni plavac (*Phengaris alcon alcon*) 277,00 EUR/ha + 157 EUR/ha

3. 70.02.03. Uspostava poljskih traka + 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva oranice)

Iznos potpore cvjetne trake 985,74 EUR/ha trake + 235 EUR/ha

Iznos potpore travne trake 898,59 EUR/ha trake + 235 EUR/ha

4. 70.02.03. Uspostava poljskih traka + 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva povrće)

Iznos potpore cvjetne trake 985,74 EUR/ha trake + 480 EUR/ha

Iznos potpore travne trake 898,59 EUR/ha trake + 480 EUR/ha

What is the duration of contracts?

Korisnik preuzima obvezu petogodišnjeg razdoblja provođenja.

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku plaćanja koje se odnosi na provedbu poljoprivredno okolišne mjere, a iznos potpore je određen na temelju gubitka prihoda i povećanih troškova uslijed provedbe propisanih obveza u intervenciji. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	70.02.01. - Zaštita ptice kosca	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.14; R.31;
	70.02.02. - Zaštita leptira na trajnim travnjacima	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.14; R.31;
	70.02.03. - Uspostava poljskih traka	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.14; R.31;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

70.02.01. - Zaštita ptice kosca

Jedinični iznos je izračunat kao razlika između prosječnog „Gross Margin“ (GM) za uobičajenu poljoprivrednu praksu i praksu koja uključuje obveze iz ove operacije.

70.02.02. - Zaštita leptira na trajnim travnjacima

S obzirom da unutar operacije postoje dvije vrste potpore, a za svaku vrstu potpore prijavljuje se različiti broj hektara, prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju potpore koja je u razdoblju 2015-2020 isplaćena za ovaj tip operacije.

70.02.03. - Uspostava poljskih traka

S obzirom da unutar operacije postoje dvije vrste potpore, a za svaku vrstu potpore prijavljuje se različiti broj hektara, prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju potpore koja je u razdoblju 2015-2020 isplaćena za ovaj tip operacije.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		254.00	254.00	254.00	254.00	254.00		
	70.02.01. - Zaštita ptice kosca	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								

		O.14 (unit: Hectare)		351.00	360.00	370.00	379.00	388.00		1,848.00
	70.02.02. - Zaštita leptira na trajnim travnjacima	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		260.00	260.00	260.00	260.00	260.00		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.14 (unit: Hectare)		21.00	22.00	23.00	23.00	24.00		113.00
	70.02.03. - Uspostava poljskih traka	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		910.00	910.00	910.00	910.00	910.00		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.14 (unit: Hectare)		508.00	522.00	535.00	548.00	562.00		2,675.00
	TOTAL	O.14 (unit: Hectare)		881.00	904.00	927.00	950.00	974.00		4,636.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		557,330.95	571,997.55	586,664.16	601,330.76	615,997.36		2,933,320.78
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		473,731.30	486,197.93	498,664.54	511,131.14	523,597.76		2,493,322.67
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial								

		instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

70.03. - Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja

Intervention Code (MS)	70.03.
Intervention Name	Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: No LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom teritoriju Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
10	Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanju genskih resursa	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.25 Share of livestock units (LU) under supported commitments to improve environmental sustainability

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Cilj ove intervencije je očuvanje populacije izvornih pasmina domaćih životinja, od kojih su neke kritično ugrožene ili ugrožene te im prijeti odumiranje, a proizlazi iz potrebe 10 Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanje genetskih resursa. Nestajanjem izvornih pasmina smanjuje se biološka raznolikost u poljoprivredi (SO 6).

Izvorne pasmine domaćih životinja značajne su također osobito u kontekstu prilagodbe klimatskim promjenama i osiguravanja održive proizvodnje hrane u budućnosti. Na popisu se nalazi 27 ugroženih izvornih pasmina:

Goveda: Buša

Istarsko govedo

Slavonsko srijemski podolac

Svinje: Crna slavonska svinja

Turopoljska svinja

Banijska šara svinja

Ovce: Istarska ovca

Creska ovca

Krčka ovca

Paška ovca

Dubrovačka ruda

Lička pramenka

Dalmatinska pramenka

Cigaja

Rapska ovca

Koze: Hrvatska šarena koza

Hrvatska bijela koza

Istarska koza

Perad: Zagorski puran

Kokoš hrvatica

Konji: Hrvatski hladnokrvnjak

Hrvatski posavac

Međimurski konj

Lipicanac

Magarci: Istarski magarac

Primorsko dinarski magarac

Sjeverno jadranski magarac

Odlukom objavljenom u Narodnim novinama br. [43/2021](#) donijet je Popis izvornih i ugroženih pasmina domaćih životinja u Republici Hrvatskoj. [Nacionalni program očuvanja izvornih i ugroženih pasmina domaćih životinja u Republici Hrvatskoj 2021. – 2025.](#) definira strateške smjernice razvoja nacionalne politike očuvanja izvornih pasmina domaćih životinja, smjernice za regionalnu i međunarodnu suradnju. Nacionalni program doprinosi očuvanju životinjskih genetskih izvora na globalnoj razini te osigurava ispunjavanje obveza koje je Republika Hrvatska preuzela svojim članstvom u međunarodnim organizacijama.

Obveze propisane u ovoj intervenciji različite su od obveza propisanih unutar eko shema.

Provedba intervencije usko je povezana s uslugama koje su na raspolaganju kroz intervenciju 78.01. Potpora prenošenju znanja i 78.02. Potpora za pružanje savjetodavnih usluga. Konstantna izobrazba i informiranost korisnika od velike su važnosti za uspješnu provedbu ove intervencije.

Ovu intervenciju moguće je kombinirati s 70.06. Plaćanja za dobrobit životinja.

U slučaju izmjena i dopuna relevantnih obveznih standarda koje obveze iz pojedine operacije nadilaze, uslijed čega se mijenja opseg novih obveza ili zahtjeva navedenih u opisu operacije, ili u slučaju prilagodbe obveza kako bi bile različite onima iz neke od eko shema, korisnik može odustati od sudjelovanja u provedbi operacije bez obveze povrata sredstava tijekom razdoblja u kojem je obveza bila na snazi. Isto vrijedi i u slučaju prilagodbe novom programskom razdoblju ako se provedba operacije nastavlja nakon 2027. godine.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Korisnici: Uzgajivači izvornih i ugroženih pasmina domaćih životinja upisani u JRDŽ ili Središnji popis matičnih jata. Prihvatljivo je minimalno 0,15 uvjetnih grla valjano rasplodnih životinja.

Uvjeti prihvatljivosti: sudjelovanje u provedbi uzgojnog programa kojeg provodi udruga uzgajivača, uzgojna organizacija i ovlaštena ustanova.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Obveze:

1. Svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati
2. Voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama
3. Uzgajati ugrožene izvorne pasmine
4. Provoditi uzgojni program uz dostizanje uzgojnih ciljeva navedenih u programu
5. Tijekom obveznog razdoblja od 5 godina držati najmanje isti broj UG istih pasmina za koje je zatražena potpora prve godine

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description

List of relevant mandatory national standards

--

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

70.03. Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja					
Obveza	Relevantni GAEC/SMR	Minimalni zahtjevi za gnojiva i pesticide	Ostali relevantni nacionalni zahtjevi	Minimalna aktivnost	Uobičajena praksa
Svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa

izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati					
Voditi evidenciju o provođenju svih radnji	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
Uzgoj ugroženih autohtonih i zaštićenih pasmina	Nije propisano	Nije primjenjivo	Odluka o popisu izvornih i ugroženih pasmina domaćih životinja (NN 43/21)	Nije primjenjivo	Poljoprivrednicima je dopušteno držati sve pasmine
Provedba uzgojnog programa i postizanje uzgojnih ciljeva utvrđenih Strateškim planom	Nije propisano	Nije primjenjivo	Zakon o uzgoju domaćih životinja (NN 115/18 i 52/21, čl. 5. i 6.)	Nije primjenjivo	Provođenje uzgojnog programa nije obvezno
Držati na gospodarstvu najmanje isti početni broj UG koji je naveden prilikom ulaska u sustav potpore; potrebni minimum na farmi je 0,15 UG	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Poljoprivrednicima je dopušteno mijenjati broj UG

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

IACS

Non-IACS

Non-IACS section

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Basis for the establishment

Korisnik ostvaruje godišnje plaćanja po uvjetnom grlu stoke kao naknada za gubitak prihoda i dodatnih troškova koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

Izračun potpore za ugrožene izvorne pasmine ne koristi usporedbu pokrića varijabilnih troškova (gross margin - GM) s konvencionalnom proizvodnjom, već koristi oportunitetne troškove što znači da se uzimaju u obzir troškovi i vrijednost proizvodnje. Razlog korištenja pristupa oportunitetnog troška je nedostatak standardnih vrijednosti za neke vrste stoke u Hrvatskoj (poput purana, magaraca i konja), stoga je nemoguće uspoređivati pokriće varijabilnih troškova (GM) kod proizvodnje uobičajenih pasmina purana, magaraca i konja sa onom za ugrožene izvorne pasmine. U slučaju Hrvatske to znači da je za 8 od ukupno 27 izvornih pasmina (gotovo trećina), nemoguće izračunati naknadu uspoređivanjem GM.

Range of support at beneficiary level

Intervencija Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja		
Kategorija životinja	Ugrožene izvorne pasmine	Iznos €/UG
Goveda	Buša	397,33
	Istarsko govedo	445,08
	Slavonsko srijemski podolac	430,14
Svinje	Crna slavonska svinja	267,69
	Turopoljska svinja	289,03
	Banijska šara svinja	269,34
Ovce	Istarska ovca	170,15
	Creska ovca	233,06
	Krčka ovca	228,85
	Paška ovca	219,51
	Dubrovačka ruda	264,25
	Lička pramenka	250,43
	Dalmatinska pramenka	224,71
	Cigaja	209,16
	Rapska ovca	258,02
Koze	Hrvatska šarena koza	228,66
	Hrvatska bijela koza	216,62

	Istarska koza	212,58
Perad	Zagorski puran	371,11
	Kokoš hrvatica	370,76
Konji	Hrvatski hladnokrvnjak	396,32
	Hrvatski posavac	404,98
	Međimurski konj	502,04
	Lipicanac	387,11
Magarci	Istarski magarac	304,97
	Primorsko dinarski magarac	230,95
	Sjeverno jadranski magarac	275,97

Bespovratna sredstva potpore dodjeljuju se u obliku godišnjeg plaćanja po uvjetnom grlu.

Intenzitet potpore je 100%.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

- result based (with possibility to pick and choose)
 management based (with possibility to pick and choose)
 hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Obveze su opisane u poglavlju 5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.

Korisnik može kombinirati ovu intervenciju sa intervencijom 70.06 Plaćanja za dobrobit životinja

What is the duration of contracts?

Korisnik preuzima obvezu petogodišnjeg razdoblja provođenja.

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora se ostvaruje u obliku plaćanja radi nadoknade povećanih troškova ili gubitaka prihoda nastalih radi provedbe aktivnosti kojima je cilj očuvanje tradicijskih, lokalnim uvjetima prilagođenih vrste i pasmina životinja. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	70.03.01. - BUŠA	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.02. - ISTARSKO GOVEDO	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.03. - SLAVONSKO SRIJEMSKI PODOLAC	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.04. - CRNA SLAVONSKA SVINJA	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.05. - TUROPOLJSKA SVINJA	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.06. - BANIJSKA ŠARA SVINJA	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.07. - ISTARSKA OVCA	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.08. - CRESKA OVCA	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.09. - KRČKA OVCA	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.10. - PAŠKA OVCA	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.11. - DUBROVAČKA RUDA	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.12. - LIČKA PRAMENKA	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.13. - DALMATINSKA PRAMENKA	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.14. - CIGAJA	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.15. - RAPSKA OVCA	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.16. - HRVATSKA ŠARENA KOZA	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.17. - HRVATSKA BIJELA KOZA	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.18. - ISTARSKA KOZA	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.19. - ZAGORSKI PURAN	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.20. - KOKOŠ HRVATICA	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.21. - HRVATSKI HLADNOKRVNJAK	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.22. - HRVATSKI POSAVAC	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.23. - MEĐIMURSKI KONJ	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.24. - LIPICANAC	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.25. - ISTARSKI MAGARAC	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.26. - PRIMORSKI DINARSKI MAGARAC	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;
	70.03.27. - SJEVERNO JADRANSKI MAGARAC	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Uniform		R.25;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

70.03.01. - BUŠA

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.02. - ISTARSKO GOVEDO

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.03. - SLAVONSKO SRIJEMSKI PODOLAC

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.04. - CRNA SLAVONSKA SVINJA

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.05. - TUROPOLJSKA SVINJA

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.06. - BANIJSKA ŠARA SVINJA

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.07. - ISTARSKA OVCA

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.08. - CRESKA OVCA

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.09. - KRČKA OVCA

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.10. - PAŠKA OVCA

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.11. - DUBROVAČKA RUDA

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.12. - LIČKA PRAMENKA

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.13. - DALMATINSKA PRAMENKA

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.14. - CIGAJA

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.15. - RAPSKA OVCA

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.16. - HRVATSKA ŠARENA KOZA

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.17. - HRVATSKA BIJELA KOZA

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.18. - ISTARSKA KOZA

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.19. - ZAGORSKI PURAN

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.20. - KOKOŠ HRVATICA

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.21. - HRVATSKI HLADNOKRVNJAK

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.22. - HRVATSKI POSAVAC

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.23. - MEĐIMURSKI KONJ

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.24. - LIPICANAC

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.25. - ISTARSKI MAGARAC

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.26. - PRIMORSKI DINARSKI MAGARAC

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

70.03.27. - SJEVERNO JADRANSKI MAGARAC

Jedinični iznos temelji se na oportunitetnom trošku kao naknada za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat držanja i uzgoja ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
	70.03.01. - BUŠA	Planned unit		397.33	397.33	397.33	397.33	397.33		

		amount (Total Public Expenditure in EUR)								
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.19 (unit: Hectare)	2,511.00	2,577.00	2,643.00	2,710.00	2,776.00			13,217.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	445.08	445.08	445.08	445.08	445.08	445.08		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.03.02. - ISTARSKO GOVEDO	O.19 (unit: Hectare)	1,167.00	1,197.00	1,228.00	1,259.00	1,289.00			6,140.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	430.14	430.14	430.14	430.14	430.14	430.14		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.03.03. - SLAVONSKO SRIJEMSKI PODOLAC	O.19 (unit: Hectare)	326.00	334.00	343.00	351.00	360.00			1,714.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	267.69	267.69	267.69	267.69	267.69	267.69		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.03.04. - CRNA SLAVONSKA SVINJA									

		O.19 (unit: Hectare)		1,150.00	1,181.00	1,211.00	1,241.00	1,271.00		6,054.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		289.03	289.03	289.03	289.03	289.03		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.03.05. - TUROPOLJSKA SVINJA	O.19 (unit: Hectare)		109.00	112.00	115.00	118.00	121.00		575.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		269.34	269.34	269.34	269.34	269.34		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.03.06. - BANIJSKA ŠARA SVINJA	O.19 (unit: Hectare)		69.00	71.00	73.00	75.00	76.00		364.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		170.15	170.15	170.15	170.15	170.15		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.03.07. - ISTARSKA OVCA	O.19 (unit: Hectare)		119.00	122.00	125.00	128.00	132.00		626.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		233.06	233.06	233.06	233.06	233.06		
		Maximum								
	70.03.08. - CRESKA OVCA									

		Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.19 (unit: Hectare)		88.00	90.00	92.00	95.00	97.00		462.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		228.85	228.85	228.85	228.85	228.85		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.03.09. - KRČKA OVCA	O.19 (unit: Hectare)		23.00	23.00	24.00	24.00	25.00		119.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		219.51	219.51	219.51	219.51	219.51		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.03.10. - PAŠKA OVCA	O.19 (unit: Hectare)		547.00	561.00	576.00	576.00	605.00		2,865.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		264.25	264.25	264.25	264.25	264.25		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.03.11. - DUBROVAČKA RUDA	O.19 (unit: Hectare)		117.00	120.00	123.00	126.00	129.00		615.00
	70.03.12. - LIČKA PRAMENKA	Planned unit amount (Total Public		250.43	250.43	250.43	250.43	250.43		

		Expenditure in EUR)								
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.19 (unit: Hectare)	1,692.00	1,736.00	1,781.00	1,825.00	1,870.00		8,904.00	
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	224.71	224.71	224.71	224.71	224.71			
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.03.13. - DALMATINSKA PRAMENKA	O.19 (unit: Hectare)	1,313.00	1,347.00	1,382.00	1,416.00	1,451.00		6,909.00	
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	209.19	209.19	209.19	209.19	209.19			
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.03.14. - CIGAJA	O.19 (unit: Hectare)	128.00	131.00	135.00	138.00	141.00		673.00	
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	258.02	258.02	258.02	258.02	258.02			
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.03.15. - RAPSKA OVCA	O.19 (unit: Hectare)	51.00	53.00	54.00	55.00	57.00		270.00	

		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		228.66	228.66	228.66	228.66	228.66		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.03.16. - HRVATSKA ŠARENA KOZA	O.19 (unit: Hectare)		279.00	286.00	294.00	301.00	308.00		1,468.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		216.62	216.62	216.62	216.62	216.62		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.03.17. - HRVATSKA BIJELA KOZA	O.19 (unit: Hectare)		34.00	34.00	35.00	36.00	37.00		176.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		212.58	212.58	212.58	212.58	212.58		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.03.18. - ISTARSKA KOZA	O.19 (unit: Hectare)		2.00	2.00	2.00	3.00	3.00		12.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		371.11	371.11	371.11	371.11	371.11		
		Maximum Amount for the Planned unit								
	70.03.19. - ZAGORSKI PURAN									

		amount (EUR)							
		O.19 (unit: Hectare)	62.00	64.00	66.00	67.00	69.00		328.00
	70.03.20. - KOKOŠ HRVATICA	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	370.76	370.76	370.76	370.76	370.76		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)							
		O.19 (unit: Hectare)	49.00	51.00	52.00	53.00	55.00		260.00
	70.03.21. - HRVATSKI HLADNOKRVNJAK	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	396.32	396.32	396.32	396.32	396.32		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)							
		O.19 (unit: Hectare)	4,883.00	5,011.00	5,140.00	5,268.00	5,397.00		25,699.00
	70.03.22. - HRVATSKI POSAVAC	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	404.98	404.98	404.98	404.98	404.98		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)							
		O.19 (unit: Hectare)	3,357.00	3,445.00	3,533.00	3,622.00	3,710.00		17,667.00
	70.03.23. - MEĐIMURSKI KONJ	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	502.04	502.04	502.04	502.04	502.04		

		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.19 (unit: Hectare)		16.00	16.00	17.00	17.00	18.00		84.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		387.11	387.11	387.11	387.11	387.11		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.03.24. - LIPICANAC	O.19 (unit: Hectare)		1,110.00	1,139.00	1,168.00	1,198.00	1,227.00		5,842.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		304.97	304.97	304.97	304.97	304.97		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.03.25. - ISTARSKI MAGARAC	O.19 (unit: Hectare)		397.00	408.00	418.00	429.00	439.00		2,091.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		230.95	230.95	230.95	230.95	230.95		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.03.26. - PRIMORSKI DINARSKI MAGARAC	O.19 (unit: Hectare)		1,857.00	1,906.00	1,954.00	2,003.00	2,052.00		9,772.00
	70.03.27. - SJEVERNO	Planned unit amount (Total		275.97	275.97	275.97	275.97	275.97		

	JADRANSKI MAGARAC	Public Expenditure in EUR)								
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.19 (unit: Hectare)	58.00	60.00	61.00	64.00	64.00			307.00
		O.19 (unit: Hectare)	21,513.00	22,079.00	22,646.00	23,212.00	23,778.00			113,228.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	7,381,977.86	7,576,240.43	7,770,503.01	7,964,765.58	8,159,028.16			38,852,515.04
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	6,274,681.18	6,439,804.37	6,604,927.56	6,770,050.74	6,935,173.93			33,024,637.78
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	TOTAL									

		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

70.04. - Ekološki uzgoj

Intervention Code (MS)	70.04.
Intervention Name	Ekološki uzgoj
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.17. Number of hectares or number of other units benefitting from support for organic farming
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: No LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom teritoriju Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency

SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
07	Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena	Visok	Yes
09	Primjena praksi za smanjuje negativnog utjecaj na tlo, vodu i zrak te povećanje organske tvari u tlu	Visok	Yes
10	Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanju genskih resursa	Srednji	Yes
12	Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza i krajobraznih obilježja	Slab	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.22 Share of utilised agricultural area (UAA) under supported commitments related to improved nutrient management

R.29 Share of utilised agricultural area (UAA) supported by the CAP for organic farming with a split between maintenance and conversion

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Ekološka poljoprivreda je odgovor na očite negativne učinke konvencionalne poljoprivrede na klimu, okoliš, bioraznolikost i prirodne resurse, kao i na zdravlje ljudi.

Cilj intervencije je potaknuti primjenu praksi i metoda ekološkog uzgoja koje su korisne za okoliš – sa

stajališta smanjenje emisija GHG, prilagodbe i ublažavanja klimatskih promjena (SO 4). Također doprinosi smanjenju onečišćenja zraka, tla, vode (SO 5) i očuvanja bioraznolikosti (SO 6).

Intervencija proizlazi iz potrebe 9 Primjena praksi za smanjenje negativnog utjecaja na tlo, vodu i zrak te povećanje organske tvari u tlu. S obzirom da pridonosi i ciljevima SO 4 i SO 6, može se povezati s potrebom 7 Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena, potrebom 10 Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanja genetskih resursa i potrebom 12 Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza i krajobraznih obilježja.

Ekološki uzgoj provodi se u skladu s Provedbenom uredbom komisije (EU) 2021/1165 i Uredbom (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007.

Intervencija uključuje 2 operacije kojima je cilj potaknuti poljoprivrednike na prelazak ili nastavak provođenja ekoloških praksi i metoda u poljoprivrednoj proizvodnji - *Prijelaz na ekološki uzgoj* i *Održavanje ekološkog uzgoja*. Svaka operacija uključuje potporu za 4 skupine usjeva: oranice, povrće, višegodišnji nasadi i trajni travnjaci.

Obveze propisane u ovoj intervenciji različite su od obveza propisanih unutar eko shema.

Provedba intervencije usko je povezana s uslugama koje su na raspolaganju kroz intervenciju 78.01. Potpora prenošenju znanja i 78.02. Potpora za pružanje savjetodavnih usluga. Konstantna izobrazba i informiranost korisnika od velike su važnosti za uspješnu provedbu ove intervencije.

Intervenciju je moguće kombinirati na istoj površini s ostalim operacijama i intervencijama kako je opisano u 9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention.

U slučaju izmjena i dopuna relevantnih obveznih standarda koje obveze iz pojedine operacije nadilaze, uslijed čega se mijenja opseg novih obveza ili zahtjeva navedenih u opisu operacije, ili u slučaju prilagodbe obveza kako bi bile različite onima iz neke od eko shema, korisnik može odustati od sudjelovanja u provedbi operacije bez obveze povrata sredstava tijekom razdoblja u kojem je obveza bila na snazi. Isto vrijedi i u slučaju prilagodbe novom programskom razdoblju ako se provedba operacije nastavlja nakon 2027. godine.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Korisnici: Poljoprivrednici upisani u Upisnik poljoprivrednika koji koriste zemljište upisano u ARKOD. Korisnik mora biti upisan u Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji kojeg vodi Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

Uvjeti prihvatljivosti: Svaka ARKOD parcela za koju se traži potpora u cijelosti mora biti uključena u sustav kontrole ovlaštenog kontrolnog tijela.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Obveze korisnika za operacije *Prijelaz na ekološki uzgoj* i *Održavanje ekološkog uzgoja* su:

- Svake godine tijekom obveznog petogodišnjeg razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati
- Voditi evidenciju o provedenim aktivnostima povezanim s obvezama
- Koristiti gnojiva koja su odobrena za ekološku proizvodnju u skladu s Provedbenom uredbom komisije (EU) 2021/1165, Prilog II.

- Koristiti sredstva za zaštitu bilja koja su odobrena za ekološku proizvodnju u skladu s Provedbenom uredbom komisije (EU) 2021/1165, Prilog I.

- Provoditi pravila proizvodnje u skladu s u skladu s Provedbenom uredbom komisije (EU) 2021/1165 i Uredbom (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007.

- Za skupinu usjeva trajni travnjaci držati najmanje 0,5 EKO UG/ha, iznimno na krškim pašnjacima najmanje 0,3 EKO UG/ha

Provedba intervencije je najmanje 5 godina.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
GAEC04	Establishment of buffer strips along water courses
SMR02	Council Directive 91/676/EEC of 12 December 1991 concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources: Articles 4 and 5

List of relevant mandatory national standards

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

70.04.01. i 70.04.02. Ekološki uzgoj			
Obveza	Relevantni GAEC/SMR	Minimalni zahtjevi za gnojiva i pesticide	Uobičajena praksa
Svake godine tijekom obveznog razdoblja završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati vezano uz intervenciju za ekološki uzgoj	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
Voditi evidenciju o provođenju svih radnji koje se odnose na obveze iz ove operacije	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
Treba biti upisan u	Nije propisano	Nije	Nije uobičajena

Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji		primjenjivo	poljoprivredna praksa
Koristiti gnojiva koja su odobrena za ekološku proizvodnju u skladu s Provedbenom uredbom komisije (EU) 2021/1165, Prilog II.	GAEC 4: Uspostava zaštitnih zona duž vodotokova SMR 2: Direktiva Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla Članak 4. i 5.	Minimalni zahtjevi za primjenu gnojiva uključuju zahtjeve propisane Provedbenom uredbom komisije (EU) 2021/1165	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
Koristiti sredstva za zaštitu bilja koja su odobrena za ekološku proizvodnju u skladu s Provedbenom uredbom komisije (EU) 2021/1165, Prilog I.	Nije propisano	Minimalni zahtjevi za sredstva za zaštitu bilja uključuju zahtjeve propisane Provedbenom uredbom komisije (EU) 2021/1165	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
Provoditi pravila proizvodnje u skladu Uredbom (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007	Nije propisano	Nije primjenjivo	Nije uobičajena poljoprivredna praksa
Za skupinu usjeva trajni travnjaci držati najmanje 0,5 EKO UG/ha, iznimno na krškim pašnjacima najmanje 0,3 EKO UG/ha. Prihvatljive	Nije propisano	Nije primjenjivo	Prosječni pašni pritisak je 0,62 UG/ha.

<p>životinje (goveda, kopitari, ovce i koze) moraju se držati</p> <p>u skladu s pravilima proizvodnje propisanim Uredbom (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007</p>				
---	--	--	--	--

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

IACS

Non-IACS

IACS section

Type of payment

unit cost based on additional costs and income foregone

transaction cost included

one off payment

lump sum

Range of support at beneficiary level

Bespovratna sredstva potpore dodjeljuju se u obliku godišnjeg plaćanja po jedinici površine.

Iznos potpore:

1. Oranice - 235 EUR/ha
2. Višegodišnji nasadi:
3. Orah i lijeska - 516 EUR/ha
4. Masline i vinova loza - 754 EUR/ha
5. Ostale voćne vrste - 1.074 EUR/ha
6. Trajni travnjaci - 157 EUR/ha
7. Povrće - 480 EUR/ha

Intenzitet potpore je 100%

Calculation method

Iznos potpore izračunat je na osnovu razlike prihoda i troškova u konvencionalnoj i ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji. Gubitak prihoda i dodatni troškovi u ekološkoj poljoprivredi su rezultat

pridržavanja posebnih uvjeta koji nadilaze uobičajenu poljoprivrednu praksu. U iznos potpore nije uračunat trošak nadzora ovlaštenog kontrolnog tijela i certificiranja, ovaj se trošak isplaćuje u sklopu intervencije 77.01. Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete.

Potpore se dodjeljuje za:

- Oranične površine
- Višegodišnje nasade
- Trajne travnjake
- Povrće

Potpore za prijelazni period i period održavanja je ista.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

- result based (with possibility to pick and choose)
 management based (with possibility to pick and choose)
 hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Na istoj površini korisnik može odabrati jednu od niže navedenih kombinacija. Obveze su pojedinačno opisane unutar pripadajućeg poglavlja 5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention. Kod navedenih kombinacija ne postoji preklapanje obveza.

1. 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva trajni travnjaci) + 70.02.01. Zaštita ptice kosca (*Crex crex*)

Iznos potpore 157 EUR/ha + 254 EUR/ha

2. 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva trajni travnjaci) + 70.02.02. Zaštita leptira na trajnim travnjacima

Iznos potpore 157 EUR/ha + močvarni okaš (*Coenonympha oedippus*) 338 EUR/ha

Iznos potpore 157 EUR/ha + veliki livadni plavac (*Phengaris teleius*), zagasiti livadni plavac (*Phengaris nausithous*) te je stanište vrste močvarni plavac (*Phengaris alcon alcon*) 277 EUR/ha

3. 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva oranice) + 70.02.03. Uspostava poljskih traka

Iznos potpore 235 EUR/ha + cvjetne trake 985,74 EUR/ha trake

Iznos potpore 235 EUR/ha + travne trake 898,59 EUR/ha trake

4. 70.04 Ekološki uzgoj (skupina usjeva povrće) + 70.02.03. Uspostava poljskih traka

Iznos potpore 480 EUR/ha + cvjetne trake 985,74 EUR/ha trake

Iznos potpore 480 EUR/ha + travne trake 898,59 EUR/ha trake

5. 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva višegodišnji nasadi) + 70.01.01. Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki

Iznos potpore:

Orah i lijeska 516 EUR/ha + 293 EUR/ha

Masline i vinova loza 754 EUR/ha + 293 EUR/ha

Ostale voćne vrste 1.074 EUR/ha + 293 EUR/ha

6. 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva višegodišnji nasadi) + 70.01.02. Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima

Iznos potpore:

Orah i lijeska 516 EUR/ha + 359,73 EUR/ha

Masline i vinova loza 754 EUR/ha + 359,73 EUR/ha

Ostale voćne vrste 1.074 EUR/ha + 359,73 EUR/ha

7. 70.04. Ekološki uzgoj (skupina usjeva višegodišnji nasadi) + 70.01.03. Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada

Iznos potpore:

Orah i lijeska 516 EUR/ha + 373,33 EUR/ha

Masline i vinova loza 754 EUR/ha + 373,33 EUR/ha

Ostale voćne vrste 1.074 EUR/ha + 373,33 EUR/ha

What is the duration of contracts?

Korisnik preuzima obvezu petogodišnjeg razdoblja provođenja.

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku plaćanja koje se odnosi na provedbu poljoprivredno okolišne mjere, a iznos potpore je određen na temelju gubitka prihoda i povećanih troškova uslijed provedbe propisanih obveza u intervenciji. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	70.04.01. - Prijelaz	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.22; R.29;
	70.04.02. - Održavanje	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.22; R.29;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

70.04.01. - Prijelaz

S obzirom da unutar operacije postoje četiri vrste potpore, a za svaku vrstu potpore prijavljuje se različiti broj hektara, prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju potpore koja je u razdoblju 2015-2020 isplaćena za ovu intervenciju.

70.04.02. - Održavanje

S obzirom da unutar operacije postoje četiri vrste potpore, a za svaku vrstu potpore prijavljuje se različiti broj hektara, prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju potpore koja je u razdoblju 2015-2020 isplaćena za ovu intervenciju.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		273.00	273.00	273.00	273.00	273.00		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.04.01. - Prijelaz	O.17 (unit: Hectare)		42,085.00	42,085.00	42,085.00	42,085.00	42,085.00		210,425.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		273.00	273.00	273.00	273.00	273.00		
	70.04.02. - Održavanje	Maximum Amount for the								

		Planned unit amount (EUR)							
		O.17 (unit: Hectare)	113,630.00	119,943.00	126,255.00	132,568.00	138,881.00		631,277.00
		O.17 (unit: Hectare)	155,715.00	162,028.00	168,341.00	174,653.00	180,966.00		841,703.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	42,510,190.69	44,233,576.80	45,956,962.91	47,680,349.01	49,403,735.12		229,784,814.53
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	36,133,662.08	37,598,540.28	39,063,418.47	40,528,296.66	41,993,174.86		195,317,092.35
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)							
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)							
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)							
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)							
	TOTAL								

		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

70.05. - Potpora za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi

Intervention Code (MS)	70.05.
Intervention Name	Potpورا za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.19. Number of operations or units supporting genetic resources
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: No LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
10	Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanju genskih resursa	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.27 Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Hrvatska ima vrijedne genetske resurse, pri čemu je ukupan broj poznatih vrsta i podvrsta 40.000, uz pretpostavku da postoji i do tri puta više vrsta.

Genetski potencijal u Hrvatskoj vrlo je vrijedan, posebice u pogledu bioraznolikosti i potrebe prilagodbe poljoprivrede klimatskim promjenama. Prioritet je ne samo očuvanje tradicionalnih, lokalnim uvjetima prilagođenih biljnih i životinjskih vrsta, već i svih sorti i pasmina koje, iako nisu vrijedne u gospodarskom smislu, mogu biti korištene kao temelj za stvaranje novih ili poboljšanje performansi postojećih sorti poljoprivrednog bilja i pasmina domaćih životinja.

Potpورا će biti osigurana za korisnike koji sprečavaju eroziju biljnih i životinjskih genetskih resursa te doprinose unaprjeđenju njihovog održivog korištenja, razvoju i očuvanju u svrhu postizanja globalne sigurnosti hrane, održive poljoprivrede i održanja bioraznolikosti.

1. Uredba (EU) 2021/2116 Europskog parlamenta i vijeća od 2. prosinca 2021. o financiranju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike te upravljanju njome i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1306/2013
2. Uredba (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila

o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013

Kriteriji odabira objavljujati će se uz natječaj na temelju sljedećih načela:

1) za biljne genetske resurse:

- Metoda održavanja (metoda održavanja in- situ ima prioritet);
- broj različitih vrsti primki biljaka (veći broj različitih primki ima prioritet)
- broj različitih vrsta primki koje se odnose na izvorne i tradicijske poljoprivredne biljke kojima prijete nestanak (veći broj ima prioritet).

2) za životinjske genetske resurse:

- Model očuvanja izvornih pasmina (metoda održavanja in- situ ima prioritet);
- pristup očuvanju izvornih pasmina (pristup in vivo+in vitro ima prioritet);
- status ugroženosti pasmine (prioritetne su kritične i visoko ugrožene pasmine).

Financirat će se samo projekti koji ostvaruju prag prolaznosti.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Prihvatljivi korisnici su: javna tijela i pravne osobe koja se u skladu s nacionalnim zakonodavstvom bave očuvanjem biljnih ili životinjskih genetskih izvora.

Korisnik koji se bavi očuvanjem biljnih genetskih izvora mora ispunjavati sljedeće uvjete:

1. biti sudionik Nacionalnog programa očuvanja i održive uporabe biljnih genetskih izvora
2. imati godišnji plan aktivnosti u skladu s aktivnostima iz Nacionalnog programa očuvanja i održive uporabe biljnih genetskih izvora s detaljnim opisom aktivnosti koje će se provoditi u tekućoj godini i popisom troškova, odobren od strane Povjerenstva za biljne i genetske izvore
3. voditi dokumentaciju o čuvanim primkama i provedenim aktivnostima u skladu sa smjernicama definiranim u Nacionalnom programu očuvanja i održive uporabe biljnih genetskih izvora
4. raspolagati ljudskim resursima osposobljenim za prikupljanje genetskog materijala
5. imati pristup i mogućnost unosa u bazu podataka biljnih genetskih izvora Republike Hrvatske (Croatian Plant Genetic Resources Database – CPGRD, <http://cpgrd.hcphs.hr/>)

Korisnik koji se bavi očuvanjem životinjskih genetskih izvora mora ispunjavati sljedeće uvjete:

1. posjedovati dokaz o obavljanju aktivnosti očuvanja životinjskog genetskog materijala izdanog od strane nadležnog ministarstva

2. imati odobren godišnji plan aktivnosti rada usklađen s Nacionalnim programom očuvanja izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja u Republici Hrvatskoj s detaljnim opisom aktivnosti koje će se provoditi u tekućoj godini

3. raspolagati ljudskim resursima osposobljenim za prikupljanje genetskog materijala

4. imati pristup i mogućnost unosa u bazu podataka domaćih životinja i poljoprivrednika na nacionalnoj razini sukladno ovlastima i djelokrugu rada.

Projekt mora biti u skladu s godišnjim planom aktivnosti odobrenim od strane nadležnog Povjerenstva Ministarstva poljoprivrede.

Korisnici su u obvezi dostaviti Program u kojem je opisana metoda financiranja i opis aktivnosti za koje je zatražena potpora. Također, korisnik mora osigurati izjavu o primljenim sredstvima iz drugih izvora za tekuću i prethodnu godinu.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

U svrhu sprječavanja erozije biljnih genetskih resursa, čime se doprinosi održivoj poljoprivredi i očuvanju bioraznolikosti, opravdani troškovi su:

1. prikupljanje i/ili stjecanje biološkog i/ili genetskog materijala, uspostavljanje baze podataka, vođenje evidencije u sklopu baze podataka, upravljanje dokumentima i informacijama upravljanje;

2. obrada i pohrana biološkog i/ili genetskog materijala (npr., čišćenje, sušenje, pakiranje, skladištenje), skladištenje biološkog i/ili genetskog materijala metodom koja odgovara uzorku

3. obrada i kategorizacija biološkog i/ili genetskog materijala (npr., taksonomske analize) vanjske karakteristike, genetski profili, fenotipske karakteristike, određivanje udjela praznih ili zaraženih sjemenki), ispitivanje održivosti biološkog i/ili genetskog materijala,

4. regeneracija biološkog i/ili genetskog materijala;

5. kupnja opreme za uzorkovanje, prijevoz, pripremu i čuvanje biološkog i/ili genetskog materijala,

6. kupnja laboratorijske opreme za genetsku tipizaciju biološkog i/ili genetskog materijala na molekularnoj razini (DNK), te utvrđivanje i vrednovanje roditeljskog porijekla pojedinaca na molekularnoj razini (testiranja očinstva);

Kupnja zemljišta za realizaciju projekta, do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta;

Prihvatljivi nematerijalni troškovi:

Kupnja ili razvoj računalnih programa, kupnja prava na patente i licence, autorska prava, robni žigovi i ostala nematerijalna ulaganja povezana s materijalnim ulaganjima.

U svrhu očuvanja životinjskih genetskih resursa, čime se doprinosi održivoj poljoprivredi i očuvanju bioraznolikosti, prihvatljivi troškovi su:

1. sakupljanje i/ili kupnja biološkog i genetskog materijala, manipulacija, skladištenje i pohrana metodom koja odgovara uzorku biološkog i/ili genetskog materijala

2. kupnja opreme za uzorkovanje, pripremu ili skladištenje biološkog i/ili genetskog materijala, te laboratorijske opreme za genetsku tipizaciju biološkog i/ili genetskog materijala na molekularnoj razini

(DNK)

3. usluge uzimanja uzoraka i pakiranje životinjskog genetskog materijala (sjemena, jajnih stanica i zametaka) pojedinaca važnih za poboljšanje i održavanje populacije domaćih životinja, te naknade vlasniku za prijenos jedinke
4. karakterizacija i tipiziranje životinjske populacije na temelju fenotipskih i genotipskih podataka i analiza uzgoja na temelju podataka o porijeklu (pedigre) i podataka na molekularnoj razini uz uspostavu registara
5. obrada i analiza biološkog i/ili genetskog materijala kao temelj uspostave novih uzgojnih strategija
6. kupnja računalnih programa za analizu podataka iz rodovnika i podataka na molekularnoj razini (DNK), te upravljanje dokumentacijom i informacijama u sklopu baze podataka

Prihvatljivi nematerijalni troškovi:

- kupnja ili razvoj računalnih programa, kupnja prava na patente i licence, autorska prava, robni žigovi i ostala nematerijalna ulaganja povezana s materijalnim ulaganjima.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description

List of relevant mandatory national standards

--

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

--

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

IACS

Non-IACS

Non-IACS section

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Visina potpore je 300.000 EUR po korisniku.

Intenzitet potpore do 100% prihvatljivih troškova.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

- result based (with possibility to pick and choose)
 management based (with possibility to pick and choose)
 hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

What is the duration of contracts?

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora se odnosi na očuvanje biljnih ili životinjskih genetskih izvora u poljoprivredi. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	70.05.01. - Biljni	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.27;
	70.05.02. - Životinjski	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.27;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

70.05.01. - Biljni

Prosječan jedinični iznos po korisniku koji se bavi očuvanjem biljnih genetskih resursa od 164.000 EUR godišnje izračunat je temeljem stvarnih isplata korisnika u prethodnom programskom razdoblju.

70.05.02. - Životinjski

Prosječan jedinični iznos po korisniku koji se bavi očuvanjem životinjskih genetskih resursa od 40.000 EUR godišnje izračunat je temeljem stvarnih isplata korisnika u prethodnom programskom razdoblju.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		164,000.00	164,000.00	164,000.00	164,000.00	164,000.00		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.05.01. - Biljni	O.19 (unit: Hectare)		11.00	11.00	11.00	11.00	11.00		55.00
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		40,000.00	40,000.00	40,000.00	40,000.00	40,000.00		
	70.05.02. - Životinjski	Maximum Amount for the								

		Planned unit amount (EUR)							
		O.19 (unit: Hectare)	9.00	10.00	12.00	13.00	15.00		59.00
		O.19 (unit: Hectare)	20.00	22.00	23.00	25.00	26.00		116.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	2,235,294.12	2,294,117.65	2,352,941.18	2,411,764.71	2,470,588.24		11,764,705.90
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	1,900,000.00	1,950,000.00	2,000,000.00	2,050,000.00	2,100,000.00		10,000,000.00
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)							
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)							
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)							
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)							
	TOTAL	Out of which needed to reach							

		the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

70.06. - Plaćanja za dobrobit životinja

Intervention Code (MS)	70.06.
Intervention Name	Plaćanja za dobrobit životinja
Type of Intervention	ENVCLIM(70) - Environmental, climate-related and other management commitments
Common Output Indicator	O.18. Number of livestock units (LU) benefitting from support for animal welfare, health or increased biosecurity measures
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: No LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom teritoriju Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO9 Improve the response of Union agriculture to societal demands on food and health, including high quality, safe, and nutritious food produced in a sustainable way, the reduction of food waste, as well as improving animal welfare and combatting antimicrobial resistances

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
18	Jačanje praksi usmjerenih na dobrobit životinja	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.44 Share of livestock units (LU) covered by supported actions to improve animal welfare

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Domaće životinje se drže i uzgajaju uz poštivanje zakonom propisanih osnovnih uvjeta. Poljoprivrednici se ne odlučuju na poštivanje standarda koji su iznad zakonom propisanih jer takvi standardi imaju utjecaj na prihod koji je moguće ostvariti.

Cilj intervencije je poticati poljoprivrednike na provedbu dobrobiti životinja (SO 9) kako bi se poboljšali životni uvjeti domaćih životinja te kako bi bili što sličniji njihovim prirodnim potrebama. Kako bi se to postiglo, potrebno je primijeniti aktivnosti koje nadilaze propisane standarde i uobičajenu poljoprivrednu praksu. Intervencija proizlazi iz potrebe 18 Jačanje praksi usmjerenih na dobrobit životinja.

Ovakvi viši standardi, osim pozitivnog utjecaja na zdravlje životinja kao temeljni preduvjet za proizvodnju kvalitetne hrane, također predstavljaju odgovor na zahtjev javnosti za humanijim postupanjem sa životinjama na poljoprivrednim gospodarstvima. Također predstavljaju dodatni korak ka održivijoj poljoprivrednoj praksi koja ima pozitivne ishode za zdravlje ljudi i za okoliš, imajući na umu kako smanjeni intenzitet proizvodnje (manji broj jedinki po površini) vodi ka smanjenju GHG emisija.

Mjere dobrobiti životinja usmjerene su na poboljšanje životnih uvjeta životinja na farmi.

Dobrobit životinja podržava veće standarde iz četiri područja dobrobiti (poboljšana hranidba, poboljšani uvjeti smještaja, pristup na otvoreno, poboljšana skrb) za pet stočarskih sektora:

1. Goveda (mliječne krave, toвна junad, telad)
2. Svinje (odbijena prasad, krmače / nazimice, svinje za tov)
3. Perad (brojleri, nesilice, purani)
4. Koze
5. Ovce

Provedba intervencije usko je povezana s uslugama koje su na raspolaganju kroz intervenciju 78.01. Potpora prenošenju znanja i 78.02. Potpora za pružanje savjetodavnih usluga. Konstantna izobrazba i informiranost korisnika od velike su važnosti za uspješnu provedbu ove intervencije.

Obveze propisane u ovoj intervenciji različite su od obveza propisanih unutar eko shema.

Ovu intervenciju moguće je kombinirati sa 70.03. Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Korisnici: poljoprivrednici koji su upisani u Upisnik poljoprivrednika i Jedinствeni registar domaćih životinja (JRDŽ)

Dobrobit životinja u govedarstvu: korisnici koji se bave uzgojem mliječnih krava, toвне junadi ili teladi upisanih u JRDŽ

Dobrobit životinja u svinjogojstvu: korisnici koji se bave uzgojem odbijene prasadi, krmača i nazimica ili svinja za tov upisanih u JRDŽ

Dobrobit životinja u peradarstvu: korisnici koji se bave uzgojem brojlera, nesilica ili purana upisanih u JRDŽ

Dobrobit životinja u kozarstvu: korisnici koji se bave uzgojem koza upisanih u JRDŽ

Dobrobit životinja u ovčarstvu: korisnici koji se bave uzgojem ovaca upisanih u JRDŽ

Uvjeti prihvatljivosti:

Dobrobit životinja u govedarstvu (mliječne krave, toвна junad, telad): minimalni broj životinja preračunat stopom konverzije u uvjetna grla iznosi 4 UG

Dobrobit životinja u svinjogojstvu (odbijena prasad, krmače / nazimice, svinje za tov): minimalni broj životinja preračunat stopom konverzije u uvjetna grla, iznosi 5 UG

Dobrobit životinja u peradarstvu (brojleri, nesilice, purani): minimalni broj životinja preračunat stopom konverzije u uvjetna grla iznosi 5 UG

Dobrobit životinja u kozarstvu: minimalni broj životinja preračunat stopom konverzije u uvjetna grla iznosi 4 UG

Dobrobit životinja u ovčarstvu: minimalni broj životinja preračunat stopom konverzije u uvjetna grla iznosi 4 UG

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

70.06.01. Dobrobit životinja u govedarstvu

a) mliječne krave

1. Poboljšana hranidba

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni sljedeća dva zahtjeva koja se moraju kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva iz područja dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja ili Pristup na otvoreno:

1. Plan hranidbe – obveza je izraditi dnevni, mjesečni i godišnji plan hranidbe
2. Kontrola plijesni i mikotoksina – obveza je analizirati krmiva na aflatoksin u nekome od ovlaštenih laboratorija najmanje dva puta godišnje.

43. Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni najmanje jedan od zahtjeva:

1. Povećanje podne površine za 10 % – obveza je osigurati najmanje 6,6 m² podne površine po mliječnoj kravi.
2. Obogaćivanje ležišta – obveza je postaviti u ležišta najmanje 3 kg stelje/slame dnevno po mliječnoj kravi ili postaviti madrace.

24. Pristup na otvoreno

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni jedan od zahtjeva:

1. Držanje na ispaši – obveza je držati mliječne krave na ispaši najmanje 120 dana godišnje uz koprološku pretragu dva puta godišnje.
2. Ispust – obveza je držati mliječne krave na ispustu najmanje 150 dana godišnje.

b) toвна junad

15. Poboljšana hranidba

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni sljedeći zahtjev, koji se mora kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za područje dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja:

1. Plan hranidbe - obveza je izraditi dnevni, mjesečni i godišnji plan hranidbe

7. Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni najmanje jedan od zahtjeva:

1. Povećanje podne površine za 10 % – obveza je osigurati najmanje 2,75 m² podne površine po tovnome junetu
2. Obogaćivanje ležišta – obveza je u ležištu postaviti najmanje 3 kilograma stelje//slame dnevno po tovnom junetu ili postaviti gumenu podlogu na najmanje 25 % površine poda u staji.

c) telad

Područje dobrobiti:

1. Poboljšana hranidba

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni sljedeći zahtjev, koji mora kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za područje dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja ili Pristup na otvoreno:

1. Plan hranidbe - obveza je izraditi dnevni, mjesečni i godišnji plan hranidbe

1. Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni najmanje jedan od zahtjeva:

1. Povećanje podne površine za 10 % – obveza je osigurati podnu površinu u skladu s težinom teleta:

Živa vaga teleta (kg)	Najmanja podna površina po teletu (m ²)
manje od 150	1,65
150 – 220	1,87
220 i više	1,98

2. Obogaćivanje ležišta – obveza je postaviti u ležište najmanje 1,5 kilograma stelje/slame dnevno po teletu ili gumenu podlogu na minimalno 25 % površine poda u staji.

1. Pristup na otvoreno

Obveza je osigurati teladi pristup ispustu iz staje ili smještaj u natkrivenim boksovima s vanjskim prostorom pri čemu je podna površina u skladu s težinom teleta:

Živa vaga teleta (kg)	Najmanja podna površina po teletu (m ²)
manje od 150	1,5
150 – 220	1,7
220 i više	1,8

70.06.02. Dobrobit životinja u svinjogojstvu

a) odbijena prasad

1. Poboljšana skrb

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev Sprječavanje oštećivanja repova. Uvjeti držanja moraju osigurati da najmanje 70 % životinja ima neoštećeni rep. Korisnik ostvaruje potporu ako kombinira ovaj zahtjev s najmanje jednim od zahtjeva za područja dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja: Povećanje podne površine za 10 % ili Obogaćivanje ležišta.

1. Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu za područje dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja ako ispuni najmanje jedan od zahtjeva:

1. Povećanje podne površine za 10 % – obveza je osigurati podnu površinu u skladu s težinom praseta:

Živa vaga praseta (kg)	Najmanja podna površina po prasetu (m ²)
do najviše 10	0,16
više od 10 do najviše 20	0,22

2. Obogaćivanje ležišta – obveza je obogatiti ležište sa najmanje 0,8 kg slame dnevno po životinji.

b) krmače i nazimice

Područje dobrobiti:

1. Poboljšana hranidba

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni sljedeća dva zahtjeva, koja mora kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za područja dobrobiti Poboljšana skrb ili Poboljšani uvjeti smještaja ili Pristup na otvoreno:

1. Plan hranidbe – obveza je izraditi dnevni, mjesečni i godišnji plan hranidbe
2. Kontrola plijesni i mikotoksina – obaveza je analizirati krmiva na zearalenon i deoksinivalenol u nekome od ovlaštenih laboratorija najmanje dva puta.

1. Poboljšana skrb

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni najmanje jedan zahtjev:

1. Poboljšani uvjeti prasnja - obveza je u prasilištu osigurati zatvoreno gnijezdo površine najmanje 0,75 m² i visine najmanje 45 cm te obvezno postaviti sustav grijanja s kontrolom temperature
2. Poboljšana skrb u prasilištu - obveza je tijekom razdoblja prasnja osigurati prisustvo poljoprivrednog osoblja najmanje dva puta po dva sata, unutar perioda od 16 sati
3. Smanjenje toplinskog stresa u ljetnim mjesecima pojačanim protokom zraka - obveza je osigurati ugrađeni ventilacijski sustav s mogućnošću kontrole brzine protoka zraka. ili ugrađeni sustav za hlađenje ulaznog zraka u objektu
4. Smanjenje toplinskog stresa u ljetnim mjesecima raspršivanjem vode – obveza je osigurati ugrađeni visokotlačni ili niskotlačni sustav raspršivanja vode.

1. Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni najmanje jedan od zahtjeva:

1. Povećanje podne površine za 10 % – obveza je osigurati podnu površinu u skladu s brojem životinja:

Broj životinja	Najmanja podna površina po krmači/nazimici (m ²)
od 10 do 39	1,8
40 i više	1,65

2. Obogaćivanje ležišta – obveza je obogatiti ležište sa najmanje 3 kg slame dnevno po životinji.

1. Pristup na otvoreno

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev Pristup ispustu. Obveza je osigurati pristup ispustu najmanje dva puta tjedno u trajanju od najmanje dva sata, pri čemu površina ispusta mora biti najmanje 1,3 m² po krmači ili nazimici.

c) svinje za tov

1. Poboljšana skrb

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev Sprječavanje oštećivanja repova. Uvjeti držanja moraju osigurati da najmanje 70 % životinja ima neoštećeni rep. Korisnik ostvaruje potporu ako kombinira ovaj zahtjev s najmanje jednim od zahtjeva za područja dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja: Povećanje podne površine za 10 % ili Obogaćivanje ležišta.

1. Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni najmanje jedan od zahtjeva:

1. Povećanje podne površine za 10 % – obveza je osigurati podnu površinu u skladu s težinom životinja:

Živa vaga svinje (kg)	Najmanja podna površina po svinji (m ²)
više od 20 do najviše 30	0,33
više od 30 do najviše 50	0,44
više od 50 do najviše 85	0,60
više od 85 do najviše 110	0,71
više od 110	1,10

2. Obogaćivanje ležišta – obveza je obogatiti ležište sa najmanje 1 kg slame dnevno po životinji za svinje za tov do 60 kg težine ili sa najmanje 1,5 kg slame dnevno po životinji za svinje za tov iznad 60 kg težine.

1. Pristup na otvoreno

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev Pristup ispustu. Obveza je osigurati pristup ispustu najmanje dva puta tjedno u trajanju od najmanje dva sata, pri čemu površina ispusta mora biti najmanje 0,55 m² po tovljeniku.

70.06.03. Dobrobit životinja u peradarstvu

a) brojleri

Područje dobrobiti:

1. Poboljšana skrb

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev Poboljšana skrb za jednodnevne piliće. Obveza je tijekom prvih tjedan dana za jednodnevne piliće na područje za hranidbu postaviti papir mase od najmanje 110 gr/m².

1. Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev Smanjena gustoća naseljenosti. Obveza je osigurati gustoću naseljenosti od najviše 30 kg mase brojlera/m² izražene kao godišnji prosjek

b) nesilice

Područje dobrobiti:

1. Poboljšana skrb

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev Zabranjeno skraćivanje kljunova te ga kombinira sa povećanjem podne površine za 10 % ili smanjenjem gustoće naseljenosti ili smanjenjem broja nesilica po gnijezdu. Nesilicama je zabranjeno skraćivati kljunove.

1. Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni jedan od sljedećih zahtjeva:

1. Povećanje podne površine za 10 % – obveza je osigurati po nesilici najmanje 660 cm² korisne površine u kavezu
2. Smanjena gustoća naseljenosti – obveza je osigurati gustoću naseljenosti od najviše osam nesilica po m² korisne površine
3. Smanjeni broj nesilica po gnijezdu – obveza je u kavezu osigurati jedno gnijezdo za najviše šest nesilica ili treba osigurati jedan m² površine gnijezda za najviše 118 nesilica
4. Dodatne prečke – obveza je po nesilici osigurati prečku dužine najmanje 20 cm.

c) purani

1. Poboljšana skrb

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev Poboljšana skrb za jednodnevne puriće. Obveza je tijekom prvih tjedan dana za jednodnevne puriće na područje za hranidbu postaviti papir mase od najmanje 110 gr/m².

1. Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev Smanjena gustoća naseljenosti. Obveza je osigurati gustoću naseljenosti od najviše 50 kg/m² ili 23,5 kg/m² za alternativni uzgoj.

1. Pristup na otvoreno

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev Povećanje površine ispusta. Obveza je osigurati ispust od najmanje 5 m² po kljunu.

70.06.04. Dobrobit životinja u kozarstvu

1. Poboljšana hranidba

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni sljedeći zahtjev, koji mora kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za područja dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja ili Pristup na otvoreno:

1. Plan hranidbe - obveza je izraditi dnevni, mjesečni i godišnji plan hranidbe.

1. Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni zahtjev Povećanje podne površine za 10 %:

Kategorija koza	Najmanja podna površina po kozi (m ²)
Koze, rasplodne koze	1,32
Jarad	0,55
Jarčevi	3,30

1. Pristup na otvoreno

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni najmanje jedan od zahtjeva:

1. Držanje na ispaši:

a) obveza je držati koza na ispaši najmanje 150 dana godišnje uz koprološku pretragu dva puta godišnje.

b) izvršiti pregled i intervenciju na papcima dva puta godišnje

2. Ispust – obveza je osigurati kozama pristup ispustu tijekom cijele godine pri čemu je najmanja podna površina ispusta:

Kategorija koza	Najmanja podna površina po kozi (m ²)
Koze, rasplodne koze	2,40
Jarčevi	6,00

70.06.05. Dobrobit životinja u ovčarstvu

1. Poboljšana hranidba

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni sljedeći zahtjev, koji mora kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za područja dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja ili Pristup na otvoreno:

1. Plan hranidbe - obveza je izraditi dnevni, mjesečni i godišnji plan hranidbe

1. Poboljšani uvjeti smještaja

Korisnik ostvaruje potporu za područje dobrobiti Poboljšani uvjeti smještaja ako ispuni zahtjev povećanje

podne površine za 10%:

Kategorija ovaca	Najmanja podna površina po ovci (m ²)
Ovce, rasplodne ovce	1,32
Janjad	0,55
Ovnovi	3,30

1. Pristup na otvoreno

Korisnik ostvaruje potporu ako ispuni najmanje jedan od zahtjeva:

1. Držanje na ispaši:

a) obveza je držati ovce na ispaši najmanje 150 dana godišnje uz koprološku pretragu dva puta godišnje.

b) izvršiti pregled i intervenciju na papcima dva puta godišnje.

2. Ispust – obveza je osigurati ovcima pristup ispustu tijekom cijele godine pri čemu je najmanja podna površina ispusta:

Kategorija ovaca	Najmanja podna površina po ovci (m ²)
Ovce, rasplodne ovce	2,40
Ovnovi	6,00

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description
SMR05	Regulation (EC) No 178/2002 of the European Parliament and of the Council of 28 January 2002 laying down the general principles and requirements of food law, laying down procedures in matters of food safety: Articles 14 and 15, Article 17(1) and Articles 18, 19 and 20
SMR06	Council Directive 96/22/EC of 29 April 1996 concerning the prohibition on the use in stockfarming of certain substances having a hormonal or thyrostatic action and beta-agonists, and repealing Directives 81/602/EEC, 88/146/EEC and 88/299/EEC: Article 3, points (a), (b), (d) and (e), and Articles 4, 5 and 7
SMR09	Council Directive 2008/119/EC of 18 December 2008 laying down minimum standards for the protection of calves: Articles 3 and 4
SMR10	Council Directive 2008/120/EC of 18 December 2008 laying down

	minimum standards for the protection of pigs: Articles 3 and 4
SMR11	Council Directive 98/58/EC of 20 July 1998 concerning the protection of animals kept for farming purposes: Article 4

List of relevant mandatory national standards

--

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

70.06.01. GOVEDARSTVO				
MLIJEÄÆENE KRAVE				
ZAHTJEV	OBVEZA	GAEC/SMR	OBVEZNI ZAKONSKI ZAHTJEVI	UOBIÄÆAJENA PRAKSA
EDUKACIJA	zavrÅiti izobrazbu iz podruÄja dobrobiti Åivotinja u trajanju od minimalno 4 sata u godini u kojoj je podnio zahtjev		Nije propisano	Nije uobiÄajena praksa
VOÄENJE EVIDENCIJE	VoÄenje evidencije o aktivnostima koje su provedene sukladno obvezama	SMR 11	Nije propisano	Nije uobiÄajena praksa
IZRADA PLANA HRANIDBE	Izrada plana hranidbe	SMR 5, SMR 6, SMR 11	Nije propisano	Plan hranidbe se ne radi
KONTROLA PLIJESNI I MIKOTOKSINA	obveza je analizirati krmiva na aflatoksin u nekome od ovlaÅtenih laboratorija najmanje dva puta godiÅnje	SMR 11	Pravilnik o sigurnosti hrane za Åivotinje (NN br. 102/16) Samokontrola proizvoÄaÄa Subjeki unutar poslovanja kojim upravljaju moraju poduzimati mjere kojima osiguravaju da proizvodi namijenjeni za hranu za Åivotinje ispunjavaju	Nije uobiÄajeno provoditi analizu hrane na plijesni i mикotoksine

			zahtjeve o sigurnosti hrane za $\frac{3}{4}$ ivotinje u smislu \checkmark lanka 17. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 178/2002 kako bi osigurali sukladnost sirovina i gotovih proizvoda s odredbama ovoga Pravilnika	
POVEĆANJE PODNE POVRÅINE	obveza je osigurati najmanje 6,6 m ² podne povrÅine po mlije \checkmark noj kravi.	SMR 11	Nije propisano	Uobi \checkmark ajena povrÅina poda po kravi u slobodnom na \checkmark inu drÅ $\frac{3}{4}$ anja je 6,00 m ²
OBOGAĆIVANJE ELEÅIÅTA	obveza je postaviti u leÅ $\frac{3}{4}$ iÅ \checkmark ta najmanje 3 kg stelje/slame dnevno po mlije \checkmark noj kravi ili postaviti madrace.	SMR 11	To \checkmark kom 8. Dodatka Pravilnika o zaÅ\checkmarktiti $\frac{3}{4}$ivotinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (NN 44/10); Materijali koji se koriste za izgradnju prostora za smjeÅ \checkmark taj $\frac{3}{4}$ ivotinja, a posebice odjeljaka i opreme s kojom $\frac{3}{4}$ ivotinje mogu doÅ \checkmark i u doticaj, ne smiju biti Å \checkmark tetni za zdravlje $\frac{3}{4}$ ivotinja i moraju se moÅ \checkmark i temeljito \checkmark istiti i dezinficirati	Uobi \checkmark ajeno se nedostavno stelji ili se stelji sa najviÅ \checkmark e 1 kg materijala za stelju
DRÅANJE NA	obveza je	SMR 11	Nije propisano	Razdoblje

ISPAÅ I	drÅ¾ati mlijeÄne krave na ispaÅji najmanje 120 dana godinje uz koprolÅku pretragu dva puta godinje			drÅ¾anja na ispaÅji nije propisano. UobiÄajena je da se ne radi koprolÅka analiza. Antiparazitski preparati daju se nasumiÄno bez dijagnoze uzroÄnika.
ISPUST	obveza je drÅ¾ati mlijeÄne krave na ispustu najmanje 150 dana godinje.	SMR 11	ToÄkom 7. Dodatka Pravilnika o zaÅtiti Åivotinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (NN 44/10); Åivotinjama mora biti osigurana sloboda kretanja primjerena njihovoj vrsti te u skladu s postojeÄom praksom i znanstvenim spoznajama Äime Äe se sprijeÄiti nepotrebne patnje ili ozljede.	UobiÄajena praksa je da nema ispusta.
JUNAD				
ZAHTEJEV	OBVEZA	GAEC/SMR	OBVEZNI ZAKONSKI ZAHTEJEVI	UOBIÄAJENA PRAKSA
EDUKACIJA	zavrÅiti izobrazbu iz podruÄja dobrobiti Åivotinja u trajanju od minimalno 4 sata u godini u kojoj je podnio zahtjev	SMR 5, SMR 6, SMR 11	Nije propisano	Nije uobiÄajena praksa

VOŠENJE EVIDENCIJE	Vošenje evidencije o aktivnostima koje su provedene sukladno obvezama	SMR 11	Nije propisano	Nije uobišajena praksa
IZRADA PLANA HRANIDBE	Izrada plana hranidbe	SMR 5, SMR 6, SMR 11	Nije propisano	Plan hranidbe se ne radi
POVEŠANJE PODNE POVRŠINE	obveza je osigurati najmanje 2,75 m ² podne površine po tovnome junetu	SMR 11	Nije propisano	Uobišajena površina poda po junetu u slobodnom našinu dršanja je 2,50 m ²
OBOGAŠIVANJE LEŠATA	obveza je u lešatu postaviti najmanje tri kilograma stelje//slame dnevno po tovnom junetu ili postaviti gumenu podlogu na najmanje 25 % površine poda u staji.	SMR 11	Toškom 8. Dodatka Pravilnika o zaštitu šivotinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (NN 44/10); Materijali koji se koriste za izgradnju prostora za smještaj šivotinja, a posebice odjeljaka i opreme s kojom šivotinje mogu došiti u doticaj, ne smiju biti štetni za zdravlje šivotinja i moraju se mošiti temeljito šistiti i dezinficirati	Uobišajeno se nedostatno stelji ili se stelji sa najviše 1 kg materijala za stelju
TELAD				
ZAHTEJEV	OBVEZA	GAEC/SMR	OBVEZNI ZAKONSKI	UOBIŠAJENA PRAKSA

			ZAHTJEVI	
EDUKACIJA	završiti izobrazbu iz područja dobroti životinja u trajanju od minimalno 4 sata u godini u kojoj je podnio zahtjev		Nije propisano	Nije uobičajena praksa
VOĐENJE EVIDENCIJE	Vođenje evidencije o aktivnostima koje su provedene sukladno obvezama	SMR 11	Nije propisano	Nije uobičajena praksa
IZRADA PLANA HRANIDBE	Izrada plana hranidbe	SMR 5, SMR 6, SMR 9, SMR 11	Nije propisano	Plan hranidbe se ne radi
POVEĆANJE PODNE POVRŠINE	osigurati podnu površinu u skladu s težišnim teletama: manje od 150 kg - 1,65 m ² , 150- 200 kg 1,87 m ² , 220 kg i više 1,98 m ²	SMR 9, SMR 11	Pravilnik o minimalnim uvjetima za zaštitu teladi (NN 110/10); Članak 3, stavak 1b propisuje slijedeće: Teladi držanoj u skupini, mora biti osiguran prostor bez zapreka od najmanje: â€“ 1,5 m ² za svako tele žive vage do 150 kg, â€“ 1,7 m ² za svako tele žive vage od 150 do 220 kg â€“ 1,8 m ² za svako tele žive vage od 220 kg ili više	Teladi držanoj u skupini, mora biti osiguran prostor bez zapreka od najmanje: â€“ 1,5 m ² za svako tele žive vage do 150 kg, â€“ 1,7 m ² za svako tele žive vage od 150 do 220 kg â€“ 1,8 m ² za svako tele žive vage od 220 kg ili više.

<p>OBOGAÄ†IVANJ E LEÅ½IÄ TA</p>	<p>obveza je postaviti u leÅ½iÄite najmanje 1,5 kilograma stelje/slame dnevno po teletu ili gumenu podlogu na minimalno 25 % povrÅ½ine poda u staji</p>	<p>SMR 9, SMR 11</p>	<p>viÄje. ToÄkom 8. Dodatka Pravilnika o zaÅ½titi Å½ivotinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (NN 44/10); Materijali koji se koriste za izgradnju prostora za smjeÅ½taj Å½ivotinja, a posebice odjeljaka i opreme s kojom Å½ivotinje mogu doÄiti u doticaj, ne smiju biti Å½tetni za zdravlje Å½ivotinja i moraju se moÄiti temeljito Äistiti i dezinficirati</p>	<p>UobiÄajeno se nedostatno stelji ili se stelji sa najviÄje 0,5 kg materijala za stelju</p>
<p>ISPUST</p>	<p>Obveza je osigurati teladi pristup ispustu iz staje ili smjeÅ½taj u natkrivenim boksovima s vanjskim prostorom pri Äemu je podna povrÅ½ina u skladu s teÅ½inom teleta: manje od 150 kg - 1,5 m2,</p>	<p>SMR 9, SMR 11</p>	<p>ToÄkom 7. Dodatka Pravilnika o zaÅ½titi Å½ivotinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (NN 44/10); Å½ivotinjama mora biti osigurana sloboda kretanja primjerena njihovoj vrsti te u skladu s postojeÄom praksom i znanstvenim</p>	<p>UobiÄajena praksa je da nema ispusta.</p>

	150- 200 kg 1,7 m ² , 220 kg i više 1,8 m ²		spoznajama Ä ime Ä ÷e se sprijeÄ iti nepotrebne patnje ili ozljede.	
70.06.02. SVINJOGOJSTVO				
ODBIJENA PRASAD				
ZAHTEJEV	OBVEZA	GAEC/SMR	OBVEZNI ZAKONSKI ZAHTEJEVI	UOBIÄEAJENA PRAKSA
EDUKACIJA	ZavrÅiti izobrazbu iz podruÄja dobrobiti Äivotinja u trajanju od minimalno 4 sata u godini u kojoj je podnio zahtjev.		Nije propisano	Nije uobiÄajena praksa
VOÄENJE EVIDENCIJE	VoÄenje evidencije o aktivnostima koje su provedene sukladno obvezama.	SMR 11	Nije propisano	Nije uobiÄajena praksa
SPRJEÄEAVANJE OÄTEÄIVANJA REPOVA	Minimalno 70% prijavljenih Äivotinja ima cjelovit i neoÄiteÄen rep.	SMR10	Nije propisano	Nije uobiÄajena praksa
POVEÄANJE PODNE POVRÄINE	Obveza je osigurati podnu povrÅinu u skladu s teÄinom praseta: do najviše 10 kg - 0,16 m ² , više od 10 do najviše 20 kg - 0,22 m ²	SMR10, SMR 11	Pravilnik o minimalnim uvjetima za Äititu svinja (NN br. 119/10); ÄElanak 3. stavak 1. podstavak a. slobodna podna povrÅina na raspolaganju svakom odbijenom prasetu ili svinjama za uzgoj koje se drÄe u skupinama, osim nazimica nakon pripusta i	

			<p>krmaÄ¼a, mora iznositi najmanje:</p> <p>Ä½ive vage (kg) m²</p> <p>do najviÄ¼je 10 0,15</p> <p>viÄ¼je od 10 do najviÄ¼je 20 0,20</p> <p>viÄ¼je od 20 do najviÄ¼je 30 0,30</p> <p>viÄ¼je od 30 do najviÄ¼je 50 0,40</p> <p>viÄ¼je od 50 do najviÄ¼je 85 0,55</p> <p>viÄ¼je od 85 do najviÄ¼je 110 0,65</p> <p>viÄ¼je od 110 1,00</p>	
<p>OBOGAÄ¼IVANJE LEÄ¼IA TA</p>	<p>Obogatiti leÄ¼iÄ¼te sa najmanje 0,8 kg slame dnevno po Ä¼ivotinji.</p>	<p>SMR10, SMR 11</p>	<p>ToÄ¼kom 8. Dodatka Pravilnika o zaÄ¼titi Ä¼ivotinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (NN 44/10); Materijali koji se koriste za izgradnju prostora za smjeÄ¼taj Ä¼ivotinja, a posebice odjeljaka i opreme s kojom Ä¼ivotinje mogu doÄ¼i u</p>	<p>Nije uobiÄ¼ajena praksa</p>

			doticaj, ne smiju biti Å¡tetni za zdravlje Å¼ivotinja i moraju se moÅ¶i temeljito Å¡istiti i dezinficirati	
KRMAÄŒE I NAZIMICE				
ZAHTJEV	OBVEZA		OBVEZNI ZAKONSKI ZAHTJEVI	UOBIÄŒAJENA PRAKSA
EDUKACIJA	ZavrÅ¡iti izobrazbu iz podruÄŒja dobrobiti Å¼ivotinja u trajanju od minimalno 4 sata u godini u kojoj je podnio zahtjev.		Nije propisano	Nije uobiÄŒajena praksa
VOÄŒENJE EVIDENCIJE	VoÄŒenje evidencije o aktivnostima koje su provedene sukladno obvezama .	SMR 11	Nije propisano	Nije uobiÄŒajena praksa
IZRADA PLANA HRANIDBE	Izrada plana hranidbe.	SMR 5, SMR 6, SMR 11	Nije propisano	Plan hranidbe se ne radi
KONTROLA PLIJESNI I MIKOTOKSINA	Obaveza je analizirati krmiva na zearalenon i deoksinivalenol u nekome od ovlaÅ¡tenih laboratorija najmanje dva puta godišnje te postupiti u skladu s nalazom.	SMR 11	Pravilnik o sigurnosti hrane za Å¼ivotinje (NN br. 102/16) Samokontrola proizvoÄŒaÄŒa Subjekti unutar poslovanja kojim upravljaju moraju poduzimati mjere kojima osiguravaju da proizvodi namijenjeni za hranu za Å¼ivotinje ispunjavaju zahtjeve o sigurnosti hrane	Nije uobiÄŒajeno provoditi analizu na plijesni i mikotoksine

			za ¾ivotinje u smislu 17. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 178/2002 kako bi osigurali sukladnost sirovina i gotovih proizvoda s odredbama ovoga Pravilnika.	
POBOLJÅ ANI UVJETI PRASENJA	Obveza je u prasiliÅtu osigurati zatvoreno gnijezdo povrÅine najmanje 0,75 mÅ² i visine najmanje 45 cm te obvezno postaviti sustav grijanja s kontrolom temperature.	SMR 10, SMR 11	Nije propisano	Nije uobiÅajeno formirati zatvoreno gnijezdo
POBOLJÅ ANA SKRB U PRASILIA TU	Obveza je tijekom razdoblja praseња osigurati prisustvo poljoprivrednog osoblja najmanje dva puta po dva sata, unutar perioda od 16 sati.	SMR 10, SMR 11	ToÅkom 2. Dodatka Pravilnika o zaÅtiti ¾ivotinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (NN 44/10); Sve ¾ivotinje koje se drÅe u takvim sustavima proizvodnje u kojima njihova dobrobit zavisi od redovite skrbi posjednika, moraju biti kontrolirane najmanje jednom dnevno.	Nije propisana pojaÅana prisutnost osoblja
SMANJENJE TOPLINSKOG STRESA U LJETNIM MJESECIMA POJAÅANIM PROTOKOM	Obveza je osigurati ugraÅeni ventilacijski sustav s moguÅnoÅtu kontrolu brzine protoka zraka ili	SMR 10, SMR 11	ToÅkom 10. Dodatka Pravilnika o zaÅtiti ¾ivotinja koje se uzgajaju u svrhu	Nije uobiÅajeno

ZRAKA	ugrađeni sustav za hlađenje ulaznog zraka u objektu.		proizvodnje (NN 44/10); Strujanje zraka, koncentracija prašine i plinova, temperatura i relativna vlažnost zraka moraju biti u granicama koje nisu štetne za životinje.	
SMANJENJE TOPLINSKOG STRESA U LJETNIM MJESECIMA RASPRŠIVANJE M VODE	Obveza je osigurati ugrađeni visokotlačni ili niskotlačni sustav raspršivanja vode.	SMR 10, SMR 11	Točkom 10. Dodatka Pravilnika o zaštiti životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (NN 44/10); Strujanje zraka, koncentracija prašine i plinova, temperatura i relativna vlažnost zraka moraju biti u granicama koje nisu štetne za životinje.	Nije uobičajeno
POVEĆANJE PODNE POVRŠINE	Najmanja podna površina po krmi/nazimici (m ²): od 10 do 39 životinja - 1,8 m ² , 40 i više životinja - 1,65 m ²	SMR 10, SMR 11	Pravilnik o minimalnim uvjetima za zaštitu svinja (NN br. 119/10) na farmama s 10 i više krmača - Članak 3, stavak 1b: ukupna slobodna podna površina na raspolaganju svakoj nazimici nakon pripusta i	

		<p>svakoj krmaĀi, ako se nazimice i/ili krmaĀe drĀ³/₄e u skupinama, mora biti najmanje 1,64 m² za nazimice i 2,25 m² za krmaĀe. Kad se te Ā³/₄ivotinje drĀ³/₄e u skupinama s manje od Ā jest Ā³/₄ivotinja, slobodna podna povrĀina mora se poveĀati za 10%. Ako se te Ā³/₄ivotinje drĀ³/₄e u skupinama od 40 ili viĀje Ā³/₄ivotinja, slobodna podna povrĀina moĀe se smanjiti za 10%.</p> <p>ĀElanak 3, stavak 2a: za nazimice nakon pripusta i suprasne krmaĀe: dio povrĀine poda iz toĀke (b) stavka 1. ovoga Ālanka, koji iznosi najmanje 0,95 m² po nazimici odnosno najmanje 1,3 m² po krmaĀi, mora biti potpuno pun, od Āega je najviĀje 15% povrĀine poda predviĀeno za otvore za</p>		
--	--	--	--	--

			<p>drena^{3/4}u;</p> <p>Skupna slobodna podna površina najmanje</p> <p>Do 5 ^{3/4}ivotinja 1,80 m²</p> <p>Od 6 do 39 ^{3/4}ivotinja 1,64 m²</p> <p>od 40 ili više ^{3/4}ivotinja 1,50m²</p>	
OBOGAĆIVANJE LE^{1/2}I^{1/2}A TA	<p>Obogatiti le^{3/4}i^{1/2}te sa najmanje 3 kg slame dnevno po ^{3/4}ivotinji.</p>	SMR 10, SMR 11	<p>To^{1/2}kom 8. Dodatka Pravilnika o za^{1/2}titi ^{3/4}ivotinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (NN 44/10); Materijali koji se koriste za izgradnju prostora za smještaj ^{3/4}ivotinja, a posebice odjeljaka i opreme s kojom ^{3/4}ivotinje mogu do^{1/2}i u doticaj, ne smiju biti ^{1/2}tetni za zdravlje ^{3/4}ivotinja i moraju se mo^{1/2}i temeljito ^{1/2}istiti i dezinficirati</p>	Nije uobičajeno
ISPUST	<p>Obveza je osigurati pristup ispustu najmanje dva puta</p>	SMR 10, SMR 11	Nije propisano	Uobičajena praksa je da nema ispusta

	tjedno u trajanju od najmanje dva sata, pri Åemu povrÅina ispusta mora biti najmanje 1,3 m ² po krmaÅi ili nazimici.			
SVINJE ZA TOV				
ZAHTEJEV	OBVEZA - NADSTANDARD U DOBROBITI	GAEC/SMR	OBVEZNI ZAKONSKI ZAHTEJEVI	UOBIÅEJENA PRAKSA
EDUKACIJA	ZavrÅiti izobrazbu iz podruÅja dobrobiti Åivotinja u trajanju od minimalno 4 sata u godini u kojoj je podnio zahtjev.		Nije propisano	Nije uobiÅajena praksa
VOÅENJE EVIDENCIJE	VoÅenje evidencije o aktivnostima koje su provedene sukladno obvezama.	SMR 11	Nije propisano	Nije uobiÅajena praksa
SPRJEÅAVANJE OÅTEÅIVANJA REPOVA	Minimalno 70% prijavljenih Åivotinja ima cjeloviti i neoÅteÅen rep.	SMR10, SMR 11	Nije propisano.	Nije uobiÅajena praksa
POVEÅANJE PODNE POVRÅINE	Najmanja podna povrÅina po svinji (m ²): viÅje od 20 do najviÅje 30 kg - 0,33 m ² viÅje od 30 do najviÅje 50 kg - 0,44 m ² viÅje od 50 do najviÅje 85kg - 0,60 m ² viÅje od 85 do najviÅje 110 kg - 0,71 m ² viÅje od 110 kg - 1,10 m ²	SMR10, SMR 11	Pravilnik o minimalnim uvjetima za zaÅtitu svinja (NN br. 119/10); Ålanak 3. stavak 1. podstavak a. slobodna podna povrÅina na raspolaganju svakom odbijenom prasetu ili svinjama za uzgoj koje se drÅe u skupinama, osim nazimica	

			<p>nakon pripusta i krmaĀa, mora iznositi najmanje:</p> <p>Kg Å¼ive vage M2</p> <p>do najviÅ¼je 100,15</p> <p>viÅ¼je od 10 do najviÅ¼je 200,20</p> <p>viÅ¼je od 20 do najviÅ¼je 300,30</p> <p>viÅ¼je od 30 do najviÅ¼je 50 0,40</p> <p>viÅ¼je od 50 do najviÅ¼je 850,55</p> <p>viÅ¼je od 85 do najviÅ¼je 1100,65</p> <p>viÅ¼je od 1101,00</p>	
<p>OBOGAĀIVANJE LEĀ½IĀ TA</p>	<p>Obveza je obogatiti leÅ¼ite sa najmanje 1 kg slame dnevno po Å¼ivotinji za svinje za tov do 60 kg teÅ¼ine ili sa najmanje 1,5 kg slame dnevno po Å¼ivotinji za svinje za tov iznad 60 kg teÅ¼ine.</p>	<p>SMR10, SMR 11</p>	<p>ToĀkom 8. Dodatka Pravilnika o zaĀtiti Å¼ivotinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (NN 44/10); Materijali koji se koriste za izgradnju prostora za smjeĀtaj Å¼ivotinja, a posebice odjeljaka i opreme s kojom Å¼ivotinje mogu doĀi u doticaj, ne smiju biti</p>	<p>Nije uobiĀajena praksa</p>

			Å½tetni za zdravlje Å½ivotinja i moraju se moÅ½ti temeljito Å½istiti i dezinficirati	
PRISTUP ISPUSTU	Obveza je osigurati pristup ispustu najmanje dva puta tjedno u trajanju od najmanje dva sata, pri Å½emu povrÅ½ina ispusta mora biti najmanje 0,55 mÅ² po tovljeniku.	SMR10, SMR 11	Nije propisano	UobiÅ½ajena praksa je da nema ispusta
70.06.03. PERADARSTVO				
NESILICE				
ZAHTEJEV	OBVEZA	GAEC/SMR	OBVEZNI ZAKONSKI ZAHTEJEVI	UOBIÅ½AJENA PRAKSA
EDUKACIJA	zavrÅ½iti izobrazbu iz podruÅ½ja dobrobiti Å½ivotinja u trajanju od minimalno 4 sata u godini u kojoj je podnio zahtjev		Nije propisano	Nije uobiÅ½ajena praksa
VOÅ½ENJE EVIDENCIJE	VoÅ½enje evidencije o aktivnostima koje su provedene sukladno obvezama	SMR 11	Nije propisano	Nije uobiÅ½ajena praksa
ZABRANJENO SKARÅ½IVANJE KLJUNOVA	Nesilicama je zabranjeno skraÅ½ivati kljunove.	SMR 11	Pravilnik o minimalnim uvjetima za zaÅ½titu kokoÅ½i nesilica (NN br. 77/10) Kako bi se sprijeÅ½ilo kljucanje perja i kanibalizam	Kljunovi se skraÅ½uju

			dopušteno je skraćivati kljunove ali pod uvjetom da to izvede osposobljena osoba i to samo na piličima mlađim od 10 dana koji su namijenjeni za proizvodnju jaja	
POVEĆANJE PODNE POVRŠINE	obveza je osigurati po nesilici najmanje 660 cm ² korisne površine u kavezu	SMR 11	najmanje 750 cm ² površine kaveza po kokoši, od čega 600 cm ² korisne površine (površina širine najmanje 30 cm, nagiba ne većeg od 14 %, visine od najmanje 45 cm; pri čemu se površina za gnijezda ne uračunava u korisnu površinu). Visina kaveza, osim visine nad korisnom površinom, mora iznositi najmanje 20 cm na svakoj točki, a ukupna površina ni kod jednog kaveza ne smije biti manja od 2.000 cm ² .	
SMANJENA GUSTOĆA NASELJENOSTI	obveza je osigurati gustoću naseljenosti	SMR 11	Pravilnik o minimalnim uvjetima za zaštitu	

	od najviše osam nesilica po m ² korisne površine		kokošji nesilica NN 77/10, 99/10 i 51/11) Gustoća naseljenosti ne smije biti veća od devet kokošji nesilica po m ² korisne površine,	
SMANJENI BROJ NESILICA PO GNIJEZDU	obveza je u kavezu osigurati jedno gnijezdo za najviše šest nesilica ili treba osigurati jedan m ² površine gnijezda za najviše 118 nesilica	SMR 11	Pravilnik o minimalnim uvjetima za zaštitu kokošji nesilica NN 77/10, 99/10 i 51/11) Najmanje jedno gnijezdo na 7 kokošji. Ako se koriste zajednička gnijezda, mora biti osigurano najmanje 1 m ² površine gnijezda za najviše 120 kokošji;	
DODATNE PREČEKE	obveza je po nesilici osigurati prečku dužine najmanje 20 cm.	SMR 11	Pravilnik o minimalnim uvjetima za zaštitu kokošji nesilica (NN br. 77/10, 99/10 i 51/11). Najmanje 15 cm dužine odgovarajuće prečke (bez oštih rubova) po jednoj kokošji. Prečke ne smiju biti postavljene	

			iznad stelje, a vodoravna udaljenost među pojedinim prečkama mora iznositi najmanje 30 cm dok između prečki i zida mora iznositi najmanje 20 cm.	
BROJLERI				
ZAHTEJEV	OBVEZA	GAEC/SMR	OBVEZNI ZAKONSKI ZAHTEJEVI	UOBIČAJENA PRAKSA
EDUKACIJA	završiti izobrazbu iz područja dobrobiti životinja u trajanju od minimalno 4 sata u godini u kojoj je podnio zahtjev		Nije propisano	Nije uobičajena praksa
VOĐENJE EVIDENCIJE	Vođenje evidencije o aktivnostima koje su provedene sukladno obvezama	SMR 11	Nije propisano	Nije uobičajena praksa
POBOLJŠANA SKRB ZA JEDNODNEVNE PILIĆE	Obveza je tijekom prvih tjedan dana za jednodnevne piliće na područje za hranidbu postaviti papir za piliće (Chickpaper)	SMR 11	Pravilnik o zaštiti životinja koji se uzgajaju u svrhu proizvodnje NN 44/10 Životinjama mora biti osigurana takva hrana koja je primjerena njihovoj dobi i vrsti i koja im se daje u	

			<p>dovoljnoj koliĀini da ih se odrÅ¼i u dobrom zdravlju i da se zadovolje njihove nutritivne potrebe. Niti jedna Å¼ivotinja se ne smije hraniti niti joj se smije nuditi tekuĀina na naĀin, niti takva hrana ili tekuĀina smije sadrÅ¼avati bilo koje tvari, kojima im se moÅ¼e uzrokovati nepotrebna patnja ili ozljeda.</p> <p>Oprema za hranjenje i napajanje mora biti osmiÅļljena, izraĀena i postavljena tako da se na najmanju moguĀu mjeru smanji zagaĀenje hrane i vode i sukob meĀu Å¼ivotinjama</p>	
SMANJENA GUSTOĀA NASELJENOSTI	Obveza je osigurati gustoĀu naseljenosti od najviÅ¼e 30 kg mase brojlera/m ² izraĀene kao godiÅ¼nji prosjek.	SMR 11	Pravilnik za odreĀivanje minimalnih pravila za zaÅ¼titu piliĀa koji se uzgajaju za proizvodnju mesa (NN 79/08) propisuje da	

			najveća gustoća naseljenosti na gospodarstvu ili u peradnjaku ne smije biti veća od 33 kg/m ² (do 39kg/m ² i 42 kg/m ² samo uz odobrenje nadležnog tijela)	
PURANI				
ZAHTEJEV	OBVEZA	GAEC/SMR	OBVEZNI ZAKONSKI ZAHTEJEVI	UOBIČAJENA PRAKSA
EDUKACIJA	završiti izobrazbu iz područja dobrobiti životinja u trajanju od minimalno 4 sata u godini u kojoj je podnio zahtjev		Nije propisano	Nije uobičajena praksa
VOĐENJE EVIDENCIJE	Vođenje evidencije o aktivnostima koje su provedene sukladno obvezama	SMR 11	Nije propisano	Nije uobičajena praksa
POBOLJŠANA SKRB ZA JEDNODNEVNE PURIĆE	Obveza je tijekom prvih tjedan dana za jednodnevne puriće na područje za hranidbu postaviti papir za puriće (Chickpaper)	SMR 11	Pravilnik o zaštiti životinja koji se uzgajaju u svrhu proizvodnje NN 44/10 Životinjama mora biti osigurana takva hrana koja je primjerena njihovoj dobi i vrsti i koja im se daje u dovoljnoj	

			<p>količini da ih se održa u dobrom zdravlju i da se zadovolje njihove nutritivne potrebe. Niti jedna životinja se ne smije hraniti niti joj se smije nuditi tekućina na način, niti takva hrana ili tekućina smije sadržavati bilo koje tvari, kojima im se može uzrokovati nepotrebna patnja ili ozljeda.</p> <p>Oprema za hranjenje i napajanje mora biti osmišljena, izrađena i postavljena tako da se na najmanju moguću mjeru smanji zagaćenje hrane i vode i sukob među životinjama</p>	
SMANJENA GUSTOĆA NASELJENOSTI	Obveza je osigurati gustoću naseljenosti od najviše 50 kg/m ² ili 23,5 kg/m ² za alternativni uzgoj.	SMR 11	Nije propisano	Gustoća naseljenosti od najviše 55 kg/m ² ili 26 kg/m ² za alternativni uzgoj.
POVEĆANJE POVRŠINE	Obveza je osigurati	SMR 11	Nije propisano	4 m ²

ISPUSTA	ispust od najmanje pet m ² po kljunu.			
70.06.04. KOZARSTVO				
KOZE				
ZAHTEJEV	OBVEZA	GAEC/SMR	OBVEZNI ZAKONSKI ZAHTEJEVI	UOBIÄEAJENA PRAKSA
EDUKACIJA	završiti izobrazbu iz područja dobiti ¼ivotinja u trajanju od minimalno 4 sata u godini u kojoj je podnio zahtjev		Nije propisano	Nije uobiÄajena praksa
VOÄENJE EVIDENCIJE	VoÄenje evidencije o aktivnostima koje su provedene sukladno obvezama	SMR 11	Nije propisano	Nije uobiÄajena praksa
IZRADA PLANA HRANIDBE	Izrada plana hranidbe	SMR 5, SMR 6, SMR 11	Nije propisano	Plan hranidbe se ne radi
POVEÄANJE PODNE POVRÄINE	PoveÄanje podne površine za 10% za koze u proizvodnji mlijeka ili za koze u proizvodnji mesa Najmanja podna površina po kozi (m ²)koze, rasplodne koze 1,32 m ² j arad 0,55m ² jar Äevi 3,30 m ²	SMR 11	Najmanja podna površina po kozi (m ²) koze, rasplodne koze 1,20 m ² jar Äevi 3,00 m ²	Dr¼anje na uobiÄajenoj površini koza Äto dovodi do ote¼anog kretanja ¼ovotinja te lakšeg Äirenja bolesti i lošijeg zdravstvenot stanja.
DRÄANJE NA ISPAÄI	dr¼anje koza na ispaÄi najmanje 150 dana godišnje uz koproloÄku pretragu dva puta godišnje.	SMR 11	Nije propisano	UobiÄajena je da se ne radi koproloÄka analiza. Antiparazitski

	Prvi uzorak se uzima dva tjedna nakon izlaska na pašu, drugi uzorak se uzima nakon završetka perioda napasivanja			preparati daju se nasumično bez dijagnoze uzročnika.
ISPUST	Najmanja podna površina po kozi (m ²): koze, rasplodne koze 2,40 m ² jarčev i 6,00 m ²	SMR 11	Točkom 7. Dodatka Pravilnika o zaštiti životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (NN 44/10); životinjama mora biti osigurana sloboda kretanja primjerena njihovoj vrsti te u skladu s postojećom praksom i znanstvenim spoznajama ime koje se spriječiti nepotrebne patnje ili ozljede.	Uobičajena praksa je da nema ispusta.

70.06.05. OVČARSTVO

OVCE

ZAHTEJEV	OBVEZA	GAEC/SMR	OBVEZNI ZAKONSKI ZAHTEJEVI	UOBIČAJENA PRAKSA
EDUKACIJA	završiti izobrazbu iz područja dobrobiti životinja u trajanju od minimalno 4 sata u godini u kojoj je podnio zahtjev		Nije propisano	Nije uobičajena praksa
VOŠENJE EVIDENCIJE	Vošenje evidencije o	SMR 11	Nije propisano	Nije uobičajena praksa

	aktivnostima koje su provedene sukladno obvezama			
IZRADA PLANA HRANIDBE	Izrada plana hranidbe	SMR 5, SMR 6. SMR 11	Nije propisano	Plan hranidbe se ne radi
POVEĆANJE PODNE POVRÄINE	Povećanje podne površine za 10% za ovce u proizvodnji mlijeka ili za ovce u proizvodnji mesa Najmanja podna površina po ovci (m ²) ovce, rasplodne ovce 1,32 m ² janjad 0,55 m ² ovnovi 3,30 m ²	SMR 11	Najmanja podna površina po ovci (m ²) ovce, rasplodne ovce 1,20 m ² janjad 0,50 m ² ovnovi 3,30 m ²	Držanje na uobičajenoj površini ovaca što dovodi do otežanog kretanja životinja te lakšeg širenja bolesti i lošijeg zdravstvenog stanja.
DRŽANJE NA ISPAŠI	držanje ovaca na ispaši najmanje 150 dana godišnje uz koprološku pretragu dva puta godišnje. Prvi uzorak se uzima dva tjedna nakon izlaska na pašu, drugi uzorak se uzima nakon završetka perioda napasivanja.	SMR 11	Nije propisano	Uobičajena je da se ne radi koprološka analiza. Antiparazitski preparati daju se nasumično bez dijagnoze uzročnika.
ISPUST	Najmanja podna površina po	SMR 11	Točkom 7. Dodatka Pravilnika o	Uobičajena praksa je da nema ispusta.

	ovci (m2): ovce , rasplodne ovce 2,40 m2 ovn ovi 6,00 m2		zaÅ¡titi Å¾ivotinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (NN 44/10); Å½ivotinjama mora biti osigurana sloboda kretanja primjerena njihovoj vrsti te u skladu s postojeÄom praksom i znanstvenim spoznajama Äime Äe se sprijeÄiti nepotrebne patnje ili ozljede.	
--	---	--	--	--

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

IACS

Non-IACS

IACS section

Type of payment

unit cost based on additional costs and income foregone

transaction cost included

one off payment

lump sum

Range of support at beneficiary level

70.06.01. Plaćanja za dobrobit Å¾ivotinja u govedarstvu				
Kategorija	Područje dobrobiti	Zahtjev	Iznos €/UG	
MLIJENE KRAVE	Poboljšana hranidba - OBA ZAHTJEVA SU OBAVEZNA, moraju se kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za Poboljšane	Plan hranidbe	5,79 ali najviše 579,00 € po MIBPG-u za kategoriju mlijene krave	
		Kontrola plijesni i toksina	4,93	

	uvjete smještaja ili Pristup na otvoreno			
	Poboljšani uvjeti smještaja	Povećanje podne površine za 10%	57,16	
		Obogaćivanje ležišta	112,49	
	Pristup na otvoreno	Držanje na ispaši	34,06	
		Ispust	52,10	
JUNAD	Poboljšana hranidba mora se kombinirati s najmanje jednim zahtjevom za Poboljšane uvjete smještaja	Plan hranidbe-	5,79 ali najviše 579,00 € po MIBPG-u za kategoriju junad	
	Poboljšani uvjeti smještaja	Povećanje podne površine za 10%	36,21	
		Obogaćivanje ležišta	135,76	
TELAD	Poboljšana hranidba -mora se kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za Poboljšane uvjete smještaja ili Pristup na otvoreno	Plan hranidbe	5,79 ali najviše 579,00 € po MIBPG-u za kategoriju telad	
	Poboljšani uvjeti smještaja	Povećanje podne površine za 10%	17,05	
		Obogaćivanje ležišta	40,20	
	Pristup na otvoreno	Telad mora imati pristup ispustu iz staje ili se mora držati u natkrivenim boksovima s vanjskim prostorom	112,95	
70.06.02. Plaćanja za dobrobit životinja u svinjogojstvu				

Kategorija	Područje dobrobiti	Zahtjev	Iznos €/UG	
ODBIJENA PRASAD	Poboljšana skrb - Korisnik ostvaruje potporu ako kombinira ovaj zahtjev s najmanje jednim od zahtjeva za područja dobrobiti	Sprječavanje oštećivanja repova	20,77	
	Poboljšani uvjeti smještaja: Povećanje podne površine za 10 % ili Obogaćivanje ležišta.			
	Poboljšani uvjeti smještaja	Povećanje podne površine za 10% Obogaćivanje ležišta	24,12 39,07	
KRMAČE I NAZIMICE	Poboljšana hranidba - OBA ZAHTJEVA SU OBAVEZNA, moraju se kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za Poboljšanu skrb ili Poboljšane uvjete smještaja ili Pristup na otvoreno	Plan hranidbe	5,79 ali najviše 579,00 € po MIBPG-u za kategoriju krmače i nazimice	
		Kontrola plijesni i mikotoksina	19,74	
	Poboljšana skrb	Poboljšani uvjeti prasnja	29,54	
		Poboljšana skrb u prasilištu	30,32	
		Smanjenje toplinskog stresa u ljetnim mjesecima	46,04	

		pojačanim protokom zraka		
		Smanjenje toplinskog stresa u ljetnim mjesecima raspršivanjem vode	22,44	
	Poboljšani uvjeti smještaja	Povećanje podne površine za 10%	84,18	
		Obogaćivanje ležišta	54,00	
	Pristup na otvoreno	Pristup ispustu	84,66	
SVINJE ZA TOV	Poboljšana skrb - Korisnik ostvaruje potporu ako kombinira ovaj zahtjev s najmanje jednim od zahtjeva za područja dobrobiti	Sprječavanje oštećivanja repova	6,09	
	Poboljšani uvjeti smještaja: Povećanje podne površine za 10 % ili Obogaćivanje ležišta.			
	Poboljšani uvjeti smještaja	Povećanje podne površine za 10%	12,77	
		Obogaćivanje ležišta	40,50	
	Pristup na otvoreno	Pristup ispustu	23,16	
70.06.03. Plaćanje za dobrobit životinja u peradarstvu				
Kategorija	Područje dobrobiti	Zahtjev	Iznos €/UG	
BROJLERI	Poboljšana skrb	Poboljšana skrb za jednodnevne piliće	1,30	
	Poboljšani uvjeti smještaja	Smanjena gustoća naseljenosti	19,94	
NESILICE	Poboljšana	Zabranjeno	23,13	

	skrb - mora se kombinirati sa jednim od prvih tri zahtjeva za poboljšane uvjete smještaja	skraćivanje kljunova		
	Poboljšani uvjeti smještaja-može se odabrati samo jedan zahtjev	Povećanje podne površine za 10%	40,44	
		Smanjena gustoća naseljenosti		
		Smanjen broj nesilica po gnijezdu		
		Dodatne prečke	0,32	
PURANI	Poboljšana skrb	Poboljšana skrb za jednodnevne puriće	0,69	
	Poboljšani uvjeti smještaja	Smanjena gustoća naseljenosti	32,62	
	Pristup na otvoreno	Povećanje površine ispusta	7,75	
70.06.04. Plaćanje za dobrobit životinja u kozarstvu				
Kategorija	Područje dobrobiti	Zahtjev	Iznos €/UG	
KOZE	Poboljšana hranidba -mora se kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za poboljšane uvjete smještaja ili Pristup na otvoreno	Plan hranidbe	5,79 ali najviše 579,00 € po MIBPG-u za kategoriju koze	
	Poboljšani uvjeti smještaja	Povećanje podne površine za 10% za koze u proizvodnji mlijeka	134,95	
		Povećanje podne površine za 10% za koze u proizvodnji mesa	75,64	
	Pristup na	Držanje na	79,30	

	otvoreno	ispaši		
		Pristup ispustu	40,76	
70.06.05. Plaćanje za dobrobit životinja u ovčarstvu				
Kategorija	Područje dobrobiti	Zahtjev	Iznos €/UG	
OVCE	Poboljšana hranidba -mora se kombinirati s najmanje jednim od zahtjeva za Poboljšane uvjete smještaja ili Pristup na otvoreno	Plan hranidbe	5,79 ali najviše 579,00 € po MIBPG - u za kategoriju ovce	
	Poboljšani uvjeti smještaja	Povećanje podne površine za 10% za ovce u proizvodnji mlijeka	94,50	
		Povećanje podne površine za 10% za ovce u proizvodnji mesa	28,77	
	Pristup na otvoreno	Držanje na ispaši	79,30	
		Pristup ispustu	40,76	

Calculation method

U izradi kalkulacija korištena je kombinacija metoda standardnog troška i metoda kalkulacija pokrića varijabilnih troškova (PVT, eng. Gross Margin). Jednostavnost metodologije izračuna PVT-a sastoji se u utvrđivanju razlike između ukupnih prihoda i varijabilnih troškova svake vrste proizvodnje kojom se poljoprivredno gospodarstvo bavi. To je ekonomski pokazatelj ili razina na kojoj su procijenjeni financijski učinci poljoprivrednih gospodarstava, neovisno o tome posjeduju li veće ili manje proizvodne kapacitete. Primjenom metoda standardnog troška i kalkulacije PVT-a determinirani su dodatni troškovi uvođenja proizvodnih nadstandarda i smanjenje PVT-a kao posljedica izgubljenih prihoda odnosno povećanih troškova proizvodnje. Svrha metode je što realnije utvrditi potpore za izvršenje obveza iz Mjere 14 kako bi oni u što većoj mjeri odražavali stvarne troškove. Cilj izračuna je dobivanje standardnih veličina jediničnih troškova izraženih u konačnici po uvjetnom grlu stoke (UG). Kalkulacije za svaku vrstu stočarske proizvodnje napravljena je na primjeru modelnog gospodarstva s određenim brojem stoke. U definiranju modelnog gospodarstva u proizvodnji mlijeka korišteni su podaci o prosječnom broju mliječnih krava po gospodarstvu dok je kod uzgoja ovaca i koza modelno gospodarstvo određeno prosječnom veličinom stada najbrojnijih pasmina ovaca odnosno koza. Kod peradi kapacitet modelnog gospodarstva preuzet je iz publikacija Ministarstva poljoprivrede - Uprave za stručnu podršku razvoju poljoprivrede i ribarstva. Kod pojedinih kategorija (junad u tovu, krmače) primjena prosječnog broja stoke po gospodarstvu ne daje reprezentativne vrijednosti zbog velike varijabilnosti ovih podataka ovisno o tome radi li se o obiteljskom ili korporativnom obliku proizvodno-organizacijske jedinice. U ovakvim je situacijama veličina modelnog gospodarstva određena ekspertnom ocjenom autora Studije. Ukupan iznos plaćanja određen je kao razlika pokrića varijabilnih troškova između tehnologije uzgoja u uobičajenoj

praksi i uzgoja u uvjetima dobrobiti životinja.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What are the models of the commitment(s) in the intervention?

- result based (with possibility to pick and choose)
 management based (with possibility to pick and choose)
 hybrid (management and result based)

Please explain the obligations/possibilities for beneficiaries in relation to the commitments set out in the intervention

Obveze su opisane u poglavlju 5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention.

Korisnik može kombinirati ovu intervenciju sa intervencijom 70.03 Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja.

What is the duration of contracts?

Korisnik preuzima jednogodišnju obvezu provođenja.

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora se ostvaruje u obliku plaćanja radi nadoknade povećanih troškova ili gubitka prihoda nastalih radi aktivnosti koje se provode s ciljem poboljšanja životnih uvjeta životinja na farmi. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	70.06.01. - Govedarstvo	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.44;
	70.06.02. - Svinjogojstvo	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.44;
	70.06.03. - Peradarstvo	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.44;
	70.06.04. - Kozarstvo	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.44;
	70.06.05. - Ovčarstvo	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.44;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

70.06.01. - Govedarstvo

Prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju potpore koja je u razdoblju 2018-2020 isplaćena za ovu intervenciju.

70.06.02. - Svinjogojstvo

Prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju potpore koja je u razdoblju 2018-2020 isplaćena za ovu intervenciju.

70.06.03. - Peradarstvo

Prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju potpore koja je u razdoblju 2018-2020 isplaćena za ovu intervenciju.

70.06.04. - Kozarstvo

Prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju potpore koja je u razdoblju 2018-2020 isplaćena za ovu intervenciju.

70.06.05. - Ovčarstvo

Prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju potpore koja je u razdoblju 2018-2020 isplaćena za ovu intervenciju.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
	70.06.01. -	Planned unit amount (Total		90.00	90.00	90.00	90.00	90.00		

	Govedarstvo	Public Expenditure in EUR)								
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.18 (unit: Livestock units)	123,724.00	126,979.00	130,235.00	133,491.00	136,747.00		651,176.00	
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00			
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.06.02. - Svinjogojstvo	O.18 (unit: Livestock units)	114,067.00	117,069.00	120,071.00	123,072.00	126,074.00		600,353.00	
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00			
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.06.03. - Peradarstvo	O.18 (unit: Livestock units)	86,908.00	89,195.00	91,482.00	93,769.00	96,056.00		457,410.00	
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	80.00	80.00	80.00	8,080.00	80.00			
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.06.04. - Kozarstvo	O.18 (unit:	30,554.00	31,358.00	32,162.00	32,966.00	33,770.00		160,810.00	

		Livestock units)								
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		80.00	80.00	80.00	80.00	80.00		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	70.06.05. - Ovčarstvo	O.18 (unit: Livestock units)		44,133.00	45,294.00	46,456.00	47,617.00	48,779.00		232,279.00
		O.18 (unit: Livestock units)		399,386.00	409,896.00	420,406.00	430,916.00	441,426.00		2,102,030.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		27,158,823.53	27,873,529.41	28,588,235.29	29,302,941.18	30,017,647.06		142,941,176.47
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		23,085,000.00	23,692,500.00	24,300,000.00	24,907,500.00	25,515,000.00		121,500,000.00
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	TOTAL	Out of which								

		carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

ANC(71) - Natural or other area-specific constraints

71.01. - Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima

Intervention Code (MS)	71.01.
Intervention Name	Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima
Type of Intervention	ANC(71) - Natural or other area-specific constraints
Common Output Indicator	O.12. Number of hectares benefitting from support for areas facing natural or specific constraints, including a breakdown per type of areas
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: No LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na čitavom području RH (NUTS 1), na razini JLS (LAU2) i pod uvjetom da je na najmanje 50% površine JLS prisutno ograničenje.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
01	Osigurati veće i stabilne prihode poljoprivrednih gospodarstava i pravičnost dodjele potpore dohotku	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality

R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Pojedini dijelovi Hrvatske, (obično udaljeni od velikih naselja) su područja gdje zbog nepovoljne klime ili nepovoljnih karakteristika tla stanovnici moraju uložiti više napora da bi održali poljoprivrednu proizvodnju. Poljoprivreda je vrlo često jedini izvor prihoda u tim područjima, međutim zbog nepovoljnih uvjeta prinosi su ispodprosječni, a u novije vrijeme dodatno ugroženi klimatskim promjenama.

Intervencija je prvenstveno potpora dohotku kako bi dohodak poljoprivrednika na području sa i bez ograničenja bio što ujednačeniji (SO 1). Istovremeno ima pozitivan utjecaj na očuvanje bioraznolikosti i krajobraza (SO 6).

Intervencija uključuje tri operacije – Plaćanja u gorsko planinskim područjima, Plaćanja u područjima sa značajnim prirodnim ograničenjima i Plaćanja u područjima s posebnim ograničenjima, kojima se želi

održati poljoprivredna proizvodnja na područjima gdje su nepovoljni uvjeti za poljoprivrednu aktivnost.

Cilj je omogućiti u područjima s težim uvjetima gospodarenja u poljoprivredi osigurati postojeća i stvoriti nova radna mjesta, uz očuvanje prirodne i kulturne baština. Sve navedeno trebalo imati pozitivan utjecaj, pored ostalog, i na zaustavljanje trenda izražene depopulacije u tim područjima kao i daljnji razvoj ruralnih sredina u Hrvatskoj.

1. Plaćanja u gorsko planinskim područjima (GPP)

Gorsko planinska područja obilježava, prije svega, kratko vegetacijsko razdoblje zbog nadmorske visine terena, a s čime su povezani vrlo nepovoljni klimatski uvjeti, i/ili otežana primjena poljoprivredne mehanizacije na padinama s većim nagibom. U slučaju kombinacije ograničenja koju čine nadmorska visina i nagib terena, intenzitet navedenih nedostataka je znatno izraženiji.

Nadmorska visina terena izravno utječe na dužinu vegetacije, s obzirom da se vertikalni temperaturni gradijent kreće u rasponu 0,5 do 0,6 °C za svakih 100 metara povećanja nadmorske visine. Toliko se, naime, u prosjeku smanjuje temperatura zraka s porastom nadmorske visine. U takvim uvjetima skraćivanje razdoblja aktivne vegetacije s porastom visine značajno utječe na poljoprivredu, i to kroz izbor kultura u plodoredu, zastupljeni sortiment, visinu prinosa, a isto tako i na vrstu i broj grla stoke, način uzgoja te u konačnici, isplativost poljoprivredne proizvodnje. Nadmorska visina terena direktno je povezana s promjenama temperature zraka i tla, koje utječu prije svega na znatno kraće vegetacijsko razdoblje. Takve prilike u Hrvatskoj posebno obilježavaju terene iznad 700 m n.m. što značajno otežava biljnu i stočarsku proizvodnju u tim područjima. Kriteriji 1. i 2. primjenjuju na cijelom teritoriju Republike Hrvatske samostalno ili u kombinaciji, a kriterij 3. se primjenjuje (u kombinaciji s kriterijima 1. i 2.) samo na one JLS koje su u okruženju ili su susjedne onim JLS koje su u GPP svrstane prema prva dva kriterija.

Ukupno su u gorsko planinsko područje uključene 52 JLS-e od ukupno 555 JLS koliko ih ima u Republici Hrvatskoj (9,37 % prema broju). Te JLS zauzimaju površinu od 1.175.917 ha ili 20.92 % ukupnog kopnenog teritorija Republike Hrvatske.

2. Plaćanja u područjima sa značajnim prirodnim ograničenjima (ZPO)

Pod prirodnim ograničenjima smatraju se ograničenja vezana uz nepovoljne značajke agroekoloških čimbenika tla, klime i reljefa, odnosno izraženog nagiba terena.

Kod graničenja u području klime, na području Republike Hrvatske tri bitno različita čimbenika utječu na cirkulaciju atmosfere: utjecaj Jadranskog mora, utjecaj europskog kopna i utjecaj planinskih masiva Alpa i Dinarida te djelomično Karpata. Zbog tolikih različitosti, u Hrvatskoj prema Köppenovoj podjeli klime postoji čak 19 varijanti.

Ograničenja vezana uz tlo, odnosno pedološka ograničenja, imaju općenito vrlo veliki nepovoljan utjecaj na poljoprivredu, a posebno na biljnu i stočarsku proizvodnju. Pri tome su posebno nepovoljna ograničenja kao što su slaba dreniranost tla, nepovoljna tekstura, stjenovitost, kamenitost i skeletnost tla, plitka ekološka dubina, jaka kiselost tla te slanost i alkalnost tla. Na nagnutim terenima (> 15 %) poljoprivredna proizvodnja je otežana jer se ne može koristiti uobičajena mehanizacija što ima za posljedicu povećanje troškova proizvodnje.

Ukupna površina područja s prirodnim ograničenjima iznosi 3.517.798 ha, odnosno 62,10% kopnenog teritorija Republike Hrvatske. Najveći dio područja s prirodnim ograničenjima (oko 72%) ima samo jedno ograničenje. Na nešto više od četvrtine površine (27%) postoje dva ograničenja, dok tri ograničenja postoje na samo 1% površina.

Nakon provedenog postupaka detaljnog ujednačavanja („Fine tuning“), u područja sa značajnim prirodnim ograničenjima uključeno je 179 JLS-e od ukupno 555 JLS koliko ih ima u Republici Hrvatskoj (32,25% prema broju). Ove JLS zauzimaju površinu od 1.528.770 ha ili 27,20% ukupnog kopnenog teritorija

Republike Hrvatske. Područja sa značajnim prirodnim ograničenjima podijeljena su na Jadransku i Kontinentalnu Hrvatsku.

3. Plaćanja u područjima s posebnim ograničenjima (PPO)

Uredbom (EU) br. 1305/2013, propisano je da ukupna površina područja s posebnim ograničenjima može iznositi maksimalno 10% u odnosu na ukupnu površinu države, a što bi u slučaju Republike Hrvatske iznosilo 565.940 ha (ili 5.659,4 km²).

Područja s posebnim ograničenjima definiraju se kao posebnost svake države članice u područjima u kojima postoje otežani uvjeti za poljoprivrednu proizvodnju, plasman poljoprivrednih proizvoda i opasnosti od napuštanja poljoprivredne proizvodnje, pa i same depopulacije. U skladu s time, u područja s posebnim ograničenjima uvršteni su otoci i poluotok Pelješac zbog prometne izoliranosti, osobito u zimskim mjesecima, depopulacije, osobito na pučinskim otocima te velikih zahtjeva za prostorom za turističku namjenu koji dovodi do zapuštanja poljoprivrednog zemljišta.

Otoke te poluotok Pelješac, obilježava činjenica da su izolirani od kopna, da je prijevoz do kopna brodom skup i vremenski zahtjevan. Poljoprivrednu proizvodnju obilježavaju visoki troškovi proizvodnje (zbog povećanih troškova transporta potrebnih sirovina) te povećani troškovi transporta proizvedenih poljoprivrednih proizvoda do tržišta. Pored navedenog, otoke karakterizira i nedostatak radne snage. Zbog svega navedenog, na otocima kao i na poluotoku Pelješcu, prisutan je stalan trend napuštanja korištenja poljoprivrednog zemljišta u čije uređenje je najčešće uloženi višestoljetni rad ljudi s obzirom da je u ranijem razdoblju zemljište bilo osnovni resurs za održanje života na otocima. Zbog napuštanja korištenja poljoprivrednog zemljišta, na tim prostorima sve je veća opasnost od požara, stvaraju se neatraktivni krajobrazni vidici, smanjen je turistički potencijal takvih područja te se povećava degradacija suhozida koje predstavljaju specifična obilježja ljudske aktivnosti.

Ukupno je u područje s posebnim ograničenjima uključeno 119 JLS-e od ukupno 555 JLS koliko ih ima u Republici Hrvatskoj (21,44% prema broju). Te JLS zauzimaju površinu od 999.381 ha ili 17,78% ukupnog kopnenog teritorija Republike Hrvatske.

U sklopu ove intervencije primjenjuje se degresivnost:

1. 15% za površine do 20 ha - ne primjenjuje se za područje GPP
2. 50% za površine veće od 20 ha, a manje ili jednake 50 ha
3. 85% za površine veće od 50 ha, a manje ili jednake 100 ha
4. 90% za površine veće od 100 ha.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Korisnici: aktivni poljoprivrednici, upisani u Upisnik poljoprivrednika koji koriste zemljište upisano u ARKOD, a nalazi se u nekoj od JLS koja je označena kao područje s ograničenjima. Najmanje 50% površine ARKOD parcele mora biti u području koje je definirano kao područje s ograničenjem. Za ARKOD parcelu koja je registrirana kao krški pašnjak moguće je ostvariti potporu ako korisnik površinu održava napasivanjem s najmanje 0,3 UG/ha goveda, kopitara, ovaca i/ili koza po prihvatljivom hektaru krškog pašnjaka.

Uvjeti prihvatljivosti: poljoprivredno zemljište na kojem se provodi poljoprivredna proizvodnja registrirano je u ARKOD sustavu i označeno je kao područje s ograničenjima.

JLS se svrstava u gorsko-planinsko područje ako se na više od 50 % njezine površine nalaze ograničenja vezana uz nadmorsku visinu i nagib terena, prema sljedećim kriterijima:

-područja iznad visine 700 m n.m.

-područja između 500 i 700 m s nagibom većim od 15 % i

-područja između 400 i 500 m s nagibom većim od 15 % i vertikalnom raščlanjenošću terena.

JLS se svrstava u područje sa značajnim prirodnim ograničenjima ako na najmanje 60% površine korištenog poljoprivrednog zemljišta u odnosu na ukupnu površinu tog zemljišta ima ograničenja, koja su:

-Niska temperatura - dužina vegetacijskog perioda

-Ograničena propusnost tla - područja koja su zasićena vodom tijekom značajnog dijela godine

-Nepovoljna tekstura i kamenitost - relativno obilje gline, mulja, pijeska, organske tvari i krupne frakcije

-Plitka ekološka dubina - dubina od površine tla do ujednačenog sloja stijene ili nepropusnog sloja

-Nepovoljna kemijska svojstva - prisutnost soli, pristupačnog natrija, prekomjerna kiselost

-Nagib - promjena nagiba s obzirom na planimetrijske udaljenosti.

JLS se svrstava u područje s posebnim ograničenjima ako se na više od 50% njezine površine iz koje su izuzeta šumska područja nalazi krš.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Korisnik je obavezan obavljati poljoprivrednu aktivnost na poljoprivrednoj površini. Za krški pašnjak moguće je ostvariti potporu ako korisnik parcelu održava napasivanjem s najmanje 0,3 UG/ha goveda, kopitara, ovaca i/ili koza po prihvatljivom hektaru krškog pašnjaka.

O12 What area is eligible?

Mountain areas (pursuant to Article 32 (1)(a) of Regulation (EU) No 1305/2013)

Areas facing natural constraints , other than mountains(pursuant to Article 32, (1)(b) of Regulation (EU) No 1305/2013)

Areas affected by other area- specific constraints (pursuant to Article 32(1)(c) of Regulation (EU) No 1305/2013)

All areas with natural or other specific constraints

Other

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Type of payment

unit cost based on additional costs and income foregone

transaction cost included

one off payment

lump sum

Range of support at beneficiary level

Bespovratna sredstva potpore dodjeljuju se u obliku godišnjeg plaćanja po jedinici površine. Površine pod ugarom nisu prihvatljive.

Iznos potpore:

71.01.01. Gorsko-planinska područja (GPP) - 190 €/ha

71.01.02. Područja sa značajnim prirodnim ograničenjima (ZPO) - 132 €/ha

71.01.03. Područja s posebnim ograničenjima - 79 €/ha

U slučaju nedostatnih sredstava iznos potpore se umanjuje podjednako svim korisnicima. Najmanji mogući iznos potpore je 25 €/ha.

Calculation method

Plaćanja za područja s prirodnim i posebnim ograničenjima računaju se kao razlika prihoda i troškova koja je rezultat usporedbe dohotka na područjima s prirodnim i posebnim ograničenjima s dohotkom na područjima bez ograničenja (bazni hektar).

Kod izračuna baznog dohotka po hektaru korištena je baza kalkulacija doprinosa pokriću na temelju kalkulacija Savjetodavne službe, koje su prema indeksima troškova, cijena i prinosa proširene za razdoblje 2014. – 2017. Kalkulacije su na nekoliko mjesta korigirane na temelju mišljenja eksperata za pojedina područja poljoprivrede. Za određivanje strukture proizvodnje korišteni su podaci iz ARKOD-a.

Metodologija izračuna visine potpore na gorsko-planinskom području temelji se na izračunu razlike dohotka u području s ograničenjem (prema strukturi proizvodnje) i području izvan ograničenja (bazni hektar). Osim anketom prikupljenih podataka, u izračunu potpore korištene su kalkulacije izrađene u razdoblju od 2015. godine naovamo, a vezano uz mjere iz Programa ruralnog razvoja RH. Agroekološki uvjeti na GPP području utječu na strukturu proizvodnje (prevladavaju livade i krški pašnjaci), na proizvodnju (niži prinosi kod žitarica za 20%) i veće troškove mehanizacije. Niži su troškovi vezani uz prinos (npr., manji broj otkosa i strojnog rada na prikupljanju sijena), a veći su troškovi strojnog rada (troškovi su uvećani za 20%) kod proizvodnje zbog nagiba terena.

Kod izračuna potpore u područjima s prirodnim ograničenjima napravljen je izračun za Jadransku Hrvatsku i Kontinentalnu Hrvatsku. Razlogu tome je problem određivanje dominantnog prirodnog ograničenja i njegovog utjecaja na proizvodnju te velike razlike u strukturi proizvodnje.

U Jadranskoj Hrvatskoj kod izračuna visine potpore uspoređen je dohodak na baznom hektaru u Jadranskoj Hrvatskoj i dohodak na hektaru područja s prirodnim ograničenjem na istom području. U strukturi JLS na kojima postoje prirodna ograničenja na području Jadranske Hrvatske prevladavaju krški pašnjaci i maslinici. Izračuna dohotka za masline u području s ograničenjima temelji se na ekstenzivnom nasadu s manjim sklopom i nižim prinosom (prinos je umanjen za 25%). U Jadranskoj Hrvatskoj nije utvrđen dominantan ograničavajući čimbenik, ali je djelovanje prirodnih ograničenja očito uvidom u strukturu poljoprivredne proizvodnje na području s i području bez prirodnih ograničenja.

U Kontinentalnoj Hrvatskoj izračun visine potpore napravljen je način da je od dohotka na baznom hektaru oduzet dohodak na hektaru prema strukturi na području s prirodnim ograničenjima. Dohodak na području s ograničenjem izračunat je na način da su prinos i troškovi mehanizacije prilagođeni obzirom na dominantno ograničenje, a to je slaba dreniranost tla koja prevladava s udjelom od 56%. Prinos je

umanjen za 15%, a troškovi mehanizacije uvećani za 15% u odnosu na bazni hektar.

Kod područja s posebnim ograničenjima u izradi kalkulacija za bazno područje korišteni su podatci o strukturi proizvodnje u JLS u kojima je krš prevladavajući kriterij za određivanje područja s ograničenjima. U uvjetima krša uspoređivan je dohodak za iste strukture proizvodnje, pri čemu je na području s posebnim ograničenjima zbog izraženog ograničenja krša povećan trošak mehanizacije za 25 %, a na temelju prihvaćenog pristupa i iskustava iz proteklog programskog razdoblja. U strukturi proizvodnje izračun dohotka za pašnjak temelji se na proizvodnosti mediteranskog pašnjaka.

Additional explanation

.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 13 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se dodjeljuje poljoprivrednicima koji se bave poljoprivrednom aktivnošću na područjima koja imaju različita prirodna ograničenja. Iznos potpore je određen na temelju gubitka prihoda i povećanih troškova u odnosu na područja na kojima takva ograničenja nisu prisutna. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	71.01.01. - Plaćanja u gorsko planinskim područjima (GPP)	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.4; R.7;
	71.01.02. - Plaćanja u područjima sa značajnim prirodnim ograničenjima (ZPP)	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.4; R.7;
	71.01.03. - Plaćanja u područjima s posebnim ograničenjima (PPO)	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.4; R.7;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

71.01.01. - Plaćanja u gorsko planinskim područjima (GPP)

Prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju potpore koja je u razdoblju 2018-2020 isplaćena za ovu intervenciju, dodatno uzevši u obzir intenzitet potpore i degresivnost koji će se primjenjivati od 2023. godine.

71.01.02. - Plaćanja u područjima sa značajnim prirodnim ograničenjima (ZPP)

Prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju potpore koja je u razdoblju 2018-2020 isplaćena za ovu intervenciju, dodatno uzevši u obzir intenzitet potpore i degresivnost koji će se primjenjivati od 2023. godine.

71.01.03. - Plaćanja u područjima s posebnim ograničenjima (PPO)

Prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju potpore koja je u razdoblju 2018-2020 isplaćena za ovu intervenciju, dodatno uzevši u obzir intenzitet potpore i degresivnost koji će se primjenjivati od 2023. godine.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
	71.01.01. - Plaćanja u gorsko planinskim područjima (GPP)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		111.00	111.00	111.00	111.00	111.00		
		Maximum								

		Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.12 (unit: Hectare)		77,703.00	77,703.00	77,703.00	77,703.00	77,703.00		388,515.00
	71.01.02. - Plaćanja u područjima sa značajnim prirodnim ograničenjima (ZPP)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		64.00	64.00	64.00	64.00	64.00		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.12 (unit: Hectare)		377,344.00	377,344.00	377,344.00	377,344.00	377,344.00		1,886,720.00
	71.01.03. - Plaćanja u područjima s posebnim ograničenjima (PPO)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		44.00	44.00	44.00	44.00	44.00		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.12 (unit: Hectare)		39,205.00	39,205.00	39,205.00	39,205.00	39,205.00		196,025.00
	TOTAL	O.12 (unit: Hectare)		494,251.00	494,251.00	494,251.00	494,251.00	494,251.00		2,471,255.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		34,500,000.00	34,500,000.00	34,500,000.00	34,500,000.00	34,500,000.00		172,500,000.00
		Annual indicative financial allocation (Union)		29,325,000.00	29,325,000.00	29,325,000.00	29,325,000.00	29,325,000.00		146,625,000.00

		Contribution in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set								

		out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

ASD(72) - Area-specific disadvantages resulting from certain mandatory requirements

72.01. - Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)

Intervention Code (MS)	72.01.
Intervention Name	Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)
Type of Intervention	ASD(72) - Area-specific disadvantages resulting from certain mandatory requirements
Common Output Indicator	O.13. Number of hectares benefitting from support under Natura 2000 or Directive 2000/60/EC
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: No LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
10	Provedba praksi i ulaganja za zaštitu i povećanje bioraznolikosti i očuvanju genskih resursa	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.4 Share of utilised agricultural area (UAA) covered by income support and subject to conditionality

R.7 Percentage of additional support per hectare in areas with higher needs (compared to average)

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Zbog usklađivanja Zakona o zaštiti prirode (ZZP) s pravnom stečevinom Europske Unije, a naročito implementacijom Uredbe o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže, primjenom Nacionalne klasifikacije staništa i ostalih uvjeta zaštite prirode koji proizlaze iz ZZP-a, postavljaju se značajna ograničenja i za održivo i potrajno gospodarenje šumama (negativan utjecaj na prirodnu obnovu šuma, poremećaj normalnog razmjera dobnih razreda u jednodobnim šumama, poremećaj normalnog razmjera debljinskih razreda u prebornim šumama, smanjenje dostupne drvne sirovine za 30% na godišnjoj razini i dr.) stoga je kroz adekvatne potpore nužno nadoknaditi gubitke koji proizlaze iz ograničenja.

Površina šuma u ekološkoj mreži Natura 2000 iznosi gotovo 50% tj. 1,2 mil. ha. Većina tog područja je zaštićena s ciljem očuvanja drugih vrsta, a manja površina ima šume kao ciljane staništa. Za očuvanje tih ciljanih vrsta propisane su mjere koje postavljaju značajna ograničenja u tradicionalnom održivom i prirodi bliskom gospodarenju šumama kakvo se već duže od 250 godina prakticira u RH. Dosadašnje gospodarenje šumama u RH pridonijelo je njihovoj izuzetnoj očuvanosti i prirodnosti te samim time stvorilo uvjete za opstanak svih drugih vrsta koje ovise o šumskim staništima. Provedba mjera očuvanja

propisuje se kroz šumsko gospodarske planove čime postaju obavezne za sve vlasnike, a one predstavljaju odstupanja od dosadašnje prakse gospodarenja. Gubici prihoda koje uzrokuju mjere očuvanja potvrđeni su i u Prioritetnom akcijskom okviru (PAO - PAF) koji je predvidio značajna sredstva za kompenzaciju vlasnicima. EU strategija za bioraznolikost postavlja visoke ambicije pred šumarstvo i na šumi bazirane sektore u područjima gdje je dosadašnjim održivim i prirodi bliskim gospodarenjem očuvana ukupna bioraznolikost u šumskim ekosustavima, kao što je to primjer u RH.

Uključenjem gotovo 50% šuma u Natura 2000 područja, pojavili su se dodatni troškovi/gubici koji je nužno kompenzirati kako bi šumoposjednici mogli zadržati prakse i povećati interes za održivo gospodarenje šumama i održavanje bioraznolikosti.

Kriteriji odabira za prihvatljive projekte bit će objavljeni zajedno s natječajem kako bi se ostvarili postavljani ciljevi za ovu intervenciju, na temelju sljedećih načela:

1. vlasništvo – privatni ili javni šumoposjednik
2. veličina šumoposjeda pod režimom ograničenja
3. vrsta i broj ograničenja

Poveznice na druga zakonodavstva:

44. Zakon o zaštiti prirode („Narodne novine“, br. 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19)

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Uvjeti prihvatljivosti korisnika: prihvatljivi korisnici su šumoposjednici i udruge šumoposjednika čije se površine nalaze u obuhvatu ekološke mreže i/ili ostalih zaštićenih područja u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode i člankom 14. Zakona o šumama („Narodne novine“, br. 68/18, 115/18, 98/19, 32/20 i 145/20).

Potporna iz ove intervencije dodjeljuje se godišnje po hektaru šume u području Natura 2000 određena prema Direktivama 92/43/EEZ i 2009/147/EZ i/ili ostalih zaštićenih područja temeljem Zakona o zaštiti prirode u svrhu naknade korisnicima za dodatne troškove i izgubljen prihod vezano uz provođenje istih.

Šumoposjednici nad čijim šumama se provode sljedeće mjere očuvanja.

Biogeografska regija	Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja
Kontinentalna i alpska	<i>Ficedula albicollis</i>	bjelovrata muharica	Očuvana populacija i pogodna struktura šuma za održanje gnijezdeće populacije od	u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina;

			2500-5500 p.	<p>šumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 80 godina (hrast) moraju sadržavati najmanje 10 m³/ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježđenje djetlovki;</p> <p>šumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 60 godina moraju sadržavati najmanje 10 m³/ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježđenje</p>	
--	--	--	--------------	--	--

				djetlovki;
Kontinentalna i alpska	<i>Ciconia nigra</i>	crna roda	Očuvana populacija i staništa (stare šume s močvarnim staništima, često u blizini šaranskih ribnjaka) za održanje gnijezdeće populacije od 10-13 p.	oko evidentiranih gnijezda provoditi monitoring u razdoblju od 1. travnja do 31. svibnja; tijekom razdoblja monitoringa osigurati mir u zoni od 100 m oko svih evidentiranih gnijezda; po utvrđivanju aktivnog gnijezda, u zoni od 100 m oko stabla na kojem se nalazi gnijezdo, osigurati mir i ne provoditi nikakve radove do 15. kolovoza iste godine; u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina;
Kontinentalna i alpska	<i>Dryocopus martius</i>	crna žuna	Očuvana populacija i pogodna struktura šume za održanje gnijezdeće populacije od 8-15 p.	u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina; šumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 80 godina (hrast)

				<p>moraju sadržavati najmanje 10 m³/ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježđenje djetlovki;</p>
<p>Kontinentalna i alpska</p>	<p><i>Dendrocopos medius</i></p>	<p>crvenoglavi djetlić</p>	<p>Očuvana populacija i hrastove šume za održanje gnijezdeće populacije od 450-750 p.</p>	<p>u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina; šumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 80 godina (hrast) moraju sadržavati najmanje 10 m³/ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježđenje djetlovki;</p>

Kontinentalna i alpska	<i>Strix uralensis</i>	jastrebača	Očuvana populacija i pogodna struktura hrastovih šuma za održanje gnijezdeće populacije od 7-10 p.	u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina; šumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 80 godina (hrast) moraju sadržavati najmanje 10m ³ /ha suhe drvne mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice;
Kontinentalna i alpska	<i>Bonasa bonasia</i>	lještarka	Očuvana populacija i pogodna struktura šuma (šume s gustom prizemnom vegetacijom i šumskim čistinama) za održanje gnijezdeće populacije od 700-1300 p.	na području razmnožavanja lještarke podržavati čistine unutar šume (livade, pašnjake i dr.) i njihove grmolike rubne površine;
Kontinentalna i alpska	<i>Ficedula parva</i>	mala muharica	Očuvana populacija i pogodna struktura šuma (osobito uz vodena staništa-potoci, izvori i dr.) za održanje	u bukovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 60 godina i u hrastovim šumama starijih od 80

			gnijezdeće populacije od 50-100 p.	godina; šumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 60 godina (bukva), odnosno 80 godina (hrast) moraju sadržavati najmanje 10 m ³ /ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježđenje djetlovki;
Kontinentalna, mediteranska i alpska	<i>Glaucidium passerinum</i>	mali ćuk	Očuvana populacija i pogodna struktura smrekovih sastojina uz rub bukovih šuma za održanje gnijezdeće populacije od 1-5 p.	šumske površine na kojima obitava mali ćuk u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 60 godina moraju sadržavati najmanje 15 m ³ /ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se

				gnijezde ptice dupljašice;
Kontinentalna	<i>Aquila pomarina</i>	orao kliktaš	Očuvana populacija i pogodna staništa (nizinske šume s okolnim močvarnim staništima i vlažnim travnjacima) za održanje gnijezdeće populacije od 4-6 p.	oko evidentiranih gnijezda provoditi monitoring u razdoblju od 1. travnja do 31. svibnja; tijekom razdoblja monitoringa osigurati mir u zoni od 100 m oko svih evidentiranih gnijezda; po utvrđivanju aktivnog gnijezda, u zoni od 100 m oko stabla na kojem se nalazi gnijezdo, osigurati mir i ne provoditi nikakve radove do 15. kolovoza iste godine; u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina;
Kontinentalna i alpska	<i>Aegolius funereus</i>	planinski ćuk	Očuvana populacija i pogodna struktura bukovo-jelove, jelove i smrekove šume za održanje gnijezdeće populacije od 180-260 p.	šumske površine u raznodobnom i prebornom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 60 godina moraju sadržavati najmanje 10m ³ /ha suhe drvne mase, a prilikom

				doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice;
Kontinentalna i alpska	<i>Dendrocopos leucotos</i>	planinski djetlić	Očuvana populacija i populacija i pogodna struktura bukove i bukovo-jelove šume za održanje gnijezdeće populacije od 500-900 p.	šumske površine na kojima obitava planinski djetlić u raznodobnom i prebornom gospodarenju te šumske površine u jednodobnom gospodarenju starosti iznad 60 godina moraju sadržavati najmanje 15 m ³ /ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježđenje djetlovki;
Kontinentalna i alpska	<i>Picus canus</i>	siva žuna	Očuvana populacija i pogodna struktura šume za održanje gnijezdeće populacije od 30-50 p.	u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina; šumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom

				<p>gospodarenju starije od 80 godina (hrast) moraju sadržavati najmanje 10 m³/ha suhe drvne mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježđenje djetlovki;</p>
Kontinentalna	<i>Haliaeetus albicilla</i>	štekavac	<p>Očuvana populacija i staništa (stare šume, vodena staništa, šaranski ribnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 8-10 p.</p>	<p>oko evidentiranih gnijezda štekavca provoditi monitoring u razdoblju od 1. siječnja do 31. ožujka; tijekom razdoblja monitoringa osigurati mir u zoni od 100 m oko svih evidentiranih gnijezda štekavca; po utvrđivanju aktivnog gnijezda, u zoni od 100 m oko stabla na kojem se gnijezdo štekavca nalazi, osigurati mir i ne provoditi nikakve radove do 30. lipnja iste godine;</p>

				obnovu šume u zoni od 100 m oko stabla na kojem se nalazi gnijezdo štekavca provoditi nakon što je gnijezdo neaktivno pet godina, a ako se gnijezdo nalazi u sastojinama starijim od 140 godina, obnovu na cijeloj površini provoditi nakon utvrđenog postojanja alternativnog gnijezda; u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina;
Kontinentalna i alpska	<i>Tetrao urogallus</i>	tetrijeb gluhan	Očuvana populacija i staništa (gorske šume sa šumskim čistinama) za održanje gnijezdeće populacije od 15-30 pjevajućih mužjaka	na području utvrđenih pjevališta i gnjezdilišta tetrijeba podržavati čistine unutar šume (livade, pašnjake i dr.) i njihove grmolike rubne površine; osigurati mir u radijusu od 300 m oko pjevališta u razdoblju od 31. ožujka do 31. svibnja; osigurati mir u radijusu od 300 m oko poznatih

				gnjezdilišta u razdoblju od 31. ožujka do 30. lipnja; na području razmnožavanja tetrijeba nastaviti održavati brojnost divljači na razini koja ne remeti prirodne odnose između divljači i zaštićenih životinjskih vrsta te njihovih prirodnih staništa i gospodarskih djelatnosti;
Kontinentalna i alpska	<i>Picoides tridactylus</i>	troprsti djetlić	Očuvana populacija i pogodna struktura bukovo-jelove, jelove i smrekove šume za održanje gnijezdeće populacije od 200-450 p.	šumske površine u raznodobnom i prebornom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 60 godina na kojima obitava troprsti djetlić moraju sadržavati najmanje 15 m ³ /ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježđenje

				djetlovki;
Mediterranska	<i>Hippolais olivetorum</i>	voljić maslinar	Očuvana populacija i staništa (otvorene niske listopadne šume/šumarci; stari maslinici) za održanje gnijezdeće populacije od 15-50 p.	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije;
Alpska		Širokouhi mračnjak		Očuvati strukturnu raznolikost prebornih šuma s najmanje 30% udjela broja stabala prsnog promjera iznad 30cm
Alpska	<i>Buxbaumia viridis</i>			U šumskim sastojinama osigurati udio od najmanje 3% ostavljene odumrle drvene mase;
Alpska		Velika četveropjega cvilidreta		U šumskim sastojinama osigurati udio od najmanje 3% ostavljene odumrle ili odumiruće drvene mase;
Alpska			POVS	Obavezno osiguravati i održavati udio od najmanje 15m ³ /ha suhe drvene mase
Kontinentalna			POVS	u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina i u njima udio

				odnajmanje 10m ³ /ha suhe drvne mase,
Kontinentalna			POVS	u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 50 godina i u njima udio odnajmanje 10m ³ /ha suhe drvne mase,
Kontinentalna			POVS	prilikom doznake ostavljati 75% stabala voćkarica i stabala s dupljama u kojima je utvrđeno gnježđenje ptica dupljarica ili kolonije šišmiša,
Kontinentalna			POVS	Ostavljati najmanje 5 mrtvih stabala po hektaru, te ih ostaviti da leže nakon prirodnog rušenja;
Kontinentalna			POVS	U bukovim sastojinama osigurati udio od najmanje 3% odumrle ili odumiruće drvne mase;
Alpska i Mediteranska		POP / POVS	Nacionalni parkovi	prepustiti šume prirodnom razvoju izuzev radova održavanja uz posjetiteljsku infrastrukturu;

--

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Korisnik je u obvezi provoditi mjere očuvanja propisane planom upravljanje za zaštićena područja NATURA 2000.

O13 What area is eligible?

Natura 2000 agricultural area

Natura 2000 forest area

Other delimited nature protection areas with environmental restrictions applicable to farming or forests which contribute to the implementation of Article 10 of Directive 92/43/EEC

Agricultural areas included in river basin management plans (Water Framework Directive)

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

List of relevant GAEC and SMR

Code	Description

List of relevant mandatory national standards

--

Link between GAEC, SMR and national standards with the intervention

--

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Type of payment

unit cost based on additional costs and income foregone

transaction cost included

one off payment

lump sum

Range of support at beneficiary level

Biogeografska regija	Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	Cilj očuvanja	Mjere očuvanja	Sveukupna godišnja naknada EUR/ha Åžumske površine na koju se

					mjera odnosi
Kontinentalna i alpska	<i>Ficedula albicollis</i>	bjelovrata muharica	Očuvana populacija i pogodna struktura šuma za održavanje gnijezde i populacije od 2500-5500 p.	u hrastovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina; šumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 80 godina (hrast) moraju sadržavati najmanje 10 m ³ /ha suhe drvne mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voškarića za gnijezdenje djetlovki; šumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 60 godina moraju sadržavati najmanje 10 m ³ /ha suhe drvne mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više	250

				vošćkarica za gnijezde enje djetlovki;	
Kontinentalna i alpska	<i>Ciconia nigra</i>	crna roda	Ošćuvana populacija i staništa (stare žume s mošćvarnim staništima, često u blizini jaranskih ribnjaka) za održanje gnijezde enje populacije od 10-13 p.	oko evidentiranih gnijezda provoditi monitoring u razdoblju od 1. travnja do 31. svibnja; tijekom razdoblja monitoringa osigurati mir u zoni od 100 m oko svih evidentiranih gnijezda; po utvrđivanju aktivnog gnijezda, u zoni od 100 m oko stabla na kojem se nalazi gnijezdo, osigurati mir i ne provoditi nikakve radove do 15. kolovoza iste godine; u hrastovim žumama ošćuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina;	280
Kontinentalna i alpska	<i>Dryocopus martius</i>	crna žuna	Ošćuvana populacija i pogodna struktura žume za održanje gnijezde enje populacije od 8-15 p.	u hrastovim žumama ošćuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina; žumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 80 godina (hrast) moraju sadržavati najmanje 10 m ³ /ha suhe drvene mase, a	150 / bukva 250 / hrast

				prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voškarića za gnijezdenje djetlovki;	
Kontinentalna i alpska	<i>Dendrocopos medius</i>	crvenoglavi djetlić	Ošuvana populacija i hrastove šume za održanje gnijezdenje populacije od 450-750 p.	u hrastovim šumama ošuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina; šumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 80 godina (hrast) moraju sadržavati najmanje 10 m ³ /ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voškarića za gnijezdenje djetlovki;	250 / hrast
Kontinentalna i alpska	<i>Strix uralensis</i>	jastreba	Ošuvana populacija i pogodna struktura hrastovih šuma za održanje gnijezdenje populacije od 7-10 p.	u hrastovim šumama ošuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina; šumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom	150 / bukva 250 / hrast

				gospodarenju starije od 80 godina (hrast) moraju sadržavati najmanje 10m ³ /ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice;	
Kontinentalna i alpska	<i>Bonasa bonasia</i>	lještarka	Očuvana populacija i pogodna struktura šuma (šume s gustom prizemnom vegetacijom i šumskim čistinama) za održavanje gnijezdeće populacije od 700-1300 p.	na području razmnožavanja lještarke podržavati čistine unutar šume (livade, pašnjake i dr.) i njihove grmolike rubne površine;	250
Kontinentalna i alpska	<i>Ficedula parva</i>	mala muharica	Očuvana populacija i pogodna struktura šuma (osobito uz vodena staništa-potoci, izvori i dr.) za održavanje gnijezdeće populacije od 50-100 p.	u bukovim šumama očuvati povoljni udio sastojina starijih od 60 godina i u hrastovim šumama starijih od 80 godina; šumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 60 godina (bukva), odnosno 80 godina (hrast) moraju sadržavati najmanje 10 m ³ /ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno	150 / bukva 250 / hrast

				ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voštakarica za gniježenje djetlovki;	
Kontinentalna, mediteranska i alpska	<i>Glaucidium passerinum</i>	mali štik	Ošuvana populacija i pogodna struktura smrekovih sastojina uz rub bukovih šuma za održanje gnijezdeše populacije od 1-5 p.	šumske površine na kojima obitava mali štik u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 60 godina moraju sadržavati najmanje 15 m ³ /ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice;	190
Kontinentalna	<i>Aquila pomarina</i>	orao kliktaš	Ošuvana populacija i pogodna staništa (nizinske šume s okolnim mošvarnim staništima i vlažnim travnjacima) za održanje gnijezdeše populacije od 4-6 p.	oko evidentiranih gnijezda provoditi monitoring u razdoblju od 1. travnja do 31. svibnja; tijekom razdoblja monitoringa osigurati mir u zoni od 100 m oko svih evidentiranih gnijezda; po utvrđivanju aktivnog gnijezda, u zoni od 100 m oko stabla na kojem se nalazi gnijezdo, osigurati mir i ne provoditi nikakve	280

				radove do 15. kolovoza iste godine; u hrastovim Å¡umama oÄuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina;	
Kontinentalna i alpska	<i>Aegolius funereus</i>	planinski Å¡uk	OÄuvana populacija i pogodna struktura bukovo-jelove, jelove i smrekove Å¡ume za odrÅ¡avanje gnijezde ptice populacije od 180-260 p.	Å¡umske povrÅ¡ine u raznodobnom i prebornom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 60 godina moraju sadrÅ¡avati najmanje 10m ³ /ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljaÅ¡ice;	160
Kontinentalna i alpska	<i>Dendrocopos leucotos</i>	planinski djetliÅ¡	OÄuvana populacija i pogodna struktura bukove i bukovo-jelove Å¡ume za odrÅ¡avanje gnijezde ptice populacije od 500-900 p.	Å¡umske povrÅ¡ine na kojima obitava planinski djetliÅ¡ u raznodobnom i prebornom gospodarenju te Å¡umske povrÅ¡ine u jednodobnom gospodarenju starosti iznad 60 godina moraju sadrÅ¡avati najmanje 15 m ³ /ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljaÅ¡ice; u Å¡umi ostavljati	220

				<p>Å¡to viÅ¡je voÅ¡karica za gnijeÅ¡enje djetlovki;</p>	
Kontinentalna i alpska	<i>Picus canus</i>	siva Å¡una	<p>OÅ¡uvana populacija i pogodna struktura Å¡ume za odrÅ¡anje gnijezdeÅ¡e populacije od 30-50 p.</p>	<p>u hrastovim Å¡umama oÅ¡uvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina; Å¡umske povrÅ¡ine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 80 godina (hrast) moraju sadrÅ¡avati najmanje 10 mÅ³/ha suhe drvne mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljaÅ¡ice; u Å¡umi ostavljati Å¡to viÅ¡je voÅ¡karica za gnijeÅ¡enje djetlovki;</p>	<p>150 / bukva 250 / hrast</p>
Kontinentalna	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Å¡tekavac	<p>OÅ¡uvana populacija i staniÅ¡ta (stare Å¡ume, vodena staniÅ¡ta, Å¡aranski ribnjaci) za odrÅ¡anje gnijezdeÅ¡e populacije od 8-10 p.</p>	<p>oko evidentiranih gnijezda Å¡tekavca provoditi monitoring u razdoblju od 1. sijeÅ¡nja do 31. oÅ¡ujka; tijekom razdoblja monitoringa osigurati mir u zoni od 100 m oko svih evidentiranih gnijezda Å¡tekavca; po utvrÅ¡ivanju aktivnog gnijezda, u zoni</p>	<p>420</p>

				od 100 m oko stabla na kojem se gnijezdo Å½tekavca nalazi, osigurati mir i ne provoditi nikakve radove do 30. lipnja iste godine; obnovu Å½ume u zoni od 100 m oko stabla na kojem se nalazi gnijezdo Å½tekavca provoditi nakon Å½to je gnijezdo neaktivno pet godina, a ako se gnijezdo nalazi u sastojinama starijim od 140 godina, obnovu na cijeloj povrÅ½ini provoditi nakon utvrÅ½enog postojanja alternativnog gnijezda; u hrastovim Å½umama oÅ½uvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina;	
Kontinentalna i alpska	<i>Tetrao urogallus</i>	tetrijev gluhan	OÅ½uvana populacija i staniÅ½ta (gorske Å½ume sa Å½umskim Å½istinama) za odrÅ½avanje gnijezdeÅ½e populacije od 15-30 pjevajuÅ½ih muÅ½jaka	na podruÅ½ju utvrÅ½enih pjevaliÅ½ta i gnjezdiliÅ½ta tetrijeba podrÅ½avati Å½istine unutar Å½ume (livade, paÅ½njake i dr.) i njihove grmolike rubne povrÅ½ine; osigurati mir u radijusu od 300 m oko pjevaliÅ½ta u razdoblju od 31. oÅ½ujka do 31. svibnja; osigurati mir u radijusu od	300

				300 m oko poznatih gnjezdilišta u razdoblju od 31. ožujka do 30. lipnja; na području razmnožavanja tetrijeba nastaviti održavati brojnost divljači na razini koja ne remeti prirodne odnose između divljači i zaštićenih životinjskih vrsta te njihovih prirodnih staništa i gospodarskih djelatnosti;	
Kontinentalna i alpska	<i>Picoides tridactylus</i>	troprsti djetliž	Očuvana populacija i pogodna struktura bukovo-jelove, jelove i smrekove šume za održavanje gnijezde ptice populacije od 200-450 p.	Šumske površine u raznodobnom i prebornom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 60 godina na kojima obitava troprsti djetliž moraju sadržavati najmanje 15 m ³ /ha suhe drvene mase, a prilikom doznake obavezno ostavljati stabla s dupljama u kojima se gnijezde ptice dupljašice; u šumi ostavljati što više voćkarica za gniježenje djetlovki;	220
Mediterranska	<i>Hippolais olivetorum</i>	voljiž maslinar	Očuvana populacija i staništa (otvorene niske	očuvati povoljne stanišne uvjete kroz dobrovoljne	

			listopadne Å¡ume/Å¡umarci; stari maslinici) za održavanje gnijezde populacije od 15- 50 p.	mjere za korisnike zemljišta sufinancirane sredstvima Europske unije;	120
Alpska		Å¡irokouhi mraġnjak		Oġuvati strukturnu raznolikost prebornih Å¡uma s najmanje 30% udjela broja stabala prsnog promjera iznad 30cm	500
Alpska	<i>Buxbaumia viridis</i>			U Å¡umskim sastojinama osigurati udio od najmanje 3% ostavljene odumrle drvne mase;	150
Alpska		Velika Å¡etveropjega cvilidreta		U Å¡umskim sastojinama osigurati udio od najmanje 3% ostavljene odumrle ili odumiru drvne mase;	150
Alpska			POVS	Obavezno osiguravati i održavati udio od najmanje 15m ³ /ha suhe drvne mase	220
Kontinentalna			POVS	u hrastovim Å¡umama oġuvati povoljni udio sastojina starijih od 80 godina i u njima udio od najmanje 10m ³ /ha suhe drvne mase,	250
Kontinentalna			POVS	u hrastovim Å¡umama oġuvati povoljni udio sastojina starijih od 50 godina i u	250

				njima udio odnajmanje 10m ³ /ha suhe drvne mase,	
Kontinentalna			POVS	prilikom doznake ostavljati 75% stabala voškarica i stabala s dupljama u kojima je utvrđeno gnječenje ptica dupljarica ili kolonije čimčija,	150
Kontinentalna			POVS	Ostavljati najmanje 5 mrtvih stabala po hektaru, te ih ostaviti da leže nakon prirodnog rušenja;	150
Kontinentalna			POVS	U bukovim sastojinama osigurati udio od najmanje 3% odumrle ili odumiruće drvne mase;	150
Alpska i Mediterranska		POP / POVS	Nacionalni parkovi	preпустiti čime prirodnom razvoju izuzev radova održavanja uz posjetiteljsku infrastrukturu;	300

Calculation method

Plaćanja za područja s prirodnim i posebnim ograničenjima računaju se kao razlika prihoda i troškova na područjima s prirodnim i posebnim ograničenjima i uspoređuje se s područjima bez ograničenja (bazni/referentni pokazatelj).

Ograničenja za šumoposjednike su obvezatna/obligatorna i proizlaze iz obveza o zaštiti prirode propisanih u šumskogospodarskim planovima (ŠGP-ovi). Ista se pak temelje na važećem Zakonu o zaštiti prirode (ZZP) („Narodne novine“, br. 80/13, 15/18, 14/19, 127/19) iz kojeg proizlaze odredbe o provedbi Uredbe o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže („Narodne novine“, br. 80/2019) te primjene Nacionalne klasifikacije staništa i ostalih uvjeta zaštite prirode koji proizlaze iz ZZP-a.

Posljedice provedbe zakonskih obveza i iz njih propisanih ograničenja na nacionalnoj i EU razini

negativno se očituju kroz neplanirane dodatne troškove i izgubljeni prihod šumoposjednika u održivom gospodarenju šumama zbog administrativno-legislativnih ograničenja na nacionalnoj i/ili EU razini. Stoga su izgubljena dobit i dodatni troškovi postavljeni kao primarni parametri u izračunu kompenzacijskih mjera/troškova za održivo gospodarenje šumama na Natura 2000 područjima, a direktna poveznica i ishodište u planiranju izračuna troškova/naknada šumoposjednicima za uskrate su *Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima u područjima ekološke mreže* (»Narodne novine«, br. 80/13, 15/18, 14/19, 127/19) i radni prijedlog *Pravilnika o mjerama očuvanja vrsta i staništa* čije se odredbe već ugrađuju u nove ŠGP-ove.

Rezultat izračuna je iskazan kao sveukupna godišnja naknada iskazana u EUR/ha za šumsku površinu (preciznije šumsku vrstu) na koju se odnosi mjera očuvanja/ograničenje i to po biografskim regijama zastupljenima u RH – kontinentalnoj, alpskoj i mediteranskoj.

S obzirom da se direktan izgubljeni prihod šumoposjednika/uskrate iskazuje vrijednošću neužitih m³ drvene sirovine, za metodološki opis izračuna naknada za ograničenja uspoređene su prosječne cijene drvene sirovine po m³ javnog poduzeća Hrvatske šume d.o.o. koje gospodari državnim šumama sa cijenom drvene sirovine po m³ koju na tržištu postižu privatni šumovlasnici.

Na prvi ulaz kalkulacije prosječne cijene drvnog sortimenta/m³ pridobivenog iz državnog i privatnog sektora (aritmetička sredina) pridodana su i izračunata druga dva ulaza - prosječna cijena rada („radniko“-dan) i cijena ostalog troška (prijevoz, potrošni materijal, dnevnic, obilježba/prstenovanje i dr.) radnika u državnom i privatnom sektoru. Na taj je način dobiven izračun prosječne cijene/m³ za glavne šumske vrste drveća – bukva, hrast i jela te se isti može prikazati kao temeljna ulazna jedinica obračuna naknade za ograničenja iskazana u EUR/ha.

Svojevrsan „ključ“ (Tablica 4) za izračun naknade za ograničenja po tri glavne vrste dan je po osnovi uskrate za 10m³ i 15m³, te za kategoriju ostavljanja 3% mrtvog drva, koje predstavljaju tri glavne mjere zaštite prirode prožete kroz sva Natura 2000 područja koja obuhvaćaju gospodarske, odnosno šume kojima se održivo gospodari.

Isti troškovi rada uzeti su i za mjere evidentiranja gnijezda štekavaca te provođenje monitoringa oko tih gnijezda, te održavanja mira i održavanja brojnosti divljači tijekom 3 mjeseca (Tablica 5).

Tablica 4: „Ključ“ za izračun kompenzacijske mjere

vrsta	€/ha/god.		3%
	10m ³ /ha	15m ³ /ha	mrtvo drvo
hrast	250	320	150
bukva	150	190	150
jela	160	220	150

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Za potpore koje su izvan područja primjene članka 42. TFEU kao što je šumarstvo primijeniti će se pravila o državnim potporama.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku plaćanja radi nadoknade troškova ili gubitaka nastalih u šumarstvu radi provedbe obveza koje proizlaze iz zakonodavstva o zaštiti prirode. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	72.01.01. - Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.4; R.7;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

72.01.01. - Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama

Jedinični iznos uzet je kao procijenjeni prosječni iznos po hektaru (200 EUR/ha godišnje) s obzirom na kalkulacije prema vrsti.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
	72.01.01. - Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		200.00	200.00	200.00	200.00	200.00		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.13 (unit: Hectare)		8,824.00	8,824.00	8,824.00	8,824.00	8,824.00		44,120.00
	TOTAL	O.13 (unit: Hectare)		8,824.00	8,824.00	8,824.00	8,824.00	8,824.00		44,120.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		1,764,705.88	1,764,705.88	1,764,705.88	1,764,705.88	1,764,705.88		8,823,529.40
		Annual indicative financial allocation (Union		1,500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00		7,500,000.00

		Contribution in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out								

		in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
73.01. - Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš

Intervention Code (MS)	73.01.
Intervention Name	Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.21. Number of supported on-farm non-productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: No LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

<p>Intervencija se provodi na području cijele Republike Hrvatske (NUTS 1), osim sljedećih ulaganja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ulaganja u građenje terasastih parcela ili suhozida se provodi na području gdje su terasaste parcele ili suhozidi tradicionalno prisutni (Dubrovačko-neretvanska, Istarska, Ličko-senjska, Splitsko-dalmatinska, Šibensko-kninska, Primorsko-goranska i Zadarska županija). - ulaganja u kupnju električnog pastira ili autohtonog pastirskog psa (tornjaka) provodi se isključivo na području rasprostranjenosti velikih zvijeri prema popisu administrativnih jedinica - ulaganja u gradnju novih nastambi za stoku provodi se na području rasprostranjenosti velikih zvijeri

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency

SO6 Contribute to halting and reversing biodiversity loss, enhance ecosystem services and preserve habitats and landscapes

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
09	Primjena praksi za smanjuje negativnog utjecaj na tlo, vodu i zrak te povećanje organske tvari u tlu	Visok	Yes
12	Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza i krajobraznih obilježja	Slab	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.26 Share of farms benefitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural resource

R.32 Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to biodiversity

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Neproizvodna ulaganja predstavljaju investicije koje ne dovode do povećanja prihoda na gospodarstvu niti

povećavaju vrijednost samog gospodarstva, ali ostvaruju pozitivan utjecaj na okoliš.

Cilj ove intervencije sačuvati krajobrazna obilježja, revitalizirati staništa, ukloniti invazivne vrste na poljoprivrednim zemljištima, zaštititi domaće životinje na područjima rasprostranjenosti velikih zvjeri i otoka (SO 6) te dodatno osigurati zaštitu od erozije izgradnjom suhozida, terasa i sadnjom živica (SO 5). Intervencija je u skladu s potrebom 12 Očuvanje mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza i krajobraznih obilježja i potrebom 9 Primjena praksi za smanjuje negativnog utjecaj na tlo, vodu i zrak te povećanje organske tvari u tlu, a uključuje 10 vrsta ulaganja:

1. Ulaganje u građenje terasastih parcela
2. Ulaganje u građenje (vanjskih) suhozida
3. Ulaganje u sadnju živica
4. Uklanjanje invazivnih stranih vrsta s poljoprivrednog zemljišta na jednokratnoj osnovi
5. Kupnja električnog pastira s pripadajućom opremom u područjima rasprostranjenosti velikih zvjeri i otoka
6. Kupnja autohtonog pastirskog psa (tornjak ili hrvatski ovčar) u područjima rasprostranjenosti velikih zvjeri i otoka
7. Izgradnja novih (jednostavnih) nastambi za stoku u područjima rasprostranjenosti velikih zvjeri
8. Obnova staništa važnih za očuvanje bioraznolikosti na poljoprivrednom zemljištu koje nije održavano u skladu s dobrom poljoprivrednom praksom s obzirom na vrstu uporabe
9. Ulaganje u obnovu zapuštenih lokvi za napajanje stoke
10. Kupnja zemljišta

Ulaganja na području velikih zvjeri odnose se na područja na kojima obitavaju vuk, ris, medvjed. U Republici Hrvatskoj vuk i ris su strogo zaštićene vrste na temelju Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, br. 80/13, 15/18, 14/19, 127/19). Medvjed je zaštićena vrsta na temelju Zakona o zaštiti prirode i Zakona o lovstvu („Narodne novine“, br. 99/18, 32/19, 32/20).

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Korisnici:

1. poljoprivredna gospodarstva upisana u Upisnik poljoprivrednika
2. javne ustanove i tijela, uključujući javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjima i/ili drugim zaštićenim dijelovima prirode (Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne smatraju se javnim tijelima s obzirom da iste ne mogu ispuniti obvezu evidentiranja zemljišta na kojem se provodi ulaganje u ARKOD sustav)
3. udruge koje se bave zaštitom i očuvanjem materijalnih i kulturnih dobara, zaštite okoliša i prirode registrirane u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

Uvjeti prihvatljivosti:

45. ulaganje mora biti u skladu s nacionalnim propisima za zaštitu okoliša i prirode
46. ulaganje ne smije imati značajan negativan utjecaj na okoliš i/ili ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, odnosno ako je to propisano od strane nadležnog tijela, primijenjene su mjere zaštite okoliša i mjere ublažavanja negativnih utjecaja na ekološku mrežu

47. mjesto ulaganja mora biti na zemljištu koje se koristi ili se koristilo u poljoprivredne svrhe
48. korisnici koji obnavljaju staništa važna za očuvanje bioraznolikosti koja se nalaze na poljoprivrednom zemljištu koje nije održavano u skladu s dobrom poljoprivrednom praksom moraju prije zadnje isplate u skladu s pravilima uvjetovanosti zadovoljavati minimalne uvjete upravljanja na poljoprivrednom zemljištu
49. potpora se ne odobrava korisnicima s nepodmirenim obvezama prema državnom proračunu

Specifični uvjeti prihvatljivosti:

25. izgradnja terasa - podizanje terasa gdje su tradicionalno prisutne (Dubrovačko - neretvanska, Istarska, Ličko - senjska, Splitsko -dalmatinska, Šibensko -kninska, Primorsko -goranska i Zadarska županija), uz podupiranje zemljišta suhozidima, biljnim materijalom ili nekim drugim prirodnim materijalima iz neposredne okolice
26. podizanje suhozida - podizanje suhozida moguće je samo u onim područjima gdje su suhozidi tradicionalno prisutni (Dubrovačko - neretvanska, Istarska, Ličko - senjska, Splitsko -dalmatinska, Šibensko -kninska, Primorsko - goranska i Zadarska županija)
27. sadnja živice - živica se treba sastojati od minimalno tri različite listopadne biljne vrste (popis zavičajnih vrsta za sadnju živice je sastavni dio natječaja)
28. uklanjanje invazivnih stranih vrsta s poljoprivrednog zemljišta - više od 50 % zaraslosti invazivnom stranom vrstom na poljoprivrednom zemljištu (žljezdasti pajasen (*Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle), čivitnjača (*Amorpha fruticosa* L.), dvornici (*Reynoutria spp.*), bagrem (*Robinia pseudoacacia* L.))
29. nabava električnog pastira s pripadajućom opremom i/ili autohtonog pastirskog psa (tornjak) - poljoprivredna gospodarstva koja se bave stočarskom proizvodnjom na području rasprostranjenosti velikih zvijeri i otoka. Pas tornjak mora biti iz legla registriranog uzgajivača i imati rodovnicu (rodovni list) izdanu od strane ovlaštene institucije, Hrvatskog kinološkog saveza ili druge članice međunarodne kinološke organizacije (FCI).
30. izgradnja jednostavnih nastambi za stoku na području rasprostranjenosti velikih zvijeri i otoka - područja prirodne rasprostranjenosti velikih zvijeri definirana su u službenim izvješćima o stanju populacije vuka i risa kao i u usvojenom Planu upravljanja smeđim medvjedom, popis administrativnih jedinica te će biti naveden u natječaju
31. obnavljanje staništa važnih za očuvanje biološke raznolikosti na poljoprivrednom zemljištu koje nije održavano u skladu s dobrom poljoprivrednom praksom s obzirom na vrstu uporabe – zaraslo poljoprivredno zemljište ili poljoprivredno zemljište koje je u procesu zarastanja, gdje je potrebno obnoviti travnjačko stanište i ukloniti grmlje i drugo drvenasto raslinje
32. obnova zapuštenih lokvi za napajanje stoke - prisutnost zaraslih/zapuštenih lokvi na područjima gdje se uzgaja stoka. Lokva je ograničeno vodeno stanište nastalo prirodno ili ljudskom aktivnošću s dnom od prirodnog materijala.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Vrste ulaganja:

73.01.01. Ulaganje u građenje terasastih parcela

U Hrvatskoj se većina terasa nalazi u mediteranskom području, građena je u tehnici suhozida i zajedno s ostalim suhozidima snažno karakterizira krajobraz. Ulaganje se provodi se na zaravnjenim i stepenasto modeliranim parcelama na padinama, s ciljem njihovog privođenja poljoprivrednoj kulturi. Podupora terasa izvodi se suhozidom, biljnim materijalom ili nekim drugim prirodnim materijalom iz neposredne okoline.

Nekada je održavanje terasa bilo dio uobičajenog posla zemljoradnika, međutim danas su one općenito zapuštene i dobrim dijelom oštećene djelovanjem vegetacije, ljudi i životinja, dok se na novo iskrčenim

lokalitetima terasiranje provodi samo iznimno. Na međunarodnoj razini, terasirani krajobrazi prepoznati su kao iznimni primjeri kulturnih krajobraza te je potvrđena njihova uloga u unaprjeđenju karakteristika tla i bioraznolikosti lokaliteta na kojemu su prisutne.

73.01.02. Ulaganje u građenje (vanjskih) suhozida

Kao obilježje krajobraza suhozidi snažno karakteriziraju mediteranski pojas Republike Hrvatske, a kao okolišni element imaju ulogu u unaprjeđenju mikroklimatskih karakteristika i bioraznolikosti lokaliteta na kojem se nalaze. Ulaganje obuhvaća izgradnju novih ili rekonstrukciju postojećih suhozida, od neobrađenog ili minimalno obrađenog kamena, podignuta rukom, bez dodatnog vezivnog materijala.

Nekada je održavanje suhozida bilo dio uobičajenog posla stočara i zemljoradnika, međutim danas su suhozidi općenito zapušteni i dobrim dijelom oštećeni, a nije rijetkost ni dodavanje žičanih ograda na urušene dijelove suhozida. Suhozidi pružaju vrijedna utočišta za razne biljne i životinjske vrste, kao što su gušteri, žabe, pčele i razni rijetki kukci.

73.01.03. Ulaganje u sadnju živica

Uloga živica u ruralnom prostoru je višestruka. Definiraju granice zemljišta i vlasništva, čine fizičku barijeru koja regulira kretanje životinja i ljudi, sprečavaju eroziju tla, služe kao zaštita od vjetera, rezervoari vlage i vode, odnosno smanjuju isparavanje vode. Pridaje im se i visoka ekološka vrijednost jer predstavljaju poluprirodna staništa za razne biljke i životinje, a služe i kao koridori za kretanje divljih životinja.

Ulaganje obuhvaća sadnju višegodišnjih zavičajnih vrsta raslinja (od kojih pojedina vrsta mora biti zastupljena s najmanje 20 %) u isprekidanom dvostrukom redu, uz prosječan razmak sadnje od 40 cm (šest biljaka na dužni metar).

Živice su usko povezane s tradicijskim poljoprivrednim aktivnostima (ispaša, obrada tla, održavanje zemljišta), a mjestimice su se razvile kao specifične, lokalno prepoznatljive, nerijetko stare tradicijske poljoprivredne prakse, zbog čega predstavljaju važan element kulturne baštine. Može ih se naći u svim regijama Republike Hrvatske: središnjoj kontinentalnoj Hrvatskoj, u Slavoniji u pobrđima, ali i ravnici Istre pa i krškim primorskim krajevima gdje rjeđe dolaze samostalno, a češće u kombinaciji sa suhozidima.

73.01.04. Uklanjanje invazivnih stranih vrsta s poljoprivrednog zemljišta na jednokratnoj osnovi

Strana vrsta podrazumijeva biljnu vrstu za koju je utvrđeno da njezino unošenje ili širenje ugrožava ili štetno utječe na bioraznolikost i povezane usluge ekosustava u skladu s posebnim propisima. Ulaganje obuhvaća uklanjanje ovih invazivnih vrsta žljezdasti pajasen (*Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle), čivitnjača (*Amorpha fruticosa* L.), dvornici (*Reynoutria spp.*), bagrem (*Robinia pseudoacacia* L.). Sve navedene vrste su višegodišnje drvenaste vrste široko rasprostranjene u ruralnim i urbanim područjima Republike Hrvatske.

Na globalnoj razini invazivne vrste druga su najveća prijetnja bioraznolikosti. Glavna značajka invazivnih vrsta je sposobnost brzog razmnožavanja. Osim što se razmnožavaju sjemenom kojeg proizvode u obilju, često su prisutni različiti oblici vegetativnog razmnožavanja pa ove vrste postižu veliku gustoću u kratkom vremenskom razdoblju.

73.01.05. Kupnja električnog pastira s pripadajućom opremom u područjima rasprostranjenosti velikih zvijeri i otoka

Uporaba električne ograde jedan je od najučinkovitijih načina čuvanja stoke od napada vukova i ostalih velikih zvijeri. Ulaganje uključuje kupnju električnog pastira i pripadajuće opreme.

Električna oграда se postavlja oko mjesta na kojem stoka pase preko dana, odnosno oko torova/za noćno

držanje stoke ili oko pčelinjaka. Električni impulsi koji prolaze kroz ogradu predstavljaju neugodan šok za životinju koja dodirne ogradu, ali joj ne ugrožava život. Nakon prvog neugodnog iskustva životinje upamte dodir električne ograde i više joj se ne približavaju.

73.01.06. Kupnja autohtonog pastirskog psa (tornjak ili hrvatski ovčar) u područjima rasprostranjenosti velikih zvjeri i otoka

Pastirski pas je nužan u područjima gdje se učestalo pojavljuju vukovi. Školovani ovčarski pas treba biti osposobljen za tjeranje i okupljanje stoke bez uznemiravanja. Ulaganje u kupnju autohtonog pastirskog psa odnosi se na kupnju šteneta ne starijeg od 3 mjeseca pasmine tornjak ili hrvatski ovčar koji mora biti iz legla registriranog uzgajivača i imati rodovnicu (rodovni list) izdanu od strane ovlaštene institucije, Hrvatskog kinološkog saveza ili druge članice međunarodne kinološke organizacije (FCI).

73.01.07. Izgradnja novih (jednostavnih) nastambi za stoku u područjima rasprostranjenosti velikih zvjeri

Nastambe su namijenjene sklanjanju životinja i zaštiti od napada velikih zvjeri za vrijeme ispaše, stoga je dozvoljena njihova gradnja samo na poljoprivrednom zemljištu koje se koristi za ispašu stoke. Ulaganje se odnosi na izgradnju jednostavne nastambe s tri puna zida s nadstrešnicom.

73.01.08. Obnova staništa važnih za očuvanje bioraznolikosti na poljoprivrednom zemljištu koje nije održavano u skladu s dobrom poljoprivrednom praksom s obzirom na vrstu uporabe

Tradicionalni sustavi poljoprivredne proizvodnje nižeg intenziteta koji imaju veliku ulogu u očuvanju visoke prirodne vrijednosti postupno nestaju, a napušteno poljoprivredno zemljište često se zamjenjuje manje raznolikom šumskom vegetacijom.

Ulaganje se odnosi na postupke kojima se zapuštenom i neodržavanom poljoprivrednom zemljištu (pašnjacima, livadama, ekstenzivnim voćnjacima i maslinicima) obnavlja travnjačko stanište, uključuje uklanjanje zeljaste višegodišnje vegetacije, grmlja i drugog drvenastog raslinja.

73.01.09. Ulaganje u obnovu zapuštenih lokvi za napajanje stoke

Lokve predstavljaju i vrijednu kulturnu graditeljsku baštinu s funkcionalnom ulogom u oblikovanju ruralnog krajobraza. Lokve nastaju na područjima gdje postoji nepropusni sloj gline i udolina koja usmjerava oborinsku vodu u lokvu, a dio lokve napravljen je i aktivnošću čovjeka. Osim za napajanje stoke što im je primarna funkcija, lokve imaju svrhu kao pojilišta divljači i dragocjeni su rezervoari vode za gašenje eventualnih požara. Nekad se uređenju i korištenju lokvi pridavala velika pozornost no danas je većina lokvi prilično zapuštena, zarasla i isušena ili s vodom upitne kakvoće. Neodržavane lokve presušuju tijekom ljeta čime nestaje i bioraznolikost ovakvih lokaliteta.

Ulaganje se odnosi na obnovu lokve s popratnim suhozidom i bez izgradnje popratnog suhozida, uključuje i uređenje terena te pristup lokvi na udaljenosti 7,0 metara od rubova vrha lokve. Uređenje terena i pristupa lokvi uključuje košnju trave i sitnog šiblja, krčenje grmlja i manjih stabala. Krčenje možebitnih većih stabala nije predviđeno jer ona omogućavaju hlad što je poželjna osobina okoliša lokvi.

73.01.10. Kupnja zemljišta

Prihvatljiva je kupnja poljoprivrednog zemljišta prihvatljiva za realizaciju projekta, do 10 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta (bez općih troškova) za ulaganja u građenje terasastih parcela, ulaganja u građenje suhozida i izgradnju novih nastambi za stoku u područjima rasprostranjenosti velikih zvjeri.

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Najniža potpora po projektu je 400 EUR, a najviša 150.000 EUR.

Intenzitet potpore je 100% prihvatljivih troškova.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Does the investment contain irrigation?

Yes No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 12 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku plaćanja radi nadoknade troškova ili gubitaka nastalih radi provedbe aktivnosti vezanih uz očuvanje krajobraznih obilježja, revitalizaciju staništa, uklanjanje invazivnih vrsta na poljoprivrednim zemljištima te zaštite domaćih životinja od velikih zvijeri. Intervencija je u skladu s

Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	73.01.01. - Ulaganje u građenje terasastih parcela	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.26;
	73.01.02. - Ulaganje u građenje (vanjskih) suhozida	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.26;
	73.01.03. - Ulaganje u sadnju živica	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.26;
	73.01.04. - Uklanjanje invazivnih stranih vrsta s poljoprivrednog zemljišta na jednokratnoj osnovi	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.32;
	73.01.05. - Kupnja električnog pastira s pripadajućom opremom u područjima rasprostranjenosti velikih zvjeri i otoka	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.32;
	73.01.06. - Kupnja autohtonog pastirskog psa (tornjak ili hrvatski ovčar) u područjima rasprostranjenosti velikih zvjeri i otoka	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.32;
	73.01.07. - Izgradnja novih (jednostavnih) nastambi za stoku u područjima rasprostranjenosti velikih zvjeri	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.32;
	73.01.08. - Obnova staništa važnih za očuvanje bioraznolikosti na poljoprivrednom zemljištu koje nije održavano u skladu s dobrom poljoprivrednom praksom s obzirom na vrstu uporabe	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.32;
	73.01.09. - Ulaganje u obnovu zapuštenih lokvi za napajanje stoke	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.32;
	73.01.10. - Kupnja zemljišta	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.32;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

73.01.01. - Ulaganje u građenje terasastih parcela

Prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju iznosa koji su zatraženi po pojedinoj vrsti ulaganja kroz Program ruralnog razvoja.

73.01.02. - Ulaganje u građenje (vanjskih) suhozida

Prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju iznosa koji su zatraženi po pojedinoj vrsti ulaganja kroz Program ruralnog razvoja.

73.01.03. - Ulaganje u sadnju živica

Prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju iznosa koji su zatraženi po pojedinoj vrsti ulaganja kroz Program ruralnog razvoja.

73.01.04. - Uklanjanje invazivnih stranih vrsta s poljoprivrednog zemljišta na jednokratnoj osnovi

Prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju iznosa koji su zatraženi po pojedinoj vrsti ulaganja kroz Program ruralnog razvoja.

73.01.05. - Kupnja električnog pastira s pripadajućom opremom u područjima rasprostranjenosti velikih zvijeri i otoka

Prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju iznosa koji su zatraženi po pojedinoj vrsti ulaganja kroz Program ruralnog razvoja.

73.01.06. - Kupnja autohtonog pastirskog psa (tornjak ili hrvatski ovčar) u područjima rasprostranjenosti velikih zvijeri i otoka

Prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju iznosa koji su zatraženi po pojedinoj vrsti ulaganja kroz Program ruralnog razvoja.

73.01.07. - Izgradnja novih (jednostavnih) nastambi za stoku u područjima rasprostranjenosti velikih zvijeri

Prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju iznosa koji su zatraženi po pojedinoj vrsti ulaganja kroz Program ruralnog razvoja.

73.01.08. - Obnova staništa važnih za očuvanje bioraznolikosti na poljoprivrednom zemljištu koje nije održavano u skladu s dobrom poljoprivrednom praksom s obzirom na vrstu uporabe

Prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju iznosa koji su zatraženi po pojedinoj vrsti ulaganja kroz Program ruralnog razvoja.

73.01.09. - Ulaganje u obnovu zapuštenih lokvi za napajanje stoke

Prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju iznosa koji su zatraženi po pojedinoj vrsti ulaganja kroz Program ruralnog razvoja.

73.01.10. - Kupnja zemljišta

Prosječni jedinični iznos procijenjen je na temelju iznosa koji su zatraženi po pojedinoj vrsti ulaganja kroz Program ruralnog razvoja.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
	73.01.01. - Ulaganje u građenje terasastih parcela	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		55.00		55.00				
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.21 (unit: metar)		9,900.00		9,900.00				19,800.00
	73.01.02. - Ulaganje u građenje (vanjskih) suhozida	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		99.00		99.00				
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.21 (unit: kubni metar)		9,900.00		9,900.00				19,800.00
	73.01.03. - Ulaganje u sadnju živica	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		16.00		16.00				
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.21 (unit: metar)		59,500.00		59,500.00				119,000.00
	73.01.04. - Uklanjanje invazivnih stranih vrsta s poljoprivrednog	Planned unit amount (Total Public		0.40		0.40				

	zemljišta na jednokratnoj osnovi	Expenditure in EUR)								
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.21 (unit: kvadratni metar)		3,002,360.00		3,002,360.00				6,004,720.00
	73.01.05. - Kupnja električnog pastira s pripadajućom opremom u područjima rasprostranjenosti velikih zvjери i otoka	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		7.00		7.00				
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.21 (unit: meter)		97,000.00		97,000.00				194,000.00
	73.01.06. - Kupnja autohtonog pastirskog psa (tornjak ili hrvatski ovčar) u područjima rasprostranjenosti velikih zvjери i otoka	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		466.00		466.00				
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.21 (unit: komad)		16.00		16.00				32.00
	73.01.07. - Izgradnja novih (jednostavnih) nastambi za stoku u područjima rasprostranjenosti velikih zvjери	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		30,000.00		30,000.00				
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.21 (unit: nastamba)		50.00		50.00				100.00

	73.01.08. - Obnova staništa važnih za očuvanje bioraznolikosti na poljoprivrednom zemljištu koje nije održavano u skladu s dobrom poljoprivrednom praksom s obzirom na vrstu uporabe	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			4.00		4.00				
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)									
		O.21 (unit: kvadratni metar)			1,000,000.00		1,000,000.00				2,000,000.00
	73.01.09. - Ulaganje u obnovu zapuštenih lokvi za napajanje stoke	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			34.00		34.00				
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)									
		O.21 (unit: kvadratni metar)			1,500.00		1,500.00				3,000.00
	73.01.10. - Kupnja zemljišta	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			1,700.00		1,700.00				
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)									
		O.21 (unit: hektar)			50.00		50.00				100.00
		O.21 (unit: metar)			242.00		242.00				484.00
	TOTAL	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			10,000,000.00		10,000,000.00				20,000,000.00

		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		8,500,000.00		8,500,000.00				17,000,000.00
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach								

		the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

73.02. - Obnova poljoprivrednog potencijala

Intervention Code (MS)	73.02.
Intervention Name	Obnova poljoprivrednog potencijala
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencijom će se obuhvatiti cijelo područje Republike Hrvatske

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
03	Očuvanje proizvodnog potencijala i korištenja poljoprivrednog zemljišta	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.9 Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Cilj intervencije je obnoviti poljoprivredni potencijal narušen prirodnim nepogodama i katastrofalnim događajima i na taj način osigurati održivost poljoprivredne proizvodnje i izvor prihoda stanovništvu ruralnih prostora čime se sprječava propadanje poljoprivrednih gospodarstava, iseljavanje iz ruralnih područja i omogućiti nastavak poljoprivredne djelatnosti.

Poljoprivredni potencijal čine poljoprivredno zemljište, višegodišnji nasadi/bilje, plastenici, staklenici, oprema za poljoprivrednu proizvodnju, poljoprivredna mehanizacija, gospodarske zgrade i domaće životinje.

Područje proglašenja, ublažavanja i uklanjanja posljedica prirodnih nepogoda je uređeno Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN 16/2019).

Procjenu šteta od prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva prema metodologiji koja je propisana navedenima Zakonom.

U iznimnim slučajevima procjenu štete mogu obaviti i službenici Ministarstva poljoprivrede ili druge

stručne osobe zaposlene u javnim ustanovama koje obavljaju djelatnosti iz oblasti poljoprivrede i sigurnosti hrane.

Katastrofalnim događajem se smatra i pojava biljnih bolesti i mjera koje se provode prema Uredbi (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje i o izmjeni uredaba (EU) br. 228/2013, (EU) br. 652/2014 i (EU) br.1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 69/464/EEZ, 74/647/EEZ, 93/85/EEZ, 98/57/EZ, 200/29/EZ, 2006/91/EZ i 2007/33/EZ i životinjskih bolesti prema popisu iz Priloga III Uredbe (EU) br. 2021/690 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi programa za unutarnje tržište, konkurentnost poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća, područje bilja, životinja, hrane i hrane za životinje te europsku statistiku (Program jedinstvenog tržišta) i o stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 99/2013, (EU) br. 1287/2013, (EU) br. 254/2014 i (EU) br. 652/2014.

Broj zahtjeva za potporu odobrenih pojedinom korisniku u programskom razdoblju nije ograničen.

U provedbi intervencije administrativnim kontrolama Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju onemogućeno je dvostruko financiranja iz drugih EU ili nacionalnih izvora uključujući i sredstva koja su odobrena na temelju sklopljenih ugovora o osiguranju.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Prihvatljivi korisnici su fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika.

Uništenje poljoprivrednog potencijala korisnika mora iznositi najmanje 30%.

Prednost pri dodjeli potpore će imati korisnici s višim stupnjem oštećenja poljoprivrednog potencijala narušenog prirodnim nepogodama i katastrofalnim događajima (prednost ostvaruje viši postotak oštećenja poljoprivrednog potencijala).

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Prihvatljivi troškovi su:

1. ulaganja povezana sa sanacijom poljoprivrednog zemljišta
2. građenje/rekonstrukcija/opremanje gospodarskih objekata za poljoprivrednu proizvodnju i pripadajuće infrastrukture
3. popravak ili nabava nove/rabljene poljoprivredne mehanizacije i opreme za poljoprivrednu proizvodnju
4. nabava domaćih životinja
5. ulaganja koja se odnose podizanje višegodišnjih nasada/bilja
6. podizanje staklenika i plastenika
7. kupnja poljoprivrednog zemljišta, ali ne više od 10 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Intenzitet potpore iznosi do 100 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta.

Iznos potpore je od 1.000 EUR do 1.000.000 EUR.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Gubitak prihoda koji je nastao zbog gubitka uroda ili prinosa koji je posljedica prirodne nepogode.

Does the investment contain irrigation?

Yes No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 8 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku naknade dijela gubitaka nastalih prirodnim nepogodama i katastrofalnim događajima. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	73.02.01. - Obnova poljoprivrednog potencijala	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.9;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

73.02.01. - Obnova poljoprivrednog potencijala

S obzirom da je u tijeku proces obnove od potresa koji je pogodio RH u prosincu 2020. godine koja će se sufinancirati kroz natječaje iz ove intervencije, planirani prosječni iznos potpore za operaciju je povećan u odnosu na razdoblje 2014. – 2020. kada je iznosio 33.189 EUR i iznosi 65.880 EUR.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029	
	73.02.01. - Obnova poljoprivrednog potencijala	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		65,880.00	65,880.00	65,880.00	65,880.00	65,880.00			
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)									
		O.20 (unit: Livestock units)		166.00	159.00	100.00	100.00	100.00		625.00	
	TOTAL	O.20 (unit: Livestock units)		166.00	159.00	100.00	100.00	100.00		625.00	
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		10,911,764.71	10,500,000.00	6,588,235.29	6,588,235.29	6,588,235.29		41,176,470.58	
		Annual indicative financial allocation			9,275,000.00	8,925,000.00	5,600,000.00	5,600,000.00	5,600,000.00		35,000,000.00

		(Union Contribution in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial								

		allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

73.03. - Korištenje obnovljivih izvora energije

Intervention Code (MS)	73.03.
Intervention Name	Korištenje obnovljivih izvora energije
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: No LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
08	Povećati korištenje energije iz obnovljivih izvora u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.15 Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)

R.16 Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Poljoprivreda i šumarstvo predstavljaju sirovinsku osnovu obnovljivih bioloških resursa.

Korištenjem obnovljivih izvora energije (biomasa, energija sunca) ojačati će se sigurnost opskrbe energijom, postupno smanjiti gubici energije, doprinijeti smanjenju emisije CO2 i povećavati energetska učinkovitost.

Ulaganjima u postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora smanjit će se ovisnost o fosilnim gorivima te povećati domaća proizvodnja.

Proizvedena energija koristi se isključivo za podmirenje vlastitih potreba gospodarstva za električnom i/ili toplinskom energijom u svrhu proizvodnje i/ili prerade poljoprivrednih proizvoda iz Priloga I. Ugovoru.

Cilj ove intervencije je povećati neovisnost poljoprivrednih gospodarstava o energentima.

Kriteriji odabira za prihvatljive projekte bit će objavljeni zajedno s natječajem kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi za ovu intervenciju, na temelju sljedećih načela:

1. veličina gospodarstva
2. duljina poslovanja korisnika
3. vrsta obnovljivog izvora energije
4. udio OIE u ukupnoj potrošnji na kraju ulaganja
5. indeks razvijenosti JLS-a

Poveznice na druga zakonodavstva

50. Zakon o poljoprivredi ("Narodne novine", br. 118/2018, 42/2020 i 127/2020 - Odluka Ustavnog suda RH i 52/2021)
51. Zakon o energiji („Narodne novine“, br. 120/12, 14/14, 95/15, 102/15 i 68/18)
52. Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji („Narodne novine“, br. 138/21)
53. Zakon o tržištu električne energije („Narodne novine“, br. 111/21)
54. Zakon o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine“, br. 120/12 i 68/18)

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Uvjeti prihvatljivosti korisnika:

Korisnici su:

a) fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika, ekonomske veličine od 3.000 do 250.000 EUR SO

b) fizičke i pravne osobe registrirane za preradu poljoprivrednih proizvoda iz Priloga I. Ugovoru u rangu mikro, malog ili srednjeg poduzeća u skladu s Prilogom I. Uredbe Komisije (EU) br. 702/2014.

Uvjeti prihvatljivosti projekta: Projekt se odnosi na proizvodnju i/ili preradu primarnih poljoprivrednih proizvoda iz Priloga I. Ugovoru.

Ulaganja u postrojenja za proizvodnju energije iz energije sunca za potrebe vlastitih proizvodnih pogona korisnika, prihvatljiva su na postojećim objektima korisnika ili na novom postolju.

Proizvedena energija koristi se isključivo za podmirenje vlastitih potreba gospodarstva za električnom i/ili toplinskom energijom u svrhu proizvodnje i/ili prerade poljoprivrednih proizvoda iz Priloga I. Ugovoru.

Ostali uvjeti prihvatljivosti: Korisnici su u obvezi biti upisani u odgovarajuće upisnike, registre ili evidencije. Korisnik mora imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske. Projekt mora ostvariti minimalni broj bodova (prag prolaznosti) temeljem kriterija odabira. Prihvatljivost projekta bit će, osim predmetom ulaganja, uvjetovana urednim vlasničkim odnosima na predmetu ulaganja, izrađenom svom potrebnom dokumentacijom u skladu s propisima kojima se predmetno ulaganje uređuje kao i potvrdom da ulaganje nema značajan negativan utjecaj na okoliš i/ili ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. Ako vrijednost ukupno prihvatljivih troškova projekta iznosi više od 200.000,00 kuna korisnik je u obvezi izraditi poslovni plan u kojem mora

dokazati ekonomsku održivost projekta te dokazati planirane izvore financiranja projekta.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Prihvatljivi troškovi:

- a) izgradnja/rekonstrukcija i opremanje objekata za prijem, obradu i skladištenje sirovina za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora s pripadajućom opremom i infrastrukturom
- b) izgradnja/rekonstrukcija i opremanje postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za potrebe vlastitih proizvodnih pogona korisnika, s pripadajućom opremom i infrastrukturom
- c) izgradnja/rekonstrukcija i opremanje objekata za obradu, preradu i skladištenje supstrata za organsku gnojidbu s pripadajućom opremom i infrastrukturom za vlastite potrebe
- d) strojevi za transport i primjenu supstrata za organsku gnojidbu na poljoprivrednim površinama s pripadajućom opremom i infrastrukturom, za vlastite potrebe.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Visina potpore je od 15.000 EUR do 300.000 EUR.

Intenzitet potpore iznosi do 65 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta, a može se uvećati do 80% za ulaganja koja provode mladi poljoprivrednici.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Popis neprihvatljivih ulaganja i troškova naveden u poglavlju 4.7.1.

Does the investment contain irrigation?

Yes No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpota se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih produktivnih ulaganja s ciljem poticanja strukturne prilagodbe korisnika. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	73.03.01. - Korištenje obnovljivih izvora energije	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.15; R.16;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

73.03.01. - Korištenje obnovljivih izvora energije

Prosječni iznos procijenjen je na temelju povijesnih podataka iz razdoblja Programa ruralnog razvoja 2014. – 2020.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			150,000.00	150,000.00	150,000.00	150,000.00		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	73.03.01. - Korištenje obnovljivih izvora energije	O.20 (unit: Livestock units)			33.00	33.00	33.00	33.00		132.00
		O.20 (unit: Livestock units)			33.00	33.00	33.00	33.00		132.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00		20,000,000.00
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			4,250,000.00	4,250,000.00	4,250,000.00	4,250,000.00		17,000,000.00
	TOTAL	Out of which for								

		financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

73.04. - Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture

Intervention Code (MS)	73.04.
Intervention Name	Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
15	Unaprijediti infrastrukturu u ruralnim područjima	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.18 Total investment to improve the performance of the forestry sector

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Projekti kao npr. izgradnja poučnih staza, malih rekreacijskih objekata, postavljanje signalizacije, informativnih ploča, skloništa, vidikovaca itd. učinit će rekreacijske, turističke i zdravstvene koristi šuma dostupnijima ruralnom i ostalom stanovništvu, što će doprinijeti povećanju njihove okolišne vrijednosti. Nadalje, realizacija tih projekata istaknut će specifične dijelove šumskih ekosustava ili područja od posebnog značaja. naglašenim povećanjem javne dobrobiti i rekreacijske vrijednosti šuma, kao i povećanjem svijesti javnosti o važnosti očuvanja i održivog upravljanja šumskim ekosustavima, što će doprinijeti očuvanju i poboljšanju biološke raznolikosti, uključujući područja ekološke mreže Natura 2000. Predviđena je dodjela sredstava projektima koji će omogućiti dostupnost rekreacijske, turističke i zdravstvene funkcije šuma (npr. izgradnja poučnih staza, malih rekreacijskih objekata, postavljanje signalizacije, informativnih ploča, skloništa, vidikovaca itd.) u javne svrhe.

Kriteriji odabira za prihvatljive projekte bit će objavljeni zajedno s natječajem kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi za ovu intervenciju, na temelju sljedećih načela:

1. cilj ulaganja
2. lokacija ulaganja

3. vrsta ulaganja
4. vrsta korisnika
5. Indeks razvijenosti područne (regionalne) samouprave

Poveznice na druga zakonodavstva:

55. Zakon o šumama („Narodne novine“, br. 68/18, 115/18, 98/19, 32/20 i 145/20)
56. Zakon o zaštiti prirode („Narodne novine“, br. 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19)

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Uvjeti prihvatljivosti korisnika: prihvatljivi korisnici su šumoposjednici u skladu s člankom 14. Zakona o šumama („Narodne novine“, br. 68/2018, 115/2018, 98/2019, 32/20 i 145/20), udruge privatnih šumoposjednika, udruge civilnog društva čije je područje djelovanja usmjereno na zaštitu okoliša i prirode, pravne osobe koje na temelju zakona imaju javne ovlasti, a čije je područje djelovanja usmjereno na zaštitu okoliša i prirode.

Uvjeti prihvatljivosti projekta: u okviru ove intervencije dodjeljivat će se potpore projektima izgradnje poučnih staza i prateće infrastrukture što će pridonijeti povećanju javne dobrobiti i rekreacijske vrijednosti šuma kao i povećanju svijesti javnosti o važnosti očuvanja i održivog upravljanja šumskim ekosustavima, a time i očuvanju i poboljšanju biološke raznolikosti, uključujući područja ekološke mreže Natura 2000. Kao dokaz uključenosti nekretnine/čestice ulaganja u šumskogospodarsko područje Republike Hrvatske potvrdu za šume u državnom vlasništvu izdaju Hrvatske šume d.o.o., a za šume privatnih šumoposjednika potvrdu izdaje Ministarstvo poljoprivrede. Kad se ulaganje dijelom provodi izvan šume i šumskog zemljišta, u idejnom planu ulaganja mora biti jasno vidljivo da će ulaganje učiniti rekreacijske, turističke i zdravstvene koristi šuma dostupnijima ruralnom i ostalom stanovništvu te da doprinosi podizanju javne svijesti o važnosti očuvanja šuma i biološke raznolikosti.

Ostali uvjeti prihvatljivosti: Korisnik mora imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske. Projekt mora ostvariti minimalni broj bodova (prag prolaznosti) temeljem kriterija odabira. Prihvatljivost projekta bit će, osim predmetom ulaganja, uvjetovana urednim vlasničkim odnosima na predmetu ulaganja, izrađenom svom potrebnom dokumentacijom u skladu s propisima kojima se predmetno ulaganje uređuje kao i potvrdom da ulaganje nema značajan negativan utjecaj na okoliš i/ili ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. Ako vrijednost ukupno prihvatljivih troškova projekta iznosi više od 200.000,00 kuna korisnik je u obvezi izraditi poslovni plan u kojem mora dokazati ekonomsku održivost projekta kao i dokazati planirane izvore financiranja projekta.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Prihvatljivi troškovi:

1. uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture (pripremni radovi, ugradnja, završni radovi)
2. izrada, dizajn i uređenje informativno-poučnih kazala

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations

under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Visina potpore je od 5.000 – 100.000 EUR.

Intenzitet potpore je do 100 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Projekti kao npr. izgradnja poučnih staza, malih rekreacijskih objekata, postavljanje signalizacije, informativnih ploča, skloništa, vidikovaca itd. učinit će rekreacijske, turističke i zdravstvene koristi šuma dostupnijima ruralnom i ostalom stanovništvu, što će doprinijeti povećanju njihove okolišne vrijednosti ne predstavljaju poljoprivrednu djelatnost, izvan su područja primjene čl.42 TFEU te predstavljaju državnu potporu.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Popis neprihvatljivih ulaganja i troškova naveden u poglavlju 4.7.1.

Does the investment contain irrigation?

Yes No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpura se ostvaruje u obliku sufinanciranja u ulaganja u projekte izgradnje i uređenja poučnih staza i prateće infrastrukture. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	73.04.01. - Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.18;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

73.04.01. - Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture

Prosječni iznos procijenjen je na temelju povijesnih podataka iz razdoblja Programa ruralnog razvoja 2014. – 2020.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
	73.04.01. - Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				80,000.00	80,000.00	80,000.00	80,000.00	
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.24 (unit: Operations)				2.00	4.00	7.00	1.00	14.00
	TOTAL	O.24 (unit: Operations)				2.00	4.00	7.00	1.00	14.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				176,471.00	352,941.18	588,235.29	58,823.53	1,176,471.00
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				150,000.00	300,000.00	500,000.00	50,000.00	1,000,000.00
		Out of which for financial instrument (Total								

		public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

73.05. - Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma

Intervention Code (MS)	73.05.
Intervention Name	Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: No LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
09	Primjena praksi za smanjuje negativnog utjecaj na tlo, vodu i zrak te povećanje organske tvari u tlu	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.17 Area supported for afforestation, agroforestry restoration, including breakdowns

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Glavni cilj ove intervencije je povećanje otpornosti šumskih ekosustava na biotske i abiotske čimbenike, povećanje okolišne vrijednosti i općekorisnih funkcija šumskih ekosustava te očuvanje i povećanje biološke raznolikosti što se operativno provodi šumarskim radovima prevođenja šume iz nižeg u viši uzgojni oblik. Dugoročno, održivim upravljanjem šumskim ekosustavima potpomognutim potporama iz ove operacije doprinijet će se i povećanju drvene zalihe, što će za posljedicu imati veću dostupnost obnovljivih izvora energije u ruralnim područjima. Također će se povećanjem okolišne vrijednosti šuma i šumskih kultura postići i zaštita tala, voda i zraka, pridonijeti će se ublažavanju učinaka klimatskih promjena na šume, zaštiti biološke raznolikosti, spremanju ugljika i proizvodnji kisika. Dugoročno će se unaprijediti i estetska uloga šuma te krajobrazna raznolikost što će zajedno doprinijeti uvećanju okolišne vrijednosti te gospodarske vrijednosti resursa. S obzirom na velik udio kao i važnost degradiranih šuma za osjetljiva krška područja, kao i degradiranih i zapuštenih šuma za ostala ruralna područja Republike Hrvatske, potrebno ih je šumskouzgojnim radovima što prije obnoviti, odnosno prevesti u viši uzgojni oblik kako bi se doprinijelo povećanju njihove otpornosti i okolišne vrijednosti te povećanju općekorisnih funkcija.

Također, zbog svoje strukture šumske kulture su izrazito osjetljive na biotske i abiotske čimbenike. U

trenutku ispunjenja svoje primarne svrhe (zaštita i priprema staništa za pridolazak autohtonih vrsta drveća) potrebno je provesti njihovu konverziju u mješovite šume autohtonih vrsta drveća. Isto je poželjno i zbog činjenice da su mješovite šume upravo zbog svoje strukture puno otpornije na biotske i abiotske čimbenike od šumskih kultura, te imaju veću biološku raznolikost, što pridonosi boljem ispunjavanju općekorisnih funkcija. Pored navedenog, mješovite sastojine poželjno je u svrhu povećanja okolišne vrijednosti šumskih ekosustava oplemeniti sadnjom rijetkih i/ili ugroženih vrsta drveća.

Ova intervencija, s obzirom na veliki udio degradiranih šuma u RH, bit će primjenjivana prvenstveno na panjačama, šikarama i šibljacima te drugim privatnim i državnim degradiranim oblicima šumskih sastojina. Također, u okviru ove intervencije provodit će se rekonstrukcija pretežito onih šuma kod kojih je bitno narušena struktura vrsta kao rezultat neodgovarajućeg gospodarenja u prošlosti kojim se izgubio ili značajno smanjio udio glavne vrste. Nadalje, šumske kulture, osobito monokulture alohotnih vrsta drveća ovom operacijom će biti postupno prevedene u mješovite šume visokog uzgojnog oblika sastavljene od autohtonih vrsta drveća, izbjegavajući sadnju samo jedne vrste odnosno stvaranje čistih sastojina.

Kriteriji odabira za prihvatljive projekte bit će objavljeni zajedno s natječajem kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi za ovu intervenciju, na temelju sljedećih načela:

1. vrsta korisnika
2. vrsta ulaganja
3. uključenost u programe Ministarstva poljoprivrede
4. Indeks razvijenosti jedinica lokalne (područne) samouprave

Poveznice na druga zakonodavstva:

57. Zakon o šumama („Narodne novine“, br. 68/18, 115/18, 98/19, 32/20 i 145/20)
58. Zakon o šumskom reprodukcijском materijalu („Narodne novine“, br. 75/09, 61/11, 56/13, 14/14, 32/19 i 98/19)
59. Zakon o zaštiti prirode („Narodne novine“, br. 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19)

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Uvjeti prihvatljivosti korisnika: prihvatljivi korisnici su šumoposjednici u skladu s člankom 14. Zakona o šumama („Narodne novine“, br. 68/18, 115/18, 98/19, 32/20 i 145/20) te udruge šumoposjednika.

Uvjeti prihvatljivosti projekta: U okviru ove intervencije dodjeljivat će se potpore projektima konverzije šuma koje obuhvaćaju šumskouzgojne postupke koji se provode u sastojini radi promjene i poboljšanja njezine strukture (promjene sastojinskog oblika, uzgojnog oblika, degradacijskih oblika šume u uzgojne oblike šuma te promjene načina gospodarenja šumama). Prilikom podnošenja zahtjeva za potporu korisnik je u obvezi dostaviti presliku rješenja nadležnog tijela kojim je odobren šumskogospodarski plan i/ili potvrdu Uprave šumarstva, lovstva i drvne industrije Ministarstva poljoprivrede kojom je odobren jednakovrijedni dokument s kojim je predmetno ulaganje usklađeno. Prilikom podnošenja zahtjeva za potporu korisnik je u obvezi priložiti Plan konverzije, izrađen i ovjeren od ovlaštenog inženjera šumarstva. Potpora za ulaganja dodjeljuje se po hektaru na temelju standardnih troškova za četiri tipa i devet načina izvođenja konverzije prema kalkulacijama studije izrađene od strane Hrvatskog šumarskog instituta pod naslovom “Standardni troškovi konverzije degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura”

za potrebe provođenja tipa operacije 8.5.1 „Konverzija degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura“ iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020. koja će, zbog promjena visine troškova u međuvremenu, biti ažurirana. Potpora se umanjuje za procijenjenu vrijednost drvne mase na panju prije konverzije.

Korisnik mora imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske. Prihvatljivost projekta bit će, osim predmetom ulaganja, uvjetovana urednim vlasničkim odnosima na predmetu ulaganja, izrađenom svom potrebnom dokumentacijom u skladu s propisima kojima se predmetno ulaganje uređuje kao i potvrdom da ulaganje nema značajan negativan utjecaj na okoliš i/ili ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Za ovu intervenciju propisani su standardni troškovi po hektaru za određeni tip rekonstrukcije (konverzije), a strukturno obuhvaćaju troškove pripreme staništa, šumski reprodukcijski materijal i njegov prijevoz, ograđivanje staništa i namjenska zaštitna pomagala te opće troškove.

Standardni troškovi izračunati su od strane neovisne institucije.

REKAPITULACIJA STANDARDNIH TROŠKOVA KONVERZIJE PO HEKTARU:

A) Konverzije listačama na kontinentu

A1. Sadnjom sadnicama uz ograđivanje zaštitnom ogradom (17.269 eura)

A2. Sjetvom sjemena uz ograđivanje zaštitnom ogradom (13.275 eura)

A3. Sadnjom sadnica uz korištenje štitnika za sadnice (11.776 eura)

B) Konverzije četinjačama na kontinentu

B1. Sadnjom sadnica uz ograđivanje zaštitnom ogradom (13.409 eura)

B2. Sadnjom sadnica uz korištenje štitnika za sadnice (12.921 eura)

C) Konverzije listačama na kršu

C1. Sadnjom sadnica uz ograđivanje zaštitnom ogradom (21.852 eura)

C2. Sadnjom sadnica uz korištenje štitnika za sadnice (12.880 eura)

D) Konverzija četinjačama na kršu

D1. Sadnjom sadnica sa ograđivanjem zaštitnom ogradom (11.108 eura)

D2. Sadnjom sadnica uz korištenje štitnika za sadnice (12.886 eura)

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Basis for the establishment

Za ovu intervenciju propisani su standardni troškovi po hektaru za određeni tip rekonstrukcije (konverzije), a strukturno obuhvaćaju troškove pripreme staništa, šumski reprodukcijски materijal i njegov prijevoz, ograđivanje staništa i namjenska zaštitna pomagala te opće troškove.

Standardni troškovi izračunati su od strane neovisne institucije.

REKAPITULACIJA STANDARDNIH TROŠKOVA KONVERZIJE PO HEKTARU:

A) Konverzije listačama na kontinentu

A1. *Sadnjom sadnicama uz ograđivanje zaštitnom ogradom (17.269 eura)*

A2. *Sjetvom sjemena uz ograđivanje zaštitnom ogradom (13.275 eura)*

A3. *Sadnjom sadnica uz korištenje štitnika za sadnice (11.776 eura)*

B) Konverzije četinjačama na kontinentu

B1. *Sadnjom sadnica uz ograđivanje zaštitnom ogradom (13.409 eura)*

B2. *Sadnjom sadnica uz korištenje štitnika za sadnice (12.921 eura)*

C) Konverzije listačama na kršu

C1. *Sadnjom sadnica uz ograđivanje zaštitnom ogradom (21.852 eura)*

C2. *Sadnjom sadnica uz korištenje štitnika za sadnice (12.880 eura)*

D) Konverzija četinjačama na kršu

D1. *Sadnjom sadnica sa ograđivanjem zaštitnom ogradom (11.108 eura)*

D2. *Sadnjom sadnica uz korištenje štitnika za sadnice (12.886 eura)*

Range of support at beneficiary level

Visina potpore je od 10.000 - 1.000.000 EUR-a.

Intenzitet potpore iznosi do 100 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova.

Izračun standardnih troškova konverzije degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura izrađen je od neovisne institucije za 9 tipova rekonstrukcije (konverzije).

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Glavni cilj ove intervencije je povećanje otpornosti šumskih ekosustava na biotske i abiotske čimbenike, povećanje okolišne vrijednosti i općekorisnih funkcija šumskih ekosustava te očuvanje i povećanje biološke raznolikosti što se operativno provodi šumarskim radovima prevođenja šume iz nižeg u viši uzgojni oblik

Intervencija je u području šumarstva, izvan je područja primjene čl.42 TFEU te predstavlja državnu potporu.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Popis neprihvatljivih ulaganja i troškova naveden u poglavlju 4.7.1.

Does the investment contain irrigation?

Yes No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih produktivnih ulaganja s ciljem poboljšanja sastojinske strukture, otpornosti, ekološke i gospodarske vrijednosti šuma. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	73.05.01. - Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.17;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

73.05.01. - Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma

Prosječni iznos procijenjen je na temelju povijesnih podataka iz razdoblja Programa ruralnog razvoja 2014. – 2020.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
	73.05.01. - Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.24 (unit: hektar)			176.00	353.00	588.00	59.00		1,176.00
	TOTAL	O.24 (unit: hektar)			176.00	353.00	588.00	59.00		1,176.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			1,764,705.88	3,529,411.76	5,882,352.94	588,235.29		11,764,705.87
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			1,500,000.00	3,000,000.00	5,000,000.00	500,000.00		10,000,000.00
		Out of which for								

		financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

73.06. - Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reprodukcijuskog materijala)

Intervention Code (MS)	73.06.
Intervention Name	Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reprodukcijuskog materijala)
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.18 Total investment to improve the performance of the forestry sector

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Na šumarstvo, kao resursnu osnovu, u lancu stvaranja dodane vrijednosti izravno se nadovezuju djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja. Ove pak djelatnosti imaju značajnu ulogu u nacionalnom gospodarstvu, primarno zbog rasprostranjenosti po slabije razvijenim područjima gdje su najčešće jedina gospodarska djelatnost te jedini izvor zapošljavanja, i zbog svoje izvozne orijentacije. Na više od 2 milijuna hektara državnih šuma i na dijelu privatnih šuma (22.000 ha) gospodari se prema strogim standardima FSC certifikata, što je i preduvjet razvoja i konkurentnosti šumskih proizvoda na tržištu. Privatni izvođači radova u šumarstvu (326 licenciranih izvoditelja), zbog skupe nabavne cijene strojeva i alata, često koriste ekološki nepovoljne i za ljudsko zdravlje i okoliš štetne strojeve, alate i postupke. Ulaganje u nove, sigurnije te ekološki prihvatljivije tehnike i tehnologije doprinijet će ostvarivanju odredbi certifikata te racionalnijem održivom gospodarstvu, a time će se podići ekonomska i ekološka vrijednost šuma. Optimalnim pridobivanjem i korištenjem šumske biomase i njenih derivata/bioproizvoda (celuloza, drvena vlakna, biogoriva i dr.) potiče se i otvaranje šireg spektra novih „zelenih“ radnih mjesta i razvoj biogospodarstva te energetska samodostatnost lokalnih zajednica na ruralnim područjima u kojima je šumarstvo jedna i/ili jedina značajna gospodarska grana i to u

okolnostima izrazite depopulacije i negativnih demografskih pokazatelja.

Kriteriji odabira za prihvatljive projekte bit će objavljeni zajedno s natječajem kako bi se ostvarili postavljani ciljevi za ovu intervenciju, na temelju sljedećih načela:

1. vrsta korisnika
2. vrsta ulaganja
3. energetska učinkovitost ulaganja
4. utjecaj ulaganja na okoliš
5. indeks razvijenosti lokalne (područne) samouprave

Poveznice na druga zakonodavstva:

60. Zakon o šumama („Narodne novine“, br. 68/18, 115/18, 98/19, 32/20 i 145/20)
61. Zakon o zaštiti na radu („Narodne novine“, br.71/14, 118/14, 154/14 , 94/18 i 96/18)

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Uvjeti prihvatljivosti korisnika: Prihvatljivi korisnici su šumoposjednici u skladu s člankom 14. Zakona o šumama (NN 68/18, 115/18, 98/19, 32/20 i 145/20), mikro, mala i srednja poduzeća.

Uvjeti prihvatljivosti projekta: prihvatljivost projekta bit će usmjerena na modernizaciju šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reprodukcijuskog materijala) što će uključivati kupnju novih i rabljenih strojeva, alata, uređaja i opreme za pridobivanje, privlačenje, izvoženje i iznošenje drva, proizvodnju šumske biomase, te daljinski prijevoz drva kao i za šumsko uzgojne radove za pripremu šumskog tla za sjetvu ili sadnju te izgradnju objekata i kupnju nove i rabljene opreme za skladištenje, zaštitu i sušenje drvnih proizvoda.

Ostali uvjeti prihvatljivosti: korisnici su u obvezi biti upisani u odgovarajuće upisnike, registre ili evidencije kao i ispuniti odgovarajuće uvjete u vezi stručne spreme i radnog iskustva nositelja/člana ili odgovorne osobe ili zaposlenika korisnika. Korisnik mora imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske. Projekt mora ostvariti minimalni broj bodova (prag prolaznosti) temeljem kriterija odabira. Prihvatljivost projekta bit će, osim predmetom ulaganja, uvjetovana urednim vlasničkim odnosima na predmetu ulaganja, izrađenom svom potrebnom dokumentacijom u skladu s propisima kojima se predmetno ulaganje uređuje kao i potvrdom da ulaganje nema značajan negativan utjecaj na okoliš i/ili ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. Ako vrijednost ukupno prihvatljivih troškova projekta iznosi više od 200.000,00 kuna korisnik je u obvezi izraditi poslovni plan u kojem mora dokazati ekonomsku održivost projekta kao i dokazati planirane izvore financiranja projekta.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Prihvatljivi troškovi:

- a) kupnja novih i rabljenih strojeva, alata, uređaja i opreme za sječu i pridobivanje drva
- b) kupnja novih i rabljenih strojeva, alata, uređaja i opreme za privlačenje, izvoženje i iznošenje drva

- c) kupnja novih i rabljenih strojeva, alata, uređaja i opreme za pridobivanje šumske biomase
- d) kupnja novih i rabljenih strojeva, alata, uređaja i opreme za daljinski prijevoz drva
- e) kupnja novih i rabljenih strojeva, alata, uređaja i opreme za šumskouzgojne radove za pripremu šumskog tla za sjetvu ili sadnju i
- f) izgradnja i rekonstrukcija objekata i kupnja nove i rabljene opreme za skladištenje, zaštitu i sušenje drvnih proizvoda.
- g) kupnja novih i rabljenih strojeva, alata, uređaja i opreme za proizvodnju šumskog reproduksijskog materijala

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Visina potpore je od 5.000 – 700.000 EUR-a.

Intenzitet potpore iznosi do 50 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Projekti će biti usmjereni na modernizaciju šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reproduksijskog materijala).

Intervencija je u području šumarstva, izvan je područja primjene čl.42 TFEU te predstavlja državnu potporu.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Popis neprihvatljivih ulaganja i troškova naveden u poglavlju 4.7.1.

Does the investment contain irrigation?

Yes No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih produktivnih ulaganja s ciljem poticanja strukturne prilagodbe korisnika u sektoru šumarstva. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	73.06.01. - Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reprodukcijskog materijala)	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.18;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

73.06.01. - Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reprodukcijskog materijala)

Prosječni iznos procijenjen je na temelju povijesnih podataka iz razdoblja Programa ruralnog razvoja 2014. – 2020.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
	73.06.01. - Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reprodukcijskog materijala)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				200,000.00	200,000.00	200,000.00	200,000.00	
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.24 (unit: Operations)				15.00	30.00	50.00	5.00	100.00
		O.24 (unit: Operations)				15.00	30.00	50.00	5.00	100.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				3,000,000.00	6,000,000.00	10,000,000.00	1,000,000.00	20,000,000.00
	TOTAL	Annual indicative				2,550,000.00	5,100,000.00	8,500,000.00	850,000.00	17,000,000.00

		financial allocation (Union Contribution in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach								

		the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

73.07. - Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva

Intervention Code (MS)	73.07.
Intervention Name	Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.18 Total investment to improve the performance of the forestry sector

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Kvaliteta u preradi drva u Republici Hrvatskoj ima tradicionalno mjesto u koncepciji i organizaciji proizvodnje. Proizvodi hrvatskih drvoprerađivača i proizvođača namještaja danas konkuriraju na sve zahtjevnijem europskom i svjetskom tržištu upravo zbog zadržavanja i unapređivanja standarda kvalitete. Većina gospodarskih subjekata ovih djelatnosti već je uvela ili je u postupku uvođenja certifikata kvalitete ISO 9001/2000 (certifikat za upravljanje kvalitetom), a rastom ekološke svijesti u Republici Hrvatskoj pojavljuje se sve veći broj zahtjeva za implementaciju certifikata ISO 14000 (certifikat koji se odnosi na upravljanje okolišem). Djelatnost prerade drva karakterizira niska produktivnost i profitabilnost, niska razina finalizacije, zaostajanje u tehnološkom razvoju zbog nedostatnog investiranja u nove, učinkovitije i ekološki prihvatljive tehnologije. Prema prosječnom broju zaposlenih u strukturi gospodarskih subjekata prevladavaju mali i srednji subjekti čime se naglašava važnost poticanja malog i srednjeg poduzetništva. Kao radno intenzivne djelatnosti zapošljavaju 10 % ukupno zaposlenih u prerađivačkoj industriji Republike hrvatske, a njihov značaj potvrđuje i udjel od 9 % u ukupnom izvozu Republike Hrvatske. U strukturi izvoza bilježi se njegovo kontinuirano godišnje povećanje, ali kao negativan trend i dalje ostaje bolji izvozni rezultat prerade drva od proizvodnje namještaja. U izvozu dominiraju polufinalni proizvodi i parket, dok izvoz namještaja pokazuje tendenciju rasta ali i dalje je prilično skroman.

Kriteriji odabira za prihvatljive projekte bit će objavljeni zajedno s natječajem kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi za ovu intervenciju, na temelju sljedećih načela:

1. veličina korisnika
2. vrsta ulaganja
3. energetska učinkovitost ulaganja
4. utjecaj ulaganja na okoliš
5. indeks razvijenosti lokalne (područne) samouprave

Poveznice na druga zakonodavstva:

62. Zakon o zaštiti prirode („Narodne novine“, br. 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19)

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Uvjeti prihvatljivosti korisnika: Prihvatljivi korisnici su obrti, mikro, mala i srednja poduzeća registrirana za preradu drva u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

Uvjeti prihvatljivosti projekta: prihvatljivost projekta bit će usmjerena na modernizaciju tehnologija u predindustrijskoj preradi drva kod korisnika sa manje od 10 000 m³/godišnje ulazne sirovine te modernizaciju u proizvodnji peleta i briketa što će uključivati kupnju novih i rabljenih strojeva, alata, uređaja i opreme za predindustrijsku preradu drva, za proizvodnju peleta i briketa, instalaciju i/ili kupnju informacijsko-komunikacijskih tehnologija u predindustrijskoj preradi drva, izgradnju/rekonstrukciju objekata i kupnju nove i rabljene opreme za sušenje, parenje, skladištenje i zaštitu proizvoda od drva.

Ostali uvjeti prihvatljivosti: korisnici su u obvezi biti upisani u odgovarajuće upisnike, registre ili evidencije kao i ispuniti odgovarajuće uvjete u vezi stručne spreme i radnog iskustva nositelja/člana ili odgovorne osobe ili zaposlenika korisnika. Korisnik mora imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske. Projekt mora ostvariti minimalni broj bodova (prag prolaznosti) temeljem kriterija odabira. Prihvatljivost projekta bit će, osim predmetom ulaganja, uvjetovana urednim vlasničkim odnosima na predmetu ulaganja, izrađenom svom potrebnom dokumentacijom u skladu s propisima kojima se predmetno ulaganje uređuje kao i potvrdom da ulaganje nema značajan negativan utjecaj na okoliš i/ili ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. Ako vrijednost ukupno prihvatljivih troškova projekta iznosi više od 200.000,00 kuna korisnik je u obvezi izraditi poslovni plan u kojem mora dokazati ekonomsku održivost projekta kao i dokazati planirane izvore financiranja projekta.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Prihvatljivi troškovi:

1. kupnja novih i rabljenih strojeva, alata, uređaja i opreme za predindustrijsku preradu drva
2. kupnja novih i rabljenih strojeva, alata, uređaja i opreme za proizvodnju peleta, briketa i cijepanog ogrjevnog drva (briketirke, peletirke itd.)
3. instalacija i/ili kupnja informacijsko-komunikacijskih tehnologija u postupcima pridobivanja drva i predindustrijske prerade drva

4. izgradnja i rekonstrukcija objekata te kupnja nove i rabljene opreme za proizvodnju, sušenje, parenje, skladištenje i zaštitu drvnih proizvoda i dr. (sušare, parionice, silosi, skladišta za drvenu sječku, utovarivači, atomizeri itd.)

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Visina potpore je od 10.000 - 1.000.000 EUR-a.

Intenzitet potpore iznosi do 50 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Intervencija je u području šumarstva, izvan je područja primjene čl.42 TFEU te predstavlja državnu potporu

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Popis neprihvatljivih ulaganja i troškova naveden u poglavlju 4.7.1.

Does the investment contain irrigation?

Yes No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %
N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih produktivnih ulaganja s ciljem poticanja strukturne prilagodbe korisnika u sektoru šumarstva. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	73.07.01. - Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.18;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

73.07.01. - Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva

Prosječni iznos procijenjen je na temelju povijesnih podataka iz razdoblja Programa ruralnog razvoja 2014. – 2020.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
	73.07.01. - Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				270,000.00	270,000.00	270,000.00	270,000.00	
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.24 (unit: Operations)				5.00	15.00	40.00	40.00	100.00
	TOTAL	O.24 (unit: Operations)				5.00	15.00	40.00	40.00	100.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				1,344,401.65	4,033,204.94	10,755,213.18	10,755,213.18	26,888,032.95
		Annual indicative financial allocation (Union)				1,142,741.40	3,428,224.20	9,141,931.20	9,141,931.20	22,854,828.00

		Contribution in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out								

		in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

73.08. - Izgradnja šumske infrastrukture

Intervention Code (MS)	73.08.
Intervention Name	Izgradnja šumske infrastrukture
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.18 Total investment to improve the performance of the forestry sector

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Nepristupačnost i mala otvorenost šuma imaju izravan utjecaj na povećanje troškova gospodarenja šumama. Izgradnja nove i rekonstrukcija postojeće šumske prometne infrastrukture, posebno šumskih cesta, omogućit će bolji pristup šumskim područjima te povećati vrijednost šuma i šumskih zemljišta. Poboljšanje šumske prometne infrastrukture (šumske ceste, traktorski putovi itd.) povećava potencijal opskrbe drvom i šumskom biomasom, omogućava bolju zaštitu šuma (naročito zaštitu od šumskih požara), također povećava općekorisne funkcije šuma, otvara nova područja za sakupljanje nedravnih proizvoda te pozitivno utječe na rast potencijala održivog gospodarenja šumama uz dugoročne ekonomske koristi Privatne šume imaju vrlo malu prosječnu gustoću mreže primarnih šumskih prometnica dok šume u državnom vlasništvu imaju veću prosječnu gustoću šumskih prometnica ali još uvijek nezadovoljavajuću, s obzirom da bi optimalna gustoća šumskih prometnica trebala biti od 15 km / 1.000 ha na 30 km / 1.000 ha, ovisno o reljefu područja. Osim toga, u državnim šumama i dalje postoje velika zatvorena nepristupačna šumska područja.

U okviru ove intervencije dodjeljivat će se potpore projektima izgradnje nove i rekonstrukcije postojeće primarne i sekundarne šumske prometne infrastrukture (šumske ceste, traktorski putovi) čime će se omogućiti bolji pristup i otvorenost šuma u RH.

Kriteriji odabira za prihvatljive projekte bit će objavljeni zajedno s natječajem kako bi se ostvarili postavljene ciljevi za ovu intervenciju, na temelju sljedećih načela:

1. vrsta ulaganja
2. vrsta korisnika
3. postojeća gustoća primarne i sekundarne šumske prometne infrastrukture
4. stupanj opasnosti od šumskog požara
5. povećanje gustoće mreže šumskih prometnica
6. stupanj razvijenosti lokalne (područne) samouprave

Poveznice na druga zakonodavstva:

63. Zakon o šumama („Narodne novine“, br. 68/18, 115/18, 98/19, 32/20 i 145/20)

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Uvjeti prihvatljivosti korisnika: Prihvatljivi korisnici su šumoposjednici u skladu s člankom 14. Zakona o šumama (NN 68/18, 115/18, 98/19, 32/20 i 145/20), udruge šumoposjednika te jedinice lokalne samouprave.

Uvjeti prihvatljivosti projekta: U okviru ove intervencije dodjeljivat će se potpore projektima izgradnje nove i rekonstrukcije postojeće primarne i sekundarne šumske prometne infrastrukture (šumske ceste, traktorski putovi) čime će se omogućiti bolji pristup i otvorenost šuma u RH kao preduvjet za provedbu zaštite šuma te održavanje ravnoteže održivog gospodarenja šumama i stalno rastuće potražnje za drvom i šumskom biomasom.

Ostali uvjeti prihvatljivosti: korisnici su u obvezi biti upisani u odgovarajuće upisnike, registre ili evidencije kao i ispuniti odgovarajuće uvjete u vezi stručne spreme i radnog iskustva nositelja/člana ili odgovorne osobe ili zaposlenika korisnika. Korisnik mora imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske. Projekt mora ostvariti minimalni broj bodova (prag prolaznosti) temeljem kriterija odabira. Prihvatljivost projekta bit će, osim predmetom ulaganja, uvjetovana urednim vlasničkim odnosima na predmetu ulaganja, izrađenom svom potrebnom dokumentacijom u skladu s propisima kojima se predmetno ulaganje uređuje kao i potvrdom da ulaganje nema značajan negativan utjecaj na okoliš i/ili ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. Ako vrijednost ukupno prihvatljivih troškova projekta iznosi više od 200.000,00 kuna korisnik je u obvezi izraditi poslovni plan u kojem mora dokazati ekonomsku održivost projekta kao i dokazati planirane izvore financiranja projekta.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Prihvatljivi troškovi:

1. ulaganje u građenje i/ili rekonstrukciju šumskih prometnica (šumskih cesta, nerazvrstanih cesta i traktorskih putova)
2. ulaganje u kupnju šumskog i drugog zemljišta radi realizacije projekta

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Visina potpore je od 10.000 do 1.000.000 EUR.

Intenzitet potpore iznosi do 100 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

U okviru ove intervencije dodjeljivat će se potpore projektima izgradnje nove i rekonstrukcije postojeće primarne i sekundarne šumske prometne infrastrukture.

Intervencija je u području šumarstva, izvan je područja primjene čl.42 TFEU te predstavlja državnu potporu.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Popis neprihvatljivih ulaganja i troškova naveden u poglavlju 4.7.1.

Does the investment contain irrigation?

Yes No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora se ostvaruje u obliku sufinanciranja u ulaganja u projekte šumske infrastrukture u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	73.08.01. - Izgradnja šumske infrastrukture	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.18;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

73.08.01. - Izgradnja šumske infrastrukture

Prosječni iznos procijenjen je na temelju povijesnih podataka iz razdoblja Programa ruralnog razvoja 2014. – 2020.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				500,000.00	500,000.00	500,000.00	500,000.00	
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	73.08.01. - Izgradnja šumske infrastrukture	O.24 (unit: Operations)				4.00	12.00	7.00	1.00	24.00
		O.24 (unit: Operations)				4.00	12.00	7.00	1.00	24.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				1,764,705.88	5,882,352.94	3,529,411.76	588,235.29	11,764,705.87
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				1,500,000.00	5,000,000.00	3,000,000.00	500,000.00	10,000,000.00
	TOTAL	Out of which for								

		financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

73.09. - Promocija šumskih proizvoda i usluga

Intervention Code (MS)	73.09.
Intervention Name	Promocija šumskih proizvoda i usluga
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.18 Total investment to improve the performance of the forestry sector

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Važnost i promocija održivog gospodarenja šumama, valorizacija općekorisnih funkcija šuma i drva kao prirodnog materijala izuzetno široke primjene i ekološke prihvatljivosti čine fokus ove intervencije i šumarskog marketinga uopće.

Potporna će se dodjeljivati projektima marketinga drvnih i nedravnih šumskih proizvoda i usluga kroz edukativno-informativne kampanje i medijska sredstva kao i ulaganjima u marketinški materijal i objekte za provedbu namjenskog marketinga (npr. izložbeni prostori, tzv. "showrooms", drveni štandovi i dr.) te potporu za (su)financiranje izložbi/sudjelovanja na stručnim sajmovima.

Kriteriji odabira za prihvatljive projekte bit će objavljeni zajedno s natječajem kako bi se ostvarili postavljani ciljevi za ovu intervenciju, na temelju sljedećih načela:

1. tip korisnika
2. prostorni obuhvat provedbe projekta
3. promocija šumskih proizvoda iz certificiranih šuma

4. Indeks razvijenosti jedinice lokalne (područne) samouprave

Poveznice na druga zakonodavstva:

- 64. Zakon o šumama („Narodne novine“, br. 68/18, 115/18, 98/19, 32/20 i 145/20)
- 65. Zakon o javnoj nabavi („Narodne novine“, br. 120/16)

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Uvjeti prihvatljivosti korisnika: prihvatljivi korisnici su šumoposjednici, udruge šumoposjednika, lovoovlaštenici, JLS i njihova udruženja, obrti, mikro, mala i srednja poduzeća.

Uvjeti prihvatljivosti projekta: u okviru ove intervencije dodjeljivat će se potpora projektima marketinga drvnih i nedravnih šumskih proizvoda te informiranja javnosti o mogućnostima, prednostima i pozitivnim učincima korištenja ovih proizvoda, što će dugoročno dovesti do unaprjeđenja razvoja ruralnih područja, proporcionalno ulaganjima u razvoj i iskorištavanje ovog resursa.

Ostali uvjeti prihvatljivosti: Korisnici su u obvezi biti upisani u odgovarajuće upisnike, registre ili evidencije.

Korisnik mora imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske. Projekt mora ostvariti minimalni broj bodova (prag prolaznosti) temeljem kriterija odabira. Prihvatljivost projekta bit će, osim predmetom ulaganja, uvjetovana urednim vlasničkim odnosima na predmetu ulaganja, izrađenom svom potrebnom dokumentacijom u skladu s propisima kojima se predmetno ulaganje uređuje kao i potvrdom da ulaganje nema značajan negativan utjecaj na okoliš i/ili ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. Ako vrijednost ukupno prihvatljivih troškova projekta iznosi više od 200.000,00 kuna korisnik je u obvezi izraditi poslovni plan u kojem mora dokazati ekonomsku održivost projekta kao i dokazati planirane izvore financiranja projekta.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Prihvatljivi troškovi:

1. gradnja, rekonstrukcija i/ili opremanje pokretnog ili nepokretnog objekta/prostora za prezentaciju i prodaju šumskih proizvoda i usluga šuma
2. kupnja i/ili najam multimedijских uređaja, pomagala i usluga za promociju šumskih proizvoda i usluga šuma
3. usluge marketinškog oglašavanja od pravnih i fizičkih osoba
4. izrada i distribucija promotivnih materijala i reklamne kampanje o šumskim proizvodima i uslugama šuma
5. kupnja novih strojeva, alata, uređaja i opreme za pakiranje i označavanje šumskih proizvoda

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Visina potpore je od 5.000 – 100.000 EUR.

Intenzitet potpore iznosi do 100 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

U okviru ove intervencije dodjeljivat će se potpora projektima marketinga drvnih i nedravnih šumskih proizvoda te informiranja javnosti o mogućnostima, prednostima i pozitivnim učincima korištenja ovih proizvoda, što će dugoročno dovesti do unaprjeđenja razvoja ruralnih područja, proporcionalno ulaganjima u razvoj i iskorištavanje ovog resursa.

Intervencija je u području šumarstva, izvan je područja primjene čl. 42 TFEU te predstavlja državnu potporu.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Popis neprihvatljivih ulaganja i troškova naveden u poglavlju 4.7.1.

Does the investment contain irrigation?

Yes No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora se ostvaruje u obliku sufinansiranja prihvatljivih troškova promocije u sektoru šumarstva. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	73.09.01. - Promocija šumskih proizvoda i usluga	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.18;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

73.09.01. - Promocija šumskih proizvoda i usluga

Prosječni iznos procijenjen je na temelju povijesnih podataka iz razdoblja Programa ruralnog razvoja 2014. – 2020.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		15,000.00	15,000.00	15,000.00	15,000.00	15,000.00	15,000.00	
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	73.09.01. - Promocija šumskih proizvoda i usluga	O.24 (unit: Operations)		29.00	8.00	2.00	29.00	8.00	2.00	78.00
		O.24 (unit: Operations)		29.00	8.00	2.00	29.00	8.00	2.00	78.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		441,176.47	117,647.06	29,411.76	441,176.47	117,647.06	29,411.76	1,176,470.58
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		375,000.00	100,000.00	25,000.00	375,000.00	100,000.00	25,000.00	1,000,000.00
		Out of which for financial instrument (Total								
	TOTAL									

		public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

73.10. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju

Intervention Code (MS)	73.10.
Intervention Name	Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

SO5 Foster sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air, including by reducing chemical dependency

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes
08	Povećati korištenje energije iz obnovljivih izvora u poljoprivrednoj proizvodnji i preradi	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.15 Supported investments in renewable energy production capacity, including bio-based (in MW)

R.16 Share of farms benefitting from CAP investment support contributing to climate change mitigation and adaptation, and to the production of renewable energy or biomaterials

R.26 Share of farms benefitting from CAP productive and non-productive investment support related to care for the natural resource

R.9 Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Potporom u sklopu ove intervencije sufinancirat će se ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju kako bi se poboljšala ukupna učinkovitost i održivost poljoprivrednih gospodarstava, uključujući zaštitu okoliša i prilagodbu klimatskim promjenama.

Ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava doprinijeti će poboljšanju

kvalitete materijalne imovine poljoprivrednih gospodarstava kako bi se osigurala njihova tehnička i tehnološka učinkovitost koja je važna za rast produktivnosti te kako bi se osigurao temelj za dugoročnu konkurentnost.

Primjena novih i inovativnih tehnologija doprinijet će smanjenju troškova proizvodnje i poboljšanju kvalitete poljoprivrednih proizvoda.

Stajski gnoj, kao izuzetno vrijedan proizvod za cjelokupnu biljnu proizvodnju, treba pravilno skladištiti i čuvati od ispiranja, jer se tako smanjuje onečišćenje okoliša. Izgradnja skladišnih kapaciteta za stajski gnoj i digestat smanjit će emisiju stakleničkih plinova i amonijaka uzrokovanu poljoprivrednom djelatnošću, dok sama primjena organskog gnoja u tlo pozitivno utječe na njegovu plodnost.

Ulaganja u postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u sklopu izgradnje novih objekata za proizvodnju ili skladištenje smanjiti će troškove proizvodnje i povećati samoodrživost.

Kriteriji odabira za prihvatljive projekte bit će objavljeni zajedno s natječajem kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi za ovu intervenciju, na temelju sljedećih načela:

1. veličina gospodarstva iskazana u SO
2. kompleksnost ulaganja
3. ulaganje doprinosi stvaranju novih radnih mjesta
4. duljina poslovanja korisnika
5. indeks razvijenosti JLS-a
6. stručna sprema i radno iskustvo korisnika

Poveznice na druga zakonodavstva:

66. Zakon o poljoprivredi („Narodne novine“, br. 118/2018, 42/2020 i 127/2020 - Odluka Ustavnog suda RH i 52/2021)
67. Zakon o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine“, br. 20/18, 115/18 i 98/19)
68. Zakon o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu („Narodne novine“, br. 29/18 i 32/19)
69. Zakon o zadrugama („Narodne novine“, br. 34/11, 125/13, 76/14, 114/18 i 98/19)
70. Zakon o gradnji („Narodne novine“, br. 153/13, 20/17, 39/19 i 125/19)
71. Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“, br. 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18)
72. Zakon o zaštiti prirode („Narodne novine“, br. 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19)
73. Zakon o zajedničkoj organizaciji tržišta poljoprivrednih proizvoda i posebnim mjerama i pravilima vezanim za tržište poljoprivrednih proizvoda („Narodne novine“, br. 82/13, 14/14 i 30/15)
74. Zakon o vodama („Narodne novine“, br. 66/19 i 84/21)

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Uvjeti prihvatljivosti korisnika: Prihvatljivi korisnici su fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika te proizvođačke organizacije. Fizičke i pravne osobe moraju dokazati ekonomsku veličinu od najmanje 10.000 eura ako ulažu u sektor voća, povrća i cvijeća, odnosno najmanje 15.000 eura za ulaganja u ostalim sektorima.

Uvjeti prihvatljivosti projekta: Ulaganje se odnosi na proizvodnju proizvoda primarne poljoprivredne proizvodnje iz Priloga I. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Ako zakonodavstvo Europske unije nametne nove standarde, korisnik može podnijeti zahtjev za potporu za dostizanje tih standarda unutar najviše 24 mjeseca od dana kada su oni postali obvezni za poljoprivredno gospodarstvo.

Proizvedena energija koristi se za podmirenje vlastitih potreba gospodarstva za energijom u svrhu

proizvodnje primarnih poljoprivrednih proizvoda iz Priloga I. Ugovora.

Prihvatljiva ulaganja su restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava, zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš te korištenje obnovljivih izvora energije na poljoprivrednim gospodarstvima za vlastite potrebe.

Ulaganja u zbrinjavanje stajskog gnoja te korištenje obnovljivih izvora energije nisu prihvatljiva kao samostalno ulaganje nego isključivo u sklopu izgradnje novih objekata za proizvodnju.

Ostali uvjeti prihvatljivosti: Ovisno o sektoru/podsektoru proizvodnje za koje se ostvaruje pravo na potporu kroz objavljene natječajne, korisnici su u obvezi biti upisani u odgovarajuće upisnike, registre ili evidencije kao i ispuniti odgovarajuće uvjete u vezi stručne spreme i radnog iskustva nositelja/člana ili odgovorne osobe ili zaposlenika korisnika. Korisnik mora imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske. Projekt mora ostvariti minimalni broj bodova (prag prolaznosti) temeljem kriterija odabira. Prihvatljivost projekta bit će, osim predmetom ulaganja, uvjetovana urednim vlasničkim odnosima na predmetu ulaganja, izrađenom svom potrebnom dokumentacijom u skladu s propisima kojima se predmetno ulaganje uređuje kao i potvrdom da ulaganje nema značajan negativan utjecaj na okoliš i/ili ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. Ako vrijednost ukupno prihvatljivih troškova projekta iznosi više od 200.000,00 kuna korisnik je u obvezi izraditi poslovni plan u kojem mora dokazati ekonomsku održivost projekta te dokazati planirane izvore financiranja projekta.

Mladi poljoprivrednik je osoba starija od 18 i mlađa od 40 godina u godini prijave na Natječaj, koji posjeduje odgovarajuća stručna znanja i vještine te koji je po prvi put postavljen kao nositelj/odgovorna osoba poljoprivrednog gospodarstva, ali ne dulje od 60 mjeseci u trenutku podnošenja zahtjeva za potporu.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Prihvatljivi troškovi:

1. građenje/rekonstrukcija i/ili opremanje (uključujući vanjsku i unutarnju infrastrukturu u sklopu poljoprivrednog gospodarstva) objekata za životinje, staklenika, plastenika i objekata za uzgoj jednogodišnjeg i višegodišnjeg bilja, sjemena, sadnog materijala i gljiva
2. građenje/rekonstrukcija i/ili opremanje (uključujući vanjsku i unutarnju infrastrukturu u sklopu poljoprivrednog gospodarstva) ostalih gospodarskih objekata, upravnih prostorija s pripadajućim sadržajima koji su u funkciji osnovne djelatnosti
3. građenje/rekonstrukcija i/ili opremanje (uključujući vanjsku i unutarnju infrastrukturu u sklopu poljoprivrednog gospodarstva) objekata za skladištenje, hlađenje, čišćenje, sušenje, zamrzavanje, klasiranje i pakiranje proizvoda iz vlastite primarne poljoprivredne proizvodnje
4. građenje/rekonstrukcija i/ili opremanje sustava za navodnjavanje na poljoprivrednom gospodarstvu i sustava za navodnjavanje izvan poljoprivrednog gospodarstva za potrebe primarne proizvodnje poljoprivrednog gospodarstva
5. kupnja opreme za berbu, sortiranje i pakiranje vlastitih poljoprivrednih proizvoda
6. kupnja nove poljoprivredne mehanizacije i gospodarskih vozila za vlastitu primarnu poljoprivrednu proizvodnju (uključujući sektor vinogradarstva)
7. restrukturiranje postojećih i/ili podizanje novih višegodišnjih nasada, isključujući restrukturiranje postojećih vinograda za proizvodnju grožđa za vino
8. kupnja zemljišta i objekata radi realizacije projekta, do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta (bez općih troškova)
9. građenje/rekonstrukcija i/ili opremanje skladišnih kapaciteta za stajski gnoj i digestate, uključujući

- opremu za rukovanje i korištenje stajskog gnoja i digestata isključivo za vlastite potrebe
10. strojevi i oprema za utovar, transport i primjenu organskog gnojiva
 11. građenje postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za potrebe vlastitih proizvodnih pogona korisnika, s pripadajućom opremom i infrastrukturom
 12. građenje/rekonstrukcija i/ili opremanje objekata za prijem, obradu i skladištenje sirovina za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora s pripadajućom opremom i infrastrukturom za vlastite potrebe
 13. građenje/rekonstrukcija i/ili opremanje objekata za obradu, preradu i skladištenje supstrata za organsku gnojidbu s pripadajućom opremom i infrastrukturom, za vlastite potrebe
 14. kupnja strojeva za transport i primjenu supstrata za organsku gnojidbu na poljoprivrednim površinama s pripadajućom opremom i infrastrukturom, za vlastite potrebe
 15. nematerijalni troškovi: kupnja ili razvoj računalnih programa, kupnja prava na patente i licence, autorska prava, robni žigovi i ostala nematerijalna ulaganja povezana s materijalnim ulaganjem

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Visina potpore je od 15.000 EUR do 2.000.000 EUR:

Intenzitet potpore iznosi do 65 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta, a može se uvećati do 80% za ulaganja:

a) u pogledu dobrobiti životinja (članak 6. stavak 1. točki (i) Uredbe (EU) 2021/2115

b) koja provode mladi poljoprivrednici.

Additional explanation

Od ukupne alokacije za ovu intervenciju, za poljoprivredna gospodarstva ekonomske veličine preko 250.000 EUR dostupno je najviše 25% raspoložive alokacije.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Popis neprihvatljivih ulaganja i troškova naveden u poglavlju 4.7.1.

Troškovi prihvatljivi u sklopu Nacionalnog programa pomoći sektoru vina i Nacionalnog pčelarskog programa nisu prihvatljivi u sklopu ove intervencije.

Does the investment contain irrigation?

Yes No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih produktivnih ulaganja s ciljem poticanja strukturne prilagodbe korisnika. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	73.10.01. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju_mali	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.9; R.15; R.16; R.26;
	73.10.02. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju_veliki	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.9; R.15; R.16; R.26;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

73.10.01. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju_mali

Prosječni iznos procijenjen je na temelju povijesnih podataka iz razdoblja Programa ruralnog razvoja 2014. – 2020.

73.10.02. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju_veliki

Prosječni iznos procijenjen je na temelju povijesnih podataka iz razdoblja Programa ruralnog razvoja 2014. – 2020.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		400,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00	
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	73.10.01. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju_mali	O.20 (unit: Livestock units)		46.00	50.00	62.00	62.00	85.00	81.00	386.00
	73.10.02. - Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu	Planned unit amount (Total Public Expenditure in			1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	

	proizvodnju_veliki	EUR)								
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.20 (unit: Livestock units)			8.00	8.00	12.00	14.00	9.00	51.00
		O.20 (unit: Livestock units)	46.00	59.00	70.00	74.00	100.00	90.00	439.00	
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	18,599,706.74	28,416,218.63	33,066,145.32	36,682,754.96	48,565,900.94	41,332,681.65	206,663,408.24	
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	15,809,750.73	24,153,785.84	28,106,223.52	31,180,341.71	41,281,015.80	35,132,779.40	175,663,897.00	
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	TOTAL									

		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

73.10.FI - FI_Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju

Intervention Code (MS)	73.10.FI
Intervention Name	FI_Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.9 Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Podupirati će se ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju kako bi se poboljšala ukupna učinkovitost i održivost poljoprivrednih gospodarstava.

Ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava doprinijeti će poboljšanju kvalitete materijalne imovine poljoprivrednih gospodarstava kako bi se osigurala njihova tehnička i tehnološka učinkovitost koja je važna za rast produktivnosti te kako bi se osigurao temelj za dugoročnu konkurentnost. Mogućnost kupnje poljoprivrednog zemljišta bez ograničenja u odnosu na iznos zajma/kredita osigurat će važan temelj za dugoročnu konkurentnost i održivost mladih poljoprivrednika. Primjena novih i inovativnih tehnologija doprinijet će smanjenju troškova proizvodnje i poboljšanju kvalitete poljoprivrednih proizvoda.

Financijski instrumenti će podržati ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezanu s tipom intervencije.

Prihvatljiva je kupnja: rabljene poljoprivredne mehanizacije, strojeva, opreme i gospodarskih vozila, živih životinja, jednogodišnjeg bilja.

Prihvatljivo je financiranje obrtnog kapitala u skladu s uvjetima koji se odnose na pojedini financijski instrument.

Poveznica na regulativu:

Uredba (EU) 2021/1060

Uredba (EU) 2021/2115

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Korisnici financijskih instrumenata bit će tijela koja provode financijske instrumente.

Prihvatljivi krajnji primatelji su fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika/Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava/drugi odgovarajući upisnik/registar/evidenciju proizvođača primarnih poljoprivrednih proizvoda te proizvođačke organizacije. Uz navedeno, prihvatljivi krajnji primatelji moraju biti u rangu mikro, malih i srednjih subjekata gospodarstva (uključujući novoosnovane poslovne subjekte) kako su definirani u Prilogu 1. Preporuke Europske komisije 2003/361/EZ.

Za prijavu na financijski instrument krajnji primatelj najkasnije do trenutka podnošenja zahtjeva za kredit mora biti upisan u odgovarajući upisnik/registar/evidenciju proizvođača primarnih poljoprivrednih proizvoda, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

Mladim poljoprivrednikom smatrati će se osoba koja ispunjava uvjete navedene u točki 4.1.5.

Prihvatljivi krajnji primatelji moraju tijelu koje provodi financijski instrument podnijeti održiv poslovni plan.

Krajnji primatelj mora imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Financijski instrumenti dodjeljuju se u formi kredita, zajmova i jamstava.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Element potpore pružene kroz financijske instrumente izračunava se u smislu bruto ekvivalenta

bespovratnih sredstava (kako je definirano u pravilima o državnoj potpori) kredita, zajma ili jamstva. Potpora koja se pruža putem finansijskih instrumenata biti će ograničena na maksimalne stope potpore i/ili iznose utvrđene u relevantnim propisima Unije o državnim potporama gdje je primjenjivo. Minimalne stope potpore neće biti propisane.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Sve potpore dodijeljene kroz finansijske instrumente bit će usklađene s primjenjivim pravilima o državnim potporama.

Element potpore pružene kroz finansijske instrumente izračunava se u smislu bruto ekvivalenta bespovratnih sredstava (kako je definirano u pravilima o državnoj potpori) kredita, zajma ili jamstva.

Ukupan iznos potpore dodijeljene istom krajnjem primatelju ne smije prelaziti definirane najviše iznose po jednom krajnjem primatelju (korisniku) u trogodišnjem razdoblju.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Popis neprihvatljivih ulaganja i troškova naveden je u poglavlju 4.7.1.

Dodatno, neprihvatljivi su:

1. troškovi koji su prihvatljivi u sklopu Nacionalnog programa pomoći sektoru vina i Nacionalnog pčelarskog programa
2. troškovi koji su neprihvatljivi temeljem pravila o državnim potporama.

Does the investment contain irrigation?

Yes No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku finansijskih instrumenata za financiranje prihvatljivih produktivnih ulaganja s ciljem poticanja strukturne prilagodbe korisnika. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o

poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	73.10.01.FI - FI_Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	Financial Instrument	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.9;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

73.10.01.FI - FI_Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju

Alokacija 41.882.352,96 (EU+RH dio) od čega je 36.000.000,00 EUR iz očekivanih povrata temeljem provedbe FI PRR 2014.-2022.

Planira se sufinanciranje 532 ulaganja krajnjih primatelja FI s prosječnim iznosom potpore od 78.620,00 EUR-a po projektu. Planirano ostvarenje očekuje se u razdoblju 2026.-2029. obzirom da provedba FI PRR 2014.-2022. traje (n+3) do kraja 2025. godine. Prosječni iznos potpore planiran je temeljem iskustva planiranja i provedbe FI PRR, uz prilagodbu temeljem novih pravila primjenjivih na SP ZPP.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	78,620.00	78,620.00	78,620.00	78,620.00	
	73.10.01.FI - FI_Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.20 (unit: Livestock units)	0.00	0.00	0.00	133.00	133.00	133.00	133.00	532.00
		O.20 (unit: Livestock units)	0.00	0.00	0.00	133.00	133.00	133.00	133.00	532.00
	TOTAL	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	10,470,588.24	10,470,588.24	10,470,588.24	10,470,588.24	41,882,352.96

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	1,250,000.00	1,250,000.00	1,250,000.00	1,250,000.00	5,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	10,470,588.24	10,470,588.24	10,470,588.24	10,470,588.24	
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	1,250,000.00	1,250,000.00	1,250,000.00	1,250,000.00	
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	3,600,000.00	9,000,000.00	10,800,000.00	14,400,000.00	
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	

		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
--	--	--	------	------	------	------	------	------	------

73.11. - Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda

Intervention Code (MS)	73.11.
Intervention Name	Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
04	Povećati dodanu vrijednost poljoprivredne proizvodnje uz ulaganja u inovativne tehnologije	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.39 Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Potpora u sklopu ove intervencije omogućiti će stvaranje dodane vrijednosti primarnim poljoprivrednim proizvodima, kako za primarne poljoprivredne proizvođače, tako i za one kojima je prerada poljoprivrednih proizvoda isključiva djelatnost. Prehrambeno-prerađivačka industrija u Hrvatskoj pokazuje snažan potencijal za stvaranje dodane vrijednosti i novih radnih mjesta s učincima na cjelokupno gospodarstvo. Rast domaće proizvodnje smanjiti će velike trgovinske deficite primarne poljoprivrede i prerade hrane i poboljšati korištenje proizvodnih kapaciteta u zemlji.

Ulaganja u izgradnju novih, kao i modernizaciju postojećih prerađivačkih kapaciteta te uvođenje inovativnih tehnologija doprinijeti će povećanju konkurentnosti hrvatskih proizvoda i rastu zapošljavanja u ruralnom području.

Kriteriji odabira za prihvatljive projekte bit će objavljeni zajedno s natječajem kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi za ovu intervenciju, na temelju sljedećih načela:

1. veličina poduzeća
2. kompleksnost ulaganja
3. sektor ulaganja

4. ulaganje doprinosi stvaranju novih radnih mjesta
5. duljina poslovanja korisnika
6. sustavi kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda
7. indeks razvijenosti JLS-a
8. smanjenje emisije CO2

Poveznice na druga zakonodavstva:

75. Zakon o poljoprivredi ("Narodne novine", br. 118/2018, 42/2020 i 127/2020 - Odluka Ustavnog suda RH i 52/2021)
76. Zakon o hrani („Narodne novine“, br. 81/13, 14/14, 30/15 i 115/18)
77. Zakon o zajedničkoj organizaciji tržišta poljoprivrednih proizvoda i posebnim mjerama i pravilima vezanim za tržište poljoprivrednih proizvoda („Narodne novine“, br. 82/13, 14/14 i 30/15)
78. Zakon o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga („Narodne novine“, br. 173/03, 186/03, 54/05, 76/07, 49/11 i 46/18)
79. Zakon o veterinarstvu („Narodne novine“, br. 82/13, 148/13, 115/18 i 52/21)

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Uvjeti prihvatljivosti korisnika:

Prihvatljivi korisnici su:

- a) fizičke i pravne osobe registrirane za preradu poljoprivrednih proizvoda iz Priloga I. Ugovora o EU
- b) fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika pod uvjetom da najkasnije do kraja provedbe projekta budu registrirane za preradu poljoprivrednih proizvoda iz Priloga I. Ugovora o EU.

Uvjeti prihvatljivosti projekta: Ulaganja se odnose na preradu poljoprivrednih proizvoda iz Priloga I. Ugovora o EU pri čemu je rezultat preradbenog procesa također proizvod iz Priloga I. Ugovora o EU.

Ostali uvjeti prihvatljivosti: Ovisno o sektoru/podsektoru prerade za koji se ostvaruje pravo na potporu kroz objavljene natječaje, korisnici su u obvezi biti upisani u odgovarajuće upisnike, registre ili evidencije kao i ispuniti odgovarajuće uvjete u vezi stručne spreme i radnog iskustva nositelja/člana ili odgovorne osobe ili zaposlenika korisnika. Korisnik mora imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske. Projekt mora ostvariti minimalni broj bodova (prag prolaznosti) temeljem kriterija odabira. Prihvatljivost projekta bit će, osim predmetom ulaganja, uvjetovana urednim vlasničkim odnosima na predmetu ulaganja, izrađenom svom potrebnom dokumentacijom u skladu s propisima kojima se predmetno ulaganje uređuje kao i potvrdom da ulaganje nema značajan negativan utjecaj na okoliš i/ili ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. Ako vrijednost ukupno prihvatljivih troškova projekta iznosi više od 200.000,00 kuna korisnik će biti u obvezi izraditi poslovni plan u kojem mora dokazati ekonomsku održivost projekta te dokazati planirane izvore financiranja projekta.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Prihvatljivi troškovi:

1. građenje/rekonstrukcija i/ili opremanje objekata za preradu mlijeka, mesa, voća, povrća, grožđa (osim za proizvodnju vina), maslina, žitarica, uljarica i industrijskog bilja, aromatičnog, začinskog i ljekovitog bilja, cvijeća i gljiva s pripadajućom infrastrukturom
2. građenje i/ili rekonstrukcija i/ili opremanje objekata za preradu ostalih proizvoda iz Priloga I. Ugovoru s pripadajućom infrastrukturom

3. građenje/rekonstrukcija i/ili opremanje centara (sabirališta) za sakupljanje i preradu otpada, ostataka iz poljoprivredne proizvodnje i nusproizvoda s pripadajućom infrastrukturom
4. građenje/rekonstrukcija i/ili opremanje ostalih gospodarskih objekata, upravnih prostorija s pripadajućim sadržajima, opremom i infrastrukturom koji su u funkciji djelatnosti prerade
5. građenje/rekonstrukcija i/ili opremanje objekata za prodaju i prezentaciju vlastitih poljoprivrednih proizvoda, isključujući kušaonice
6. građenje i/ili rekonstrukcija i/ili opremanje objekata za obradu otpadnih voda u preradi i trženju, filtriranje zraka i rashladne sustave s pripadajućom infrastrukturom
7. gospodarska vozila, strojevi i oprema
8. građenje/rekonstrukcija i/ili opremanje laboratorija na gospodarstvu za vlastite potrebe
9. kupnja zemljišta i objekata radi realizacije projekta, do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta
10. nematerijalni troškovi: kupnja ili razvoj računalnih programa, kupnja prava na patente i licence, autorska prava, robni žigovi i ostala nematerijalna ulaganja povezana s materijalnim ulaganjem

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Visina potpore je od 15.000 EUR do 3.000.000 EUR.

Intenzitet potpore iznosi do 50 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova, a može se uvećati:

a) do 80% za ulaganja koja provode mladi poljoprivrednici

b) do 85% za ulaganja koja provode mala poljoprivredna gospodarstva/poduzeća.

Additional explanation

Od ukupne alokacije za ovu intervenciju, za velika poduzeća dostupno je najviše 50% raspoložive alokacije.

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Popis neprihvatljivih ulaganja i troškova naveden u poglavlju 4.7.1.

Troškovi prihvatljivi u sklopu Nacionalnog programa pomoći sektoru vina i Nacionalnog pčelarskog programa nisu prihvatljivi u sklopu ove intervencije.

Does the investment contain irrigation?

Yes No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih produktivnih ulaganja s ciljem poticanja strukturne prilagodbe korisnika. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	73.11.01. - Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.39;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

73.11.01. - Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda

Jedinični iznos predstavlja prosječan iznos potpore ulaganjima u preradu poljoprivrednih proizvoda iz Programa ruralnog razvoja RH (podmjera 4.2).

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
	73.11.01. - Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			600,000.00	600,000.00	600,000.00	600,000.00	600,000.00	
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.24 (unit: Operations)			24.00	71.00	83.00	48.00	12.00	238.00
	TOTAL	O.24 (unit: Operations)			24.00	71.00	83.00	59.00	12.00	249.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			14,277,182.59	28,554,365.18	28,554,365.18	35,692,956.47	35,692,956.47	142,771,825.89
		Annual indicative financial allocation (Union			12,135,605.20	24,271,210.40	24,271,210.40	30,339,013.00	30,339,013.00	121,356,052.00

		Contribution in EUR)							
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)							
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)							
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)							
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)							
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)							
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set							

		out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

73.11.FI - FI_Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda

Intervention Code (MS)	73.11.FI
Intervention Name	FI_Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
04	Povećati dodanu vrijednost poljoprivredne proizvodnje uz ulaganja u inovativne tehnologije	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.39 Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Podupirat će se ulaganja u stvaranje dodane vrijednosti primarnim poljoprivrednim proizvodima, kako za primarne poljoprivredne proizvođače, tako i za one kojima je prerada poljoprivrednih proizvoda isključiva djelatnost. Prehrambeno-prerađivačka industrija u Hrvatskoj pokazuje snažan potencijal za stvaranje dodane vrijednosti i novih radnih mjesta s učincima na cjelokupno gospodarstvo. Rast domaće proizvodnje smanjiti će velike trgovinske deficite primarne poljoprivrede i prerade hrane i poboljšati korištenje proizvodnih kapaciteta u zemlji.

Ulaganja u izgradnju novih, kao i modernizaciju postojećih prerađivačkih kapaciteta te uvođenje inovativnih tehnologija doprinijeti će povećanju konkurentnosti hrvatskih proizvoda i rastu zapošljavanja u ruralnom području.

Financijski instrumenti će podržati ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezanu s tipom intervencije.

Prihvatljiva je kupnja: rabljene poljoprivredne mehanizacije, strojeva, opreme i gospodarskih vozila, živih životinja, jednogodišnjeg bilja.

Prihvatljivo je financiranje obrtnog kapitala u skladu s uvjetima koji se odnose na pojedini financijski instrument.

Poveznica na regulativu:

Uredba (EU) 2021/1060

Uredba (EU) 2021/2115

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Prihvatljivi krajnji primatelji moraju biti u rangu mikro, malih i srednjih subjekata gospodarstva (uključujući novoosnovane poslovne subjekte) kako su definirani u Prilogu 1. Preporuke Europske komisije 2003/361/EZ.

Prihvatljivi krajnji primatelji su fizičke i pravne osobe registrirane za preradu poljoprivrednih proizvoda.

Za prijavu na financijski instrument krajnji primatelj najkasnije do trenutka podnošenja zahtjeva za kredit mora biti registriran za preradu poljoprivrednih proizvoda, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

Mladim poljoprivrednikom smatrati će se osoba koja ispunjava uvjete navedene u točki 4.1.5.

Prihvatljivi krajnji primatelji moraju tijelu koje provodi financijski instrument podnijeti održiv poslovni plan.

Krajnji primatelj mora imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Financijski instrumenti dodjeljuju se u formi kredita, zajmova i jamstava.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Element potpore pružene kroz financijske instrumente izračunava se u smislu bruto ekvivalenta bespovratnih sredstava (kako je definirano u pravilima o državnoj potpori) kredita, zajma ili jamstva. Potpora koja se pruža putem financijskih instrumenata biti će ograničena na maksimalne stope potpore i/ili iznose utvrđene u relevantnim propisima Unije o državnim potporama gdje je primjenjivo. Minimalne

stope potpore neće biti propisane.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Sve potpore dodijeljene kroz financijske instrumente bit će usklađene s primjenjivim pravilima o državnim potporama.

Element potpore pružene kroz financijske instrumente izračunava se u smislu bruto ekvivalenta bespovratnih sredstava (kako je definirano u pravilima o državnoj potpori) kredita, zajma ili jamstva.

Ukupan iznos potpore dodijeljene istom krajnjem primatelju ne smije prelaziti definirane najviše iznose po jednom krajnjem primatelju (korisniku) u trogodišnjem razdoblju.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Popis neprihvatljivih ulaganja i troškova naveden je u poglavlju 4.7.1.

Dodatno, neprihvatljivi su:

1. troškovi koji su prihvatljivi u sklopu Nacionalnog programa pomoći sektoru vina i Nacionalnog pčelarskog programa
2. troškovi koji su neprihvatljivi temeljem pravila o državnim potporama.

Does the investment contain irrigation?

Yes No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih produktivnih ulaganja s ciljem poticanja strukturne prilagodbe korisnika. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	73.11.01.FI - FI_Potpore za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda	Financial Instrument	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.39;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

73.11.01.FI - FI_Potpore za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda

Alokacija 5.294.117,64 € (EU+RH dio).

Planira se sufinanciranje 68 ulaganja krajnjih primatelja FI s prosječnim iznosom potpore od 78.620,00 EUR-a po projektu. Planirano ostvarenje očekuje se u razdoblju 2026.-2029. obzirom da provedba FI PRR 2014.-2022. traje (n+3) do kraja 2025. godine. Prosječni iznos potpore planiran je temeljem iskustva planiranja i provedbe FI PRR, uz prilagodbu temeljem novih pravila primjenjivih na SP ZPP.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	78,620.00	78,620.00	78,620.00	78,620.00	
	73.11.01.FI - FI_Potpore za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.24 (unit: Operations)	0.00	0.00	0.00	17.00	17.00	17.00	17.00	68.00
		O.24 (unit: Operations)	0.00	0.00	0.00	17.00	17.00	17.00	17.00	68.00
	TOTAL	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	1,323,529.41	1,323,529.41	1,323,529.41	1,323,529.41	5,294,117.64

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	1,125,000.00	1,125,000.00	1,125,000.00	1,125,000.00	4,500,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	1,323,529.41	1,323,529.41	1,323,529.41	1,323,529.41	
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	1,125,000.00	1,125,000.00	1,125,000.00	1,125,000.00	
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Out of which needed to reach	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	

		the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

73.12. - Potpora malim poljoprivrednicima

Intervention Code (MS)	73.12.
Intervention Name	Potpura malim poljoprivrednicima
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.20. Number of supported on-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO2 Enhance market orientation and increase farm competitiveness, both in the short and long term, including greater focus on research, technology and digitalisation

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
05	Povećati produktivnost i konkurentnost u poljoprivredi i šumarstvu uz inovativne tehnologije	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.9 Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Opstanak i razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava temelji se na potrebi za restrukturiranjem proizvodnje povećanjem dodane vrijednosti. Ovaj tip intervencije pruža podršku malim, potencijalno održivim poljoprivrednim gospodarstvima koja su orijentirana na tržišnu proizvodnju u skladu sa zahtjevima koje postavlja tržište. Na taj način će se pomoći poljoprivrednim gospodarstvima u komercijalno isplativom prijelazu na tržišno orijentiranu proizvodnju, što je preduvjet za postizanje konkurentnosti u poljoprivrednom sektoru.

Mala poljoprivredna gospodarstva imaju širi značaj za ruralno područje iz perspektive ruralnog stanovništva, zaštite okoliša i očuvanja bioraznolikosti. Kroz ovu potporu, malim poljoprivrednim gospodarstvima pružit će se mogućnost postizanja gospodarske održivosti.

Ulaganja se odnose na proizvodnju primarnih poljoprivrednih proizvoda iz Priloga I. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Kriteriji odabira za prihvatljive projekte bit će objavljeni zajedno s natječajem kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi za ovu intervenciju, na temelju sljedećih načela:

1. veličina gospodarstva iskazana u SO (prednost imaju poljoprivredna gospodarstva s višim SO);
2. utjecaj planiranih aktivnosti na okoliš (prednost imaju aktivnosti s pozitivnim utjecajem na okoliš);
3. indeks razvijenosti JLS-a (prednost imaju područja s nižim indeksom razvijenosti);
4. osiguranik po osnovi poljoprivrede;
5. sustavi kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.

Poveznice na druga zakonodavstva:

80. Uredba (EU) 2021/2115 europskog parlamenta i vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013
81. Zakon o poljoprivredi („Narodne novine“, br. 118/2018, 42/2020 i 127/2020 - Odluka Ustavnog suda RH i 52/2021)
82. Zakon o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine“, br. 20/18, 115/18 i 98/19)
83. Zakon o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu („Narodne novine“, br. 29/18 i 32/19)
84. Zakon o zadrugama („Narodne novine“, br. 34/11, 125/13, 76/14, 114/18 i 98/19)
85. Zakon o gradnji („Narodne novine“, br. 153/13, 20/17, 39/19 i 125/19)
86. Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“, br. 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18)
87. Zakon o zaštiti prirode („Narodne novine“, br. 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19)
88. Zakon o zajedničkoj organizaciji tržišta poljoprivrednih proizvoda i posebnim mjerama i pravilima vezanim za tržište poljoprivrednih proizvoda („Narodne novine“, br. 82/13, 14/14 i 30/15)
89. Zakon o vodama („Narodne novine“, br. 66/19 i 84/21)

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Uvjeti prihvatljivosti korisnika: Prihvatljivi korisnici su fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika minimalne ekonomske veličine od 3.000 eura do 10.000 eura ako ulažu u sektor voća, povrća i cvijeća, odnosno do 15.000 eura za ulaganja u ostalim sektorima.

Uvjeti prihvatljivosti projekta: Ulaganja se odnose na proizvodnju primarnih poljoprivrednih proizvoda iz Priloga I. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Ako zakonodavstvo Europske unije nametne nove standarde, korisnik može podnijeti zahtjev za potporu za dostizanje tih standarda unutar najviše 24 mjeseca od dana kada su oni postali obvezni za poljoprivredno gospodarstvo.

Proizvedena energija koristi se za podmirenje vlastitih potreba gospodarstva za energijom u svrhu proizvodnje primarnih poljoprivrednih proizvoda iz Priloga I. Ugovora.

Prihvatljiva ulaganja su restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava, zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš te korištenje obnovljivih izvora energije na poljoprivrednim gospodarstvima za vlastite potrebe.

Ulaganja u zbrinjavanje stajskog gnoja te korištenje obnovljivih izvora energije nisu prihvatljiva kao samostalno ulaganje nego isključivo u sklopu izgradnje novih objekata za proizvodnju.

Ostali uvjeti prihvatljivosti: Ovisno o sektoru/podsektoru proizvodnje za koje se ostvaruje pravo na potporu kroz objavljene natječaje, korisnici su u obvezi biti upisani u odgovarajuće upisnike, registre ili

evidencije kao i ispuniti odgovarajuće uvjete u vezi stručne spreme i radnog iskustva nositelja/člana ili odgovorne osobe ili zaposlenika korisnika. Korisnik mora imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske. Projekt mora ostvariti minimalni broj bodova (prag prolaznosti) temeljem kriterija odabira. Prihvatljivost projekta bit će, osim predmetom ulaganja, uvjetovana urednim vlasničkim odnosima na predmetu ulaganja, izrađenom svom potrebnom dokumentacijom u skladu s propisima kojima se predmetno ulaganje uređuje kao i potvrdom da ulaganje nema značajan negativan utjecaj na okoliš i/ili ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. Ako vrijednost ukupno prihvatljivih troškova projekta iznosi više od 200.000,00 kuna korisnik je u obvezi izraditi poslovni plan u kojem mora dokazati ekonomsku održivost projekta te dokazati planirane izvore financiranja projekta.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Prihvatljivi troškovi:

1. građenje/rekonstrukcija i/ili opremanje (uključujući vanjsku i unutarnju infrastrukturu u sklopu poljoprivrednog gospodarstva) objekata za životinje, staklenika, plastenika i objekata za uzgoj jednogodišnjeg i višegodišnjeg bilja, sjemena, sadnog materijala i gljiva
2. građenje/rekonstrukcija i/ili opremanje (uključujući vanjsku i unutarnju infrastrukturu u sklopu poljoprivrednog gospodarstva) ostalih gospodarskih objekata, upravnih prostorija s pripadajućim sadržajima koji su u funkciji osnovne djelatnosti
3. građenje/rekonstrukcija i/ili opremanje (uključujući vanjsku i unutarnju infrastrukturu u sklopu poljoprivrednog gospodarstva) objekata za skladištenje, hlađenje, čišćenje, sušenje, zamrzavanje, klasiranje i pakiranje proizvoda iz vlastite primarne poljoprivredne proizvodnje
4. građenje/rekonstrukcija i/ili opremanje sustava za navodnjavanje na poljoprivrednom gospodarstvu i sustava za navodnjavanje izvan poljoprivrednog gospodarstva za potrebe primarne proizvodnje poljoprivrednog gospodarstva
5. kupnja opreme za berbu, sortiranje i pakiranje vlastitih poljoprivrednih proizvoda
6. kupnja nove poljoprivredne mehanizacije i gospodarskih vozila za vlastitu primarnu poljoprivrednu proizvodnju (uključujući sektor vinogradarstva)
7. restrukturiranje postojećih i/ili podizanje novih višegodišnjih nasada, isključujući restrukturiranje postojećih vinograda za proizvodnju grožđa za vino
8. kupnja zemljišta i objekata radi realizacije projekta, do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta (bez općih troškova)
9. građenje/rekonstrukcija i/ili opremanje skladišnih kapaciteta za stajski gnoj i digestate, uključujući opremu za rukovanje i korištenje stajskog gnoja i digestata isključivo za vlastite potrebe
10. strojevi i oprema za utovar, transport i primjenu organskog gnojiva
11. građenje postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za potrebe vlastitih proizvodnih pogona korisnika, s pripadajućom opremom i infrastrukturom
12. građenje/rekonstrukcija i/ili opremanje objekata za prijem, obradu i skladištenje sirovina za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora s pripadajućom opremom i infrastrukturom za vlastite potrebe
13. građenje/rekonstrukcija i/ili opremanje objekata za obradu, preradu i skladištenje supstrata za organsku gnojidbu s pripadajućom opremom i infrastrukturom, za vlastite potrebe
14. kupnja strojeva za transport i primjenu supstrata za organsku gnojidbu na poljoprivrednim površinama s pripadajućom opremom i infrastrukturom, za vlastite potrebe
15. nematerijalni troškovi: kupnja ili razvoj računalnih programa, kupnja prava na patente i licence,

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Visina potpore je od 5.000 EUR do 30.000 EUR.

Intenzitet potpore je do 85 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Popis neprihvatljivih ulaganja i troškova naveden u poglavlju 4.7.1.

Troškovi prihvatljivi u sklopu Nacionalnog programa pomoći sektoru vina i Nacionalnog pčelarskog programa nisu prihvatljivi u sklopu ove intervencije.

Does the investment contain irrigation?

Yes No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih produktivnih ulaganja s ciljem poticanja strukturne prilagodbe korisnika. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	73.12.01. - Potpora malim poljoprivrednicima	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.9;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

73.12.01. - Potpora malim poljoprivrednicima

Planirani prosječni iznos potpore od 20.000 EUR po korisniku utemeljen je na dosadašnjem iskustvu u provedbi tipa operacije 6.3.1 tijekom provedbe Programa ruralnog razvoja u kojoj su korisnici u većini slučajeva u poslovnim planovima uz iznos potpore od 15.000 EUR planirali i doprinos vlastitih sredstava u prosjeku od 5.000 EUR. Nadalje, s obzirom da su planirani korisnici u ovoj intervenciji veće ekonomske veličine poljoprivrednog gospodarstva od onih u tipu operacije 6.3.1, za očekivati je i veću razinu vlastitog doprinosa u investicijama.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			20,000.00	20,000.00	20,000.00	20,000.00	20,000.00	
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	73.12.01. - Potpora malim poljoprivrednicima	O.20 (unit: Livestock units)			375.00	375.00	300.00	300.00	150.00	1,500.00
		O.20 (unit: Livestock units)			375.00	375.00	300.00	300.00	150.00	1,500.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			7,500,000.00	7,500,000.00	6,000,000.00	6,000,000.00	3,000,000.00	30,000,000.00
	TOTAL	Annual indicative			6,375,000.00	6,375,000.00	5,100,000.00	5,100,000.00	2,550,000.00	25,500,000.00

		financial allocation (Union Contribution in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach								

		the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

73.13. - Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima

Intervention Code (MS)	73.13.
Intervention Name	Potpورا javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.22. Number of supported infrastructures investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Provedba projekata javne infrastrukture u razdoblju 2023. - 2027. planirana je u naseljima do 5.000 stanovnika (za projekte javnog sustava za vodoopskrbu, odvodnju i/ili pročišćavanje otpadnih voda u naseljima do 2.000 stanovnika), a obuhvaća cijelo područje Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
15	Unaprijediti infrastrukturu u ruralnim područjima	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.37 New jobs supported in CAP projects

R.41 Share of rural population benefitting from improved access to services and infrastructure through CAP support

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Komunalna, društvena i socijalna infrastruktura su važan element kvalitete života ruralnih područja koja su još uvijek suočena s nedostatkom određene vrste javne infrastrukture i nisu iste kvalitete u odnosu na urbana područja. Pokrivenost sa vodovodnom i kanalizacijskom mrežom, kvaliteta cesta nižeg ranga, pokrivenost sa objektima za predškolski odgoj, kvaliteta pristupnih cesta do poljoprivrednih gospodarstava i sl. još uvijek zaostaje u odnosu na urbana područja. Javna infrastruktura koja se planira financirati unutar ove intervencije će pridonijeti ublažavanju nepovoljnih demografskih kretanja na ruralnom području i omogućiti povoljnije uvjete za društveni i održivi gospodarski razvoj odnosno doprinijeti zadržavanju postojećih i otvaranju novih radnih mjesta. Uzimajući u obzir potrebe ruralnih zajednica, financijske mogućnosti unutar SP ZPP i učinke provedbe pojedinih projekata u prostoru i životu ruralnih zajednica, predložene su određene vrste projekata za sufinanciranje unutar SP ZPP.

Na temelju iskazanih potreba ruralne zajednice projekti koji se planiraju financiraju unutar ove

intervencije su:

- dječji vrtići
- nerazvrstane ceste
- javni sustavi za vodoopskrbu, odvodnju i/ili pročišćavanje otpadnih voda
- tržnice
- javna skloništa za napuštene i izgubljene životinje.

Provedba projekata je prihvatljiva u naseljima do 5.000 stanovnika, a za projekte javnog sustava za vodoopskrbu, odvodnju i/ili pročišćavanje otpadnih voda u naseljima do 2.000 stanovnika.

Infrastruktura koja će se financirati unutar ove intervencije se neće koristiti za ekonomsku aktivnost odnosno neće ostvarivati značajni neto prihod.

Potpora će se dodjeljivati putem natječaja (grant) koje će objaviti Agencija za plaćanja.

Načela kriterija odabira koja će se primjenjivati kod odabira projekata će se temeljiti na:

- razvijenosti područja (ulaganja u nerazvijenija područja imaju prioritet)
- vrsti građenja (ulaganja u rekonstrukciju postojećih građevina ima prioritet u odnosu na izgradnju novih građevina)
- broju novostvorenih radnih mjesta (ulaganja koja doprinose stvaranju novih radnih mjesta imaju prioritet)
- korištenju obnovljivih izvora energije (ako je primjenjivo, ulaganja koja koriste obnovljive izvore energije imaju prioritet).

Provedba ove intervencije na nacionalnoj razini u skladu je sa:

- Zakonom o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19 i 125/19)
- Zakonom o cestama (NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19)
- Zakonom o vodama (NN 66/19 i 84/21)
- Zakonom o vodnim uslugama (NN 66/19)
- Zakonom o zaštiti životinja (NN 102717, 32/19).

Provedbom ove intervencije ispunjava se Potreba 15 „Unaprijediti infrastrukturu u ruralnim područjima“.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Prihvatljivi korisnici su:

- jedinice lokalne samouprave
- javni isporučitelji vodnih usluga (samo za projekte javnih sustava za vodoopskrbu, odvodnju i/ili pročišćavanje otpadnih voda)
- trgovačka društva osnovana i u većinskom vlasništvu jedinica lokalne samouprave
- javne ustanove neprofitnog karaktera osnovane i u većinskom vlasništvu jedinica lokalne samouprave
- jedinice područne (regionalne) samouprave (samo za projekte javnih skloništa za napuštene i izgubljene životinje).

Uvjeti prihvatljivosti korisnika su:

- podmirene, odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske
- ne smije umjetno stvarati uvjete u skladu s člankom 62. Uredbe (EU) br. 2021/2116
- ne postojanje sukoba interesa s dobavljačima u postupku nabave
- mora biti vlasnik građevine/zemljišta koje je predmet ulaganja/na kojem se obavlja ulaganje ili mora imati sklopljen ugovor o najmu/zakupu/sluznosti/upravljanju zemljišta na rok od najmanje 10 godina računajući od datuma podnošenja prijave na natječaj te mora biti upisan u zemljišne knjige
- uvjete prihvatljivosti korisnika, korisnik dokazuje u trenutku podnošenja zahtjeva za potporu.

Uvjeti prihvatljivosti projekta:

- provodi se na području Republike Hrvatske u naseljima do 5.000 stanovnika, a za projekte javnog sustava za vodoopskrbu, odvodnju i/ili pročišćavanje otpadnih voda u naseljima do 2.000 stanovnika
- najviša ukupna vrijednost projekta iznosi 2.000.000 EUR
- nema značajan negativan utjecaj na okoliš i/ili ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, odnosno ako je to propisano od strane nadležnog tijela poduzete su korektivne mjere
- projekti moraju biti namijenjeni javnoj upotrebi/korištenju i moraju biti javno dostupni pojedincima i interesnim skupinama
- fazno građenje je prihvatljivo samo ako su prilikom podnošenja zahtjeva za potporu prijavljene sve faze projekta te ako sve faze kumulativno ispunjavaju uvjete iz natječaja
- projekt mora imati suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave na čijem se području projekt provodi
- projekt mora biti u skladu s strateškim razvojnim dokumentom jedinice lokalne samouprave i prostornim planom jedinice lokalne samouprave na čijem se području projekt provod
- provedba projekta od donošenja odluke Agencije za plaćanja kojim se dodjeljuju sredstva korisniku do

podnošenja konačnog zahtjeva za isplatu može trajati najduže do 36 mjeseci, ali ne kasnije od 30. lipnja 2029. godine

- aktivnosti vezane uz ulaganje ne smiju započeti prije podnošenja zahtjeva za potporu (uključujući sklapanje ugovora s izvođačima/dobavljačima ili izvršenje narudžbe radova/robe od njih za prijavljena ulaganja), osim pripremnih aktivnosti (opći troškovi, stjecanje vlasništva nad nekretninom na kojoj će se obavljati investicija, ishođenje građevinske i drugih dozvola i s njima povezane aktivnosti do trenutka prijave početka građenja)

- projekt mora imati svu potrebnu dokumentaciju u skladu s propisima kojima se uređuje gradnja, a građevinska dozvola ili drugi akt kojim se odobrava građenje mora glasiti na korisnika

- korisnik ne smije tijekom razdoblja od pet godina od konačne isplate potpore na sufinanciranom ulaganju napraviti značajne promjene koje mijenjaju svrhu, namjenu i vrstu ulaganja, promijeniti vlasništvo nad ulaganjem, dati ulaganje u zakup ili najam ili ga premjestiti. Iznimno, moguća su odstupanja u slučajevima više sile ili nastupa izvanrednih okolnosti

- projekt mora predstavljat jednu funkcionalnu cjelinu i provoditi se na jednoj određenoj lokaciji, ne na više odvojenih lokacija

- projekt ne smije ostvarivati neto prihod nakon dovršetka

- isti troškovi unutar projekta ne smiju biti već sufinancirani sredstvima javne potpore.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Potpore su bespovratna sredstva (grant) za građenje i opremanje javne infrastrukture u ruralnim područjima (dječji vrtići, tržnice, nerazvrstane ceste i javni sustavi za vodoopskrbu/odvodnju/ i/ili pročišćavanje otpadnih voda, javna skloništa za napuštene i izgubljene životinje).

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Intenzitet potpore iznosi od 80 do 100 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova, ovisno o stupnju razvijenosti jedinice lokalne samouprave.

Najviša vrijednost potpore po projektu iznosi do 2.000.000 EUR.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Neprihvatljivi troškovi će biti propisani podzakonskim aktom koji će regulirati provedbu SP ZPP u razdoblju 2023. - 2027. i po potrebi Natječajem, a između ostalog obuhvaćaju:

- kupnja zemljišta u iznosu većem od 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta
- kupnja objekta u iznosu većem od 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta, osim u slučaju financijskih instrumenata
- porez na dodanu vrijednost (PDV) za korisnike koji su porezni obveznici upisani u registar obveznika PDV-a i imaju pravo na odbitak pretporeza
- drugi porezi te propisane naknade i doprinosi
- kamate
- rabljeni strojevi i oprema
- vozila
- životinje
- troškovi vezani uz ugovor o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi kredita i refinanciranja kamata, režijski troškovi i troškovi osiguranja
- novčane kazne, financijske kazne i troškovi sudskih postupaka
- troškovi za sufinanciranje iz EPFRR nastali prije podnošenja SP ZPP u Europsku komisiju na odobrenje, a ne prije 1.1.2023
- opći troškovi u iznosu većem od 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta (bez općih troškova). Pod općim troškovima podrazumijevaju se troškovi pripreme poslovnog plana, troškovi pripreme dokumentacije, troškovi projektno - tehničke dokumentacije, geodetskih podloga, elaborata, trošak nadzora
- nepredviđeni radovi u gradnji i ostali nepredviđeni troškovi
- troškovi održavanja, zamjene i amortizacije
- plaćanje gotovim novcem
- troškovi vlastitog rada
- operativni troškovi
- plaće i druge naknade stalno zaposlenih djelatnika korisnika.

Does the investment contain irrigation?

Yes No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potporna koja se dodjeljuje za projekte javne infrastrukture u ruralnim područjima i intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	73.13.01. - Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.37; R.41;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

73.13.01. - Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima

Iznos od 700.000 eura predstavlja prosječni iznos koji se očekuje isplatiti za operaciju/projekt po godinama na temelju povijesnih podataka iz razdoblja Programa ruralnog razvoja 2014. – 2020.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				700,000.00	700,000.00	700,000.00		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	73.13.01. - Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima	O.22 (unit: Operations)				3.00	46.00	35.00		84.00
		O.22 (unit: Operations)				3.00	46.00	35.00		84.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				1,764,705.88	23,529,411.76	26,470,588.24	7,058,823.53	58,823,529.41
	TOTAL	Annual indicative financial				1,500,000.00	20,000,000.00	22,500,000.00	6,000,000.00	50,000,000.00

		allocation (Union Contribution in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial								

		allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

73.14.FI - FI_Razvoj poslovanja u ruralnim područjima

Intervention Code (MS)	73.14.FI
Intervention Name	FI_Razvoj poslovanja u ruralnim područjima
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.24. Number of supported off-farm productive investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
17	Stvaranje novih radnih mjesta diverzifikacijom proizvodnje	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.39 Number of rural businesses including bio-economy businesses developed with CAP support

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Potporna ulaganjima u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti doprinosi unaprjeđenju gospodarske aktivnosti u ruralnim područjima, održavanju i stvaranju novih radnih mjesta te povećanju prihoda gospodarskih subjekata. Cilj je poticati diversifikaciju gospodarske aktivnosti koja će privući ljude da žive i rade u ruralnim područjima.

Financijski instrumenti će podržati ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezanu s tipom intervencije.

Prihvatljiva je kupnja: rabljene poljoprivredne mehanizacije, strojeva, opreme i gospodarskih vozila, živih životinja, jednogodišnjeg bilja.

Prihvatljivo je financiranje obrtnog kapitala u skladu s uvjetima koji se odnose na pojedini financijski instrument.

Poveznica na regulativu:

Uredba (EU) 2021/1060

Uredba (EU) 2021/2115

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Korisnici financijskih instrumenata bit će tijela koja provode financijske instrumente.

Prihvatljivi krajnji primatelji su fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika/Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava/drugi odgovarajući upisnik/registar/evidenciju proizvođača primarnih poljoprivrednih proizvoda te proizvođačke organizacije, koje već imaju registriranu nepoljoprivrednu djelatnost. Uz navedeno, prihvatljivi krajnji primatelji moraju biti u rangu mikro, malih i srednjih subjekata gospodarstva (uključujući novoosnovane poslovne subjekte) kako su definirani u Prilogu 1. Preporuke Europske komisije 2003/361/EZ.

Za prijavu na financijski instrument krajnji primatelj najkasnije do trenutka podnošenja zahtjeva za kredit mora biti upisan u odgovarajući upisnik/registar/evidenciju proizvođača primarnih poljoprivrednih proizvoda te registriran za nepoljoprivrednu djelatnost u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

Mladim poljoprivrednikom smatrati će se osoba koja ispunjava uvjete navedene u točki 4.1.5.

Prihvatljivi krajnji primatelji moraju tijelu koje provodi financijski instrument podnijeti održiv poslovni plan.

Krajnji primatelj mora imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Financijski instrumenti dodjeljuju se u formi kredita, zajmova i jamstava.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Element potpore pružene kroz financijske instrumente izračunava se u smislu bruto ekvivalenta

bespovratnih sredstava (kako je definirano u pravilima o državnoj potpori) kredita, zajma ili jamstva. Potpora koja se pruža putem finansijskih instrumenata biti će ograničena na maksimalne stope potpore i/ili iznose utvrđene u relevantnim propisima Unije o državnim potporama gdje je primjenjivo. Minimalne stope potpore neće biti propisane.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Sve potpore dodijeljene kroz finansijske instrumente bit će usklađene s primjenjivim pravilima o državnim potporama.

Element potpore pružene kroz finansijske instrumente izračunava se u smislu bruto ekvivalenta bespovratnih sredstava (kako je definirano u pravilima o državnoj potpori) kredita, zajma ili jamstva.

Ukupan iznos potpore dodijeljene istom krajnjem primatelju ne smije prelaziti definirane najviše iznose po jednom krajnjem primatelju (korisniku) u trogodišnjem razdoblju.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Popis neprihvatljivih ulaganja i troškova naveden je u poglavlju 4.7.1.

Dodatno, neprihvatljivi su:

1. troškovi koji su prihvatljivi u sklopu Nacionalnog programa pomoći sektoru vina i Nacionalnog pčelarskog programa
2. troškovi koji su neprihvatljivi temeljem pravila o državnim potporama.

Does the investment contain irrigation?

Yes No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 11 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih produktivnih ulaganja s ciljem poticanja

strukturne prilagodbe korisnika. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	73.14.01.FI - FI Potpora za ulaganja u razvoj poslovanja u ruralnim područjima	Financial Instrument	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.39;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

73.14.01.FI - FI Potpora za ulaganja u razvoj poslovanja u ruralnim područjima

Alokacija 5.882.352,96 € (EU+RH dio).

Planira se sufinanciranje 76 ulaganja krajnjih primatelja FI s prosječnim iznosom potpore od 78.620,00 EUR-a po projektu. Planirano ostvarenje očekuje se u razdoblju 2026.-2029. obzirom da provedba FI PRR 2014.-2022. traje (n+3) do kraja 2025. godine. Prosječni iznos potpore planiran je temeljem iskustva planiranja i provedbe FI PRR, uz prilagodbu temeljem novih pravila primjenjivih na SP ZPP.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
	73.14.01.FI - FI Potpora za ulaganja u razvoj poslovanja u ruralnim područjima	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	78,620.00	78,620.00	78,620.00	78,620.00	
Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)										
O.24 (unit: Operations)		0.00	0.00	0.00	19.00	19.00	19.00	19.00	19.00	76.00
	TOTAL	O.24 (unit: Operations)	0.00	0.00	0.00	19.00	19.00	19.00	19.00	76.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	1,470,588.24	1,470,588.24	1,470,588.24	1,470,588.24	5,882,352.96

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	1,250,000.00	1,250,000.00	1,250,000.00	1,250,000.00	5,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	1,470,588.24	1,470,588.24	1,470,588.24	1,470,588.24	
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	1,250,000.00	1,250,000.00	1,250,000.00	1,250,000.00	
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	Out of which needed to reach the minimum financial	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	

		allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

74.01. - Potpora za sustave javnog navodnjavanja

Intervention Code (MS)	74.01.
Intervention Name	Potpora za sustave javnog navodnjavanja
Type of Intervention	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Common Output Indicator	O.22. Number of supported infrastructures investment operations or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: Yes ES rebate system: No LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Provedba projekata sustava javnog navodnjavanja u razdoblju 2023. - 2027. planirana je na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO4 Contribute to climate change mitigation and adaptation, including by reducing greenhouse gas emission and enhancing carbon sequestration, as well as promote sustainable energy

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
07	Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.27 Number of operations contributing to environmental sustainability and the achievement of climate mitigation and adaptation goals in rural areas

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Zbog nedovoljno razvijenog sustava navodnjavanja i melioracijske odvodnje, niskog sadržaja humusa u poljoprivrednim tlima, te nedovoljne primjene poljoprivrednih praksi i metoda koje doprinose smanjenju rizika u proizvodnji, hrvatska poljoprivreda je izrazito ranjiva na klimatske promjene. Zato je važno unaprijediti prilagodbu proizvodnih sustava klimatskim i okolišnim uvjetima. Unatoč bogatim vodnim resursima, navodnjava se samo 1,9 % ukupno korištenih poljoprivrednih površina, stoga je potrebno povećati poljoprivredne površine s mogućnošću navodnjavanja.

U Republici Hrvatskoj se od ukupno korištenih 1.562.983 ha za poljoprivrednu proizvodnju (Državni zavod za statistiku, 2016.) navodnjava svega 29.680 ha (Eurostat, 2016.) u odnosu na 65.000 ha planiranih Nacionalnim projektom navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u Republici Hrvatskoj - NAPNAV-om (VRH, 2005.). Sukladno NAPNAV-u vrlo visoku i visoku pogodnost za navodnjavanje ima 484.026 ha poljoprivrednih površina. Vodni potencijali u Republici Hrvatskoj višestruko nadmašuju definirane potrebe za vodom, no njihova vremenska i prostorna disperzija bitno otežava realizaciju projekta navodnjavanja.

Republika Hrvatska posjeduje iznimno vodno bogatstvo koje pruža mogućnost održivog navodnjavanja uz očuvanje voda u skladu s Direktivom 2000/60/EK o uspostavi zajedničkog okvira za vodnu politiku (SL L 327, 22.12.2000.) i Direktivom Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla. Prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. Ukupno vodno bogatstvo se procjenjuje na $111,66 \times 10^9 \text{ m}^3$ vode godišnje, odnosno $26.059 \text{ m}^3/\text{stanovniku}$ vode godišnje te se prema tom parametru Hrvatska nalazi u vrhu EU.

Intervencija se odnosi na izgradnju novog cjelovitog sustava javnog navodnjavanja u skladu s tehničkim rješenjima i građevinskom dozvolom (akumulacije, crpne stanice, cjevovodi, distribucijska mreža, nadzorno upravljački sustav, kanali, melioracijska odvodnja, kao element funkcionalne cjeline projekta i slično).

Kod provedbe projekata javnog navodnjavanja, potpora se ne dodjeljuje za sustav navodnjavanja na parceli, već za izgradnju sustava koji će omogućiti dovod vode do parcela krajnjih korisnika koji se nalaze u obuhvatu sustava javnog navodnjavanja .

Korištenje pročišćenih otpadnih voda za navodnjavanje unutar ove intervencije nije planirano odnosno nije primjenjivo za ovu intervenciju.

Potpora će se dodjeljivati putem natječaja (grant) koje će objaviti Agencija za plaćanja.

Kriteriji koji će se primjenjivati kod odabira projekata će se temeljiti na:

- razvijenosti područja (ulaganja u nerazvijenija područja imaju prioritet)
- planiranoj priključenosti proizvodnih poljoprivrednih površina na sustav javnog navodnjavanja (ulaganja s većom priključenosti poljoprivrednih površina imaju prioritet)
- aridnosti poljoprivrednih površina u obuhvatu sustava javnog navodnjavanja (ulaganja u sustave čiji se obuhvat navodnjavanja nalazi u aridnom području imaju prioritet)
- ekonomska stopa povrata (sustavi navodnjavanja s većom ekonomskom stopom povrata imaju prednost)
- pogodnosti tala za navodnjavanje (pogodna tla za navodnjavanje – P1 imaju prioritet).

Provedba ove intervencije na nacionalnoj razini u skladu je sa:

- Zakonom o vodama (NN 66/19 i 84/21)
- Zakonom o financiranju vodnoga gospodarstva (NN 153/09, 90/11, 56/13, 154/14, 119/15, 120/16, 127/17 i 66/19)
- Zakonom o vodnim uslugama (NN 66/19)
- Zakonom o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19 i 125/19).

Provedbom ove intervencije ispunjava se Potreba 7 „Poboljšati prakse koje doprinose prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena“.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Prihvatljivi korisnici su jedinice područne (regionalne) samouprave.

Uvjeti prihvatljivosti korisnika su:

- podmirene, odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske
- ne smije umjetno stvarati uvjete u skladu s člankom 62. Uredbe (EU) br. 2021/2116
- ne postojanje sukoba interesa s dobavljačima u postupku nabave
- uvjete prihvatljivosti korisnika, korisnik dokazuje u trenutku podnošenja zahtjeva za potporu.

Uvjeti prihvatljivosti projekta su:

- provodi se na području Republike Hrvatske
- odnosi se na izgradnju cjelovitog sustava javnog navodnjavanja u skladu s tehničkim rješenjima i građevinskom dozvolom (akumulacije, hidrotehničke građevine za zahvaćanje vode, , crpne stanice, cjevovodi, distribucijska mreža, nadzorno upravljački sustav, kanali, melioracijska odvodnja kao elementi funkcionalne cjeline projekta i slično)
- stanje vodnog tijela nije identificirano kao manje od dobrog u relevantnom planu upravljanja vodnim područjem iz razloga vezanih uz količinu vode, uz izuzeće od ovoga uvjeta u slučaju kada se investicija opskrbljuje vodom iz postojeće akumulacije uz odobrenje nadležnih vlasti prije 31. listopada 2013. godine, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - a) dotična akumulacija je identificirana u relevantnom planu upravljanja vodnim područjem i podliježe zahtjevima kontrole iz članka 11. stavka 3. točka e) Direktive 2000/60/EC Europskog Parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000 kojom se uspostavlja okvir za djelovanje Zajednice na području politike voda (u daljnjem tekstu: Okvirna direktiva o vodama)
 - b) do 31. listopada 2013. godine na snazi je bila maksimalna količina ukupnog zahvaćanja iz akumulacije ili minimalni zahtjevi za protokom u vodnim tijelima na koja utječe akumulacija
 - c) maksimalna količina ili minimalni zahtjevi za protokom moraju biti u skladu s uvjetima iz članka 4. Okvirne direktive o vodama
 - d) planirana investicija ne smije rezultirati zahvaćanjima iznad maksimalne količine zahvaćanja na snazi 31. listopada 2013. godine niti smanjenjem protoka u pogođenim vodnim tijelima ispod minimalno potrebne razine na snazi 31. listopada 2013. godine
- ulaganje mora biti isključivo vezano uz novu infrastrukturu za navodnjavanje, koja dovodi do povećanja neto navodnjavanog područja
- mjerenje zahvaćenih količina vode mora se uspostaviti kao dio investicije na razini ulaganja za koje se dodjeljuje potpora
- analiza utjecaja na okoliš mora pokazati da ulaganje nema značajan negativni utjecaj na okoliš i/ili ekološku mrežu, odnosno da uz provedbu mjera ublažavanja nema značajan negativan utjecaj na okoliš i/ili ekološku mrežu
- ulaganje mora biti u skladu sa zahtjevima Okvirne direktive o vodama
- korisnik (jedinica područne (regionalne) samouprave) i krajnji korisnici (vlasnici ili drugi zakonski posjednici poljoprivrednih parcela/zemljišta za koje se projektom osigurava mogućnost priključenja na javni sustav navodnjavanja) moraju prilikom podnošenja zahtjeva za potporu imati ugovornim odnosom

definiran način priključenja na sustav javnog navodnjavanja

- tlo za navodnjavanje na cjelokupnoj neto poljoprivrednoj površini obuhvaćenoj projektom mora biti pogodno za navodnjavanje
- do kraja investicije korisnik mora imati vodopravnu dozvolu za zahvaćanje voda za navodnjavanje koje je izdalo nadležno tijelo
- ulaganje mora biti u skladu s relevantnim planom upravljanja vodnim područjima
- provedba projekta od donošenja odluke Agencije za plaćanja kojim se dodjeljuju sredstva korisniku do podnošenja konačnog zahtjeva za isplatu može trajati najduže 36 mjeseci, ali ne duže od 30. lipnja 2029. godine
- aktivnosti vezane uz ulaganje ne smiju započeti prije podnošenja zahtjeva za potporu, osim pripremnih aktivnosti (opći troškovi, stjecanje vlasništva nad nekretninom na kojoj će se obavljati investicija, ishodaenje građevinske i drugih dozvola i s njima povezane aktivnosti do trenutka prijave početka građenja)
- projekt mora imati svu potrebnu dokumentaciju u skladu s propisima kojima se uređuje gradnja, a građevinska dozvola ili drugi akt kojim se odobrava građenje mora glasiti na korisnika
- korisnik ne smije tijekom razdoblja od pet godina od konačne isplate potpore na sufinanciranom ulaganju napraviti značajne promjene koje mijenjaju svrhu, namjenu i vrstu ulaganja, promijeniti vlasništvo nad ulaganjem, dati ulaganje u zakup ili najam ili ga premjestiti (iznimno, moguća su odstupanja u slučajevima više sile ili nastupa izvanrednih okolnosti)
- isti troškovi unutar projekta ne smiju biti već sufinancirani sredstvima javne potpore.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Potpore su bespovratna sredstva (grant) za izgradnju novog cjelovitog sustava javnog navodnjavanja u skladu s tehničkim rješenjima i građevinskom dozvolom (akumulacije, hidrotehničke građevine za zahvaćanje vode, crpne stanice, cjevovodi, distribucijska mreža, nadzorno upravljački sustav, kanali, melioracijska odvodnja, kao elementi funkcionalne cjeline projekta i slično).

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Intenzitet potpore iznosi do 100% od ukupnih prihvatljivih troškova projekta.

Najviša vrijednost potpore po projektu iznosi do 15.000.000 eura.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is not eligible for support?

Neprihvatljivi troškovi će biti propisani podzakonskim aktom koji će regulirati provedbu SP ZPP u razdoblju 2023. - 2027. i po potrebi natječajem, a između ostalog obuhvaćaju:

- kupnja zemljišta u iznosu većem od 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta
- kupnja objekta u iznosu većem od 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta, osim u slučaju financijskih instrumenata
- porez na dodanu vrijednost (PDV) za korisnike koji su porezni obveznici upisani u registar obveznika PDV-a i imaju pravo na odbitak pretporeza
- drugi porezi te propisane naknade i doprinosi
- kamate
- rabljeni strojevi i oprema
- vozila
- troškovi vezani uz ugovor o leasingu, kao što su marža davatelja leasinga, troškovi kredita i refinanciranja kamata, režijski troškovi i troškovi osiguranja
- novčane kazne, financijske kazne i troškovi sudskih postupaka
- troškovi za sufinanciranje iz EPFRR nastali prije podnošenja SP ZPP u Europsku komisiju na odobrenje, a ne prije 1.1.2023
- opći troškovi u iznosu većem od 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta (bez općih troškova). Pod općim troškovima podrazumijevaju se troškovi pripreme poslovnog plana, troškovi pripreme dokumentacije, troškovi projektno - tehničke dokumentacije, geodetskih podloga, elaborata, trošak nadzora
- nepredviđeni radovi u gradnji i ostali nepredviđeni troškovi
- troškovi održavanja, zamjene i amortizacije
- plaćanje gotovim novcem
- troškovi vlastitog rada

- operativni troškovi
- plaće i druge naknade stalno zaposlenih djelatnika korisnika.

Does the investment contain irrigation?

Yes No

Investments in the improvement of existing irrigation installations, what is the potential water saving(s) required (expressed in %)

N/A

Investments in the improvement of existing irrigation installations (affecting water bodies whose status is less than good) what is/are the requirement(s) for an effective reduction in water use - expressed in %

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora se ostvaruje u obliku sufinanciranja za ulaganja u projekte javnog navodnjavanja te je intervencija u skladu s Prilogom Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	74.01.01. - Potpora za sustave javnog navodnjavanja	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.27;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

74.01.01. - Potpora za sustave javnog navodnjavanja

Iznos od 5.200.000 eura predstavlja prosječni iznos koji se očekuje isplatiti za operaciju/projekt po godinama na temelju povijesnih podataka iz razdoblja Programa ruralnog razvoja 2014. – 2020.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				5,200,000.00	5,200,000.00	5,200,000.00	5,200,000.00	
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	74.01.01. - Potpora za sustave javnog navodnjavanja	O.22 (unit: Operations)				1.00	6.00	6.00	3.00	16.00
		O.22 (unit: Operations)				1.00	6.00	6.00	3.00	16.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				2,470,588.24	16,470,588.24	41,176,470.59	22,235,294.12	82,352,941.19
	TOTAL	Annual indicative financial allocation				2,100,000.00	14,000,000.00	35,000,000.00	18,900,000.00	70,000,000.00

	(Union Contribution in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial								

		allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up

75.01. - Uspostava mladih poljoprivrednika

Intervention Code (MS)	75.01.
Intervention Name	Uspostava mladih poljoprivrednika
Type of Intervention	INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up
Common Output Indicator	O.25. Number of young farmers receiving setting-up support
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: Yes Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO7 Attract and sustain young farmers and other new farmers and facilitate sustainable business development in rural areas

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
13	Poboljšanje starosne strukture nositelja poljoprivrednih gospodarstava	Visok	Yes
14	Olakšati pristup početnom kapitalu za investicije	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.36 Number of young farmers benefitting from setting up with support from the CAP, including a gender breakdown

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Cilj ove intervencije je poticanje razvoja obnovljenog i inovativnog poljoprivrednog sektora. Mladi ljudi trebaju biti motivirani za život i rad u ruralnom prostoru, stvarajući nova radna mjesta za sebe i svoje obitelji. Hrvatskom selu neophodna je strukturna transformacija i generacijska obnova poljoprivrednika. K tome, Hrvatska je suočena s problemom migracija, posebice mlađeg stanovništva, što predstavlja veliku prijetnju procesu generacijske obnove. Daljnje povećanje udjela mladih poljoprivrednika kao i jačanje konkurentnosti njihovih poljoprivrednih gospodarstava temelj je za razvoj modernog i konkurentnog poljoprivrednog sektora Republike Hrvatske. Za strukturnu transformaciju hrvatske poljoprivrede neophodno je povećati proizvodnju proizvoda s većom dodanom vrijednošću uz primjenu novih i inovativnih tehnoloških rješenja. Mladi poljoprivrednici, koji su tehnički učinkovitiji i pokazuju veći interes za obrazovanje i usavršavanje, mogu biti predvodnici u tom procesu. Mladi poljoprivrednici u Republici Hrvatskoj imaju nisku razinu specijalizacije prema tipu proizvodnje. Istovremeno, mladi poljoprivrednici imaju veća gospodarstva i ostvaruju veći ekonomski rezultat od prosječnog hrvatskog poljoprivrednika. Kako bi se potaknuo veći broj mladih na bavljenje poljoprivredom, potrebno je nastaviti pružati potporu za uspostavu mladih poljoprivrednika.

Kriteriji odabira za prihvatljive projekte bit će objavljeni zajedno s natječajem kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi za ovu intervenciju, na temelju sljedećih načela:

1. veličina gospodarstva iskazana u SO (prednost imaju poljoprivredna gospodarstva s višim SO);
2. vlasnički status nositelja poljoprivrednog gospodarstva (prednost ima vlasništvo u odnosu na najam ili ostale ugovorne sporazume);
3. stručna sprema i radno iskustvo korisnika (prednost imaju korisnici s višim obrazovanjem i odgovarajućim radnim iskustvom u poljoprivredi ili drugom odgovarajućem sektoru);
4. bavljenje poljoprivredom u prioritetnim sektorima sukladno pokazateljima SWOT analize (prednost imaju sektori uzgoja voća i povrća te stočarstvo)
5. indeks razvijenosti JLS-a (prednost imaju područja s nižim indeksom razvijenosti);
6. sustavi kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.

Poveznice na druga zakonodavstva

90. Zakon o poljoprivredi („Narodne novine“, br. 118/2018, 42/2020 i 127/2020 - Odluka Ustavnog suda RH i 52/2021)
91. Zakon o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu („Narodne novine“, br. 29/18 i 32/19)
92. Zakon o gradnji („Narodne novine“, br. 153/13, 20/17, 39/19 i 125/19)
93. Zakon o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine“, br. 20/18, 115/18 i 98/19)

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Mladi poljoprivrednik je osoba starija od 18 i mlađa od 40 godina u godini prijave na Natječaj, koji posjeduje odgovarajuća stručna znanja i vještine te koji je po prvi put postavljen kao nositelj/odgovorna osoba poljoprivrednog gospodarstva, ali ne dulje od 60 mjeseci u trenutku podnošenja zahtjeva za potporu.

Uvjeti prihvatljivosti:

1. mladi poljoprivrednik je upisan u Upisnik poljoprivrednika kao nositelj/odgovorna osoba poljoprivrednog gospodarstva
2. poljoprivredno zemljište koje je u upotrebi mora biti upisano u ARKOD (LPIS);
3. životinje na poljoprivrednom gospodarstvu moraju biti upisane u Jedinostveni registar domaćih životinja u skladu s nacionalnim zakonodavstvom
4. poljoprivredno gospodarstvo za koje mladi poljoprivrednik izrađuje poslovni plan u svojstvu nositelja/odgovorne osobe, pripada ekonomskoj veličini (iskazanoj u ukupnom standardnom ekonomskom rezultatu poljoprivrednog gospodarstva) od 10.000 EUR do 100.000 EUR u trenutku podnošenja zahtjeva za potporu.

Ako mladi poljoprivrednik u trenutku podnošenja zahtjeva za potporu, nije postavljen kao nositelj/odgovorna osoba poljoprivrednog gospodarstva, to može postati najkasnije prilikom isplate 1. rate potpore. Poljoprivredno gospodarstvo koje preuzima, mora preuzeti u cijelosti sa svim njegovim resursima.

Mladi poljoprivrednik prilikom podnošenja zahtjeva za potporu mora dostaviti poslovni plan koji treba biti u potpunosti proveden u razdoblju kraćem od tri godine.

Potpore za mlade poljoprivrednike ograničena je na mikro i mala poduzeća.

Korisnik koji u trenutku podnošenja zahtjeva za potporu nema potrebna stručna znanja i vještine, iste može steći najkasnije do kraja provedbe projekta.

Mladi poljoprivrednik mora ostati nositelj/odgovorna osoba i biti zaposlen na puno radno vrijeme na poljoprivrednom gospodarstvu za koji je ostvario potporu pet godina nakon konačne isplate potpore.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Potpore unutar ove intervencije dodijelit će se u obliku paušalnog iznosa za provedbu poslovnog plana kako bi se osigurao održiv rast i razvoj poljoprivrednog gospodarstva.

Aktivnosti iz poslovnog plana moraju se odnositi na primarnu proizvodnju i preradu proizvoda iz Priloga I Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Potpore se isplaćuje u dvije rate, od čega 1. rata iznosi 70 % prihvatljivog iznosa potpore.

Mladi poljoprivrednici koji su dobili potporu iz tip operacije 6.1.1."Potpora mladim poljoprivrednicima " iz Programa ruralnog razvoja nisu prihvatljivi korisnici. Samo jedan put u programskom razdoblju mladi poljoprivrednik može ostvariti potporu iz ove intervencije.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Basis for the establishment

Visina potpore određena je temeljem iskustva iz prethodnog programskog razdoblja gdje su mladi poljoprivrednici u poslovnim planovima uključivali i vlastita sredstva da bi ostvarili cilj projekta.

Također, početna ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva mladog poljoprivrednika u ovom programskom razdoblju povećana je te iznosi od 10.000 - 100.000 SO.

Range of support at beneficiary level

Potpore iznosi 75.000 EUR po korisniku.

Intenzitet potpore je do 100 % prihvatljivih troškova.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	75.01.01. - Uspostava mladih poljoprivrednika	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.36;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

75.01.01. - Uspostava mladih poljoprivrednika

Visina potpore utemeljena je na dosadašnjem iskustvu u provedbi tipa operacije 6.1.1 tijekom provedbe Programa ruralnog razvoja gdje su mladi poljoprivrednici u poslovnim planovima uz 50.000 EUR uključivali i vlastita sredstva da bi ostvarili cilj projekta.

Nadalje, s obzirom da su planirani korisnici u ovoj intervenciji veće ekonomske veličine poljoprivrednog gospodarstva od onih u tipu operacije 6.1.1, za očekivati je i veću razinu vlastitog doprinosa u investicijama.

Zbog navedenog prosječni jedinični iznos po korisniku određen je na 75.000 EUR.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			75,000.00	75,000.00	75,000.00	75,000.00	75,000.00	
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	75.01.01. - Uspostava mladih poljoprivrednika	O.25 (unit: Beneficiaries)			207.00	207.00	207.00	207.00	207.00	1,035.00
		O.25 (unit: Beneficiaries)			207.00	207.00	207.00	207.00	207.00	1,035.00
		Annual indicative financial allocation (Total public)			15,294,117.65	15,294,117.65	15,294,117.65	15,294,117.65	15,294,117.65	76,470,588.25
	TOTAL									

		expenditure in EUR)								
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			13,000,000.00	13,000,000.00	13,000,000.00	13,000,000.00	13,000,000.00	65,000,000.00
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in								

		EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

RISK(76) - Risk management tools

76.01. - Osiguranje poljoprivredne proizvodnje

Intervention Code (MS)	76.01.
Intervention Name	Osiguranje poljoprivredne proizvodnje
Type of Intervention	RISK(76) - Risk management tools
Common Output Indicator	O.9. Number of units covered by supported CAP risk management tools
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO1 Support viable farm income and resilience of the agricultural sector across the Union in order to enhance long-term food security and agricultural diversity as well as to ensure the economic sustainability of agricultural production in the Union

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
02	Više i učinkovitije koristiti instrumente za upravljanje rizicima	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.5 Share of farms with supported CAP risk management tools

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Štete koje nastaju kao posljedica prirodnih nepogoda, bolesti životinja, bolesti bilja ili zagađenja okoliša imaju značajan utjecaj na prihode poljoprivrednika. Intervencija omogućuje dodjelu potpore za ugovaranje osiguranja poljoprivredne proizvodnje kako bi poljoprivrednici lakše prebrodili poremećaje u proizvodnom ciklusu uslijed klimatskih nepogoda ili bolesti životinja (rizici za koje je moguće ugovoriti osiguranje na području Republike Hrvatske).

Gubitak poljoprivredne proizvodnje može nastati i zbog gubitka kvalitete proizvoda kao posljedice nepovoljnih klimatskih prilika ili bolesti životinja.

Nepovoljne klimatske prilike u poljoprivredi su nepovoljni vremenski uvjeti, kao što su mraz, udar groma, oluja, tuča, led, posolica, duža razdoblja visokih temperatura te jaka kiša, koji se mogu izjednačiti s prirodnom nepogodom, kao i njihove posljedice u obliku poplava, suša i/ili požara.

Bolesti životinja su bolesti navedene u popisu bolesti životinja utvrđenih od strane Svjetske organizacije za zdravlje životinja.

Prosječna vrijednost poljoprivredne proizvodnje utvrđuje se prema vrijednostima zabilježenim u knjigovodstvenim izvještajima korisnika u trogodišnjem razdoblju koje prethodi godini osiguranja ili kao prosječna vrijednost trogodišnje proizvodnje u proteklom petogodišnjem razdoblju, ne uzimajući u obzir najveću i najmanju vrijednost.

Ako korisnik ne može dokazati prosječnu vrijednost poljoprivredne proizvodnje, ista se može utvrditi prema važećim vrijednostima prosječne proizvodnje koje se koriste u verifikaciji šteta prema propisima kojima se uređuje područje procjene šteta od prirodnih nepogoda ili vrijednostima navedenim u drugim relevantnim registrima ili evidencijama što ih vodi Ministarstvo poljoprivrede ili javne ustanove koje obavljaju djelatnosti iz oblasti poljoprivrede i sigurnosti hrane.

Područje osiguranja je uređeno Zakonom o osiguranju (NN 30/2015, 112/2018, 63/2020 i 133/2020).

Broj zahtjeva za potporu odobrenih pojedinom korisniku u programskom razdoblju nije ograničen.

U provedbi intervencije administrativnim kontrolama Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju onemogućeno je dvostruko financiranja iz drugih EU ili nacionalnih izvora.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Prihvatljivi korisnici su aktivni poljoprivrednici.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Intenzitet potpore iznosi do 70 % vrijednosti premije osiguranja.

Uvjeti prihvatljivosti police osiguranja:

1. ugovorena polica osiguranja koja pokriva isključivo štete koje su nastale uslijed gubitka poljoprivredne proizvodnje veće od 20 % prosječne godišnje poljoprivredne proizvodnje
2. u polici osiguranja je jasno naveden predmet osiguranja - vrijednost biljne ili stočarske proizvodnje (prinos, urod, grlo, kljun, proizvod uključujući kvalitetu) na određenoj proizvodnoj jedinici koju u biljnoj proizvodnji predstavlja ARKOD parcela, a u stočarskoj proizvodnji Jedinstveni identifikacijski broj gospodarstva (JIBG).

Visina potpore je od 100 EUR do 75.000 EUR godišnje po korisniku.

Moguće je propisati i različite intenzitete potpore ovisno o:

94. vrsti poljoprivredne proizvodnje
95. rizicima koji su pokriveni osiguranjem
96. kulturi
97. vrsti životinja
98. županiji/regiji (ako je primjenjivo).

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Intenzitet potpore iznosi do 70 % vrijednosti premije osiguranja ovisno o:

1. vrsti poljoprivredne proizvodnje
2. rizicima koji su pokriveni osiguranjem
3. kulturi
4. vrsti $\frac{3}{4}$ ivotinja
5. $\frac{3}{4}$ upaniji/regiji (ako je primjenjivo).

Visina potpore je od 100 EUR do 75.000 EUR godišnje po korisniku.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

Compensation of losses. What is the threshold triggering compensation?

Ugovorena polica osiguranja pokriva isključivo štete koje su nastale uslijed gubitka poljoprivredne proizvodnje veće od 20 % prosječne godišnje poljoprivredne proizvodnje.

What is the methodology for the calculation of losses and triggering factors for compensation?

Uvjeti kojima se definira nastanak osiguranog slučaja, način i metodologija izračuna visine osigurnine (naknade štete) su osnovni dio ugovora o osiguranju kojeg potpisuju korisnik i društvo za osiguranje.

Poslovanje društva za osiguranje, uvjeti osiguranja i cjenici su prema odredbama Zakona o osiguranju predmet nadzora Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga.

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga provodi nadzor tržišta osiguranja, odnosno zakonitosti poslovanja subjekata nadzora radi održavanja učinkovitog, sigurnog i stabilnog tržišta osiguranja s ciljem zaštite interesa osiguranika, odnosno korisnika osiguranja te pridonošenja stabilnosti financijskog sustava.

What is the type of risk management tool?

Insurance

Mutual fund

Other

What are the production losses coverage?

crop
horticulture
livestock

What are the income losses coverage?

non sector specific

What are the provisions in order to avoid overcompensation of that contribution?

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju će prilikom administrativne obrade izvršiti kontrolu isplaćenih potpora koje dodjeljuju jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave u sklopu programa potpora u poljoprivredi.

10 WTO compliance

Amber Box

Explanation of whether and, if so, how the intervention respects relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture (Green Box)

S obzirom da je prag gubitka prosječne poljoprivredne proizvodnje niži od postotka od 30 % koji je propisan člankom 7. Priloga 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a, potpora za ovu intervenciju se smatra potporom iz narančaste kutije.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	76.01.01. - Osiguranje poljoprivredne proizvodnje	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.5;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

76.01.01. - Osiguranje poljoprivredne proizvodnje

Uvođenjem najnižeg iznos potpore i različitog intenziteta potpore ovisno o vrsti osiguranog rizika, osigurane kulture ili vrstu osigurane proizvodnje očekuje se smanjenje prosječnog iznosa potpore po korisniku, na iznos od 1875 EUR, u odnosu na provedbu mjere 17 u prethodnom programskom razdoblju.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1,875.00	1,875.00	1,875.00	1,875.00	1,875.00		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	76.01.01. - Osiguranje poljoprivredne proizvodnje	O.9 (unit: Hectare)		7,600.00	7,800.00	8,000.00	8,200.00	8,400.00		40,000.00
		O.9 (unit: Hectare)		7,600.00	7,800.00	8,000.00	8,200.00	8,400.00		40,000.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		14,250,000.00	14,625,000.00	15,000,000.00	15,375,000.00	15,750,000.00		75,000,000.00
	TOTAL	Annual indicative financial allocation		12,112,500.00	12,431,250.00	12,750,000.00	13,068,750.00	13,387,500.00		63,750,000.00

		(Union Contribution in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial								

		allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

COOP(77) - Cooperation

77.01. - Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete

Intervention Code (MS)	77.01.
Intervention Name	Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.29. Number of beneficiaries receiving support to participate in official quality schemes
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
04	Povećati dodanu vrijednost poljoprivredne proizvodnje uz ulaganja u inovativne tehnologije	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Cilj intervencije je potaknuti poljoprivredne proizvođače na sudjelovanje u sustavima kvalitete što doprinosi povećanju vrijednosti proizvoda te štite proizvod s oznakom kvalitete od zlouporabe i imitacije.

Učinkovitost dostizanja cilja podrazumijeva prepoznavanje proizvoda te spremnost potrošača na plaćanje više cijene za proizvode s oznakom kvalitete. Prepoznavanje ovakvih oznaka na proizvodu omogućava potrošačima da vjeruju proizvođačima i razlikuju proizvode posebne kvalitete, a istovremeno pomaže proizvođačima da prodaju svoje proizvode po cijeni koja odgovara njihovoj kvaliteti. Hrvatska ima bogatu tradiciju proizvodnje i pripreme različitih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koji se odlikuju posebnom kvalitetom i tradicionalnim načinom proizvodnje. Iako je najmlađa država članica Europske unije, danas Hrvatska ima 32 poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda čiji je naziv zaštićen kao zaštićena oznaka izvornosti ili zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla na razini Europske unije u koje, između ostalih, ubrajamo i četiri vrste pršuta, pet ekstra djevičanskih maslinovih ulja, dva kulena, dvije vrste janjetine. Ukupno je u sustav oznake kvalitete uključeno oko 140 proizvođača. Značajan broj proizvoda za koje je postupak zaštite naziva odnosno registracije oznake u tijeku, ukazuje kako su proizvođači, posebice oni mali, postali svjesni značaja dodane vrijednosti koju njihovi proizvodi imaju te važnosti standardiziranja kvalitete i prenošenja poruke potrošaču o kupnji tradicionalnog proizvoda provjerene

kvalitete. Uključivanjem poljoprivrednika u sustave kvalitete poboljšat će se dodana vrijednost poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, što će doprinijeti poboljšanju dohodovnog položaja poljoprivrednih gospodarstava, poboljšanju položaja poljoprivrednika u vrijednosnom lancu, boljoj integraciji i konkurentnost poljoprivredno-prehrambenog sektora.

Kriteriji odabira za prihvatljive projekte bit će objavljeni zajedno s natječajem kako bi se ostvarili postavljene ciljevi za ovu intervenciju, na temelju sljedećih načela:

1. vrsta sustava kvalitete (prednost imaju ZOI, ZOZP i ZTS sustavi kvalitete);
2. veličina poljoprivrednog gospodarstva (prednost imaju gospodarstva s manjim SO).

Poveznice na druga zakonodavstva

99. Uredba (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode;
100. Uredba (EU) 2021/2117 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o izmjeni uredbe (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda, (EU) br. 1151/2012 o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode, (EU) br. 251/2014 o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označivanju i zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla aromatiziranih proizvoda od vina i (EU) br. 228/2013 o utvrđivanju posebnih mjera za poljoprivredu u najudaljenijim regijama Unije
101. Delegirana Uredba Komisije (EU) br. 664/2014 od 18. prosinca 2013. o dopuni Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na utvrđivanje simbola Unije za zaštićene oznake izvornosti, zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla i zajamčeno tradicionalne specijalitete i s obzirom na određena pravila o podrijetlu, određena pravila postupka i određena dodatna prijelazna pravila
102. Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 668/2014 od 13. srpnja 2014. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode
103. Uredba (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe vijeća (EZ) br. 834/2007
104. Uredba (EU) br. 702/2014 od 25. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
105. Uredba (EU) 2019/787 od 17. travnja 2019. o definiranju, opisivanju, prezentiranju i označivanju jakih alkoholnih pića, upotrebi naziva jakih alkoholnih pića u prezentiranju i označivanju drugih prehrambenih proizvoda, zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla za jaka alkoholna pića, upotrebi etilnog alkohola i destilata poljoprivrednog podrijetla u alkoholnim pićima te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 110/2008
106. Uredba (EU) br. 251/2014 od 26. veljače 2014. o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označivanju i zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla aromatiziranih proizvoda od vina i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1601/91
107. Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/670 od 31. siječnja 2017. o dopuni Uredbe (EU) br. 251/2014 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu odobrenih proizvodnih postupaka za dobivanje aromatiziranih proizvoda od vina
108. Zakon o poljoprivredi („Narodne novine“, br. 118/2018, 42/2020 i 127/2020 - Odluka Ustavnog suda RH i 52/2021)
109. Pravilnik o zaštićenim oznakama izvornosti, zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla i zajamčeno tradicionalnim specijalitetima poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i neobveznom izrazu kvalitete "Planinski proizvod" („Narodne novine“, br. 38/19)
110. Pravilnik o nacionalnom sustavu kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda

„Dokazana kvaliteta“ („Narodne novine“, br. 18/2020, 93/21)

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Prihvatljivi korisnici su poljoprivrednici (pojedinačno ili skupina) upisani u Upisnik poljoprivrednika koji sudjeluju u:

- a) sustavu kvalitete za zaštićene oznake izvornosti i zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla, sustavu za zajamčeno tradicionalne specijalitete
- b) sustavu neobveznih izraza kvalitete u skladu s EU i nacionalnim zakonodavstvom
- c) nacionalnom sustavu kvalitete
- d) sustavu ekološke poljoprivredne proizvodnje.

Korisnik mora imati dokument kojim dokazuje ulazak i/ili svoje sudjelovanje u sustavu kvalitete ili sustavu ekološke proizvodnje.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Potpore se dodjeljuje u obliku godišnjeg plaćanja za troškove ulaska i sudjelovanja u sustavima kvalitete i sustavu ekološke proizvodnje u skladu s EU i nacionalnim zakonodavstvom za razdoblje od 5 godine.

Prihvatljivi troškovi su:

1. troškovi ulaska u sustav kvalitete;
2. godišnji troškovi sudjelovanja u sustavu kvalitete ili sustavu ekološke proizvodnje;
3. troškovi stručne kontrole i certifikacije ovlaštenog kontrolnog tijela.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Visina potpore je do 3.000 EUR godišnje po korisniku.

Intenzitet potpore je do 100 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

U slučaju potpore za sudjelovanje u sustavima kvalitete koji su izvan područja primjene članka 42 Ugovora (proizvodi koji nisu iz Priloga I Ugovora o funkcioniranju Europske unije).

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku sufinanciranja prihvatljivih troškova sudjelovanja u programima kvalitete i intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	77.01.01. - Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.10;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

77.01.01. - Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete

Planira se sufinanciranje sudjelovanja u shemama kvalitete za 7500 korisnika s prosječnim jediničnim iznosom potpore od 310 eura po korisniku u jednoj godini. Jedinični iznos određen na temeljem iskustva provedbe Mjere 3 iz Programa ruralnog razvoja.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
	77.01.01. - Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		310.00	310.00	310.00	310.00	310.00		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.29 (unit: Beneficiaries)		7,590.00	7,590.00	7,590.00	7,590.00	7,590.00		37,950.00
		O.29 (unit: Beneficiaries)		7,590.00	7,590.00	7,590.00	7,590.00	7,590.00		37,950.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		2,352,941.18	2,352,941.18	2,352,941.18	2,352,941.18	2,352,941.18		11,764,705.90
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in		2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00		10,000,000.00
	TOTAL			2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00		10,000,000.00

		EUR)								
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

77.02. - Potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu

Intervention Code (MS)	77.02.
Intervention Name	Potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.29. Number of beneficiaries receiving support to participate in official quality schemes
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
04	Povećati dodanu vrijednost poljoprivredne proizvodnje uz ulaganja u inovativne tehnologije	Visok	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Intervencija uključuje informativne i promotivne aktivnosti za tržište EU-a koje provode skupine proizvođača za poljoprivredne ili prehrambene proizvode obuhvaćene sustavima kvalitete u skladu sa EU zakonodavstvom i sustavima ekološke proizvodnje u skladu s EU i nacionalnim zakonodavstvom. Ova intervencija ima za cilj naglasiti dodatnu kvalitetu ili druga posebna svojstva poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda bez zavaravanja potrošača i davanja prednosti tim proizvodima samo radi njihovog podrijetla, ako nisu obuhvaćeni sustavom kvalitete. Aktivnosti ne smiju biti upućene na promociju trgovačkih robnih marki.

Samo aktivnosti koje se odnose na proizvode obuhvaćene sustavima koji primaju potporu u okviru intervencije 77.01. mogu dobiti potporu u okviru ove intervencije.

Ciljevi intervencije su:

1. informiranje potrošača i distributera o poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima obuhvaćenim EU sustavima kvalitete ili ekološkim proizvodima te o njihovim posebnim značajkama i

- osobinama;
2. informiranje potrošača o vjerodostojnosti, visokim standardima dobrobiti životinja ili zaštite okoliša koji su vezani uz navedene sustave kvalitete;
 3. širiti informacije o nutritivnim i za zdravlje važnim aspektima proizvoda, uključujući specifične znanstvene i stručne spoznaje.

Kriteriji odabira za prihvatljive projekte bit će objavljeni zajedno s natječajem kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi za ovu intervenciju, na temelju sljedećih načela:

111. broj proizvođača (veći broj proizvođača je prioritet);
112. izlazni proizvod (proizvodi sustava kvalitete obuhvaćeni Prilogom I. Ugovora o EU su prioritet);
113. vrsta sustava kvalitete (ZOI, ZOZP i ZTS sustavi kvalitete imaju prednost).

Poveznice na druga zakonodavstva

33. Uredba (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode;
34. Delegirana Uredba Komisije (EU) br. 664/2014 od 18. prosinca 2013. o dopuni Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na utvrđivanje simbola Unije za zaštićene oznake izvornosti, zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla i zajamčeno tradicionalne specijalitete i s obzirom na određena pravila o podrijetlu, određena pravila postupka i određena dodatna prijelazna pravila
35. Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 668/2014 od 13. srpnja 2014. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode
36. Uredba (EU) br. 251/2014 od 26. veljače 2014. o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označavanju i zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla aromatiziranih proizvoda od vina i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1601/91
37. Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/670 od 31. siječnja 2017. o dopuni Uredbe (EU) br. 251/2014 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu odobrenih proizvodnih postupaka za dobivanje aromatiziranih proizvoda od vina
38. Uredba (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe vijeća (EZ) br. 834/2007
39. Uredba (EU) 2019/787 od 17. travnja 2019. o definiranju, opisivanju, prezentiranju i označavanju jakih alkoholnih pića, upotrebi naziva jakih alkoholnih pića u prezentiranju i označavanju drugih prehrambenih proizvoda, zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla za jaka alkoholna pića, upotrebi etilnog alkohola i destilata poljoprivrednog podrijetla u alkoholnim pićima te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 110/2008
40. Uredba (EU) br. 702/2014 od 25. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
41. Zakon o poljoprivredi („Narodne novine“, br. 118/2018, 42/2020 i 127/2020 - Odluka Ustavnog suda RH i 52/2021)
42. Pravilnik o nacionalnom znaku zaštićene oznake izvornosti, zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla i zajamčeno tradicionalnog specijaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda („Narodne novine“, br. 69/14)
43. Pravilnik o nacionalnom sustavu kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda „Dokazana kvaliteta“ („Narodne novine“, br. 18/20 i 93/21)
44. Pravilnik o zaštićenim oznakama izvornosti, zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla i zajamčeno tradicionalnim specijalitetima poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i neobveznom

izrazu kvalitete „Planinski proizvod“ („Narodne novine“, br. 38/19)

Financirat će se samo projekti koji ostvare prag prolaznosti.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Prihvatljivi korisnici:

a) skupine proizvođača koji sudjeluju u sustavima kvalitete (sustav zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla; sustav zajamčeno tradicionalnog specijaliteta; nacionalnim sustavima kvalitete)

b) udruge ekoloških poljoprivrednih proizvođača čiji su članovi proizvođači uključeni u ekološku proizvodnju u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

Prihvatljivi korisnici moraju biti organizirani i djelovati kao skupina proizvođača (udruženje), u skladu s člankom 3. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1151/2012, ili kao udruga ekoloških poljoprivrednih proizvođača čiji članovi sudjeluju u sustavima ekološke proizvodnje u skladu s Zakonom o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda, odnosno sustavima kvalitete u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

Nužno je novo sudjelovanje najmanje jednog poljoprivrednika u zaštićenim sustavima kvalitete ili sustavu ekološke proizvodnje.

Prihvatljivi korisnici moraju biti organizirani i djelovati kao skupina proizvođača (udruženje), u skladu s člankom 3. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1151/2012, ili kao udruga ekoloških poljoprivrednih proizvođača čiji članovi sudjeluju u sustavima ekološke proizvodnje u skladu sa Zakonom o poljoprivredi NN 118/18, 42/20, 127/20, 52/21 i Odluka Ustavnog suda RH i 52/2021 koji regulira provedbu Uredbe(EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe vijeća (EZ) br. 834/2007, odnosno sustavima kvalitete u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Potpota se dodjeljuje kao godišnja isplata za troškove informiranja o proizvodima i promotivne troškove grupa proizvođača uključenih u sustave kvalitete u skladu sa EU zakonodavstvom, sustave kvalitete u skladu s nacionalnim zakonodavstvom te sustave ekološke proizvodnje u skladu s EU i nacionalnim zakonodavstvom za razdoblje od 5 godina.

Prihvatljive aktivnosti su:

1. organizacija sajмова, izložbi, manifestacija i drugih namjenskih promotivnih događanja gdje će se promovirati proizvodi iz sustava kvalitete i ekološki poljoprivredni proizvodi
2. sudjelovanja korisnika na sajmovima, izložbama, manifestacijama i drugim namjenskim promotivnim događanjima gdje će se promovirati proizvodi iz sustava kvalitete i ekološki poljoprivredni proizvodi
3. organizacija radionica, seminara i konferencija
4. sudjelovanja korisnika na radionicama, seminarima i konferencijama
5. izrada promotivnih materijala

6. izrada, razvoj i održavanje interaktivne mrežne stranice skupine/udruge
7. zakup oglasnog prostora
8. informativne i promotivne aktivnosti putem različitih kanala komunikacije, aktivnosti na prodajnim mjestima od nacionalnog ili EU značaja ili kroz HoReCa kanale.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Visina potpore iznosi do 30.000 eura godišnje po korisniku.

Intenzitet potpore je do 70% prihvatljivih troškova.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

U slučaju potpore za sudjelovanje u aktivnostima informiranja i promoviranja sustava kvalitete koji su izvan područja primjene članka 42 Ugovora (proizvodi koji nisu iz Priloga I Ugovora o funkcioniranju Europske unije).

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku sufinanciranja troškova skupine proizvođača za aktivnosti informiranja na

unutarnjem tržištu i intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	77.02.01. - Potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.10;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

77.02.01. - Potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu

Planira se sufinanciranje projekata koji se odnose na aktivnosti informiranja i promoviranja, za 12 korisnika s prosječnim jediničnim iznosom potpore od 20.000 eura po korisniku u jednoj godini. Jedinični iznos određen na temeljem iskustva provedbe Mjere 3 iz Programa ruralnog razvoja.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
	77.02.01. - Potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		20,000.00	20,000.00	20,000.00	20,000.00	20,000.00	20,000.00	
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.29 (unit: Beneficiaries)		8.00	9.00	10.00	12.00	12.00	12.00	63.00
		O.29 (unit: Beneficiaries)		8.00	9.00	10.00	12.00	12.00	12.00	63.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		152,941.18	176,470.59	211,764.71	211,764.71	211,764.71	211,764.71	1,176,470.61
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)								
	TOTAL			130,000.00	150,000.00	180,000.00	180,000.00	180,000.00	180,000.00	1,000,000.00

		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

77.03. - Potpora za EIP operativne skupine

Intervention Code (MS)	77.03.
Intervention Name	Potpora za EIP operativne skupine
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.1. Number of European Innovation Partnership (EIP) operational group projects
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
24	Unaprijediti pristup istraživanjima i razvoju te korištenje znanja i tehnologija u poljoprivredi	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.1 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Saznanja o inovacijama i pristup istima, uključujući i inovativne procese, vrlo su niska u poljoprivrednom i prehrambenom sektoru u Hrvatskoj.

Cilj intervencije je poticanje suradnje i bolja razmjena informacija o postojećim i novim procesima, postupcima i tehnologijama u proizvodnji i preradi poljoprivrednih proizvoda, što će utjecati na bolju učinkovitost resursa i proizvodnju većeg broja proizvoda s dodanom vrijednošću.

Poljoprivrednici proizvode i prerađuju proizvode na tradicionalan način koji su naslijedili kroz desetljeća. Ograničena komunikacija između poljoprivrednika, istraživačkog i prehrambenog sektora rezultira nedostatkom svijesti o razvoju i primjeni inovacija. Razmjenom stručnih znanja i primjera dobre prakse, uspostavom dijaloga između poljoprivrednika, ruralnih zajednica, poduzeća, savjetodavnih službi i znanstvene zajednice, osigurat će se poboljšanje gospodarskih rezultata poljoprivrednih gospodarstava i prehrambeno prerađivačkih kapaciteta.

Dodatna vrijednost ove intervencije je da će potaknuti poljoprivrednike da rade zajedno te koristeći

pristup „odozdo prema gore“ odgovore na ključne izazove i potrebe tržišta.

Rezultati istraživanja biti će javno objavljeni i dostupni širem broju poljoprivrednika, za što će ključnu ulogu imati AKIS.

Kriteriji odabira za prihvatljive projekte bit će objavljeni zajedno s natječajem kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi za ovu intervenciju, na temelju sljedećih načela:

1. broj partnera u operativnoj skupini upisanih u Upisnik poljoprivrednika
2. raspon partnera operativne skupine
3. iskustvo partnera operativne skupine u znanstveno - istraživačkom radu
4. iskustvo partnera operativne skupine u projektima suradnje
5. uloga poljoprivrednog proizvođača/prerađivača u projektu
6. izvedivost plana provedbe projekta
7. očekivani rezultati projekta
8. okolišni aspekt projekta

Poveznice na druga zakonodavstva:

114. Zakon o poljoprivredi („Narodne novine“, br. 118/2018, 42/2020 i 127/2020 - Odluka Ustavnog suda RH i 52/2021)

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Prihvatljivi korisnici su EIP operativne skupine koje se sastoje od najmanje sedam partnera, a koji mogu uključivati fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika, proizvođačke organizacije u poljoprivrednom i prehrambeno-prerađivačkom sektoru te druge fizičke i pravne osobe relevantne za provedbu inovativnih projekata (isključujući javnopravna tijela i LAG-ove).

Najmanje pet partnera operativne skupine je upisano u Upisnik poljoprivrednika.

Partneri trebaju sklopiti ugovor o poslovnoj suradnji kojim definiraju partnera (odgovornu osobu) koji će podnijeti zahtjev za potporu u ime operativne skupine.

Operativna skupina u obvezi je izraditi poslovni plan. Kvalitetu poslovnog plana projekta operativne skupine ocjenjuje Ocjenjivački odbor.

Korisnik/odgovorna osoba operativne skupine je u obvezi nakon sklapanja ugovora o financiranju te prilikom podnošenja svakog zahtjeva za isplatu dostaviti Izvješće o provedbi projekta/završno izvješće Upravljačkom tijelu u svrhu diseminacije rezultata projekta.

Rezultat projekta kao i sve faze njegove provedbe moraju biti javno dostupni te se ne mogu patentirati, licencirati niti zaštititi kao autorsko pravo ili intelektualno vlasništvo.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Prihvatljivi troškovi su:

1. tekući troškovi (troškovi plaća)
2. izravni troškovi provedbe projekta (izravni troškovi mogu biti npr. agrotehničke usluge koje izvode vanjski izvođači (kao npr. usluga oranja, podrivanja, rigolanja, roto drljanja, ravnanja, tanjuranja, frezanja), a iskazuju se po jedinici površine na kojoj su obavljene navedene usluge; trošak jednogodišnjeg sadnog materijala, troškovi gnojiva, troškovi potrošne laboratorijske opreme koji su izravno povezani s provedbom projekta i koji nisu navedeni u neizravnim troškovima, troškovi usluga provedbe analiza i sličnih troškova izravno vezanih za provedbu projekta)
3. troškovi putovanja
4. dnevnice (isključivo za javna tijela)
5. neizravni troškovi

Kupnja dugotrajne materijalne imovine, redovne aktivnosti bilo kojeg partnera operativne skupine, troškovi nastali na projektima koji su već u tijeku te samostalna istraživanja, nisu prihvatljiva u sklopu ove intervencije.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Vrijednost potpore po projektu iznosi od 30.000 EUR do maksimalno 200.000 EUR.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Za potpore koje su izvan područja primjene članka 42. TFEU primijeniti će se pravila o državnim

potporama.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku sufinansiranja projekata EIP operativnih skupina i intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	77.03.01. - Potpora za EIP operativne skupine	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.1;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

77.03.01. - Potpora za EIP operativne skupine

Prosječni jedinični iznos od 150.000 eura po korisniku procijenjen je na temelju iskustva provedbe M 16 kroz Program ruralnog razvoja što će rezultirati financiranje 34 projekta operativnih skupina.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		150,000.00			150,000.00			
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	77.03.01. - Potpora za EIP operativne skupine	O.1 (unit: Projects)		17.00			17.00			34.00
		O.1 (unit: Projects)		17.00			17.00			34.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		850,000.00	850,000.00	850,000.00	850,000.00	850,000.00	850,000.00	5,100,000.00
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		722,500.00	722,500.00	722,500.00	722,500.00	722,500.00	722,500.00	4,335,000.00
	TOTAL			722,500.00	722,500.00	722,500.00	722,500.00	722,500.00	722,500.00	4,335,000.00

		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

77.04. - Potpora za kratke lance opskrbe i lokalna tržišta

Intervention Code (MS)	77.04.
Intervention Name	Potpora za kratke lance opskrbe i lokalna tržišta
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.32. Number of supported other cooperation operations or units (excluding EIP reported under O.1)
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
06	Unaprijediti horizontalnu i vertikalnu povezanost proizvođača	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Cilj ove intervencije je osigurati bolju integraciju poljoprivrednih proizvođača u poljoprivredno-prehrambeni lanac čime će se osigurati veća konkurentnost poljoprivrednih proizvođača na lokalnom tržištu, a potrošačima proizvodi s dodanom vrijednošću.

Poljoprivrednim proizvođačima potrebno je osigurati lakši plasman proizvoda do krajnjih potrošača na lokalnom tržištu. Na taj način potrošaču će konačni proizvod biti isporučen u najkraćem roku bez posrednika. Što je lanac opskrbe kraći, lakše je zadržati i istaknuti autentičnost i izvornost prehrambenih proizvoda u pogledu njihove kulturne prepoznatljivosti, tradicionalnih načina proizvodnje i podrijetla sastojaka. Razvoj intenzivnije i direktne komunikacije između proizvođača i potrošača stvorit će dodanu vrijednost proizvodu i razviti dugoročnu sklonost kupnji upravo tog proizvoda.

Rezultati projekta biti će javno objavljeni i dostupni širem broju poljoprivrednika, za što će ključnu ulogu imati AKIS.

Kriteriji odabira za prihvatljive projekte bit će objavljeni zajedno s natječajem kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi za ovu intervenciju, na temelju sljedećih načela:

1. broj partnera poljoprivrednika
2. broj partnera proizvođača proizvoda s oznakom kvalitete;
3. ciljani sastav skupine (komplementarnost partnera)
4. zastupljenost proizvoda u operativnoj skupini
5. lokacija projekata prema indeksu razvijenosti
6. doprinos bioekonomiji i zaštiti okoliša

Poveznice na druga zakonodavstva:

115. Zakon o hrani („Narodne novine“, br. 81/13, 14/14, 30/15 i 115/18)

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Prihvatljivi korisnici su EIP operativne skupine koje se sastoje od najmanje sedam partnera, a koji mogu uključivati fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika ekonomske veličine od 3.000 do 100.000 EUR SO, proizvođačke organizacije u poljoprivrednom i prehrambeno-prerađivačkom sektoru te druge fizičke i pravne osobe koje se bave djelatnostima povezanim s uspostavom, radom i razvojem kratkih lanaca opskrbe i lokalnih tržišta, a koje nisu veletrgovci ili trgovački lanci, javnopravna tijela te LAG-ovi. Najmanje pet partnera operativne skupine je upisano u Upisnik poljoprivrednika.

Partneri trebaju sklopiti ugovor o poslovnoj suradnji kojim definiraju partnera (odgovornu osobu) koji će podnijeti zahtjev za potporu u ime operativne skupine.

Kratak lanac opskrbe je lanac opskrbe koji ne sadrži više od jednog posrednika između proizvođača i krajnjeg potrošača.

Posrednik je subjekt koji kupuje poljoprivredne proizvode od partnera operativne skupine koji su proizvođači poljoprivrednih proizvoda s ciljem daljnje prodaje krajnjim potrošačima (trgovina na malo, ugostiteljski objekti u skladu s člankom 8. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti („Narodne novine“, br. 85/15, 121/16, 99/18, 25/19, 98/19, 32/20 i 42/20) i slično)

Krajnji potrošač je fizička osoba koja poljoprivredni proizvod kupuje radi osobne potrošnje, a nikako radi daljnje prodaje ili prerade radi daljnje prodaje.

Lokalno tržište je tržište u radijusu 100 kilometara od gospodarstava (radijus uključuje sjedište gospodarstva, poljoprivredne površine i objekte za preradu) s kojeg potječe proizvod, uključujući aktivnosti prerade do krajnjeg potrošača (isključujući internetsku prodaju)

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Prihvatljivi troškovi su:

1. tekući troškovi
2. izravni troškovi provedbe projekta (npr. kupnja/zakup kioska, drvenih kućica, štandova ili drugih montažnih/pokretnih objekata za prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda; zakup poslovnog prostora; oprema za prostor za maloprodaju (rashladna/izložbena vitrina, vage, fiskalna blagajna i slično); novo gospodarsko vozilo za prijevoz tereta (kombi, pick-up ili lako gospodarsko vozilo); izrada web stranice za internetsku prodaju poljoprivrednih proizvoda partnera operativne skupine i slično)
3. troškovi sudjelovanja na lokalnim sajmovima/manifestacijama
4. promotivne aktivnosti

5. neizravni troškovi

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Range of support at beneficiary level

Vrijednost potpore po projektu iznosi od 30.000 EUR do maksimalno 100.000 EUR.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Za potpore koje su izvan područja primjene članka 42. TFEU primijeniti će se pravila o državnim potporama.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku sufinanciranja projekata EIP operativnih skupina usmjerenih na kratke lance opskrbe i intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	77.04.01. - Potpora za kratke lance opskrbe i lokalna tržišta	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.10;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

77.04.01. - Potpora za kratke lance opskrbe i lokalna tržišta

Prosječni jedinični iznos od 100.000 eura po korisniku procijenjen je na temelju iskustva provedbe M 16 kroz Program ruralnog razvoja što će rezultirati financiranje 24 projekta operativnih skupina.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		100,000.00			100,000.00			
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	77.04.01. - Potpora za kratke lance opskrbe i lokalna tržišta	O.32 (unit: Operations)		12.00			12.00			24.00
		O.32 (unit: Operations)		12.00			12.00			24.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		414,705.88	414,705.88	414,705.88	414,705.88	414,705.88	414,705.88	2,488,235.28
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		352,500.00	352,500.00	352,500.00	352,500.00	352,500.00	352,500.00	2,115,000.00
	TOTAL	Out of which for financial								

		instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

77.05. - Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija

Intervention Code (MS)	77.05.
Intervention Name	Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.28. Number of supported producer groups and producer organisations
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO3 Improve the farmer' position in the value chain

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
06	Unaprijediti horizontalnu i vertikalnu povezanost proizvođača	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.10 Share of farms participating in producer groups, producer organisations, local markets, short supply chain circuits and quality schemes supported by the CAP

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Cilj ove intervencije je udruživanje poljoprivrednih proizvođača s manjom proizvodnjom u proizvođačke organizacije, što će im olakšati izlazak na tržište i doprinijeti njihovoj konkurentnosti na tržištu. Udruženi u proizvođačku organizaciju, proizvođači stječu mogućnost korištenja zajedničkih resursa, od administrativnih, knjigovodstvenih i računovodstvenih usluga, preko opreme za unaprjeđenje i održavanje kvalitete proizvoda do objekata za skladištenje, sortiranje i pakiranje proizvoda. Na taj način će se postići bolje planiranje proizvodnje koja je prilagođena potrebama tržišta, osiguravanje dostatne količine proizvoda za tržište, stabiliziranje cijena i u konačnici snižavanje troškova proizvodnje.

Nacionalnim planom oporavka i otpornosti programirana je reforma vezana uz jačanje proizvođačkih organizacija, koja će imati najveći utjecaj na male poljoprivredne proizvođače, a koja se sastoji od dvije osnovne komponente: izgradnje logističko-distributivnih centara za voće i povrće C1.5 R1-I1 te jačanja kapaciteta proizvođačkih organizacija za upravljanje tim objektima, odnosno jačanje njihovih poduzetničkih kapaciteta. Tim investicijama osigurati će se logističke usluge za proizvode manjih proizvođača te povećanje dodane vrijednosti proizvodima kroz kapacitete za manju preradu (npr. voćni sokovi) te osiguravanje sustava sljedivosti i razvoj prepoznatljivih robnih marki, koji će ujedno kupcima pružiti informacije o samim proizvodima i time utjecati na odluku o kupnji.

Važno je napomenuti kako će svi proizvođači, neovisno o članstvu u proizvođačkoj organizaciji moći koristiti ovu infrastrukturu i usluge, po tržišnim cijenama.

Kriteriji odabira bit će objavljeni zajedno s natječajem na temelju sljedećih načela:

1. broj članova proizvođačke organizacije
2. vrijednost godišnje utržene proizvodnje
3. indeks razvijenosti JLS
4. sustavi kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda

Poveznice na druga zakonodavstva:

116. Zakon o poljoprivredi („Narodne novine“, br. 118/2018, 42/2020 i 127/2020 - Odluka Ustavnog suda RH i 52/2021)
117. Zakon o zadrugama („Narodne novine“, br. 34/11, 125/13, 76/14, 114/18 i 98/19)
118. Zakon o zajedničkoj organizaciji tržišta poljoprivrednih proizvoda i posebnim mjerama i pravilima vezanim za tržište poljoprivrednih proizvoda („Narodne novine“, br. 82/13, 14/14 i 30/15)

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Prihvatljivi korisnici su proizvođačke organizacije (pravne osobe) u rangu mikro, malih i srednjih poduzeća (MSP), priznate od strane Ministarstva poljoprivrede nakon 1. siječnja 2023. godine. Pravne osobe mogu biti registrirane u Sudski registar najduže 3 godine prije podnošenja zahtjeva za priznavanje proizvođačke organizacije. Proizvođačka organizacija mora imati najmanje 7 članova. Proizvođačka organizacija mora predati poslovni plan za petogodišnje razdoblje, navodeći jasne ciljeve organizacije.

Javna potpora za provedbu ove intervencije može se dodijeliti istoj proizvođačkoj organizaciji samo jednom u programskom razdoblju 2023. – 2027.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Potpورا se dodjeljuje proizvođačkim organizacijama za provedbu aktivnosti koje doprinose ostvarenju barem jednog od slijedećih ciljeva:

- a) prilagodba proizvodnje i proizvoda zahtjevima tržišta
- b) zajedničko plasiranje proizvoda na tržište uključujući pripremu za prodaju, centralizaciju prodaje i ponude kupcima na veliko
- c) određivanje zajedničkih pravila o proizvodnji, posebno u pogledu ubiranja plodova i dostupnosti
- d) razvoj poslovnih i marketinških vještina te olakšavanje inovativnih procesa i digitalizacije.

Prihvatljivi troškovi:

- 1) administrativni troškovi
- 2) troškovi najma, režija i uređenja uredskog prostora
- 3) troškovi zajedničkog plasiranja proizvoda na tržište (koncentriranja proizvoda)

- 4) troškovi pripreme proizvoda za prodaju, objedinjavanje ponude, prodaje i opskrbu kupaca na veliko
- 5) kupnja informatičke opreme i tehnologije
- 6) trošak bruto plaća zaposlenih djelatnika i/ili
- 7) troškovi zajedničkog nastupa na tržištu proizvođačke organizacije.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Basis for the establishment

Iznos potpore izračunava se na osnovu vrijednosti godišnje utržene proizvodnje te iznosi:

1. u 1. godini 10% od utržene proizvodnje;
2. u 2. godini 9% od utržene proizvodnje;
3. u 3. godini 8% od utržene proizvodnje;
4. u 4. godini 7% od utržene proizvodnje;
5. u 5. godini 6% od utržene proizvodnje.

Isplata zadnje rate izvršit će se nakon provjere pravilne provedbe poslovnog plana proizvođačke organizacije.

Za proizvođačke organizacije koje su priznate u vremenskom razdoblju kraćem od godine dana prije objave natječaja, iznos prve rate javne potpore izračunava se na temelju prosječne godišnje vrijednosti utržene proizvodnje članova proizvođačke organizacije tri godine prije ulaska u proizvođačku organizaciju u skladu s datumom priznavanja proizvođačke organizacije.

Za proizvođačke organizacije koje su priznate u vremenskom razdoblju dužem od godine dana prije objave natječaja, iznos prve rate javne potpore izračunava se na temelju vrijednosti utržene proizvodnje proizvođačke organizacije tijekom godine dana prije objave natječaja.

Range of support at beneficiary level

Proizvođačka organizacija, kao i njezini članovi, može dobiti ovu vrstu potpore samo jednom tijekom programskog razdoblja.

Potpore je ograničena na maksimalno 10 % vrijednosti godišnje utržene proizvodnje, a ne može prelaziti

50.000 EUR godišnje bez obzira na stvarni obračun moguće potpore.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku sufinansiranja aktivnosti priznatih proizvođačkih organizacija i intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	77.04.01. - Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.10;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

77.04.01. - Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija

Prosječni jedinični iznos od 50.000 eura po proizvođačkoj organizaciji godišnje procijenjen je na temelju iskustva provedbe M 9 kroz Program ruralnog razvoja.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
	77.04.01. - Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		50,000.00	50,000.00	50,000.00	50,000.00	50,000.00		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
		O.28 (unit: Beneficiaries)		21.00	21.00	21.00	21.00	21.00		105.00
		O.28 (unit: Beneficiaries)		21.00	21.00	21.00	21.00	21.00		105.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		1,058,823.53	1,058,823.53	1,058,823.53	1,058,823.53	1,058,823.53		5,294,117.65
		Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		900,000.00	900,000.00	900,000.00	900,000.00	900,000.00		4,500,000.00
	TOTAL			900,000.00	900,000.00	900,000.00	900,000.00	900,000.00		4,500,000.00

		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

77.06. - Potpora LEADER (CLLD) pristupu

Intervention Code (MS)	77.06.
Intervention Name	Potpora LEADER (CLLD) pristupu
Type of Intervention	COOP(77) - Cooperation
Common Output Indicator	O.31. Number of supported local development strategies (LEADER) or preparatory actions
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: Yes

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Provedba LEADER pristupa u razdoblju 2023. - 2027. planirana na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1) isključujući naselja Zagreb, Split, Rijeka i Osijek.

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
16	Poticanje uključivanja dionika u lokalni razvoj	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.38 Share of rural population covered by local development strategies

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Uključivanjem lokalnog stanovništva/dionika u pripremu i provedbu LRS LAG-a u skladu s principom odozdo prema gore (bootom-up) doprinosi se provedbi održivog razvoja ruralnog područja Republike Hrvatske. U pripremi i provedbi LRS LAG-a lokalno stanovništvo/dionici imaju mogućnost izravnog utjecaja na poboljšavanje uvjeta, odnosno kvalitete života u ruralnom području. Lokalno stanovništvo/dionici su najbolji poznavatelji razvojnih potreba i potencijala određenog područja. Projekti koji će se provoditi unutar ove intervencije putem LRS-ova LAG-ova doprinijeti će zadržavanju postojećih i otvaranju novih radnih mjesta odnosno održivom gospodarskom rastu određenog područja, provedbi koncepta „Pametnih sela“ i veće društvene uključenosti, a čime se izravno doprinosi ostvarenju posebnog cilja 8 iz EPFRR-a „Promicanje zapošljavanja, rasta, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući biogospodarstvo i održivo šumarstvo“.

U Republici Hrvatskoj LEADER pristup se provodi od programskog razdoblja 2007. – 2013. U pretpristupnom razdoblju 2007. – 2013., LAG-ovi su bili ograničeni na jačanje kapaciteta i animaciju područja. U programskom razdoblju 2014. – 2020. (uključujući i prijelazno razdoblje 2021. – 2022.),

LAG-ovi su po prvi put imali prilike provoditi projekte iz lokalnih razvojnih strategija u uskoj povezanosti sa mjerama iz PRR. Unatoč činjenici da je Republika Hrvatska provodila LEADER pristup u tekućem programskom razdoblju u uskoj povezanosti sa mjerama iz PRR, interes lokalnih zajednica je bio velik što je i rezultiralo obuhvatom velikog broja stanovnika Republike Hrvatske kao i gotovo cjelokupne površine Republike Hrvatske koje su uključene u sastav nekih od LAG-ova. O interesu lokalnih dionika za LAG natječaje govori i činjenica da su LAG-ovi objavili na LAG natjecajima gotovo cjelokupne alokacije iz svojih LRS-ova. U tekućem programskom razdoblju, stečen je znatan društveni kapital u vidu stečenog iskustva i vještina djelatnika LAG-ova u provedbi LRS LAG-ova i animacije LAG područja što će biti od velike koristi u provedbi LRS u novom programskom razdoblju. Kod provedbe LRS LAG-ova u tekućem razdoblju najveći interes u provedbi LRS-ova je bio za projekte malih poljoprivrednika (61% svih projekata, a 46% od ukupne alokacije za provedbu projekata), zatim za projekte lokalne infrastrukture (23% svih projekata, a 36% od ukupne alokacije za provedbu projekata) i projekte modernizacije i povećanje konkurentnosti farmi (14% svih projekata, a 14% od ukupne alokacije za provedbu projekata).

U pripremi i provedbi LRS LAG-a za novo razdoblje lokalno stanovništvo/dionici imati će mogućnost izravnog utjecaja na poboljšavanje uvjeta, odnosno kvalitete života u ruralnom području. LAG-ovi će imati mogućnost izrade intervencija u LRS koje odgovaraju potrebama područja odnosno odabira projekata na LAG natjecajima za koje smatraju da pridonose potrebama LAG područja (bootom-up).

Za novo programsko razdoblje, težište je stoga na pripremi i provedi LRS-ova prilagođenih potrebama područja svakog pojedinog LAG-a. Uključivanjem lokalnog stanovništva/dionika odnosno LAG-ova u provedbi koncepta Pametnih sela još kvalitetnije će se pridonijeti provedbi potreba i potencijala određenog lokalnog područja. Odabir LAG intervencija će ovisiti isključivo o potrebama svakog pojedinog LAG-a odnosno specifičnostima pojedinog LAG područja na temelju čega će svaki LAG odlučiti koje LAG intervencije će se provoditi kroz LRS LAG-ova.

U LRS će LAG definirati potrebe i intervencije na temelju posebnosti i obilježja područja koje obuhvaća. LAG-ovima će biti ostavljena širina u odabiru intervencija (čl. 73. – 78. Uredbe (EU) 2021/2115 te intervencije koje ne proizlaze izravno iz Uredbe (EU) 2021/2115, a doprinose nekom od posebnih ciljeva ZPP) unutar svojih LRS. Intervencije u LRS će morati doprinositi nekom od posebnih ciljeva ZPP, a na koje posebne ciljeve će se fokusirati je na odluci LAG-a. Ograničenja za intervencije u LRS LAG-ova će biti u onome dijelu koje definira Uredba (EU) 2021/2115 za pojedinu intervenciju, a na koju se pojedina intervencija iz LRS planira vezati te određene okvire koji će biti zadani za sve intervencije unutar Uredbe (EU) 2021/2115 i Uredbe (EU) 2021/2116. U nacionalnim provedbenim aktima koji će regulirati provedbu LEADER-a u razdoblju 2023. – 2027., na temelju odredbi Uredbe (EU) 2021/2115 i Uredbe (EU) 2021/2116 te njihovih provedbenih i delegiranih akata, detaljnije će se definirati provedba LAG intervencija, ne ulazeći pritom u slobodu kreiranja i odabira intervencija u LRS LAG-ova. LAG-ovi će u svojim intervencijama imati mogućnost definiranja inovativnog karaktera svake od intervencija, a sukladno posebnostima i osobitostima svakog LAG područja. Dodatno, kroz LRS LAG-ovi će imati mogućnost provoditi pokretanje (start-up) poslovanja za nepoljoprivredne djelatnosti na poljoprivrednim gospodarstvima u ruralnim područjima.

Projekti koje će LAG-ovi moći provoditi su “small scale projects”, stoga će naglasak biti na manjim projektima (konačnu odluku o veličini projekta donosi LAG, a maksimum je postavljen na 300.000 eura vrijednosti projekta i 200.000 eura potpore po projektu).

Partnerstvo LAG-a će biti sastavljeno od dionika iz svih sektora/interesnih skupina, a povezivanje različitih sektora će doprinijeti snažnom partnerstvu koje će biti u mogućnosti kvalitetnije odgovoriti svim izazovima. U procesu izrade i provedbe LRS omogućuje se prepoznavanje i poticanje inovativnosti na području LAG-a.

Umrežavanje LAG-ova i projekti suradnje će imati za cilj razmjenu primjera dobre prakse, prijenos znanja i iskustva u održivom razvoju ruralnih područja. LAG-ovi će projekte suradnje provoditi na temelju planiranih područja suradnju koji su navedeni u LRS (projekti suradnje će i dalje biti sastavni dio LRS). Područja suradnje između LAG-ova i dalje će biti predmet odluke LAG-a. U provedbi LRS će biti moguće detaljnije definirati projektne partnere i ostale detalje. Sredstva za pripremu i provedbu projekata suradnju će se dodijeliti svakom LAG-u kod odabira za novo programsko razdoblje.

Zadaci tijela u provedbi LEADER pristupa u razdoblju 2023. – 2027.:

1. Upravljačko tijelo

- izrada potrebne nacionalne regulative za provedbu LEADER-a u razdoblju 2023. – 2027.
- izrada kriterija odabira za odabir LAG-ova (LRS-ova) za razdoblje 2023. – 2027.
- edukacija LAG-ova i svih dionika u vezi provedbe LEADER-a u razdoblju 2023. – 2027.
- uspostava odbora za provedbu odabira LAG-ova (LRS-ova) za razdoblje 2023. – 2027.
- monitoring i evaluacija provedbe intervencije
- promocija LEADER pristupa

2. Agencija za plaćanja

- objava natječaja za odabir LAG-ova za programsko razdoblje 2023. – 2027.
- obrada prijave LAG-ova pristiglih na natječaj i sklapanje ugovora sa LAG-ovima koji su odabrani za programsko razdoblje 2023. – 2027.
- objava natječaja za dostavu odabranih projekata na LAG natječaju
- završna provjera prihvatljivosti projekata koji su odabrani na LAG natječaj
- konačno odobrenje projekata koji su odabrani na LAG natječaj i isplata istih

3. LAG-ovi (u skladu sa čl. 33 CPR Uredbe (EU) 2021/1060)

- jačanje kapacitet lokalnih dionika/stanovnika u cilju definiranja i provedbe LAG intervencija
- izrada nediskriminirajućih i transparentnih postupka odabira i kriterije za odabir u kojima se izbjegavaju sukobi interesa i osigurava da nijedna interesna skupina zasebno ne kontrolira odluke o odabiru
- priprema i objava LAG natječaja za podnošenje prijave korisnika sa LAG područja

- odabir projekata pristiglih na LAG natječaj uključujući utvrđivanje iznosa potpore za odabrane projekte
- podnošenje prijedloga odabranih projekata prema Agenciji za plaćanja za završnu provjeru prihvatljivosti prije odobrenja
- praćenje napretka u ostvarenju ciljeva lokalne razvojne strategije
- obavljanje evaluacije provedbe lokalne razvojne strategije.

Provedba lokalnih razvojnih strategija LAG-ova te tekući troškovi i animacija će se u programskom razdoblju 2023. – 2027. financirati iz EPFRR (jednoizvorska provedba LRS).

Potpore odnosno odabir LAG-ova će se provoditi putem natječaja (grant) koje će objaviti Agencija za plaćanja.

Provedba ove intervencije na nacionalnoj razini u skladu je sa:

- Zakonom o udrugama (NN 74/14, 70/17, 98/19)

Provedbom ove intervencije ispunjava se Potreba 16 „Poticanje uključivanja dionika u lokalni razvoj“

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Prihvatljivi korisnici su:

- kod odabira LAG-ova za programsko razdoblje korisnici su LAG-ovi
- kod provedbe LRS (putem LAG Natječaja) korisnici su nositelji projekta (fizičke i pravne osobe) koji su podnijeli prijavu na LAG natječaj i čiji projekt je odabran od strane LAG-a (nositelj projekta može biti i LAG).

Odabir LAG-ova (LRS-ova) za programsko razdoblje 2023. – 2027. je planiran u dvije faze. U predodabiru će Upravljačko tijelo putem konzultacija i edukacija usmjeravati proces izrade LRS (proces je započeo i intenzivirati će se tijekom 2022. godine). Republika Hrvatska je u skladu s čl. 4. Uredbe (EU) 2020/2220 izabrala mogućnost da LAG-ovi tijekom prijelaznog razdoblja izrade lokalne razvojne strategije za razdoblje 2023. – 2027.

Tijekom 2023. godine je planiran odabir LAG-ova za novo programsko razdoblje odnosno objava natječaja za odabir LAG-ova kada će Agencija za plaćanja svakom odabranom LAG-u dodijeliti sredstva za provedbu projekata iz lokalne razvojne strategije (uključujući projekte suradnje) te tekuće troškove i animaciju. Naselja s više od 25.000 stanovnika ne ubrajaju se u izračun izračuna iznosa potpore kod odabira LAG-ova.

Načela kriterija odabira koja će se primjenjivati kod odabira LAG-ova (LRS-ova) za programsko razdoblje će se temeljiti na:

- broju stanovnika LAG područja (veći broj stanovnika ima prioritet)
- razvijenosti područja (ulaganja u nerazvijenija područja imaju prioritet)
- kapacitet LAG-a za provedbu LRS (LAG-ovi sa većim ljudskim kapacitetom za provedbu LRS i animaciju područja imaju prioritet).

Uvjeti prihvatljivosti LAG-a kod odabira LAG-ova:

- registriran kao udruga
- usklađen statut s odredbama zakona i propisa koji se odnose na rad udruga
- obuhvaća jasno definirano i zemljopisno kontinuirano ruralno područje (međusobno povezano kopnom i/ili morem i/ili vodom) od 10.000 do 150.000 stanovnika
- izravno povezano područje najmanje 5 jedinica lokalne samouprave
- zabrana preklapanja područja između LAG-ova (područje jednog naselja može isključivo pripadati jednom LAG-u)
- sjedište mora biti unutar područja LAG-a
- podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državno proračunu RH
- fizičke osobe u tijelima LAG-a moraju imati prebivalište dok pravne osobe moraju imati sjedište ili podružnicu unutar LAG-a
- jedna osoba može predstavljati samo jednog člana u tijela LAG-a
- tijela LAG-a koja donose odluke u vezi izrade i provedbe LRS moraju imati zastupljene predstavnike sve tri interesne skupine (gospodarski, civilni, javni), a niti jedna interesna skupina ne smije imati više od 50% glasačkih prava
- zaposlenici upravnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, predstavnici izvršnog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i predstavnici mjesne samouprave u tijelima LAG-a mogu predstavljati isključivo tu jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- u tijela LAG-a se trebaju birati reprezentativni i relevantni predstavnici svake pojedine interesne skupine.

Kao i tekućem programskom razdoblju, uvjet prihvatljivosti će biti da LAG-ovi u tijelima koje odlučuju o provedbi LRS moraju imati zastupljene sve interesne skupine i da niti jedna skupina nema većinski udio glasova. Navedeno će se kontrolirati kod odabira LAG-ova (LAG-ovi će biti obvezni kod odabira za novo programsko razdoblje prikazati strukturu partnerstva) i kasnije prilikom provedbe LRS. Također, struktura partnerstva će biti opisana i u LRS.

Osnovni uvjeti prihvatljivosti korisnika koji je nositelj projekta:

- mora imati prebivalište/sjedište/podružnicu unutar područja LAG-a prije dana objave LAG natječaja do protoka roka od 5 (pet) godina od dana konačne isplate sredstava potpore, osim u slučaju ako odabrani LAG promijeni obuhvat područja ili u slučaju više sile i izvanredne okolnosti
- mora imati podmirene odnosno uređene financijske obveze prema državnom proračunu RH
- ne smije biti u postupku predstečaja, stečaja, stečaja potrošača ili likvidacije u skladu s posebnim propisima
- biti u rangu mikro ili malog poduzeća na način i pod uvjetima kako je to propisano Prilogom I Uredbe (EU) br. 702/2014, ako je primjenjivo ovisno o vrsti intervencije
- biti usklađen s uvjetima prihvatljivosti nositelja projekta koji su navedeni u nacionalnim provedbenim aktima koji će regulirati provedbu LEADER-a te u LRS i LAG natječaju
- ne smije biti u blokadi ukupno više od 30 dana u proteklih 6 mjeseci, od čega ne više od 15 dana u kontinuitetu uz uvjet da nije u blokadi u trenutku podnošenja zahtjeva za potporu, osim kod korisnika u intervenciji ruralne infrastrukture
- ne smije umjetno stvarati uvjete za ostvarenje potpore u skladu s člankom 62. Uredbe (EU) br. 2021/2116
- ne smije imati povezana ili partnerska poduzeća na jednom LAG natječaju u skladu s Prilogom I. Uredbe (EU) br. 702/2014
- ne smije davati lažne podatke kod prijave na LAG natječaj.

Osnovni uvjeti prihvatljivosti projekta kojeg korisnik podnosi na LAG natječaj:

- biti usklađen sa ciljevima LRS
- biti usklađen sa posebnim ciljevima ZPP za razdoblje 2023. – 2027.
- ukupna vrijednost projekta za kojeg korisnik podnosi prijavu na LAG natječaj može iznositi najviše 300.000 eura (bez PDV-a)
- provoditi se na području odabranog LAG-au naseljima koji nemaju više od 25.000 stanovnika
- biti financijski i ekonomski održiv ako je primjenjivo
- u slučaju građenja i/ili opremanja nositelj projekta mora biti vlasnik građevine ili isti mora dokazati pravni interes nad građevinom koja je predmet ulaganja
- građevina koja je predmet rekonstrukcije i/ili opremanja mora biti postojeća (legalna) u skladu s propisima kojima se uređuje gradnja
- imati izrađenu dokumentaciju u skladu s propisima kojima se uređuje gradnja, ako je primjenjivo
- imati usklađenu dokumentaciju u skladu s propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja, ako je primjenjivo

- nema značajan negativan utjecaj na okoliš i/ili ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, odnosno ako je to propisano od strane nadležnog tijela da su poduzete korektivne mjere, ako je primjenjivo.

Nakon odabira LAG-ova za programsko razdoblje 2023. – 2027., LAG-ovi će moći objavljivati LAG natječaje za provedbu intervencija iz LRS i provoditi projekte suradnje. LAG-ovi će prema financijskom i akcijskom planu navedenom u LRS provoditi LAG natječaje za intervencije koje su planirali u LRS. Projekte suradnje će također provoditi na temelju planiranih područja suradnje koji su navedeni u LRS. Nositelji projekta (krajnji korisnici) će podnositi prijave na LAG natječaj. Kriterije odabira za projekte koji se prijavljuju na LAG natječaj, određuje LAG u LRS i LAG natječaju.

LAG-ovi će biti u obvezi u LRS opisati svoje kapacitete odnosno sposobnost provedbe LRS. Od LAG-a će se zahtijevati zadovoljavajući broj djelatnika koji će provoditi LRS i animaciju LAG područja.

U razdoblju 2023.- 2027. je planiran odabir najmanje 54 LRS (LAG-a).

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Potporna su bespovratna sredstva (grant) za provedbu projekta iz LRS LAG-a (uključujući projekte suradnje) te tekuće troškove i animaciju.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Basis for the establishment

Na temelju Uredbe (EU) 2018/1046, članka 272 u vezi izmjena (Uredbe EU) 1303/2013 za članak 68b, fiksna stopa do 40% prihvatljivih izravnih troškova osoblja LAG-a će se koristiti za pokrivanje preostalih prihvatljivih tekućih troškova i animacije.

Range of support at beneficiary level

Intenzitet potpore iznosi do 100% od ukupnih prihvatljivih troškova projekta ovisno o intervenciji iz LRS

LAG-a i odredbama iz Uredbe (EU) 2021/2115.

Intenzitet potpore za tekuće troškove i animaciju iznosi 100% prihvatljivih troškova.

Točan iznos potpore po LAG-u (za provedbu projekata uključujući i projekte suradnje te tekuće troškove i animaciju) će se odrediti kod odabira LAG-ova za programsko razdoblje 2023. - 2027.

Najviša vrijednost potpore po projektu koji se prijavljuje na LAG natječaj iznosi do 200.000 eura.

Najviša vrijednost projekta koji se prijavljuje na LAG natječaj iznosi 300.000 eura.

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Potpore za tekuće troškove i animaciju ne utječe na tržišno natjecanje i trgovinu na unutarnjem tržištu EU-a. Ako LAG obavlja gospodarsku djelatnost primjenjuje se de minimis potpora.

Projekti koji se provode kroz intervencije LRS LAG-a ne utječe na tržišno natjecanje i trgovinu na unutarnjem tržištu EU-a. U slučaju kada nositelj projekta (korisnik) obavlja gospodarsku djelatnost kod provedbe projekata koji obuhvaćaju nepoljoprivredne djelatnosti i utječu na tržišno natjecanje i trgovinu, primjenjuje se de minimis potpora.

Nakon odabira LAG-ova će biti moguće imati točnu informaciju koje intervencije će LAG-ovi provoditi u programskom razdoblju 2023. - 2027.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

What is the added value of the LEADER approach for Rural Development aimed?

U pripremi i provedbi LRS LAG-a lokalno stanovništvo/dionici će imati mogućnost izravnog utjecaja na poboljšavanje uvjeta, odnosno kvalitete života u ruralnom području. U odnosu na intervencije koje će se provoditi na nacionalnom nivou, LAG-ovi će imati mogućnost izrade LAG intervencija u LRS koje odgovaraju potrebama područja odnosno odabira projekata na LAG natječajima za koje smatraju da pridonose potrebama LAG područja.

U svrhu učinkovite provedbe LRS, izgradnja povjerenja će se odvijati u smjeru između članova LAG- i tijela LAG-a te između krajnjih korisnika LAG intervencija i tijela LAG-a. Putem sudjelovanja članova i krajnjih korisnika na sastancima, radionicama i drugim oblicima razmjena iskustva i edukacija u izradi i provedbi LAG intervencija, povećati će se povjerenje između članova, ali i jače identificiranje krajnjih korisnika sa vrijednostima LRS. LAG-ovi će u LRS opisati način provedbe animacijskih aktivnosti za područje svoga LAG-a.

Describe how the basic requirements and principles related to the LEADER approach will be ensured through the delivery model

LAG područje će trebati biti koherentno i izravno povezano te obuhvaćati od 10.000 do 150.000 stanovnika. Područje najmanje 5 jedinica lokalne samouprave će trebati biti uključeno u LAG kao uvjet prihvatljivosti. Neće biti dozvoljeno preklapanje područja (jedno naselje može pripadati isključivo jednom LAG-u).

Kao i tekućem programskom razdoblju, uvjet prihvatljivosti će biti da LAG-ovi u tijelima koje odlučuju o provedbi LRS moraju imati zastupljene sve interesne skupine i da niti jedna skupina nema većinski udio glasova. Navedeno će se kontrolirati kod odabira LAG-ova (LAG-ovi će biti obvezni kod odabira za novo programsko razdoblje prikazati strukturu partnerstva) kod i kasnije kod provedbe LRS. Također, struktura partnerstva će biti opisana i u LRS.

U izradu LRS će se uključiti razni dionici iz svih sektora koje će doprinijeti kvaliteti procesa i mogućim rješenjima za definirane potrebe područja. LAG-ovima će biti ostavljena širina u odabiru intervencija, a intervencije će trebati biti vezane za neki od posebnih ciljeva SP ZPP. LAG-ovi će moći oblikovati razne investicijske intervencije, intervencije potpori pokretanja poslovanja, intervencije edukacije i istraživanja, intervencije koje doprinose zaštiti okoliša, intervencije vezano za digitalizaciju, intervencije vezano za inovaciju i sl.

U procesu izrade i provedbe LRS omogućuje se prepoznavanje i poticanje inovativnosti na području LAG-a.

Definiranje projekata suradnje će biti napravljeno od strane LAG-a. Agencija za plaćanja će obavljati završnu provjeru prihvatljivosti projekata suradnje, konačno odobrenje i isplatu istih.

Umrežavanje LAG-ova i projekti suradnje će imati za cilj razmjenu primjera dobre prakse, prijenos znanja i iskustva u održivom razvoju ruralnih područja.

U međusektorskom povezivanju u cilju održivog ruralnog razvoja LAG područja potporni čimbenik će biti i institucije izravno ili neizravno uključene u provedbu politike ruralnog razvoja. LAG-ovi će svoje interese kanalizirati i kroz krovne udruge LAG-ove, a značajnu ulogu u pomoći u umrežavanju će imati i Nacionalna ruralna mreža.

Is support from more than one EU fund planned?

Yes No

Would the lead fund option be applied?

Yes No

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potporna se ostvaruje u obliku sufinanciranja provedbe projekata iz lokalnih razvojnih strategija LAG-ova te tekućih troškova i animacije. Intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	77.05.01. - Potpora LEADER (CLLD) pristupu	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.38;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

77.05.01. - Potpora LEADER (CLLD) pristupu

Iznos od 1.905.986 eura predstavlja prosječan iznos koji se očekuje dodijeliti/isplatiti za LRS/LAG (projekti uključujući projekte suradnje te tekući troškovi i animacija) po godinama na temelju povijesnih podataka iz razdoblja Programa ruralnog razvoja 2014. – 2020.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	1,905,986.00							
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	77.05.01. - Potpora LEADER (CLLD) pristupu	O.31 (unit: Strategies)	54.00							54.00
		O.31 (unit: Strategies)	54.00							54.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	1,029,232.24	2,058,464.48	5,146,161.19	15,438,483.58	27,789,270.45	25,730,805.97	25,730,805.97	102,923,223.88
	TOTAL	Annual indicative	874,847.40	1,749,694.81	4,374,237.02	13,122,711.05	23,620,879.88	21,871,185.08	21,871,185.08	87,484,740.32

		financial allocation (Union Contribution in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach								

		the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information

78.01. - Potpora prenošenju znanja

Intervention Code (MS)	78.01.
Intervention Name	Potpora prenošenju znanja
Type of Intervention	KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information
Common Output Indicator	O.33. Number of supported training, advice and awareness actions or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
20	Unaprijediti vještine radne snage u poljoprivredno-prehrambenom lancu	Srednji	Yes
21	Unaprijediti poduzetničke sposobnosti za proizvođače	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.1 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance

R.28 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP related to environmental or climate-related performance

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

Svrha stručnog osposobljavanja i prijenosa znanja o održivim praksama, agro-okolišna pitanja i inovacije od vitalne su važnosti za promicanje gospodarskog rasta i razvoja ruralnih područja u Hrvatskoj. Viša razina obrazovanja pridonijet će podizanju produktivnosti i konkurentnosti te ekološkoj učinkovitosti poljoprivrednih gospodarstava.

Navedeno će doprinijeti povećanju korištenja novih metoda proizvodnje temeljenih na rezultatima istraživanja i razvoja, inovativnih praksi, konkurentnosti gospodarstava, udruživanja, kao i boljem razumijevanju zaštite i očuvanja prirode i okoliša. Kroz intervenciju će se također podupirati demonstracijske aktivnosti putem kojih će se u praksi pokazati primjena najnovijih tehnologija, održive i inovativne prakse u sektoru poljoprivrede, čime će se omogućiti razmjena znanja te dohvat znanja i

vještina kroz terenske izlete, studijske grupe, interaktivne radionice itd.

Programi prijenosa znanja i informacija omogućuju spajanje različitih znanja i područja te su u njihovoj provedbi uključeni različiti dionici AKIS-a što osigurava komplementarnost i integraciju specifičnog znanja i čini ga lakšim za identificiranje trenutnih potreba krajnjih korisnika za znanjem.

Ovom intervencijom grupnim savjetničkim metodama prenositi će se osnovna i dopunska znanja, informacije i inovacije iz područja poljoprivrede i okoliša sa naglaskom na prijenos znanja i inovacija, o uvjetovanosti vezanoj za: Okvirnu direktivu o vodama, Direktivi o prirodi (ptice i staništa), Direktivi o čistom zraku, Direktivi o gornjoj neto emisiji, član 55. postrojenja, Zakonu o zdravlju, Zakonu o zdravlju životinja, elementima Direktive o održivoj upotrebi pesticida (SUD) koji nisu uključeni u uvjetovanost, a posebno o dobrovoljnim praksama u okviru integriranog upravljanja štetočinama (IPM), korištenje financijskih instrumenata, farmerskim praksama koje sprječavaju antimikrobnu rezistenciju (AMR), upravljanju rizicima, potpori inovacijama, posebice za pripremu i provedbu Operativnih grupa u okviru EIP-AGRI, razvoju digitalnih tehnologija u poljoprivredi i ruralnim područjima.

Intervencija je namijenjena prvenstveno poljoprivrednicima koji žele unaprijediti svoja znanja, koji žele usvajanjem novih znanja i inovacija modernizirati i tehnološki unaprediti proizvodni proces na poljoprivrednom gospodarstvu sa ciljem veće ekonomske učinkovitosti i ekološke održivosti samog gospodarstva.

Intervencija će s dodatnom pažnjom biti usmjerena ka mladim poljoprivrednicima.

Osim obveznih i standardnih tema iz prijenosa znanja i inovacija (bilinogojstvo i stočarstvo po područjima proizvodnje) u sustavu prijenosa znanja staviti će se naglasak na osnivanje i upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom, marketingu i tržištu, standardima EU (okoliš, zdravlje, higijena), uvjetovanosti, zakonodavstvu u poljoprivredi, osnovama poljoprivrednog računovodstva, energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije, diverzifikacija aktivnosti na poljoprivrednom gospodarstvu, održivim upravljanjem hranjivim tvarima, uvjetima zapošljavanja i obvezama poslodavaca vezanim za zdravlje ljudi i zaštitu na radu.

1. Strukovno osposobljavanje (tečajevi) za obvezne zakonske zahtjeve (klima, okoliš, ekološka poljoprivreda te dobrobit životinja)
2. Strukovno osposobljavanje (tečajevi) kratki lanci opskrbe i lokalna tržišta
3. Strukovno osposobljavanje (tečajevi) za mlade poljoprivrednike
4. Demonstracijske aktivnosti (demo farme, proizvodni pogoni, reprezentativna poljoprivredna gospodarstva, primijenjene, inovativne i digitalne tehnologije i slično)
5. Studijske grupe (poljoprivrednici, savjetnici) - razmjena znanja i inovacija
6. Tematske i /ili inovativne skupine (poljoprivrednici, savjetnici, znanstvenici, privatni sektor, udruge, savezi, JLS, JRS I dr.) – poticanje stvaranja operativnih skupina, javno-privatnog partnerstva - poticanje razmjene znanja i inovacija, te razmjena znanja i inovacija
7. Studijska putovanja

Grupnim savjetničkim metodama obuhvat poljoprivrednika je značajan, zadovoljavajuća educiranost i prihvatljiva cijena savjetovanja, a oblici edukacija su:

1. edukacija u učionici, interaktivne radionice, praktični prikazi, online: e-učenje (razvoj kroz NPOO), webinar
2. uz konvencionalne metode učenja razvit će se sustav za e-učenje koji će odgovoriti izazovima

današnjice i iskoristiti digitalne tehnologije u punoj mjeri. Sustavi za e-učenje će omogućiti edukaciju poljoprivrednika koja neće biti u sukobu sa svakodnevnim obvezama u poljoprivrednoj proizvodnji, te će omogućiti inovativne i učinkovite metode edukacije.

3. osim javne poljoprivredne savjetodavne službe ne postoji privatna savjetodavna služba sa tolikom širinom znanja i područjima pokrivenosti. Trenutno postoji nekolicina specijaliziranih savjetnika u vinarstvu koji djeluju individualno, te savjetnici specijalisti koji se primarno bave i prodajom određenih inputa u poljoprivredi, te se educiraju u istraživačkim centrima koji razvijaju određeni input
4. konzultanti koji se bave savjetovanjem o korištenju mjera PRR i potpora iz drugih izvora integrirani će se u AKIS da pokriju područja ekonomije i sociologije. Savjetnici iz područja digitalizacije, pametne i precizne poljoprivrede bit će uključeni u AKIS kao jedan od dionika.

Demonstracijske aktivnosti provode se u svrhu očuvanja konkurentne poljoprivredne proizvodnje, povećanja atraktivnosti bavljenja poljoprivredom, energetske učinkovitosti, primjene mjera ublažavanja klimatskih promjena, zaštite okoliša i očuvanja biološke raznolikosti i drugih prioritarnih ciljeva poput inovacija. Osmišljene su kao nadopuna tečajevima, odnosno prikazivanje primjene novih tehnologija u praksi, primjerice prikaza očuvanja bioraznolikosti u praksi ili specifičnih tehnika.

Demonstracijske aktivnosti provode se na OPG/SOPG-u koji je primjer dobre prakse i primjenjuje najsuvremenije tehnologije, održive i inovativne prakse i/ili ima sve uvjete za prikaz suvremenih tehnologija, održivih i inovativnih praksi. Demonstracijske aktivnosti mogu se održati na poljoprivrednim usjevima ili nasadima, proizvodnim/preradbenim pogonima ili objektima za dopunske djelatnosti sukladno procijenjenim potrebama i dostupnim uvjetima za njihovu organizaciju.

Uz digitalizaciju kao važan pokretač razvoja poljoprivrede u budućem razdoblju nužna je i edukacije i provođenje informativnih kampanji prema poljoprivrednicima, te promoviranje široko dostupnih standarda i informacijskih sustava. Digitalne vještine ne mogu se usvojiti i poboljšati samim omogućavanjem pristupa širokopojasnoj infrastrukturi i digitalnim uslugama, jer zahtijevaju razinu znanja i kompetencija u operativnim digitalnim alatima i oslanjaju se na barem osnovno poznavanje niza tema, kao što su sigurnost, privatnost ili upotreba aplikacije.

Poveznice na druga zakonodavstva:

119. Uredba (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013
120. Uredba (EU) 2021/2116 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o financiranju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike te upravljanju njome i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1306/2013
121. Uredba (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007
122. Zakon o poljoprivredi (NN 118/18, 42/20, 127/20, 52/21 - Odluka Ustavnog suda RH i 52/2021)
123. Zakon o gnojivima i poboljšivačima tla (NN 163/03, 40/07, 81/13, 14/14, 32/19);
124. Zakon o biljnom zdravlju (NN 127/19);
125. Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18);
126. Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 84/21);

127. EU Strategija za bioraznolikost do 2030.;
128. Strategija biljnog zdravlja i reproduktivnog materijala.

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Prihvatljivi korisnici su:

Ministarstvo poljoprivrede, uprava(e) nadležna za savjetovanje i Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu,

Privatne savjetodavne službe odabrane Natječajem za određene prioritetne teme i područja definirane člankom 15 točkom 4 Uredbe (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i vijeća.

Ciljana skupina su poljoprivrednici.

Ministarstvo poljoprivrede, uprava(e) nadležna za savjetovanje i Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu, sastavlja Godišnji program osposobljavanja koji odobrava Upravljačko tijelo. Godišnji program bit će ocjenjivan na temelju kvalitete i sadržaja svakog ponuđenog tečaja.

Potpota se ne odnosi na tečajevu poduku ili osposobljavanja koji čine sastavni dio uobičajenih obrazovnih programa i koji su dio redovitog obrazovanja na srednjoškolskoj i višoj razini.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations

Prihvatljivi troškovi su:

1. troškovi za pripremu i provedbu programa strukovnog osposobljavanja i usavršavanja, seminara i radionica, demonstracijskih aktivnosti (plaće zaposlenika, putni troškovi i dnevnice za predavače)
2. troškovi za pripremu i izradu materijala za osposobljavanje i demonstracijske aktivnosti (nastavna sredstva i oprema potrebna za provedbu);
3. trošak prostora gdje se održava strukovno osposobljavanje i usavršavanje i demonstracijske aktivnosti te moguće osvježenje;
4. trošak nabave ili razvoja informatičkih sustava i alata za pružanje osposobljavanja i edukacija za online edukacije, licence itd;
5. ugovaranje vanjskih stručnjaka;
6. troškovi za polaznike (troškovi puta, troškovi smještaja) isplaćuju se pružateljima usluga;
7. agencijske usluge u svrhu organizacije tečajeva/edukacija/demonstracijskih aktivnosti.

Polaznicima će se isplatiti propisani troškovi po završetku programa stručnog osposobljavanja.

Koristit će se pojednostavljene opcije troškova.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Basis for the establishment

Troškovi osoblja: u skladu s čl. 68. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1303/2013 za potrebe utvrđivanja troškova osoblja u vezi s provedbom operacije važeća se satnica može izračunati dijeljenjem zadnjega dokumentiranog godišnjeg bruto iznosa troškova plaća s 1.720 sati;

Na temelju Uredbe (EU) 2018/1046, članka 272 u vezi izmjenjena (Uredbe EU) 1303/2013 za članak 68b, fiksna stopa do 40% prihvatljivih izravnih troškova osoblja koristit će se za pokrivanje preostalih prihvatljivih troškova.

Intenzitet potpore do 100% prihvatljivih troškova.

Range of support at beneficiary level

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Za potpore koje su izvan područja primjene članka 42. TFEU kao što je šumarstvo primijeniti će se pravila o državnim potporama.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpore se ostvaruje u obliku sufinanciranja programa edukacije poljoprivrednika i intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	78.01.01. - Potpora prijenosu znanja	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.1; R.28;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

78.01.01. - Potpora prijenosu znanja

Prosječni iznos procijenjen je na temelju povijesnih podataka iz razdoblja Programa ruralnog razvoja 2014. – 2020.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		2,000.00	2,000.00	2,000.00	2,000.00	2,000.00		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	78.01.01. - Potpora prijenosu znanja	O.33 (unit: Operations)		1,765.00	1,765.00	1,765.00	1,765.00	1,765.00		8,825.00
		O.33 (unit: Operations)		1,765.00	1,765.00	1,765.00	1,765.00	1,765.00		8,825.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		3,529,411.76	3,529,411.76	3,529,411.76	3,529,411.76	3,529,411.76		17,647,058.80
	TOTAL	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in		3,000,000.00	3,000,000.00	3,000,000.00	3,000,000.00	3,000,000.00		15,000,000.00

		EUR)								
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII								

		(Union Contribution in EUR)								
--	--	-----------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

78.02. - Potpora za pružanje savjetodavnih usluga

Intervention Code (MS)	78.02.
Intervention Name	Potpora za pružanje savjetodavnih usluga
Type of Intervention	KNOW(78) - Knowledge exchange and dissemination of information
Common Output Indicator	O.33. Number of supported training, advice and awareness actions or units
Contributing to ringfencing requirement for/on	Generational Renewal: No Environment: No ES rebate system: LEADER: No

1 Territorial scope and, if relevant, regional dimension

Territorial scope: **National**

Code	Description
HR	Hrvatska

Description of the Territorial Scope

Intervencija se provodi na cijelom području Republike Hrvatske (NUTS 1).

2 Related Specific Objectives, Cross-Cutting Objective and relevant Sectoral Objectives

CAP SPECIFIC OBJECTIVE Code + Description Recommended CAP Specific Objectives for this Type of Intervention are displayed in bold

XCO Cross-cutting objective of modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake

3 Need(s) addressed by the intervention

Code	Description	Prioritisation at the level of the CAP Strategic Plan	Addressed in CSP
22	Olakšati pristup prijenosu znanja i vještina	Srednji	Yes
24	Unaprijediti pristup istraživanjima i razvoju te korištenje znanja i tehnologija u poljoprivredi	Srednji	Yes

4 Result indicator(s)

RESULT INDICATORS Code + Description Recommended result indicators for the selected CAP Specific Objectives of this intervention are displayed in bold

R.1 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP in order to enhance sustainable economic, social, environmental, climate and resource efficiency performance

R.2 Number of advisors receiving support to be integrated within Agricultural Knowledge and Innovation Systems (AKIS)

R.28 Number of persons benefitting from advice, training, knowledge exchange, or participating in European Innovation Partnership (EIP) operational groups supported by the CAP related to environmental or climate-related performance

5 Specific design, requirements and eligibility conditions of the intervention

Describe what are the specific objectives and content of the intervention including specific targeting, principles of selection, links with relevant legislation, complementarity with other interventions/sets of operations in both pillars and other relevant information.

U uvjetima sve veće specijalizacije u poljoprivredi, prehrambeno-prerađivačkoj industriji i šumarstvu, važno je da svi uključeni u ove sektore imaju pomoć kvalificiranih savjetnika za poboljšanje održivog upravljanja prirodnim resursima, ekonomskim i okolišnim performansama poljoprivrednih i šumarskih gospodarstava, specijaliziranih savjeta o korištenju novih tehnologija kao i pristupe i tehnike za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama.

Savjetodavne usluge koje mogu pružiti prilagođeni i pravovremeni savjet o specifičnim pitanjima slijedeći ad hoc zahtjeve su ključni element prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, prehrambeno - prerađivačkoj industriji i šumarstvu. Provedba ove intervencije će poticati upotrebu odgovarajućih inovacija, a isto tako pomoći poljoprivrednim gospodarstvima u ispunjavanju obaveza.

1. Pružanja savjeta - podintervencije:

2. Metoda pojedinačnog savjetovanja (1 na 1) - pružanje savjetodavnih usluga
3. Savjetovanje u sklopu zakonskih obveza (agrokolišne mjere i ekološka poljoprivreda, dobrobit životinja)
4. Savjetovanje mladih poljoprivrednika
5. Savjetovanje o modernizaciji i konkurentnosti
6. Savjetovanje šumoposjednika
7. Savjetovanje o specifičnim zahtjevima ZPP

Metoda pojedinačnog savjetovanja (1 na 1) u središte stavlja korisnika, poljoprivrednika, kojemu savjetodavac prenosi svoja znanja, iskustva, informacije i inovacije kojima raspolaže. U jedinici vremena radi se sa jednom osobom što proces savjetovanja čini skupim ali je i primjerena educiranost. Savjetovanje se provodi u uredu ili korisnikovom poljoprivrednom gospodarstvu gdje savjetodavac uz savjete može korisniku prikazati i pojedinu vještinu vezanu uz određenu proizvodnju.

Predloženim podintervencijama prenositi će se pojedinačnim savjetovanjem osnovna i dopunska znanja i informacije iz područja poljoprivrede zainteresiranim korisnicima, prije svega vezana uz tehnologiju proizvodnje i inovacije. Kako racionalnom i modernom proizvodnjom postići konkurentnost na tržištu i ostvariti što veće prihode uz poštivanje svih zakonskih obveza, posebice uvjetovanosti. Kako koristiti financijske instrumente, upravljati rizicima, iskoristiti inovacije, primijeniti digitalne tehnologije u poljoprivredi i ruralnim područjima.

Podintervencije su namijenjene svim poljoprivrednicima, a posebna pozornost posvetit će se mladim poljoprivrednicima (do 41 godine starosti) koji nemaju formalno obrazovanje vezano uz poljoprivredu. Tehnološke teme iz bilinogojstva i stočarstva povezat će se s osnivanjem i upravljanjem poljoprivrednim gospodarstvom, marketingom i tržištem, Standardima EU (okoliš, zdravlje, higijena), osnovama poljoprivrednog računovodstva, energetske učinkovitosti i korištenjem obnovljivih izvora energije, diverzifikacijskim aktivnostima na poljoprivrednom gospodarstvu i održivim upravljanjem hranjivim tvarima, uvjetima zapošljavanja i obvezama poslodavaca vezano za zdravlje ljudi i zaštitu na radu. Neće se zanemariti i specifična područja ZPP-a.

Kroz ovu intervenciju savjetnici će informirati poljoprivrednike o digitalizaciji javnih usluga te će ih savjetovati i educirati o mogućnostima korištenja digitalnih javnih usluga primjerenih njihovom poslovanju.

Platforma e-savjetnik omogućiti će analizu obaveza poljoprivrednika u vidu edukacija i ostalih dostupnih obaveza sukladno vrsti njihove proizvodnje. E savjetnik će omogućiti i obavještanje o pravovremenoj ispunjenosti/neispunjenosti obaveza. Sustave- savjetnik će sadržavati i bazu agoklimatskih podataka, slika i drugih podataka s polja i nasada u realnom vremenu. Ti podaci biti će dostupni poljoprivredniku, a ujedno će i ti podaci uz stručno znanje savjetnika biti jedan od alata za provođenje ove intervencije (savjetovanja). Na osnovi tih podataka moći će se raditi detaljne i ciljane preporuke za zaštitu bilja i omogućiti pravovremeno donošenje odluka. Putem platforme e- savjetnik moći će se i provoditi i sama intervencija – slanje alarma, obavijesti i savjeta putem široko dostupnih komunikacijskih kanala. Savjetnici će kroz ovu intervenciju savjetovati poljoprivrednike kako koristiti platformu e- savjetnik i na taj način učinkovitije koristiti poslovne i prirodne resurse.

Savjetnici javne poljoprivredne savjetodavne službe raspoređeni su u 117 ureda (230 savjetnika) diljem RH, te su organizirani po županijskim područnim službama, a vrlo često i žive u mjestu rada, te su svojim znanjem i dugogodišnjim djelovanjem integrirani u lokalnu zajednicu. Usko surađuju sa JLS-ovima , JRS, LAG-ovima, nevladinim organizacijama i svim drugim dionicima u ruralnom prostoru i zajedno rješavaju pitanja oko najvažnijih tema. U RH nema ni privatnih savjetnika ni nevladinih organizacija koje imaju bolje znanje o lokalnim uvjetima i koji su u bližem kontaktu sa poljoprivrednicima, šumarima i prerađivačima od javnih savjetnika.

2. Edukacija savjetnika

Ad hoc tečajevi, treninzi trenera, studijska - stručna putovanja u cilju prikupljanja specifičnih znanja – *fine tuning knowledge*, primjena dobre prakse, te edukacije savjetnika o specifičnim poljima koji su postavljeni kao zahtjevi, uvjeti i obveze upravljanja za korisnike ZPP-a – to uključuje : Okvirna direktiva o vodama, Direktive o prirodi (ptice i staništa), Direktiva o čistom zraku, Direktiva o gornjoj neto emisiji, član 55. Postrojenja Zakon o zdravlju, Zakon o zdravlju životinja, elementi Direktive o održivoj upotrebi pesticida (SUD) koji nisu uključeni u uvjetovanost, a posebno dobrovoljne prakse u okviru integriranog upravljanja štetočinama (IPM); korištenje financijskih instrumenata, farmske prakse koje sprječavaju antimikrobnu rezistenciju (AMR); Upravljanje rizicima; potpora inovacijama, posebice za pripremu i provedbu Operativnih grupa u okviru EIP-AGRI, razvoj digitalnih tehnologija u poljoprivredi i ruralnim područjima edukacija se provodi sa ciljem pravovremenog i sadržajnog prijenosa znanja i informacija korisnicima (poljoprivrednicima) kroz intervencije: Podrška prenošenju znanja i Podrška korištenja savjetodavnih usluga. Savjetnici će se kroz ovu intervenciju educirati o osnovnim i specifičnim znanjima potrebnim za provođenje kvalitetne i pravovremene edukacije i savjetovanja poljoprivrednika.

Poveznice na druga zakonodavstva:

129. Uredba (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013
130. Uredba (EU) 2021/2116 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o financiranju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike te upravljanju njome i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1306/2013
131. Zakon o zaštiti osobnih podataka (NN 106/12)
132. Zakon o poljoprivredi (NN 118/18, 42/20, 127/20, 52/21 - Odluka Ustavnog suda RH i 52/2021)
133. Zakon o gnojivima i poboljšivačima tla (NN 163/03, 40/07, 81/13, 14/14, 32/19);
134. Zakon o biljnom zdravlju (NN 127/19);
135. Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18);
136. Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 84/21);
137. Uredba (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007
138. Zakon o šumama (NN 68/18)
139. Nacionalna šumarska politika i strategija (NN 120/03);
140. Nova Strategija EU-a za šume: za šume i sektor koji se temelji na šumama-COM (2013) 659;
141. Akcijski plan Europske unije za šume;
142. Zakon o javnoj nabavi (NN 120/16)

Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area

Prihvatljivi korisnici su:

Ministarstvo poljoprivrede, uprava/e u čijoj nadležnosti je savjetovanje poljoprivrednih proizvođača, prerađivača poljoprivrednih proizvoda i šumoposjednika.

Privatne savjetodavne službe odabrane Natječajem za određene prioritetne teme i područja definirane člankom 15 točkom 4 Uredbe (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i vijeća.

Savjeti moraju biti nepristrani te savjetnici odgovarajuće kvalificirani, odgovarajuće osposobljeni te da nisu u sukobu interesa.

Ciljana skupina su poljoprivrednici i privatni šumoposjednici.

Korisnik izrađuje Godišnji plan provedbe koji odobrava Upravljačko tijelo.

Define eligible type of support (non-IACS) or commitments (IACS) and other obligations**Prihvatljivi troškovi su:**

- a) troškovi za stručne osobe/savjetnike: plaće, putni troškovi i smještaj za stručne osobe/savjetnike
- b) troškovi za vanjske usluge
- c) troškovi za pripremu i izradu materijala za savjetovanje
- d) troškovi najma prostora (lokacije) gdje se održava savjetovanje (u slučaju grupnog savjetovanja)
- e) indirektni troškovi.

Za vanjsko organiziranje tečajeva:

- a) trošak sudjelovanja na tečaju osposobljavanja (kotizacija i sl.)
- b) putni troškovi, smještaj i dnevnice za savjetnike koji sudjeluju na tečaju.

Ako za određene visoko specijalističke teme ne postoji institucija na razini Republike Hrvatske koja bi mogla organizirati vanjski tečaj prihvatljive su i druge pravne/fizičke osobe koje su kompetentne pružiti uslugu.

Za ad-hoc tečajeve:

- a) trošak stručnih osoba/predavača: plaće/naknade, putni troškovi, dnevnice predavača
- b) materijalni troškovi: troškovi izrade nastavnih planova i programa, troškovi za pripremu materijala za obuku (nastavni materijali i oprema potrebna za obuku) i troškovi evaluacije
- c) putni troškovi, smještaj i troškovi dnevnica za savjetnike
- d) troškovi usluga: najam (dvorane, tehničke opreme i sl.), prevoditeljske usluge, administrativni troškovi, itd.

6 Identification of relevant baseline elements

(relevant GAEC, statutory management requirements (SMR) and other mandatory requirements established by national and Union law), where applicable, description of the specific relevant obligations under the SMR, and explanation as to how the commitment goes beyond the mandatory requirements (as referred to in Art. 28 (5) and Art. 70 (3) and in Art. 72 (5))

N/A

7 Form and rate of support/amounts/calculation methods

Form of support

Grant

Financial instrument

Type of payment

reimbursement of eligible costs actually incurred by a beneficiary

unit costs

lump sums

flat-rate financing

Basis for the establishment

Troškovi osoblja: u skladu s čl. 68. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1303/2013 za potrebe utvrđivanja troškova osoblja u vezi s provedbom operacije važeća se satnica može izračunati dijeljenjem zadnjega dokumentiranog godišnjeg bruto iznosa troškova plaća s 1.720 sati;

Na temelju Uredbe (EU) 2018/1046, članka 272 u vezi izmjena (Uredbe EU) 1303/2013 za članak 68b, fiksna stopa do 40% prihvatljivih izravnih troškova osoblja koristiti će se za pokrivanje preostalih prihvatljivih izravnih troškova.

Intenzitet potpore do 100% prihvatljivih troškova.

Range of support at beneficiary level

Additional explanation

8 Information regarding State aid assessment

The intervention falls outside the scope of Article 42 TFEU and is subject to state aid assessment:

Yes No Mixed

Explanation of support activities falling outside the scope of Art. 42 TFEU

Za potpore koje su izvan područja primjene članka 42. TFEU kao što je šumarstvo primijeniti će se pravila o državnim potporama.

Type of state aid instrument to be used for clearance:

Notification GBER ABER de minimis

9 Additional questions/information specific to the Type of Intervention

N/A

10 WTO compliance

Green Box

Paragraph 2 of Annex 2 WTO

Explanation of how the intervention respects the relevant provisions of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture as specified in Article 10 of this Regulation and in Annex II to this Regulation (Green Box)

Potpora se ostvaruje u obliku sufinanciranja savjetodavnih usluga u poljoprivredi i intervencija je u skladu s Prilogom 2. Sporazuma o poljoprivredi WTO-a.

11 Contribution rate(s) applicable to this intervention

Region	Article	Applicable rate	Min Rate	Max Rate
HR - Hrvatska	91(2)(a)-Less developed regions	85.00%	20.00%	85.00%

12 Planned Unit Amounts - Definition

Group	Planned Unit Amount	Type of Support	Contribution rate(s)	Type of Planned Unit Amount	Region(s)	Result Indicator(s)
	78.02.01. - Potpora za pružanje savjetodavnih usluga	Grant	91(2)(a)-HR-85.00%	Average		R.1; R.2; R.28;

Explanation and justification related to the value of the unit amount

78.02.01. - Potpora za pružanje savjetodavnih usluga

Prosječni iznos procijenjen je na temelju povijesnih podataka iz razdoblja Programa ruralnog razvoja 2014. – 2020.

13 Planned Unit Amounts - Financial table with outputs

Group	Planned Unit Amount	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
		Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		700.00	700.00	700.00	700.00	700.00		
		Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	78.02.01. - Potpora za pružanje savjetodavnih usluga	O.33 (unit: Operations)		5,042.00	5,042.00	5,042.00	5,042.00	5,042.00		25,210.00
		O.33 (unit: Operations)		5,042.00	5,042.00	5,042.00	5,042.00	5,042.00		25,210.00
		Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		3,529,411.76	3,529,411.76	3,529,411.76	3,529,411.76	3,529,411.76		17,647,058.80
	TOTAL	Annual indicative financial allocation (Union		3,000,000.00	3,000,000.00	3,000,000.00	3,000,000.00	3,000,000.00		15,000,000.00

		Contribution in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
		Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
		Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
		Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out								

		in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

6 Financial plan

6.1 Overview table

Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
(Direct payments (CY N=FY N+1))	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
1 Initial direct payments allocations (initial Annex V)	N/A	374,770,237.00	374,770,237.00	374,770,237.00	374,770,237.00	374,770,237.00	1,873,851,185.00
2 Cotton (Annex VIII)	N/A						
3 Initial direct payments allocations excluding cotton (Initial annex IX)	N/A	374,770,237.00	374,770,237.00	374,770,237.00	374,770,237.00	374,770,237.00	1,873,851,185.00
4 Coupled income support (Article 96)	N/A	56,162,567.00	56,162,567.00	56,162,567.00	56,162,567.00	56,162,567.00	280,812,835.00
5 Transfer to EAFRD total amount (flexibility+reduction) Resulting amount	N/A					N/A	
6 Total flexibility - article 103(1)(a) Amount to be entered	N/A					N/A	
7 If above 25%: of which for the environmental and climate-related objectives (Article 103(2)(a)) - amount to be entered	N/A					N/A	
8 If above 25%: of which for the installation of young farmers (article 103(2)(b)) - Amount to be entered	N/A					N/A	
9 Total flexibility %	N/A					N/A	
10 Transfer to EAFRD of the estimated product of reduction, if applicable (Article 17(5))	N/A					N/A	
11 Transfer to types of interventions in other sectors (article 88(6)) Amount to be entered	N/A	353,121.00	353,121.00	353,121.00	353,121.00	353,121.00	1,765,605.00
12 Transfer to types of interventions in other sectors (article 88(6)) resulting percentage	N/A	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09
13 Transferred from EAFRD: amount (article 103(1)(b))	N/A					N/A	
16 Adjusted direct payments allocation (Annex V)	N/A	374,417,116.00	374,417,116.00	374,417,116.00	374,417,116.00	374,417,116.00	1,872,085,580.00
17 Adjusted direct payments allocations excluding cotton before reduction transfer (Annex IX)	N/A	374,417,116.00	374,417,116.00	374,417,116.00	374,417,116.00	374,417,116.00	1,872,085,580.00

	EAGF sectorial	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
18	Wine (Annex VII)		10,410,000.00	10,410,000.00	10,410,000.00	10,410,000.00	N/A	41,640,000.00
19	Apiculture (Annex X)	1,913,290.00	1,913,290.00	1,913,290.00	1,913,290.00	1,913,290.00	N/A	9,566,450.00
22	Types of interventions in other sectors from Direct Payments	N/A	353,121.00	353,121.00	353,121.00	353,121.00	353,121.00	1,765,605.00
	EAFRD	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
23	Initial EAFRD Member State's allocation (Annex XI)	297,307,401.00	297,307,401.00	297,307,401.00	297,307,401.00	297,307,401.00	N/A	1,486,537,005.00
24	Flexibility transfer to direct payments - amount (Article 103(b)) amount to be entered	28,458,000.00					N/A	28,458,000.00
25	resulting percentage	9.57					N/A	1.91
26	Transferred from direct payments (flexibility+reduction estimate), article 17+103						N/A	
27	Allocated to EU Invest - (Article 81)						N/A	
28	Allocated to LIFE - (Article 99) amount						N/A	
28a	Allocated to ERASMUS - (Article 99) amount						N/A	
30	Adjusted EAFRD Member State's allocations (Annex XI)	268,849,401.00	297,307,401.00	297,307,401.00	297,307,401.00	297,307,401.00	N/A	1,458,079,005.00
	Financial Year, minimum spending requirements (Articles 92, 93, 95, 97)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
31	Reserved for LEADER (Article 92(1)) - minimum 5% over the period resulting percentage	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	N/A	6.00
32	Reserved for LEADER - amount to be entered	16,130,964.06	17,838,444.06	17,838,444.06	17,838,444.06	17,838,444.06	N/A	87,484,740.30
33	Reserved for environmental and climate related objectives under EAFRD (Article 93) (min 35%) - Outermost regions excluded resulting percentage	40.65	40.65	40.65	40.65	40.65	N/A	40.65
34	Reserved for environmental and climate related objectives under EAFRD - amount to be entered	109,286,889.18	120,855,024.63	120,855,024.63	120,855,024.63	120,855,024.63	N/A	592,706,987.70
35	- Out of which for Article 70	73,366,185.46	81,132,075.56	81,132,075.56	81,132,075.56	81,132,075.56	N/A	397,894,487.70
36	- Out of which for Article 71 (50%)	13,517,800.92	14,948,674.77	14,948,674.77	14,948,674.77	14,948,674.77	N/A	73,312,500.00
37	- Out of which for Article 72	1,382,895.24	1,529,276.19	1,529,276.19	1,529,276.19	1,529,276.19	N/A	7,500,000.00
38	- Out of which for Article 73 linked to specific objectives in Art 6(1) points (d), (e) and (f) and, as regards animal welfare, in Art 6(1), point (i)	8,112,985.36	8,971,753.66	8,971,753.66	8,971,753.66	8,971,753.66	N/A	44,000,000.00
38a	- Out of which for Article 74 linked to specific objectives in Art 6(1) points (d), (e) and (f) and, as regards animal welfare, in Art 6(1), point (i)	12,907,022.20	14,273,244.45	14,273,244.45	14,273,244.45	14,273,244.45	N/A	70,000,000.00
39	Difference as compared to minimum amount	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	82,379,335.95
39a	To be reserved for young farmers (Annex XII) - (Article 95) (if only DP: annual amounts to be respected)	N/A	11,243,107.00	11,243,107.00	11,243,107.00	11,243,107.00	11,243,107.00	56,215,535.00
39b	Reserved for young farmers	13,000,000.00	20,488,342.32	20,488,342.32	20,488,342.32	20,488,342.32	7,488,342.32	102,441,711.60
40	Reserved for young farmers - needed to reach minimum requirements							
41	- through Complementary income support for young farmers (under	N/A	7,488,342.32	7,488,342.32	7,488,342.32	7,488,342.32	7,488,342.32	37,441,711.60

	Direct Payments)							
42	"of which needed to reach minimum requirement" - basis for reverse ceiling	N/A						
43	- through investments by young farmers (weighted at 50%) (under Rural Development)						N/A	
44	"of which needed to reach minimum requirement" - basis for reverse ceiling						N/A	
45	- setting up of young farmers (under Rural Development)	13,000,000.00	13,000,000.00	13,000,000.00	13,000,000.00	13,000,000.00	N/A	65,000,000.00
46	"of which needed to reach minimum requirement" - basis for reverse ceiling						N/A	
47	Minimum amount to be reserved for eco-schemes (Article 97)	N/A	93,604,279.00	93,604,279.00	93,604,279.00	93,604,279.00	93,604,279.00	468,021,395.00
48	Rebate (where relevant - optional for MS)	N/A						
49	Annual amounts reserved for eco-schemes under DP	N/A	93,604,279.00	93,604,279.00	93,604,279.00	93,604,279.00	93,604,279.00	468,021,395.00
51	Total amount for eco-schemes	N/A	93,604,279.00	93,604,279.00	93,604,279.00	93,604,279.00	93,604,279.00	468,021,395.00
52	Rebate from rural development - optional for MS Article 97 (2-4)	N/A						
53	Amount reserved for redistributive payment (Article 29) - minimum 10% annually applied on row 17, unless derogation applies	N/A						

6.2 Detailed financial information and breakdown per intervention and planning of output (TO BE FINALIZED)

6.2.1 Direct Payments

	Financial Year	2024	2025	2026	2027	2028	Total 2024 - 2028
	Calendar year N = Financial year N-1	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
	Adjusted direct payments allocation (Annex V)	374,417,116.00	374,417,116.00	374,417,116.00	374,417,116.00	374,417,116.00	1,872,085,580.00
	Cotton (Annex VIII)						
	Adjusted direct payments allocations excluding cotton before reduction transfer (Annex IX)	374,417,116.00	374,417,116.00	374,417,116.00	374,417,116.00	374,417,116.00	1,872,085,580.00
	Transfer to EAFRD of the estimated product of reduction, if applicable (Article 17(5))					N/A	
	Maximum of indicative financial allocations (article 87(3))	142,278,504.00	142,278,504.00	142,278,504.00	142,278,504.00	142,278,504.00	
	Decoupled interventions (article 16(2))						
BISS (21)	Basic income support						
21.01.	Osnovna potpora dohotku za održivost	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
Osnovna potpora dohotku za održivost (Average)	Planned unit amount	130.52	130.52	130.52	130.52	130.52	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	117.47	117.47	117.47	117.47	117.47	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	143.57	143.57	143.57	143.57	143.57	
	O.4 (unit: Hectare)	1,090,089.67	1,090,089.67	1,090,089.67	1,090,089.67	1,090,089.67	
	Planned output * Planned unit amount	142,278,503.73	142,278,503.73	142,278,503.73	142,278,503.73	142,278,503.73	711,392,518.65
TOTAL	O.4 (unit: Hectare)						
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	142,278,504.00	142,278,504.00	142,278,504.00	142,278,504.00	142,278,504.00	
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CRISS (26)	Complementary redistributive income support						
26.01.	Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
CRISS (Average)	Planned unit amount	110.12	110.12	110.12	110.12	110.12	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	99.11	99.11	99.11	99.11	99.11	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	121.13	121.13	121.13	121.13	121.13	
	O.7 (unit: Hectare)	680,016.55	680,016.55	680,016.55	680,016.55	680,016.55	
	Planned output * Planned unit amount	74,883,422.49	74,883,422.49	74,883,422.49	74,883,422.49	74,883,422.49	374,417,112.45
TOTAL	O.7 (unit: Hectare)						
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	74,883,423.00	74,883,423.00	74,883,423.00	74,883,423.00	74,883,423.00	
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS-YF (30)	Complementary income support for young farmers						
30.01.	Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
CIS-YF (Average)	Planned unit amount	85.34	85.34	85.34	85.34	85.34	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	68.27	68.27	68.27	68.27	68.27	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	102.41	102.41	102.41	102.41	102.41	
	O.6 (unit: Hectare)	87,747.15	87,747.15	87,747.15	87,747.15	87,747.15	
	Planned output * Planned unit amount	7,488,341.78	7,488,341.78	7,488,341.78	7,488,341.78	7,488,341.78	37,441,708.90
TOTAL	O.6 (unit: Hectare)						
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	7,488,342.00	7,488,342.00	7,488,342.00	7,488,342.00	7,488,342.00	

	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
Eco-scheme (31)	Schemes for the climate, the environment and animal welfare						
31.01.	Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina (Average)	Planned unit amount	62.61	62.61	62.61	62.61	62.61	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	56.35	56.35	56.35	56.35	56.35	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	68.87	68.87	68.87	68.87	68.87	
	O.8 (unit: Hectare)	643,417.00	643,417.00	643,417.00	643,417.00	643,417.00	
	Planned output * Planned unit amount	40,284,338.37	40,284,338.37	40,284,338.37	40,284,338.37	40,284,338.37	201,421,691.85
TOTAL	O.8 (unit: Hectare)						
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	40,284,338.37	40,284,338.37	40,284,338.37	40,284,338.37	40,284.33	
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
Eco-scheme (31)	Schemes for the climate, the environment and animal welfare						
31.02.	Pašarenje na pašnjacima	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
Pašarenje na pašnjacima (Average)	Planned unit amount	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	90.00	90.00	90.00	90.00	90.00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount						
	O.8 (unit: Hectare)	80,000.00	80,000.00	80,000.00	80,000.00	80,000.00	
	Planned output * Planned unit amount	8,000,000.00	8,000,000.00	8,000,000.00	8,000,000.00	8,000,000.00	40,000,000.00
TOTAL	O.8 (unit: Hectare)						
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	8,000,000.00	8,000,000.00	8,000,000.00	8,000,000.00	8,000,000.00	
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
Eco-scheme (31)	Schemes for the climate, the environment and animal welfare						
31.03.	Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina (Average)	Planned unit amount	62.61	62.61	62.61	62.61	62.61	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	56.35	56.35	56.35	56.35	56.35	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	68.87	68.87	68.87	68.87	68.87	
	O.8 (unit: Hectare)	132,055.00	132,055.00	132,055.00	132,055.00	132,055.00	
	Planned output * Planned unit amount	8,267,963.55	8,267,963.55	8,267,963.55	8,267,963.55	8,267,963.55	41,339,817.75
TOTAL	O.8 (unit: Hectare)						
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	8,267,963.55	8,267,963.55	8,267,963.55	8,267,963.55	8,267,963.55	
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
Eco-scheme (31)	Schemes for the climate, the environment and animal welfare						

31.04.	Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama (Average)	Planned unit amount	215.00	215.00	215.00	215.00	215.00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	193.50	193.50	193.50	193.50	193.50	
	Maximum Amount for the Planned unit amount						
	O.8 (unit: Hectare)	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	100,000.00	
	Planned output * Planned unit amount	21,500,000.00	21,500,000.00	21,500,000.00	21,500,000.00	21,500,000.00	107,500,000.00
TOTAL	O.8 (unit: Hectare)						
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	21,500,000.00	21,500,000.00	21,500,000.00	21,500,000.00	21,500,000.00	
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
Eco-scheme (31)	Schemes for the climate, the environment and animal welfare						
31.05.	Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina (Average)	Planned unit amount	62.61	62.61	62.61	62.61	62.61	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	56.35	56.35	56.35	56.35	56.35	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	68.87	68.87	68.87	68.87	68.87	
	O.8 (unit: Hectare)	83,068.00	83,068.00	83,068.00	83,068.00	83,068.00	
	Planned output * Planned unit amount	5,200,887.48	5,200,887.48	5,200,887.48	5,200,887.48	5,200,887.48	26,004,437.40
TOTAL	O.8 (unit: Hectare)						
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	5,200,887.48	5,200,887.48	5,200,887.48	5,200,887.48	5,200,887.48	
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
Eco-scheme (31)	Schemes for the climate, the environment and animal welfare						
31.06.	Konzervacijska poljoprivreda	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
Konzervacijska poljoprivreda (Average)	Planned unit amount	62.61	62.61	62.61	62.61	62.61	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	56.35	56.35	56.35	56.35	56.35	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	68.87	68.87	68.87	68.87	68.87	
	O.8 (unit: Hectare)	80,050.00	80,050.00	80,050.00	80,050.00	80,050.00	
	Planned output * Planned unit amount	5,011,930.50	5,011,930.50	5,011,930.50	5,011,930.50	5,011,930.50	25,059,652.50
TOTAL	O.8 (unit: Hectare)						
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	5,011,930.50	5,011,930.50	5,011,930.50	5,011,930.50	5,011,930.50	
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
Eco-scheme (31)	Schemes for the climate, the environment and animal welfare						
31.07.	Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti	Planned unit amount	210.00	210.00	210.00	210.00	210.00	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	188.58	188.58	188.58	188.58	188.58	
	Maximum Amount for the Planned unit amount						
	O.8 (unit: Hectare)	24,424.57	24,424.57	24,424.57	24,424.57	24,424.57	

(TVPV) (Average)	Planned output * Planned unit amount	5,129,159.70	5,129,159.70	5,129,159.70	5,129,159.70	5,129,159.70	25,645,798.50
TOTAL	O.8 (unit: Hectare)						
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	5,343,156.00	5,343,156.00	5,343,156.00	5,343,156.00	5,343,156.00	
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
	Sum of indicative allocations for decoupled interventions	318,258,544.90	318,258,544.90	318,258,544.90	318,258,544.90	278,014,490.86	
	Coupled income support (16(3)(a))- amount - binding ceiling						
CIS (32)	Coupled income support						
32.01.	Krave u proizvodnji mlijeka	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
Krave u proizvodnji mlijeka (Average)	Planned unit amount	252.14	252.14	252.14	252.14	252.14	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	226.93	226.93	226.93	226.93	226.93	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	302.57	302.57	302.57	302.57	302.57	
	O.11 (unit: Head)	53,732.00	53,732.00	53,732.00	53,732.00	53,732.00	
	Planned output * Planned unit amount	13,547,986.48	13,547,986.48	13,547,986.48	13,547,986.48	13,547,986.48	67,739,932.40
Prvotelke (Average)	Planned unit amount	354.26	354.26	354.26	354.26	354.26	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	318.83	318.83	318.83	318.83	318.83	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	425.11	425.11	425.11	425.11	425.11	
	O.11 (unit: Head)	22,000.00	22,000.00	22,000.00	22,000.00	22,000.00	
	Planned output * Planned unit amount	7,793,720.00	7,793,720.00	7,793,720.00	7,793,720.00	7,793,720.00	38,968,600.00
TOTAL	O.11 (unit: Head)						
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	21,341,706.48	21,341,706.48	21,341,706.48	21,341,706.48	21,341,706.48	
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Coupled income support						
32.02.	Tov junadi	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
Tov junadi (Average)	Planned unit amount	81.58	81.58	81.58	81.58	81.58	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	73.42	73.42	73.42	73.42	73.42	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	97.90	97.90	97.90	97.90	97.90	
	O.11 (unit: Head)	142,273.00	142,273.00	142,273.00	142,273.00	142,273.00	
	Planned output * Planned unit amount	11,606,631.34	11,606,631.34	11,606,631.34	11,606,631.34	11,606,631.34	58,033,156.70
TOTAL	O.11 (unit: Head)						
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	11,606,631.34	11,606,631.34	11,606,631.34	11,606,631.64	11,606,631.34	
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Coupled income support						
32.03.	Krave dojilje	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
Krave dojilje (Average)	Planned unit amount	103.64	103.64	103.64	103.64	103.64	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	93.28	93.28	93.28	93.28	93.28	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	124.37	124.37	124.37	124.37	124.37	
	O.11 (unit: Head)	50,575.00	50,575.00	50,575.00	50,575.00	50,575.00	
	Planned output * Planned unit amount	5,241,593.00	5,241,593.00	5,241,593.00	5,241,593.00	5,241,593.00	26,207,965.00
TOTAL	O.11 (unit: Head)						
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	5,241,593.00	5,241,593.00	5,241,593.00	5,241,593.00	5,241,593.00	

	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Coupled income support						
32.04.	Ovce i koze	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
Ovce i koze (Average)	Planned unit amount	8.83	8.83	8.83	8.83	8.83	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	7.95	7.95	7.95	7.95	7.95	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	10.60	10.60	10.60	10.60	10.60	
	O.11 (unit: Head)	424,150.00	424,150.00	424,150.00	424,150.00	424,150.00	
	Planned output * Planned unit amount	3,745,244.50	3,745,244.50	3,745,244.50	3,745,244.50	3,745,244.50	18,726,222.50
TOTAL	O.11 (unit: Head)						
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	3,745,244.50	3,745,244.50	3,745,244.50	3,745,244.50	3,745,244.50	
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Coupled income support						
32.05.	Povrće	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
Povrće (Average)	Planned unit amount	158.63	158.63	158.63	158.63	158.63	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	142.77	142.77	142.77	142.77	142.77	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	190.36	190.36	190.36	190.36	190.36	
	O.10 (unit: Hectare)	4,719.00	4,719.00	4,719.00	4,719.00	4,719.00	
	Planned output * Planned unit amount	748,574.97	748,574.97	748,574.97	748,574.97	748,574.97	3,742,874.85
TOTAL	O.10 (unit: Hectare)						
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	748,574.97	748,574.97	748,574.97	748,574.97	748,574.97	
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Coupled income support						
32.06.	Voće	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
Voće (Average)	Planned unit amount	164.40	164.40	164.40	164.40	164.40	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	147.96	147.96	147.96	147.96	147.96	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	197.28	197.28	197.28	197.28	197.28	
	O.10 (unit: Hectare)	7,969.80	7,969.80	7,969.80	7,969.80	7,969.80	
	Planned output * Planned unit amount	1,310,235.12	1,310,235.12	1,310,235.12	1,310,235.12	1,310,235.12	6,551,175.60
TOTAL	O.10 (unit: Hectare)						
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	1,310,235.12	1,310,235.12	1,310,235.12	1,310,235.12	1,310,235.12	
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Coupled income support						
32.07.	Šećerna repa	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
Šećerna repa (Average)	Planned unit amount	448.17	448.17	448.17	448.17	448.17	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	403.35	403.35	403.35	403.35	403.35	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	537.80	537.80	537.80	537.80	537.80	
	O.10 (unit: Hectare)	10,443.00	10,443.00	10,443.00	10,443.00	10,443.00	

	Planned output * Planned unit amount	4,680,239.31	4,680,239.31	4,680,239.31	4,680,239.31	4,680,239.31	23,401,196.55
TOTAL	O.10 (unit: Hectare)						
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	4,680,239.31	4,680,239.31	4,680,239.31	4,680,239.31	4,680,239.31	
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
CIS (32)	Coupled income support						
32.08.	Krmno proteinski usjevi	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2023 - 2027
Krmno proteinski usjevi (Average)	Planned unit amount	186.40	186.40	186.40	186.40	186.40	
	Minimum Amount for the Planned unit amount	167.76	167.76	167.76	167.76	167.76	
	Maximum Amount for the Planned unit amount	223.68	223.68	223.68	223.68	223.68	
	O.10 (unit: Hectare)	40,173.51	40,173.51	40,173.51	40,173.51	40,173.51	
	Planned output * Planned unit amount	7,488,342.26	7,488,342.26	7,488,342.26	7,488,342.26	7,488,342.26	37,441,711.30
TOTAL	O.10 (unit: Hectare)						
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	7,488,342.26	7,488,342.26	7,488,342.26	7,488,342.26	7,488,342.26	
	Out of which needed to reach the minimum ringfencing requirement (Annex X) (only under article 27) (Union contribution)						
	Out of which needed carried over - expenditure (applicable only to eco-scheme and only with type of payment "compensatory" (article 28(6)(b)) if the intervention contains carry over)						
	Sum of indicative allocations for coupled interventions	56,162,566.98	56,162,566.98	56,162,566.98	56,162,567.28	56,162,566.98	
	Sum of all indicative direct payments allocations	374,421,111.88	374,421,111.88	374,421,111.88	374,421,112.18	334,177,057.84	

6.2.2 Sectoral

Financial Year		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total financial allocation
Fruit and Vegetables								
Voće i povrće (Average)	O.35 (unit: Operational Programmes)	3.00	6.00	8.00	10.00	10.00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	246,000.00	313,000.00	361,412.00	412,296.00	432,897.00		1,765,605.00
Apiculture products								
ADVIBEES (55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations								
55.1.a.01. - Savjetodavne usluge, tehnička pomoć, obuka, informacije i razmjena najboljih praksi, uključujući umrežavanje, za pčelare i pčelarske organizacije		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
a) edukacije, stručna predavanja i radionice organizirane od strane udruga i saveza pčelara te troškovi prikupljanja informacija o pčelarima i njihovom načinu pčelarenja (Average)	O.37 (unit: Beekeepers)	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	57,300.00	57,300.00	57,300.00	57,300.00	57,300.00		286,500.00
b) izrada i tisak informativnog materijala, izrada i održavanje mrežnih stranica, tisak i dostava stručnih časopisa, izrada sustava informiranja na platformama i sudjelovanje predstavnika pčelara na specijaliziranim pčelarskim i drugim skupovima (Average)	O.37 (unit: Actions)	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)	38,270.00	38,270.00	38,270.00	38,270.00	38,270.00		191,350.00
INVAPI (55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions								
55.1.b.01. - Nabava novih pomagala, pribora i opreme		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
Nabava novih pomagala, pribora i	O.37 (unit: Beehives)	250,000.00	250,000.00	250,000.00	250,000.00	250,000.00		

Financial Year		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total financial allocation
opreme (Average)								
Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		955,000.00	955,000.00	955,000.00	955,000.00	955,000.00		4,775,000.00
INVAPI (55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions								
55.1.b.02. - Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze (Average)		O.37 (unit: Beehives)	150,000.00	155,000.00	160,000.00	165,000.00	170,000.00	
Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		421,550.00	421,550.00	421,550.00	421,550.00	421,550.00		2,107,750.00
INVAPI (55(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets, as well as other actions								
55.1.b.03. - Racionalizacija selećeg pčelarstva		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
Racionalizacija selećeg pčelarstva (Average)		O.37 (unit: Beehives)	90,000.00	91,000.00	92,000.00	93,000.00	94,000.00	
Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		192,420.00	192,420.00	192,420.00	192,420.00	192,420.00		962,100.00
ACTLAB (55(1)(c)) - actions to support laboratories for the analysis of apiculture products, bee losses or productivity drops, and substances potentially toxic to bees								
55.1.c.01. - Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksičnih za pčele		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksičnih za pčele (Average)		O.37 (unit: Actions)	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	
Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		5,720.00	5,720.00	5,720.00	5,720.00	5,720.00		28,600.00
PRESBEEHIVES (55(1)(d)) - actions to preserve or increase the existing number of beehives in the Union, including bee breeding								
55.1.d.01. - Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela (Average)		O.37 (unit: Actions)	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	
Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		199,000.00	199,000.00	199,000.00	199,000.00	199,000.00		995,000.00
COOPAPI (55(1)(e)) - cooperation with specialised bodies for the implementation of research programs in the field of beekeeping and								

Financial Year		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total financial allocation
apiculture products								
55.1.e.01. - Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda (Average)	O.37 (unit: Actions)	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00		
Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		21,050.00	21,050.00	21,050.00	21,050.00	21,050.00		105,250.00
PROMOBEES (55(1)(f)) - promotion, communication and marketing including market monitoring actions and activities aimed in particular at raising consumer awareness about the quality of the apiculture products								
55.1.f.01. - Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda (Average)	O.37 (unit: Actions)	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00		
Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		22,980.00	22,980.00	22,980.00	22,980.00	22,980.00		114,900.00
Sum of indicative allocations and outputs for interventions for apiculture products		1,913,290.00	1,913,290.00	1,913,290.00	1,913,290.00	1,913,290.00		9,566,450.00
Wine								
RESTRVINEY (58(1)(a)) - restructuring and conversion of vineyards								
58.1.a.01. - Restrukturiranje i konverzija vinograda		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
Restrukturiranje i konverzija vinograda (Average)	O.36 (unit: Hectare)		250.00	250.00	250.00	250.00		
Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)			2,344,250.00	2,344,250.00	2,344,250.00	2,344,250.00		9,377,000.00
INWINE (58(1)(b)) - investments in tangible and intangible assets in wine-growing farming systems, excluding operations relevant to the type of intervention provided for in point (a), processing facilities and winery infrastructure, as well as marketing structures and tools								

Financial Year		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total financial allocation
58.1.b.01. - Ulaganja		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
Ulaganja (Average)	O.36 (unit: Actions)		60.00	60.00	60.00	60.00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		7,818,250.00	7,818,250.00	7,818,250.00	7,818,250.00		31,273,000.00
INFOR (58(1)(h)) - information actions concerning Union wines carried out in Member States encouraging responsible consumption of wine or promoting Union quality schemes covering designations of origin and geographical indications								
58.1.h.01. - Informiranje		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
Informiranje (Average)	O.36 (unit: Actions)							
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		18,000.00	18,000.00	27,000.00	27,000.00		90,000.00
PROMOWINE (58(1)(k)) - promotion carried out in third countries								
58.1.k.01. - Promidžba		2023	2024	2025	2026	2027	2028	Total
Promidžba (Average)	O.36 (unit: Actions)		20.00	20.00	20.00	20.00		
	Annual indicative financial allocation (Total Union expenditure in EUR)		225,000.00	225,000.00	225,000.00	225,000.00		900,000.00
Sum of indicative allocations and outputs for interventions for wine			10,405,500.00	10,405,500.00	10,414,500.00	10,414,500.00		41,640,000.00

6.2.3 Rural Development

	Financial Year	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029 (including payments of Q4 2029)	Total 2023 - 2029
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
73.01.	Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Ulaganje u građenje terasastih parcela (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		55.00		55.00				
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.21 (unit:)		9,900.00		9,900.00				19,800.00
Ulaganje u građenje (vanjskih) suhozida (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		99.00		99.00				
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.21 (unit:)		9,900.00		9,900.00				19,800.00
Ulaganje u sadnju živica (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		16.00		16.00				
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.21 (unit:)		59,500.00		59,500.00				119,000.00
Uklanjanje invazivnih stranih vrsta s poljoprivrednog zemljišta na jednokratnoj osnovi (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		0.40		0.40				
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.21 (unit:)		3,002,360.00		3,002,360.00				6,004,720.00
Kupnja električnog pastira s pripadajućom opremom u područjima rasprostranjenosti velikih zvijeri i otoka (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		7.00		7.00				
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.21 (unit:)		97,000.00		97,000.00				194,000.00
Kupnja autohtonog pastirskog psa (tornjak ili hrvatski ovčar) u područjima rasprostranjenosti velikih zvijeri i otoka (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		466.00		466.00				
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.21 (unit:)		16.00		16.00				32.00
Izgradnja novih (jednostavnih) nastambi za stoku u područjima rasprostranjenosti velikih zvijeri (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		30,000.00		30,000.00				
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.21 (unit:)		50.00		50.00				100.00

Obnova staništa važnih za očuvanje bioraznolikosti na poljoprivrednom zemljištu koje nije održavano u skladu s dobrom poljoprivrednom praksom s obzirom na vrstu uporabe (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		4.00		4.00				
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.21 (unit:)		1,000,000.00		1,000,000.00				2,000,000.00
Ulaganje u obnovu zapuštenih lokvi za napajanje stoke (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		34.00		34.00				
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.21 (unit:)		1,500.00		1,500.00				3,000.00
Kupnja zemljišta (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1,700.00		1,700.00				
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.21 (unit:)		50.00		50.00				100.00
TOTAL	Planned output		242.00		242.00				484.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		10,000,000.00		10,000,000.00				20,000,000.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		8,500,000.00		8,500,000.00				17,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
73.02.	Obnova poljoprivrednog potencijala	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029

Obnova poljoprivrednog potencijala (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		65,880.00	65,880.00	65,880.00	65,880.00	65,880.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)		166.00	159.00	100.00	100.00	100.00		625.00
TOTAL	Planned output		166.00	159.00	100.00	100.00	100.00		625.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		10,911,764.71	10,500,000.00	6,588,235.29	6,588,235.29	6,588,235.29		41,176,470.58
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		9,275,000.00	8,925,000.00	5,600,000.00	5,600,000.00	5,600,000.00		35,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
	INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation							
73.03.	Korištenje obnovljivih izvora energije	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Korištenje obnovljivih izvora energije (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			150,000.00	150,000.00	150,000.00	150,000.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)			33.00	33.00	33.00	33.00		132.00
TOTAL	Planned output			33.00	33.00	33.00	33.00		132.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00	5,000,000.00		20,000,000.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			4,250,000.00	4,250,000.00	4,250,000.00	4,250,000.00		17,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								

	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
73.04.	Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				80,000.00	80,000.00	80,000.00	80,000.00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.24 (unit: Operations)				2.00	4.00	7.00	1.00	14.00
TOTAL	Planned output				2.00	4.00	7.00	1.00	14.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				176,471.00	352,941.18	588,235.29	58,823.53	1,176,471.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				150,000.00	300,000.00	500,000.00	50,000.00	1,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
73.05.	Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029

Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			10,000.00	10,000.00	10,000.00	10,000.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.24 (unit:)			176.00	353.00	588.00	59.00		1,176.00
TOTAL	Planned output			176.00	353.00	588.00	59.00		1,176.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			1,764,705.88	3,529,411.76	5,882,352.94	588,235.29		11,764,705.87
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			1,500,000.00	3,000,000.00	5,000,000.00	500,000.00		10,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
73.06.	Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reprodukcijjskog materijala)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reprodukcijjskog materijala) (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				200,000.00	200,000.00	200,000.00	200,000.00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.24 (unit: Operations)				15.00	30.00	50.00	5.00	100.00
TOTAL	Planned output				15.00	30.00	50.00	5.00	100.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				3,000,000.00	6,000,000.00	10,000,000.00	1,000,000.00	20,000,000.00

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				2,550,000.00	5,100,000.00	8,500,000.00	850,000.00	17,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
73.07.	Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva (Average)	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				270,000.00	270,000.00	270,000.00	270,000.00	
91(2)(a)-HR-85.00%	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.24 (unit: Operations)				5.00	15.00	40.00	40.00	100.00
TOTAL	Planned output				5.00	15.00	40.00	40.00	100.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				1,344,401.65	4,033,204.94	10,755,213.18	10,755,213.18	26,888,032.95
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				1,142,741.40	3,428,224.20	9,141,931.20	9,141,931.20	22,854,828.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
73.08.	Izgradnja šumske infrastrukture	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Izgradnja šumske infrastrukture (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				500,000.00	500,000.00	500,000.00	500,000.00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.24 (unit: Operations)				4.00	12.00	7.00	1.00	24.00
TOTAL	Planned output				4.00	12.00	7.00	1.00	24.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				1,764,705.88	5,882,352.94	3,529,411.76	588,235.29	11,764,705.87
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				1,500,000.00	5,000,000.00	3,000,000.00	500,000.00	10,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
73.09.	Promocija šumskih proizvoda i usluga	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Promocija šumskih proizvoda i usluga (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		15,000.00	15,000.00	15,000.00	15,000.00	15,000.00	15,000.00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.24 (unit: Operations)		29.00	8.00	2.00	29.00	8.00	2.00	78.00

TOTAL	Planned output		29.00	8.00	2.00	29.00	8.00	2.00	78.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		441,176.47	117,647.06	29,411.76	441,176.47	117,647.06	29,411.76	1,176,470.58
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		375,000.00	100,000.00	25,000.00	375,000.00	100,000.00	25,000.00	1,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
73.10.	Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju_mali (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		400,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00	400,000.00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)		46.00	50.00	62.00	62.00	85.00	81.00	386.00
Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju_veliki (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	1,000,000.00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)			8.00	8.00	12.00	14.00	9.00	51.00
TOTAL	Planned output		46.00	59.00	70.00	74.00	100.00	90.00	439.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		18,599,706.74	28,416,218.63	33,066,145.32	36,682,754.96	48,565,900.94	41,332,681.65	206,663,408.24
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		15,809,750.73	24,153,785.84	28,106,223.52	31,180,341.71	41,281,015.80	35,132,779.40	175,663,897.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
73.10.FI	FI_Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
FI_Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				78,620.00	78,620.00	78,620.00	78,620.00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)				133.00	133.00	133.00	133.00	532.00
TOTAL	Planned output				133.00	133.00	133.00	133.00	532.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				10,470,588.24	10,470,588.24	10,470,588.24	10,470,588.24	41,882,352.96
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				1,250,000.00	1,250,000.00	1,250,000.00	1,250,000.00	5,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)				10,470,588.24	10,470,588.24	10,470,588.24	10,470,588.24	
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)				1,250,000.00	1,250,000.00	1,250,000.00	1,250,000.00	
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)				3,600,000.00	9,000,000.00	10,800,000.00	14,400,000.00	
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
73.11.	Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			600,000.00	600,000.00	600,000.00	600,000.00	600,000.00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.24 (unit: Operations)			24.00	71.00	83.00	48.00	12.00	238.00
TOTAL	Planned output			24.00	71.00	83.00	59.00	12.00	249.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			14,277,182.59	28,554,365.18	28,554,365.18	35,692,956.47	35,692,956.47	142,771,825.89
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			12,135,605.20	24,271,210.40	24,271,210.40	30,339,013.00	30,339,013.00	121,356,052.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
73.11.FI	FI_Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
FI_Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				78,620.00	78,620.00	78,620.00	78,620.00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.24 (unit: Operations)				17.00	17.00	17.00	17.00	68.00
TOTAL	Planned output				17.00	17.00	17.00	17.00	68.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				1,323,529.41	1,323,529.41	1,323,529.41	1,323,529.41	5,294,117.64
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				1,125,000.00	1,125,000.00	1,125,000.00	1,125,000.00	4,500,000.00

	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)				1,323,529.41	1,323,529.41	1,323,529.41	1,323,529.41	
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)				1,125,000.00	1,125,000.00	1,125,000.00	1,125,000.00	
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
73.12.	Potpura malim poljoprivrednicima	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Potpura malim poljoprivrednicima (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			20,000.00	20,000.00	20,000.00	20,000.00	20,000.00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.20 (unit: Operations)			375.00	375.00	300.00	300.00	150.00	1,500.00
TOTAL	Planned output			375.00	375.00	300.00	300.00	150.00	1,500.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			7,500,000.00	7,500,000.00	6,000,000.00	6,000,000.00	3,000,000.00	30,000,000.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			6,375,000.00	6,375,000.00	5,100,000.00	5,100,000.00	2,550,000.00	25,500,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
73.13.	Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				700,000.00	700,000.00	700,000.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.22 (unit: Operations)				3.00	46.00	35.00		84.00
TOTAL	Planned output				3.00	46.00	35.00		84.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				1,764,705.88	23,529,411.76	26,470,588.24	7,058,823.53	58,823,529.41
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				1,500,000.00	20,000,000.00	22,500,000.00	6,000,000.00	50,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
73.14.FI	FI_Razvoj poslovanja u ruralnim područjima	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
FI Potpora za ulaganja u razvoj poslovanja u ruralnim područjima (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				78,620.00	78,620.00	78,620.00	78,620.00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.24 (unit: Operations)				19.00	19.00	19.00	19.00	76.00
TOTAL	Planned output				19.00	19.00	19.00	19.00	76.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				1,470,588.24	1,470,588.24	1,470,588.24	1,470,588.24	5,882,352.96

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				1,250,000.00	1,250,000.00	1,250,000.00	1,250,000.00	5,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)				1,470,588.24	1,470,588.24	1,470,588.24	1,470,588.24	
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)				1,250,000.00	1,250,000.00	1,250,000.00	1,250,000.00	
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INVEST (73-74)	Investments, including investments in irrigation								
74.01.	Potpora za sustave javnog navodnjavanja	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Potpora za sustave javnog navodnjavanja (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)				5,200,000.00	5,200,000.00	5,200,000.00	5,200,000.00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.22 (unit: Operations)				1.00	6.00	6.00	3.00	16.00
TOTAL	Planned output				1.00	6.00	6.00	3.00	16.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)				2,470,588.24	16,470,588.24	41,176,470.59	22,235,294.12	82,352,941.19
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)				2,100,000.00	14,000,000.00	35,000,000.00	18,900,000.00	70,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	Cooperation								
77.01.	Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		310.00	310.00	310.00	310.00	310.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.29 (unit: Beneficiaries)		7,590.00	7,590.00	7,590.00	7,590.00	7,590.00		37,950.00
TOTAL	Planned output		7,590.00	7,590.00	7,590.00	7,590.00	7,590.00		37,950.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		2,352,941.18	2,352,941.18	2,352,941.18	2,352,941.18	2,352,941.18		11,764,705.90
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00	2,000,000.00		10,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	Cooperation								
77.02.	Potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Potpora za aktivnosti informiranja i	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		20,000.00	20,000.00	20,000.00	20,000.00	20,000.00	20,000.00	

promoviranja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.29 (unit: Beneficiaries)		8.00	9.00	10.00	12.00	12.00	12.00	63.00
TOTAL	Planned output		8.00	9.00	10.00	12.00	12.00	12.00	63.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		152,941.18	176,470.59	211,764.71	211,764.71	211,764.71	211,764.71	1,176,470.61
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		130,000.00	150,000.00	180,000.00	180,000.00	180,000.00	180,000.00	1,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	Cooperation								
77.03.	Potpora za EIP operativne skupine	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Potpora za EIP operativne skupine (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		150,000.00			150,000.00			
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.1 (unit: Projects)		17.00			17.00			34.00
TOTAL	Planned output		17.00			17.00			34.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		850,000.00	850,000.00	850,000.00	850,000.00	850,000.00	850,000.00	5,100,000.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		722,500.00	722,500.00	722,500.00	722,500.00	722,500.00	722,500.00	4,335,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	Cooperation								
77.04.	Potpora za kratke lance opskrbe i lokalna tržišta	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Potpora za kratke lance opskrbe i lokalna tržišta (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		100,000.00			100,000.00			
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.32 (unit: Operations)		12.00			12.00			24.00
TOTAL	Planned output		12.00			12.00			24.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		414,705.88	414,705.88	414,705.88	414,705.88	414,705.88	414,705.88	2,488,235.28
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		352,500.00	352,500.00	352,500.00	352,500.00	352,500.00	352,500.00	2,115,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
COOP (77)	Cooperation								

77.05.	Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		50,000.00	50,000.00	50,000.00	50,000.00	50,000.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.28 (unit: Beneficiaries)		21.00	21.00	21.00	21.00	21.00		105.00
TOTAL	Planned output		21.00	21.00	21.00	21.00	21.00		105.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		1,058,823.53	1,058,823.53	1,058,823.53	1,058,823.53	1,058,823.53		5,294,117.65
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		900,000.00	900,000.00	900,000.00	900,000.00	900,000.00		4,500,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)									
COOP (77)	Cooperation								
77.06.	Potpora LEADER (CLLD) pristupu	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Potpora LEADER (CLLD) pristupu (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)	1,905,986.00							
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.31 (unit: Strategies)	54.00							54.00
TOTAL	Planned output	54.00							54.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)	1,029,232.24	2,058,464.48	5,146,161.19	15,438,483.58	27,789,270.45	25,730,805.97	25,730,805.97	102,923,223.88
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)	874,847.40	1,749,694.81	4,374,237.02	13,122,711.05	23,620,879.88	21,871,185.08	21,871,185.08	87,484,740.32
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
INSTAL (75)	Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up								
75.01.	Uspostava mladih poljoprivrednika	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Uspostava mladih poljoprivrednika (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)			75,000.00	75,000.00	75,000.00	75,000.00	75,000.00	
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.25 (unit: Beneficiaries)			207.00	207.00	207.00	207.00	207.00	1,035.00
TOTAL	Planned output			207.00	207.00	207.00	207.00	207.00	1,035.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)			15,294,117.65	15,294,117.65	15,294,117.65	15,294,117.65	15,294,117.65	76,470,588.25
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)			13,000,000.00	13,000,000.00	13,000,000.00	13,000,000.00	13,000,000.00	65,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

ASD (72)	Area-specific disadvantages resulting from certain mandatory requirements								
72.01.	Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		200.00	200.00	200.00	200.00	200.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.13 (unit: Hectare)		8,824.00	8,824.00	8,824.00	8,824.00	8,824.00		44,120.00
TOTAL	Planned output		8,824.00	8,824.00	8,824.00	8,824.00	8,824.00		44,120.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		1,764,705.88	1,764,705.88	1,764,705.88	1,764,705.88	1,764,705.88		8,823,529.40
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		1,500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00	1,500,000.00		7,500,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ANC (71)	Natural or other area-specific constraints								
71.01.	Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Plaćanja u gorsko planinskim područjima (GPP) (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		111.00	111.00	111.00	111.00	111.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.12 (unit: Hectare)		77,703.00	77,703.00	77,703.00	77,703.00	77,703.00		388,515.00
Plaćanja u područjima sa značajnim prirodnim ograničenjima (ZPP) (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		64.00	64.00	64.00	64.00	64.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.12 (unit: Hectare)		377,344.00	377,344.00	377,344.00	377,344.00	377,344.00		1,886,720.00

Plaćanja u područjima s posebnim ograničenjima (PPO) (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		44.00	44.00	44.00	44.00	44.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.12 (unit: Hectare)		39,205.00	39,205.00	39,205.00	39,205.00	39,205.00		196,025.00
TOTAL	Planned output		494,251.00	494,251.00	494,251.00	494,251.00	494,251.00		2,471,255.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		34,500,000.00	34,500,000.00	34,500,000.00	34,500,000.00	34,500,000.00		172,500,000.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		29,325,000.00	29,325,000.00	29,325,000.00	29,325,000.00	29,325,000.00		146,625,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
	KNOW (78)	Knowledge exchange and dissemination of information							
78.01.	Potpora prenošenju znanja	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Potpora prijenosu znanja (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		2,000.00	2,000.00	2,000.00	2,000.00	2,000.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.33 (unit: Operations)		1,765.00	1,765.00	1,765.00	1,765.00	1,765.00		8,825.00
TOTAL	Planned output		1,765.00	1,765.00	1,765.00	1,765.00	1,765.00		8,825.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		3,529,411.76	3,529,411.76	3,529,411.76	3,529,411.76	3,529,411.76		17,647,058.80
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		3,000,000.00	3,000,000.00	3,000,000.00	3,000,000.00	3,000,000.00		15,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								

	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
KNOW (78)	Knowledge exchange and dissemination of information								
78.02.	Potpora za pružanje savjetodavnih usluga	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Potpora za pružanje savjetodavnih usluga (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		700.00	700.00	700.00	700.00	700.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.33 (unit: Operations)		5,042.00	5,042.00	5,042.00	5,042.00	5,042.00		25,210.00
TOTAL	Planned output		5,042.00	5,042.00	5,042.00	5,042.00	5,042.00		25,210.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		3,529,411.76	3,529,411.76	3,529,411.76	3,529,411.76	3,529,411.76		17,647,058.80
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		3,000,000.00	3,000,000.00	3,000,000.00	3,000,000.00	3,000,000.00		15,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
RISK (76)	Risk management tools								
76.01.	Osiguranje poljoprivredne proizvodnje	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029

Osiguranje poljoprivredne proizvodnje (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		1,875.00	1,875.00	1,875.00	1,875.00	1,875.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.9 (unit: Beneficiaries)		7,600.00	7,800.00	8,000.00	8,200.00	8,400.00		40,000.00
TOTAL	Planned output		7,600.00	7,800.00	8,000.00	8,200.00	8,400.00		40,000.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		14,250,000.00	14,625,000.00	15,000,000.00	15,375,000.00	15,750,000.00		75,000,000.00
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		12,112,500.00	12,431,250.00	12,750,000.00	13,068,750.00	13,387,500.00		63,750,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
	ENVCLIM (70)	Environmental, climate-related and other management commitments							
70.01.	Smanjenje korištenja zaštitinih sredstava u višegodišnjim nasadima	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		293.00	293.00	293.00	293.00	293.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.14 (unit: Hectare)		7,596.00	7,796.00	7,996.00	8,196.00	8,395.00		39,979.00
Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		359.73	359.73	359.73	359.73	359.73		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.14 (unit: Hectare)		442.00	454.00	465.00	477.00	488.00		2,326.00
Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		373.33	373.33	373.33	373.33	373.33		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.14 (unit: Hectare)		14,904.00	15,296.00	15,688.00	16,080.00	16,473.00		78,441.00

TOTAL	Planned output		22,942.00	23,545.00	24,149.00	24,753.00	25,356.00		120,745.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		7,948,579.57	8,157,752.71	8,366,925.86	8,576,099.00	8,785,272.16		41,834,629.30
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		6,756,292.74	6,934,089.71	7,111,886.97	7,289,684.15	7,467,481.33		35,559,434.90
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	Environmental, climate-related and other management commitments								
70.02.	Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Zaštita ptice kosca (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		254.00	254.00	254.00	254.00	254.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.14 (unit: Hectare)		351.00	360.00	370.00	379.00	388.00		1,848.00
Zaštita leptira na trajnim travnjacima (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		260.00	260.00	260.00	260.00	260.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.14 (unit: Hectare)		21.00	22.00	23.00	23.00	24.00		113.00
Uspostava poljskih traka (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		910.00	910.00	910.00	910.00	910.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.14 (unit: Hectare)		508.00	522.00	535.00	548.00	562.00		2,675.00
TOTAL	Planned output		881.00	904.00	927.00	950.00	974.00		4,636.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		557,330.95	571,997.55	586,664.16	601,330.76	615,997.36		2,933,320.78

	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		473,731.30	486,197.93	498,664.54	511,131.14	523,597.76		2,493,322.67
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	Environmental, climate-related and other management commitments								
70.03.	Očuvanje ugroženih izvornih pasmina domaćih životinja	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
BUŠA (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		397.33	397.33	397.33	397.33	397.33		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		2,511.00	2,577.00	2,643.00	2,710.00	2,776.00		13,217.00
ISTARSKO GOVEDO (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		445.08	445.08	445.08	445.08	445.08		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		1,167.00	1,197.00	1,228.00	1,259.00	1,289.00		6,140.00
SLAVONSKO SRIJEMSKI PODOLAC (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		430.14	430.14	430.14	430.14	430.14		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		326.00	334.00	343.00	351.00	360.00		1,714.00
CRNA SLAVONSKA SVINJA (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		267.69	267.69	267.69	267.69	267.69		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		1,150.00	1,181.00	1,211.00	1,241.00	1,271.00		6,054.00
TUROPOLJSKA SVINJA (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		289.03	289.03	289.03	289.03	289.03		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		109.00	112.00	115.00	118.00	121.00		575.00

BANIJSKA ŠARA SVINJA (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		269.34	269.34	269.34	269.34	269.34		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		69.00	71.00	73.00	75.00	76.00		364.00
ISTARSKA OVCA (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		170.15	170.15	170.15	170.15	170.15		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		119.00	122.00	125.00	128.00	132.00		626.00
CRESKA OVCA (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		233.06	233.06	233.06	233.06	233.06		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		88.00	90.00	92.00	95.00	97.00		462.00
KRČKA OVCA (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		228.85	228.85	228.85	228.85	228.85		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		23.00	23.00	24.00	24.00	25.00		119.00
PAŠKA OVCA (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		219.51	219.51	219.51	219.51	219.51		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		547.00	561.00	576.00	576.00	605.00		2,865.00
DUBROVAČKA RUDA (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		264.25	264.25	264.25	264.25	264.25		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		117.00	120.00	123.00	126.00	129.00		615.00
LIČKA PRAMENKA (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		250.43	250.43	250.43	250.43	250.43		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		1,692.00	1,736.00	1,781.00	1,825.00	1,870.00		8,904.00
DALMATINSKA PRAMENKA (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		224.71	224.71	224.71	224.71	224.71		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		1,313.00	1,347.00	1,382.00	1,416.00	1,451.00		6,909.00
CIGAJA (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		209.19	209.19	209.19	209.19	209.19		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		128.00	131.00	135.00	138.00	141.00		673.00
RAPSKA OVCA (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		258.02	258.02	258.02	258.02	258.02		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		51.00	53.00	54.00	55.00	57.00		270.00
HRVATSKA ŠARENA KOZA (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		228.66	228.66	228.66	228.66	228.66		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								

	O.19 (unit: Livestock units)		279.00	286.00	294.00	301.00	308.00		1,468.00
HRVATSKA BIJELA KOZA (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		216.62	216.62	216.62	216.62	216.62		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		34.00	34.00	35.00	36.00	37.00		176.00
ISTARSKA KOZA (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		212.58	212.58	212.58	212.58	212.58		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		2.00	2.00	2.00	3.00	3.00		12.00
ZAGORSKI PURAN (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		371.11	371.11	371.11	371.11	371.11		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		62.00	64.00	66.00	67.00	69.00		328.00
KOKOŠ HRVATICA (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		370.76	370.76	370.76	370.76	370.76		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		49.00	51.00	52.00	53.00	55.00		260.00
HRVATSKI HLADNOKRVNJAK (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		396.32	396.32	396.32	396.32	396.32		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		4,883.00	5,011.00	5,140.00	5,268.00	5,397.00		25,699.00
HRVATSKI POSAVAC (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		404.98	404.98	404.98	404.98	404.98		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		3,357.00	3,445.00	3,533.00	3,622.00	3,710.00		17,667.00
MEĐIMURSKI KONJ (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		502.04	502.04	502.04	502.04	502.04		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		16.00	16.00	17.00	17.00	18.00		84.00
LIPICANAC (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		387.11	387.11	387.11	387.11	387.11		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		1,110.00	1,139.00	1,168.00	1,198.00	1,227.00		5,842.00
ISTARSKI MAGARAC (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		304.97	304.97	304.97	304.97	304.97		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		397.00	408.00	418.00	429.00	439.00		2,091.00
PRIMORSKI DINARSKI MAGARAC (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		230.95	230.95	230.95	230.95	230.95		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		1,857.00	1,906.00	1,954.00	2,003.00	2,052.00		9,772.00
SJEVERNO JADRANSKI	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		275.97	275.97	275.97	275.97	275.97		

MAGARAC (Uniform) 91(2)(a)-HR-85.00%	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Livestock units)		58.00	60.00	61.00	64.00	64.00		307.00
TOTAL	Planned output		21,513.00	22,079.00	22,646.00	23,212.00	23,778.00		113,228.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		7,381,977.86	7,576,240.43	7,770,503.01	7,964,765.58	8,159,028.16		38,852,515.04
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		6,274,681.18	6,439,804.37	6,604,927.56	6,770,050.74	6,935,173.93		33,024,637.78
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	Environmental, climate-related and other management commitments								
70.04.	Ekološki uzgoj	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Prijelaz (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		273.00	273.00	273.00	273.00	273.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectare)		42,085.00	42,085.00	42,085.00	42,085.00	42,085.00		210,425.00
Održavanje (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		273.00	273.00	273.00	273.00	273.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.17 (unit: Hectare)		113,630.00	119,943.00	126,255.00	132,568.00	138,881.00		631,277.00
TOTAL	Planned output		155,715.00	162,028.00	168,341.00	174,653.00	180,966.00		841,703.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		42,510,190.69	44,233,576.80	45,956,962.91	47,680,349.01	49,403,735.12		229,784,814.53
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		36,133,662.08	37,598,540.28	39,063,418.47	40,528,296.66	41,993,174.86		195,317,092.35
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	Environmental, climate-related and other management commitments								
70.05.	Potpora za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Biljni (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		164,000.00	164,000.00	164,000.00	164,000.00	164,000.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Operations)		11.00	11.00	11.00	11.00	11.00		55.00
Životinjski (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		40,000.00	40,000.00	40,000.00	40,000.00	40,000.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.19 (unit: Operations)		9.00	10.00	12.00	13.00	15.00		59.00
TOTAL	Planned output		20.00	22.00	23.00	25.00	26.00		116.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		2,235,294.12	2,294,117.65	2,352,941.18	2,411,764.71	2,470,588.24		11,764,705.90
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		1,900,000.00	1,950,000.00	2,000,000.00	2,050,000.00	2,100,000.00		10,000,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								

	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								
ENVCLIM (70)	Environmental, climate-related and other management commitments								
70.06.	Plaćanja za dobrobit životinja	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023 - 2029
Govedarstvo (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		90.00	90.00	90.00	90.00	90.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)		123,724.00	126,979.00	130,235.00	133,491.00	136,747.00		651,176.00
Svinjogojstvo (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		50.00	50.00	50.00	50.00	50.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)		114,067.00	117,069.00	120,071.00	123,072.00	126,074.00		600,353.00
Peradarstvo (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		50.00	50.00	50.00	50.00	50.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)		86,908.00	89,195.00	91,482.00	93,769.00	96,056.00		457,410.00
Kozarstvo (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		80.00	80.00	80.00	8,080.00	80.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)		30,554.00	31,358.00	32,162.00	32,966.00	33,770.00		160,810.00
Ovčarstvo (Average) 91(2)(a)-HR-85.00%	Planned unit amount (Total Public Expenditure in EUR)		80.00	80.00	80.00	80.00	80.00		
	Maximum Amount for the Planned unit amount (EUR)								
	O.18 (unit: Livestock units)		44,133.00	45,294.00	46,456.00	47,617.00	48,779.00		232,279.00
TOTAL	Planned output		399,386.00	409,896.00	420,406.00	430,916.00	441,426.00		2,102,030.00
	Annual indicative financial allocation (Total public expenditure in EUR)		27,158,823.53	27,873,529.41	28,588,235.29	29,302,941.18	30,017,647.06		142,941,176.47
	Annual indicative financial allocation (Union Contribution in EUR)		23,085,000.00	23,692,500.00	24,300,000.00	24,907,500.00	25,515,000.00		121,500,000.00
	Out of which for financial instrument (Total public Expenditure in EUR)								
	Out of which for financial instrument (Union Contribution in EUR)								
	Out of which carry-over (Total public Expenditure in EUR)								

	Out of which carry-over (Union contribution in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (applicable to article 95(1) under article 73 and 75) (Total public expenditure in EUR)								
	Out of which needed to reach the minimum financial allocation set out in Annex XII (Union Contribution in EUR)								

7 Governance and Coordination system

7.1 Identification of governance and coordination bodies + control bodies

Authority type	Institution name	EAGF	EAFRD	Responsible name	Address	Email
Managing authority	Ministarstvo poljoprivrede	Y	Y	Tugomir Majdak, državni tajnik	Ulica grada Vukovara 78, HR-10000 Zagreb; Alexandera von Humboldta 4b, HR-10000 Zagreb	tugomir.majdak@mps.hr
Competent Authority	Ministarstvo poljoprivrede	Y	Y	Marija Vučković, ministrica	Ulica grada Vukovara 78, HR-10000 Zagreb	kabinet@mps.hr
Monitoring Committee	Odbor za praćenje provedbe strateškog plana ZPP-a (“Odbor za praćenje”)	Y	Y	Tugomir Majdak, državni tajnik	Ulica grada Vukovara 78, HR-10000 Zagreb	tugomir.majdak@mps.hr
AKIS coordination, including farm advice - Relevant coordination body	Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede i ribarstva	Y	Y	Zdravko Tušek, državni tajnik	Ulica grada Vukovara 78, HR-10000 Zagreb	zdravko.tusek@mps.hr
CAP plan communication officer (cf. Article 43(2) CPR)	Ministarstvo poljoprivrede	Y	Y	Petra Badovinac	Ulica grada Vukovara 78, HR-10000 Zagreb	petra.badovinac@mps.hr
Paying Agency	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Y	Y	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@apprrr.hr
Certification Body	Agencija za a reviziju sustava provedbe programa Europske unije (ARPA)	Y	Y	Neven Šprlje, ravnatelj	Alexandera von Humboldta 4, HR-10000 Zagreb	neven.sprlje@arpa.hr
Control Body	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Y	Y	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR 10000 Zagreb	ravnatelj@apprrr.hr

Brief description of the set up and organisation of the Competent Authority

--

7.2 Description of the monitoring and reporting structure

Upravljačko tijelo odgovorno je za djelotvoran, učinkovit i ispravan način upravljanja strateškim planom u okviru ZPP-a i njegovom provedbom. U roku od tri mjeseca od obavijesti Komisije o odobrenju Strateškog plana bit će osnovan Odbor za praćenje provedbe Strateškog plana u okviru ZPP-a (dalje u tekstu: Odbor za praćenje).

Upravljačko tijelo osigurava:

1. da je u Agenciji za plaćanja uspostavljen siguran elektronički informacijski sustav ili se koristi postojeći u kojem se bilježe i čuvaju ključne informacije o provedbi strateškog plana koje su potrebne za praćenje i evaluacije, posebno za praćenje napretka u dostizanju zadanih ciljeva, uključujući informacije o svakom korisniku i svakoj operaciji
2. da se odboru za praćenje dostave informacije i dokumenti potrebni za praćenje provedbe strateškog plana u okviru ZPP-a s obzirom na njegove posebne ciljeve i prioritete;
3. da je akreditirana agencija za plaćanja izradila godišnje izvješće o uspješnosti, uključujući zbirne tablice za praćenje te da je isto, nakon savjetovanja s odborom za praćenje, dostavila Komisiji
4. da se poduzmu odgovarajuće daljnje mjere u vezi s primjedbama Komisije o godišnjim izvješćima o uspješnosti
5. da se poduzmu odgovarajuće daljnje mjere u vezi s postupanjem imenovanog tijela za ovjeravanje sukladno odredbama članka 12. stavka 2 (c) Uredbe (EU) 2021/2116.

Upravljačko tijelo i Odbor za praćenje prate provedbu strateškog plana u okviru ZPP-a i napredak u ostvarenju ciljnih vrijednosti strateškog plana u okviru ZPP-a na temelju pokazatelja ostvarenja i rezultata.

Odbor za praćenje donosi poslovnik o radu koji će uključiti odredbe u vezi sprečavanja sukoba interesa i primjenu principa transparentnosti.

Odbor za praćenje sastaje se najmanje jedanput godišnje i preispituje sva pitanja koja utječu na napredak strateškog plana u okviru ZPP-a prema ostvarivanju njegovih ciljnih vrijednosti. Poslovnik o radu i mišljenja Odbora za praćenje javno će se objavljivati.

Članovi Odbora za praćenje i njihove zamjene su predstavnici relevantnih javnih tijela na lokalnoj i regionalnoj razini, kao i ostalih javnih tijela (uključujući ona nadležna za okolišno-klimatska pitanja), gospodarski i socijalni partneri (uključujući predstavnike iz sektora poljoprivrede) te relevantnih predstavnika tijela civilnog društva, uključujući tijela nadležna za promicanje socijalne uključenosti, temeljnih prava, ravnopravnosti spolova i nediskriminacije. Broj članova iz nevladinih organizacija je najmanje jednak broju članova iz tijela državne uprave. Popis članova Odbora za praćenje javno su objavljeni na internetu. Svaki član Odbora za praćenje ima jedan glas. Predstavnici Komisije sudjeluju u radu odbora za praćenje u svojstvu savjetnika.

Odbor za praćenje preispituje:

- a) napredak u provedbi strateškog plana u okviru ZPP-a i ostvarivanju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti;
- b) sva pitanja koja utječu na uspješnost strateškog plana u okviru ZPP-a i mjere poduzete za rješavanje tih pitanja, uključujući napredak prema pojednostavljenju i smanjenju administrativnog opterećenja za krajnje korisnike;
- c) elemente ex ante procjene navedene u članku 58. stavku 3. Uredbe (EU) br. 2021/1060 i strateški dokument iz članka 59. stavka 1. Uredbe (EU) br. 2021/1060;
- d) napredak ostvaren u provedbi evaluacija, sinteza evaluacija i daljnjem postupanju na temelju nalaza;
- e) relevantne informacije u vezi provedbe Strateškog plana dostavljene od strane nacionalne mreže

ZPP-a;

- f) provedbu komunikacijskih mjera i mjera za povećanje vidljivosti;
- g) po potrebi, jačanje administrativnih kapaciteta za javna tijela i korisnike.

Odbor za praćenje daje mišljenje o:

- a) metodologiji i kriterijima korištenima pri odabiru operacija;
- b) godišnjim izvješćima o uspješnosti;
- c) planu evaluacije i njegovim izmjenama;
- d) svim prijedlozima izmjena strateškog plana u okviru ZPP-a koje iznese upravljačko tijelo. Sredstva Tehničke pomoći iz SP koristeće se kao podrška svim aktivnostima Odbora za praćenje, uključujući aktivnosti izgradnje kapaciteta.

Upravljačko tijelo svake godine organizira pregledni sastanak s Komisijom pod zajedničkim predsjedanjem ili predsjedanjem Komisije, koji se održava najranije dva mjeseca nakon dostavljanja godišnjeg izvješća o uspješnosti. Cilj godišnjeg preglednog sastanka jest ispitivanje uspješnosti svakog plana, uključujući napredak u ostvarenju utvrđenih ciljnih vrijednosti, dostupne informacije o relevantnim učincima kao i sva pitanja koja utječu na uspješnost te prošle ili buduće mjere koje se poduzimaju za njihovo rješavanje.

Nadležna osoba u Agenciji za plaćanja će do 15. veljače godine koja slijedi financijsku godinu izraditi nacrt i dostaviti Komisiji godišnje izvješće o uspješnosti u provedbi strateškog plana u okviru ZPP-a u prethodnoj financijskoj godini. Zadnje godišnje izvješće o uspješnosti dostavit će se u skladu odredbama članka 9. stavka 3 i članka 10. HZR, a obuhvatit će sažetak evaluacija obavljenih tijekom razdoblja provedbe. U godišnjim izvješćima o uspješnosti navode se ključne kvalitativne i kvantitativne informacije o provedbi strateškog plana u okviru ZPP-a upućivanjem na financijske podatke, pokazatelje ostvarenja i rezultata. Godišnja izvješća o uspješnosti i sažetak njihova sadržaja namijenjen građanima stavljaju se na raspolaganje javnosti.

Opis poslovnog aplikativnog dijela IT sustava

Potpore koje isplaćuje Agencija za plaćanja dijele se na četiri područja: izravna plaćanja, tržišne potpore, te potpore ribarstvu i mjerama ruralnog razvoja. U skladu s time Informacijski sustav Agencije (ISA) koncipiran je na način da postoje 3 glavna modula (ISAP – izravna plaćanja, ISUT – trgovinske mjere, ISSP – ruralni razvoj i ribarstvo) te prateći horizontalni procesi koji omogućavaju izvršavanje poslova APPRRR.

Glavni sastavni dijelovi informacijskog sustava Agencije tj. core business aplikacije su sljedeće:

- 143. ISAP (IAKS) - Integrirani sustav za administraciju izravnih plaćanja
- 144. ISUT -Informacijski sustav upravljanja tržištem
- 145. ISSP -Informacijski sustav strukturne potpore
- 146. ISPU - Informacijski sustav za poslovno upravljanje
- 147. ISRiF - Informacijski sustav računovodstva i financija

- 148. Agronet - Informacijski sustav za elektroničko popunjavanje i podnošenje prijava
- 149. ARKOD - Informacijski sustav za prostornu evidenciju poljoprivrednog zemljišta

Uz aplikacije za obavljanje osnovne djelatnosti (core business) postoje i horizontalne aplikacije koji su ključne za povezivanje rada i funkcioniranje Agencije, a interno služe kao infrastrukturna podloga za navedene glavne module.

Horizontalni procesi Agencije za plaćanja sastoje se od:

- 45. sustava za upravljanjem dokumentacijom,
- 46. općih i pravnih poslova,
- 47. BI sustava za poslovno izvještavanje.

Postojeći poslovno aplikativni dio IT sustava će se nadograđivati u skladu s zahtjevima novog ZPP-a.

Opis IT infrastrukture

Podloga za sve aplikativne servise kao i imenički direktorij je Hiperkonvergentna infrastrukturna okolina u kontekstu „Privatnog Oblaka“ čime je osigurana visoka dostupnost svih poslovnih aplikacija, optimalno dijeljenje raspoloživih resursa te integritet svih podataka Agencije za plaćanja. IT infrastruktura Agencije sastoji se od klastera dva strech-site podatkovna centra koja su postavljena u skladu sa smjernicama ISO/IEC 27001:2013 norme čime se jamči usklađenost sa internacionalnom normom u domeni informacijske sigurnosti. Usklađenost sa ISO/IEC 27001:2013 normom je i jedan od akreditacijskih kriterija poslovanja Agencije. Norma prema svojoj strukturi, namjeni i smjernicama obuhvaća područja od organizacije poslovnih procesa, sigurnosti, plana neprekinutosti poslovanja, analiza rizika i utjecaja na poslovanje, pa sve do fizičke sigurnosti, uključujući i 21 podružnicu i dva podatkovna centra.

7.3 Information on the control system and penalties

7.3.1 IACS - Integrated Administration and Control System

Is IACS used to manage and control interventions in the wine sector as laid down in Title III of Regulation (EU) ... [CAP Strategic Plan Regulation]? : **No**

Is IACS used to manage and control conditionality? : **Yes**

Article 65(4)(d) of the HZR gives the possibility to MS to define the "agricultural parcel". Please provide the definition of "agricultural parcel" in your Member State.

Poljoprivredna parcela je neprekinuta površina zemljišta unutar ARKOD parcele koja obuhvaća jednu skupinu usjeva i osnova je za izračun i kontrolu potpora koje se temelje na površini.

7.3.1.1 All elements of the IACS as set out in the Regulation [HZR] are established and operating as from 1 January 2023

All elements of the IACS as set out in the Regulation [HZR] are established and operating as from 1 January 2023 : **Yes**

7.3.1.1.1 Identification system for agricultural parcels (LPIS)

LPIS (ARKOD) je geografski informacijski sustav uspostavljen na temelju zračnih digitalnih ortofoto

snimki (DOF) koji se redovito ažurira novim DOF-om u dvogodišnjem ciklusu.

Referentna parcela je ARKOD parcela koja predstavlja neprekinutu površinu poljoprivrednog zemljišta koju obrađuje jedan poljoprivrednik, klasificirana s obzirom na vrstu uporabe poljoprivrednog zemljišta oranica, trajni nasad i trajni travnjak.

Referentna ARKOD parcela također sadrži obilježja krajobraza koja se smatraju dijelom prihvatljive površine.

Za pašnjake i krške pašnjake primjenjuje se koeficijent prihvatljivosti.

7.3.1.1.2 Geo-spatial (GSA) and an animal-based application system (GSA)

Jedinstveni zahtjev (za potporu) podnosi se jednom godišnje.

Jedinstveni zahtjev sadrži sve intervencije izravne potpore i IAKS mjera ruralnog razvoja.

Jedinstveni zahtjev sadrži vodiče/upozorenja za korisnike koji potiču provedbu aktivnosti potrebnih za udovoljavanje kriterijima za potporu. Upozorenja se baziraju na podacima iz nacionalnih baza podataka i rezultata monitoring sustava, a temeljem podataka prijavljenih na Jedinstvenom zahtjevu.

Geoprostorni jedinstveni zahtjev poljoprivrednik popunjava elektronički, putem internetske adrese Agencije za plaćanja – www.aprrr.hr., koristeći AGRONET aplikaciju na koju se prijavljuje pomoću korisničkog imena i zaporke koje mu izdaje Agencija za plaćanja ili uz pomoć poljoprivredne iskaznice.

AGRONET sustav je zaštićena mrežna aplikacija namijenjena korisniku za:

- pregled podataka iz Upisnika poljoprivrednika
- pregled podataka iz ARKOD sustava
- pregled podataka iz Jedinstvenog registra domaćih životinja
- pregled podataka o pravima na plaćanja
- pregled podataka Monitoring sustava za nadzor površina
- obavijest o potrebi dostave dodatnih dokaza npr. geotagiranih fotografija u svrhu dokazivanja prihvatljivosti parcela
- pregled podataka o traženoj potpori
- elektroničko popunjavanje jedinstvenog zahtjeva i unos geoprostornih podataka o korištenju parcela
- pregled i preuzimanje odluka o ostvarivanju prava na potpore
- pregled i preuzimanje Izvještaja o provedenoj kontroli na terenu.

7.3.1.1.3 Are you applying an automatic claim system (in the meaning of Article 65(4)(f) of the HZR?

For area-based interventions? : **No**

For animal-based interventions? : **No**

7.3.1.1.4 Area monitoring system (AMS)

Sustav za nadzor površina (Monitoring) je postupak redovitog i sustavnog promatranja, praćenja i procjene poljoprivrednih djelatnosti i praksi na poljoprivrednim površinama na temelju podataka satelita

Sentinel u okviru programa Copernicus i drugih barem jednakovrijednih podataka.

Monitoring kao element IAKS-a identificira i bilježi specifične poljoprivredne aktivnosti i/ili karakteristike usjeva na poljoprivrednoj površini tijekom proizvodne godine.

Podaci Monitoringa mogu se koristiti za različite namjene:

- rana upozorenja korisnika,
- ažuriranje ARKOD sustava,
- podnošenje zahtjeva bez zahtjeva,
- kontrola Monitoringom uvjeta prihvatljivosti (propisani relevantnim nacionalnim pravilnikom),
- statističko izvještavanje,
- informacije o stanju usjeva, raspolaganju gnojivom i dr.

Osnovna namjena Monitoringa su rana upozorenja vezana uz ispunjavanje kriterija prihvatljivosti i obveza u okviru mjera propisanih relevantnim nacionalnim Pravilnikom, komunikacijom s korisnicima putem zaštićene mrežne aplikacije AGRONET, e-pošte i mobilnih tekstualnih poruka (SMS).

Korisnik pristupa podacima Monitoringa elektronički, putem internetske adrese Agencije za plaćanja – www.apprrr.hr, koristeći AGRONET aplikaciju na koju se prijavljuje pomoću korisničkog imena i zaporke koje mu izdaje Agencija za plaćanja ili uz pomoć poljoprivredne iskaznice.

Agencija za plaćanja u slučaju nepotpunih i nedostatnih podataka, može zatražiti od korisnika dostavu geotagiranih fotografija kao dokaz poljoprivredne aktivnosti.

Geotagirana fotografija je fotografija koja sadrži geografsku lokaciju. Nastaje dodjelom geografske širine i dužine fotografiji, a dodatno može prikazivati i nadmorsku visinu, smjer i druge informacije. Automatsko geotagiranje koristi ugrađeni globalni pozicijski sustav (GPS) u uređaju za fotografiranje, a primjenjuje se kroz informacijski sustav Agencije za plaćanja.

7.3.1.1.6 System for the identification and registration of payment entitlements, where applicable
Are requirements set out in Article 71 of the HZR fulfilled? : **Yes**

7.3.1.1.7 System for the identification and registration of animals in the meaning of article 65(4)(c)
[Article 66(1)(g) HZR]

Do you have a system for the identification and registration of animals referred to in Article 66(1)(g) of HZR? : **Yes**

system for the identification and registration of bovine animals laid down by Regulation (EC) No 1760/2000 of the European Parliament and of the Council : **Yes**

system for the identification and registration of ovine and caprine animals laid down by Council Regulation (EC) No 21/2004 : **Yes**

system for the identification and registration of pigs laid down by Council Directive 2008/71/EC : **Yes**

7.3.2 Non-IACS

7.3.2.1 Brief description on the penalty system for non-IACS interventions in line with the principles of effectiveness, proportionality and dissuasiveness

Non-IACS EAGF

Sektor Vina:

Sankcije su propisane nacionalnim zakonodavstvom. U slučaju neopravdanih plaćanja primjenjuju se odredbe članka 144. Zakona o poljoprivredi, a u slučaju poravnjanja povrata sredstava odredbe članka 145.

istog zakona. Osim navedenoga, inspekcijska nadležnost propisana je u članku 151. Zakona o poljoprivredi, a visina kazne je određena u članku 172. tog zakona.

Navedene odredbe se primjenjuju u sadašnjem razdoblju i predviđeno je da se primjenjuju i u programskom razdoblju 2023.-2027.

Agencija za plaćanja će od korisnika zatražiti povrat sredstava na temelju Odluke o povratu sredstava ako se utvrdi da je korisnik postupao protivno relevantnim i primjenjivim odredbama i pravilima za korištenje sredstava, odnosno u slučaju utvrđene nepravilnosti,

Agencija za plaćanja izdaje Odluke u najkraćem mogućem roku. Korisnik potpore na odluke Agencije može uložiti žalbu.

Elementarna nepogoda

U slučaju događaja koji je utvrđen kao elementarna nepogoda koja je pogodila područje na kojem se nalazi mjesto provedbe Odluke o odobrenju projekta, Agencija za plaćanja može odobriti produljenje rokova planiranih aktivnosti.

Sektor voća i povrća - proizvođačke organizacije (PO)

Nepoštivanje kriterija za priznavanje

Kazne za nepoštivanje kriterija priznavanja mogu uključivati pisma upozorenja/korektivne radnje i rokove. Također se mogu primijeniti kazne ili obustava/povrat potpore.

Ako PO prekrši kriterije za priznavanje djelomično ili u cijelosti, primit će pismo upozorenja u roku od dva mjeseca od utvrđivanja propusta u kojem se navodi utvrđeni propust, korektivne mjere i rokovi u kojima se te mjere moraju poduzeti pri čemu rokovi nisu dulji od 4 mjeseca. Od trenutka utvrđivanja propusta, obustavlja se plaćanje potpore dok se ne poduzmu korektivne radnje.

Isplata potpore bit će obustavljena od datuma pisma upozorenja dok se ne poduzmu korektivne radnje prema uputama Ministarstva poljoprivrede. Ako se korektivne radnje ne poduzmu u roku od 4 mjeseca, priznavanje PO će biti suspendirano na razdoblje do 12 mjeseci tijekom kojeg se obustavlja isplata potpore sve dok se suspenzija priznanja ne ukine. Godišnji iznos potpore umanjuje se za 2% za svaki kalendarski mjesec ili dio mjeseca u kojem je priznanje suspendirano.

Ako se kriteriji priznavanja ne ispune do kraja razdoblja suspenzije, priznanje PO će se povući. Neisplaćena potpora se za razdoblje u kojem je utvrđeno nepoštovanje kriterija ne isplaćuje, a nepropisno isplaćena potpora se vraća.

Ako se korektivne mjere za nepoštivanje bilo kojeg drugog kriterija priznavanje ne poduzmu u utvrđenom roku, godišnji iznos potpore smanjuje se za 1% za svaki započeti kalendarski mjesec ili dio mjeseca u kojem PO nije u skladu s kriterijima, a priznanje se povlači ako PO ne dokaže da ispunjava kriterije minimalne vrijednosti proizvodnje stavljene na tržište.

Nepoštivanje kriterija za priznavanje i utvrđene nepravilnosti

Državni inspektorat će jednom godišnje, kao i na zahtjev Ministarstva, provoditi inspeksijski nadzor radi utvrđivanja ispunjavaju li priznate proizvođačke organizacije kriterije za priznavanje. Ako Državni inspektorat utvrdi da proizvođačka organizacija ne ispunjava sve kriterije za priznavanje ili u slučaju utvrđenih nepravilnosti, predložiti će povlačenje priznanja proizvođačke organizacije u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

Nepoštivanje uvjeta u okviru intervencije „Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija (Suradnja)”

U okviru ne-IAKS (EPFRR) intervencije „Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija (Suradnja)” Agencija za plaćanja provjerava ostvarenje aktivnosti iz poslovnog plana za svaku godinu provedbe. Ako aktivnosti navedene u poslovnom planu za jednu poslovnu godinu nisu realizirane, primjenjuje se financijska korekcija na podneseni zahtjev za isplatu u iznosu koji će se utvrditi. Ako korisnik (PO) ne realizira aktivnosti poslovnog plana čija je realizacija bila predviđena u prethodnoj poslovnoj godini, od korisnika (PO) se zahtjeva povrat svih do tada isplaćenih sredstava.

Pored navedenoga, ako Ministarstvo poljoprivrede u sklopu svojih službenih kontrola inspeksijskog nadzora utvrdi da korisnik više ne zadovoljava kriterije priznavanja te stoga izgubi status proizvođačke organizacije, posljedično gubi pravo i na potporu u okviru intervencije „Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija (Suradnja)” i mora vratiti sredstva koja su mu isplaćena.

Sektor pčelarstva

Nepoštivanje zakonodavstva, neopravdana plaćanja i povrati

Nacionalno zakonodavstvo propisuje korake u slučaju neopravdanog plaćanja korisnicima kao i kazne za nepoštivanje odredbi u odnosu na mjere i pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru ZPP-a, a na temelju kojih se uređuju intervencije u sektoru pčelarstva. Kako bi se izbjeglo neopravdano plaćanje korisnicima, Agencija za plaćanja provodi administrativnu kontrolu zaprimljenih zahtjeva i kontrolu na terenu prije donošenja odluka o isplati podnositeljima zahtjeva koji su udovoljili ili djelomično udovoljili uvjetima koji će biti detaljnije propisani provedbenim propisom o provedbi intervencija u sektoru pčelarstva. Administrativna kontrola zahtjeva obuhvaća kontrolu usklađenosti svih podnesenih zahtjeva sa propisima nacionalnog zakonodavstva odnosno odgovarajućim uredbama Europske unije. Ako se nakon izvršene isplate potpore korisnicima, na temelju naknadne administrativne kontrole i kontrole na terenu, utvrdi nepravilnost učinjena od strane korisnika, Agencija za plaćanja donosi odluku o povratu sredstava kojom od korisnika zahtijeva povrat neopravdano isplaćenih sredstava. Ako korisnik nije izvršio povrat sredstava u propisanom roku, u skladu s izdanom odlukom o povratu, na iznos duga nakon isteka roka za povrat, obračunava se zakonska zatezna kamata. Sredstva koja korisnik mora vratiti na temelju odluke o povratu sredstava Agencija za plaćanja može poravnati sa sredstvima koja korisniku još nisu isplaćena za bilo koju od mjera poljoprivredne politike ako propisi Europske unije ne određuju drukčije. U slučaju nemogućnosti naplate duga, Agencija za plaćanja pokrenut će postupak ovrhe na računima dužnika u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i/ili će zatražiti zaštitu svojih prava putem nadležnog suda. Korisnik je dužan vratiti sredstva dobivena protivno uvjetima i odredbama nacionalnog zakonodavstva o provedbi intervencija iz strateškog plana koje se odnose na sektor pčelarstva.

Non-IACS EAFRD

Ne-IAKS intervencije

U budućem programskom razdoblju nastavit će se primjena sustava kazni za kašnjenje u dostavi zahtjeva, neispunjavanje ugovornih obveza, nezadovoljavanje ciljeva te pogreške u javnoj nabavi (usklađene sa Smjericama za utvrđivanje financijskih ispravaka koje u slučaju nepoštovanja pravila o javnoj nabavi Komisija primjenjuje na izdatke koje u okviru podijeljenog upravljanja financira Unija) koji se primjenjuje u trenutnom programskom razdoblju uz prilagodbe potrebne kako bi se sustav uskladio s novom regulativom. Sustav sankcija bit će usklađen s odredbama odgovarajućih uredbi pri čemu će se voditi računa o učinkovitosti, proporcionalnosti i odvratajućem učinku.

7.3.2.2 Brief description of the control system for non-IACS (control methods, cross-checks, durability of investments and related ex-post checks, etc)

Non-IACS EAGF

Sektor vina

Sustav kontrola za mjere Nacionalnog programa pomoći sektoru vina za razdoblje od 2019. do 2023. godine (sada), a koje će od 2023. godine biti pretočene u sektorske intervencije u okviru ZPP strateškog plana RH, u provedbenom smislu provodi Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (APPRRR) sukladno člancima 41. i 42. Zakona o poljoprivredi, a detaljne odredbe su za svaku pojedinu mjeru propisane provedbenim propisom i javnim pozivom (Poziv).

Kontrole koje provodi APPRRR dijele se na administrativne kontrole i kontrole na terenu. Prijave pristigle po objavljenom Pozivu obrađuju se po redosljedu zaprimanja.

Administrativna kontrola

Prilikom administrativne kontrole prijava utvrđuje se pravovremenost, potpunost i prihvatljivost prijave s aspekta prihvatljivosti prijavitelja kao prihvatljivog podnositelja prijave i korisnika. Nepravovremene i nepotpune prijave se ne razmatraju. Prema redosljedu zaprimanja potpune prijave ulaze u daljnju administrativnu kontrolu Agencije za plaćanja. Administrativnu kontrolu provode djelatnici Agencije za plaćanja, kontrolom prijave i dokumenata priloženih uz prijavu, izrađuje se rang-lista, kontrolom zahtjeva za isplatu i dokumenata priloženih uz zahtjev za isplatu, te analizom ulaganja i istragom u evidencijama tijela državne uprave te drugim institucijama. Nakon administrativne kontrole prihvatljivih Prijava Agencija za plaćanja provodi rangiranje, odnosno proporcionalno umanjenje pri odobrenju potpore u ovisnosti o raspoloživim sredstvima.

Kontrola na terenu

Kontrola na terenu provodi se prema rizičnosti prije odobrenja projekta, prije plaćanja i tijekom pet godina nakon izdavanja potvrde o završenom ulaganju od strane Agencije za plaćanja, a provode je djelatnici Agencije za plaćanja (u daljnjem tekstu: kontrolori). Osim kontrolora, kontrolu na terenu pojedinog

ulaganja mogu obavljati i djelatnici Službe za unutarnju reviziju Agencije za plaćanja, službenici Nacionalnog fonda, ARPA, revizori Europske komisije i Europski revizorski sud.

Pri obavljanju kontrole na terenu kontrolori (ovisno o predmetu same kontrole) mogu:

- a) pregledati poljoprivredno zemljište, nasade, poslovne i proizvodne prostore, objekte, uređaje, robu te poslovnu dokumentaciju podnositelja/korisnika
- b) izvršiti uvid u isprave podnositelja/korisnika koje se odnose na ostvarivanje tog prava
- c) provjeravati poslovne knjige i dokumente kao što su računi, određeni popisi, dokumenti o ispunjavanju uvjeta, potvrde o plaćanju, garantni listovi, rješenja, ugovori, potvrde, podaci o korištenom materijalu, obavljenom poslu i bankovna izvješća u posjedu korisnika i s njim vezanih osoba
- d) provjeravati podatke u računalima
- e) provjeravati opremu, proizvodnju, pakiranje, otpremu i skladištenje
- f) provjeravati sve podatke koji se odnose na prirodu, kvantitetu i kvalitetu roba i usluga
- g) provjeriti računovodstvene podatke i dokumente
- h) provjeravati financijske i tehničke podatke o subvencioniranom projektu
- i) izvještavati nadležna tijela i tražiti provođenje određenog postupka ako sama nije ovlaštena izravno postupiti
- j) prikupljati podatke i obavijesti od odgovornih osoba, svjedoka, vještaka i drugih osoba kad je to potrebno za obavljanje poslova kontrole
- k) prikupljati podatke iz raspoloživih baza podataka.

Pravne i fizičke osobe, te osobe koje su s njima povezane u vezi predmetnog ulaganja, a podliježu nadzoru kontrolora, dužne su omogućiti obavljanje nadzora, pružiti potrebne podatke i obavijesti te osigurati uvjete za nesmetani rad kontrolora.

Pravne i fizičke osobe dužne su predočiti sve podatke i osigurati dokumente potrebne za obavljanje kontrole na terenu. Kontrola na terenu može se najaviti uz uvjet da prethodna najava ne utječe na njezinu svrhu ili učinkovitost. Najava je strogo ograničena na najkraće potrebno razdoblje, koje nije duže od 14 dana.

Agencija za plaćanja provjerava obveze korisnika propisane nacionalnim zakonodavstvom u skladu s EU regulativom.

Tijekom trajanja provedbe ulaganja, korisnik je dužan provoditi praćenje prihvatljivosti ulaganja i udovoljavanja kriterijima propisanim Odlukom o odobrenju projekta.

Donošenje odluka

Po izvršenju administrativnih kontrola i kontrola na terenu, Agencija izdaje Odluku o odobrenju ili Odluku o odbijanju. Ukoliko se utvrdi da je korisnik postupao protivno primjenjivim odredbama nacionalnog zakonodavstva (propisane pravilnikom) i pravilima za korištenje sredstava za određenu intervenciju, odnosno u slučaju utvrđene nepravilnosti, Agencija za plaćanja će od korisnika zatražiti povrat sredstava na temelju Odluke o povratu sredstava.

Agencija za plaćanja izdaje Odluke u najkraćem mogućem roku.

Na odluke je moguće uložiti žalbu

U slučaju događaja koji je utvrđen kao elementarna nepogoda koja je pogodila područje na kojem se nalazi mjesto provedbe Odluke o odobrenju projekta, Agencija za plaćanja može odobriti produljenje rokova planiranih aktivnosti.

Sektor voća i povrća - proizvođačke organizacije (PO)

Kontrole kriterija za priznavanje

Državni inspektorat će jednom godišnje, kao i na zahtjev Ministarstva poljoprivrede, provoditi inspekcijski nadzor radi utvrđivanja ispunjavaju li priznate proizvođačke organizacije kriterije za priznavanje. Ukoliko Državni inspektorat utvrdi da proizvođačka organizacija ne ispunjava kriterije za priznavanje ili u slučaju utvrđenih nepravilnosti, predložiti će Ministarstvu povlačenje priznanja proizvođačke organizacije. Nakon obavljenog inspekcijskog nadzora, Državni inspektorat će podnijeti izvješće Ministarstvu s rezultatima nadzora.

Title	Type of Check	Controls
PO u sektoru voća i povrća	Administrativne kontrole	Kriteriji za priznavanje nisu ispunjeni: zatražiti inspekcijski nadzor i postupiti u skladu s člankom 59. i 60. Uredbe br. 891/2017
	Kontrola na terenu (članak 27.5. (a) Uredbe br. 892/2017	Ispunjavanja kriterija priznavanja u dijelu koji se nije mogao provjeriti u administrativnoj

		kontroli
Title	Type of Check	Controls
PO u sektoru voća i povrća	Administrativne kontrole	<p>Kriteriji priznanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Usklađenost sa zakonodavstvom EU - Pravni status u skladu s nacionalnim zakonodavstvom - Ciljevi PO i usklađenost ciljeva sa zakonodavstvom EU - Statut (osnivački akt) i ugovori o članstvu - izvješće državnog inspekcijskog tijela
PO u sektoru voća i povrća	Kontrola na terenu (članak 27.,29. i 30.) Uredbe br. 892/2017	<p>a) Kontrola operativnog programa: provedba aktivnosti i usklađenost troškova</p> <p>b) Korištenje operativnog fonda: vrijednost</p>

		proizvodnje stavljene na tržište, doprinose operativnom fondu i računovodstvo c) Kontrole prvog i drugog stupnja postupaka povlačenja
--	--	---

Kontrole PO u sektoru voća i povrća u okviru intervencije „Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija (Suradnja)

U okviru ne-IAKS (EPFRR) intervencije „Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija (Suradnja) potporu mogu ostvariti proizvođačke organizacije (PO) koje su priznate ili su u postupku priznavanja. Uvjet za dobivanje potpore su poslovni planovi proizvođačkih organizacija koji moraju biti odobreni od Ministarstva poljoprivrede. Agencija za plaćanja provjerava izračun visine utržene proizvodnje i provedbu aktivnosti iz poslovnog plana za svaku godinu te druge uvjete za dobivanje potpore. Provedba aktivnosti iz poslovnog plana mora biti potkrijepljena odgovarajućim dokazima, u suprotnom se aktivnost ne smatra prihvatljivom. Agencija provodi administrativne kontrole kojima se provjerava usklađenost s relevantnim odredbama primjenjivih uredbi EU i nacionalnog zakonodavstva te odredbama strateškog plana na 100% zahtjeva za dobivanje potpore. Za provjeru prihvatljivih aktivnosti i uvjeta Agencija provodi kontrolu na terenu na uzorku koji će se odrediti u skladu s regulativom. Ako korisnik (PO) ne ispunjava uvjete prihvatljivosti i/ili ne realizira aktivnosti poslovnog plana na odgovarajući način, od korisnika (PO) se zahtjeva povrat svih do tada isplaćenih sredstava u sklopu intervencije, a moguća posljedica je i povlačenje priznanja proizvođačke organizacije (PO).

Sektor pčelarstva

U skladu s propisima Europske unije i nacionalnim zakonodavstvom, Agencija za plaćanja provodi administrativnu kontrolu i kontrolu na terenu za sve mjere i pravila za koje je nadležna. Administrativnom kontrolom zahtjeva za pojedine mjere poljoprivredne politike obuhvaća i kontrolu usklađenosti svih podnesenih zahtjeva sa nacionalnim zakonodavstvom, odnosno odgovarajućim propisima Europske unije. Detaljna pravila za provođenje intervencija iz strateškog plana u sektoru pčelarstva, administrativnu kontrolu i kontrolu na terenu propisuje ministar poljoprivrede provedbenim propisom donesenim na temelju nacionalnog zakonodavstva. Administrativne kontrole te kontrole na terenu tijekom odvijanja intervencija u sektoru pčelarstva kao i kontrole na kraju provedbe navedenih intervencija provodi Agencija za plaćanja. Kontrolom na terenu obuhvaćeno je najmanje 5% prihvatljivih zahtjeva za svaku od intervencija. Uzorak na kojemu se provodi kontrola na terenu podnesenih ponuda/zahtjeva odabire se na podlozi analize rizika i slučajnim odabirom koje za svaku godinu donosi Agencija za plaćanja. Detalji izbjegavanja dvostrukog financiranja intervencija obuhvaćenih u strateškom planu propisuju se provedbenim propisom gdje korisnik intervencije prilikom podnošenja zahtjeva za isplatu potpore

potvrđuje da:

- su podaci navedeni u zahtjevu istiniti
- je upoznat s odredbama intervencija u sektoru pčelarstva unutar strateškog plana i provedbenog propisa
- će omogućiti kontrolu na terenu i inspekcijski nadzor
- će čuvati kopije zahtjeva i priloga 5 godina od dana podnošenja zahtjeva i
- nije po računima priloženim uz zahtjev ostvario potporu iz drugih izvora financiranja.

Dodatno na originalu računa, koji se koristi za ostvarivanje prava na potporu, mora biti naznačeno ime, prezime i OIB podnositelja zahtjeva te je na isti podnositelj zahtjeva dužan vlastoručno naznačiti neizbrisivu oznaku godine za koju podnosi zahtjev za sufinanciranje.

Također, na temelju nacionalnog zakonodavstva (službene kontrole i inspekcijski nadzor u skladu s točkom 1 stavka 1. članka 155. Zakona o poljoprivredi) vrši se i inspekcijski nadzor korisnika intervencija u sektoru pčelarstva. Ako se inspekcijskim nadzorom utvrdi da su povrijeđene odredbe propisa na temelju kojih su izrađene intervencije, inspektor Rješenjem utvrđuje da korisnik djelomično ili u cijelosti ne udovoljava uvjetima za ostvarivanje prava na potporu. Navedeno Rješenje Agencija za plaćanja koristi kao pravovaljani izvještaj o kontroli

Non-IACS EAFRD

U svrhu kontrole usklađenosti s uvjetima i pravilima za sudjelovanje u postupku dodjele potpore u okviru ne-IACS intervencija zajedničke poljoprivredne politike (ZPP), Agencija za plaćanja će koristiti postojeći kontrolni sustav uz potrebna ažuriranja i prilagodbe sukladno kriterijima i uvjetima provedbe zadanim relevantnim propisima.

Korisnici podnose zahtjev za ostvarivanja potpore putem AGRONET-a - elektroničke aplikacije namijenjene za pomoć poljoprivrednicima i ostalim korisnicima. Informacije dostavljene u zahtjevu za potporu automatski se unakrsno provjeravaju putem ISSP aplikacije koja čini jedan od podsustava sustava ISA (Integrirani sustav Agencije) te sa na taj način postiže administrativno pojednostavnjenje izbjegavanjem udvostručavanja i dupljanja informacija i dokumenata. Administrativna provjera zahtjeva za ostvarivanje potpore u svrhu kontrole usklađenosti s uvjetima i pravilima za sudjelovanje u postupku dodjele potpore u okviru intervencija provode djelatnici Agencije za plaćanja putem **reproduciranih** prethodno programiranih kontrolnih lista u ISSP aplikaciji ili se administrativna provjera ovisno o tipu intervencije **automatski** provodi u ISSP aplikaciji putem prethodno programiranih kontrolnih lista. Korištenje aplikacije za provjeru poljoprivredne aktivnosti na gospodarstvima i sustav identifikacije poljoprivrednih površina će se koristiti kao dodatni kontrolni mehanizmi za provjeru podataka dostavljenih od strane korisnika gdje bude potrebno.

Kontrolne aktivnosti koje će se provoditi u okviru kontrolnog sustava za ne-IACS (EPFRR) intervencije su administrativna provjera i kontrola na terenu (OTSC).

Predviđene su sljedeće kontrolne aktivnosti:

	Naziv intervencije	Tip kontrolne aktivnosti	Način kontrole
--	--------------------	--------------------------	----------------

1.	Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš (Ulaganja)	1. Administrativna kontrola 2. Kontrola na terenu -OTSC	1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva 2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.
2.	Potpoma za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju (Ulaganja)	1. Administrativna kontrola 2. Kontrola na terenu -OTSC	1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva 2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.
3.	Potpoma za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda (Ulaganja)	1. Administrativna kontrola 2. Kontrola na terenu -OTSC	1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva 2. Kontrola na terenu prema

			unaprijed određenom uzorku.
4.	Potpoma malim poljoprivrednicima (Ulaganja)	1. Administrativna kontrola 2. Kontrola na terenu -OTSC	1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva 2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.
5.	Potpoma javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima (Ulaganja)	1. Administrativna kontrola 2. Kontrola na terenu -OTSC	1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva 2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.
6.	Korištenje obnovljivih izvora energije (ulaganja)	1. Administrativna kontrola 2. Kontrola na terenu - OTSC	1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva - provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih uredbi, strateškog plana ZPP-a i nacionalnog

			zakonodavstva 2. Kontrola na terenu prema unaprijed utvrđenom uzorku
7.	Obnova poljoprivrednog potencijala (Ulaganja)	1. Administrativna kontrola 2. Kontrola na terenu -OTSC	1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva 2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.
8.	Izgradnja šumske infrastrukture (Ulaganja)	1. Administrativna kontrola 2. Kontrola na terenu -OTSC	1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva 2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.
9.	Promocija šumskih proizvoda i usluga (Ulaganja)	1. Administrativna kontrola 2. Kontrola na terenu -OTSC	1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi,

			<p>Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva</p> <p>2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.</p>
10.	<p>Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma (Ulaganja)</p>	<p>1. Administrativna kontrola</p> <p>2. Kontrola na terenu -OTSC</p>	<p>1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva</p> <p>2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.</p>
11.	<p>Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture (Ulaganja)</p>	<p>1. Administrativna kontrola</p> <p>2. Kontrola na terenu -OTSC</p>	<p>1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva</p> <p>2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.</p>
12.	<p>Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i</p>	<p>1. Administrativna kontrola</p> <p>2. Kontrola na terenu -OTSC</p>	<p>1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s</p>

	<p>proizvodnji ŠRM-a (šumskog reprodukcijskog materijala)</p> <p>(Ulaganja)</p>		<p>odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva</p> <p>2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.</p>
13.	<p>Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva</p> <p>- Promocija šumskih proizvoda i usluga</p> <p>(Ulaganja)</p>	<p>1. Administrativna kontrola</p> <p>2. Kontrola na terenu -OTSC</p>	<p>1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva</p> <p>2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.</p>
14.	<p>Potpora za sustave javnog navodnjavanja</p> <p>(Ulaganja u navodnjavanje)</p>	<p>1. Administrativna kontrola</p> <p>2. Kontrola na terenu -OTSC</p>	<p>1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva</p> <p>2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.</p>
15.	<p>Uspostava mladih poljoprivrednika</p>	<p>1. Administrativna kontrola</p>	<p>1. Administrativna kontrola 100%</p>

		<p>kontrola</p> <p>2. Kontrola na terenu -OTSC</p>	<p>zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva</p> <p>2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.</p>
16.	Osiguranje poljoprivredne proizvodnje	<p>Administrativna kontrola</p> <p>2. Kontrola na terenu -OTSC</p>	<p>1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva</p> <p>2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.</p>
17.	Potpora LEADER (CLLD) pristupu (Suradnja)	<p>1. Administrativna kontrola</p> <p>2. Kontrola na terenu -OTSC</p>	<p>1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva</p> <p>2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.</p>

18.	Potpora za EIP operativne skupine (Suradnja)	1. Administrativna kontrola 2. Kontrola na terenu -OTSC	1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva 2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.
19.	Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija (Suradnja)	1. Administrativna kontrola 2. Kontrola na terenu -OTSC	1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva 2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.
20.	Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete (Suradnja)	1. Administrativna kontrola 2. Kontrola na terenu -OTSC	1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva 2. Kontrola na terenu prema

			unaprijed određenom uzorku.
21.	Potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu (Suradnja)	1. Administrativna kontrola 2. Kontrola na terenu -OTSC	1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva 2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.
22.	Potpora za kratke lance opskrbe i lokalna tržišta	1. Administrativna kontrola 2. Kontrola na terenu - OTSC	1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva 2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku
23.	Potpora prenošenju znanja	1. Administrativna kontrola 2. Kontrola na terenu -OTSC	1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog

			zakonodavstva 2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.
24.	Potpora za pružanje savjetodavnih usluga	1. Administrativna kontrola 2. Kontrola na terenu -OTSC	1. Administrativna kontrola 100% zahtjeva – provjera usklađenosti s odredbama primjenjivih Uredbi, Strateškog plana ZPP-a i nacionalnog zakonodavstva 2. Kontrola na terenu prema unaprijed određenom uzorku.

7.3.2.3 Public procurement rules?

Brief description how the compliance with public procurement rules is fulfilled.

U okviru administrativne kontrole koja se provodi u svrhu provjere usklađenosti s uvjetima i pravilima za sudjelovanje u dodjeli potpore u okviru intervencija ZPP-a, Agencija za plaćanja će za sve korisnike koji su javni naručitelji provjeriti jesu li postupci javne nabave roba, radova i usluga provedeni u skladu s primjenjivim propisima kojima se uređuje postupak javne nabave.

U slučaju kad se tijekom provjere postupaka javne nabave utvrde nepravilnosti, primjenjuju se financijske korekcije u skladu sa Smjernicama Europske komisije. Ovim se smjernicama određuje raspon ispravaka od 5 %, 10 %, 25 % i 100 % koji se primjenjuju na rashode iz ugovora. Njima se uzimaju u obzir ozbiljnost nepravilnosti i načelo proporcionalnosti. Te se stope ispravaka primjenjuju kada nije moguće količinski točno odrediti financijske posljedice za predmetni ugovor. Ozbiljnost nepravilnosti povezane s nesukladnošću s pravilima o javnoj nabavi i povezanog financijskog učinka na proračun Unije procjenjuje se uzimanjem u obzir sljedećih čimbenika: razine tržišnog natjecanja, transparentnosti i jednakog postupanja. Kada predmetna nesukladnost ima odvratajući učinak na potencijalne ponuditelje ili kada nesukladnost dovodi do sklapanja ugovora s ponuditeljem s kojim nije trebalo sklopiti ugovor, to je snažan pokazatelj da je nepravilnost ozbiljna. Kada je nepravilnost samo formalne prirode bez stvarnog ili potencijalnog financijskog učinka, neće biti financijskih posljedica i neće se izvršiti ispravak. Kada se u jednom postupku otkriju brojne nepravilnosti, stope ispravaka nisu kumulativne. Nepravilnost koja je po svojoj prirodi takva da je ocijenjena kao najozbiljnija od više nepravilnosti utvrđenih unutar jednog postupka uzima se kao pokazatelj, tj. temelj za donošenje odluke o stopi ispravka u rasponu 5 %, 10 %, 25 % ili 100 %.

7.4 Conditionality

7.4.1 Control system for conditionality

7.4.1.1 Description of the control system for conditionality

Za kontrole zahtjeva u okviru uvjetovanosti primjenjivat će se administrativna kontrola i kontrola sustavom Monitoring dok će se kontrola na terenu provoditi za provjeru zahtjeva koji se ne mogu provjeravati administrativnom kontrolom i kontrolom putem sustava Monitoring. Za pojedine zahtjeve (GAEC 1, GAEC 2, GAEC 3, GAEC 6, GAEC 7, GAEC 9, SMR 1, SMR 2,) koji se kontroliraju administrativno i/ili putem sustava za nadzor površina, na temelju procjene i po potrebi, provodit će se dodatno i kontrola na terenu.

7.4.1.2 Types of checks

SMR / GAEC	Types of checks
GAEC01 - Maintenance of permanent grassland based on a ratio of permanent grassland in relation to agricultural area at national, regional, sub-regional, group-of-holdings or holding level in comparison to the reference year 2018. Maximum decrease of 5% compared to the reference year.	Area monitoring system, Administrative checks
GAEC02 - Protection of wetland and peatland	Area monitoring system
GAEC03 - Ban on burning arable stubble, except for plant health reasons	Area monitoring system
GAEC04 - Establishment of buffer strips along water courses	On-the-spot control, Administrative checks
GAEC05 - Tillage management, reducing the risk of soil degradation and erosion, including consideration of the slope gradient	On-the-spot control
GAEC06 - Minimum soil cover to avoid bare soil in periods that are most sensitive	Area monitoring system
GAEC07 - Crop rotation in arable land, except for crops growing under water	Area monitoring system, Administrative checks
GAEC08 - Minimum share of agricultural area devoted to non-productive areas or features. Minimum share of at least 4% of arable land at farm level devoted to non-productive areas and features, including land lying fallow. Where a farmer commits to devote at least 7% of his/her arable land to non-productive areas and features, including land lying fallow, under an enhanced eco-scheme in accordance with Article 28(5a), the share to be attributed to compliance with this GAEC shall be limited to 3%. Minimum share of at least 7% of arable land at farm level if this includes also catch crops or nitrogen fixing crops, cultivated without the use of plant protection products, of which 3% shall be land lying fallow or non-productive features. Member States should use the weighting factor of 0,3 for catch crops. Retention of landscape features. Ban on cutting hedges and trees during the bird breeding and rearing season. As an option, measures for avoiding invasive plant species	On-the-spot control, Administrative checks
GAEC09 - Ban on converting or ploughing permanent grassland designated as environmentally-sensitive permanent grasslands in Natural 2000 sites	Administrative checks, Area monitoring system
SMR01 - Directive 2000/60/EC of 23 October 2000 of the European Parliament and of the Council establishing a framework for Community action in the field of water policy: Article 11(3), point (e), and point (h), as regards mandatory requirements to control diffuse sources of pollution by phosphates	Administrative checks
SMR02 - Council Directive 91/676/EEC of 12 December 1991 concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources: Articles 4 and 5	Administrative checks
SMR03 - Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds: Article 3(1), Article 3(2), point (b), Article 4(1), (2) and (4)	On-the-spot control
SMR04 - Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild flora and fauna: Article 6(1) and (2)	Administrative checks, On-the-spot control
SMR05 - Regulation (EC) No 178/2002 of the European Parliament and of the Council of 28 January 2002 laying down the general principles and requirements of food law, laying down procedures in matters of food safety: Articles 14 and 15, Article 17(1) and Articles 18, 19 and 20	On-the-spot control
SMR06 - Council Directive 96/22/EC of 29 April 1996 concerning the prohibition on the use in stockfarming of certain substances having a hormonal or thyrostatic action and beta-agonists, and repealing Directives 81/602/EEC, 88/146/EEC and 88/299/EEC: Article 3, points (a), (b), (d) and (e), and Articles 4, 5 and 7	On-the-spot control
SMR07 - Regulation (EC) No 1107/2009 of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 concerning the placing of plant protection products on the market and repealing Council Directives 79/117/EEC and 91/414/EEC: Article 55, first and second sentence	On-the-spot control
SMR08 - Directive 2009/128/EC of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 establishing a framework for Community action to achieve	On-the-spot control

the sustainable use of pesticides: Article 5(2) and Article 8(1) to (5); Article 12 with regard to restrictions on the use of pesticides in protected areas defined on the basis of Directive 2000/60/EC and Natura 2000 legislation; Article 13(1) and (3) on handling and storage of pesticides and disposal of remnants	
SMR09 - Council Directive 2008/119/EC of 18 December 2008 laying down minimum standards for the protection of calves: Articles 3 and 4	On-the-spot control
SMR10 - Council Directive 2008/120/EC of 18 December 2008 laying down minimum standards for the protection of pigs: Articles 3 and 4	On-the-spot control
SMR11 - Council Directive 98/58/EC of 20 July 1998 concerning the protection of animals kept for farming purposes: Article 4	On-the-spot control

7.4.2 Penalty system for conditionality

7.4.2.1 Description on the penalty system for conditionality

Sankcioniranje obveznika za nepoštivanje pravila uvjetovanosti provodit će se u skladu s odredbama Uredbe (EU) 2021/2115 i Uredbe (EU) 2021/2116 i pripadajućih delegiranih akata i ovisit će o opsegu, ozbiljnosti i trajanju nesukladnosti.

7.4.2.2 Definition and application of ‘reoccurrence’ (calculation and time span covered):

Ponavljanje nesukladnosti označava višekratnu nesukladnost s istim zahtjevom ili standardom tijekom razdoblja od tri uzastopne kalendarske godine, pod uvjetom da je korisnik obaviješten o prethodnoj nesukladnosti i da je, ako je to relevantno, imao mogućnost poduzeti potrebne mjere za ispravljanje te prethodne nesukladnosti.

Matrica umanjenja plaćanja biti će usklađena s delegiranim i provedbenim aktima Komisije i sastavni dio nacionalnog propisa kojim se uređuje uvjetovanost.

7.4.2.3 Definition and application of ‘intentionality’

Nemarnim postupanjem (postupanje iz nemara) smatra se kad se korisnik koji podliježe obveznoj primjeni zahtjeva uvjetovanosti ne pridržava pravila na način da nije primijenio uobičajenu pažnju, brigu ili stručnost

Višekratno ponavljanje postupanja iz nemara, u skladu s primjenjivim delegiranim aktom Europske komisije, bez opravdanog razloga i nakon što je korisnik koji podliježe obvezi pridržavanja zahtjeva uvjetovanosti informiran o prethodno utvrđenom postupanju iz nemara, smatrat će se postupanjem iz namjere.

Matrica umanjenja plaćanja biti će usklađena s delegiranim i provedbenim aktima Europske komisije i sastavni dio nacionalnog propisa kojim se uređuje primjena sustava uvjetovanosti.

7.4.3 Indication of the application of a simplified control system for small farmers

Hrvatska će u pogledu kontrola zahtjeva uvjetovanosti koristiti opciju predviđenu odredbama članka 83. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/2116 (Horizontal regulation) te **primjenjivati pojednostavnjeni sustav kontrola** za poljoprivrednike čija poljoprivredna gospodarstva ne premašuju veličinu od 5 ha poljoprivredne površine za koju ovi poljoprivrednici podnose jedinstveni zahtjev.

7.4.4 Competent control bodies responsible for the checks of conditionality practices, statutory management requirements

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju je nadležno tijelo za provedbu sustava uvjetovanosti.

Za provjeru zahtjeva u okviru sustava uvjetovanosti Agencija za plaćanja koristi zaprimljene zapisnike i izvještaje o obavljenom inspekcijskom nadzoru te rješenja i druge akte Državnog inspektorata Republike Hrvatske kao pravovaljani izvještaj o kontroli na terenu. Izvještaji Državnog inspektorata se uzimaju u obzir za primjenu kazni za nepridržavanje propisanih uvjeta.

SMR / GAEC	Paying Agency Name	Name of the Control body	Name of the responsible for the check	Address	Email
GAEC03	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr
GAEC04	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr
SMR03	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr
SMR05	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr
SMR02	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr
SMR04	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr
SMR06	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr
SMR07	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr
GAEC05	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr
GAEC01	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr
GAEC06	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr

GAEC07	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr
GAEC08	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr
SMR01	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr
SMR09	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr
SMR11	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr
GAEC02	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr
GAEC09	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr
SMR08	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr
SMR10	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	Antun Vujić, ravnatelj	Ulica grada Vukovara 269/d, HR-10000 Zagreb	ravnatelj@aprrrr.hr

7.5 Social conditionality

7.5.1 Description of the control system for social conditionality

N/P - socijalna uvjetovanost se primjenjuje od 2025. godine.

7.5.2 Description on the penalty system for social conditionality

N/P - socijalna uvjetovanost se primjenjuje od 2025. godine.

8 Modernisation: AKIS and digitalisation

8.1 AKIS

8.1 Overall envisaged organisational set-up of the improved AKIS

Hrvatska ima mnoge od sastavnica za izgradnju snažnog sustava prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi (AKIS): mnogo privatnih dionika, istraživačke kapacitete na sveučilištima, veleučilištima, znanstvenim institutima i drugim ustanovama te potporne institucije s dobrim tehničkim kapacitetima primjerice javnu poljoprivrednu savjetodavnu službu, veterinarsku i fitosanitarnu službu, institucije u području agrometeorologije, institucije nadležne za upravljanje prirodnim resursima, institucije nadležne za sigurnost hrane itd.

Zbog rascjepkanosti i slabe povezanosti svih dionika AKIS-a, ne postoji sustavna i učinkovita razmjena i primjena rezultata istraživanja, znanja, informacija i inovacija iz područja poljoprivrede, a koja je vrlo važna za razvoj poljoprivredno-prehrambenog sektora i ruralnih područja.

Sustav poljoprivrednog savjetovanja provodi se putem javne savjetodavne službe koja djeluje kao Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede Ministarstva poljoprivrede, i privatnih konzultanata koji djeluju na tržištu.

Javna savjetodavna služba financira se iz javnih izvora odnosno koristeći sredstva iz mjera M1 i M2 Programa ruralnog razvoja 2014-2020. Privatna savjetodavna služba najvećim je dijelom obavljala poslove vezane uz pisanje projekata i pripremu natječajne dokumentacije za korisnike potpora iz PRR RH odnosno potpore iz drugih javnih izvora.

Doprinos sustavu savjetovanja u poljoprivredi dolazi i od strane prehrambene industrije i dobavljača inputa.

Cjelokupni AKIS strateški pristup zasnovan na SWOT-u i procjeni potreba zasniva se na:

1. **Jačanje veza sa znanstvenim i ostalim relevantnim institucijama i izvorima znanja**
2. **Jačanje znanja savjetnika i njihove međusobne povezanosti**
3. **Poticanje i jačanje inovacijskih partnerstava**
4. **Učinkovito korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija za poboljšanje protoka i dijeljenja znanja**

Ad. 1. Jačanje veza sa znanstvenim i ostalim relevantnim institucijama i izvorima znanja

U sklopu jačanja veza sa znanstvenim institucijama i izvorima znanja potrebno je razviti sustave za učenje i prijenos znanja u suradnji sa znanstvenim institucijama i ostalim dionicima kao izvorištima znanja. Sustav treba nuditi dugotrajne i kratkotrajne programe obrazovanja i osposobljavanja za specijalizirane savjetnike koji će biti prilagođeni potrebama poljoprivrednika, ali i novonastalim situacijama vezanim za znanjima iz područja klimatskih i okolišnih uvjeta.

Analizom AKIS sustava Republike Hrvatske provedena kroz H2020 projekt i2connect identificirani su svi glavni dionici: poljoprivredni savjetnici, znanstvene i akademske institucije (sveučilišta, veleučilišta, više škole), javne institucije (istraživački instituti, državne agencije), javno-privatni istraživački instituti udruženja poljoprivrednika, nacionalna ruralna mreža, itd.) te privatni sektor poljoprivredni proizvođači, predstavnici agrobiznis-a itd.

Analiza stanja AKIS-a ukazuje da su pojedinačni dionici surađuju pojedinačno i nekoordinirano na provođenju nacionalni i međunarodnih projekata različitih oblika financiranja (H2020, LIFE, ERASMUS+) , ali do sada nije bilo koordinirane suradnje.

Akademsko-istraživačka zajednica provodi aktivnosti istraživanja i prijenosa znanja preko stručnih projekata, edukacijama poljoprivrednih savjetnika, a također su i članovi EIP operativnih skupina.

S obzirom na organizacijsku i funkcionalnu raznolikost dionika AKIS sustava planirano je povećanje

aktivnosti međusobnog povezivanja dionika AKIS-a.

Za potrebe organizacije i jačanja veza i suradnje savjetnika, istraživanja i Mreže ZPP-a osnovati će se AKIS koordinacijsko tijelo sastavljeno od predstavnika savjetodavnih službi, znanstvene zajednice, ministarstva, predstavnika poljoprivrednika, mreže ZPP-a i ostalih relevantnih dionika.

Transformacija Nacionalne mreže u Nacionalnu mrežu ZPP proširiti će njenu ulogu i aktivnosti u AKIS-u u RH. Nacionalna mreža ZPP će na godišnjoj razini u sklopu akcijskog plana, u suorganizaciji s koordinacijskim tijelom, uključivati aktivnosti vezane uz potporu razvoju AKIS-a (npr. AKIS konferencije, aktivnosti organizacije radionica, diseminacije rezultata i slično). Zadatak budućeg koordinacijskog tijela i AKIS-a je pronaći odgovarajuće načine razmjene znanja i inovacija koje podržavaju Europski zeleni plan i ciljeve Strategije od polja do stola.

Predviđene intervencije "Potpora prenošenju znanja" i "Potpora za pružanje savjetodavnih usluga" će uz sve navedeno dati i dodatnu podršku inovacijama kako bi uz pristup „bottom up“ omogućili identifikaciju ključnih problema poljoprivrednika i moguća rješenja iz hrvatskog AKIS-a uz podršku poljoprivrednih savjetnika.

AKIS sustav je potrebno konstantno unapređivati, a kako bi to bilo moguće potrebne su redovite aktivnosti praćenja provedbe intervencija i njihovih uspješnosti kao i sustav korekcije i iznalaženje rješenja na trenutne izazove poljoprivrednika.

Također, sustavno obrađeni podaci o potrebama poljoprivrednika kroz različite kanale moći će biti predstavljeni svim dionicima te omogućiti zajednički interaktivni pristup (multi-actor co-creation) za povezivanje, suradnju i pronalaženje novih inovativnih rješenja.

Kako bi ubrzali procese uvođenja inovacija u poljoprivredu u narednom razdoblju pojačati će se aktivnosti i uloga poljoprivrednih savjetnika u operativnim skupinama. Ključni dionik operativnih skupina su poljoprivredni savjetnici kao podrška inovacijama jer razumiju potrebe poljoprivrednika, ali posjeduju i potrebna tehnološka agronomska znanja. Inovativna rješenja upravljanja trebala bi ubrzati prijelaz na održivije upravljanje i korištenje prirodnih resursa u poljoprivredi i šumarstvu sukladno smjernicama Europskog zelenog plana i Strategije od polja do stola. To će dovesti do bolje informiranih i angažiranih dionika i korisnika zahvaljujući učinkovitom AKIS-u i povezanim platformama.

Ad. 2. Jačanje znanja savjetnika i njihove međusobne povezanosti

Uz podizanje razine vještina i znanja poljoprivrednih savjetnika nužno je jačati kapacitete javne savjetodavne službe kako kvalitativno tako i brojčano.

Nadalje, potrebno je dodatno osnaživati i kapacitete privatnih savjetodavnih službi te ih jače integrirati u AKIS sustav posebice na područjima savjetovanja iz visokospecijaliziranih, inovativnih i digitalnih tehnologija u poljoprivrednoj proizvodnji te područja socijalne dimenzije i uvjetovanosti poslovanja poljoprivrednih gospodarstava.

Za daljnji razvoj i učinkovitost savjetovanja nužno je odgovoriti na sve veću potrebu za specijaliziranim i prilagođenim uslugama te korištenje digitalnih alata jer se na taj način može ojačati funkcionalnost i koordinaciju AKIS-a te distribucija i prijenos znanja proizvođačima.

Dobro organiziran sustav za prijenos znanja i inovacija u poljoprivredi ovisi o dobro osposobljenim savjetnicima, kao i aktivnom sudjelovanju poljoprivrednika u svim segmentima AKIS-a. Povećanja znanja i kompetencija javnih i privatnih savjetnika bit će ključna za promicanje produktivnijih postupaka, ispunjavanje klimatskih i okolišnih obveza, poboljšano povezivanje proizvođačkih organizacija i poljoprivredno-prehrambenog lanca, sukladnost sa standardima sigurnosti hrane, kvalitete te sanitarnim i fitosanitarnim standardima, prijenos znanja, informacija i tehnologija proizvođačima i razvoj novih vrijednosnih lanaca u biogospodarstvu.

Značajna je uloga poljoprivrednih savjetnika biti će u procesima poticanja i razvoja inovacija u poljoprivredi sukladno propisanim Uredbama.

Ad.3. Poticanje i jačanje inovacijskih partnerstava

Poticanje javno-privatnih inovacijskih partnerstva uključuje proizvođače, savjetnike, poljoprivredna poduzeća i znanstvene ustanove. Partnerstva će biti uspostavljena na način da slijede interaktivni model inovacija odozdo prema gore, u kojem bi se znanstvene institucije usredotočile na rješavanje problema i izazova s kojima se suočavaju proizvođači na terenu. Osnovna uloga javnih i privatnih savjetnika bila bi praćenje potreba poljoprivrednika i pretvaranje rezultata istraživanja i projekata u pakete informacija za pomoć u utvrđivanju mogućih rješenja zasnovanih na znanju, informacijama i tehnološkim dostignućima te davanje potpore osnivanju i radu EIP operativnih skupina.

Ad. 4. Učinkovito korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija za poboljšanje protoka i dijeljenja znanja

Učinkovita digitalizacija i korištenje informacijsko komunikacijskih tehnologija nužna je za sve dionike AKISa. U tom smislu ministarstvo poljoprivrede s jedne strane treba optimizirati svoje poslovanje i digitalizirati ga u najvećoj mjeri čime će se omogućiti učinkovito prikupljanje, obrada i distribucija informacija svojim svim sektorima i službama, izgradnju efikasnih internih registara i izvještajnih sustava, te s druge strane uspostavu javnih digitalnih servisa za poljoprivrednike i ostale dionike u sektoru poljoprivrede.

Pri tom je vrlo važan zadatak provođenje edukacije i informativnih kampanji prema poljoprivrednicima, te promoviranje široko dostupnih standarda i informacijskih sustava.

Za osiguravanje učinkovitog korištenja informacijsko komunikacijskih tehnologija nužno je napraviti konsolidaciju i standardizaciju informacijskih sustava prelaskom na visoko dostupne računalne sustave otporne na rizike od incidenata, primijeniti najviše sigurnosne standarde u zaštiti podataka.

Ključno mjesto za pozicioniranje digitalnih usluga u poljoprivredi je Centar dijeljenih usluga. Centar dijeljenih usluga („Državni oblak”) na kojem se spaja državna informacijska infrastruktura i omogućuje zajedničko korištenje informacijskim i komunikacijskim tehnologijama te istim aplikativnim rješenjima radi njihove racionalizacije

Svim dionicima poljoprivrednog sektora nužno je osigurati jedinstvenu autentifikacijsku autorizacijsku infrastrukturu koja će smanjiti opterećenje korisnika u smislu velikog broja vjerodajnica o kojima moraju voditi računa i s druge strane omogućiti učinkovito osiguravanje pristupa pri razvoju novih informacijskih sustava te usklađivanje sa Nacionalnim identifikacijskim i autentifikacijskim sustavom.

Uz konvencionalne metode učenja i prijenosa znanja nužno je razviti sustave za **e-učenje** koji će odgovoriti izazovima današnjice i iskoristiti digitalne tehnologije u punoj mjeri.

Sustavi za e-učenje će omogućiti edukaciju poljoprivrednika koja neće biti u sukobu sa svakodnevnim obavezama u poljoprivrednoj proizvodnji, i omogućiti inovativne i učinkovite metode edukacije.

Vrlo je važno ojačati javnu infrastrukturu za prikupljanje klimatskih informacija, informacija o štetnim organizmima, plodnosti tla, potreba za navodnjavanjem i drugih informacija potrebnih za omogućavanje dodatnih usluga u prijenosu znanja.

Za učinkovitu distribuciju informacija i usluga nužno je potrebno je razviti učinkovitu centraliziranu platformu dostupnu kroz široko rasprostranjene i svima dostupne informacijsko komunikacijske tehnologije. Ta platforma mora na jednostavan način na jednom mjestu omogućiti poljoprivrednicima dohvat znanja kao i ostale ključne informacije usluge vezane uz njihovu proizvodnju.

Važan faktor za pravovremenu i relevantnu distribuciju znanja i informacija svim dionicima u

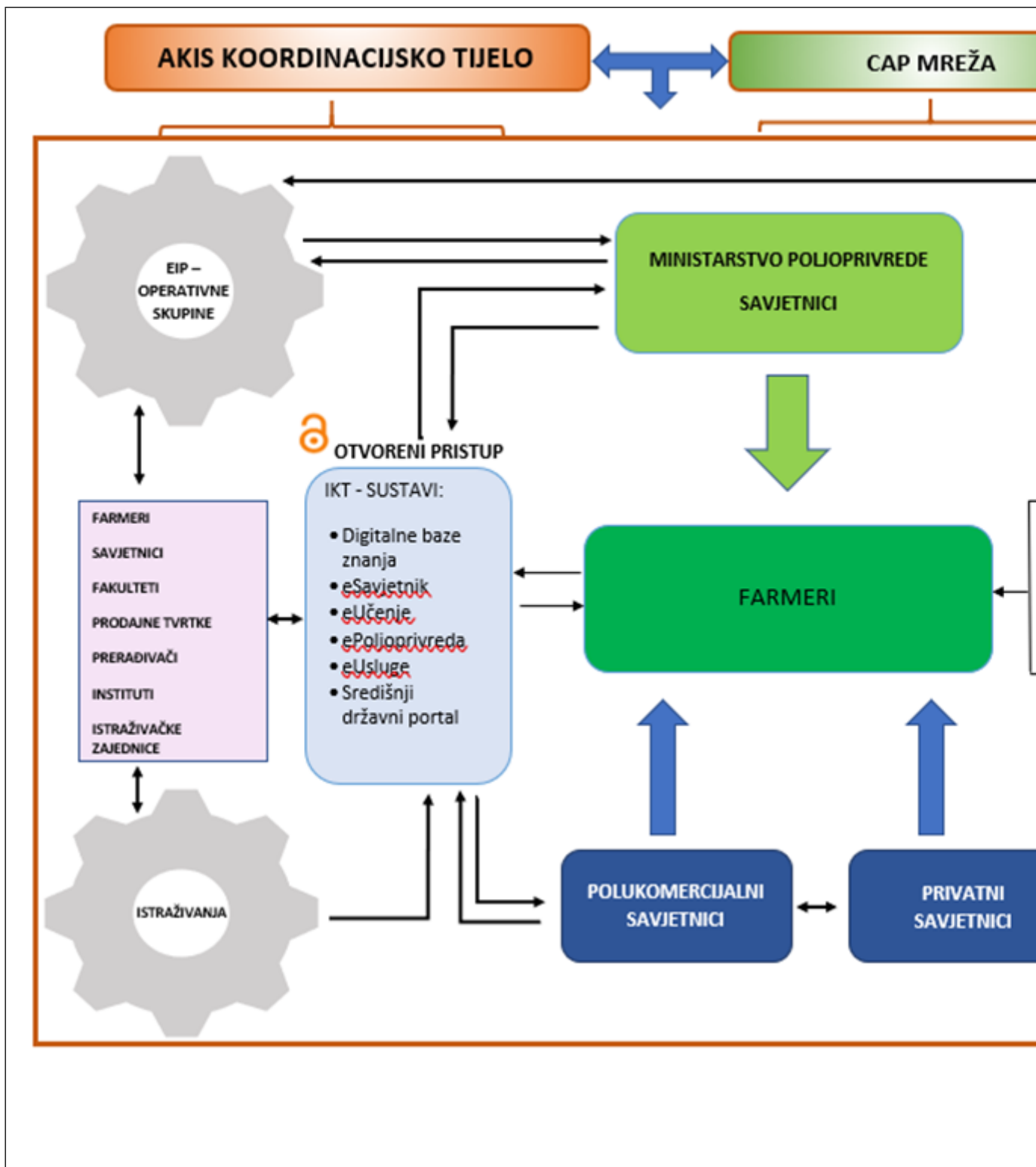
poljoprivrednom sektoru je razvijanje učinkovitog mehanizma za prikupljanje informacija o potrebama poljoprivrednika. Ovaj mehanizam mora omogućiti jasno artikuliranje specifičnih potreba poljoprivrednika za određenim znanjima te se dobiveni podaci moraju stručno obraditi i interpretirati.

U konačnici, ključni elementi za učinkovito korištenje IKT je tijesna suradnja svih dionika AKISa u sektoru poljoprivrede te standardizacija informacijskih sustava, korištenje otvorenih protokola za razmjenu podataka te osiguravanje distribucije i razmjene podataka korištenjem standardnih API-ja.

Važan preduvjet u dijeljenju znanja je otvoreni pristup. Otvoreni pristup podrazumijeva slobodan, besplatan i neometan mrežni pristup digitalnim znanstvenim informacijama koji omogućava čitanje, pohranjivanje, distribuciju, pretraživanje, dohvaćanje, indeksiranje i/ili drugo zakonito korištenje.

Cjelokupni informacijski komunikacijski sustavi koji su izravno u funkciji provedbe AKIS-a u RH bit će financirani iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti.

SHEMA AKIS-a U RH

8.2 Description of how advisory services, research and CAP networks will work together within the framework of the AKIS (Art.114)(a)(ii))

Za potrebe organizacije i jačanja veza i suradnje savjetnika, istraživanja i Mreže ZPP-a osnovati će se AKIS koordinacijsko tijelo sastavljeno od predstavnika savjetodavnih službi, znanstvene zajednice, ministarstva, predstavnika poljoprivrednika, mreže ZPP-a i ostalih relevantnih dionika. Za potrebe organizacije i provedbe svih operativnih aktivnosti AKIS koordinacijskog tijela ustrojiti će se tajništvo AKIS koordinacijskog tijela. Tajništvo AKIS koordinacijskog tijela ustrojiti će se unutar nadležne uprave Ministarstva poljoprivrede.

Glavna uloga AKIS koordinacijskog tijela je pratiti provedbu intervencija koje se temelje na opisu AKIS-a kao i poticati suradnju savjetodavnih službi, istraživačkih mreža, mreže ZPP-a i ostalih dionika AKIS-a.

Kao što je predviđeno ovim strateškim planom transformacija Nacionalne ruralne mreže u ZPP mrežu,

omogućiti će bolje povezivanje svih dionika AKIS-a.

Mreža kao platforma za komunikaciju i umrežavanje širokog spektra dionika u suorganizaciji AKIS koordinacijskog tijela i Ministarstva poljoprivrede, od znanstvenih i obrazovnih ustanova, savjetodavaca, preko poljoprivrednika, LAG-ova, do regionalnih razvojnih agencija te stručnih ustanova u poljoprivredi i ruralnom razvoju, ima mogućnost značajnije podrške AKIS-u. Podrška se planira kroz on line sustav članstva Mreže, kao posebnog sučelja za članove za potrebu komunikacije i umrežavanja, zatim kroz osnivanje tematskih radnih skupina vezanih uz AKIS, kroz Pozive članovima za sudjelovanje u provedbi indikativnog Godišnjeg akcijskog plana NRM i kao potpora organiziranju seminara, konferencija sastanak vezanih uz AKIS.

Mrežu ZPP-a je potrebno je dodatno poticati i usmjeravati prema aktivnostima usmjerenim u kontekstu istraživanja potreba poljoprivrednika te kataliziranju procesa prijenosa znanja i iskustava te širenje informacija bitnih za razvoj ruralnog prostora.

Jedan od alata za praćenje funkcioniranja AKIS-a, njegovih dionika i analizu provedbi intervencija kako bi se omogućilo odgovarajuće izvješćivanje Europske komisije osnovati će sa *online* AKIS digitalni repozitorij koji će biti dostupan svim dionicima AKIS-a.

Kako bi osigurali kvalitetno upravljanje i funkcioniranje AKIS sustava RH prijavili smo se u Horizon Europe modernAKIS projekt. Sudjelovanje u navedenom projektu omogućiti će razmjenu znanja i edukaciju poljoprivrednih savjetnika i AKIS koordinacijskog tijela oko mehanizmima upravljanja i unapređenja AKIS sustava zajedno s zemljama članicama i njihovim koordinacijskim tijelima.

8.3 Description of the organisation of all farm advisors according to the requirements referred to in Articles 15(2), 15(3) and 15(4)

U kontekstu zahtjeva koji se odnose na Članak 13 Prijedloga Uredbe, odnosno na stavki 13(2), 13(3) i 13(4) potrebno je naglasiti da je u okviru Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. ključnu ulogu i aktivnosti usmjerene ka prijenosu znanja, inovacija i informacija imala Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede i ribarstva Ministarstva poljoprivrede.

Prijenos znanja, inovacija i informacija u poljoprivrednom i šumarskom sektoru provodio se putem mjera M01 "Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja", i M02 „Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima“ iz Programa ruralnog razvoja RH. U okviru mjere M01 "Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja" Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede i ribarstva provodila je Programe edukacija i osposobljavanja putem stručnih tečajeva edukacija demonstracijskih aktivnosti za nositelje i članove poljoprivrednih gospodarstava. Individualno savjetovanje poljoprivrednika provodi se putem mjere M02 prema definiranim savjetodavnim paketima i potrebama korisnika.

Savjetovanje privatnih šumoposjednika kroz tip operacije 2.1.3 (iz PRR-a) u nadležnosti je Ministarstva poljoprivrede, Uprave za šumarstvo, lovstvo i drvnu industriju. Ukupno je 31 savjetnika za savjetovanje šumoposjednika, koji su raspoređeni u 30 ureda (ispostava) u ukupno 17 županija te provode savjetovanje iz područja održivog gospodarenja šumama i druga relevantna pitanja kao što su provedba smjernica Natura 2000 za šume i druga okolišna pitanja, osnove Protokola iz Kyota o gospodarenju šumama i promjeni u korištenju zemljišta i šumarstva; šumske bolesti i štetnici i strane invazivne vrste; certificiranje šuma; inovativni pristupi u organizaciji i upravljanju šumskim radovima i sigurnosti u šumarstvu i sječi; obnovljivi izvori energije – šumska biomasa.

Provedbom mjera M01 i M2, tijekom godina razvila se dobro razvijena organizacijska struktura te ljudski i materijalni resursi potrebni za kvalitetno savjetodavstvo u cilju prijenosa znanja, inovacija i informacija.

Savjetovanje poljoprivrednika i šumoposjednika u kontekstu navedenih zahtjeva potrebno je i dalje organizirati na način da okosnicu sustava savjetovanja odnosno prijenosa znanja i inovacija čini javna

savjetodavna služba.

Za efikasniji odgovor na zahtjeve, a naročito ostvarenju dijela ciljeva socijalne dimenzije, potrebno je dodatno jačati i poticati i privatne savjetodavne službe i kompetentne institucije u skladu s člankom 72 Uredbe.

Osim ciljeva iz socijalne dimenzije, privatne savjetodavne službe potrebno je dodatno uključivati u prijenos znanja i vještina iz visokospecijaliziranih, inovativnih i digitalnih tehnologija u poljoprivrednoj i šumarskoj proizvodnji

Privatne savjetodavne službe mogu se uključiti u provedbu aktivnosti putem raspisivanja Natječaja/Javnih poziva za određene proiritetne teme i područja definirane člankom 13 (4).

Za jači pozitivni iskorak nužno je jačati ljudske i materijalne resurse savjetodavnih službi te poticati sustave suradnje te razmjene znanja i informacija. Dodatno je nužno poticati suradnju s predstavnicima agrobiznisa s ciljem provedbe demonstracija i prikaza suvremenih i inovativnih tehnologija kao i prikaza dobrih praksi.

Sve aktivnosti povezane uz prijenos znanja i informacija a koje su predmet potpora za definirane intervencije iz ovog područja temelje se i u skladu su sa AKIS strateškim pristupom.

Savjeti za poljoprivrednike biti će nepristrani i osobe koje ih daju neće se nalaziti u sukobu interesa.

8.4 Description of how innovation support is provided as referred to in Article 114(a)(ii)

Transformacijom savjetodavnog rada javne poljoprivredno savjetodavne službe kroz uvođenje interaktivnih radionica u kojima će *bottom – up* pristupom poljoprivredni proizvođači moći direktno sudjelovati u procesima kokreaciiija te steći znanja i navike izražavanja potreba prema ostalim dionicima AKIS-a što je u ovome trenutku vrlo rijetko slučaj. Povećanjem znanja i sposobnosti poljoprivrednih savjetnika o procesima interaktivnih inovacija kao i o EIP operativnim skupinama omogućiti će se znatno jači poticaj osnivanju novih inovacijskih partnerstava i poboljšanu kvalitete funkcioniranja postojećih.

Zajedničko sinergijsko djelovanje svih dionika operativne skupine je preduvjet za uspješno funkcioniranje. Svi članovi: poljoprivredni proizvođači sa vlastitim izazovima i potrebama, javni poljoprivredni savjetnici kao facilitatori i ključni elementi podrške cijelom inovacijskom procesu i operativnoj skupini, istraživači i specijalizirani (privatni) savjetnici – specijalisti kao motor - provoditelji inovativnih ideja za poljoprivredne proizvođače (članove skupine) jedino kroz zajednički multi-actor kokreacijski proces imaju mogućnosti za pravi uspjeh.

Davanje podrške inovacijskim procesima kroz aktivnosti javne savjetodavne službe biti će i u funkciji jačanja i poticanja inovacijskih partnerstava. Razvoj i stvaranje poljoprivrednog savjetnika kao „one-stop-shop“ osobe za inovacije i unapređenje poljoprivrede je moguće potaknuti usmjerenom edukacijom poljoprivrednih savjetnika.

Vještine potrebne za pružanje potpore inovacijskim procesima (inovacijskim partnerstvima – operativnim skupinama), vođenju interaktivnih radionica za stručne skupine poljoprivrednih proizvođača kao i odgovarajuću prilagodbu svim ostalim izazovima koje donosi tranzicija savjetodavnog rada i cjelokupne poljoprivrede Europske unije javna savjetodavna služba Republike Hrvatske aktivno prikuplja i provesti će edukaciju poljoprivrednih savjetnika.

Ključna znanja i iskustva poljoprivrednih savjetnika Ministarstva poljoprivrede - Uprave za stručnu podršku razvoju poljoprivrede stečena su kroz sudjelovanje u HORIZON 2020 projektima: PLAID, NEFERTITI, FAIRshare, i2connect, i DESIRA.

Znanja stečena u projektu FAIRshare o mehanizmima i procesima digitalizaciju savjetodavnih usluga i razvoja sustava za širenje znanja i pomoći poljoprivrednika predstavljaju nužne *hard-skills* odnosno

digitalizaciju samog savjetodavnog rada i pružanju digitalnih usluga. Međutim, najmanje jednako su važne i *soft-skills*, potpora poljoprivrednicima kroz socijalne vještine i razumijevanjem potreba i procesa razvoja inovacija, zajedničkog stvaranja (multi-actor cocreation) kroz interaktivne radionice.

Stečena znanja kroz H2020 projekt **i2connect**, koje su stekli članovi projektnih timova, educirani kroz *train-the-trainer* projektne aktivnosti biti će osnova za jačanje kapaciteta javne poljoprivredno savjetodavne službe. Poljoprivredni savjetnici Uprave za stručnu podršku razvoju poljoprivrede biti će u narednom periodu educirani o načinima i metodama potpore inovacijama u poljoprivredi.

Sukladno novo stečenim znanjima i vještinama, poljoprivredni savjetnici će biti u mogućnosti pružiti podršku svim postojećim operativnim skupinama (OG) Republike Hrvatske i sudjelovati u radu svih novoformiranih operativnih skupina koje će biti osnovane sukladno regulativi. Osim poljoprivrednih savjetnika i poljoprivrednih proizvođača podrška sustavu inovacija biti će formirana i razvojem ciljanih edukacija za poljoprivredne proizvođače koje će Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede pružati kroz svoje usluge – intervencija Potpora prijenosu znanja, podintervencija Razmjena znanja i inovacija.

Nadalje, potrebno je dodatno osnaživati i kapacitete privatnih savjetodavnih službi te ih jače integrirati u AKIS sustav posebice na područjima savjetovanja iz visokospecijaliziranih, inovativnih i digitalnih tehnologija u poljoprivrednoj proizvodnji te područja socijalne dimenzije i uvjetovanosti poslovanja poljoprivrednih gospodarstava. Budući da će članovi operativnih skupina biti i specijalizirani poljoprivredni savjetnici omogućiti će se njihova jača integracija u AKIS sustav i ojačati njihova uloga u operativnim skupinama.

Za daljnji razvoj i učinkovitost savjetovanja nužno je odgovoriti na sve veću potrebu za specijaliziranim i prilagođenim uslugama te korištenje digitalnih alata jer se na taj način može ojačati funkcionalnost i koordinaciju AKIS-a te distribucija i prijenos znanja proizvođačima.

8.5 Digitalisation strategy (Art.114)(b))

Strategija digitalizacije počiva na rezultatima DESIRA projekta, a u koji su uključeni i stručnjaci iz Hrvatske.

Nacionalni plan za digitalnu transformaciju gospodarstva 2021. – 2027. bit će strateški akt koji podupire cjelokupnu provedbu digitalnih mjera u okviru Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske 2021. – 2030., a očekuje se da će biti završen do sredine 2022. U pripremi su i drugi strateški dokumenti (Strategija pametne specijalizacije 2021.-2029., Nacionalni plan razvoja umjetne inteligencije) s ciljem podrške hrvatskim poduzećima u globalnim lancima vrijednosti kroz razvoj digitalnih poslovnih modela i digitalnih vještina kako bi svoje organizacijske strukture prilagodile novim globalnim izazovima. Očekuje se da će Zakon o kibernetičkoj sigurnosti stupiti na snagu do kraja 2021. godine, a on je odgovor na europsku inicijativu uspostavljanja Mreže nacionalnih koordinacijskih centara (NCC) koju vodi Europski centar kompetencija za kibernetičku sigurnost (ECCC).

Hrvatski nacionalni program reformi 2020. uključuje potporu Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF) za uspostavu Europskog centra za inovacije, napredne tehnologije i razvoj vještina (ECINTV). ECINTV će biti *one-stop shop*, pružajući potporu digitalnoj transformaciji gospodarstva, promicanjem cjeloživotnog učenja za razvoj digitalnih i poduzetničkih vještina te pristup najnovijim znanjima i resursima za testiranje i eksperimentiranje s naprednim tehnologijama. Također će olakšati pristup digitalnim rješenjima i omogućiti umrežavanje za jačanje nacionalnog inovacijskog ekosustava.

Digital Economy and Society Index (DESI)

Prema Indeksu digitalnog gospodarstva i društva (DESI), u 2020. godini RH je na 19. mjestu od 27 država članica EU. Iako RH ima dobru pokrivenost brzim širokopojasnim internetom, nešto niže digitalne vještine u usporedbi s prosjekom EU-a, 2 postotna boda niže (56%) od prosjeka EU-a (58%) za softverske

vještine i niži postotak radne snage za ICT u Hrvatskoj od EU-a prosjek (3,7%, prosjek EU: 4,3%).

Cjelokupna analiza povezanosti Hrvatske pokazuje dobru pokrivenost brzom širokopojasnom mrežom (86% nacionalna i 39% ruralna). Nasuprot tome, sveukupno korištenje fiksne širokopojasne mreže nešto je ispod prosjeka EU, a prevladavajuća tehnologija ostaje xDSL. Pokrivenost fiksnim mrežama vrlo velikog kapaciteta (VHCN) (47% nacionalnih i 11% ruralnih) ispod je prosjeka EU-a (59%), ali u stalnom je porastu. Što se tiče mobilnih uređaja, njegova je jača strana gotovo potpuna pokrivenost 4G i preuzimanje mobilnog širokopojasnog pristupa, što je na razini EU-a (71%). Hrvatska je dodijelila sav 5G spektar (pripremljenost 5G dosegla je 100%), ali još uvijek nema potpunu pokrivenost 5G.

Hrvatska još uvijek nije uspješna u ovoj dimenziji digitalnih javnih usluga temeljenih na Indeksu digitalnog gospodarstva i društva. Ima ispodprosječnu razinu online interakcije između tijela javne vlasti i građana.

Prepreke digitalizaciji

U Hrvatskoj je veliki jaz između ruralnih i urbanih područja te su razlike između ljudskih resursa i razine znanja, iskustva i kompetencija izazov digitalizacije. Urbana područja su vođena profitom, a privatne tvrtke ulažu u infrastrukturu i imaju detaljne informacije o potrebama i tehničkim detaljima potrebnim za postizanje očekivanih rezultata. Kako je većina Hrvatske (70%) "bijelo područje" potrebna je državna pomoć u izgradnji infrastrukture i digitalizacije.

Ukupni utjecaj COVID-19 na digitalizaciju bio je suprotan. Ograničenje kretanja stanovništva izazvalo je veliki iskorak u prihvaćanju korištenja digitalnih tehnologija u svim aspektima društva. Sve dostupne usluge (e-uprava, e-zdravstvo itd.) poboljšale su se tijekom pandemije i postale nezamjenjivi alati za sve, a posebno u manje naseljenim ruralnim područjima s velikim udaljenostima između državnih ureda i službi.

U sklopu Nacionalne strategije razvoja Republike Hrvatske do 2030., kojom se nastavlja i unaprjeđuje politika strategije razvoja do 2020. godine, Strateški cilj 12 „Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima“.

a) Razvoj potpomognutih i planinskih područja,

b) Razvoj pametnih i održivih otoka

Važan dio RRP Plana Hrvatske, koji uključuje ukupnu investiciju od cca. 6,3 milijarde eura, uključuje digitalna ulaganja od ukupno 1.285 milijardi eura (20,4% planiranog proračuna). Strukturiran je oko pet prioriteta: (I) gospodarstvo; (II) javna uprava, pravosuđe i država; (III) obrazovanje, znanost i istraživanje; (IV) tržište rada i socijalna sigurnost; i (V) zdravstvena skrb. Također sadrži posebnu inicijativu za obnovu zgrada.

Projekt H2020 DESIRA identificirao je glavne pokretače i stvorio plan za poticanje održive digitalizacije i ključne domene ruralnog razvoja kao i aktivnosti. Pametno upravljanje resursima, učinkovitija povezanost i mobilnost, razvoj komunalne, poduzetničke, prometne i društvene infrastrukture i pripadajuće usluge, te razvojem koncepta pametnih sela i poticanjem razvoja lokalnog gospodarstva smanjit će se procesi depopulacije i potaknuti socio-ekonomski razvoj potpomognutih i planinskih područja.

Vrlo je važno ojačati javnu infrastrukturu za prikupljanje informacija o klimatskim promjenama i informacija o biljnom zdravlju potrebnih za odlučivanje u poljoprivrednoj proizvodnji korištenjem IoT tehnologija. Za učinkovito i sveobuhvatnu izgradnju IoT mreže potrebno se povezati s državnim tijelima čija je primarna zadaća podržavanje održivog i gospodarskog razvoja države te zaštita života, dobara i okoliša informacijama o vremenu, klimi, klimatskim varijacijama i promjenama, vodama i zraku te upozorenje na opasne vremenske, hidrološke i ekološke pojave i klimatske ekstreme s ciljem ublažavanja njihovih posljedica

PLATFORMA ZA DISTRIBUCIJU USLUGA, ZNANJA I INFORMACIJA - eSavjetnik

Za učinkovitu distribuciju informacija i usluga nužno je razviti učinkovitu centraliziranu platformu dostupnu kroz široko rasprostranjene i svima dostupne informacijsko komunikacijske tehnologije. Ta platforma mora na jednostavan način pružiti poljoprivrednicima sve ključne usluge, omogućiti učinkovito informiranje poljoprivrednika, omogućiti im da dobiju važne klimatske obavijesti vezane uz njihovu regiju i njihovu proizvodnju, te im omogućiti dostupnost do svih ključnih informacija na jednom mjestu.

POTREBE POLJOPRIVREDNIH GOSPODARSTAVA

Važan faktor za pravovremenu i relevantnu distribuciju znanja i informacija svim dionicima u poljoprivrednom sektoru je razvijanje učinkovitog mehanizma za prikupljanje informacija o potrebama poljoprivrednika. Upravo te informacije su ključ za odlučivanje o prioritetima i poljoprivrednoj politici, te u konačnici i razvoju budućih usluga.

Treća razina su ulaganja na razini poljoprivrednih gospodarstava, odnosno korisnika intervencija Strateškog plana ZPP-a, uključujući onih kroz intervencije razmjena znanja i iskustava te suradnje (LEADER i Pametna sela te koordinacija putem AKIS-a).

Opisani procesi i investicije donijeti će sve očekivane rezultate digitalizacije, uključujući: pristup informacijama i podacima, dostupnost usluga, promjene u načinu poslovanja poljoprivrednika, ali i ostalih dionika ruralnog razvoja, te omogućiti stvaranje novih veza između ruralnih i urbanih područja. Preduvjet za korištenje svih dostupnih alata su digitalne vještine te motivacija poljoprivrednika. S tim ciljem, intervencije vezane uz razmjenu znanja i iskustava te suradnja uključivati će module vezane isključivo uz jačanje digitalnih vještina te poticanje na daljnji razvoj (i dopunjavanje) stvorenih alata. Kroz AKIS sustav posebno će se poticati suradnje s ciljem identificiranja najboljih praksi i mogućnosti te prednosti digitalizacije, a koje bi njihova (prilagođena) primjena donijela poljoprivrednicima i ruralnim zajednicama općenito.

Annexes

Annex I on the ex-ante evaluation and the strategic environmental assessment (SEA) referred to in Directive 2001/42/EC

1. Summary of ex-ante evaluation process and results

--

2. Recommendations of the ex-ante evaluation and SEA and how they have been addressed

Title / Reference	Category of recommendation	Date	SO1	SO2	SO3	SO4	SO5	SO6	SO7	SO8	SO9	XCO
-------------------	----------------------------	------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

3. Ex-ante evaluation report

No document attached

4. Strategic environmental assessment report

No document attached

Annex II on the SWOT analysis

See attached document(s)

Annex III on the consultation of the partners

See attached document(s)

Annex IV on the crop-specific payment for cotton (where relevant)

See the intervention(s) for crop-specific payment for cotton (if relevant) encoded in chapter 5

Annex V on the additional national financing provided within the scope of the CAP Strategic Plan

Basis	Intervention	Budget	higher number of beneficiaries	a higher aid intensity	providing financing to a certain operation within the intervention	Additional information
--------------	---------------------	---------------	---------------------------------------	-------------------------------	---	-------------------------------

The annual estimated amount of national financial assistance in the Fruits & Vegetables sector per region concerned and the total for the Member State

Annex VI on transitional national aid (where relevant)

No document attached

Other annex: Consistency with and contribution to the Union targets for 2030

National contribution to the EU 2030 target of 50% reduction of nutrient losses, while ensuring no deterioration in soil fertility

National contribution to the EU 2030 target of 10% of agricultural area under high-diversity landscape features.

National contribution to the EU 2030 target of 25% of the EU's agricultural land under organic farming

National contribution to the EU 2030 targets of 50% reduction of the overall use and risk of chemical pesticides, and use of more hazardous pesticides

National contribution to the EU 2030 target of 50% reduction of sales of antimicrobials for farmed animals and in aquaculture

National contribution to the EU 2025 target to roll-out of fast broadband internet in rural areas to achieve the objective of 100% access